

KOSPRYS T.O.V. MELKPRODUKSIE VIR DIE WITWATERSRAND BEHEERDE GEBIED

deur

Reynold Benjamin Fourie, M.Comm. (P.U. vir C.H.O.)

Proefskrif aangebied ter gedeeltelike voldoening
aan die vereistes vir die graad

DOCTOR COMMERCII

in die

FAKULTEIT VAN EKONOMIESE WETENSKAPPE

POTCHEFSTROOMSE UNIVERSITEIT

VIR

CHRISTELIKE HOER ONDERWYS

POTCHEFSTROOM

SUID-AFRIKA

PROMOTOR: PROF. DR. J. H. ELS

Opgedra aan
my vrou, ELIZABETH.

V O O R W O O R D.

„Want wie van julle wat 'n toring wil bou,
gaan nie eers sit en die koste bereken, of
hy die middele het om dit uit te voer nie?"

Lukas 14 vers 28.

In die eerste plek my dank aan Onse Hemelse Vader uit Wie, deur Wie en tot Wie alle dinge is en deur Wie se genade hierdie studie aangepak is.

My hartlike dank aan my promotor, prof. J.H. Els onder wie se leiding en insig ek die voorreg gehad het om vier jaar lank te studeer. Die aanmoediging en belangstelling in hierdie studie van sy kant, het nie ongemerk verby gegaan nie.

Aan prof. A.J.E. Sorgdrager - Hoof van die Departement Kosteberekening aan die P.U. vir C.H.O. - my dank vir sy inspirasie en besieling sedert 1964 en ook gedurende my vroeëre studentejare.

Sonder die hulp van die biblioteekpersoneel van die P.U. vir C.H.O sou so 'n proefskrif moeilik aangepak kon word. My dank aan almal wat hulle deeltjie bygedra het.

Groot dank aan Mev. N.S.A. Scheepers van Buddstraat 40, Vanderbijlpark verskuldig vir die pragtige en goed getikte werk.

Aan mnr. W.M.C. du Plooy van die Hoër Handelskool, Potchefstroom my dank vir die taalkundige versorging van hierdie proefskrif.

Aan my vrou en ouers aan beide kante kan ek nie genoeg dankie sê vir al die aanmoediging en opoffering gedurende al die jare van studie nie.

My dank aan prof. Venter en mnr. J.M. Hattingh van die Departement Statistiek aan die P.U. vir C.H.O. vir die gebruik van die rekenmasjiene.

My dank gaan ook uit na die Ambassades en Konsulate in Portugal, Spanjé, België, Frankryk, Holland, Denemarke, Oostenryk, Duitsland en Italië vir die hulp wat hulle verleen het gedurende my oorsese reis in 1968.

Aan/

(ii)

Aan al die boere wat lede is van hierdie studiekomitee en wie se name verskyn in die lys van geraadpleegde persone, 'n besondere woord van dank vir die gasvryheid tydens besoeke en vir die daarstelling van syfers om hierdie studie moontlik te maak.

Aan mnr. A.C. Visser, voorsitter van die Transvaalse Varsmelkprodusentevereniging en aan al die lede van genoemde Vereniging baie dankie vir die morele en finansiële bystand van die Transvaalse Varsmelkprodusentevereniging.

Aan die studiekomitee van die Transvaalse Varsmelkprodusentevereniging my innige dank vir hulle onvermoeide ywer in hierdie saak nl.:

- (a) Mnr. B. Davidtz, van Fochville, ondervoorsitter van die Transvaalse Varsmelkprodusentevereniging.
- (b) Mnr. J.G. Meyer van Devon.
- (c) Mnr. J.H. van Niekerk van Standerton.

In die laaste instansie my hartlike dank aan die volgende persone wat inligting tot my beskikking gestel het:

- (a) Dr. A.B. le Grange - Hoof Transvaalse K.I. Koöperasie, Irene, Pretoria.
- (b) Mnr. H.S. Hattingh van die Departement Landbou Ekonomie en Bemerkings, Pretoria.
- (c) Mnr. van Rooyen - Bestuurder van die Melkraad te Pretoria.
- (d) Mnr. R.C. de Beer - Bestuurder van die Melkraad, Johannesburg.
- (e) (i) Professor H.I. Berhmann - Professor in Landbou-Ekonomie - Universiteit van Natal.
- (ii) Professor W.E. Kassier - Professor in Landbou-Ekonomie - Universiteit van Stellenbosch.
- (iii) Professor H.A. Kotze - Professor in Landbou-Ekonomie - Die Universiteit van die Oranje-Vrystaat.
- (f) (i) Die Hoof - Landboukollege, Winterreënvalstreek, Stellenbosch.
- (ii) Die Hoof - Oos-Kaapstreek, Queenstown.
- (iii) Die Hoof - Karoostreek, Middelburg, K.P.

- (iv) Mnr. S.A. Oosthuizen, Potchefstroomse Landboukollege.
- (v) Die Hoof, O.V.S.-streek, Glen, O.V.S.
- (g) Mnr. Norman Coward - Hoof van die L.C.P.-dienste van die Britse Melkraad - Thames Ditton, Surrey, Engeland.
- (h) Mnr. P.H. van Heyningen - Nasionale Suiwelkoöperasie Bpk. - Johannesburg.
- (i) Bestuurder van die Aartappelraad - Pretoria.
- (j) Hoofbestuurder van die Raad van beheer oor die Vee- en Vleisnywerheid.
- (k) Die Sekretaris van die Raad van beheer oor die Tabaknywerheid.
- (l) Die Hoofbestuurder van die Piesangraad.
- (m) Die Hoofbestuurder van die Eierbeheerraad.
- (n) Die Hoofbestuurder van die Suid-Afrikaanse Koöperatiewe Sitrusbeurs.
- (o) Die Bestuurder van die Raad van beheer oor die Koringnywerheid.
- (p) Die Bestuurder van die Oliesadebeheerraad.
- (q) Die Bestuurder van die Droëbonebeheerraad.
- (r) Die Departement van Landbou Ekonomie en Bemarking, Salisbury, Rhodesië.
- (s) Die Voorsitter, Nasionale Bemarkingsraad, Pretoria.
- (t) Die Bibliotekaresse, S-E Landboukollege, Stellenbosch.

AAN GOD ALLEEN DIE EER.

R.B. FOURIE.

POTCHEFSTROOM.

Januarie 1970.

INHOUDSOPGAW E

Bladsy

VOORWOORD	ii
<u>HOOFSTUK 1</u>	
<u>INLEIDING EN DOEL VAN STUDIE</u>	1
I Inleiding	1
II Doelstelling van hierdie studie.....	3
III Metode van ondersoek	4
IV Indeling van studie	4
<u>HOOFSTUK 2</u>	
<u>DIE DOEL EN VOORDELE VAN KOSTEBEREKENING, AAN- BIEDING VAN KOSTEVERSLAE, KOSPRYS EN AKTUALITEIT- VAN REKORDS.</u>	7
I Inleiding	7
II Doeleindes van kosteberekening	7
III Voordele van kosteberekening	11
IV Die aanbieding van kosteverslae	12
V Wat is kosprys?	12
VI Aktualiteit van rekords en koste	13
<u>HOOFSTUK 3</u>	
<u>'N OORSIG VAN DIE VROEÛRE OPNAMES IN VERBAND MET DIE PRODUKSIEKOSTE VAN VARSMELK</u>	17
I Inleiding	17
II Die produksiekoste van varsmelk aan die Witwatersrand 1939-1940	18
III Die produksiekoste van varsmelk in die Witwatersrandgebied 1947-1948	19
IV Die produksiekoste van varsmelk in Natal 1947-1948	20
V Die produksiekoste van varsmelk in Natal en Griekwaland-Oos 1965-1966	22
VI Die produksiekoste van varsmelk vir Wes- Kaapland 1967	23

HOOFSTUK 4

<u>MATERIAAL</u>	25
I Inleiding	25
II Voorinnames van Frieskoeie in melk	26
III Voerkoste in die varsmelkboordery	27
A Inleiding	27
B Voerkoste	28
1 Voor gekoop	28
2 Die voor geproduseer	29
Gevolgtrekkings	39

HOOFSTUK 5

<u>ARBEID</u>	40
I Inleiding	40
II Kenmerke van arbeid	40
III Arbeidsloste	41
IV Arbeidskoste in die produksie van varsmelk .	42
A Lone	42
B Rantsoene	43
C Voorman	43
D Ongevallefonds	43
E Totale arbeidskoste	44

HOOFSTUK 6

<u>BOKOSTE</u>	46
I Wat is bokoste?	47
II Verdeling van bokoste	47
III Die toedeling van bokoste	49
IV Bokoste in die varsmelkboordery	49
A Transport	49
B Staluitgawes	50
C Elektrisiteit of enjinkoste	51
D Oorpakke en skoene	51
E Voedmedisyne en artse	51
F Melkkanne aangekoop	52
G Diverse uitgawes	52
H Kunsmatige inseminasie	52

I	Koeleronderhoudskoste	55
J	Lisensie stalle	55
K	Assuransie stalle	55
L	Waterbelasting	56
M	Reparasies melkmasjien	56
N	Melkaantekoningskoste	56
O	Huurgeld vir kuddes	56
P	Totale bekoste	56
Q	Gevolgtrekkings	57

HOOFSTUK 7

<u>RENTE OP KAPITAAL</u>	58
I Inleiding	58
II Die rentekoers	60
III Rente op kapitaal op die kuddes @ $7\frac{1}{2}\%$ per jaar	62
IV Rente op kapitaal op die melkmasjiene @ $7\frac{1}{2}\%$ per jaar	63
V Rente op kapitaal op die melktonks @ $7\frac{1}{2}\%$ per jaar	64
VI Rente op kapitaal op die uitrusting @ $7\frac{1}{2}\%$ per jaar	64
VII Rente op kapitaal op die geboue @ $7\frac{1}{2}\%$ per jaar	64
VIII Rente op kapitaal : Totaal	64
IX Gevolgtrekkings	65

HOOFSTUK 8

<u>WAARDEVERMINDERING</u>	66
I Inleiding	66
II Metodes van afskrywing van waardeverminde- ring	66
A Vaste persentasie van die aankoopprys ..	66
B Vaste persentasie van die boekwaarde ..	67
C Metode van rekenkundige degressie	67

III	Waardevermindering in die produksiekoste	
	van varsmelk	68
A	1 Maart 1967 tot 29 Februarie 1968	68
B	1 Maart 1968 tot 28 Februarie 1969	68
IV	Gevolgtrekkings	69

HOOFSTUK 9

TOTALE PRODUKSIEMKOSTE VAN VARSMELK UITGESOENDERD

	<u>KUDDE-APPRESIASIE EN -DEPRESIASIE</u>	70
I	Inleiding	70
II	Totale produksiekoste in die tydperk	
	1 Maart 1967 tot 29 Februarie 1968	70
III	Totale produksiekoste in die tydperk	
	1 Maart 1968 tot 28 Februarie 1969	75
IV	Die totale produksiekoste van varsmelk gedurende die tydperk 1 Maart 1968 tot 29 Februarie 1968 (per koei)	81
V	Die totale produksiekoste van varsmelk gedurende die periode 1 Maart 1968 tot 28 Februarie 1969	82
VI	Gevolgtrekkings	82

HOOFSTUK 10

	<u>KUDDE-APPRESIASIE EN -DEPRESIASIE</u>	84
I	Inleiding	84
II	Analise van resultate 1 Maart 1967 tot 29 Februarie 1968	85
III	Analise van resultate - 1 Maart 1968 tot 28 Februarie 1969	89
IV	Gevolgtrekkings	93

HOOFSTUK 11

	<u>WINS- EN VERLIESKRUISPUNT</u>	95
I	Inleiding	95
II	Die doel van wins- en verlieskruispunt analise	95
III	Kritiek op die wins- en verlieskruispunt analise	97

IV	Wins- en verlieskruispunt analise in die varsmelkboordery	98
V	Gevolgtrekkings uit wins- en verlieskruis- punt grafieke vir die tydperk 1 Maart 1967 tot 29 Februarie 1968	99
VI	Wins- en verlieskruispunt grafieke vir die tydperk 1 Maart 1968 tot 28 Februarie 1969	101
VII	Gevolgtrekkings	103

HOOFSTUK 12

RENTABILITEIT EN KAPITAALBELEGGING

I	Inleiding	105
II	Klassifikasie van kapitaalbelegging volgens hoeveelheid koeie aangehou - 1 Maart 1967 tot 29 Februarie 1968	106
A	25-50 koeie	107
B	50-75 koeie	108
C	75-100 koeie	108
D	100-125 koeie	109
E	125-150 koeie	109
F	150-175 koeie	110
G	175-200 koeie	110
H	200-225 koeie	111
I	Gevolgtrekkings	111
III	Klassifikasie van rentabiliteit volgens hoe- veelheid koeie aangehou - 1 Maart 1967 tot 29 Februarie 1968	112
A	Inleiding	112
B	Die rentabiliteit op plase met tussen 25 - 50 koeie vir die tydperk 1 Maart 1967 tot 28 Februarie 1968...	112
C	50-75 koeie	113
D	75-100 koeie	113
E	100-125 koeie	114
F	125-150 koeie	114
G	150-175 koeie	115
H	175-200 koeie	115
I	200-225 koeie	115
J	Gevolgtrekkings	115

HOOFSTUK 13

DIE PRODUKSIE PER KOEI EN DIE BETAALING VAN DIE OPTIMUM EENHEID GEMET IN GELLINGS

I	Inleiding	117
II	Die sental koeie per eenheid	117
A	Die periode 1 Maart 1967 tot 29 Febr. 1968	117
B	Die periode 1 Maart 1968 tot 28 Febr. 1969	118
III	Die Produksie per koei per jaar.....	119
A	Gedurende die periode 1 Maart 1967 tot 29 Februarie 1968	119
B	Gedurende die periode 1 Maart 1968 tot 28 Februarie 1969	120
IV	Die optimum eenheid gemeet in gellings	122
A	Inleiding	122
B	Die optimum eenheid gemeet in gellings - 1 Maart 1967 tot 29 Februarie 1969.....	123
C	Die optimum eenheid gemeet in gellings - 1 Maart 1968 tot 28 Februarie 1969	128
V	Konklusie	132
A	1 Maart 1967 tot 29 Februarie 1968	132
B	1 Maart 1968 tot 28 Februarie 1969	135
C	Gevolgetrekkings	135

HOOFSTUK 14

<u>VARSMELK EN MELK IN KANNE</u>	136
I Inleiding	136
II Redes vir die oorskakeling na massahantering van varsmelk	136
III Die kapasiteit van die massatenk	138
IV Kostevergelyking tussen massahantering en kannehantering van varsmelk	139
A Inleiding	139
B Koste van hantering van varsmelk in kanne	139
1 Veranderlike koste	139
2 Vaste koste	139
3 Totale koste	140

C	Koste vir hantering van varsmelk in	
	masse	140
	1 veranderlike koste	140
	2 Vaste koste	140
	3 Totale koste	140
D	Resultaat	140
V	Die nadele van kanna	140
VI	Gevolgtrekkings	141

HOOFSTUK 15

	<u>KOSTEVERMINDERING</u>	143
I	Inleiding	143
II	Kostevermindering in varsmelkboerdery	143
	A In die Verenigde State van Amerika	143
	B In Engeland	145
	1 Inleiding	145
	2 Die doel van L.C.P. in Engeland	145
	C In die Republiek van Suid-Afrika.....	147

HOOFSTUK 16

	<u>DIE PRODUSENTEPRYS VAN VARSMELK EN DIE DISTRI- BUTIEKOSTE EN KAPITAALBETEDIING VAN DISTRIBU- TEURS</u>	149
I	Inleiding	149
II	Die produsenteprys van varsmelk	149
	A Inleiding	149
	B Die produsenteprys van varsmelk in 1939/40	150
	C Die produsenteprys van varsmelk 1947/48	150
	D Die netto produsenteprys van varsmelk in 1962/68	151
	E Die bruto produsenteprys van varsmelk van- af 1 Julie 1962 tot 28 Februarie 1969 ..	151
	F Heffings en premies deur die Melkraad gevorder	152
III	Die daaglikse produksie (in gelding) van varsmelk	153
IV	Die daaglikse verbruik van varsmelk.....	153
	A Inleiding	153
	B Die daaglikse verbruik van varsmelk	154

V	Surplusmelk	155
A	Inleiding	155
B	Surplusmelk in die tydperk 1962/63 tot 1967/68	156
VI	Die aktualiteit van surplusmelk	157
VII	Persentasie toedeling, surplusmelk	159
VIII	Die oolykbrekingspunt van surplusmelk	159
A	Inleiding	159
B	Gevolgtrekkings	161
C	Oplossings vir die probleem van surplus melk wat teen verminderde pryse ver- koop word	161
IX	Gebruik van surplusmelk	163
X	Die distribusiekoste van distribueerders .	164
XI	Die kapitaalbesteding van 'n melkery wat 10,000 gellings per dag hanteer	166
XII	'n Vergelyking tussen die kapitaalbeste- ding per gelling van 'n distribueerder en 'n varsmelkprodusent	167
XIII	Gevolgtrekkings	167

HOOFSTUK 17

KONTANTVLOEISTATE EN REKONSILIASIE MET PRODUKSIE-

<u>KOSTESTATE</u>	169
I Inleiding	169
II Kontantvloei-state (Cash flow statements) ...	171
III Kontantvloei-state in hierdie produksiekoste van varsmelk	172
A Inleiding	172
B Die betekenis van die kontantvloei-state vir die varsmelkprodusent	172
C Analise van die kontantvloei-state 1 Maart 1967 tot 29 Februarie 1968	174
D Analise van die kontantvloei-state - 1 Maart 1968 tot 28 Februarie 1969	176

W Rekonsiliasie met produksiekostestate .	179
F Gevolgtrekkings	179

HOOFSTUK 18

<u>ONDERNEMERSLOON</u>	180
I Inleiding	180
II Die ondernemer	180
III Die ondernemersloon	183
A Wat is ondernemersloon?	183
B Ondernemersloon in produksiekoste van varsmelk	185
C Ondernemersloon in die produksiekoste van melkies	187
D Gevolgtrekkings	188

HOOFSTUK 19

<u>GEVOLGTREKKINGS EN AANBEVELINGS</u>	190
A Gevolgtrekkings	190
1 Opnames	190
2 Materiaalkoste (voerkoste)	190
3 Arbeidskoste	191
4 Bokoste (uitgesonderd rente op kapitaal en waardevermindering)	191
5 Rente op kapitaal en waardevermindering .	191
6 Totale bokoste	191
7 Gemiddelde produksiekoste	191
8 Kude-appresiasie	192
9 Kude-depresiasie	192
10 Netto wins	192
B Aanbevelings	193
1 Organisasie vir produksiekoste van varsmelk	193
2 Subsidie	193

BIBLIOGRAFIE.

I Lys van aangenaaide bronne	312
II Ongepubliseerde versandeling en proefskrifte	314
III Tydskrifte en ander periodieke publikasies	316
IV Persone geraadpleeg	317

STATE, TABELLE EN GRAFIEKE

INHOUDSOPGAWE.

I.	PRODUKSIEKOSTESTATE. 1 Maart 1967 tot 29 Februarie 1968. Inhoudsopgawe verskyn tussen	p. A6 en A7
II.	PRODUKSIEKOSTESTATE. 1 Maart 1968 tot 28 Februarie 1969. Inhoudsopgawe verskyn tussen	p. A83 en A84
III.	KUDDE-APPRESIASIE EN -DEPRESIASIE. 1 Maart 1967 tot 29 Februarie 1968. Inhoudsopgawe verskyn tussen	p. A149 en A150
IV.	KUDDE-APPRESIASIE EN -DEPRESIASIE. 1 Maart 1968 tot 28 Februarie 1969. Inhoudsopgawe verskyn tussen	p. A159 en A160
V.	TOTALE KAPITAALUITLEG EN REINTABILITEIT. 1 Maart 1967 tot 28 Februarie 1969. Inhoudsopgawe verskyn tussen	p. A169 en A170 p. A180 en A181
VI.	KONTANTVLOEISTATE EN REKONSILIASIE MET PRODUKSIESTATE. 1 Maart 1967 tot 29 Februarie 1968. Inhoudsopgawe verskyn tussen	p. A191 en A192
VII.	KONTANTVLOEISTATE EN REKONSILIASIE MET PRODUKSIESTATE. 1 Maart 1968 tot 28 Februarie 1969. Inhoudsopgawe verskyn tussen	p. A202 en A203
VIII.	TABELLE. NR. 1 tot NR. 54. Inhoudsopgawe verskyn tussen	p. A213 en A214
IX.	MAANDSTATE VAN DIE MELKRAAD. Julie 1962 tot Februarie 1969. Inhoudsopgawe verskyn tussen	p. A266 en A267
X.	WINS- EN VERLIESKRUISPUNTGRAFIEKE. 1 Maart 1967 tot 29 Februarie 1968. Inhoudsopgawe verskyn tussen	p. A291 en A292
XI.	WINS- EN VERLIESKRUISPUNTGRAFIEKE. 1 Maart 1968 tot 28 Februarie 1969. Inhoudsopgawe verskyn tussen	p. A301 en A302

ERKENNING

Hiermee my hartlike dank aan die Trans-
vaalse Varsmelkprodusente vir die geldelike
bystand ter bestryding van die koste van hierdie
ondersoek asook die hulp vir die oorsese reis.

Menings in hierdie werk uitgespreek of
gevolgtrekkings waartoe geraak is, is dié van die
skrywer en moet in geen geval beskou word as 'n
weergawe van die menings of gevolgtrekkings van
die Transvaalse Varsmelkprodusente nie.

A F K O R T I N G S.

- KA - KUDDE-APPRESIASIE EN -DEPRESIASIE.
- KR - KAPITAALUITLEG EN RENTABILITEIT.
- KRP - KONTANTVLOEISTATE EN REKONSILIASIE MET
PRODUKSIEKOSTESTATE.
- MM - MAANDSTATE MELKRAAD.

HOOFSTUK 1-

INLEIDING EN DOEL VAN DIE STUDIE

I. INLEIDING:

Hierdie studie is 'n uitvloeisel van die studie wat in 1966 deur die selfde skrywer in die Rysmierbult-omgewing gemaak is. Die doel van die studie in genoemde omgewing was om die produksiekoste van varsmelk op 'n wetenskaplike basis te bepaal om 'n grondslag te bepaal vir toekomstige streeks-, provinsiale- en nasionale opnames in die Republiek van Suid-Afrika.

Die gevolg van die studie in die Rysmierbult-omgewing was dat daar op 3 Maart 1967 in die Frans du Toit-gebou, P.U. vir C.H.O., 'n vergadering gehou is waarop die volgende persone teenwoordig was:

1. Mnr. B. Davidtz -- ondervoorsitter van die Transvaalse Varsmelkprodusente-vereniging en ook lid van die studiekomitee.
2. Mnr. J.G. Meyer -- lid van die studiekomitee van die Transvaalse Varsmelkprodusente-vereniging.
3. Mnr. J.H. van Niekerk -- lid van die studiekomitee van die Transvaalse Varsmelkprodusente-vereniging.
4. Prof. J.H. Els -- Hoof van die Departement Rekeningkunde en Ouditkunde aan die P.U. vir C.H.O.
5. Skrywer.

Op hierdie vergadering is finaal besluit dat daar deur middel van besoeke aan varsmelkprodusente gepoog sal word om die produksiekoste van varsmelk vir die Witwatersrand Beheerde Gebied te bepaal.

Daar is ook besluit dat daar nege gebiede aan die studie sal deelneem en die volgende persone is aangewys om as leiers op te tree in die verskillende gebiede:

1. Mnr. B. Davidtz - Fochville.

HOOFSTUK 1-

INLEIDING EN DOEL VAN DIE STUDIE

I. INLEIDING:

Hierdie studie is 'n uitvloeisel van die studie wat in 1966 deur die selfde skrywer in die Rysmierbult-omgewing gemaak is. Die doel van die studie in genoemde omgewing was om die produksiekoste van varsmelk op 'n wetenskaplike basis te bepaal om 'n grondslag te bepaal vir toekomstige streeks-, provinsiale- en nasionale opnames in die Republiek van Suid-Afrika.

Die gevolg van die studie in die Rysmierbult-omgewing was dat daar op 3 Maart 1967 in die Frans du Toit-gebou, P.U. vir C.H.O., 'n vergadering gehou is waarop die volgende persone teenwoordig was:

1. Mnr. B. Davidtz - ondervoorsitter van die Transvaalse Varsmelkprodusente-vereniging en ook lid van die studiekomitee.
2. Mnr. J.G. Meyer - lid van die studiekomitee van die Transvaalse Varsmelkprodusente-vereniging.
3. Mnr. J.H. van Niekerk - lid van die studiekomitee van die Transvaalse Varsmelkprodusente-vereniging.
4. Prof. J.H. Els - Hoof van die Departement Rekeningkunde en Ouditkunde aan die P.U. vir C.H.O.
5. Skrywer.

Op hierdie vergadering is finaal besluit dat daar deur middel van besoeke aan varsmelkprodusente gepoog sal word om die produksiekoste van varsmelk vir die Witwatersrand Beheerde Gebied te bepaal.

Daar is ook besluit dat daar nege gebiede aan die studie sal deelneem en die volgende persone is aangewys om as leiers op te tree in die verskillende gebiede:

1. Mnr. B. Davidtz - Fochville.

2. Mnr. J.G. Meyer - Devon.
3. Mnr. J.H. van Niekerk - Standerton.
4. Mnr. C.C. Scheepers - Volksrust.
5. Mnr. J.B. van Staden - Ventersdorp.
6. Mnr. A.A. van Niekerk - Kliprivier.
7. Mnr. C. Mason - Heilbron.
8. Mnr. W. Fullard - Koppies.
9. Mnr. R. Kerslake - Greylingstad.

Na oorweging is daar op die volgende getal varsmelkprodusente in elke distrik besluit om aan die studie deel te hê gedurende 1967/68:

1. Devon	8
2. Fochville	2
3. Greylingstad	10
4. Heilbron	10
5. Kliprivier	6
6. Koppies	6
7. Standerton	15
8. Ventersdorp	6
9. Volksrust	<u>4</u>
TOTAAL	<u>67</u>

Uit die verslag van die Melkraad, (p. 11) 1 Julie 1967 tot 30 Junie 1968, merk ons dat daar ongeveer 1,400 varsmelkprodusente in die Witwatersrand be-
heerde gebied was. 'n Steekproef van ongeveer 5% van die totale produsente
is dus gemaak. Gedurende 1968/69 het 56 produsente aan die studie deelgeneem.

Hierdie produsente is gedurende 1968 en 1969 persoonlik besoek ten einde
die nodige gegewens in te wins.

Volgens Frutchey, F.R. e.a. (Evaluation in extension. Topeka Kansas 1st
edition 3rd printing 1962 H.M. Ives & Sons p. 46) het die persoonlike onder-
houdvoering die volgende voordele:

- (i) Die opnemer het die geleentheid om persoonlik situasies en omstandighede waar te neem en direk met die respondent te praat, om sodoende sy reaksies op praktyke en programme te vernem.
- (ii) Met persoonlike onderhoudvoering is daar meer mense wat gewillig is om saam te werk.
- (iii) Die opnemer het die geleentheid om vrae aan die respondent te verduidelik sodat foutiewe vertolking van die vrae uitgeskakel word.
- (iv) Volledige antwoorde kan verkry word. Dit dra by tot akkuraatheid, geldigheid en betroubaarheid."

Gedurende 1968 het skrywer ook maandstate aan varsmelkprodusente beskikbaar gestel wat hulle dan maandeliks ingevul het en dan teruggestuur het. Die voordeel hiervan was dat die gegewens noukeurig opgeteken is en dus kon 'n noukeuriger syfer verkry word as wat die geval in 1967 was. 'n Voorbeeld van hierdie maandstaat verskyn op p. A5

Gedurende die jaarlikse besoek is die gegewens ingevul op die vraelys wat op p. A1 verskyn. Nadat die nodige inligting ingesamel is, is hierdie gegewens dan verwerk met behulp van 'n optelmasjien en ook 'n rekenmasjien.

Daarna is die resultate terug aan die varsmelkprodusente gestuur om te toon wat 'n gelling melk hulle kos om te produseer.

II. DOELSTELLINGS VAN HIERDIE STUDIE:

- A. Die doel van hierdie studie is om die produksiekoste van varsmelk vir die Witwatersrand beheerde gebied te bepaal en wel op 'n wetenskaplike wyse.
- B. Dit is nodig vir prysberedenering nl. die vasstel van produsentepryse. Produksiekostesyfers kan beslis gebruik word om 'n goeie aanduiding te gee van wat die melkprys behoort te wees. In ons kapitalistiese land is die hoofdoel van die ondernemer tog om wins te maak en as dit nie gebeur nie, raak die ondernemer uiteindelik insovent en moet sy boedel gesekwestreer word.

In die landbou is dit natuurlik 'n voël van ander vere. Die rede is dat dit so moeilik is om die prys van landbouprodukte, en meer spesifiek van melk, te bepaal. Wins is tog immers die verskil tussen kosprys en die verkoopprijs.

- C. Dit bring ons by die derde doelstelling van hierdie studie, nl. die bepaling van wins. Hierdie is eintlik die belangrikste omdat die sukses van 'n onderneming vandag slegs bepaal kan word deur die wins wat behaal is. Geen varsmelkprodusent sal vendisie hou as hy 'n baie goeie wins uit die varsmelk gemaak het nie.

- D. Die vierde doelstelling van hierdie studie is om doeltreffendheid in die hand te werk. Wat hieronder verstaan word, is dat die produsent sal poog om sy koste so laag as moontlik te hou deur gedurig op hoogte te wees van veranderings wat moontlik die winsgewendheid van sy onderneming kan verhoog.
- E. Die vyfde doel is om behoorlike syfers beskikbaar te hê vir die Ontvanger van Inkomste. Sonder die nodige, en gedurige aantekening van transaksies, is dit dus onmoontlik om 'n korrekte wins te bepaal. Die varsmelkprodusent is wetlik verplig om dokumente ter staving van transaksies te toon.
- F. Wanneer produksiesyfers beskikbaar is, kan die produsente hulle produksiekostesyfers vergelyk en sodoende kan een produsent van 'n ander, wie se koste laer is as sy eie, baie leer. Dit kan alleen met vrug geskied wanneer daar gereeld besprekings van die resultate deur die varsmelkprodusente plaasvind in hulle onderskeie distrikte.

III. METODE VAN ONDERSOEK:

Soos reeds gemeld, is die varsmelkprodusente jaarliks persoonlik besoek waartydens 'n onderhoud van minstens 2 uur met elke produsent gevoer is. Ten einde die studie te vergemaklik is die maandelikse vraelyste gedurende 1968 ingevoer om meer akkurate syfers te verkry. Die ondersoek het dan ook gedurende 1969 baie vlotter verloop omdat die produsente baie beter op hoogte van sake was en ook baie beter rekords gehou het ten einde 'n produksiekostesyfer te bepaal. Gedurende 1968 en 1969 is ongeveer 3,000 myl afgelê en meer as 140 persoonlike onderhoude gevoer ten einde die nodige gegewens te bekom.

Waar 'n mens hier met 'n betreklike nuwe wetenskap, nl. kosteberekening te doen het, is dit dus vanselfsprekend dat die produsente gedurende die eerste jaar nl. 1967/1968 ingelig moes word van hoe daar te werk gegaan sou word, asook van hoe die gegewens gerangskik en geïnterpreteer moet word.

IV. INDELING VAN STUDIE:

Die studie is min or meer ingedeel volgens die volgorde van 'n produksiekostestaat..

In hoofstuk 1 word die inleiding en doel van die studie uiteengesit.

In hoofstuk 2 word die doel en voordele van kosteberekening, aanbieding van kosteverslae, kosprys en aktualiteit van rekords bespreek. Dat hierdie deel van wesenlike belang is blyk duidelik uit die artikels wat uit Die Landbouweekblad verkry is.

In hoofstuk 3 word die ~~vroë~~re opnames van F.R. Tomlinson, H.I. Behrmann en die van Landbou Produksie Ekonomiese behandeling.

In hoofstuk 4 word materiaal, of te wel voerkoste, bespreek. Hierdie is seker die belangrikste hoofstuk omdat voerkoste so 'n groot deel van die produksiekoste van varsmelk vorm.

In hoofstuk 5 word 'n uiteensetting van arbeid gegee soos dit in die varsmelkboerdery aangetref word.

In hoofstuk 6 word die bokoste in die varsmelkboerdery bespreek. Dit vorm die tweede grootste bestanddeel van die produksiekoste van varsmelk.

In hoofstuk 7 word rente op kapitaal uiteengesit. **Eierente** op kapitaal sowel as leenrente word hier bespreek.

In hoofstuk 8 word die waardevermindering op die verskillende produksiemiddels bespreek.

Die totale produksiekoste van varsmelk word in hoofstuk 9 in oënskou geneem.

Daar is vir elke varsmelkprodusent 'n kudde-appresiasie of 'n kuddedepresiasie bereken. Dit word in hoofstuk 10 uiteengesit.

In hoofstuk 11 is daar gepoog om die wins- en verlieskruispunt in die varsmelkboerdery te bepaal.

Die kapitaalbelegging en rentabiliteit word in hoofstuk 12 uiteengesit.

Die produksie per koei en die bepaling van die optimum eenheid in gellings word in hoofstuk 13 bespreek.

In hoofstuk 14 word massamelk en melk in kanne in oënskou geneem.

In hoofstuk 15 word metodes bespreek van hoe om koste in die varsmelkboerdery te verminder.

In hoofstuk 16 word sake soos die produsenteprys van varsmelk, die kapitaalbesteding van distribueerders en produsente, surplusmelk en die distribusiekoste van die distribueerder bespreek.

In hoofstuk 17 word 'n uiteensetting gegee van die werking van 'n kontantvloeistaat in die varsmelkboerdery.

Die belangrikheid en noodsaaklikheid van ondernemersloon vir 'n varsmelkprodusent word in hoofstuk 18 bespreek.

In hoofstuk 19 word die gevolgtrekkings en aanbevelings gedoen.

Vir die volledigheid van die studie, word die produksiekostestate van die individuele varsmelkprodusente ook ingesluit omdat die kennisname daarvan so uiters noodsaaklik is.

HOOFSTUK 2.

DIE DOEL EN VOORDELE VAN KOSTEBEREKENING, AANBIEDING VAN KOSTEVERSLAE,

KOSPRYS EN AKTUALITEIT VAN REKORDS.

I. INLEIDING.

In die vorige hoofstuk is die oorsprong en die doel van hierdie studie, die metode van ondersoek en die indeling van hierdie studie behandel. In hierdie hoofstuk word nou aandag gegee aan die doeleindes van kosteberekening, die voordele van kosteberekening, die aanbieding van kosteverslae, kosprys en die aktualiteit van rekords.

11. DOELEINDES VAN KOSTEBEREKENING:

Die doeleindes van kosteberekening word deur Matz, A. e.a. (Cost Accounting, South Western Publishing Co., Chicago, 1962, p. 10) soos volg uiteengesit:

"More specifically, costaccounting is charged with the task of:

(a) determining costs and profit for an accounting period; (b) creating inventory values for costing and pricing purposes and at times, controlling physical quantities; (c) aiding and participating in the creation and execution of budgets; (d) establishing costing methods and procedures that permit control and, if possible, reduction or improvement of costs; and (e) providing management with cost information in connection with problems that involve choice from among two or more alternative courses."

Nog skrywers wat hulle besig gehou het met hierdie baie belangrike onderwerp, was Backer & Jacobson. In hulle boek (Cost Accounting - McGraw-Hill Book Co.; New York, 1955, p.2.) konsentreer hulle op die volgende doeleindes:

"In general costs which are collected in the accounts serve three principle purposes:

- A. They provide cost data for income measurement and inventory caluation (income statement and balance sheet).
- B. They provide information for management control of the firms operations and activities (control reports).

C./

- C. They provide information for management planning and decision making (special analysis and studies)."

Hierdie bogenoemde doeleindes is maar kortliks 'n samevatting van die eintlike doeleindes van kosteberekening. Backer en Jacobsen het natuurlik die bepaling van inkomste in gemeen met Matz, A. o.a. Dit is dan ook die primêre doel van kosteberekening en ook seker die belangrikste rede waarom daar geproduseer word: nie soseer vir die behoeftebevrediging van die verbruiker as die strewe na die verkryging van maksimum wins in die onderneming nie. In hierdie studie handel dit dus nie om die produksie van varsmelk vir die behoeftebevrediging van die verbruiker in die Witwatersrand beheerde gebied nie, maar eintlik om die verkryging van wins deur die produksie van varsmelk. Die varsmelkprodusente kan ook die kostesyfers gebruik vir die toekomstige beplanning van hul boerderye soos Backer en Jacobsen tereg opmerk in hulle derde doel van kosteberekening. As die koste billik is, kan die varsmelkprodusent as gevolg daarvan besluit om wel in die toekoms uit te brei of om die veestapel en dus produksie van varsmelk te verminder. Al wat die varsmelkprodusent wel behoort te inspireer om uit te brei, is die feit dat die kostesyfers wel toon dat daar 'n redelike wins afgewerp word.

Bigg, Walter W. (Cost accounts. Macdonald & Evans, London) skryf die volgende i.v.m. kosterekeninge se doeleindes, p. 3:

"The object, therefore of a system of cost accounts is to provide management with prompt and accurate information as to the cost of a certain section (e.g. a particular job or contract or a particular department or service.) and details of how such cost has been arrived at. Without such a system it is doubtful whether a business of any size can survive in the intensely competitive conditions of today."

Maar daar is ook nog ander skrywers wat 'n studie gemaak het van die doeleindes van kosteberekening. Dohr J.L. & Inghram H.A. (Cost Accounting - Principles and Practices. The Ronald Press Co., New York, 1946, p. 9) het die volgende doeleindes van kosteberekening gestel:

- A. Die bepaling van noukeurige eenheidskoste en voorraadwaardering met die doel om redelike verkoopspryse vas te stel, onwingsgewende produkte uit te skakel en die juiste winste en finansiële toestand vas te stel.
- B. Om die administrasie van die fabriek te verbeter deur die voortbring van voldoende koste - en finansiële verslae.
- C. Om die koste te verminder en verspilling uit te skakel deur middel van koste-analise, vergelykings en studie.
- D. Die doeltreffendheid van die fabriek moet verhoog word deur die instelling van standaarde, die vergelyking van die werklike aktiwiteit met die standaard, die analise van die variasies en ondoeltreffende prestasies.
- E. Die eenvormigheid van die kosteprosedures moet in die verskillende nywerhede en deur die verskeidenheid fabrikante nagestreef word.
- F. Die rekords wat die produksie sowel as distribusie dek, moet aanneemlik wees vir eksterne ouditeure, aandeelhouders, bankiers en voornemende kopers.
- G. 'n Begroting moet ingestel word wat kontrole uitoefen oor die produksie sowel as die distribusie.
- H. Minimum koste moet vasgestel word en verkoopspryse moet nie onder hierdie koste vasgestel word nie en sodoende kan onbillike mededinging uitgeskakel word.
- I. Die produksie en distribusie prosesse moet deur kostestudies vereenvoudig word.

Uit hierdie doeleindes blyk dit dat die ondernemer die verkoopprijs vasstel waaronder hy nie sal produseer nie terwyl die verkoopprijs in die varsmelkbedryf nie deur die ondernemer d.w.s. die varsmelkprodusent vasgestel word nie, maar wel deur ander instansies. In 'n latere hoofstuk word die hele aangeleentheid oor die vasstelling van die verkoopprijs van varsmelk volledig bespreek.

Dohr en Inghram (op. cit.) verwys ook na die uitskakeling van nie-wingsgewende produkte indien die koste daarvan nie geregverdig word nie. In die gewone handelstaal praat ons van 'n „verkoopsmengsel” (Engels "sales mix") van 'n fabrikant. Die nadeel is natuurlik dat die varsmelkprodusent slegs een produk produseer en dus nie die geleentheid het om 'n nie-wingsgewende produk uit te skakel en met die res van die „verkoopsmengsel” aan te gaan nie.

Ten/

Ten laaste is dit goed om te kyk wat Wheldon's (Cost Accounting and costing methods - Revised by Owler L.W.J. & Brown J.L. - Macdonald and Evans - London, 1960, pp. 4 en 5) sê omtrent die doeleindes van kosteberekening.

- A. Om dieselfde koste van produkte en werke wat in die finansiële rekeninge voorkom, te analiseer en te verdeel.
- B. Om die produksiekoste van elke eenheid, taak, proses, departement of diens te bepaal asook standaardkoste te ontwikkel.
- C. Die ondoeltreffendheid in die aanwending van materiaal, tyd, uitgawes en masjinerie moet aan die bestuur gerapporteer word. On-doeltreffende resultate moet ge-analiseer word en remediërende stappe moet gedoen word om die toestand te verbeter.
- D. Gegewens moet verstrekk word sodat die Wins- en Verliesrekeninge en Balansstate periodiek vir die hele besigheid asook vir die verskillende departemente opgestel kan word.
- E. Bronne moet gevind word om verbeterde produksie, uitrusting, ontwerp en aanleg voort te bring. Daar moet daaglik, weeklik, maandeliks en kwartaalliks inligting beskikbaar gestel word om doeltreffende aksie in te stel.
- F. Die werklike koste moet met die beraamde koste vergelyk word om as leidraad te dien vir toekomstige beramings en sodoende word die bestuur gehelp in hulle beleid om pryse vas te stel.
- G. Om vas te stel waar die standaardkoste voorberei word, wat die produksiekoste moet wees en met watter koste moet die werklike koste vergelyk word.
- H. Om vergelykende koste vir verskillende tydperke en volume van produksie vas te stel sodat dit as gids kan dien vir begrotingskontrole.
- I. Om vas te stel of dit meer ekonomies is om sekere onderdele van ander fabrikante te koop, eerder as om dit self te produseer. (To make or to buy.)
- J. Om die resultate van produksie te boekstaaf om te dien as grondslag waaraan doeltreffendheid gemeet kan word.
- K. Om aaneenlopende voorraadopname van materiaal te verkry sodat die finale rekenings en die balansstaat opgestel kan word sonder dat daar 'n voorraadopname gemaak word en ook omdat voorraad voorhande sodoende periodiek gekontroleer kan word.
- L. Om die bronne van die wins of verlies, soos dit in die Wins- en Verliesrekening aangedui word, te verklaar.

As ons na bogenoemde doeleindes by die vyfde punt kyk, sien ons dat die

nodige kostegegewens gou beskikbaar moet wees ten einde die nodige korrektiewe aksie toe te pas indien dit nodig blyk.

Uit ervaring weet ons dat die Finale rekenings in boerderye ongeveer 'n maand tot ses maande na die einde van die finansiële jaar opgestel word en dan na die boere teruggestuur word. Hierdie gegewens is nie so baie breedvoerig uitgewerk en ge-analiseer om die eintlike haakplek te ontdek nie. Rekeningkunde is dus 'n nadoodse ondersoek van 'n saak. Kosteberekening, daarenteen, probeer om die haakplek te ontdek voor die einde van die finansiële jaar om sodoende korrektiewe aksie toe te pas voordat die moontlike verlies te groot word a.g.v. foute wat begaan is.

Dit is dus nodig dat elke varsmelkprodusent homself op hoogte van sodanige kostesifers moet bring, ten einde te probeer om sy varsmelkboerdery in die regte rigting te stuur voordat die Handels-, Wins- en Verliesrekening en Balansstaat na die einde van die finansiële jaar opgestel word.

III. VOORDELE VAN KOSTEBEREKENING:

Die voordele wat kosteberekening bied, word deur Buyers C.I. & Holmes G.A. (Principles of cost accountancy. The Donnington Press, St. Albans, 1959, p. 4) soos volg uiteengesit:

- A. Die winsgewendheid van die verskillende aktiwiteite sal openbaar word en dit gee dus aan die bestuur die geleentheid om te besin en te besluit watter onvoordelige aktiwiteite uitgeskakel moet word.
- B. Nuwe verbeterde metodes kan ontwerp word wanneer die onvoordelige aktiwiteite uitgeskakel is.
- C. Kosterekeninge sal die oorsaak van enige toe- of afname in die wins toon.
- D. 'n Goë kostestelsel sal ook voorsiening maak vir 'n sisteem van materiaal en lone en dus sal beheer oor hierdie items verseker wees.
- E. Bestuur sal in kennis gestel word van bokoste wat nie ten volle benut word nie as gevolg van onderkapasiteit van masjienerie en hulle sal dus hulle beleid dienoreenkomstig moet wysig.

- F. Die bestuur sal inligting ontvang waarvolgens hulle kan besluit of dit beter is om onderdele van ander fabrikante te koop eerder as om dit self te produseer.

IV. DIE AANBIEDING VAN KOSTEVEERSLAE:

Daar is nou gewys op die doeleindes en voordele van kosteberekening.

Die vraag ontstaan nou: „hoe moet hierdie gegewens in 'n verslag aangebied word?"

Newlove en Garner (op. cit. p. 541) gee vir ons die volgende uiteensetting:

- A. Die groot volume van besonderhede en rekeningkundige besonderhede moet op die agtergrond gehou word.
- B. 'n Daaglikse kontrole van die belangrikste kostefaktore moet so ontwikkel word dat die werklike resultate met die verwagte resultate vergelyk kan word.
- C. Die kostesyfers moet so voorberei word dat die werkers dit verstaan en dit hulle belangstelling prikkel.
- D. Die rekenmeester moet die feite ondubbelsinnig stel, selfs al stem almal nie altyd saam met hom nie.
- E. Die feite is afgelei van die kostesyfers en daar moet nie ge-aarsel word om wenke te gee nie.
- F. Die syfers moet in die taal waarin die werker dink en praat, aangebied word.
- G. Daar moet 'n baie goeie en noue samewerking wees tussen die werkers aan die een kant en die rekeningkundige personeel aan die ander kant.
- H. Die rekeningkundige personeel moet so gekeur word dat hulle in gestalte saam met die werkers sal ontwikkel.
- I. Elke personeellid het 'n belangrike plek in die besigheid en hierdie posisie moet behou word anders word hy slegs 'n roetinewerker.

V. WAT IS KOSPRYS?

Daar is uiteenlopende menings oor wat nou eintlik die kosprys is. De Vries, J. & Richter, J. (Kostprijs en Bedrijfsadministratie - Techn. Boekhandel G. van Herwynen, Dordrecht, definieer kosprys op p. 7) soos volg:

Volgens/

„Volgens de meest gangbare opvatting wordt onder de kostprijs van een goed verstaan het totaal van alle kosten, die rechtstreeks of indirect zijn gemaakt om het goed in een bepaalde toestand wat betref plaats en stadium van afwerking, te brengen of te houden."

De Swardt, G.D. (A Theory of cost and cost accounting. Cambridge University Press, London) definieer koste op p. 1 soos volg:

"The definition of cost used in this paper is that costs are value units **which are unavoidably sacrificed** to the purpose of any economic activity."

Van der Schroeff, H.J. ~~Kosten~~ er. Kostprijs. N.V. Uitgeversmaatschappij. Kosmos. Amsterdam, 1963, definieer kosprys op p. 35 soos volg:

„definiëren wij de kostprijs als de kwantitatiewe voorstelling van het doelmatige offer, dat de producent moet brengen bij de ruil van de door hem ter markt aangeboden goederen of diensten."

Lessing, J.C. (Die koste- raagstuk in die chemiese bedryf, Potchefstroom, Desember 1965, ongepubliseerde proefskrif p. 34) skryf die volgende oor kosprys:

„As die kosprys ook koste wat nie met die produk in kousale verband staan nie insluit, beteken dit dat verspillings ook as produksiekoste gereken word. Omdat die aanbiedingsprys gewoonlik op die kosprys gebaseer word, is dit van groot belang dat dit korrek bereken word. Foutiewe berekenings kan die winste of selfs die voortbestaan van die onderneming beïnvloed."

VI. AKTUALITEIT VAN REKORDS EN KOSTE:

Die vraag wat nou gestel kan word, is: „Hoe aktueel is die onderwerp waarmee hierdie studie rekening hou?" Om 'n antwoord hierop te vind, kan ons kyk wat skryf Die Landbouweekblad hieromtrent.

In Die Landbouweekblad van 20 Mei 1969, het 'n artikel verskyn (skrywer nie vermeld) i.v.m. posrekords op p. 27:

"'n Posrekordstelsel word beoog waarvolgens boere se plaasrekords deur 'n komper in Pretoria tot jaarstate verwerk sal word om hulle te help in hul ontleding van hul boerderye met die oog op winsgewende plaasbestuur, het mr. De La Harpe de Villiers, voorsitter van die Suid-Afrikaanse Landbou-unie in sy openingstoespraak op die jaar-kongres van die Middellandse Landbou-unie in Port Elizabeth gesê.

"Mnr. de Villiers wat van die vernaamste knelpunte in die landbou handel het, het onder meer die leemte aangehaal wat by sommige boere bestaan om nie rekords te hou nie. Hy het gesê dat na samesprekings op nasionale vlak, die S.A.L.U. 'n posrekordstelsel van boekhouding beoog. Dit kom daarop neer dat landboukoöperasies en boereverenigings rekords van hul lede wat vrywillig en teen 'n jaarfooi tot die skema toetree, aan 'n sentrale kantoor in Pretoria sal stuur waar dit deur 'n komper in 'n jaarstaat vir die boer verwerk sal word. Hieruit sal die boer deur middel van 'n opgeleide plaaslike voorligter die lonendheid van sy onderneming en die vertakkings daarvan kan bepaal met die oog op winsgewende plaasbestuur."

In Die Landbouweekblad van 1 Julie 1969 het 'n artikel verskyn (skrywer nie vermeld) i.v.m. rekords op p. 33.

"Soos elke nyweraar 'n diepgaande studie van sy fabriek maak, so behoort elke boer sy plaas as sy besondere studieterrrein te beskou," het mr. Hendrik Schoeman, adjunk-minister van Landbou, gesê toe hy die jaar-kongres van die Ooskus-Landbou-unie amptelik geopen het.

Mnr. Schoeman, wat beklemtoon het hoe belangrik dit vir boere is om behoorlike rekords te hou, het verklaar dat boerdery vandag 'n sake-onderneming is. Die verskil tussen een plaas en 'n ander is net so groot soos die verskil tussen twee fabriekke. Elke plaas het sy eie moontlikhede en beperkinge, wat belangrike oorweginge by plaasbeplanning is. Niemand behalwe die boer self kan bepaal wat hierdie moontlikhede en beperkings is nie.

"Dit is nie alleen die taak nie, maar ook die plig van elke boer om homself te vergewis van wat sy plaas se moontlikhede is. Dit kan slegs verkry word deur aanhoudend waarnemings te doen en daardie waarnemings nougeset aan te teken."

In verband met die stygende produksiekoste, het 'n artikel in Die Landbou-weekblad van 1 Julie 1969 op p. 27 verskyn (skrywer nie vermeld).

"Dit kan nie langer van die landbou verwag word om verbruikers en die nywerheid te subsidieer nie," het mr. C.A. Crous in sy voorsittersrede op die jaarkongres van die Ooskus-Landbou-unie in Port Elizabeth gesê.

Mnr. Crous wat onder meer daarop gewys het hoe feitlik alle sektore behalwe die landbou uit die huidige voorspoedgolf voordeel trek, het gesê dat dit absoluut noodsaaklik is dat 'n landboubeleid verkry word wat aan die boer 'n redelike heenkome sal verseker. Die hele land moet besef hoe noodsaaklik so 'n beleid is. Dit is tyd dat die boer 'n

toereikende/

toereikende beloning vir sy arbeid en vir sy kapitaalbelegging kry wat hom in staat stel om die bevolking te voed en die nywerhede van grondstowwe te voorsien. So 'n landboubeleid is noodsaaklik, selfs al sou dit vereis dat die staat uitgebreide verbruikerssubsidies moet betaal indien die meerderheid van die bevolking dit nie kan bybring om aan die produsent lonende pryse vir sy produkte te betaal nie. Daar kan nie langer van die landbou verwag word om die verbruikers en die nywerheid te subsidieer nie."

In 'n latere paragraaf word die volgende gesê:

"Pryse gaan dus op, salarisse en lone volg en die boer betaal steeds meer vir sy boerderybenodigdhede. Die voordeel om die verhoogde produksiekoste oor te dra na die verbruiker word hom nie gegun nie. Geen verhoging in pryse van stapelprodukte, behalwe 'n klein verhoging in die prys van mielies en koring is toegestaan nie. Die boer kom dus te staan voor die vraagstuk van steeds krimpende winste wat tot gevolg het dat sy lewenstandaard verlaag en die tempo van sy ontwikkelings en poging tot bewaring van sy grond vertraag word," het mr. Crous gesê."

In Die Landbouweekblad van 29 Julie 1969 het 'n artikel verskyn (skrywer nie vermeld) op p. 11 aangaande die hedendaagse boere:

"Nou onlangs is 'n handelsreisiger wat al baie jare sy ware onder boere verkoop, gevra watter onderskeid hy vind tussen vandag se boere en die van vergange jare. Hy het gesê vandag se boere is:

- A. meer kostebewus;
- B. meer gesteld om presies te weet wat sy rendement op 'n oplosing sal wees;
- C. in die algemeen jonger;
- D. meer kieskeurig;
- E. groter kopers;
- F. meer geleerd;
- G. kenners - hulle weet wat hulle wil hê;
- H. mense wat diens verwag, dit bepaal of hulle aanstaande jaar weer by jou gaan koop;
- I. gouer om nuwe denkwyses en tegnieke te aanvaar."

Net om te wys watter werklik nut daar wel in 'n behoorlike boekhouding en kostesifers bestaan, word die volgende aangehaal uit 'n artikel (skrywer

nie/

nie vermeld) in Die Landbouweekblad wat op 13 Augustus 1968 verskyn het. Die aanhaling verskyn op bl. 37:

"U hou nie van boekhou nie, maar u hou darem van geld. Dit spreek duidelik uit die ontleding van die tweede jaar se boerdery-gegevens van 28 boere wat aan Graaff-Reinet se studiegroep behoort."

"Soos u miskien sal onthou, het ons by die vorige geleentheid vertel van hierdie groep boere wat besluit het om die hulp van 'n raadgewende ekonoom, mnr. Gerhard Botha van Graaff-Reinet in te roep om hulle bietjie ekonomiese hulp en voorligting te gee en hul boekhou-gegevens van die jaar te verwerk. Hulle het gevoel dat hulle nie meer op so 'n losse voet kan voortgaan nie; dat hulle presies wou weet of hulle darem 'n wins maak en indien wel, hoe groot daardie wins is."

"Die eerste jaar se gegevens (tot einde Februarie 1967) het baie interessante feite aan die lig gebring, o.m. dat hierdie boere 'n netto wins van net 63c per morg maak en dat hulle vir elke R100 wat hulle in die boerdery belê het, 'n netto wins van slegs R1.90 in die sak kon steek."

"Dit lyk nou of die aanbevelings van mnr. Botha en die wysiginge wat hierdie boere op grond daarvan in hul boerdery ingebring het om die onbetalende faktore uit te skakel, vrugte afgewerp het. En dit na slegs twee jaar se noukeurige boekhouding."

"Volgens die resultate wat mnr. Botha pas aan ons vrygestel het, het die ekonomiese prentjie van hierdie boere se bedrywighede gedurende die jaar wat op 29 Februarie 1968 geëindig het, soos volg verander: die netto wins per morg (gemiddelde plaasgrootte 6.269 morg) het van 63c tot R1.56 vermeerder. Die netto wins per plaas het (teen feitlik dieselfde kapitaalbelegging nl. R207.230) van R3,920 tot R9,807 vermeerder. Die netto wins vir elke R100 aan kapitaal belê, het van R1 90 tot R4.73 gestyg. Die wins per R100 kapitaalbelegging sonder waardevermindering van vaste verbeterings het van R2.44 tot R5.28 gestyg. Die totale boerdery-inkomste het van R20,697 tot R25,093 gestyg. Die totale bruto wins van bedryfstakke het van R13,497 tot R19,121 gestyg."

Uit hierdie bostaande gegevens kan ons aflei dat dit slegs tot die boere se beste voordeel is as daar rekords, en wel noukeurige rekords, van alle transaksies in die boerdery gehou word.

HOOFSTUK 3.

'n OORSIG VAN DIE VROEÛRE OPNAMES i.v.m. DIE PRODUKSIÛKOSTE VAN VARSMELK.

I. INLEIDING.

Sover vasgestel kan word is die volgende produksiekoste-opnames van Varsmelk vantevore hier in die Republiek van Suid-Afrika gedoen:

- A. Behrman, H.I. - An economic analysis of 50 fresh milk farms in a special area of the Witwatersrand 1939 - 1940.
- B. Tomlinson, F.R. - Ekonomiese ondersoek van varsmelkboerdery in die Witwatersrandgebied 1947-48.
- C. Tomlinson, F.R. - Economic study of fresh milk farming in Natal 1947-48.
- D. Die ekonomie van varsmelkboerdery in Natal en Griekwaland-Oos 1965-66 - deur die Departement Landbou Ekonomie en Bemaking (Afdeling Landbou Produksie Ekonomie).
- E. Produksiekoste van varsmelk vir die Wes-Kaap 1967 - deur die Departement Landbou Ekonomie en Bemaking. (Afdeling Landbou Produksie Ekonomie).

In verband met die produksiekoste van primêre produkte skryf Liebenberg, M.V. - ('n Studie van gemeenskaplike koste met spesiale verwysing na die rol van begrotings in die beheerde bemaking van suiwelprodukte in Suid-Afrika - Potchefstroom, Nov. 1963 - Ongepubliseerde skripsie, p. 7):

„Dit sou buitengewoon wees vir 'n raad om die prys van 'n produk vas te stel sonder om die produksiekoste daarvan in aanmerking te neem. Onder normale omstandighede, wanneer die verhouding tussen vraag en aanbod gunstig is, behoort produksiekoste 'n groot rol te speel in prysbepaling, want dan behoort die vernaamste oogmerk te wees om aan produsente 'n redelike vergoeding op hul ondernemersfunksie te verseker, Terwyl verbruikers 'n redelike prys vir die produk betaal. Onder ongunstige omstandighede is dit soms nodig om pryse vas te stel op 'n peil wat laer as die produksiekoste is, maar selfs dan is 'n kennis van wat die produksiekoste is en gaan wees, nog absoluut noodsaaklik.”

II./

II. DIE PRODUKSIEKOSTE VAN VARSMELK IN DIE WITWATERSRAND 1939 - 1940:

A. INLEIDING:

Reeds so vroeg as 30 jaar gelede, is daar reeds aan die produksiekoste van varsmelk aandag spandeer. H.I. Behrman het toe onder leiding van die bekende professor F.R. Tomlinson - tans direkteur van die Hoëveldstreek - 'n magisterstudie oor die ekonomie van varsmelkboerdery in 'n spesiale gebied van die Witwatersrand gedoen.

Behrman, H.I. - (An economic analysis of 50 fresh milk farms in a special area of the Witwatersrand 1939 - 1940, Pretoria 1942, ongepubliseerde verhandeling M.Sc) verwys na bogenoemde opname op p. 2:

"The unpublished report of the agro-economic survey has defined the main Johannesburg milk shed as an area of a few miles south of the city. During December 1940 the Department of Agricultural Economics of the Agricultural Research Institute, Pretoria, co-operated with the Division of Economics and Markets in a survey of Witwatersrand fresh milk farm businesses. The records included those of a random sample from 50 farms in the milk shed. The writer accompanied the investigators in the field and assisted in the enumeration and these records were taken from the tabulations of the Division of Economics and Markets and later subjected to a fuller analysis than was the object of the broader survey."

B. ANALISE VAN RESULTATE:

H.I. Behrman gee (op. cit. p. 63) die resultate van hierdie ondersoek. (Tabel nr. 50 op p. A262 verwys). Daar moet gelet word dat hierdie ondersoek van Behrman ongeveer 30 jaar gelede plaasgevind het.

1. Voerkoste.

Die Voerkoste het op 6.09c per gelling te staan gekom. Van hierdie totaal was 3.75c vir konsentrate, 0.44c vir gekoopte ruvoer en voer wat op die plaas geproduseer is, het op 1.9c per gelling te staan gekom. Voerkoste het 53.3% van die totale produksiekoste van melk uitgemaak.

2. Ander koste.

Hierdie ander koste het bestaan uit blanke-arbeid, nie-blanke-arbeid, gebruik van verbeteringe op die plaas, rente op melkkudde, melkvervoer,

gebruik/

gebruik van uitrusting, koste van weiveld, brandstof, motorkar en andere. Hierdie koste het saam 5.34c per gelling beloop. Die verkoopkoste het 0.57c per gelling van hierdie bedrag bedra. Die totale koste in 1939 het dus 11.43c bedra.

3. Inkomste.

Die inkomste gedurende 1939-40 het 11.20c per gelling bedra. Van hierdie bedrag was 10.67c per gelling vir die verkoop van varsmelk. Die res van die bedrag bestaan uit mis verkoop (0.22c per gelling), kudde-appresiasie (0.24c per gelling) en ander inkomste (0.07c per gelling).

4. Verlies - Varsmelkboerdery 1939.

As die ander inkomste soos mis verkoop en kudde-appresiasie in berekening gebring word, is die verlies 0.23c per gelling of R84 per varsmelkboerdery. Wanneer mis verkoop en kudde-appresiasie wegge laat word uit die berekenings, is die verlies 0.76c of R276 per varsmelkeenheid.

III. DIE PRODUKSIEKOSTE VAN VARSMELK IN DIE WITWATERSRANDGEBIED
1947 - 1948:

A. INLEIDING:

Hierdie opname is deur prof. F.R. Tomlinson gedoen gedurende 1947 - 1948.

Hy sê in „Ekonomiese ondersoek van varsmelkboerdery in die Witwatersrandgebied 1947 - 1948 - Die Staatsdrukker - Pretoria - p. 3, die volgende ter inleiding:

„As gevolg van 'n verlaging in die produsenteprys van varsmelk in November 1947, het die georganiseerde varsmelkprodusente in verskeie streke van die land vertoë tot die Minister van Landbou gerig om 'n ekonomiese ondersoek na varsmelkboerdery te laat instel veral met die oog op die bepaling van die produksiekoste van varsmelk. Aan skrywer is die taak opgedra om in Natal en in die omgewing van die Witwatersrand die ondersoek in te stel.”

„Alhoewel slegs 44 plase in die opname betrokke is, dui die volgende gegewens die algemene omvang van die melkbedryfstak op hierdie plase aan. Op die 44 plase was daar 2,800 melkkoeie wat oor die twaalf maande (Julie 1947 - Junie 1948) 'n totaal van 1,424,943 gallon melk geproduseer het; met ander woorde 'n gemiddelde produksie van 32,385 gallon per boerdery of 509 gallon per koei.”

Die verlaging in die prys van varsmelk waarvan hierbo melding gemaak is, was 1.67c per gelling. Die 44 boere wat gekies is, het binne 'n straal van 30 myl vanaf die Johannesburgse stasie gewoon.

Tabel/

Tabel nr. 52 op p. A264 toon die resultaat van hierdie ondersoek van prof. Tomlinson aan. Op pp. 21 en 22 van Tomlinson F.R. se verslag, skryf hy:

„By die bepaling van die produksiekoste is die plaaswaarde-metode toegepas. Alle direkte koste in verband met melkproduksiegebruik, is teen die melkkudde gedebiteer, maar arbeid gebruik in die produksie van voer vir die kudde is nie teen die kudde gedebiteer nie. Die plaaswaarde van voer op die plaas geproduseer en aan die suiwelkudde gevoer, is teen die kudde gedebiteer.”

Die bruto koste van melkproduksie volgens Tomlinson kom gemiddeld op R6,187 per kudde, R97.20 per koci of 19.86c per gallon te staan. Na aansuiwering van die krediete kom die netto produksiekoste te staan op R6,074 kudde, R95.40 per koci of 19.51c per gallon.

1. Voerkoste.

Al die voer wat nodig is, maak die grootste enkel koste uit, naamlik 56.7 persent van die totaal. Aangekoopte voer is egter baie meer belangrik as plaasgeproduseerde voer en beslaan 40.2 persent van die totale produksiekoste. Hierdie samestelling van voer-onkoste, waar gekoopte voer baie groter is as plaasgeproduseerde voer, verskil van meeste ander suiwelstreke.

2. Ander koste.

Na voer volg arbeidskoste wat 9.1 persent van die totale produksiekoste uitmaak. Meganisasiekoste in sy geheel maak 8.5 persent van die totale produksiekoste uit. Ander koste van belang is verbeteringskoste, gehuurde vervoer, rente op die melkkudde en depresiasie van die suiwelkudde.

3. Inkomste.

Die inkomste per gelling melk het 19.08 bedra.

4. Verlies -Varsmelkboordery - Witwatersrand 1947/48.

Hierdie produksiekoste-opname van Tomlinson stel dus die produksiekoste van varsmelk in 1947 - 1948 op ongeveer 19.86c per gelling. In die hoofstukke oor voer, arbeid en bokoste sal Tomlinson se bevindings verder ontleed word.

Die inkomste per gelling melk in 1947 -1948, daarenteen, kom te staan op 19.08c wat 'n verlies van 0.78c per gelling meebring. (Tomlinson F.R. op. cit. p. 26 verwys).

IV. DIE PRODUKSIEKOSTE VAN VARSMEK IN NATAL 1947 - 1948:

Hierdie opname is ook deur prof. F.R. Tomlinson gedoen. Die resultaat van hierdie ondersoek word in tabel nr. 51 op p. A263 weergegee.

Tomlinson/

som die resultaat op p. 48 soos volg op:

"The gross cost of fresh milk production came to R4,862 per herd, R75.2 per cow and 19.53c per gallon. After adjusting for several credit items the net cost of production came to R4,196 per herd, R64.8 per cow and 16.69c per gallon.

1. Voer.

Of the total gross cost all feed (both farm produced and bought) forms the most important single cost item, comprising 52.4 per cent of the total. Of the total feed cost farm produced feed is by far the most important item.

2. Ander koste.

Labour forms the second most important item, of cost representing 9.6 per cent of the total. The cost of non-European labour is far more important than the cost of European labour. Other important items are transport (train and lorry) improved cost, and interest of the dairy herd."

3. Inkomste.

Tomlinson (op. cit. p. 53) gaan verder en sê die volgende i.v.m. die inkomste per gelling:

"In table 64 the income per gallon milk produced was given as 12.57c per quota milk, 3.24c for surplus milk and 0.04c per gallon for sour milk. Together with all the other sources of income from the dairy enterprise the total income came to 19.02c per gallon. At this stage it is, however, necessary to indicate the actual average price for the different kinds of milk sold. The following average prices were received for milk by the 64 farmers in the sample during the twelve months.

Quota milk - 18.30c per gallon
Surplus milk - 12.40c per gallon
Sour milk - 5.78c per gallon

The average weighted price obtained for all milk sold came to 16.66c per gallon. This average price per gallon sold naturally varies according to the different prices received and according to the relative quantities of milk sold in the three milk categories."

4. Verlies - Varsmelkboerdery - Natal 1947/48:

As ons nou hierdie inkomste van 19.02c per gelling opweeg teen die koste van 19.53c per gelling, dan sien ons dat daar in Natal gedurende 1947 - 1948 'n verlies van 0.51c per gelling was. Die varsmelkprodusente in die Witwatersrandgebied en in Natal het dus gedurende 1947 - 1948 al reeds op 'n verlies gewerk in hulle melkerye.

In hierdie syfers is daar nie 'n ondernemersvergoeding vir die varsmelkprodusent in berekening gebring nie. As daar wel 'n ondernemersvergoeding in berekening gebring was, sou die verlies per gelling aansienlik hoër gewees het. In 'n latere hoofstuk word ondernemersvergoeding meer breedvoerig behandel.

V. DIE PRODUKSIEKOSTE VAN VARSMELK IN NATAL EN GRIEKWALAND-OOS 1965 - 1966:

Hierdie studie is onderneem deur die afdeling Landbouproduksie - Ekonomie van die Departement Landbou-Ekonomie en bemarking gedurende 1965 - 1966.

Die gebied is in die omgewing van Mooirivier, die streek weerskante van die hoofspoorlyn tot by Pietermaritzburg, die streek tussen Pietermaritzburg en Albert Falls en Wartburg, die streek tussen Pietermaritzburg en Umlaasweg in die rigting van Durban, die omgewing van Richmond, die omgewing van Donnybrook, insluitende die vlakte by Creighton.

Tabel nr. 53 op p. A265 gee die winsgewendheid van die suiwelvertakking in die melkproduserende gebiede van Natal en Griekwaland-Oos 1965 - 1966. Volgens hierdie tabel was die produksiekoste per Grootvee-eenheid R114.07 terwyl die produksie 423.0 gelling (uitgesonderd melk aan die kalwers) was. Die koste per gelling melk het op 26.93c te staan gekom terwyl die gemiddelde prys 28.40c per gelling was. Oënskynlik is hier teen 'n wins van 1.47c per gelling geproduseer maar daar is die volgende sake wat aandag moet geniet;

- A. Die rente per G.V.E. kom slegs op R4.40 te staan wat baie laag is.
- B. Die item „ander koste" is slegs R11.27 per G.V.E. wat uiters laag is.
- C. Daar is geen rekening gehou met kuddedepresiasie nie. Hierdie item kan 'n groot invloed uitoefen op die produksiekoste van varsmelk.

D./

- D. Daar is nie melding gemaak wat die rentekoers op wêreld is nie, maar blykbaar is dit onrealisties.
- E. Daar word nie gemeld teen watter waardes vaste verbeterings in die produksiekoste ingebring is nie, d.w.s. R per vierkante voet.

Die G.V.E. (Grootvee-eenheid) waarvan hierbo melding gemaak is, bestaan uit 1 bees of 2 jaar of 2 verse of tollies (een tot twee jaar) of 3 kalwers of 6 skape of 9 gespeende lammers of 12 ongespeende lammers of een perd, muil of donkie of 5 varke of 100 pluimvee.

VI. DIE PRODUKSIEKOSTE VAN VARSMELK VIR DIE WES-KAAPLAND 1967:

A. Inleiding:

Hierdie opname is ook gedoen deur die Afdeling Landbouproduksie Ekonomie van die Departement Landbou-Ekonomie en Bemaking gedurende 1967.

Die resultate van hierdie opname verskyn in tabel nr. 54 op p. A266

B. Veranderlike koste:

Hier verskyn items soos gekoopte voer, plaasvoer en ander (Vecarts, medisyn, melksalf, ontsmettingsmiddels en vervoerkoste). Gekoopte voer het op R92.73 per G.V.E. of 14.01 sent per gelling te staan gekom. Plaasvoer het R33.30 per G.V.E. of 5.03 sent per gelling bedra. Die ander koste hierbo genoem, het R10.45 of 1.58 sent per gelling bedra. Hierdie bedrag is baie laag as in aanmerking geneem word dat vervoer ook hierby ingesluit is.

C. Rente:

Rente is bereken teen 5% p.j. wat baie laag is. Die vraag ontstaan: „wat word as 'n realistiese rente beskou?" Die heersende rentekoers op vaste belegging het 7% p.j. beloop en die rente op melktenks en vee by die Landbank het 7½% p.j. bedra.

Hierdie rente het R13.45 per G.V.E. of 2.03 sent per gelling bedra. Dit is 'n baie lae bedrag en dit is nie duidelik uit die tabel wat onder „kapitaallitems" verstaan word nie.

D. Totale produksiekoste:

Die totale produksiekoste het 27.89 sent per gelling bedra en as die krediete soos mis en kuddo-appresiasie afgetrek word, is die produksiekoste so laag as 23.56 sent per gelling.

E./

E. Wins:

Die inkomste uit melk het 29.94 sent per gelling bedra wat nou 'n wins van 6.38 sent per gelling gee vir Wes-Kaapland.

F. Kritiek op hierdie studie:

Dit wil voorkom dat as Tomlinson die opnames maak, die varsmelkprodusente teen 'n verlies werk, maar wanneer die Staat die opnames maak, dan werk die varsmelkprodusente teen 'n wins. Hierdie saak sal breedvoerig bespreek word aan die end van die proefskrif onder die opskrif: „Gevolgtrekkings“.

HOOFSTUK 4.

MATERIAAL.

(Voerkoste)

I. INLEIDING:

Materiaal is die belangrikste koste-element in die bepaling van die produksiekoste van varsmelk omdat dit gedurende 1967/68 63.88% en gedurende 1968/69 62.76% van die produksiekoste van varsmelk beloop het. Dit is ook een van die drie koste-elemente nl. materiaal, arbeid en bokoste waaruit die produksiekoste bereken word.

Neuner, J.J.W. (Cost Accounting, Richard D. Irwin Inc. Homewood Illinois. Sesde druk 1962 p.5) skryf die volgende oor koste-elemente:

"Manufacturing operations are concerned primarily with the conversion of direct material into a finished salable article. The elements of cost of manufacturing have been defined as follows:

- A. Direct material costs are those which, can be identified with a specific unit of production. In some instances direct material costs are those which can be identified with a specific department or process.
- B. Direct labor costs refer to wages paid forward done on a specific unit of production or in some instances performed in a specific department.
- C. Manufacturing overhead costs, sometimes called manufacturing expenses, are the indirect manufacturing costs which cannot be identified, with specific units of production or in some instances with specified departments or processes."

Ook ander skrywers het oor koste-elemente geskryf. Backer & Jacobsen (Cost Accounting, Mc Graw Hill Book co. New York, 1964 skryf op p.5) die volgende oor koste-elemente:

"Cost accounts consist of detailed accounts for the elements of cost which comprise the cost of goods manufactured by an industrial farm.

Three/

Three general elements of manufacturing cost are usually recognised: direct raw materials, direct labor and factory overhead. Factory overhead is also sometimes called manufacturing overhead, manufacturing expense, burden and indirect factory costs or expenses."

Dit is noodsaaklik dat daar behoorlike kontrole oor materiaal uitgeoefen moet word. Verslapping in die beheer van materiaal kan lei tot verliese en onnodige inkrumping van die winste.

Matz c.a. (op. cit. p. 108) sit die beheer oor materiaal soos volg uiteen:

"Adequate and proper control of materials, supplies, and component parts from the time production is planned until goods are ready for sale is a vitally important feature of a cost accounting system. Investment in inventory represents, in many cases, one of the largest asset items of a business enterprise. The cost of materials used in production often surpasses the total cost of labor and factory overhead. Since a significant factor in profitable operations is the ability to keep materials cost at a minimum in each unit of finished product, the importance of materials control through proper planning purchasing, handling, and accounting cannot be overemphasized."

Uit bostaande sien ons dat Matz c.a. beweer dat materiaalkoste dikwels die koste verbonde aan arbeid en bokoste gesamentlik oorskrei. In die varsmelkboerdery is dit ook gevind die geval te wees soos dit later duidelik sal word.

II. DIE VOERINNAMES VAN FRIESKOEIE IN MELK:

Die hoeveelheid en die soort voer wat daaglik aan die koeie gevoer moet word, is van baie groot belang en het 'n groot invloed op die produksie van melk.

Hierdie onderwerp is breedvoerig behandel deur Brand C.J.J. (Die voerinnames van Frieskoeie in melk en die faktore wat dit beïnvloed. Stellenbosch. Maart 1969 - Skripsie vir die graad, Magister in Landbou). Die volgende is die belangrikste bevindings van Brand:

- A. Die een groep koeie wat geen weiding ontvang het nie, het 3.1 kg. meer kuilvoer ingeneem as die groep wat wel daaglik weiding ontvang het.

B./

- B. Die variasie en tyd beskikbaar vir voerinname tussen twee, drie, vier en vyf uur per dag het geen betekenisvolle invloed op kuilvoerinnamen en melkproduksie gehad nie.
- C. Die verhoging en die daaglikse hooirantsoen vanaf 0 tot 2.64 kg. per koei per dag, het 'n sterk invloed op die kuilvoerinnamen gehad terwyl 'n verdere verhoging in die hooirantsoen die kuilvoerinnamen nie noemenswaardig beïnvloed het nie.
- D. Toe die peil van kragvoerinnamen van die vier groepe koeie gevarieer is tussen 0.9, 1.4, 1.82 en 2.27 kg. per gelling melk daaglik geproduseer, het dit geen betekenisvolle invloed op die kuilvoerinnamen gehad nie.
- E. Die insluiting van drie persent Sastimol by die kragvoermengsel, om mieliemeel op 'n kilogram vir kilogram basis te vervang, het geen waarneembare invloed op die kragvoerinnamen en melkproduksie van die koeie gehad nie.

III. VOERKOSTE IN DIE VARSMEELKBOERDERY:

A. INLEIDING:

Voerkoste maak 'n aansienlike deel van die produksiekoste van varsmelk uit. Dit is dus noodsaaklik dat baie aandag aan hierdie deel gewy moet word. Hierdie bewering word gestaaf deur S.A. Oosthuizen (Die Landbouweekblad van 12 November 1968 op p. 39). Hy sê:

"Voerkoste is die belangrikste enkele faktor wat produksiekoste by suiwelboerdery bepaal en melkboere moet dus so goedkoop as moontlik en tog doeltreffend en prakties voer. Dit noodsaak 'n deeglike kennis van die voedingsbehoeftes van diere en die waarde en gebruik van verskillende voere."

Die vraag ontstaan onwillekeurig: „Hoe moet koeie dan gevoer word?"

Op p. 51 van "Farming in S.A." 33 (No. 10) 1958 gee prof. W.E. Kassier

'n antwoord:

"A farmer should, therefore, increase the feed given to a single cow as long as the price obtained for the additional milk yield exceeds the cost of the extra feed."

Hiervolgens is dit duidelik dat die produsent kennis moet dra van die koste van die voer om te sien of daar wel voordeel in is om ekstra voer aan

die/

die melkkoeie te voer.

B. VOERKOSTE:

Materiaal, of te wel voerkoste, gaan nou verder onder die volgende hoofde behandel word, nl.:

1. Voer gekoop.
2. Voer geproduseer.
3. Melk vir kalwers.
4. Weiding.
5. Huurgeld vir grond.
6. Totale voerkoste.

1. VOER GEKOOP:

A. INLEIDING:

Hierdie afdeling van voerkoste het nie baie probleme opgelower nie. Gedurende die huidige opname is hierdie syfers van die varsmelkprodusente verkry. Daar is eintlik twee maniere waarop hierdie syfer bereken kan word. Die een is om al die fakture van aankope op te tel en die waarde van die eindvoorraad op hande daarvan af te trek. Die ander manier is om die verbruik (hoeveelhede) per maand vas te stel en dit dan net te vermenigvuldig met die pryse wat op daardie tydstip op die mark geheers het. Daar is dan ook baie varsmelkprodusente wat probeer om hulle kudde konstant te hou en so ook 'n gereelde konstante voerbestelling handhaaf. Die meeste varsmelkprodusente koop hoofsaaklik mielies of meliemeel aan en daarby kom nog kleiner items soos lusern, vismeel, hoë proteïen konsentraat, tef, beenmeel, sout, lekkie, ens.

In hierdie studie is nie 'n analise van soorte voer wat gekoop is gemaak nie, maar wel net onder een totaal nl. voer gekoop. In die vraelyste kan egter gesien word watter soorte voer aangekoop is, maar aan die hoeveelhede vir analise-doelindes is nie veel aandag geskenk nie. Die rede hiervoor is dat die koste van varsmelk bepaal is in die studie en nie soseer die ontleding van die beskikbare gegewens vir voorligting nie. Die voerkoste in die huidige studie word vervolgens bespreek.

B./

B. VOER GEKOOP IN DIE HUIDIGE STUDIE:

1. 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968:

Tabel nr. 21 op p. A234 gee 'n aanduiding van die omvang van voer gekoop in die verskillende gebiede gedurende 1 Maart 1967 tot 29 Februarie 1968.

As Koppies en Volksrust se produsente uitgesluit word, dan vind ons dat die ander gebiede se bedrae vir voer gekoop varieer tussen 8.6c en 12.5c per gelling. Die produsente in die Koppies en Volksrust-gebied het hoofsaaklik hul eie voer wat hulle geproduseer het, gebruik.

2. 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969:

Die voer gekoop word in Tabel nr. 22 op p. A235 afsonderlik in totaal, per gelling en die persentasie wat dit van die totale materiaalkoste uitmaak, uitgedruk.

As hierdie jaar se voer gekoop met die van die vorige jaar vergelyk word, dan vind ons dat in die gebiede van Heilbron, Koppies en Volksrust daar 'n toename is in die persentasie wat voer gekoop van die totale voerkoste uitmaak. In die Heilbron-gebied was die styging 16.5%; in die Koppies-gebied 28.3% en in die Volksrust-gebied 9.6%. In die Fochville-gebied het die persentasie wat voer gekoop het van die totale voerkoste uitmaak met 24.5% gedaal, in die Greylingstad-gebied met 3.4% en in die Ventersdorp-gebied met 10.2%.

In die vorige jaar het voer gekoop 9.8c per gelling bedra en in die huidige jaar 10.0c per gelling. Voer gekoop uitgedruk as persentasie van die totale voerkoste het toegeneem vanaf 48.6% tot 52.5%, d.i. 'n styging van 3.9%.

Die rede waarom die voer gekoop in die Heilbron en Koppies-gebiede so drasties gestyg het, kan aan die droogte-toestand wat in hierdie gebiede geheers het, toegesryf word.

Die boer se eie voer wat hy geproduseer het, word vervolgens behandel.

2. EIE VOER GEPRODUSEER:

A. INLEIDING:

Hiermee word bedoel die voer wat die produsent self gekweek het en aan sy melkkoeie gevoer het. Hierdie afdeling het nogal baie probleme opgelower omdat die probleme so uiteenlopend van aard was. Die normale prosedure om

die/

die produksiekoste van voer te bepaal, is om 'n berekening te maak van die volgende items:

- (1) Rente op kapitaal op grond wat bewerk is.
- (2) Arbeidskoste wat nodig is om sodanige voer te plant, te bewerk, te oes en in gereedheid te bring vir verbruik.
- (3) Diesel, petrol en oliekoste.
- (4) Reparasies aan trekkers, masjienerie en implemente.
- (5) Waardevermindering op die trekkers, masjienerie en implemente.
- (6) Die saadkoste.

Om voerkoste op hierdie manier te bereken, sou 'n onbegonne taak wees. Slegs waar melkprodusente uitsluitlik melkboere was, kon so 'n berekening gedoen word.

B. DIE WAARDES VAN EIE VOER GEPRODUSEER:

Vir die doeleindes van hierdie studie is die volgende waardes aan die verskillende voersoorte toegeken:

WAARDES VAN EIE VOER GEPRODUSEER

Soetgras	R10.53 per ton.	
Kuilvoer	R3.50 per ton.	
Sojabone	R12.00 per ton.	
Lusern	R18.00 per ton.	
Tef	R15.00 per ton.	
Kafferboontjies	R12.00 per ton.	
Haygrazer	R4.00 per ton.	
Grondboontjiehooi ..	R15.00 per ton.	
Hawer	R9.24 per ton.	
Oulandsgras	R5.86 per ton.	
Radyse	R1.76 per ton.	
Ertjiehooi	R15.26 per ton.	
Gars	R3.76 per ton.	
Veldhooi	R10.00 per ton.	
Babala	R11.25 per ton.	
Soetriet	R2.86 per ton.	
Kafferkoringhooi ...	R10.00 per ton.	
Soedangras	R12.15 per ton.	
Kafferkoring	R1.50 per sak.	
Kopmeel	R1.00 per sak.	
Mielies	R3.00 per sak.	(1967/68)
Mielies	R3.25 per sak.	(1968/69)

Die/

Die sak is nie by mielies in berekening gebring nie, vandaar die laer pryse vir mielies. In die berekening van die waarde van kopmeel is drie sakke koppe gereken as 1 sak mielies.

C. EIE VOER GEPRODUSEER SOOS WAARGENEEM DEUR TOMLINSON:

Ook Tomlinson (Natal op. cit. pp. 42 en 43) het probleme ondervind met eie voer geproduseer. Hy skryf soos volg:

"Farm produced feed fed to the dairy herd brings about one of the most difficult problems in the calculation of the cost of milk production. A variety of feeds are produced which creates the impossible task of first calculating the cost of production of each type of feed and the debiting the cost of each feed to the dairy herd. As a result of this difficulty and also of various economic reasons not the cost of production of the feedstuffs, but their farm value is debited to the dairy herd. Here again one is faced with two difficulties. Firstly it is necessary to determine the physical quantity of each farm produced feed fed to the dairy herd. Secondly, a very difficult problem is the application of farm values to the different kinds of feedstuffs which normally are not or cannot be marketed. Such feedstuffs are e.g. ensilage, other succulent feeds, green lucern, green oats, and all types of artificial grazing of which oats grazing is the most important."

Tabel nr. 23 op pA 236 is geneem uit Tomlinson en dit dui die hoeveelhede en waardes aan van eie voer soos ondervind deur Tomlinson gedurende 1947/48.

Uit genoemde tabel merk ons dat die drie voersoorte nl. kuilvoer, mielies en tefhooi hoofsaaklik 20 jaar gelede gevoer is en dat dit saam 81.3% van die totale eie voer geproduseer, verteenwoordig het. In die huidige studie is kuilvoer geneem teen R3.50 per ton terwyl dit 20 jaar gelede £1.9 (R3.80) per ton bereken is. Hiervolgens kan ons sien dat wat die kuilvoerkoste betref, daar in hierdie studie konserwatief te werk gegaan is. Die waarde van die mielies het van R2 per sak in 1947/48 verander na R3 per sak in 1967/68 en R3.25 in 1968/69.

In verband met die kuilvoerkoste sê B. Fourie van die Landboukollege, Stellenbosch-Elsenburg in „Die Landbouweekblad" van 25 Maart 1969 op p. 55:

Die/

"Die belangrikste voordeel van kuilvoer is waarskynlik die feit dat dit per voedingseenheid van die goedkoopste voere vir herkouers is. Geen betroubare syfer t.o.v. kuilvoerkoste is beskikbaar nie, maar 'n aanvaarde waarde van R3.50 per ton in die Winterreënstreek sal nie ver verkeerd wees nie. Teen hierdie prys kos kuilvoer maar 1.1 sent per pond totale verteerbare voedingstowwe, terwyl die koste van 'n alternatiewe voedingsbron soos mielies 2.25 sent per pond totale verteerbare voedingstowwe is."

Ook uit hierdie aanhaling kan gesien word dat die waarde van kuilvoer van R3.50 per ton nie te hoog is nie.

EIE VOER GEPRODUSEER GEDURENDE 1967/68:

In Tabel nr. 24 op p. A237 word eie voer geproduseer ge-analiseer in gebiede, per gelling en die persentasie wat dit van die totale voerkoste uitmaak.

As ons hierdie syfers vir eie voer geproduseer, vergelyk met die syfers vir voer gekoop vir dieselfde tydperk, dan vind ons die volgende:

- (1) Voer gekoop het gemiddeld 9.8c per gelling beloop terwyl eie voer geproduseer 7.1c per gelling bedra het - in totaal dus 'n gemiddeld van 16.9c per gelling.
- (2) Die totale waarde van voer gekoop het R331,452 bedra teenoor die waarde van eie voer geproduseer van R239,627 - in totaal dus R571,079.
- (3) Voer gekoop het 48.6% van die totale voerkoste vir al die produsente beloop terwyl eie voer geproduseer 35.1% van die totale voerkoste beloop het. Saam gee dit 'n totaal van 83.7% van die totale voerkoste.
- (4) Eie voer geproduseer het gemiddeld 72.4% van die waarde van voer gekoop bedra.

Uit die bostaande tabel kan ons aflei dat die produsente in die Koppiesgebied 'n baie hoë persentasie nl. 66.8% van die totale voerkoste aan eie voer spandeer het. Dit is miskien toe te skrywe aan die feit dat hulle van besproeiings water uit die Koppiesdam gebruik maak. Die ander gebiede se syfers toon geen abnormale variasie op die gemiddeld van 7.1c per gelling wat aan eie voer geproduseer, spandeer is nie.

E./

E. EIE VOER GEPRODUSEER GEDURENDE 1968/69:

Tabel nr. 25 op p. A238 gee die gegewens t.o.v. eie voer geproduseer vir die tweede jaar nl. 1 Maart 1968 tot 29 Februarie 1969.

As ons hierdie syfers vir eie voer geproduseer vergelyk met die syfers vir voer gekoop vir dieselfde tydperk, kan die volgende afleidings gemaak word:

- (1) Voer gekoop het gemiddeld 10.0c per gelling en eie voer geproduseer gemiddeld 5.5c per gelling bedra.
- (2) Die totale waarde van voer gekoop het R239,627 en die van eie voer geproduseer R167,388 bedra. In totaal bedra dit dus R407,015.
- (3) Voer gekoop het gemiddeld 52.5% van die totale waarde van voerkoste bedra terwyl eie voer geproduseer 29.1% van die totale waarde van voerkoste beloop het.
- (4) Eie voer geproduseer het gemiddeld 55% van die waarde van voer gekoop verteenwoordig.

Indien eie voer geproduseer van die tweede jaar vergelyk word met die van die eerste jaar, vind ons die volgende:

- (1) In twee gebiede nl. Fochville en Ventersdorp was daar 'n toename van die persentasie wat eie voer geproduseer van die totale voerkoste uitgemaak het. In die Fochville-gebied was die toename 25.1% en in die Ventersdorp-gebied slegs 1.8%.
- (2) In al die ander gebiede was daar 'n afname in die persentasie wat eie voer geproduseer van die totale voerkoste uitgemaak het. In die Devon-gebied was die afname 8.9%; in die Greylingstad-gebied 1.3%; in die Heilbron-gebied 13.1%; in die Kliprivier-gebied 11.6%; in die Koppies-gebied 31.5%; in die Standerton-gebied 1.0% en in die Volksrust-gebied 10.7%.
- (3) In totaal het die persentasie wat eie voer geproduseer van die totale voerkoste uitgemaak het, met 6% afgeneem.
- (4) In die eerste jaar nl. 1967/68 was die koste verbonde aan eie voer geproduseer 7.1c per gelling teenoor die 5.5c per gelling van die tweede jaar. Hierdie afname kan nie aan die feit toegeskryf word dat daar in die tweede jaar meer voer per gelling gekoop is nie. Die toename per gelling van voer gekoop het slegs 0.2c van 9.8c tot 10.0c per gelling toegeneem. Hierdie afname in die waarde van eie voer geproduseer, kan te wyte wees aan die droogte toestand wat sekere dele ondervind het en as gevolg daarvan het hulle met minder voer klaargekom lievers as om dit te koop.

In die volgende afdeling word die koste verbonde aan die voer van melk aan kalwers behandel.

F. MELK VIR KALWERS:

Gedurende die eerste jaar is 149,851 gellings melk ter waarde van R45,563 aan die kalwers gevoer en in die tweede jaar 138,544 gellings melk ter waarde van R430,003.

Die probleem hier was om 'n geskikte waarde per gelling te bepaal. Daar is toe besluit om die gemiddelde eenheidsprys wat die varsmelkprodusent gedurende die jaar vir sy melk ontvang, as basis te gebruik. Die meeste produsente het 'n gelling melk per dag aan 'n kalf gegee. Waar die produsente van 'n melksubstituut gebruik gemaak het, is dit in die waarde van voer gekoop ingesluit.

Tomlinson (Natal, op.cit.p.44) het ook 'n probleem met melk vir kalwers ondervind. Hy skryf:

"The question arises here, however, at which value per gallon the milk fed to calves should be debited against the herd - at quato price, at surplus price or at cost of production? One procedure could be to value the milk fed to calves, and for that matter all whole milk used on the farm, at its cost of production figure. But this is impossible because the cost of production is at this stage not yet known, and the final net cost of production of milk will depend upon the value placed on the milk used on the farm. Seeing that a cost figure cannot be used (unless it is obtained by means of estimate or interpolation) only a sale value can be applied and for that matter the lowest sale value, in this case the price obtained for surplus milk less cost of marketing. If all milk is sold at full price (quato price) and the milk used on the farm can also be sold at full price if offered for sale then the milk used on the farm should be valued at full price less marketing cost."

Oor die probleem of melk vir kalwers wel as 'n koste gereken moet word, skryf Tomlinson (op. cit. pp. 43 en 44):

"Consequently the milk fed to calves should also be considered as a cost against the whole herd and also as an income to the herd. The same principle is applied as when a farmer sells all his milk and rears

his/

his calves on purchased calf meal. In such a case the calf meal is considered as a cost against the herd and the milk which would have been fed to calves but actually sold becomes automatically an item of income. In following this method a cost figure is obtained which represents the production cost on the whole herd."

Van dieseflde beginsel waarvan Tomlinson hier melding maak, nl. dat die melk vir kalwers aan die eenkant 'n inkomste en aan die anderkant 'n koste is, is in hierdie studie gebruik van gemaak. Die koste verbonde aan melk vir kalwers het in die eerste jaar 1.4c per gelling en in die tweede jaar ook 1.4c per gelling beloop. Die gellings waarvan hier melding gemaak word is die totale aantal gellings wat gedurende die jaar geproduseer word.

Hierdie koste van melk vir kalwers het gedurende 1967/68 6.6% van die totale voerkoste en gedurende 1968/69 7.4% van die totale voerkoste bedra.

G. WEIDINGKOSTE:

Hierdie is die vierde bestanddeel van totale voerkoste. Indien 'n varsmelkprodusent nie oor sy eie weiding beskik nie, moes hy baie meer eie voer gebruik of selfs meer voer aankoop.

In hierdie berekenings is die waarde van die grond geneem wat vir weiveld gebruik is en daarop is dan rente teen 7% p.j. bereken. Die waardes van die grond het gewissel tussen R60 en R100 per morg afhangende van die gebied waarin die weiveld voorgekom het.

Die weidingskoste het in 1967/68 1.6c per gelling beloop en gedurende 1968/69 1.7c per gelling. Gedurende 1967/68 het weidingskoste 8% van die totale voerkoste en gedurende 1968/69 9% van die totale voerkoste bedra.

Ook Tomlinson (op.cit.p.52) het weidingskoste in berekening gebring.

Hy sê:

"The cost of veld grazing is determined by taking 5% interest on the capital value of the veld of which part is debited against the dairy herd. The allocation is made on an animal unit basis. All livestock

which/

which make use of veld grazing like trekoxen, native cattle, sheep, etc. taken into consideration in arriving at an allocation."

Ook in hierdie studie is die weiding op 'n pro rata-basis verdeel tussen die vee wat van die weiveld gebruik gemaak het.

H. HUURGELD VIR GROND:

Hierdie bestanddeel van totale voerkoste het maar 'n baie klein deeltjie van die totale voerkoste uitgemaak. Dit is die grond wat gehuur is om vee op te laat wei. Gedurende 1967/68 het daardie voerkoste 0.34c per gelling en gedurende 1968/69 0.37c per gelling bedra.

Gedurende 1967/68 het die koste verbonde aan die huur van grond 1.7% van die totale voerkoste en gedurende 1968/69 1.9% van die totale voerkoste verteenwoordig.

I. TOTALE VOERKOSTE:

Soos uit die vorige paragrawe afgelei kan word, bestaan totale voerkoste uit voer gekoop, eie voer geproduseer, melk vir kalwers, weiding teen 7% per jaar en huurgeld van grond. Die totale voerkoste word in Tabel nr. 26 op p. A239 aangegee, per gelling, per koei en die persentasie wat dit van die totale produksiekoste vir elke gebied uitmaak, afsonderlik t.o.v. 1 Maart 1967 tot 29 Februarie 1968.

OPSOMMING:

Wat kan ons nou wys word uit genoemde tabel?

- (a) Dat die gemiddelde voerkoste per gelling van al die produsente die hoë syfer van 20.20c per gelling beloop het.
- (b) Dat die gemiddelde voerkoste per gelling gevarieer het van 17.38c tot 23.11c - 'n verskil van 5.73c per gelling. Indien die produsente van die Kliprivier-gebied buite rekening gelaat word, is

die/

die variasie slegs tussen 17.38c en 21.38c per gell. - 'n
verskil dus van 4c per gelling.

- (c) Dat afgesien van die produsente in die Koppies-gebied met 'n persentasie van 58.15%, al die ander produsente se voerkoste meer as 60% van die totale produksiekoste van varsmelk bedra het. Slegs die produsente in die Kliprivier-gebied het 'n persentasie hoër as 70% gehad nl. 71.46%.
- (d) Dat die gemiddelde persentasie wat voerkoste van die totale produksiekoste uitgemaak het, 63.88% beloop.
- (e) Dat die gemiddelde voerkoste per produsent in totaal die hoër syfer van R10,187 beloop het. Daarby moet nog die arbeidskoste, bokoste en vaste koste gereken word en dan eers kan die varsmelkprodusent van wins praat.

In Tabel nr. 27 op p. A240 word dieselfde gegewens as hierdie weergegee, maar net t.o.v. die tweede jaar nl. 1 Maart 1968 tot 28 Februarie 1969.

Indien hierdie gegewens met die van die vorige jaar vergelyk word, vind ons die volgende verskille:

- (a) Die gemiddelde totale voerkoste per produsent het toegeneem met R74 tot R10,261.
- (b) Die gemiddelde voerkoste per gelling het gedaal met 1.26c vanaf 20.25c tot 18.99c per gelling.
- (c) Die gemiddelde totale voerkoste per koei het van R102.45 tot R100.41 gedaal d.w.s. met R2.04 per koei.
- (d) Die persentasie wat voerkoste van die totale produksiekoste uitmaak, het vanaf 63.88% tot 62.76% gedaal, d.w.s. met 1.12%. Die tweede jaar se gegewens stem dus baie nou ooreen met die van die eerste jaar.

J. VOERKOSTE SOOS BEPAAL DEUR BEHRMANN 1929:

Behrmann het ook dertig jaar gelede berekenings gemaak i.v.m. voerkoste.

Op p. 60 van sy M.Sc. verhandeling skryf hy die volgende:

"Feed amounted to over 50% or 6.09c per gallon of the total cost of producing milk. Except for a limited amount of maize, grain, and "corn and cob meal" produced on the farm all concentrated were bought.

Difficulty/

"Difficulty was encountered in valuing feeds.. Farmers placed widely different values on maize silage while lucerne was cut and fed both in the form of hay and green. Arbitrary values were eventually assigned to all farm produced feeds as follows, maize grain 80c per bag; "corn and cob meal" 17.50c a bag; silage R1 a ton; lucerne R30 per morgen root crops R1 per ton and other items at values given by farmers."

K. VOERKOSTE SOOS BEPAAL DEUR TOMLINSON IN DIE WITWATERSRAND-
GEBIED 1947/48:

Tomlinson (op.cit.p.32) het die voerkoste 20 jaar gelede soos volg vas-
gestel:

Tot 450 gelling melk per jaar	-	11.86c per gell.	
451 - 550 gell. melk per jaar	-	10.49c per gell.	.
Meer as 550 gell. melk per jaar	-	11.32c per gell.	

In hierdie berekenings van hom is melk vir kalwers, weidingskoste en
huurgeld vir grond nie as voerkoste gereken nie.

'n Voer wat 'n baie groot invloed uitoefen op die totale voerkoste is
mielies. Namate die prys van mielies toeneem of afneem, sal die voerkoste ook
wissel.

In „Die Landbouweekblad" van 15 April 1969 (skrywer anoniem) p. 7 is die
volgende gesê in 'n artikel oor die verhoogde prys van mielies:

„Mielies is en bly die stapelvoedsel van 'n hele paar van die veebedrywe
en 'n logiese gevolg van die nuwe mielierys is dat dierevoere waarin
mielemeel 'n oorheersende bestanddeel is, ook nou duurder sal word.
Veeboere is die grootste verbruikers van mielies en die styging van
sowat agt persent in die mielierys sal ongetwyfeld die produksiekoste
van sulke produkte soos melk, eiers, pluimvee, varkveis en in 'n mate
ook ander vleis raak.

„Die produksie van 'n paar van hierdie produkte geskied reeds teen
marginale winste sodat enige verhoging van die opbrengskoste daardie
boerdery baie nadelig kan tref. Dit is moontlik dat prysaanpassings
in hierdie bedrywe as gevolg van die verandering van die mielierys
ondersoek sal moet word en nodig sal blyk."

Die prysaanpassings waarvoor hier gepleit word as gevolg van die ver-
hoogde koste wat veroorsaak word deur die styging in die prys van mielies is

dus/

dus ook op die varsmelkboordery van toepassing.

GEVOLGTREKKINGS:

Materiaalkoste beslaan 'n aansienlike deel van die produksiekoste van varsmelk. Dit is 'n koste waaroor gedurig gewaak moet word. Baie produsente het al misluk a.g.v. hierdie koste deurdat hulle onoordeelkundig gevoer het.

Gedurende 1967/68 het materiaalkoste 20.25c per gelling beloop en gedurende 1968/69 18.99c. Van die produsente wat na die eerste jaar of tweede se studie uitverkoop of met die studie opgehou het, het baie hoër materiaal-koste gehad. Die volgende materiaalkoste per gelling gee 'n aanduiding van wat hier bedoel word.

Heilbron	nr. 8	-	29.95c per gell.
Heilbron	nr. 9	-	29.24c per gell.
Kliprivier	nr. 1	-	29.65c per gell.
Ventersdorp	nr. 6	-	51.85c per gell.

Dit is dus noodsaaklik dat die varsmelkprodusent gereeld moet boekstaaf watter bedrag aan voerkoste spandeer word en hierdie gegewens moet verwerk word sodat hy presies weet waar hy staan en hoe hy sy probleme moet oplos. Die „Instituut vir die produksiekoste van varsmelk" soos bepleit in hoofstuk 16, kan baie hulp in hierdie geval verleen as dit tot uitvoering gebring kan word.

HOOFSTUK 5

ARBEID

I. INLEIDING:

Naas materiaal wat in die vorige hoofstuk behandel is, word die tweede kostekategorie nl. arbeid behandel.

Arbeid vorm gewoonlik 'n baie groot bestanddeel van die produksiekoste van 'n produk afhangende van watter soort arbeid gebruik gemaak word.

Sorgdrager, A.J.E. (Kosprysberekening en tegniek) beskryf op p. 71 arbeid as:

"'n Bepaalde vorm van aktiwiteit wat met moeitevolle inspanning gepaard gaan en op nuttige aktiwiteite afgestem is."

Sorgdrager maak ook op genoemde bladsy 'n onderskeid tussen arbeid en werk. Volgens Sorgdrager kan werk omskryf word as:

- A. Menslike aktiwiteit.
- B. Beroep of amp.
- C. Iets wat deur aktiwiteit tot stand gekom het, d.i. die eenheid-produk.
- D. Plekaanduiding ("Ek het hom by sy werk gekry.")

Arbeid daarenteen beskou Sorgdrager as die aktiwiteit wat van die mens uitgaan.

II. KENMERKE VAN ARBEID:

Daar kan sekere kenmerke aan arbeid gekoppel word. V.d. Schroeff (op. cit. p. 246) gee die eerste kenmerk soos volg aan:

"De voornaamste oorzaak van de afwijkende gedragingen in vergelijking met de dode produktiemiddelen is gelegen in de omstandigheid, dat de arbeidskracht gebonden is aan de persoon van de arbeider."

Op/

Op p. 248 gee V.d. Schroeff die tweede kenmerk van arbeid soos volg aan:

"Evenals de capaciteit van deze middelen is ook de arbeidscapaciteit van het individu inelastisch, doordat de gelijktijdelijke aanwending van de werkeenheden noch ten gunste van de volgtijdelijke aanwending kan worden verkleind, noch te hare laste kan worden vergroot."

Uit bostaande word afgelei dat arbeid dus aan die persoon gebonde is en dat dit ook onelasties is.

III. ARBEIDSKOSTE:

In die vorige paragrawe is daar probeer vasstel wat arbeid is asook die kenmerke daarvan. Hier in hierdie afdeling word die koste verbonde aan die arbeid van nader beskou.

Van Sickle, Clarence (Cost Accounting. Second Edition. Harper & Brothers. New York, 1947. p. 215) gee kortliks 'n uiteensetting van wat onder arbeidskoste verstaan word:

"Direct labor cost is the amount of the wages paid to the workmen who are engaged in the manufacturing operations, which can be allocated directly to the commodity units or to the jobs in the process of production. The direct labor cost is a measurement of direct labor operations, and its varies widely in different industries."

Aan die arbeidskoste is 'n probleem verbonde. Matz o.a. (op. cit. p. 191) sien hierdie probleem saam met arbeidskoste soos volg:

"Labor cost, representing the human contribution to production is an important cost factor which requires constant control, measurement, and analysis. The economic advantage of increased production at lower unit costs, along with rapidly rising wage rates and evergrowing fringe benefits, have accelerated the trend toward use of more automatic equipment which will produce more goods in fewer labor hours".

Die probleem is dus dat die menslike arbeid baie duur begin raak en dus stadigaan plek moet ruim vir masjiene om sodoende die eenheidskoste te probeer

verlaag/

verlaag.

Ook Porter het in sy D.Comm. proefskrif (op. cit. p. 173) hierdie probleem van verhoogde lone en byvoordede ingesien. Hy skryf:

"Met die steeds stygende arbeidskoste is die neiging vandag om die arbeidskoste te beperk deur die toepassing van meganisasie en outomatisasie."

Sorgdrager, A.J.E. en Viljoen F.P. (Leerboek van die moderne kosprysadministrasie. Deel I. Ajax. Potchefstroom 1962) maak op p. 57 ook nog 'n verdere onderskeid i.v.m. arbeidskoste:

"Arbeidskoste kan verder nog in direkte en indirekte arbeidskoste verdeel word. Soos genoem, kan arbeid slegs as direk gereken word indien dit die konstruksie, kondisie en samestelling van die produk verander. Indirekte arbeid verteenwoordig bykomstige werk wat gedoen word in verband met die produk wat vervaardig word. Dit is arbeid wat nie die vorm van die produk verander nie, maar wat 'n noodsaaklike diens verrig. Hier word byvoorbeeld aan die arbeid van toesighouers, voormanne, klerklike assistente, ens. gedink."

Arbeidskoste in die produksie van varsmelk word vervolgens bespreek.

IV. ARBEIDSKOSTE IN DIE PRODUKSIE VAN VARSMELK:

Die arbeidskoste in die produksie van varsmelk word onderverdeel in:

- A. Lone.
- B. Rantsoene.
- C. Voorman.
- D. Ongevallefonds.

A. LONE:

Dit is die bedrag wat maandeliks kontant aan die verskillende bantoes betaal is en het gewissel van R4 tot R15 per maand. Die totale kontantlone het R53,215 bedra ten opsigte van 1967/68 of R794 per produsent. Dit verteenwoordig 65.90% van die arbeidskoste. Gedurende 1968/69 het die totale

kontantlone/

kontantlone R40,962 of R731 per individuele produsent bedra. Dit verteenwoordig 64.1% van die arbeidskoste. Die syfers vir individuele produsente kan in die tabelle op p. A7 tot p. A139 gesien word.

B. RANTSOENE:

Volgens beskikbare syfers beloop die rantsoene ongeveer die helfte van die kontantlone. Gedurende 1967/68 het die rantsoene R25,623 beloop wat 31.7% van die totale bedrag aan arbeid spandeer, bedra. Gedurende 1968/69 het rantsoene R21,326 bedra wat 33.4% van die totale arbeidskoste verteenwoordig.

Die rantsoene waarvan hier gepraat word is die mieliemeel wat maandeliks ontvang word en die melk wat daaglik uitgedeel word. Dan is daar ook nog sommige varsmelkprodusente wat daaglik vir die Bantoes kos laat kook en dit vorm dan deel van hulle rantsoen.

C. VOORMAN:

Slegs een produsent het van 'n voorman gebruik gemaak. Gedurende 1967/68 het die totale uitgawe hiervoor R826.83 en gedurende 1968/69 R830.06 bedra.

D. ONGEVALLEFONDS:

Die Ongevallefonds is opgerig kragtens die Ongevalle wet van 1941, soos gewysig.

Op p. 1 van die handleiding oor die Ongevallefonds wat uitgegee word deur die Ongevallekommissaris te Pretoria word die Ongevallefonds soos volg beskryf:

"Die Wet, wat voorsiening maak vir ongevalleversekering van werksmense op die basis van gesamentlike aanspreeklikheid word geadministreer deur die Ongevallekommissaris wie se hoofkantoor in Pretoria is.

"Kragtens die Wet word dit van elke werkgewer wat een of meer „werksmense" in sy diens het, vereis om 'n registrasievorm in te vul en om aanslae jaarliks aan die Ongevallefonds wat ingevolge artikel vier-en-sestig van die Wet gestig is, te betaal.

Die/

„Die Kommissaris is die Trustee van die Ongevallefonds.

„Alle koste ten opsigte van voordele in verband met skadeloosstelling en koste van die administrasie van die Wet word uit die Ongevallefonds betaal en die Kommissaris besluit oor alle eise en ander aangeleenthede wat onder die Wet ressorteer.”

In verband met die plaaswerkers staan daar op p. 3 van bogenoemde handleiding oor die Ongevallefonds:

„Ooreenkomstig die bepalings van die Ongevallewet 1941, soos gewysig deur Wet nr. 21 van 1964 word alle plaaswerkers as „werksmense” vanaf 1 Januarie 1965 deur die Wet gedek ten opsigte van ongevallen wat uit hul diens ontstaan en in die loop daarvan plaasvind, ongeag of hulle met masjinerie werk of nie.”

Die tarief wat in hierdie studie gebruik is, is R1.25 per R100 van lone uitbetaal of gedeelte van R100.

Hierdie ongevallefonds het 1.2% van die totale arbeidskoste gedurende 1967/68 en 1.3% van die totale arbeidskoste gedurende 1968/69 beloop.

E. TOTALE ARBEIDSKOSTE:

1. Vir die tydperk 1 Maart 1967 tot 29 Februarie 1968:

Tabel nr. 28 op p. A241 gee die arbeidskoste per gelling en per koei vir die verskillende distrikte t.o.v. hierdie tydperk aan.

Uit genoemde tabel kan die volgende afleidings gemaak word:

- a. Die arbeidskoste het tussen 2.11c per gelling en 3.20c per gelling gevarieer d.w.s. met 1.09c per gelling. Die rede waarom die arbeidskoste per gelling so hoog is in die Heilbron-gebied, is dat die gemiddelde produksie per koei per jaar die laagste was van al die gebiede nl. 384 gellings. Indien die Heilbron-gebied buite rekening gelaat word, is die verskil tussen die hoogste en die laagste arbeidskoste per gelling slegs 0.44c per gelling. Die een manier hoe die produsente die arbeidskoste per gelling kan afbring, is om die produksie per koei op te stoot.
- b. Die verskil tussen die hoogste en die laagste arbeidskoste per koei het R7.56 bedra. Tomlinson (op. cit. p. 22) het die arbeidskoste in die Witwatersrandgebied gedurende 1947/48 bereken op R8.80 per koei.

Omdat/

Omdat hierdie syfers nie veel verskil van dié in die tweede jaar nie,
word die tweede jaar se gegewens nie behandel nie. Gedurende die tweede jaar
het die arbeidskoste R11.17 per koci verteenwoordig.

HOOFSTUK 6

BOKOSTE

I. WAT IS BOKOSTE?

Bokoste is een van die drie koste-elemente in hierdie studie. Die ander twee koste-elemente is materiaal en arbeid. Bokoste is die koste wat **normaal-**weg nie na 'n spesifieke produk toegedeel kan word nie. Daar word ook somtyds na bokoste verwys as „indirekte koste.”

Die term „bokoste” as sulks word dikwels verwaarloos omdat materiaal en arbeid, wat direkte koste is, die aandag trek en ook van die vernaeamste koste van 'n produk is.

Matz, A. C. (Cost Accounting. Southern Western Publishing Co. Chicago, 1962. p. 262) verwys na bokoste soos volg:

“Factory overhead in its broadest sense consist of all production costs other than direct labor and direct materials. Factory overhead is generally defined as the cost of indirect material, indirect labor, and all other factory expenses that cannot be conveniently charged directly to specific units, jobs or products. Other terms used for factory overhead are burden, manufacturing expenses, indirect expenses, indirect manufacturing expense, factory expense and several others.

Uit bostaande kan dus afgelei word dat bokoste nie direk soos materiaal en direkte arbeid gekalkuleer word nie, maar uit die koste bestaan wat oorbly nadat voorsiening gemaak is vir materiaal en direkte arbeid. Maar daar is ook ander skrywers wat oor bokoste geskryf het.

Van Sickle, Clarence L. (Cost Accounting. Second Edition. Harper & Brothers, New York.) skryf op p. 25) van genoemde werk oor bokoste soos volg:

“Factory overhead expense is the aggregate amount of all the various manufacturing expense items, exclusive of direct labor. It includes all the manufacturing expenses which cannot be considered a direct charge to the products or jobs in the process of production. The

reason/

reason for considering overhead expenses as the indirect element of cost is the heterogeneous nature of the items which combine to form this element of cost. All overhead expense items are of such a nature that it is inexpedient if not impossible in many instances to allocate a proportionate amount of each of them to each product and to each job manufactured."

Ook uit hierdie aanhaling kan gesien word dat bokoste baie moeilik is om toe te deel na 'n spesifieke produk as gevolg van die aard en die verskeidenheid daarvan.

Vance, Lawrence L. (Theory and technique of cost Accounting. Henry Holt and Company. New York, 1959) beskryf bokoste op p. 171 as:

"all costs exclusive of direct materials and direct labor. Ordinarily only the costs of component materials and of labor performed in direct contact with the product can, with finality, be identified with the units produced. These costs are accordingly called direct costs. The amount of overhead cost that is attributable to a particular unit of product is not so clear, for it depends not only on the cost of facilities and services used in producing the unit of product, but also upon the number and types of units produced throughout the life of facilities. These overhead costs are therefore called indirect cost."

Uit bogenoemde kan ook gesien word dat bokoste moeilik na 'n bepaalde produk toegedeel word en dat dit al die ander koste insluit behalwe materiaal en direkte arbeidskoste.

II. VERDELING VAN BOKOSTE:

Dit is moeilik om 'n allesomvattende verdeling van die verskillende bokoste te doen. Wat vir een fabriek geld sal miskien nie van toepassing wees op 'n ander een nie.

Sorgdrager, A.J.E. (Kosprysberekening en -tegniek. Nasou Bpk. Johannesburg, 1967) gee op p. 195 van sy boek 'n aanduiding wat presies onder die verskillende bokoste verstaan word.

"Die produksieboekoste sluit alle koste in die onderneming in vanaf die ontvangs van die materiaal tot by die produk wat, voltooi en gereed vir verkoop, opgebring word. Voorbeelde:

A./

- A. Huurgeld op grond en geboue.
- B. Versekering van geboue en masjinerie.
- C. Diverse en verteerbare materiaal.
- D. Magasynkoste.
- E. Verligtingskoste.
- F. Herstellingskoste.
- G. Afskrywingskoste.

Administratiewe bokoste sluit die volgende in:

- A. Direkteursgelde.
- B. Ouditoursgelde.
- C. Klerklike salarisse.
- D. Verligting van kantoorgeboue.
- E. Skryfbehoeftes, ens.
- F. Belastings.

Verkoop- en distribusiekoste sluit alle koste in vanaf die stadium dat die produk voltooi en geberg is, totdat dit aan die klant gelewer word:

- A. Salarisse van verkoops personeel.
- B. Kommissie aan verkoops personeel.
- C. Vraggeld op verkoopte goedere.
- D. Opbergingskoste.
- E. Advertensiekoste.
- F. Afleweringskoste.

Uit bogenoemde kan gesien word watter wye vertakkinge bokoste werklik behels. Wanneer die bokoste vasgestel is, moet daar besluit word op die basis van toedeling na die produk.

III./

III. DIE TOEDELING VAN BOKOSTE:

Wanneer daar in 'n fabriek bepaal is watter soorte bokoste daar is, en hoeveel dit bedra, is die volgende taak om 'n basis te vind om hierdie bokoste na die produk toe te deel.

Volgens Sorgdrager, A.J.E. (Kosprysberekening en -tegniek, pp. 202 tot 207) is daar verskeie metodes hoe die toedeling van bokoste na die produk kan geskied, nl.

- A. Die Handuurmetode.
- B. Masjienuurmetode.
- C. Masjienuurkostemetode.
- D. Eenhede geproduseer.
- E. Materiaalkostebasis.
- F. Direkte arbeidskoste-basis.
- G. Direkte arbeidsuurbasis.

In hierdie studie is gebruik gemaak van nr. D, nl. die eenhede geproduseer. In die varsmelkboerdery is die eenheid „gelling” gebruik. Die eenheid is eenvormig en geld vir al die varsmelkprodusente wat in die studie betrek is. Die bokoste in die varsmelkboerdery word nou vervolgens van nader betrag.

IV. BOKOSTE IN DIE VARSMELKBOERDERY:

In hierdie studie van die varsmelkboerdery is een-en-twintig verskillende soorte bokoste aangetref. Vyftien van hierdie totaal word in hierdie hoofstuk behandel, vyf in hoofstuk 8 en een in hoofstuk 9. Die volgende bokoste word onderskei:

A. TRANSPORT:

Daar is verskillende karweiers wat daagliks die melk op die produsent se
plaas/

plaas oplaai en na die verskillende depots neem. Hierdie varsmelk word of in kanne of in massa vervoer. Die neiging is dat die produsente vinnig besig is om oor te skakel na die vervoer van melk in massa. Hierdie feite word breedvoerig in hoofstuk 15 bespreek.

Gedurende 1967/68 het die gemiddelde transport 2.65c per gelling beloop. Gedurende 1968/69 het die transport ook 'n gemiddeld van 2.65c per gelling bedra. Die transport wissel van 2c tot 4.5c per gelling. Volksrust lê die verste van Johannesburg af en die produsente betaal hier van 4c tot 4.5c per gelling vir transport.

As ons die transport uitdruk as persentasie van die bruto inkome, dan vind ons in die periode 1967/68 'n persentasie van 8.6% en gedurende 1968/69 ook 'n persentasie van 8.6%. Hierdie persentasies is aansienlik en behels 'n groot deel van die produksiekoste van varsmelk.

Die transportkoste word maandeliks deur die Melkraad van die varsmelkprodusent se inkomste afgetrek en slegs die netto bedrag word deur die varsmelkprodusent ontvang.

Die varsmelkprodusente het 'n massamelk vervoerkoöperasie gestig wat daaglik ongeveer 25% van die varsmelk aan die Witwatersrand vervoer. Hiermee word gepoog om die transportkoste in bedwang te hou en te keer dat dit nie verder verhoog word nie. Ook in die Devon-gebied het die varsmelkprodusente die inisiatief geneem en 'n vervoerkoöperasie gestig wat die melk na die verskillende depots vervoer. Die res van die varsmelk word deur privaatkarweiers vervoer.

B. STALUITGAMES:

Onder hierdie hoof vind ons items soos seeppoeier, seep, filters, borsels, melksalf en bosems. Hierdie koste het gedurende 1967/68 0.32c per gelling beloop en gedurende 1968/69 0.33c per gelling. Dit het in 1967/68 1.0% van die verkoopprijs van varsmelk beloop en in 1968/69 1.1%.

C./

C. ELEKTRISITEIT OF ENJINKOSTE:

Waar die varsmelkprodusente elektrisiteit van EVKOM ontvang het, is 'n pro-rata gedeelte maandeliks na die varsmelkefdeling toegedeel. Indien die varsmelkprodusent sy eie enjin besit het, is die koste soos reparasies, olie, petrol en diesel in berekening gebring. Dit het nie veel verskil van die produsente wat wel hulle elektrisiteit van EVKOM ontvang het nie.

Gedurende 1967/68 het die elektrisiteit of enjinkoste 0.34c per gelling beloop en gedurende 1968/69 0.34c per gelling. Dit het in 1967/68 1.1% en in 1968/69 ook 1.1% van die verkoopprijs van varsmelk beloop.

D. OORPAKKE EN SKOENE:

Die meeste varsmelkprodusente voorsien hulle werkers jaarliks van een of twee oorpakke en in enkele gevalle van waterskoene. Dit het gedurende 1967/68 slegs 0.06c per gelling bedra en gedurende 1968/69 0.06c per gelling. Dit verteenwoordig 0.2% van die verkoopprijs gedurende 1967/68 en 0.2% van die verkoopprijs van varsmelk gedurende 1968/69.

E. VEEHEDISYNE EN ARTSE:

Feitlik al die varsmelkprodusente het gereeld koste in hierdie verband.

Eckles, C.H. e.a. (op. cit. p. 183) verwys na veesiektes soos volg:

"Inasmuch as certain diseases may be transmitted through the milk from a cow it is absolutely essential that all cows that are producing milk for the market trade should be free from any infections or contagious disease. A healthy cow is a prime requisite for safe milk. All milkproducing cows should be free from diseases such as tuberculosis, contagious abortion, mastitis or garget, actinomycosis or lumpy jaw, etc. Regular tuberculin tests should be made and all infected animals removed from the herd. Blood tests for contagious abortion will make it possible to eliminate cows suffering from this disease. Whenever the udder of a cow is inflamed or swollen, as it is when the animal is infected with garget or mastitis, and the milk is abnormal and made up largely of stringy, watery substances, such milk should be discarded, the animal isolated from the herd and the veterinarian consulted."

Ten/

Ten einde die melkkudde te vrywaar teen bogemelde siektes, is dit nodig dat daar gereeld medisyne toegedien en vee-artse se hulp ingeroep word.

Die koste verbonde aan veemedisyne en artse het gedurende 1967/68 0.42c per gelling beloop. Dit bedra 1.4% van die verkoopprijs van melk gedurende daardie jaar. Gedurende 1968/69 het die koste ook 0.42c per gelling of 1.4% van die verkoopprijs van varsmelk verteenwoordig.

F. MELKKANNE AANGEKOOP:

Hierdie koste is vinnig besig om af te neem. Die rede hiervoor is dat die varsmelkprodusente besig is om oor te skakel na die hantering van melk in massa. In hoofstuk 15 word 'n breedvoerige uiteensetting gegee van die koste verbonde aan die hantering van melk in kanne asook die hantering in massa.

Onder hierdie hoofpunt is ook die herstelwerk aan kanne in berekening gebring. Vir die doel van hierdie studie is kanne aangekoop as 'n verbruikbare materiaal beskou.

Gedurende 1967/68 het die koste hieraan 0.09c per gelling en in 1968/69 ook 0.09c per gelling beloop.

G. DIVERSE UITGAWES:

Dit is van baie min belang en verdien net om hier genoem te word. Hieronder word koste soos bankkoste, vervoerkoste, lidmaatskap van stoettelersverenigings en ander klein koste verstaan. Gedurende 1967/68 het hierdie koste 0.019c per gelling en in 1968/69 0.004c per gelling bedra.

H. KUNSMATIGE INSEMINASIE:

1. INLEIDING:

Al hoe meer boere slaan oor na die gebruik van kunsmatige inseminasie liewers as om van 'n bul gebruik te maak om koeie te dek.

2. REDES VIR OORSKAKELING NA K.I.:

Dr. A.B. le Grange, hoof van die Transvaalse Kunsmatige Inseminasie Koöperasie het in 'n persoonlike onderhoudvoering die volgende redes genoem waarom daar wel na die gebruik van kunsmatige inseminasie oorgeskakel word:

- a. Om diere op 'n breë grondslag geneties te verbeter.
- b. Deur gebruik te maak van kunsmatige inseminasie kan oordraagbare geslagsiektes baie beter gekontroleer word.
- c. Vir enige boer wat veeverbetering as sy einddoel stel, is dit die mees ekonomiese manier van boer.

Ongeveer 2.5% - 3% van ons 1.8 miljoen beeste hier in die Republiek van Suid-Afrika word deur kunsmatige inseminasie bedien. Vir die verskillende dele waar kunsmatige inseminasie toegepas word sien die syfers soos volg daaruit:

Transvaal	30,000 koeie.
Boland	13,000 koeie.
Oos-Kaap	6,000 koeie.
Natal	14,000 koeie.

Die betalende inseminasies teenoor herhaal inseminasies staan in die verhouding van 2 tot 1 wat 'n goeie resultaat is.

Daar is natuurlik gevind dat waar die boer self insemineer, dit beter resultate lewer as wanneer van 'n buitestaander gebruik gemaak word.

3. INSEMINASIE:

Vanaf 1 Julie 1969 het die meerderheid van boere oorgeskakel vanaf vloeistof na bevrore saad. Die rede hiervoor is dat die saad in vloeistof vorm slegs vir 5 dae goed hou terwyl bevrore saad permanent van aard is.

Die vereistes verbonde aan saad is 20,000,000 lewendige sperma per dosis.

'n/

'n Dosis vloeistof bestaan uit 1cc terwyl 'n bevrore dosis uit 0.5cc bestaan.

4. INSEMINEERDERS:

Daar is twee soorte insemineerders nl.:

- a. Gelisensieerde insemineerders in terme van die wet wat 'n kursus van 4 weke by Onderstepoort deurloop het.
- b. Eienaar-insemineerders wat 'n kort kursus van ongeveer 'n week by die Landboukolleges te Potchefstroom, Glen, Elsenburg en Cedara deurloop het.

5. 'N KOSTEVERGELYKING TUSSEN 'N BUL EN KUNSMATIGE INSEMINASIE:

a. 'n Bul:

Wanneer ons nou die koste van 'n bul teenoor K.I. vergelyk, kan ons na die volgende voorbeeld kyk.

Gedurende 1968 was die gemiddelde prys van 200 Friësbulle ongeveer R1,000 stuk gewees. As 'n bul na drie jaar vir R300 verkoop word, dan is die depressie op die bul R700 of te wel R233 per jaar. Volgens beskikbare inligting beloop die voerkoste 30c per dag of R109 per jaar. Die totale koste vir die jaar sonder vee-arts of ander koste beloop dus die bedrag van R233 + R109 d.i. R342. As die varsmelkprodusent nou 50 koeie het wat deur die bul gedek moet word, dan beloop die koste per koei R342 + 50 d.w.s. R6.84 per koei.

b. Kunsmatige inseminasie:

As ons nou K.I. daarteenoor stel, dan sien die prentjie soos volg daaruit:

1.	Onderhoudskoste van fles 15c per dag vir 365 dae	=	R54.75
2.	Assuransie @ 3% per jaar plus assuransies op saad	=	R6.00
3.	Saad @ R1 per dosis	=	<u>R50.00</u>
	TOTAAL		<u>R110.75</u>

Die/

Die totale koste vir K.I. beloop R110.75 per jaar, teenoor R342 wanneer die boer self 'n goeie bul aanhou.

Die koste per koei vir K.I. beloop R2.21 teenoor R6.84 wanneer die varsmelkprodusent self 'n goeie bul aanhou. K.I. het ook nog die voordeel dat die Koöperasie nie van 'n bul van R1,000 gebruik maak nie, maar wel van een wat tussen R5,000 en R6,000 kos.

Die risiko is ook nie uitgesluit dat wanneer die boer van sy eie bul gebruik maak dat die bul defek kan raak of dat die bul selfs kan vrek nie.

6. KOSTE VAN INSEMINASIE:

Wanneer die Transvaalse K.I. Koöperasie se insimineerders die diens doen, is die koste R4 vir die eerste dosis. Indien die eerste dosis nie geslaagd is nie, kan daar nog twee gratis dosisse toegedien word, indien nodig.

Wanneer die varsmelkprodusente self die koeie insemineer, is die koste R1 per dosis plus die koste van stikstof, die tenk en die suurstof. Indien meer as 400 dosisse 'n jaar geneem word, is die koste 80c per dosis.

I. KOELLERONDERHOUDSKOSTE:

Dit is 'n koste wat af en toe opduik. Hierin is ook ingesluit koste vir die herstel van die motor van die koeler. In hoofsaak bestaan hierdie koste uit die gas wat aangekoop word vir die koeler. Gedurende 1967/68 het hierdie koste 0.08c per gelling en gedurende 1968/69 0.08c per gelling bedra.

J. LISENSIE STALLE:

Hierdie is 'n vaste koste en beloop R6.00 per jaar. Dit verteenwoordig maar 'n baie geringe deel van die totale produksiekoste van varsmelk.

K. ASSURANSIE STALLE:

Die totale assuransie vir al die varsmelkprodusente het slegs R890.41

vir/

vir 1967/68 bedra. Dit is ook nie al die varsmelkprodusente wat assuransië vir die stalkompleks uitgeneem het nie.

L. WATERBELASTING:

Hierdie belasting op water word slegs deur die varsmelkprodusente van Koppies en Ventersdorp betaal. Die totale bedrag het R782 ten opsigte van 1967/68 bedra.

M. REPARASIES MELKMASJIN:

Hierdie koste kom af en toe voor en het gedurende 1967/68 0.04c per gelling en gedurende 1968/69 ook 0.04c per gelling bedra.

N. MELKAANTIEKENINGSKOSTE:

Gedurende 1967/68 het slegs sewentien produsente aan hierdie skema behoort. Die gemiddelde koste het R64.66 per produsent vir hierdie produsente gedurende 1967/68 beloop.

O. HUURGELD VIR KUDDE:

Slegs twee produsente van hierdie studiegroep het 'n kudde van 'n buitestaander gehuur. Hierdie verhuurder ontvang dan maandeliks 'n sekere gedeelte van die inkomste van sodanige kudde terwyl die huurder verantwoordelik is vir die voerkoste en ander sake wat voortspruit uit sodanige huur van die kudde. Gewoonlik ontvang die huurder ook 'n sekere gedeelte uit die aandeel van die gehuurde kudde. Die gemiddelde huurgeld het R1,387 per jaar per produsent vir hierdie twee produsente bedra.

P. TOTALE BOKOSTE:

Tabel nr. 29 op p. A242 dien as opsomming om die bokoste per gelling en

per/

per koei vir die verskillende gebiede aan te dui t.o.v. die tydperk 1 Maart 1967 tot 29 Februarie 1968.

Die bokoste (vervoer uitgesluit) het gevarieer tussen 1.23c en 3.42c per gelling, d.w.s. 'n verskil van 2.19c per gelling. Indien die Volksrust-gebied buite rekening gelaat word, is die variasie slegs tussen 1.23c en 2.15c per gelling, d.w.s. 'n verskil van 0.92c per gelling.

Die varsmelkprodusent het geen beheer oor die vervoerkoste nie en dus word vervoerkoste in die bespreking buite rekening gelaat.

Tabel nr. 30 op p. A243 toon die bokoste, per gelling en per koei vir die periode 1 Maart 1968 tot 28 Februarie 1969. Die bokoste (vervoer uitgesluit) het gedurende hierdie periode gevarieer tussen 0.94c en 3.09c per gelling d.w.s. 'n verskil van 2.15c per gelling. Indien die Fochvillegebied buite rekening gelaat word, is die variasie tussen 0.94c en 2.14c per gelling, d.w.s. 1.20c per gelling.

Q. GEVOLGTREKKINGS:

1. Die gemiddelde vervoerkoste het konstant gebly oor die twee periodes, nl. 2.65c per gelling.
2. Die gemiddelde bokoste per koei het toegeneem vanaf R22.30 tot R24.05, 'n verskil dus van R1.75 per koei.
3. In al die gebiede behalwe Fochville en Volksrust, was daar 'n toename in die bokoste per koei vanaf die eerste na die tweede jaar.
4. Die bokoste per gelling (vervoerkoste uitgesluit) het vanaf 1.76c tot 1.90c toegeneem, d.w.s. met 0.14c per gelling.
5. Die bokoste per gelling het in die Fochville, Greylingstad, Koppies en Standerton gebiede toegeneem terwyl dit in die gebiede van Devon, Heilbron, Kliprivier, Ventersdorp en Volksrust gedaal het.
6. Die varsmelkprodusent het wel beheer oor die bokoste wat die hoeveelheid betref maar wat die pryse betref, is hy gebind deur die handelaar of vee-arts se pryse.
7. Bokoste het in 1967/68 13.9% van die totale produksiekoste van varsmelk en in 1968/69 15.0% van die totale produksiekoste beloop.

HOOFSTUK 7

RENTE OP KAPITAAL

I. INLEIDING: .

In hierdie studie is rente op kapitaal wel as 'n koste ingesluit omdat dit 'n deel van die koste uitmaak. Op eie- sowel as leenkapitaal is rente bereken.

Daar is twee probleme i.v.m. rente op kapitaal.

- A. Moet rente op kapitaal as 'n koste beskou word?
- B. Moet eie- sowel as leenrente in die koste ingesluit word?

Rente op kapitaal, soos alreeds hierbo gesê, moet as 'n koste beskou word.

K. Mellerowicz (Kosten und kostenrechnung, W. de Gruyter, Berlyn, 1st druk 1957, p.8) beweer:

Nie alle koste berus op uitgawe nie. As voorbeelde kan geneem word rente op eie kapitaal. Al word daar nie rente op kapitaal betaal nie, moet rente by die kosprys ingereken word.

Melleworicz, net soos skrywer hiervan, is van mening dat rente op eie kapitaal - al word dit nie uitbetaal nie - as 'n koste gereken moet word.

Van der Schroeff (op. cit. p. 95) sê dat Limperg hom ook met dieselfde idee vereenselwig het:

„Reeds toentertijd stelde Limperg zich op het standpunt, dat ook de eigen rente als kostenfactor moet worden beschouwd, ...”

Ook Porter (op. cit. p. 186) meen dat rente op kapitaal as 'n koste beskou moet word:

Wanneer/

„Wanneer die verskillende argumente ten gunste van of teen die insluiting van rente teen mekaar afgeweg word, dan word die gevolgtrekking gemaak dat die insluiting van rente in die kosprys 'n logiese uitvloeisel van die kostemotief is.

Die investering van kapitaal in duursame produksiemiddels impliseer die afstanddoening van kontant of likwiede middele wat produktief in ander beleggingskanale aangewend kan word. Hierdie prysgewing van aanwendingsmoontlikhede beteken dat daar 'n offer gebruik is wat in berekening gebring moet word. Die beloning vir hierdie offer naamlik rente, moet in die kosprys ingesluit word."

Van der Schroeff meen dat die rente op die geleende kapitaal deel uitmaak van die koste maar dat die rente op die eie kapitaal buite rekening gelaat moet word. Op p.94 van sy boek (op. cit.) laat hy hom soos volg uit:

„Langer dan de zoëven weergegeve zienswijze heeft de opvatting stand gehouden, dat wel de rente over het vreemde vermogen deel uitmaakt van de kosten en kostprijs, maar niet de rente over het eigen vermogen."

Sorgdrager, A.J.E. en Viljoen, F.P. (Leerboek van die moderne kosprysadministrasie, Ajax, Potchefstroom, 1962 p. 141) beweer ook dat rente nie 'n selfstandige kostesoort is nie:

„Die rente-offers is nie ingesluit nie omdat rente nie 'n selfstandige kostesoort is nie".....

Backer en Jacobsen (op. cit. p. 546) verwys na rente soos volg:

"Accounting reports and statements typically give recognition to contractual interest but ignore imputed interest on capital. While the inclusion of interest is indispensable in investment studies, the determination of an appropriate rate presents difficulties. Interest sometimes is mistakenly considered as being the same as return on investment. Return on investment consists of two elements: interest and profit. The former represents the cost of money; the latter a reward for risk and uncertainty. Interest cost constitutes the minimum acceptance criterion for capital investment projects undertaken for profit. A firm must at least recover its money costs before it can realize a profit on its new investments."

Backer en Jacobsen het dus ook met die probleem van rente op kontrakte en die rentekoers bemoeienis gemaak. Verder meen hulle dat die rente op geld

eers/

cers bereken moet word alvorens van wins sprake kan wees.

Schlatter C.F. en Schlatter W.J. (Cost Accounting. John Wiley & Sons, New York, 1957, p. 705) voer die volgende aan hoekom rente in die rekeninge ingesluit behoort te word.

- "A. Most economists consider interest to be a cost of production.
- B. Because interest is a cost, it must be included in the accounts in order to find the true cost of production.
- C. Although no expenditure is made for theoretical interest, the production must be charged for the use of capital. If the capital were not invested in this particular business, it would be earning interest by being invested with a borrower.
- D. If interest is not treated as a cost it is impossible to make real comparisons of costs of one method of production with another requiring a different amount of capital or a different length of time in process.
- E. Because interest is a real cost, its inclusion cannot inflate inventories.
- F. Profits can no more be anticipated by the inclusion of theoretical interest in the accounts than by inclusion of any other accrued item."

Volgens Schlatter en Schlatter behoort rente as 'n deel van produksiekoste ingesluit te word. Indien die beskikbare geld nie in die onderneming aangewend kan word nie, kan 'n alternatiewe belegging daarvoor gevind word en rente daarop verdien word aldus die skrywers.

II. DIE RENTEKOERS:

Die probleem wat hier ontstaan het was om 'n billike rentekoers te bepaal.

In verband met die rentekoers sê Mnr. Crous, voorsitter van die Ooskus-Landbou-Unie in „Die Landbouweekblad" van 1 Julie 1969 die volgende op p. 27:

„Die staat het monetêre en fiskale beheermetodes in werking gestel in 'n poging om inflasie te bekamp, maar die onoordeelkundige toepassing

van/

van hierdie middels het nadelig op landbou-ontwikkeling ingewerk. Hoë rentekoerse het eerder gehelp om inflasie te vererger deurdat dit die kostestruktuur in die landbou verhoog het, want rentekoerse vorm maar een van die kostes van besigheidsondernemings. Indien dit verhoog word, het die sake-onderneming 'n maklike oplossing daarvoor deurdat hy eenvoudig net sy pryse verhoog en so die koste op die verbruiker oordra."

Hoe hoog moet die rentekoers wees? Meij J.L. (Leerboek der Bedrijfs-economie Deel 1 N.V. Uitgeversmaatschappij, Den Haag. Negende Druk 1960, p. 149) gee die volgende leidraad.

"Een belegging ten aanzien waarvan ovoneens veelal wordt aangenomen, dat de hoofdsom volkomen veilig is gesteld, is die belegging in eerste hypotheeken of in pandbrieven. Als maatstaf voor de hoogte van de algemene rentevoet neemt men daarom ook wel de rente van eerste hypotheeken of pandbrieven."

Ook van der Schroeff (op. cit. p. 103) het aandag gegee aan die rentevoet:

"Voorop moet worden gesteld, dat voor de algemene rentevoet geen notering bestaat. Deze rentevoet kan alleen door een afleiding worden gevonden en wel uit het rendement van de vermogingsinvesteringen, welk geacht worden geen bijzondere risico's met zich te brengen. Dergelijke vermogingsinvesteringen, waarbij van de zijde van de beleggers geen twijfel bestaat aan de betalingscapaciteit van de debiteur (zowel met betrekking tot de nakoming van de renteverplichting als van de hoofdsom), is men gewend „goudgerande" waarden te noemen. De vraag, welke belegginge op een bepaald ogenblik als „goudgerand" zullen kunnen worden aangemerkt, is met voor beantwoording in het algemeen vatbaar. Staatsleningen, pandbrieven van solide hyphotheekbanken hebben lange tijd als zodanig gegolden."

Van der Schroeff het dit dus met Meij in gemeen dat die pandbriewe en „hypotheeken" as basis moet dien vir die hoogte van die rentekoers.

Gedurende 1939/40 het Behrmann (op. cit. p. 27) ook kapitaalinvestering in die varsmelkbedryf ondersoek. Hy skryf:

"In this study total capital investment is taken to be the average investment for the year in land, buildings, livestock and equipment."

In hierdie studie is hierdie items ook geneem om die kapitaalinvestering daarin te bepaal.

Op p. 34 skryf Behrmann i.v.m. rente soos volg:

"When interest is charged as an opportunity cost i.e. as a cost for that income which the farmer foregoes in not investing his capital in another form of enterprise returning a certain rate on its capital, a measure of the return the farmer receives for his organisation, management and labour is arrived at."

Ook gedurende 1947/48 het Tomlinson (op. cit. p. 23) aandag gegee aan die rentekoste in die versmelkboerdery. Tabel nr. 31 op p. A244 toon 'n vergelyking tussen die rentekoste soos bepaal deur Tomlinson en die rentekoste soos bepaal in hierdie studie.

GEVOLGTREKKINGS:

Die rente per suiwelkudde het met 231% toegeneem in die 20 jaar. Dit is hoofsaaklik te wyte aan verhoogde waardes van kuddes en groter kuddes. Die rente per koei het met 111% toegeneem vanaf R10.06 per koei tot R21.26 per koei. Die rente per gelling melk het met 100% toegeneem vanaf 2.1c per gelling tot 4.2c per gelling.

In hierdie studie is daar van verskillende rentekoerse gebruik gemaak. Op die kudde, uitrusting en geboue is $7\frac{1}{2}\%$ geneem wat die heersende koers vir vaste beleggings was. Op die melkmasjien en melktenks is $7\frac{1}{2}\%$ geneem wat die werklike rentekoers is wat die produsent by die Landbank moes betaal. Die 7% wat op weiding geneem is, is die rentekoers van die Landbank. (Hierdie koste is alreeds by vervoerkoste behandel). Die verskillende items waarop rente op kapitaal in berekening gebring is, word vervolgens behandel.

III. RENTE OP KAPITAAL OP DIE KUDDES O $7\frac{1}{2}\%$ PER JAAR:

Gedurende die eerste jaar 1967/68 is die waarde van die kudde aan die begin van die jaar geneem, daarby is die waarde van die kudde aan die einde van die jaar getel en die totaal is dan deur twee gedeel. Die resultaat

is/

is dan met $7\frac{1}{2}\%$ rente per jaar vermenigvuldig. Tabel nr. 32 op p. A245 toon die totaal, gemiddeld, koste per gell., koste per koei en die % wat die rente op kudde van die vaste koste verteenwoordig.

As tabel nr. 32 op p. A245 van nader beskou word, kan die volgende afleidings gemaak word:

1. Die rente op die kudde het gewissel van R724 tot R1,990 per produsent d.w.s. 'n verskil van R1,266. Dit hang af wat die individuele waardasies van die kudde was. Sommige produsente het 'n hoër waarde en ander 'n lae waarde op hulle kudde geplaas al na gelang van die kondisie van die beeste en of dit graad, stoet of gewone beeste was.
2. Die rente op die kudde het gevarieer van 2.0c per gelling tot 4.5c per gelling. Indien die produsente in die Heilbron gebied buite rekening gelaat word, het die rente slegs gefluktueer tussen 2.0c per gelling en 3.7c per gelling.
3. Die rente op die kudde het gevarieer tussen R13.07 en R19.46 per koei, 'n verskil dus van R6.39 per koei.
4. Die persentasie wat die rente op die kudde van die totale koste uitgemaak het, het gewissel van 58.6% tot 75.6%, 'n verskil van 17%.

Hierdie rente op die kudde is 'n baie belangrike koste en 'n koste wat heel dikwels uit die oog verloor word as daar van die produksiekoste van varsmelk gepraat word. Omdat die gegewens van die tweede jaar nl. 1 Maart 1968 tot 28 Februarie 1969 nie veel verander het teenoor die van die eerste jaar nie, word dit nie afsonderlik bespreek nie.

IV. RENTE OP KAPITAAL OP DIE MELKMASJINE @ $7\frac{1}{2}\%$ P.J.:

Hierdie koste het in die eerste jaar nl. 1967/68 in totaal R3,334 of 2.1% van die vaste koste bedra.

In die tweede jaar het die koste R2,763 of 2.0% van die vaste koste bedra. Omdat hierdie koste van so 'n geringe aard is, word daar dus nie veel bespreking daaroor gehou nie.

V./

V. RENTE OP KAPITAAL OP DIE MELKTENKS @ $7\frac{1}{2}\%$ P.J.:

Hierdie koste was ook van 'n baie geringe aard. Vir die eerste jaar het die koste R3,493 in totaal of 2.2% van die vaste koste beloop. In die tweede jaar het hierdie koste R6,562 of 4.7% van die vaste koste bedra. Die rede vir hierdie toename is dat varsmelkprodusente al hoe meer oorskakel na massahantering van melk. Die rente op kapitaal op die melktenks het dus in die tweede jaar meer as verdubbel.

VI. RENTE OP KAPITAAL OP DIE UITRUSTING @ $7\frac{1}{2}\%$ P.J.:

Onder uitrusting word items soos enjins, windpompe, kalwerhokke ens., verstaan. Hierdie koste was ook van 'n baie geringe omvang. In die eerste jaar het die totale rente op uitrusting R4,124 of 2.6% van die totale vaste koste beloop. In die tweede jaar het hierdie koste R3,756 of 2.7% van die totale vaste koste bedra.

VII. RENTE OP KAPITAAL OP GEBOUE @ $7\frac{1}{2}\%$ P.J.:

Onder geboue word hier die melkstal, enjinkamer, ontvangkamer, stoorkamer d.w.s. die hele stalkompleks verstaan. Die woonhuis is hier buite rekening gelaat. Kuilvoertorings is ook as geboue gereken.

Die totale koste verbonde aan hierdie afdeling het gedurende 1967/68 R24,010 beloop of 15.3% van die vaste koste. In die tweede jaar het die totale koste R21,378 of 15.3% van die vaste koste bedra.

VIII. RENTE OP KAPITAAL - TOTAAL:

Die totale koste verbonde aan rente op kapitaal word vir elke gebied afsonderlik per produsent, per gelling en per koei in Tabel nr. 33 op p. A246 aangetoon t.o.v. die tydperk 1 Maart 1967 tot 29 Februarie 1968.

IX./

IX. GEVOLGTREKKINGS:

Uit tabel nr. 33 op p. A246 kan die volgende afleidings gemaak word:

- A. Die gemiddelde rente op kapitaal per produsent het in die verskillende gebiede gevarieer tussen R2,665 en R1,177 d.w.s. met R1,488, afhangende van die grootte van die belegging in die kudde, melkmasjien, melktenk, uitrusting en geboue.
- B. Rente op kapitaal het per gelling tussen die gebiede gevarieer vanaf 3.1c tot 5.8c d.w.s. met 2.7c. Die gemiddeld van 5.8c per gelling per produsent in die Heilbron gebied kan aan die lae produksie van die koeie toegeskryf word.
- C. Rente op kapitaal het per koei gefluktueer tussen R15.81 en R24.61 - 'n verskil van R8.80 per koei.

HOOFSTUK 8

WAARDEVERMINDERING

I. INLEIDING:

Daar bestaan verskillende metodes vandag om waardevermindering op duursame slytende produksiemiddels te bereken. Hierdie bedrae wat jaarliks in besigheid as waardevermindering afgeskryf word, is nie "out of pocket costs" nie. Dit is die bedrag wat in die rekenkundige boeke eintlik opsy gesit word om dan wel beskikbaar te wees wanneer die produksiemiddels vervang moet word. In die geval van die varsmelkprodusente word die bedrag van waardevermindering nie maandeliks as 'n direkte uitgawe en 'n aftrekking van die melkinkomste godoen nie.

II. METODES VAN AFSKRYWING VAN WAARDEVERMINDERING:

Dit is nodig om kortliks te let op die verskillende metodes van afskrywing van waardevermindering.

A. VASTE PERSENTASIE VAN DIE AANKOOPPEYS:

Daar word baie keer van hierdie metode gepraat as die "vaste paalement-metode", omdat die bedrag wat jaarliks afgeskryf word as waardevermindering, dieselfde is. H.J. van der Schroeff (op. cit. p. 180) beskryf hierdie metode soos volg:

"Tot die eerste categorie behoort slechts een metode, nl. die van een vastpercentage van de aanschaffingsprijs. Technisch is deze methode hoogst eenvoudig. Zij komt neer op gelijkmatige verdeling van de offers van de verwerwing van het produksiemiddel over de bruikbaarheidsduur, nadat rekening is gehouden met de residuwaarde. Geven wij de aanschaffingsprijs wederom aan door A, de residuwaarde (directe opbrengstwaarde) door), het aantal gebruiksjaaren door n, dan is de afschrijven jaarliks $\frac{A - 0}{n}$. Bij deze methode van afschrijven zijn de afschrijvingsbedragen in alle jaren gelijk, hetgeen niet wil zeggen, dat de offers van het produktiemiddel nu ook gelijk zijn. In deze formule toch is met de

rentekosten/

rentekosten geen rekening gehouden. In literatuur en praktijk wordt vaak alleen naar de afschrijving als offers van het produktiemiddel gezien, hetgeen de conclusie verklaart, dat deze methode jaarlijks een gelijke „druk” geeft.”

B. VASTE PERSENTASIE VAN DIE BOEKWAARDE:

Volgens hierdie metode sal daar aan die begin wanneer die produksiemiddels nog nuut is 'n groot bedrag as waardevermindering afgeskryf word. Wanneer die produksiemiddels oud is, is die boekwaarde baie laag en die afskrywing van waardevermindering is dan ook laag. H.J. v.d. Schroeff (op cit. pp. 182, 183 en 184) stel dit soos volg:

„In de tweede groep van afschrijvingsmethode met jaarliks afnemende afschrijvingsbedragen kan de volgende onderverdeling word gemaakt:

1. methoden, waarbij de jaarlikse afschrijvingsbedragen een afdalende meetkundige reeks vormen.
2. methoden met een rekenkundige degressie van de afschrijvingsbedragen, waarbij deze bedragen een afdalende rekenkundige reeks vormen.

„Tot de eerste de methode van afschrijving van een vast percentage van de boekwaarde, welke een van de bekendste en mees toegepaste methoden vormt. Bij deze methode word het afschrijvingspercentage telkenjare over de afnemende boekwaarde (d.i. de aanschaffingsprijs, verminderd met de tot op dat oogenblik gedane afschrijvingen) berekend, waardoor de afschrijvingsbedragen telkenjare kleiner worden.”

Hierdie vaste persentasie van die boekwaarde is die metode van afskrywing wat tans deur die Ontvanger van Inkomste in die Republiek van Suid-Afrika erken word. Die persentasies wat in die berekening deur die Ontvanger van Inkomste toegelaat word, verskil tussen die verskillende produksiemiddels en is op aanvraag verkrygbaar.

C. METODE VAN REKENKUNDIGE DEGRESSIE:

H.J. van der Schroeff (op. cit.) gee vir ons op p. 189 en 190 'n uiteensetting van hierdie metode:

Naast/

„Naast de afschrijving volgens de boekwaarde bestaan andere methoden met afnemende afschrijvingsbedragen, waarbij de afschrijving van elk volgend jaar met een constant bedrag vermindert. De intervallen, waarmee de afschrijvingen afnemen, zijn gelijk; de degressie is derhalve die volgens een rekenkundige reeks. Tot deze methoden behoren de in de Amerikaanse literatuur welbekende methode van Cole en de methode van afschrijving van een afnemende percentage van de aanschaffingsprijs, die en het voorgaande reeds uitvoerig werd behandeld.

„In hoofdzaak ter wille van de vereenvoudiging van de berekening heeft Cole (op. cit. blz. 272) zijn methode in de plaats gesteld voor die van de boekwaarde. De methode komt op het volgende neer: Elke jaareenheid krijgt een coëfficiënt, die overbruikbaarheidsduur van het produktiemiddel 10 jaar, dan krijgt de eerste jaareenheid een coëfficiënt 10, de tweede 9 en de derde 8 en so vervolgens tot de laatste coëfficiënt 1. De offers van aanschaffing van het produktiemiddel vermindert met de residuwaarde worden nu over de jaareenheden verdeeld in de verhouding van hun coëfficiënten 55. Zodoende is de afschrijving van het eerste jaar $10/55$, van het tweede jaar $9/55$ en van het laatste jaar $1/55$.

III. WAARDEVERMINDERING IN DIE PRODUKSIKOSTE VAN VARSMELK:

In hierdie studie is gebruik gemaak van die eerste metode van waardevermindering wat alreeds bespreek is, nl. die vaste persentasie op die aankoopprys. Die rentekoers waarteen waardevermindering afgeskryf is, is 10% p.j.

A. 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968:

Waardevermindering is afgeskryf op die melkmasjien, die melktenk en die uitrusting. In Tabel nr. 34 op p. A247 word die waardevermindering aangedui per gelling en per koei vir elke gebied.

Die rede waarom die waardevermindering van sekere gebiede hoër is as dié van ander gebiede, is die feit dat sekere gebiede meer melktenks besit as ander gebiede en miskien ook meer melkmasjiene. Dit hang dus af hoe 'n gebied gemeganiseerd is ten opsigte van die melkery.

B. 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969:

Gedurende hierdie jaar het die totale waardevermindering R17,366 bedra ten spyte van die feit dat daar ongeveer 16% minder produsente was. Dit kan toegeskryf word aan die massatenks wat gedurende die jaar bygekoop is. Die

waardevermindering/

waardevermindering het gemiddeld 0.58c per gelling en R3.03 per koei vir hierdie tydperk beloop.

Die waardevermindering per produsent sal verhoog namate daar meer van melkmasjiene, uitrusting en massatenks gebruik gemaak word, maar dit behoort die lone te verminder.

IV. GEVOLGTREKKINGS:

- A. Die waardevermindering per eenheid het gedurende 1967/68 R225.72 en gedurende 1968/69 R310.12 beloop.
- B. Die waardevermindering per gelling het toegeneem vanaf 0.45c tot 0.58c tussen 1967/68 en 1968/69.
- C. Die waardevermindering per koei het toegeneem vanaf R2.27 in 1967/68 tot R3.03 in 1968/69.
- D. Die waardevermindering per gelling het in al die gebiede toegeneem vanaf die eerste jaar van hierdie studie tot die tweede jaar.

HOOFSTUK 9

DIE TOTALE PRODUKSIEKOSTE VAN VARSMELK

I. INLEIDING.

Die vier elemente van die produksiekoste van varsmelk nl. materiaal, arbeid, bokoste en vaste koste (rente op kapitaal en waardevermindering) is breedvoerig in die vorige hoofstukke bespreek. In hierdie hoofstuk word die totale produksiekoste kortliks bespreek. Vir hierdie doel is die produsente ingedeel in intervalle van 2c elk, beginnende op 24c en eindigende op 40c. Die produsente met produksiekoste onder 24c word saam gegroepeer en die met produksiekoste hoër as 40c word ook saam gegroepeer. In totaal is daar dus tien groepe onder bespreking. Daar moet, by die bespreking, in gedagte gehou word dat die gemiddelde inkomste per gelling melk 30.82c was.

Die produksiekoste van die eerste periode, nl. 1 Maart 1967 tot 29 Febr. 1968 word eerste behandel.

II. TOTALE PRODUKSIEKOSTE IN DIE TYDPERK 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968. (PER GELLING)

A. PRODUSENTE MET n PRODUKSIEKOSTE ONDER 24c PER GELLING

In hierdie groep was die volgende drie produsente nl.

Koppies	nr. 2 - 20.25c
Standerton	nr.11 - 22.89c
Ventersdorp	nr. 5 - 23.63c

Hierdie groep het 4.5% van die totale groep verteenwoordig.

B. PRODUSENTE/

B. PRODUSENTE MET n PRODUKSIEKOSTE TUSSEN 24c EN 26c
PER GELLING.

In hierdie groep was drie produsente of 4.5% van die totaal. Die volgende individuele produsente het in hierdie groep verskyn nl.

Standerton	nr. 2	- 25.66c
Standerton	nr. 8	- 25.63c
Standerton	nr. 9	- 25.61c

C. PRODUSENTE MET m PRODUKSIEKOSTE TUSSEN 26c EN 28c
PER GELLING.

Nege van die totale aantal produsente of 13.4% was in hierdie groep verteenwoordig. Die volgende individuele produsente was in hierdie groep verteenwoordig:

Greylingstad	nr. 5	- 27.09c
Greylingstad	nr. 7	- 26.20c
Greylingstad	nr. 10	- 26.15c
Heilbron	nr. 7	- 26.18c
Kliprivier	nr. 2	- 26.97c
Kliprivier	nr. 6	- 27.60c
Koppies	nr. 3	- 26.34c
Standerton	nr. 4	- 26.34c

D. PRODUSENTE MET n PRODUKSIEKOSTE TUSSEN 28c EN 30c
PER GELLING.

Sewe van die totale aantal of 10.4% het in hierdie groep voorgekom. Die produsente wat hierin verteenwoordig was, is die volgende:

Fochville	nr. 2	- 28.62c
Greylingstad	nr. 2	- 30.00c
Kliprivier	nr. 5	- 28.61c
Koppies	nr. 6	- 28.52c
Standerton	nr. 5	- 29.70c
Standerton	nr. 7	- 29.70c
Volksrust	nr. 1	- 29.84c

E. PRODUSENTE/

E. PRODUSENTE MET n PRODUKSIEKOSTE TUSSEN 30c EN 32c
PER GELLING.

Die grootste enkele groep nl. vyftien of 22.4% verskyn in hierdie afdeling. Slegs ses van hierdie vyftien produsente het varsmelk teen n wins geproduseer. Die ander nege produsente se produksiekoste is hoër as die gemiddelde verkoopprys van varsmelk nl. 30.82c.

Die ses produsente in hierdie groep wat varsmelk teen n wins geproduseer het, is:

Greylingstad	nr. 1	-	30.33c
Heilbron	nr. 1	-	30.68c
Heilbron	nr. 2	-	30.25c
Heilbron	nr. 10	-	30.67c
Standerton	nr. 4	-	30.07c
Standerton	nr. 14	-	30.77c

Die nege produsente in hierdie groep wat varsmelk teen n verlies geproduseer het, is:

Devon	nr. 1	-	31.62c
Devon	nr. 2	-	31.33c
Devon	nr. 8	-	31.17c
Fochville	nr. 1	-	30.85c
Greylingstad	nr. 6	-	31.36c
Greylingstad	nr. 8	-	31.26c
Heilbron	nr. 5	-	31.62c
Volksrust	nr. 3	-	31.44c
Volksrust	nr. 4	-	30.84c

F. PRODUSENTE MET n PRODUKSIEKOSTE TUSSEN 32c EN 34c
PER GELLING.

Ses van die sewe-en-sestig produsente of 9% van die totaal het in hierdie groep voorgekom. Al die ondergemelde produsente het varsmelk teen n verlies geproduseer. Die volgende produsente verskyn in hierdie groep:

Devon	nr. 1	- 32.63c
Devon	nr. 6	- 32.80c
Kliprivier	nr. 3	- 33.34c
Koppies	nr. 4	- 33.60c
Standerton	nr. 1	- 32.22c
Standerton	nr. 10	- 32.25c

G. PRODUSENTE MET n PRODUKSIEKOSTE TUSSEN 34c EN 36c
PER GELLING.

Ses van die totale aantal produsente of 9% van die to-
taal het in hierdie groep voorgekom. Al die ondergemelde
produsente produseer varsmelk teen n verlies.

Devon	nr. 5	- 34.30c
Devon	nr. 7	- 34.93c
Koppies	nr. 5	- 34.64c
Ventersdorp	nr. 1	- 34.64c
Ventersdorp	nr. 2	- 34.45c
Ventersdorp	nr. 3	- 34.35c

H. PRODUSENTE MET n PRODUKSIEKOSTE TUSSEN 36c EN 38c
PER GELLING.

Ses van die totale aantal of 9% was in hierdie groep
verteenwoordig. Almal het teen n verlies geproduseer. Die
volgende is die individuele produsente wat in die groep voor-
gekom het:

Greylingstad	nr. 4	- 36.69c
Greylingstad	nr. 9	- 36.56c
Heilbron	nr. 4	- 37.85c
Heilbron	nr. 6	- 37.93c
Standerton	nr. 12	- 36.05c
Standerton	nr. 13	- 37.05c

I. PRODUSENTE MET n PRODUKSIEKOSTE TUSSEN 38c EN 40c
PER GELLING.

Die onderstaande twee produsente het in hierdie groep
voorgekom.

Devon/

Devon nr. 4 - 39.27c
Koppies nr. 1 - 39.45c

Hierdie groep verteenwoordig 3% van die totale aantal.

Altwee het varsmelk teen 'n verlies geproduseer.

J. PRODUSENTE MET 'n PRODUKSIEKOSTE BOKANT 40c PER GELLING.

Tien produsente of 15% het in hierdie groep verskyn.

Almal het varsmelk teen 'n verlies geproduseer. Die volgende individuele produsente was in hierdie groep verteenwoordig.

Greylingstad	nr.	3 - 40.00c
Heilbron	nr.	3 - 40.44c
Heilbron	nr.	8 - 44.41c
Heilbron	nr.	9 - 44.28c
Kliprivier	nr.	1 - 42.89c
Kliprivier	nr.	4 - 42.58c
Standerton	nr.	15 - 40.85c
Ventersdorp	nr.	6 - 72.28c
Volksrust	nr.	2 - 40.50c

Ventersdorp nr. 6 se koste is abnormaal as dit met die ander produsente s'n vergelyk word. Die rede hiervoor is dat dit 'n produsentdistribueerder is.

K. OPSOMMING:

Uit bogenoemde word daar nou afgelei dat 28 produsente 'n produksiekoste laer as die gemiddelde verkoopprijs van varsmelk nl. 30.82c gehad het. Dit verteenwoordig 42% van die totaal. Die res van die produsente nl. 39 of 58% het varsmelk teen 'n verlies geproduseer. Die gemiddelde totale produksiekoste het in hierdie tydperk 31.82c per gelling bedra, 'n individuele verlies van 0.88c per gelling, ondernemersloon

uitgesonderd/

uitgesonderd.

III. TOTALE PRODUKSIEKOSTE IN DIE TYDPERK 1 MAART 1968
TOT 28 FEBRUARIE 1969.

A. PRODUSENTE MET n PRODUKSIEKOSTE ONDER 24c PER
GELLING.

In hierdie groep was die volgende produsente:

		<u>1968/69</u>	<u>1967/68</u>	
Heilbron	nr. 2 -	22.64c	30.25c	-
Standerton	nr. 11 -	22.78c	22.89c	-
Ventersdorp	nr. 5 -	21.03c	23.63c	-

Hierdie groep het 5.4% van die totale groep verteenwoordig. Slegs twee van hierdie produsente was die vorige jaar ook in hierdie groep. Al drie hierdie produsente se produksiekoste is laer as die van die vorige jaar.

B. PRODUSENTE MET n PRODUKSIEKOSTE TUSSEN 24c EN
26c PER GELLING.

In hierdie groep was ses produsente of 10.8% van die totaal. Die volgende individuele produsente het in hierdie groep voorgekom:

		<u>1968/69</u>	<u>1967/68</u>	
Devon	nr. 8 -	25.26c	31.17c	-
Fochville	nr. 1 -	25.12c	30.85c	-
Heilbron	nr. 5 -	24.57c	31.62c	-
Kliprivier	nr. 3 -	25.50c	33.34c	-
Koppies	nr. 6 -	24.60c	28.52c	-
Standerton	nr. 2 -	25.59c	25.66c	+

Die vorige jaar was daar drie produsente in hierdie groep. Slegs die laaste produsent was die vorige jaar in hierdie groep. Al die produsente, behalwe die laaste een se produksiekoste is laer as die van die vorige jaar.

C. PRODUSENTE MET n PRODUKSIEKOSTE TUSSEN 26c EN 28c PER GELLING.

Elf van die totale aantal produsente of 19.5% het in hierdie groep voorgekom. Die volgende individuele produsente het in hierdie groep voorgekom:

		<u>1968/69</u>	<u>1967/68</u>
Greylingstad	nr. 6	27.17c	31.36c -
Heilbron	nr. 1	26.79c	30.68c -
Koppies	nr. 2	27.29c	20.25c +
Koppies	nr. 4	27.79c	33.60c -
Standerton	nr. 4	26.72c	30.07c -
Standerton	nr. 8	27.04c	25.63c +
Standerton	nr. 10	27.79c	32.25c -
Standerton	nr. 12	26.75c	36.05c -
Standerton	nr. 17	27.01c	-
Ventersdorp	nr. 4	27.66c	26.34c +
Volksrust	nr. 4	26.61c	30.84c -

Die vorige jaar was daar nege produsente in hierdie groep gewees. Al die produsente behalwe Koppies nr. 2, Standerton nr. 8 en Ventersdorp nr. 4, se produksiekoste is laer as die van die vorige jaar.

D. PRODUSENTE MET n PRODUKSIEKOSTE TUSSEN 28c EN 30c PER GELLING.

Nege van die totale aantal produsente of 16.1% het in hierdie groep voorgekom. Hierdie onderstaande groep het nog almal varsmelk teen n wins geproduseer.

		<u>1968/69</u>	<u>1967/68</u>
Devon	nr. 1	28.74c	31.62c -
Devon	nr. 7	29.41c	34.93c -
Greylingstad	nr. 2	29.80c	30.00c -
Greylingstad	nr. 7	29.97c	26.20c +
Heilbron	nr. 3	29.88c	40.44c -
Kliprivier	nr. 5	29.28c	28.61c +
Koppies	nr. 1	28.85c	39.45c -
Standerton	nr. 5	29.81c	28.78c +
Standerton	nr. 9	28.51c	25.61c +

E. PRODUSENTE/

E. PRODUSENTE MET 'n PRODUKSIEKOSTE TUSSEN 30c EN 32c
PER GELLING.

Ses van die totale aantal produsente of 10.8% was in hierdie groep verteenwoordig. Die onderstaande drie produsente se produksiekoste was nog laer as die gemiddelde verkoopprijs van varsmelk nl. 30.82c per gelling.

	<u>1968/69</u>	<u>1967/68</u>
Greylingstad nr. 4 -	30.12c	36.69c -
Greylingstad nr.10 -	30.13c	26.15c +
Standerton nr.16 -	30.05c	-

Die ander drie produsente het varsmelk teen 'n verlies geproduseer nl.

	<u>1968/69</u>	<u>1967/68</u>
Heilbron nr. 4---	31.85c	37.85c -
Heilbron nr.10---	31.35c	30.67c +
Ventersdorp nr.2 -	31.46c	34.45c -

Hierdie groep het 10.8% van die totale aantal produsente verteenwoordig. Die vorige jaar was daar vyftien produsente in hierdie groep gewees. Dit toon 'n baie goeie daling in vergelyking met die vorige jaar. Drie van hierdie produsente se produksiekoste het gedaal, twee produsente s'n het gestyg terwyl Standerton nr. 16 nie die vorige jaar aan die studie deelgeneem het nie.

F. PRODUSENTE MET 'n PRODUKSIEKOSTE TUSSEN 32c EN 34c
PER GELLING.

Agt van die produsente wat in die tweede jaar aan die studie deelgeneem het, was in hierdie groep verteenwoordig. Dit verteenwoordig 14.3% van die totale aantal produsente.

Die onderstaande produsente het in hierdie groep verskyn.

		<u>1968/69</u>	<u>1967/68</u>
Devon	nr. 2 -	33.08c	31.33c +
Devon	nr. 3 -	33.87c	32.63c +
Devon	nr. 4 -	32.64c	39.27c -
Greylingstad	nr. 1 -	32.66c	30.33c +
Greylingstad	nr. 5 -	33.43c	27.09c +
Koppies	nr. 3 -	33.26c	26.34c +
Ventersdorp	nr. 1 -	33.63c	34.64c -
Ventersdorp	nr. 3 -	33.33c	34.35c -

Die vorige jaar was ses produsente in hierdie groep ge-
wees. Vyf van hierdie produsente se produksiekoste het n
styging getoon terwyl drie s'n n daling getoon het. Al bo-
genoemde produsente se produksiekoste van varsmelk was hoër
as die gemiddelde verkoopprijs van 30.82c per gelling.

G. PRODUSENTE MET n PRODUKSIEKOSTE TUSSEN 34c EN 36c
PER GELLING.

Slegs vyf van die totale aantal produsente of 9% was in
hierdie groep verteenwoordig. Al die produsente wie se name
hieronder verskyn, het varsmelk teen n verlies geproduseer.

		<u>1968/69</u>	<u>1967/68</u>
Fochville	nr. 2 -	35.84c	28.62c +
Greylingstad	nr. 9 -	34.70c	36.56c -
Standerton	nr. 1 -	35.23c	32.22c +
Volksrust	nr. 1 -	35.66c	29.84c +
Volksrust	nr. 2 -	34.43c	40.50c -

Gedurende die vorige jaar was ses produsente in hierdie
groep verteenwoordig. Vier van hierdie bogenoemde produsente
het n styging in die produksiekoste ervaar, terwyl een produ-
sent n daling in produksiekoste gehad het.

H. PRODUSENTE MET n PRODUKSIEKOSTE TUSSEN 36c EN 38c
PER GELLING.

Vier van die totale aantal produsente of 7.1% het in hierdie groep voorgekom. Hierdie groep se produksiekoste is heelwat hoër as die gemiddelde verkoopprijs van 30.82c per gelling. Die onderstaande produsente het in hierdie groep verskyn.

			<u>1968/69</u>	<u>1967/68</u>
Devon	nr. 5	-	36.24c	34.30c +
Devon	nr. 6	-	37.17c	32.80c +
Heilbron	nr. 6	-	37.63c	37.93c -
Heilbron	nr. 7	-	37.05c	26.18c +

Gedurende die vorige jaar was ses produsente in hierdie groep verteenwoordig. Drie produsente het gedurende die huidige jaar 'n styging in produksiekoste getoon terwyl een produsent 'n geringe daling gehad het.

I. PRODUSENTE MET 'n PRODUKSIEKOSTE TUSSEN 38c EN 40c PER GELLING.

Slegs een produsent of 1.8% het in hierdie afdeling voorgekom. Dit is Koppies nr. 5 en sy produksiekoste was 38.71c per gelling en gedurende 1967/68 was dit 34.64c per gelling.

J. PRODUSENTE MET 'n PRODUKSIEKOSTE BOKANT 40c PER GELLING.

Slegs drie produsente of 5.4% van die totale aantal produsente het in hierdie groep voorgekom. Dit is 'n groot verbetering op die vorige jaar waar tien produsente of 15% in hierdie groep verteenwoordig was. Die onderstaande produsente het in hierdie groep verskyn.

Kliprivier/

		<u>1968/69</u>	<u>1967/68</u>
Kliprivier	nr. 4	- 47.93c	42.32c +
Standerton	nr. 6	- 40.93c	45.85c -
Standerton	nr. 15	- 52.48c	40.85c +

Die vorige jaar was daar twee produsente in hierdie groep gewees. Twee van bogenoemde produsente het n sterk styging in produksiekoste gehad terwyl een produsent n daling in koste ervaar het.

K. GEVOLGTREKKINGS.

Twee-en-dertig van die totale aantal produsente of 57% het gedurende die tweede jaar varsmelk teen n wins geproduseer. Dit is n verbetering op die vorige jaar waar slegs 42% van die totale aantal produsente varsmelk teen n wins kon produseer. Vier-en-twintig of 43% van die totale aantal varsmelkprodusente het in die tweede jaar varsmelk teen n verlies geproduseer. Dit toon n afname van 15% op die vorige jaar se syfer van 58%.

Die gemiddelde totale produksiekoste in hierdie tydperk het 30.82c per gelling en die gemiddelde verkoopprijs 30.82c per gelling beloop, d.w.s. die verlies van 0.88c per gelling van die vorige jaar het nou verander na n wins van 0.56c per gelling.

Uit bogenoemde syfers kan met sekerheid afgelei word dat produsente met n produksiekoste laer as 32c per gelling n gunstige verandering in hulle produksiekoste gehad het, terwyl produsente met n produksiekoste hoër as 32c per gelling n ongunstige ommeswaai van hulle produksiekoste gehad het. In die eerste groep was 36 produsente en in die tweede groep nl. dié produsente met n produksiekoste hoër as 32c per gel-

ling/

ling, was daar 20 produsente.

Van die totale aantal produsente wat in die tweede jaar aan die studie deelgeneem het, het 32 n daling in die produksiekoste syfers gehad en 22 n styging in die produksiekoste-syfers terwyl twee produsente gedurende die tweede studiejaar eers bygekom het en die syfers van die eerste nie beskikbaar is nie.

IV. DIE TOTALE PRODUKSIEKOSTE VAN VARSMELK GEDURENDE DIE TYDPERK 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968. (PER KOEI)

Vir die doeleindes van hierdie afdeling is die varsmelkprodusente soos volg ingedeel:

Produsente met n produksiekoste per koei:

- A. Onder R100
- B. R100 - R120
- C. R120 - R140
- D. R140 - R160
- E. R160 - R180
- F. R180 - R200
- G. R200 - R220
- H. R220 - R240
- I. Bokant R240

Tabel nr. 36 op p.4248 bevat die resultate t.o.v. die eerste periode. Uit genoemde tabel kan ons die volgende aflei:-

1. Van die nege intervalle kon slegs die volgende drie op n surplus inkomste bo produksiekoste werk nl.

R140 - R160
R160 - R180
R200 - R220

2. Ses van die nege intervalle se produsente het met tekorte gewerk wat gewissek het van R7.78 per koei tot R47.77 per koei.

3. Die/

3. Die produsente wat n produksiekoste tussen R200 en R220 gehad het, het die grootste surplus nl. R18.77 per koei getoon. Hieruit kan ons aflei dat n lae produksiekoste per koei, nie juis die grootste surplus per koei gee nie.
4. Produsente met n produksiekoste van meer as R240 per koei het die grootste tekort per koei nl. R47.77 gehad.

V. DIE TOTALE PRODUKSIEKOSTE VAN VARSMELK GEDURENDE DIE PERIODE 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969.

Tabel nr. 37 op p. A249 gee die resultate van die produksiekoste per koei gedurende die tweede periode.

VI. GEVOLGTREKKINGS.

- A. Die produksiekoste per koei het in hierdie tweede jaar tussen R69 en R289 per koei gevarieer wat feitlik dieselfde as die vorige jaar s'n is waar die produksiekoste tussen R69 en R297 gevarieer het.
- B. Agt-en-twintig of 50% van die totale aantal produsente se produksiekoste per koei het tussen R120 en R180 per koei beloop.
- C. Die gemiddelde produksiekoste per koei het R160.02 beloop teenoor R160.39 per koei van die vorige jaar.
- D. Die gemiddelde inkomste per koei het R162.97 bedra teenoor die R155.88 van die vorige jaar.
- E. Die gemiddelde wins per koei het R2.95 bedra teenoor die verlies van R4.51 per koei in die vorige jaar, d.w.s. n gunstige verandering van R7.46 per koei.
- F. Ses van die totale aantal intervalle het n surplus per koei getoon teenoor die drie van die vorige jaar.
- G. Die produsente met n produksiekoste tussen R220 en R240 per koei per jaar, het die grootste surplus per koei nl. R17.80 getoon. In die vorige periode was die produsente met n produksiekoste per koei tussen R200 en R220 die beste daaraan toe met n surplus van R18.77 per koei.
- H. Die produsente met n produksiekoste bokant R240 per koei, het n tekort van R26.94 per koei gehad teenoor die tekort van R47.77 van die vorige jaar.

I. Die/

- I. Die wet van verminderde meeropbrengs geld t.o.v. die laaste interval. Dit beteken dat dit vir die varsmelkprodusent na 'n sekere kapitaalbesteding nie meer winsgewend is om nog meer kapitaal in die vorm van voerens. te belê nie.

KUDDE-APPRESIASIE EN -DEPRESIASIE

I. INLEIDING:

Afgesien van die wins (of verlies) wat 'n varsmelkprodusent uit die verkoop van varsmelk behaal, is daar nog 'n ander voordeel (of nadeel) wat hom toeval, nl. kudde-appresiasie en -depresiasie. Hieronder verstaan ons die toename of die afname in die totale waarde van die kudde vanaf die begin van die finansiële jaar tot aan die einde.

Vir elke varsmelkprodusent in hierdie studie is daar 'n syfer vir kudde-appresiasie of -depresiasie bepaal vir die twee tydperke nl. 1967/68 en 1968/69. Hierdie kudde-appresiasie dui 'n toename in die waarde van die kudde aan en dus word dit afgetrek van die „produksiekoste“ om die „netto produksiekoste“ te bepaal. Indien daar 'n kuddedepresiasie is, word dit by die produksiekoste getel wat dus beteken dat die koste van die varsmelk daardeur verhoog word.

Reeds in 1966 met die M.Comm. verhandeling, „Kosprys t.o.v. melkproduksie met spesiale verwysing na die Rysmierbultstreek“ deur R.B. Fourie is van die beginsel van kudde-appresiasie en -depresiasie gebruik gemaak nog voordat kennis geneem is van Prof. F.R. Tomlinson se studie oor die onderwerp.

Tomlinson F.R. (op. cit.) het ook van dieselfde beginsel gebruik gemaak in sy „Ekonomiese ondersoek van varsmelk in Natal gedurende 1947/48“.

"A further problem in the method of determining the cost of production of milk is in connection with the composition of the dairy herd. The correct method to follow is to calculate separately the costs pertaining to the milk cows and the bull. In South Africa the application of such a method is found extremely difficult because dairy farmers find it just about impossible to separate the costs in connection with the cows from the whole herd, especially labour and feed costs. Consequently, the total costs on the whole herd (including young stock of all ages) are calculated and the net increase of the herd (if there is an increase) deducted as a credit from the total herd cost."

In/

In die syfers wat bereken is, ~~is~~ gebruik gemaak van die markwaarde wat geheers het op die stadium aan die begin en aan die end van die jaar wat van toepassing is.

In die tabelle op pp.A150 tot A159 kan die syfers ten opsigte van 1967/68 gesien word. Dit is dan nodig dat ons hierdie syfers vir die verskillende streke van nader beskou.

II. ANALISE VAN RESULTATE 1 MAART 1967 - 29 FEBRUARIE 1968:

DEVON: In die Devon-gebied het ses produsente 'n kudde-appresiasie getoon terwyl twee produsente 'n kuddedepresiasie getoon het. Die totale kudde-appresiasie het op R21,064 of R3,510 gemiddeld per produsent te staan gekom. Dit verteenwoordig 9.99% van die waarde van die totale aanvangskudde.

Die totale kuddedepresiasie het R3,263 of R1,631 gemiddeld per varsmelkprodusent beloop. Dit bedra 1.55% van die totale waarde van die aanvangskudde van R211,030.

FOCHVILLE: Hier was net twee produsente en die totale kudde-appresiasie het R1,770 of R885 gemiddeld per produsent beloop. Dit gee 9.42% van die totale waarde van die aanvangskudde van R18,784.

GREYLINGSTAD: Van die tien produsente in hierdie gebied het agt 'n kudde-appresiasie gehad en twee 'n kuddedepresiasie. Die totale kudde-appresiasie het R36,763 beloop terwyl die gemiddeld op R4,595 te staan gekom het. As dit as 'n persentasie van die waarde van die aanvangskudde uitgedruk word, kry ons 19.38%.

Die totale kuddedepresiasie het R2,649 of R1,324 per produsent beloop. Dit verteenwoordig 1.40% van die totale waarde van die aanvangskudde van R189,668.

HEILBRON: Van die tien produsente in die gebied het nie een op 'n kuddedepresiasie gewerk nie. Die totale kudde-appresiasie het R31,008 beloop

terwyl/

terwyl die gemiddelde R3,100 per produsent bedra het. Dit bedra 14.78% van die totale waarde van die aanvangskudde van R209,765.

KLIPRIVIER: Vyf van die ses produsente in die Kliprivier-gebied het 'n kudde-appresiasie getoon terwyl een 'n kuddedepresiasie gehad het. Die totale kudde-appresiasie het R10,555 beloop, terwyl die gemiddeld op R1,173 per produsent te staan gekom het wat baie laag is. Wanneer ons hierdie kudde-appresiasie as 'n persentasie van die totale waarde van die aanvangskudde uitdruk, kry ons 9.61%.

Die kuddedepresiasie het R3,455 vir die een produsent bedra. Dit verteenwoordig 3.15% van die totale aanvangskudde van R109,835.

KOPPIES: Al die produsente in hierdie gebied het 'n kudde-appresiasie getoon. Die totale kudde-appresiasie het R20,686 of R3,447 per produsent beloop. Indien produsent nr. 4, wat 'n stoetboer is, buite rekening gelaat word, is die totale kudde-appresiasie R12,081 en die gemiddeld R2,416. ('n Stoetboer is 'n persoon wat uitsluitlik geregistreerde beeste aanhou in sy varsmelkboerdery.) Die kudde-appresiasie van R20,686 bedra 22.08% van die totale waarde van die aanvangskudde van R93,707.

STANDERTON: Van die vyftien produsente het veertien 'n kudde-appresiasie en een 'n kuddedepresiasie getoon. Die totale kudde-appresiasie het R59,060 of 'n gemiddeld van R4,218 per produsent bedra. Dit bedra 15.96% van die waarde van die aanvangskudde van R370,065.

Die een produsent het 'n kuddedepresiasie van R4 getoon.

VENTERSDORP: Van die ses produsente het vier 'n kudde-appresiasie getoon, terwyl twee produsente 'n kuddedepresiasie gehad het. Die totale kudde-appresiasie het R8,939 of R2,235 per produsent bedra. As dit as 'n persentasie van die totale aanvangskudde uitgedruk word, kry ons 8.95%.

Die kuddedepresiasie het in totaal R10,548 of R5,274 per individuele produsent bedra. Dit verteenwoordig 10.56% as dit as 'n persentasie van die totale waarde van die aanvangskudde uitgedruk word.

VOLKSRUST/

VOLKSRUST: Van die vier produsente in hierdie streek het drie 'n kudde-appresiasie en een 'n kuddedepresiasie getoon. Die totale kudde-appresiasie het R10,672 of R3,557 per produsent beloop. Dit bedra 18.26% van die totale waarde van die aanvangskudde.

Die kuddedepresiasie het R3,094 vir die een produsent bedra. Dit verteenwoordig 5.29% van die totale waarde van die aanvangskudde in hierdie gebied.

TOTAAL VAN NEGE GEBIEDE: Van die sewe-en-sestig varsmelkprodusente wat in die eerste jaar aan die studie deelgeneem het, het ses-en-vyftig 'n kudde-appresiasie en nege 'n kuddedepresiasie getoon.

Die totale kudde-appresiasie het R200,517 of R3,580 per individuele produsent bedra. Dit verteenwoordig 14.73% van die totale waarde van die aanvangskudde van R1,361,189. Uit die volgende tabel kan die persentasie van die onderskeie gebiede en ook vir al nege saam t.o.v. kudde-appresiasie uitgedruk in terme van die waarde van die aanvangskudde gesien word.

	Kudde-appresiasie as % van aanvangskudde se waarde
Devon	9.99
Fochville	9.42
Greylingstad ...	19.38
Heilbron	14.78
Kliprivier	9.61
Koppies	22.08
Standerton	15.96
Ventersdorp	8.95
Volksrust	18.26
NEGE GEBIEDE ..	14.73

Die totale kudde depresiasie het R23,013 of R2,557 per individuele produsent bedra. As hierdie bedrag uitgedruk word as 'n persentasie van die totale waarde van die aanvangskudde, kom dit op 1.69% te staan. Opsommenderwys kan die volgende tabel, wat die kuddedepresiasie uitgedruk in terme van die waarde van die aanvangskudde, bestudeer word.

	Kuddedepresiasie as % van aanvangskudde se waarde
Devon	1.55
Fochville	-
Greylingstad ...	1.40
Heilbron	-
Kliprivier	3.15
Koppies	-
Standerton	-
Ventersdorp	10.56
Volksrust	5.29
NEGE GEBIEDE ..	1.69

GEVOLGTREKKING:

Van hierdie gegewens kan ons dus aflei dat die varsmelkprodusent wel 'n geheime finansiële reserwe het wat ~~gerealiseer~~ kan word wanneer hy uitverkoop of wanneer die boedel geskwestreer word of by uitverkoop van sy kudde. Die probleem is natuurlik dat hierdie kudde-appresiasie nie maandeliks aan die varsmelkprodusent beskikbaar word nie en dit dus 'n baie groot probleem skep dat dit nie as kontantgeld sonder meer byderhand is nie, maar wel in die vorm van kapitaal wat in die kudde belê is.

Ons kan nou ook die kudde-appresiasie en kuddedepresiasie ten opsigte van die finansiële jaar 1 Maart 1968 tot 28 Februarie 1969 verder ontleed.

III. ANALISE VAN RESULTATE - 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969:

Die tabelle op pp. A160 tot A169 verwys.

DEVON: In hierdie gebied het ses produsente 'n kudde-appresiasie getoon, terwyl twee produsente 'n kuddedepresiasie gehad het. Die totale kudde-appresiasie het R15,096 beloop teenoor 'n gemiddeld van R2,516 per individuele produsent. Dit verteenwoordig 7.07% van die waarde van die aanvangskudde t.o.v. hierdie tweede jaar. Dit toon 'n afname van R994 per produsent in vergelyking met die syfers van die vorige jaar.

Die totale kuddedepresiasie vir hierdie gebied het R3,699 of 'n gemiddeld van R1,849 per individuele produsent bedra. Dit toon 'n ongunstige styging van R218 per produsent as dit met die vorige jaar se syfer vergelyk word. Hierdie bedrag van R3,699 verteenwoordig 1.73% van die waarde van die aanvangskudde.

FOCHVILLE: Een van die produsente se kudde het 'n appresiasie en een 'n depresiasie getoon. Die kudde-appresiasie bedra R537 wat 'n ongunstige swaai van R348 in vergelyking met die syfer van die vorige jaar toon. Hierdie syfer van R537 bedra 2.70% van die waarde van die aanvangskudde.

Die kuddedepresiasie van R1,904 is ook ongunstig wanneer dit met die vorige jaar se syfer vergelyk word waar daar geen kuddedepresiasie was nie. Hierdie syfer bedra 9.59% van die waarde van die aanvangskudde op 1 Maart 1968.

GREYLINGSTAD: Van die agt produsente het sewe op 'n kudde-appresiasie gewerk terwyl een 'n kuddedepresiasie getoon het. Die totale kudde-appresiasie het R8,318 beloop terwyl die gemiddeld R1,039 per produsent bedra het. Dit beloop 5.76% van die waarde van die aanvangskudde. Dit dui 'n ongunstige verandering van R3,556 per produsent aan. Die rede hiervoor is dat produsent nr. 3 wat verlede jaar 'n kudde-appresiasie van R21,520 getoon het, nie weer vanjaar in die studie ingesluit was nie. Die rede

waarom/

waarom hierdie betrokke produsent nie weer aan die studie kon deelneem nie, is dat die gegewens nie betyds beskikbaar was nie.

Die kuddedepresiasie vir die een produsent het R5,250 beloop. Dit dui op 'n ongunstige verskil van R3,926 as dit met die vorige jaar se syfer vergelyk word. Die kuddedepresiasie van R5,250 verteenwoordig 3.64% van die waarde van die aanvangskudde op 1 Maart 1968.

HEILBRON: Van die agt produsente het sewe op 'n kudde-appresiasie en een op 'n kuddedepresiasie gewerk. Die totale kudde-appresiasie het R18,982 en die gemiddelde R2,712 per produsent bedra. As dit as 'n persentasie van die waarde van die aanvangskudde uitgedruk word, vind ons 'n persentasie van 10.39%. Hierdie gemiddelde syfer van R2,712 dui op 'n ongunstige verskil van R380 in vergelyking met die vorige jaar.

Die kuddedepresiasie van R580 vir die een produsent dui op 'n ongunstige verskil van R580 as dit met die vorige jaar vergelyk word waar daar geen kuddedepresiasie was nie. Dit verteenwoordig 0.32% van die aanvangskudde se waarde.

KLIPRIVIER: Al drie die produsente het 'n kudde-appresiasie getoon. Die totale kudde-appresiasie het R18,964 teenoor 'n gemiddeld van R6,325 per produsent bedra. Dit beloop 37.62% van die aanvangswaarde van die totale kudde op 1 Maart 1968. Dit is 'n baie hoë syfer en die rede hiervoor is dat produsent nr. 4 wat 'n stoetboer is, 'n kudde-appresiasie van R10,560 getoon het. Hierdie betrokke produsent was ook in die vorige periode 'n stoetboer, maar die kudde-appresiasie het 'n aansienlike toename in die huidige jaar getoon. Dit toon 'n gunstige verskil van R5,152 per produsent as dit met die vorige jaar se syfer vergelyk word. Die vorige jaar se gemiddeld was R1,173 per produsent en dit was baie laag.

KOPPELS: Al die produsente in hierdie gebied het 'n kudde-appresiasie getoon. Die totale kudde-appresiasie het R19,693 teenoor 'n gemiddeld van

R3,282/

R3,282 per individuele produsent bedra. Dit beloop 18.39% van die aanvangskudde se waarde. Dit toon 'n ongunstige verskil van R165 per produsent as dit met die vorige jaar se syfer vergelyk word.

STANDERTON: Al die produsente in hierdie gebied het 'n kudde-appresiasie getoon. Die totale kudde-appresiasie het R40,218 teenoor 'n gemiddeld van R3,094 per produsent beloop. Dit gee 'n persentasie van 12.26% as dit in terme van die aanvangskudde se waarde uitgedruk word. As dit met die vorige jaar se syfer vergelyk word, dan vind ons 'n ongunstige verskil van R1,124 per produsent of 26.65%.

VENTERSDORP: Van die vyf produsente in hierdie gebied, het drie 'n kudde-appresiasie en twee 'n kudde-depresiasie getoon. Die totale kudde-appresiasie het R4,910 teenoor 'n gemiddeld van R1,637 per individuele produsent beloop. Dit verteenwoordig 6.16% van die waarde van die aanvangskudde op 1 Maart 1968. Dit dui op 'n ongunstige verskil van R598 per produsent as dit met die vorige jaar se syfer vergelyk word.

Die totale kuddedepresiasie het R1,521 teenoor 'n gemiddeld van R760 per individuele produsent beloop. Dit dui op 'n gunstige omgeswaai van R4,514 per produsent. Hierdie kuddedepresiasie van R1,521 bedra 1.91% van die aanvangskudde se waarde.

VOLKSRUST: Van die drie produsente in die gebied, het twee op 'n kudde-appresiasie en een op 'n kuddedepresiasie gewerk. Die totale kudde-appresiasie het R3,409 teenoor 'n gemiddeld van R1,704 per individuele produsent bedra. Dit toon 'n persentasie van 5.87% as dit in terme van die aanvangskudde se waarde uitgedruk word. Dit dui op 'n ongunstige verskil van R1,853 per produsent as dit met die vorige jaar se syfer vergelyk word.

Die een produsent het 'n kuddedepresiasie van R1,105 gehad wat dui op 'n gunstige verskil van R1,989 as dit met die vorige jaar se syfer vergelyk word. As ons hierdie bedrag van R1,105 uitdruk in terme van die waarde van die aanvangskudde, kry ons 1.90%.

TOTAAL/

TOTAAL VAN NIEGE GEBIEDE: Van die ses-en-vyftig produsente wat in die tweede jaar aan die studiegroep behoort het, het agt-en-veertig op 'n kudde-appresiasie en agt op 'n kuddedepresiasie gewerk.

Die totale kudde-appresiasie het R130,127 teenoor 'n gemiddeld van R2,711 per individuele produsent beloop. Dit verteenwoordig 11.08% van die aanvangskudde se waarde. Hierdie syfer van R2,711 per produsent dui op 'n ongunstige verskil van R869 as dit met die vorige jaar se syfer vergelyk word. Die onderstaande tabel gee 'n vergelyking van die huidige jaar se kudde-appresiasie met dié van die vorige jaar uitgedruk in terme van die aanvangswaardes van die kuddes.

	1 Maart 1967 - 29 Febr. 1968	1 Maart 1968 - 28 Febr. 1969
	Kudde-appresiasie as % van aanvangskudde se waarde	Kudde-appresiasie as % van aanvangskudde se waarde
Devon	9.99	7.07
Fochville	9.42	2.70
Greylingstad ..	10.38	5.76
Heilbron	14.78	10.39
Kliprivier	9.61	37.62
Koppies	22.08	18.39
Standerton	15.96	12.26
Ventersdorp ...	8.95	6.16
Volksrust	18.26	5.87
NIEGE GEBIEDE .	14.73	11.08

Die totale kuddedepresiasie het R13,469 teenoor 'n gemiddeld van R1,684 per individuele produsent beloop. Dit teen 0.12% van die waarde van die aanvangskudde soos op 1 Maart 1968. Dit dui op 'n gunstige verskil van

R873/

R873 per produsent as dit met die vorige jaar se syfer vergelyk word. Die onderstaande tabel gee 'n vergelyking van die kuddedepresiasie van die huidige met die van die vorige jaar uitgedruk in terme van die waarde van die verskillende aanvangskuddes.

	1 Maart 1967 - 29 Febr. 1968	1 Maart 1968 - 28 Febr. 1969
	Kuddedepresiasie as % van aanvangskudde se waarde	Kuddedepresiasie as % van aanvangskudde se waarde
Devon	1.55	1.73
Fochville	-	9.59
Greylingstad ..	1.40	3.64
Heilbron	-	0.32
Kliprivier	3.15	-
Koppies	-	-
Standerton	-	-
Ventersdorp ...	10.56	1.91
Volksrust	5.29	1.90
NEGE GEBIEDE .	1.69	0.12

IV. GEVOLGTREKKINGS:

Daar kan verskeie redes wees waarom die kudde-appresiasie in die tweede jaar 'n ongunstige verskil gee wanneer dit met die eerste jaar se waardes vergelyk word.

- A. Die weglating van produsent nr. 3 in die Greylingstad-gebied het 'n baie groot invloed uitgeoefen op die kudde-appresiasie van die huidige jaar. In die vorige jaar het genoemde produsent 'n kudde-appresiasie van R21,520 gehad.
- B. Die kuddegetalle wat aan die begin van die studie nl. 1 Maart 1967 verkry is, kan verkeerd gewees het omdat dit eers

gedurende/

gedurende April en Mei van daardie jaar verkry is toe lede van die studiegroep nog nie presies gewoet het wat van hulle verwag word nie.

- C. Gedurende die tweede studiejaar het sekere varsmelkprodusente uitverkoop en hulle syfers is nie by die syfers van 1968/69 ingesluit nie. Hulle kudde-appresiasie kon 'n uitwerking op die ongunstige verskil gehad het.
- D. 1968/69 was 'n swakker seisoen wat die reënval en die weiding aanbetref. Indien die waardes van ou koeie en kalwers op die vendusies laer was as die vorige jaar, sal dit ook 'n invloed uitoefen op die kudde-appresiasie, want verkope van vee vorm deel van die berekening van kudde-appresiasie.

HOOFSTUK 11.

WINS-EN-VERLIESKRUISPUNT.

I. INLEIDING.

'n Tegniek wat gebruik kan word om die verhouding tussen koste, volume en wins aan te toon, is die wins-en-verlieskruispunt-grafiek. Die primêre doel van hierdie grafiek is om aan te toon hoeveel verkoop moet word om die koste te dek. Vir hierdie doel word die koste verdeel in vaste en veranderlike koste.

II. DIE DOEL VAN WINS-EN-VERLIESKRUISPUNT ANALISE.

Soos hierbo aangeteken, is die vernaamste doel van die wins-en-verlieskruispunt-grafiek om die punt op die grafiek te vind waar daar nie wins en ook nie verlies bestaan nie, d.w.s. die verkoep wat nodig is om die onkoste te dek. Van der Schroeff praat van „de kritische omset.” In Engels word die term "break even point" gebruik. Daar is verskeie skrywers wat hulle met die onderwerp besig gehou het.

Van Niekerk, J.C.M. (Die wins-en-verlieskruispunt in teorie en praktyk. D. Comm Proefskrif P.U. vir C.H.O., Potchefstroom, Desember 1968.) laat hom op p. 106 van hierdie proefskrif soos volg oor die wins-en-verlieskruispunt uit:

„Die wins-en-verlieskruispunt is 'n eenvoudig en maklik verstaanbare tegniek om die verandering in die volume en wins grafies voor te stel. Gedetailleerde ontleding van die wins-en-verlieskruispunt besonderhede sal aan die bestuur openbaar wat die invloed van alternatiewe beslissings is; wat byvoorbeeld, die veranderlike koste in onveranderlike omsit en omgekeerd; wat die invloed van beslissings is wat koste verminder of vermeerder; wat die verkoopsvolume en inkomste verhoog en wat die invloed is van beslissings om die verkoopprijs te verander. Dit is 'n projeksie **wat** die invloede van die beplanning reflekteer deur evaluering van die alternatiewe.”

Uit bostaande is dit duidelik dat die wins-en-verlieskruispunt analise die verandering van die vaste en veranderlike koste sowel as die verandering in die verkoopsvolume se uitwerking op die wins meet.

Van der Schroeff/....

Van der Schroeff (op. cit. p. 329) laat hom soos volg uit oor die wins en verlieskruispunt analise:-

„Uit het feit, dat een deel van de offers vaststaat ongeacht de omvang van de produktie, vloeit voort, dat er een minimumopbrengst moet zijn, willen alle voor de produktie en afzet gebrachte offers een dekking vind. Bij deze omzet is de verkoopopbrengst juist gelijk aan het totaal van gebrachte offers. Ook de constante offers worden bij deze omzet uit de opbrengst gedeekt; is de omzet kleiner, dan zal voor een deel van de constante offers (o.g. kosten) geen vergoeding worden gevonden en ontstaat een verlies. Eerst als de omzet groter is, zal sprake **zijn** van winst."

Ook uit hierdie bespreking van van der Schroeff blyk dit dat 'n minimum verkope behaal moet word om die koste te dek en daarna wanneer die verkope styg, sal 'n wins behaal word. Hierdie offers (koste) sluit vaste sowel as veranderlike koste in.

Ook ander skrywers het hulle met die wins en verlieskruispunt analise besig gehou.

Backer en Jacobsen (op. cit. p. 341) verwys hierna soos volg:-

"The relationship between costs and revenues, and therefore profits, at different levels of activity may be expressed graphically or in report form. Both methods of presentation are illustrated in this chapter. Either method represents a more dynamic type of presentation than the traditional income statement. The income statement reflects a profit only at a specified sales level and does not detail the fixed and variable nature of costs. By failing to distinguish between fixed and variable costs, the traditional income statement does not lend itself to profit forecasting at different levels of operation."

Uit bostaande sien ons dat die gewone inkomstestaat slegs die verskil aantoon tussen inkomste en koste terwyl die wins en verlieskruispunt analise gebruik kan word om uit verskillende inkomste die winste te toon wat behaal kan word, mits die koste in vaste en veranderlike koste geskei **kan** word. Dit kan dus ook vir veranderlike begrotings gebruik word.

Matz e.a. (op. cit. p. 172) sê die volgende i.v.m. die doel van die wins- en verlieskruispunt analise:-

"Break-even analysis and the construction of break-even charts constitute another area of cost accounting through which cost and profit data required for making decisions and formulating

policies are/

policies are made available to top management. The chief advantage of a break-even chart lies in its efficiency as a compact, readable, reporting device.

"The term break-even implies that point at which the company neither makes a profit nor suffers a loss. Break-even analysis transmits to management information that would normally require voluminous reports and tables. Justification for the break-even chart is found in the need for inefficient reporting device. As such a reporting device is based primarily on accounting data, it must be kept in mind at all times that there are limitations to the use of the break-even chart. The data involved, the assumptions made, the manner in which the information is obtained, and the way the data are expressed must be considered in connection with results indicated in the analysis and on the chart. Although a break-even analysis is not a sure way to profits, it is a very valuable aid in uncovering profit potential."

Ook hieruit kan gesien word dat Matz o.a. dit met die vorige skrywers eens is dat die wins-en verlieskruispunt grafiek 'n waardevolle hulpmiddel vir topbestuur is om besluite te neem en beleide mee te formuleer. Die kritiek op die wins-en verlieskruispunt word vervolgens van nader beskou.

III. KRITIEK OP DIE WINS- EN VERLIESKRUISPUNT ANALISE.

Die kritiek op die wins-en verlieskruispunt tegniek word breedvoerig deur van der Schroeff (op. cit. pp. 331 en 332) behandel:-

- A. By die bepaling van die wins-en verlieskruispunt word die omset gelyk gestel aan die produksie.
- B. Wat die verkoopprijs betref, word daar aangeneem dat die prijs vas is.
- C. Die invloed wat die grootte van die produksie en afset op die prys hoogte en produksiemiddele het, is verwaarloos.
- D. In die berekening van die wins-en verlieskruispunt is nie rekening gehou met seisoenskommelinge en jaarfluktuasies nie.
- E. Die berekeninge geld slegs vir een massaproduk.
- F. Die invloed wat die markvorme het, is nie in aanmerking geneem nie.

Vervolgens word die wins-en verlieskruispunt analise soos in die varsmelkboordery aangetref, bespreek.

IV. WINS/.....

IV. WINS- EN VERLIESKRUISPUNT ANALISE IN DIE VARSMELKBOERDERY.

In hierdie studie van die produksiekoste van varsmelk is ook 'n onderskeid tussen vaste en veranderlike koste gemaak. Vir die doel van hierdie studie is die volgende koste as vaste koste gereken nl.

- A. Rente op kapitaal op kudde.
- B. Rente op kapitaal op melkmasjien.
- C. Rente op kapitaal op melktenk.
- D. Rente op kapitaal op uitrusting.
- E. Rente op kapitaal op geboue (stallkompleks).
- F. Waardevermindering op melkmasjien, uitrusting en melktenk.

Hierdie bogenoemde vaste koste (period costs) verander nie wanneer die produksie verhoog of verlaag word nie, d.w.s. hierdie koste-items is ongevoelig vir 'n verandering in die produksie. Hierdie koste sal gewoonlik nie op die korttermyn met die bestaande produksiepatroon verander nie.

Onder veranderlike koste word die volgende items aangetref:-

- A. Materiaal.
- B. Arbeid.
- C. Bokoste, bogenoemde uitgesluit.

Materiaal varieer direk met die produksie per koei. Indien daar meer koeie bygehoef word, sal die voerkoste styg en indien koeie verkoop word, sal die voerkoste weer daal.

Arbeid sal trapsgewys styg namate die varsmelkprodusent besluit om 'n drastiese verhoging of verlaging in produksie te bewerkstellig.

Die verneamste item onder bokoste nl. transport varieer direk met die melk wat daagliks gelewer word. Vir die doel van hierdie studie word die ander bokoste wat reeds in hoofstuk 7 bespreek is, as veranderlike koste beskou.

Veranderlike koste (beheerbare koste) kan styg of daal namate die produksie toeneem of afneem. Hierdie veranderlike koste is wel gevoelig vir 'n verandering in die produksie. Hierdie veranderlike koste kan proporsioneel, progressief, degressief en trapsgewys

varieer met/.....

varieer met die produksie.

Die grafieke op p.A292 tot p.A311 toon die wins-en verlieskruispunt t.o.v. elke gebied asook vir al die gebiede saam vir die jaar 1967/68 en 1968/69 aan.

V. GEVOLGTREKKINGS UIT WINS- EN VERLIESKRUISPUNTGRAFIEKE VIR DIE TYDPERK 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968.

A. Grafiek nr. 1. Devon.

Die totale koste nl. die vaste koste en die veranderlike koste, het die verkope oorskry. Op hierdie patroon kan hierdie gebied geen wins-en verlieskruispunt hê nie omdat varsmelk daar teen 'n verlies geproduseer word.

B. Grafiek nr. 2. Fochville.

Die wins- en verlieskruispunt het 52,000 gellings vir hierdie gebied beloop. Daar is wel varsmelk teen 'n wins geproduseer. Die totale verkope het ongeveer 72,000 gellings varsmelk beloop. Nadat 52,000 gellings melk geproduseer is, sal hierdie gebied dus 'n wins begin toon. Tot op hierdie stadium word slegs die koste uit die verkope gedek. Dit is opvallend dat die wins- en verlieskruispunt op 'n hoë produksievolume van 72.7% van die totale produksievolume bereik word.

C. Grafiek nr. 3. Greylingstad.

In hierdie gebied het die totale koste die verkope oorskry. Indien die veranderlike koste nie verminder kan word, kan hierdie gebied nie varsmelk teen 'n wins produseer nie. Die ander uitweg is dat die verkoopprijs van varsmelk opgeskuif moet word.

D. Grafiek nr. 4. Heilbron.

Die veranderlike koste in hierdie gebied was baie hoog ge-wees. Die gevolg is dat die totale koste die verkope oorskry het en daar teen 'n verlies geproduseer is. In hierdie geval is dit dus onmoontlik om 'n wins- en verlieskruispunt te bepaal.

E. Grafiek nr. 5/.....

E. Grafiek nr. 5. Kliprivier.

Die veranderlike koste het veroorsaak dat die totale koste hoër was as die verkope. Hierdie gebied het dus as 'n eenheid varsmelk teen 'n verlies geproduseer. Dit is te wyte aan te hoë koste of te lae verkoopprijs.

F. Grafiek nr. 6. Koppies.

Die wins- en verlieskruispunt vir hierdie gebied het ongeveer 152,000 gellings melk beloop. Daar is in totaal 220,000 gellings melk verkoop. Dit beteken dat daar eers vir die jaar 152,000 gellings melk verkoop moet word alvorens daar sprake van 'n wins kan wees. Op hierdie stadium is daar ook nie 'n verlies nie. Die wins- en verlieskruispunt beloop 69.1% van die totale produksievolume.

G. Grafiek nr. 7. Standerton.

Die wins- en verlieskruispunt vir hierdie gebied het ongeveer 736,000 gellings varsmelk beloop. Dit beteken dat op genoemde perk daar geen wins of verlies bestaan nie. Slegs nadat hierdie aantal gellings geproduseer is, kan daar van wins sprake wees. In totaal het hierdie gebied 960,000 gellings varsmelk geproduseer. Die koste was dus minder as die verkope. Die wins- en verlieskruispunt beloop 76.6% van die totale produksievolume.

H. Grafiek nr. 8. Ventersdorp.

In hierdie gebied was die totale koste hoër as die inkomste gewees. Die produsente het dus teen 'n verlies varsmelk geproduseer. Indien die veranderlike koste laer was of die verkoopprijs hoër, kon 'n wins- en verlieskruispunt miskien bepaal word.

I. Grafiek nr. 9. Volksrust.

Hier kon geen wins- en verlieskruispunt bepaal word nie aangesien die totale koste die verkope oorskry het. Die gebied het dus varsmelk teen 'n verlies geproduseer.

J. Grafiek nr.10./.....

J. Grafiek nr.10. Noge gebied.

Die resultaat van hierdie eerste jaar toon dus dat varsmelk teen 'n verlies geproduseer is. Die totale koste was dus hoër as die van die verkope. In totaal is ongeveer 3,300,000 gellings vir hierdie jaar geproduseer met 'n inkomste van ongeveer R1,000,000.

VI. WINS- EN VERLIESKRUISPUNTPRAFIEKE VIR DIE TYDPERK
1 MAART 1968 tot 28 FEBRUARIE 1969.

A. Grafiek nr. 11. Devon.

Die koste was in hierdie geval hoër as die verkope. 'n Wins- en verlieskruispunt kon dus nie bepaal word nie. Wat bemoeëdigend was, is die feit dat die kostelyn en die verkopelyn baie nader na mekaar toe beweeg het. Dit beteken dat die koste gedaal het in vergelyking met dié van die vorige jaar.

B. Grafiek nr. 12. Fochville.

Gedurende die vorige tydperk kon daar wel vir hierdie gebied 'n wins- en verlieskruispunt bepaal word. Die posisie het sedertdien verander en in hierdie periode onder bespreking het die gebied varsmelk teen 'n verlies geproduseer. Dit beteken dat die onkoste hoër was as dié van die vorige jaar aangesien die verkoopprijs min of meer konstant gebly het.

C. Grafiek nr. 13. Greylingstad.

Die wins- en verlieskruispunt vir hierdie gebied het 430,000 gellings beloop in teenstelling met die vorige jaar waar daar varsmelk teen 'n verlies geproduseer is. Hierdie wins- en verlieskruispunt beloop 84.3% van die totale produksievolume.

D. Grafiek nr. 14. Heilbron.

Gedurende die vorige jaar is varsmelk in hierdie gebied teen 'n verlies geproduseer. Omdat die posisie in die tweede jaar verander het, kon daar 'n wins- en verlieskruispunt bepaal word. Die wins- en verlieskruispunt het ongeveer 360,000 gellings melk bedra. Hierdie wins- en verlieskruispunt beloop 94.5% van die totale produksievolume.

E. Grafiek nr.15/.....

E. Grafiek nr. 15. Kliprivier.

Het soos die geval was gedurende die vorige jaar, kon daar in die huidige jaar ook geen wins- en verlieskruispunt bepaal word nie. Die rede hiervoor is dat die koste nog steeds die verkope oorskry het. Die verkoopprijs het nie veel verandering oor die twee jaar getoon nie.

F. Grafiek nr. 16. Koppies.

Die wins- en verlieskruispunt t.o.v. die huidige jaar het 186,000 gellings melk beloop. Gedurende die vorige jaar het hierdie gebied ook varsmelk teen 'n wins geproduseer. Die verkope van die huidige jaar het 260,000 gellings melk beloop. Die wins- en verlieskruispunt beloop 71.5% van die totale produksievolume. Die vorige jaar was dit 69.1% van die produksievolume.

G. Grafiek nr. 17. Standerton.

Hierdie gebied het vir beide jare varsmelk teen 'n wins geproduseer. Die wins- en verlieskruispunt het vir hierdie periode 630,000 gellings melk beloop. Die totale verkope was ongeveer 860,000 gellings melk. Die produsente in hierdie gebied moes dus meer as 630,000 gellings melk verkoop alvorens 'n wins getoon kon word. Die wins- en verlieskruispunt het 73.3% van die totale produksievolume beloop. Die vorige jaar was dit 76.6% van die produksievolume.

H. Grafiek nr. 18. Ventersdorp.

Hierdie gebied het gedurende die vorige jaar varsmelk teen 'n verlies geproduseer. In die tweede jaar het die posisie verander en 'n wins- en verlieskruispunt van 136,000 gellings melk kon bepaal word. Die totale verkope het ongeveer 228,000 gellings melk beloop. Die wins- en verlieskruispunt beloop 59.7% van die totale produksievolume.

I. Grafiek nr. 19. Volksrust.

Die posisie vir die tweede jaar is dieselfde as dié van die vorige jaar nl. die produsente in hierdie gebied het varsmelk

teen 'n/.....

teen 'n verlies geproduseer. Die koste was dus hoër as die inkomste uit die verkoop van varsmelk.

J. Grafiek nr. 20. Noge gebiede.

Hier het die posisie verander in vergelyking met die vorige jaar. Gedurende die vorige jaar kon daar nie 'n wins- en verlieskruispunt bepaal word nie aangesien die koste hoër was as die verkope. Die wins- en verlieskruispunt vir die huidige jaar het 2,700,000 gellings melk beloop. Dit beloop die hoë volume van 90% van die totale produksievolume. Dit beteken dat 'n produsent gemiddeld 48,214 gellings melk moes verkoop voordat hy 'n wins kon toon.

VII. GEVOLGTREKKINGS.

- A. Gedurende 1967/68 kon drie van die neges gebiede nl. Fochville, Koppies en Standerton 'n wins toon uit die verkoop van varsmelk. Daar kon dus vir elkeen van hierdie gebiede 'n wins- en verlieskruispunt bepaal word.
- B. Gedurende 1967/68 het die neges gebiede as 'n geheel varsmelk teen 'n verlies geproduseer.
- C. Gedurende 1968/69 kon vyf van die neges gebiede varsmelk teen 'n wins produseer. Hierdie gebiede is Greylingstad, Heilbron, Koppies, Standerton en Ventersdorp.
- D. Die gemiddelde verkoopprijs van 1967/1968 en 1968/69 was dieselfde nl. 30.82c per gelling.
- E. Hiervan word afgelei dat die koste in die gebiede verminder het en as gevolg daarvan kon daar vir meer gebiede 'n wins- en verlieskruispunt bepaal word.
- F. Die gebiede van Greylingstad, Heilbron en Ventersdorp het in die tweede jaar 'n gunstige omgeswaai gehad en daar kon dus vir elk van hierdie gebiede 'n wins- en verlieskruispunt bepaal word.

G. Gedurende/.....

G. Gedurende die eerste jaar het die gebied van Fochville varsmelk teen 'n wins geproduseer en gedurende die tweede jaar teen 'n verlies.

H. Die nega gebiede het as 'n geheel varsmelk in die tweede jaar teen 'n wins geproduseer. 'n Wins- en verlieskruispunt van 2,700,000 gellings kon bepaal word. Dit beteken dat slegs nadat hierdie aantal gellings melk vir die jaar verkoop is, daar sprake kan wees van 'n wins.

Ook hier wil dit voorkom asof die studie tot die beter resultate gelei het omdat die resultate gereeld aan produsente bekend gemaak is en koste-vermindering tot gevolg gehad het.

HOOFSTUK 12

KAPITAALBELEGGING EN RENTABILITEIT OF WINSCHEIDHEID IN DIE VARSNELKBOERDERY

I./ INLEIDING:

Enige ondernemer, hetsy boer, fabrikant, handelaar of van watter aard ookal, stel in ons huidige kapitalistiese ekonomie in Suid-Afrika, belang in sy wins wat hy uit 'n saak kan haal. Dit is sy strewe elke dag van die bestaan van sy besigheid. So moet dit ook wees, want daarvan hang die voortbestaan al dan nie, van sy onderneming af.

Die ondernemer is dan ook gedurig op soek na die hoogs moontlike wins met die hoogs moontlike omset en die laags moontlike koste.

Indien die wins nie hoog genoeg na die ondernemer se sin is nie, stel hy ondersoek in om te sien waar die fout in die onderneming lê en hoe dit uitgeskakel kan word.

Het rentabiliteit (return on investment) beoogel ons die wins wat behaal word, gedeel deur die kapitaalbelegging, in die saak. Elke ondernemer het alternatiewe aanwendingsmoontlikhede vir sy kapitaal. Hy sal probeer om die kapitaal daar te belê waar dit vir hom maksimum voordeel sal besorg.

B. cher en Jacobsen (op. cit. p. 437) beskryf rentabiliteit soos volg:

"Return on investment equals profit divided by average capital investment."

Op dieselfde bladsy gaan hulle verder en sê:

"Tho/

"The most troublesome aspects of return-on-investment criterion are:

1. determining which assets to include in the capital-investment base
2. selecting an appropriate asset or investment-base valuation and
3. allocating asset investment to plants divisions product lines, or other internal sectors."

In 1947-48 het Tomlinson D.R. (Economic study of Fresh Milk Farming in Natal) al aandag aan kapitaalbelegging gegee. Op p. 7 skryf hy:

"The total capital investment in a Natal dairy farm with an average size of 1,176 acres amounts to the high figure of £14,350 (R26,718). To this has still to be added the value of the dwelling. This is some indication of the high capital requirements of a dairy farm in Natal."

Ook in sy „Ekonomiese ondersoek van versnell-boerdery in die Witwatersrandgebied 1947/48" maak Tomlinson op p. 6 'n opsiering oor kapitaalbelegging:

„Die totale kapitaalbelegging soos in die ondersoek bepaal, kom op £13,047 (R26,094) per boerdery te staan. Die waarde van die woonhuis is buite rekening gelê. Grond en verbodstering beslaan 60.5 persent van die totaal, alle vee 27.2 persent en voervoorrade 2.3 persent."

Dit is dus van belang, dat ons ook in die huidige studie, die hoeveelheid geld belê, in die verskillende sektore van die versnellboerdery van nader sal ondersoek.

II. KLASSIFIKASIE VAN KAPITAALBELEGTING VOLGENS HOEVLEHEID KOSTE ANDEMOU - 1 MAART 1967, TOP 29, FEBRUARIE 1968:

In hierdie gedeelte sal gepoeg word om die kapitaalbelegging volgens die hoeveelheid koste daarvan, te klassifiseer. Slegs die totale

kapitaalbelegging/

kapitaalbelegging sal vir die verskillende intervalle bespreek word aangesien die besonderhede omtrent die belegging in die kudde, melktenk, melkmasjien, uitrusting, geboue en weiding alreeds breedvoerig uiteengesit is in KR 1 tot KR 20 op p. A170 tot p. A191

Hierdie uiteensetting geld t.o.v. die periode 1 Maart 1967 tot 29 Februarie 1968. In die bespreking wat nou volg, sal slegs die belegging van die eerste periode behandel word aangesien die belegging van die tweede periode nie veel verskil van dié in die eerste periode nie. Die totale kapitaalbelegging in die varsmelkboerdery word vervolgens geklassifiseer in agt sektore volgens die hoeveelheid koeie (droog en in melk) aangehou nl.

- A. 25 - 50 koeie.
- B. 50 - 75 koeie.
- C. 75 - 100 koeie.
- D. 100 - 125 koeie.
- E. 125 - 150 koeie.
- F. 150 - 175 koeie.
- G. 175 - 200 koeie.
- H. 200 - 225 koeie.

A. 25 - 50 KOEIE:

In hierdie groep was daar vyf produsente met 'n totale belegging van R101,409 in die varsmelkboerdery. Die gemiddelde belegging per individuele produsent het R20,282 bedra. Twee van hierdie produsente se beleggings het onderskeidelik R16,850 en R14,924 beloop. Die ander drie produsente se beleggings het onderskeidelik R22,795, R25,650 en R21,190 bedra. Die totale aantal koeie in hierdie groep was 226 en die belegging per koei het R448 bedra.

B./

B. 50 - 75 KOEIE:

Van die agt-en-vyftig produsente wat kapitaalbelegging het, het sewentien of 29.3% in hierdie groep voorgekom. Die totale kapitaalbelegging het R533,124 beloop terwyl die gemiddeld R31,360 bedra het. Tien van hierdie produsente se beleggings was laer as die gemiddeld nl. R30,810, R25,784, R17,527, R19,342, R19,076, R25,900, R16,492, R24,617, R30,136 en R22,280. Sowe van hierdie sewentien produsente het beleggings groter as die gemiddeld gehad, nl. R43,655, R47,240, R32,427, R35,486, R50,842 en R44,160 en R45,350.

Die belegging per koei het R500 beloop en die totale aantal koeie was 1,066.

Daar was dus 'n groot variasie in hierdie groep nl. vanaf R17,527 tot R50,842. Hierdie variasie is te wyte aan die feit dat sekere produsente 'n stootkudde besit en die waardasie van die kudde dus aansienlik hoër is as die van die gewone produsente. 'n Ander rede kan wees dat die een produsent oor meer weiding as 'n ander een beskik en die kapitaalbelegging daarin dus hoelwat hoër sal wees as die van 'n ander produsent. Daar behoort nie veel variasie in die belegging van 'n melktenk te wees nie asook nie in die belegging van 'n melkmasjien nie. Afhangende van die grootte van die melkstal, behoort die belegging in stalle ook min of meer konstant te wees.

C. 75 - 100 KOEIE:

Elf van die agt-en-vyftig produsente of 18.9% het in hierdie groep voorgekom.

Die totale kapitaalbelegging het R380,355 beloop wat 'n gemiddeld van R34,578 per individuele produsent gee. Dit toon 'n stygende tendens as dit met die vorige groep vergelyk word.

Van/

Van die elf produsente in hierdie groep, het ses 'n laer belegging as die gemiddeld gehad nl. R27,130, R33,231, R34,525, R30,022, R26,229 en R28,426. Die ander vyf se individuele belegging in die varsmelkboerdery het R50,100, R37,714, R35,310, R35,905 en R41,763 bedra.

Daar was 904 koeie en die kapitaalbelegging per koei het R421 beloop.

Die verskil tussen die hoogste en die laagste belegging nl. R50,100 en R26,229 het R23,871 beloop. Die verskille kan toegeskryf word aan dieselfde oorsake wat alreeds behandel is.

D. 100 - 125 KOEIE:

In hierdie groep het tien produsente of 17.3% van die totaal verskyn.

Die totale kapitaalbelegging het R493,930 bedra of 'n gemiddeld van R49,393. Dit toon 'n skerp styging van R14,815 per produsent as dit met die vorige groep nl. 75 - 100 koeie, vergelyk word.

Sewe van die tien produsente het beleggings onder die gemiddeld gehad nl. R39,490, R37,928, R42,399, R32,322, R43,360, R35,050 en R44,452. Die oorblywende drie produsente se beleggings was onderskeidelik R51,470, R54,484 en R112,975. Die laaste bedrag is so hoog as gevolg van die hoër belegging in weiveld nl. R59,000 soos duidelik blyk uit KR 3 op p. A172

Die kapitaalbelegging per koei het R450 beloop en die totale aantal koeie was 1,098.

E. 125 - 150 KOEIE:

Agt van die agt-en-vyftig produsente of 13.8% het in die groep verskyn.

Die totale kapitaalbelegging het R455,447 beloop teenoor 'n gemiddeld van R57,056. Dit toon 'n styging van R7,663 per produsent as dit met die vorige groep vergelyk word.

Vyf/

Vyf van die agt produsente het 'n belegging laer as die gemiddeld gehad, nl. R44,628, R47,430, R45,021, R51,370 en R39,972. Die oorblywende drie produsente se belegging het onderskeidelik R76,126, R60,040 en R91,860 beloop. Die rede waarom laasgenoemde bedrag so hoog was, is die belegging in weiding wat R42,000 bedra het.

Die verskil tussen die hoogste en die laagste belegging, d.w.s. R91,860 en R39,972 bedra R51,888.

Daar was in totaal 1,126 koeie en die kapitaalbelegging per koei het R405 bedra.

F. 150 - 175 KOEIE:

Slegs drie van die totaal van aht-en-vyftig produsente het in hierdie groep verskyn. Dit verteenwoordig 5.2% van die totale aantal produsente.

Die totale kapitaalbelegging het R204,336 beloop. Die gemiddeld per produsent het R68,112 bedra wat R11,056 hoër is as die van die vorige groep.

Twee produsente se belegging was onder hierdie gemiddeld nl. R58,305 en R58,096. Die ander produsent se belegging wat hoër as die gemiddeld was, het R87,435 bedra. Die rede hiervoor is dat die belegging in weiveld R46,080 bedra het teenoor die R10,000 en R15,000 van die ander twee produsente onderskeidelik.

Die kapitaalbelegging per koei het R426 bedra en daar was in totaal 479 koeie.

G. 175 - 200 KOEIE:

In hierdie groep het ook drie produsente voorgekom. Dit verteenwoordig 5.2% van die totale aantal produsente.

Die totale kapitaalbelegging het R211,481 of R70,492 gemiddeld per produsent beloop. Dit is slegs R2,380 per produsent meer as die vorige

groep/

groep. Twee produsente se belegging was hoër as die gemiddeld nl. R71,568 en R84,728. Die ander produsent wie se belegging onder die gemiddeld was, het 'n belegging van R55,185 gehad. Die rede waarom die een produsent so 'n hoë belegging gehad het, moet gesoek word in die belegging in weiveld wat R38,640 bedra het teenoor die van die ander twee produsente nl. R14,000 en R13,750 onderskeidelik.

Die kapitaalbelegging per koei was R385 en dit was die laagste van al die intervalle. Daar was in totaal 549 koeie.

H. 200 - 225 KOEIE:

Slegs een produsent het in hierdie kategorie voorgekom. Die kapitaalbelegging van hierdie produsent het R92,851 bedra wat gemiddeld R22,359 hoër is as die in die vorige kategorie.

I. GEVOLGTREKKINGS:

Die totale kapitaalbelegging van die agt-en-vyftig produsente was R2,473,933 of 'n gemiddeld van R42,654. Daar was nege produsente wat hulle plase gehuur het en in hierdie berekening van totale kapitaalbelegging is hulle buite rekening gelaat.

Daar was in totaal 5,664 koeie en die gemiddelde kapitaalbelegging het R437 per koei bedra.

Tabel nr. 38 op p. A250 toon nou kortliks die gemiddelde kapitaalbelegging in die versmelkboordery aan - in totaal en per koei - asook die toename in kapitaalbelegging tussen die intervalle.

Die belegging in versmelkboordery is hoog en dit is nodig dat die versmelkprodusent dienooreenkomstig vergoed moet word, want hy het die alternatief om die geld vas te belê. Teen die huidige rentekoers van $8\frac{1}{2}\%$ op die langtermyn kan die versmelkprodusent dus 'n gemiddelde inkomste van R3,625 ontvang sonder enige inspanning, risiko of weersomstandighede.

III./

III. KLASSIFIKASIE VAN RENTABILITEIT VOLGENS HOEVEELHEID KOEIE
AANGEHOU - 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968:

A. INLEIDING:

In die vorige paragrawe is die kapitaalbelegging in die varsmelkboerdery behandel en dit sou onvolledig wees as die rentabiliteit of winsgewendheid nie daarteenoor afgeweeë word nie.

Die strewe van elke varsmelkprodusent is om wins te maak. Die sukses van sy onderneming word gemeet deur die rentekoers wat hy op sy belegging behaal. Hierdie rentekoers sal ook bepaal of die varsmelkprodusent sal voortgaan om varsmelk te produseer op 'n winsbasis.

Langhout J. (Analysis and interpretation of accounts. The South African Universities Press. Cape Town, 1963) behandel die rentabiliteit op p. 103 van sy boek:

"A rate of return is a measure of effective use of capital which relates the amount of capital employed to earn that profit. This rate of return can be used for comparing existing capital investments with the target rate considered necessary or desirable, i.e. the required rate of return of a particular business, or it may be used to assess new capital investment proposals. Rates of return can also be used as yardsticks in make-or-buy and in lease-or-own decision."

Vervolgens word die rentabiliteit in die varsmelkboerdery beskou en dit word ingedeel volgens die hoeveelheid koeie op die plaas aangehou. Die individuele syfers vir die verskillende gebiede kan gesien word in KR 1 tot KR 10 op p. A170 tot p. A180.

B. DIE RENTABILITEIT OP PLASE MET TUSSEN 25 - 50 KOEIE
VIR DIE TYDPERK 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968:

Die totale kapitaalbelegging in hierdie groep was R101,409 en die wins was R13,836. Dit gee 'n rentekoers van 13.6% op die totale kapitaalbelegging t.o.v. die varsmelkprodusente in hierdie groep. Tabel nr. 42

op/

op p. 254 toon die varsmelkprodusente aan wat in hierdie groep verskyn met die rentekoers op hulle belegging daarnaas.

Die verskil tussen die hoogste en die laagste rentekoers is 29.33%

C. DIE RENTABILITEIT OP PLASE MET TUSSEN 50 - 75 KOEIE
VIR DIE TYDPERK 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968:

Die totale kapitaalbelegging van die sewentien varsmelkprodusente in hierdie groep was R533,124 en die totale wins was R21,475. Dit gee dus 'n rentekoers van 4.0% op die totale kapitaalbelegging.

In hierdie berekening is die verlies van die ses produsente afgetrek van die totale wins om die rentabiliteit te bepaal. Tabel nr. 43 op p. A255 toon die produsente wat in hierdie groep verskyn het en die rentekoers op belegging word daarnaas aangegee. Die syfers in hakies dui 'n verlies aan.

Die verskil tussen die hoogste en laagste syfer is 52.1%

D. DIE RENTABILITEIT OP PLASE MET TUSSEN 75 - 100 KOEIE
VIR DIE TYDPERK 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968:

Van die elf produsente in hierdie groep, het drie teen 'n verlies geproduseer. Dit totale kapitaalbelegging het R380,355 bedra en die wins hierop was R25,713.

Die varsmelkprodusente in hierdie groep het dus op 'n gemiddelde rentekoers van 6.7% op hul kapitaalbelegging gewerk. Tabel nr. 44 op p. A256 toon die varsmelkprodusente wat in hierdie groep verteenwoordig is. Die syfers in hakies dui op 'n verlies.

Die hoogste rentekoers was 'n wins van 16.17% en die laagste 'n verlies van 6.25%. Die verskil tussen hierdie twee syfers bedra 22.42%.

E./

E. DIE RENTABILITEIT OP PLASE MET TUSSEN 100 - 125 KOEIE
VIR DIE TYDPERK 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968:

In hierdie groep was daar tien produsente gewees. Sewe van hierdie produsente het teen 'n verlies varsmelk geproduseer. Die totale kapitaalbelegging in hul varsmelkboordery het R493,930 beloop en die totale wins het R24,475 bedra. In hierdie berekening is die verliese van die winste afgetrek. Die produsente in hierdie groep het dus 4.1% op hulle kapitaalbelegging verdien.

Tabel nr. 45 op p. A257 toon die produsente wat in hierdie groep verteenwoordig is. Die syfer in hakies dui op 'n verlies.

Die hoogste rentekoers was 'n wins van 20.39% en die laagste 'n verlies van 24.60%, d.w.s. 'n verskil van 44.99%.

F. DIE RENTABILITEIT OP PLASE MET TUSSEN 125 - 150 KOEIE
VIR DIE TYDPERK 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968:

Die agt produsente in hierdie groep het 'n gesamentlike kapitaalbelegging van R455,447 gehad. Die wins van R13,445 verteenwoordig 2.9% op die totale kapitaalbelegging. Slegs twee produsente in hierdie groep het teen 'n verlies geproduseer en hierdie verlies is van die totale wins afgetrek om die persentasie wins te bereken.

Tabel nr. 46 op p. A257 toon die varsmelkprodusente wat in hierdie groep verskyn het. Die syfer in hakies dui op 'n verlies.

Die verskil tussen die hoogste en die laagste rentekoers bedra 26.95%.

G. DIE RENTABILITEIT OP PLASE MET TUSSEN 150 - 175 KOEIE
VIR DIE TYDPERK 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968:

Slegs drie varsmelkprodusente was verteenwoordig in hierdie groep. Die totale wins van R15,124 beloop 7.4% op die totale kapitaalbelegging van R204,336. Tabel nr. 47 op p. A259 toon die produsente wat in hierdie

groep/

groep verteenwoordig is. Al drie hierdie produsente het teen 'n wins geproduseer.

Die verskil tussen die hoogste en die laagste rentekoers beloop 9.73%

H. DIE RENTABILITEIT OP PLASE MET TUSSEN 175 — 200 KOEIE
VIR DIE TYDPERK 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968:

Slegs drie produsente het in hierdie groep voorgekom. Die totale kapitaalbelegging was R211,481 en die totale wins het R25,786 beloop wat 12.2% op die belegging verteenwoordig. Tabel nr. 48 op p. A260 toon watter drie produsente in hierdie groep verskyn het en die rentekoers op hulle belegging word langsaan aangedui.

Die verskil tussen die hoogste en die laagste rentekoers beloop 13.91%.

I. DIE RENTABILITEIT OP 'N PLAAS MET TUSSEN 200 — 225 KOEIE
VIR DIE TYDPERK 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968:

Die een produsent in hierdie groep het 'n totale kapitaalbelegging van R92,851 gehad en die wins van R2,898 verteenwoordig 3.12% op die kapitaalbelegging. Hierdie produsent is nr. 1 in die Devon-gebied.

J. GEVOLGTREKKINGS:

Tabel nr. 48 op p. A260 dui die verskillende groepe aan met die gemiddelde rentekoers op die kapitaalbelegging daarnaas.

1. Uit genoemde tabel moet ons aflei dat die produsente wat tussen 25 en 50 koeie gemelk het, die beste rentekoers, nl. 13.6% op hul kapitaalbelegging verkry het.
2. Die produsente wat tussen 175 en 200 koeie gemelk het, was die tweede beste daarnaan toe. Hulle gemiddelde rentekoers op die kapitaalbelegging was 12.2% gewees.
3. Die rentabiliteit vir die periode 1967/68 het 6.83% beloop en dié van 1968/69 5.41%.

4./

4. Die versmelkprodusent kan 'n minimum van 8% rente per jaar op 'n langtermyn vaste belegging ontvang het sonder baie harde werk, risiko's en kopseer oor oorskotte.
5. Indien die versmelkprodusent dus 'n ekstra 5% vir genoemde faktore ontvang, beteken dit dat die versmelkprodusent 'n minimum van 13% op sy kapitaal moet kry.
6. Die rentabiliteit van 6.83% vir 1967/68 en 5.41% vir 1968/69 is dus meer as die helfte minder as die beoogde minimum van 13% wat 'n redelike belegging op hulle kapitaal sou gee inagnemende die risiko's, harde werk en kopseer oor gedurige oorskotte en onverwagse veevrektes.

HOOFSTUK 13.

DIE PRODUKSIE PER KOEI IN DIE BEPALING VAN DIE OPTIMUM EENHEID IN GELLINGS

I. INLEIDING:

Die winsgewendheid van die versmelkboerdery hang in 'n baie groot mate saam met die produksie wat die versmelkprodusent van sy koeie verkry. Dit is natuurlik nie die oorheersende faktor nie, maar dit speel 'n baie belangrike rol in die ekonomie van versmelkboerdery. In hierdie hoofstuk sal nou vervolgens die aantal koeie per eenheid, die produksie per koei per jaar en die bepaling van die optimum eenheid gemeet in terme van die produksiekoste van versmelk bepaal word.

II. DIE AANTAL KOEIE PER EENHEID:

Die aantal koeie per eenheid word nou bespreek t.o.v. die eerste termyn nl. 1 Maart 1967 tot 29 Februarie 1968 en daarna t.o.v. die tweede termyn nl. 1 Maart 1968 tot 28 Februarie 1969.

A. DIE PERIODE 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968:

In die Deven-gebied was daar agt produsente met 'n gemiddeld van 128 koeie per eenheid; Pockville het twee produsente gehad met 'n gemiddeld van 54 koeie per eenheid; Greylingstad het nege produsente gehad met 'n gemiddeld van 98 koeie per eenheid; Heilbron het tien produsente gehad met 'n gemiddeld van 89 koeie per eenheid; Kliprivier het ses produsente gehad met 'n gemiddeld van 91 koeie per eenheid; Koppies het ses produsente gehad met 'n gemiddeld van 65 koeie per eenheid; in die Standerton-gebied was daar vyftien produsente met 'n gemiddeld van 115 koeie per eenheid; Ventersdorp het ses produsente gehad met 'n gemiddeld van 96 koeie per eenheid en

in die Volksrust-gebied was daar vier produsente met 'n gemiddeld van 83 koeie per eenheid.

In totaal was daar sewe-en-sestig produsente met 'n gemiddeld van 99 koeie per eenheid. Die syfers t.o.v. die individuele produsente kan gesien word in tabel nr. 1 op p.A 214.

B. DIE PERIODE 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969:

As hierdie periode met die vorige jaar vergelyk word, dan sien ons dat die gemiddelde aantal koeie per eenheid net in twee distrikte gedaal het nl. Kliprivier en Volksrust. In al die ander gebiede was daar 'n toename in die gemiddelde aantal koeie wat per eenheid aangehou is. Tabel nr. 5 op p. A218 dui die getal vee aan wat op elke eenheid aangehou is t.o.v. die individuele produsent.

Die agt produsente in die Devon-gebied het 'n gemiddeld van 135 koeie per eenheid besit wat gemiddeld 7 koeie of 5.5% hoër was as die vorige jaar. In die Fochville-gebied het die twee produsente gemiddeld 57 koeie aangehou wat gemiddeld 3 koeie of 5.6% hoër was as die vorige jaar. Die agt produsente in die Greylingstad-gebied het gemiddeld 100 koeie per eenheid besit wat gemiddeld 2 koeie of 2% hoër was as die syfer van die vorige jaar. In die Heilbron-gebied was daar agt produsente wat gemiddeld 106 koeie per eenheid besit het wat gemiddeld 17 koeie of 19.1% hoër was as die vorige jaar. Die drie produsente in die Kliprivier-gebied het gemiddeld 83 koeie per eenheid gehad wat gemiddeld 8 koeie of 8.8% laer was as die vorige jaar. In die Koppies-gebied het die ses produsente 'n gemiddelde aantal koeie van 69 per eenheid aangehou wat gemiddeld 4 koeie of 6.1% hoër was as dit met die vorige jaar vergelyk word. Die dertien produsente in die Standerton-gebied het 'n gemiddeld van 123 koeie per eenheid besit wat 8 koeie of 7% hoër was as die getal van die vorige jaar. In die Ventersdorp-gebied het die vyf produsente 'n gemiddeld van 106 koeie per eenheid besit wat

gemiddeld 10 koeie of 10% hoër was as die van die vorige jaar. Die drie produsente in die Volksrust-gebied het gemiddeld 82 koeie per eenheid aangehou wat gemiddeld 1 koei per eenheid of 1.2% laer is as die vorige jaar se getal.

In totaal het die ses-en-vyftig produsente gemiddeld 105 koeie per eenheid besit. Dit toon 'n gemiddelde toename van 6 koeie per eenheid wat 6.1% hoër is wanneer dit met die vorige jaar se getal vergelyk word.

III. DIE PRODUKSIE PER KOEI PER JAAR:

Die produksie per koei per jaar is oor 'n tydperk van 365 dae geneem en is vir die tydperk 1 Maart 1967 tot 29 Febr. 1968 sowel as die tyd vanaf 1 Maart 1968 tot 28 Februarie 1969 bepaal.

A. GEDURENDE DIE PERIODE 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968:

Tabel nr. 2 op p. A215 toon die produksie per koei per jaar t.o.v. elke produsent aan. In die volgende paragrafe word slegs die bespreking van die individuele gebiede se gemiddeldes gedoen.

Die agt produsente in die Devon-gebied het 'n gemiddelde produksie van 388 gellings per jaar per koei behaal. Hierdie produksie vergelyk baie ongunstig met die gemiddeld van 503 gellings per koei per jaar t.o.v. al die produsente. Die twee produsente in die Fochville-gebied het 'n gemiddelde produksie van 657 gellings per koei per jaar getoon. Dit vergelyk baie gunstig met die gemiddeld van 503 gellings vir al die produsente. Die nege produsente in die Greylingstad-gebied het 'n gemiddeld van 628 gellings per koei per jaar getoon. Dit is redelik hoog as dit met die gemiddeldes van die ander gebiede vergelyk word. Die tien produsente in die Heilbron-gebied het 'n gemiddelde produksie van 384 gellings per koei per jaar behaal wat gemiddeld 119 gellings per koei per jaar laer is as die gemiddeld van 503 gellings. Die ses produsente in die Kliprivier-gebied se gemiddeld

van 612 gellings per koei per jaar, is gemiddeld 109 gellings hoër as die totale aantal produsente se gemiddeld van 503 gellings. In die Koppies-gebied was daar ses produsente wat 'n gemiddeld van 567 gellings per koei gehad het. Die vyftien produsente in die Standerton-gebied het 'n gemiddeld van 557 gellings per koei per jaar getoon. Die ses produsente in die Ventersdorp-gebied het 'n gemiddelde produksie van 417 gellings per koei per jaar gehad. Dit is 86 gellings per koei per jaar laer as die gemiddeld van 503 gellings. Die vier produsente in die Volksrust-gebied het 'n gemiddelde produksie van 504 gellings per jaar gehad wat slegs gemiddeld 1 gelling per koei hoër was as die gemiddeld.

Die totale aantal produsente het soos reeds gemeld 'n gemiddelde produksie van 503 gellings per koei per jaar gehad. Indien dit herlei word na produksie per dag (365 dae), dan vind ons 'n baie lae produksie van 1.37 gellings. Dit beteken dus dat wanneer die gemiddelde aantal koeie nl. 99 vermenigvuldig word met die gemiddelde produksie per jaar nl. 503 gellings, die gemiddelde jaarlikse produksie per eenheid 49,797 gellings was.

Vervolgens word die produksie per koei per jaar t.o.v. die tweede termyn nl. 1 Maart 1968 tot 28 Februarie 1969 bespreek.

B. GEDURENDE DIE PERIODE 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969:

Wanneer hierdie tweede jaar se gegewens met die van die vorige jaar vergelyk word, sien ons dat die produksie per koei per jaar in al die gebiede behalwe Fochville en Standerton toegeneem het. Tabel nr. 6 op p. A219 verwys.

Die agt produsente in die Devon-gebied het 'n gemiddelde produksie van 417 gellings per koei per jaar vir die periode onder bespreking gehad. As dit met die produksie van die vorige jaar vir hierdie gebied vergelyk word, dan vind ons 'n gunstige verskil van 29 gellings per koei per jaar of 7.5%. Die twee produsente in die Fochville-gebied het 'n gemiddelde

produksie/

produksie van 528 gellings per koei vir die jaar gehad. Dit toon 'n afname van 19.6% of 129 gellings per koei per jaar aan. In die Greylingstad-gebied het die agt produsente 'n gemiddelde produksie van 639 gellings per koei per jaar getoon. Dit toon 'n gunstige verskil van 1.8% of 11 gellings per koei per jaar in vergelyking met die vorige jaar. Die agt produsente in die Heilbron-gebied het 'n gemiddelde produksie van 446 gellings per koei per jaar getoon. Dit gee 'n gunstige verskil van 62 gellings per koei per jaar of 16.1% as dit met die vorige jaar se produksie vergelyk word. Die drie produsente in die Kliprivier-gebied het 'n gemiddelde produksie van 648 gellings per koei per jaar getoon. Dit is 'n baie hoër gemiddeld as dit met die gemiddeld van 525 gellings van al die produsente vergelyk word. As dit met die vorige jaar vergelyk word, vind ons 'n gunstige verskil van 36 gellings per koei per jaar of 5.9%. Die ses produsente in die Koppies-gebied het 'n gemiddelde produksie van 668 gellings per koei per jaar gehad. As dit met die vorige jaar vergelyk word, dan vind ons 'n gunstige verskil van 101 gellings per koei per jaar of 17.8%. Die dertien produsente in die Standerton-gebied het 'n gemiddelde produksie van 511 gellings per koei per jaar getoon. Dit toon 'n afname van 46 gellings per koei per jaar of 8.3% as dit met die produksie van die vorige jaar vergelyk word. In die Ventersdorp-gebied was daar vyf produsente met 'n gemiddelde produksie van 433 gellings per koei per jaar. As dit met die vorige jaar se produksie vergelyk word vind ons 'n toename van 16 gellings per koei per jaar of 3.9%. Die drie produsente in die Volksrust-gebied het 'n gemiddelde produksie van 526 gellings per koei vir die jaar gehad. As hierdie syfer met die vorige jaar se gegewens vergelyk word, dan vind ons 'n gunstige verskil van 22 gellings per koei per jaar of 4.4%.

Wanneer hierdie tydperk onder bespreking vergelyk word met die vorige jaar, sien ons dat daar 'n gunstige verskil van 4.4% of 22 gellings per

koei per jaar is. Hierdie syfer mag laag voorkom, maar wanneer dit met die totale aantal koeie nl. 5,723 vermenigvuldig word, vind ons 'n totale toename in produksie van 114,900 gellings. Die gemiddelde aantal koeie wat 'n produsent in hierdie periode besit het, was 105. Dit gee dus 'n gemiddelde toename van 2,310 gellings per produsent as dit met die vorige jaar vergelyk word. Hierdie syfer toon dus dat daar wel iets in steek om rekords te hou van alle transaksies wat aangegaan word sodat daar vergelykings getref kan word, veranderings aangebring kan word en beplanning van die boerdery gemaak kan word. Dit dui ook 'n maatstaf aan waaraan varsmelkprodusente gemeet kan word vir vergelykingsdoeleindes. Dit is ook baie goed om te weet wat die omstandighede van die mede-produsente in die varsmelkboerdery is.

In die laaste deel van hierdie hoofstuk sal daar gepoog word om die optimumeenheid gemeet in die gellings geproduseer, vas te stel t.o.v. die produksiekoste.

IV. DIE OPTIMUM EENHEID GEMEET IN GELLINGS:

A. INLEIDING:

Die aantal koeie per eenheid aangehou asook die gemiddelde produksie per koei per jaar is nou reeds bespreek. Daar word nou gepoog om die optimumeenheid in gellings vas te stel. Vir hierdie doel is die varsmelkprodusente ingedeel soos gesien kan word in tabel nr. 4 op p. A257

Daar is begin met 'n eenheid van 10,000 tot 20,000 gellings wat dan met intervalle van 10,000 gellings verhoog word tot die grootste eenheid nl. 'n produksie van tussen 120,000 en 130,000 gellings per jaar. In elk van hierdie intervalle is die aantal produsente, die totale aantal gellings deur hulle geproduseer, die produksiekoste in totaal, die gemiddelde totale produksiekoste en die produksiekoste per gelling vasgestel. In

hierdie berekenings is die kudde-appresiasie en -depresiasie buite rekening gelaat. Die resultaat vir die eerste jaar word vervolgens bespreek.

B. DIE OPTIMUM EENHEID GENTET IN GELLINGS - 1 MAART 1967
TOT 29 FEBRUARIE 1968:

Die resultaat van hierdie periode verskyn in tabel nr. 4 op p. A217.

Die verwerkings t.o.v. elke interval word nou bespreek.

1. PRODUSENTE MET 'N JAARLIKSE PRODUKTIE VAN TUSSEN 10,000
EN 20,000 GELLINGS PER EENHEID:

In hierdie groep was daar drie produsente. Die produksiekoste per gelling bedra 38.09c wat die hoogste is van al die intervälle.

Die rede hiervoor blyk duidelik uit die onderstaande:

- a. Die materiaal koste is 2.73c per gelling hoër as die gemiddeld van al sewe-en-sestig produsente.
- b. Die arbeidskoste is 0.65c per gelling hoër as die gemiddeld van 2.39c per gelling.
- c. Die vaste koste nl. rente op kapitaal en waardevermindering is 3.14c per gelling hoër as die gemiddeld van 4.65c per gelling.

Uit bostaande is dit duidelik dat hierdie produsente nie hulle beskikbare produksiemiddele ten volle benut nie.

2. PRODUSENTE MET 'N JAARLIKSE PRODUKTIE VAN TUSSEN 20,000
EN 30,000 GELLINGS PER EENHEID:

Van die sewe-en-sestig produsente wat in hierdie tydperk onder bespreking, versmelk gelewes het, was tien in hierdie groep. Die gemiddelde produksiekoste per gelling het 35.45c beloop. Die redes waarom hierdie produksiekoste so hoog is, moet gesoek word in die volgende:

a./

- a. Die materiaal koste van 21.33c per gelling is 1.08c per gelling hoër as die gemiddeld van al die produsente.
- b. Dat die arbeidskragte nie ten volle benut word nie, blyk uit die arbeidskoste van 3.37c per gelling wat 0.98c per gelling hoër is as die gemiddeld van 2.39c per gelling.
- c. Die vaste koste is te hoog nl. 6.60c per gelling teenoor die gemiddeld van 4.65c per gelling vir al sewe-en-sestig produsente.

Die rede vir die afwyking is dus dieselfde as die wat in die vorige paragraaf bespreek is, nl. onderkapasiteit.

3. PRODUSENTE MET 'N JAARLIKSE PRODUKSIE VAN TUSSEN 30,000 EN 40,000 GELLINGS PER EENHEID:

Die grootste aantal versmelkprodusente, nl. vyftien het in hierdie groep verskyn. Die produksiekoste per gelling het 33.22c vir hierdie groep beloop. Die volgende redes kan vir hierdie hoë produksiekoste per gelling aangevoer word:

- a. Die materiaal koste van 21.11c per gelling is 0.86c per gelling hoër as die gemiddeld.
- b. Die arbeidskoste van 2.76c per gelling is 0.37c per gelling hoër as die gemiddeld van 2.39c per gelling.
- c. Die vaste koste is 0.28c per gelling hoër as die gemiddeld van 4.65c per gelling.

4. PRODUSENTE MET 'N JAARLIKSE PRODUKSIE VAN TUSSEN 40,000 EN 50,000 GELLINGS:

Uit die totale aantal versmelkprodusente van sewe-en-sestig, was veertien in hierdie groep. Saam met die vorige groep verteenwoordig dit dus 43% van die totaal. Die meerderheid produsente het dus tussen 30,000 en 50,000 gellings versmelk per jaar geproduseer. Die produksiekoste vir hierdie groep het 34.11c beloop. Die oorsake vir hierdie hoë produksiekoste moet in die volgende gesoek word:

- a. Die materiaal koste van 21.25c per gelling was 1c per gelling hoër as die gemiddeld.
- b. Die arbeidskoste was 0.18c per gelling hoër as die gemiddeld.
- c. Die bokoste van 5.16c per gelling was 0.75c per gelling hoër as die gemiddeld van 4.41c per gelling.
- d. Die vaste koste nl. rente op kapitaal en waardevermindering, was 0.54c per gelling hoër as die gemiddeld van 4.65c per gelling.

Indien bogenoemde produsente met dieselfde vaste koste meer gellings sou produseer, dan sou die koste per gelling vanselfsprekend laer wees omdat die koste deur 'n groter noemer gedeel word. Dit is dus in belang van die versmelkprodusente dat hulle baie meer aandag aan die vaste koste in hulle boerdery moet spandeer.

5. PRODUSENTE MET 'N JAARLIKSE PRODUKSIE VAN TUSSEN 50,000 EN 60,000 GELLINGS PER EENHEID:

Slegs vier van die totale aantal versmelkprodusente in die studiegroep, het in hierdie groep verskyn. Die produksiekoste van 35.18c per gelling is 3.40c per gelling hoër as die gemiddeld van 31.70c per gelling. As hierdie produksiekoste per gelling met die gemiddeld van al die produsente vergelyk word, dan kan die volgende afleidings gemaak word:

- a. Die materiaal koste van 22.64c per gelling is 2.39c per gelling hoër as die gemiddeld.
- b. Die bokoste is 0.86c per gelling hoër as die gemiddeld van 4.41c.
- c. Die vaste koste van 5.20c per gelling is 0.55c per gelling hoër as die gemiddeld.
- d. Die arbeidskoste is 0.49c laer as die gemiddeld.

6./

6. PRODUSENTE MET 'N JAARLIKSE PRODUKSIE VAN TUSSEN
60,000 EN 70,000 GELLINGS PER EENHEID:

Slegs vyf van die totaal van sewe-en-gestig varsmelkprodusente het in hierdie groep verskyn. Die produksiekoste van 31.0c per gelling is 0.20c per gelling hoër as die gemiddeld. Uit die volgende feite blyk dit waarom die produksiekoste hoër is as die gemiddeld:

- a. Die materiaal koste is 0.50c per gelling hoër as die gemiddeld.
- b. Die arbeid is beter gebruik as in die vorige gevalle, want die koste is slegs 0.1c per gelling hoër as die gemiddeld.
- c. Die vaste koste is 0.28c per gelling hoër as die gemiddeld.
- d. Net die bokoste van 3.64c vergelyk gunstig met die gemiddeld.

7. PRODUSENTE MET 'N JAARLIKSE PRODUKSIE VAN TUSSEN
70,000 EN 80,000 GELLINGS PER EENHEID:

Van die totale aantal varsmelkprodusente het agt in hierdie groep verskyn. Hierdie is die eerste groep varsmelkprodusente wie se produksiekoste laer is as die gemiddeld van 31.07c per gelling. Die verskil beloop 2.36c per gelling. Hierdie gunstige verskil kan aan die volgende toegeskryf word:

- a. Die materiaal koste is 0.75c laer as die gemiddeld.
- b. Die arbeidskoste is 0.24c per gelling laer as die gemiddeld.
- c. Die bokoste was slegs 0.03c per gellings hoër as die gemiddeld.
- d. Die vaste koste is 1.41c per gelling laer as die gemiddeld. Ons sien dus dat wanneer daar 'n baie hoër produksie is soos in hierdie groep verskyn, die vaste koste beter benut kan word omdat daar hoër gellings geproduseer word.

8. PRODUSENTE MET 'N JAARLIKSE PRODUKSIE VAN TUSSEN
80,000 EN 90,000 GELLINGS PER EENHEID:

Slegs vier van die totale aantal produsente het in hierdie groep vorgekom. Die produksiekoste per gelling het 29.34c per gelling vir hierdie groep bedra. Hierdie is die eerste groep waar al die koste-elemente laer is as die gemiddeld. Dit blyk uit onderstaande gegewens:

- a. Die materiaal-koste is 0.60c per gelling laer as die gemiddeld van 20.25c per gelling.
- b. Die arbeidskoste is 0.50c per gelling laer as die gemiddeld van 2.39c per gelling.
- c. Die bokoste is 0.62c per gelling laer as die gemiddeld van 4.41c per gelling.
- d. Die vaste koste van 4.04c per gelling is 0.61c per gelling laer as die gemiddeld.

Die bewering dat „hoër produksie laer koste meebring“, word dus deur bostaande gegewens bevestig.

9. PRODUSENTE MET 'N JAARLIKSE PRODUKSIE VAN TUSSEN
100,000 EN 110,000 GELLINGS PER EENHEID:

Drie produsente het in hierdie groep voorgekom. Die produksiekoste van 27.18c per gelling is 4.52c per gelling laer as die gemiddeld van 31.70c per gelling. Hierdie verminderde produksiekoste per gelling kan aan die volgende redes toegeskryf word:

- a. Die materiaal-koste van 17.52c per gelling is 2.73c per gelling laer as die gemiddeld.
- b. Die arbeidskoste is 0.22c per gelling laer as die gemiddeld van 2.39c per gelling. Die arbeidskragte is dus ten volle benut.
- c. Die vaste koste van 3.84c per gelling is 0.81c laer as die gemiddeld. Teoreens is dit 'n bewys dat hoe meer gellings geproduseer word, hoe laer sal die vaste koste per gelling wees.

10. PRODUSENTE MET 'N JAARLIKSE PRODUKSIE VAN TUSSEN
120,000 EN 130,000 GELLINGS PER EENHEID:

Slegs een produsent het in hierdie oeffening voorgekom. Die produksiekoste van 25.66c per gelling is die laagste van al die groepe. As die produksiekoste ge-analiseer word, vind ons die volgende:

- a. Die materiaal-koste van 15.64c per gelling is 4.61c per gelling laer as die gemiddeld.
- b. Die arbeidskoste van 1.07c per gelling is 1.32c per gelling laer as die gemiddeld.
- c. Die vaste koste van 4.26c per gelling is 0.39c laer as die gemiddeld van 4.65c per gelling.

Die gevolgtrekkings verskyn na die volgende termyn se besprekings.

C. DIE OPTIMUM EENHEID GEMET IN GELLINGS - 1 MAART 1968
TOT 28 FEBRUARIE 1969:

Tabel nr. 8 op p. A221 verwys hierna.

1. PRODUSENTE MET 'N JAARLIKSE PRODUKSIE VAN TUSSEN
10,000 EN 20,000 GELLINGS PER EENHEID:

Slegs een van die totaal van ses-en-veertig produsente het in hierdie groep geval. Die produksiekoste per gelling was 33.3c, wat 12.4% of 4.76c per gelling laer was as die syfer van die vorige jaar. Die belangrikste rede vir hierdie vermindering is die feit dat die materiaal-koste 4.58c laer was as die van die vorige jaar. Dit toon vir ons dat daar baie meer aandag aan materiaal-koste en die ekonomiese gebruik van materiaal gegee moet word.

2./

2. PRODUSENTE MET 'N JAARLIKSE PRODUKSIE VAN TUSSEN
20,000 EN 30,000 GELLINGS PER EENHEID:

Ses van die totale aantal produsente het in hierdie groep voorgekom. Die produksiekoste van 27.92c per gelling is 7.53c per gelling laer as die produksiekoste van 35.45c van die vorige jaar. Die rede hiervoor berus hoofsaaklik in die feit dat die materiaal-koste van 14.62c per gelling, 31.5% of 6.71c per gelling laer was as dié van die vorige jaar.

3. PRODUSENTE MET 'N JAARLIKSE PRODUKSIE VAN TUSSEN
30,000 EN 40,000 GELLINGS PER EENHEID:

Vyftien van die produsente het in hierdie groep geval. Dit is dieselfde aantal as die vorige jaar vir die ooreenstemmende groep. Die produksiekoste van 33.41c per gelling is effens hoër as die produksiekoste van die vorige jaar nl. 33.22c. Die volgende syfers gee die verklaring vir die verskil.

- a. Die materiaal-koste van 20.52c is 0.59c laer as die vorige jaar.
- b. Die arbeidskoste het dieselfde gebly nl. 2.75c per gelling.
- c. Die bekoste van 4.79c per gelling is 0.34c per gelling hoër as die vorige jaar.
- d. Die vaste koste van 5.39c per gelling is 0.46c per gelling hoër as die van die vorige jaar.

4. PRODUSENTE MET 'N JAARLIKSE PRODUKSIE VAN TUSSEN
40,000 EN 50,000 GELLINGS PER EENHEID:

In hierdie groep het tien van die totale aantal produsente geval. Die produksiekoste van 31.86c per gelling is 2.25c per gelling of 6.6% laer as die van die vorige jaar. Dit kan aan die volgende faktore toegeskryf word:

a./

- a. Die materiaal koste van 19.38c per gelling is 1.87c per gelling laer as die van die vorige jaar.
- b. Die arbeid is beter benut, want die arbeidskoste van 2.32c is 0.25c per gelling laer as die van die vorige jaar.
- c. Die bokoste van 4.80c per gelling is 0.36c per gelling laer as die van die vorige jaar.

5. PRODUSENTE MET 'N JAARLIKSE PRODUKSIE VAN TUSSEN 50,000 EN 60,000 GELLINGS PER EENHEID:

Ses van die totale aantal produsente van ses-en-vyftig, het in hierdie groep voorgekom. Die produksiekoste het 31.94c per gelling bedra. Dit is 9.2% of 3.24c per gelling laer as die produksiekoste van die vorige jaar. Hierdie verskil kan soos volg verklaar word:

- a. Die materiaal koste van 22.64c per gelling van die vorige jaar het met 1.92c verminder tot 20.72c per gelling vir die huidige jaar.
- b. Die bokoste het met 0.75c per gelling verminder tot 4.52c per gelling in die huidige jaar.
- c. Die vaste koste het met 1.05c per gelling verminder tot 4.15c per gelling in die huidige jaar.

6. PRODUSENTE MET 'N JAARLIKSE PRODUKSIE VAN TUSSEN 60,000 EN 70,000 GELLINGS PER EENHEID:

Vier van die totale aantal produsente het in hierdie groep voorgekom. Die produksiekoste van 32.13c per gelling is 0.23c per gelling hoër as die van die vorige jaar. Die volgende gegewens verklaar hierdie verskil in produksiekoste:

- a. Die materiaal koste van 19.87c per gelling was 0.88c per gelling laer as die van die vorige jaar.
- b. Die arbeidskoste van 1.67c per gelling wys dat die arbeid behoorlik benut is. Dit is 0.91c per gelling laer as die van die vorige jaar.

c./

- c. Die bokoste is met 1.45c per gelling op na 5.09c per gelling in die huidige jaar.
- d. Die vaste koste van 5.23c is 0.30c hoër as die van die vorige jaar.

7. PRODUSENTE MET 'N JAARLIJKE PRODUKSIE VAN TUSSEN 70,000 EN 80,000 GELLINGS PER EENHEID:

Ses van die produsente het in hierdie groep voorgekom. Die produksiekoste van 28.24c per gelling is 3.7% of 1.10c per gelling laer as die van die vorige jaar. Die redes vir hierdie gunstige verskil is hoofsaaklik aan die volgende feite toe te skryf:

- a. Die materiaal koste is verminder van 17.50c per gelling tot 18.38c per gelling, d.w.s. 0.62c per gelling.
- b. Die arbeidskoste van 1.58c per gelling is dus 0.57c per gelling laer as die van die vorige jaar. Die arbeidskoste is dus in die huidige jaar beter benut as in die vorige jaar.

8. PRODUSENTE MET 'N JAARLIJKE PRODUKSIE VAN TUSSEN 80,000 EN 90,000 GELLINGS PER EENHEID:

Vier van die totale aantal produsente het in hierdie groep voorgekom. Die produksiekoste het 30.13c per gelling bedra. Dit is 2.1% of 0.62c per gelling hoër as die van die vorige jaar. Die volgende feite dien as verklarings hiervoor:

- a. Die materiaal koste van 17.27c per gelling is 0.38c per gelling laer as die van die vorige jaar.
- b. Die arbeidskoste van 1.66c per gelling is 0.23c per gelling laer as die van die vorige jaar.
- c. Die bokoste het van 3.79c per gelling toegeneem tot 4.81c per gelling, nl. 1.02c per gelling.
- d. Die vaste koste het van 4.04c per gelling gestyg met 0.33c tot 4.37c per gelling.

9./

9. PRODUSENTE MET 'N JAARLIJKE PRODUKSIE VAN TUSSEN
100,000 EN 110,000 GELLING PER EENHEID:

Twee van die produsente het in hierdie groep voorgekom. Die produksiekoste het met 3.23c per gelling of 11.9% gedaal vanaf 27.18c tot 23.95c per gelling. As ons hierdie verskil nog verder analiseer dan vind ons die volgende:

- a. Die materiaal koste van 15.28c per gelling is 2.24c per gelling laer as die van die vorige jaar.
- b. Die arbeidskoste het met 0.68c per gelling gedaal tot 1.49c per gelling.
- c. Die bokoste van 3.01c per gelling is 0.59c per gelling laer as die bokoste van die vorige jaar.
- d. Die vaste koste het gestyg van 3.84c per gelling tot 4.12c per gelling, d.w.s. met 0.28c per gelling.

10. PRODUSENTE MET 'N JAARLIJKE PRODUKSIE VAN TUSSEN
130,000 EN 140,000 GELLINGS PER EENHEID:

In die vorige jaar was daar geen produsent in hierdie groep nie. In die jaar onder bespreking was daar twee produsente in hierdie groep. Die produksiekoste van 27.35c per gelling het uit die volgende komponente bestaan:

- a. Materiaalkoste van 17.62c per gelling.
- b. Arbeidskoste van 1.80c per gelling.
- c. Bokoste van 4.13c per gelling.
- d. Vaste koste van 3.80c per gelling.

V. KONKLUSIE:

A. 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968:

As ons na die gegewens van die eerste jaar nl. 1 Maart 1967 tot 29 Februarie 1968 in tabel nr 4 op p. A217 kyk kan ons die volgende afleidings maak:

1. Die produsente wat 70,000 gellings per jaar en meer geproduseer het, het 'n wins getoon.
2. Die materiaalkoste van die groepe na 'n produksie van 70,000 gellings per jaar, het soos volg per gelling bedra:

70,000 - 80,000 gellings	-	19.50c per gell.
80,000 - 90,000 gellings	-	17.65c per gell.
100,000 - 110,000 gellings	-	17.52c per gell.
120,000 - 130,000 gellings	-	15.64c per gell.

Daarteenoor het die groepe wat onder 70,000 gellings versmelk geproduseer het, se materiaalkoste soos volg daaruitgesien:

10,000 - 20,000 gellings	-	22.98c per gell.
20,000 - 30,000 gellings	-	21.33c per gell.
30,000 - 40,000 gellings	-	21.11c per gell.
40,000 - 50,000 gellings	-	21.25c per gell.
50,000 - 60,000 gellings	-	22.64c per gell.
60,000 - 70,000 gellings	-	20.75c per gell.

Bogenoemde gegewens dui dus aan dat daar wel voordeel in is om meer as 70,000 gellings per jaar of 192 gellings per dag te produseer t.o.v. materiaalkoste.

3. Die arbeidskoste van die groepe met 'n hoër produksie as 70,000 gellings melk per jaar, het soos volg beloop:

70,000 - 80,000 gellings	-	2.15c per gell.
80,000 - 90,000 gellings	-	1.83c per gell.
100,000 - 110,000 gellings	-	2.17c per gell.
120,000 - 130,000 gellings	-	1.07c per gell.

Daarenteen het die arbeidskost per gelling vir die groepe wat minder as 70,000 gelling per jaar produseer het, soos volg bedra:

10,000 - 20,000 gellings	-	3.04c per gell.
20,000 - 30,000 gellings	-	3.37c per gell.
30,000 - 40,000 gellings	-	2.76c per gell.
40,000 - 50,000 gellings	-	2.57c per gell.
50,000 - 60,000 gellings	-	1.90c per gell.
60,000 - 70,000 gellings	-	2.58c per gell.

Afgesien van die groep 50,000 - 60,000 gellings is al die ander groepe se arbeidskoste aansienlik hoër as die groepe wat bokant 70,000 gellings per jaar vol.

C./

4. Die bekoste vir die groepe wat meer as 70,000 gellings per jaar geproduseer het, het soos volg bedra:

70,000 - 80,000 gellings	-	4.44c per gell.
80,000 - 90,000 gellings	-	3.79c per gell.
100,000 - 110,000 gellings	-	3.60c per gell.
120,000 - 130,000 gellings	-	4.69c per gell.

Die bekoste vir die groepe wat minder as 70,000 gellings per jaar geproduseer het, het soos volg bedra:

10,000 - 20,000 gellings	-	4.30c per gell.
20,000 - 30,000 gellings	-	4.54c per gell.
30,000 - 40,000 gellings	-	4.45c per gell.
40,000 - 50,000 gellings	-	5.16c per gell.
50,000 - 60,000 gellings	-	5.27c per gell.
60,000 - 70,000 gellings	-	3.64c per gell.

Daar was dus nie veel voordeel in die produksie na 70,000 gellings per jaar t.o.v. bekoste nie. Dit is hoofsaaklik toe te skryf aan die feit dat die grootste gedeelte van die bekoste uit transportkoste bestaan het en dit is vasgepen.

5. Die vaste koste vir die groepe wat meer as 70,000 gellings per jaar geproduseer het, het soos volg bedra:

70,000 - 80,000 gellings	-	3.24c per gell.
80,000 - 90,000 gellings	-	4.04c per gell.
100,000 - 110,000 gellings	-	3.84c per gell.
120,000 - 130,000 gellings	-	4.26c per gell.

Die vaste koste per gelling vir die groepe wat minder as 70,000 gellings per jaar geproduseer het, het soos volg beloop:

10,000 - 20,000 gellings	-	7.79c per gell.
20,000 - 30,000 gellings	-	6.60c per gell.
30,000 - 40,000 gellings	-	4.93c per gell.
40,000 - 50,000 gellings	-	5.19c per gell.
50,000 - 60,000 gellings	-	5.20c per gell.
60,000 - 70,000 gellings	-	4.93c per gell.

Dit blyk duidelik uit begreemde analise dat die vaste koste per gelling afneem namate die produksie toeneem.

Die slotsom waartoe in hierdie periodes geraak word, is dat die produksie van 70,000 gelling en hoër, die gunstigste produksiekoste per

gelling gee.

B. 1 MAART 1968 - 28 FEBRUARIJ 1969:

Die gegewens in hierdie tydperk kom ooreen met die van die vorige jaar in die opsig dat die produsente wat meer as 70,000 gellings per jaar produseer, wins op die produksie van versmelk ontvang. Die uitsondering is die produsente wat in die groep 20,000 - 30,000 gellings per jaar val. Hulle het ook teen 'n wins versmelk geproduseer. Tabel nr. 8 op p. A 221 toon die nodige gegewens.

C. G.VOLGTRUKKINGS:

1. Die optimum eenheid gemeet in gellings t.o.v. die periode 1 Maart 1967 tot 29 Februarie 1968, is tussen 120,000 en 130,000 gellings melk per jaar. Die produksiekoste vir hierdie groep het 25.66c bedra. Aan die anderkant is die produksiekoste van die groep wat tussen 10,000 en 20,000 gellings versmelk per jaar produseer, 38.09c per gelling, d.w.s. 'n verskil van 12.43c per gelling.
2. Die optimum eenheid gemeet in gellings t.o.v. die periode 1 Maart 1968 tot 28 Februarie 1969 is tussen 100,000 en 110,000 gellings per jaar. Die produksiekoste vir hierdie groep het 23.95c per gelling bedra. Die groep wat die tweede laagste produksiekoste per gelling gehad het, het tussen 130,000 en 140,000 gellings melk per jaar per eenheid geproduseer. Die produksiekoste per gelling vir hierdie groep het 27.35c bedra.
3. Die kosprys van die optimum eenheid het van 25.66c na 23.95c, met 1.71c per gelling verminder. Dit moet beklemtoon word dat dit volgens die koste-opname die optimum eenheid is.

HOOFSTUK 14.

MASSAMELK EN MELK IN KANNE.

I. INLEIDING.

Die varsmelkprodusente is tans besig om geleidelik oor te skakel vanaf die vervoer van varsmelk in kanne tot die vervoer in massatenks. Die eintlike rede waarom hulle nie vinniger oorskakel na die massahantering van varsmelk nie, is die kapitaal-uitleg wat so 'n massatenk verg. Sommige produsente is gelukkig dat elektrisiteit alreeds op plase verskaf word, maar ander moet hul eie kragopwekker koop omdat dit nog nie moontlik is om elektrisiteit d.m.v. Evkom te bekom nie.

Onderworpe aan sekere bepalinge, kan varsmelkprodusente, wat lede is van die Transvaalse Varsmelkprodusentevereniging, die deposito teen billike voorwaardes by hul vereniging leen. Die balans vir die finansiering van die massatenk kan by die Landbank of 'n ander finansiële instelling verkry word. Die redes waarom 'n varsmelkprodusent sal besluit om oor te skakel na die hantering van varsmelk in massa word nou kortliks bespreek.

II. REDES VIR DIE OORSKAKELING NA MASSAHANTERING VAN VARSMEK.

Die Volgende redes word deur Kritzinger, N.M. (n Vergelyking tussen die vervoer en hantering van varsmelk in massa en in kanne, in die Kaapse Skiereiland - M.Sc. verhandeling, Stellenbosch, 1967) genoem waarom die varsmelkprodusent sal oorskakel na massahantering van melk:-

A. Die verlies aan inkoste a.g.v. suurmilk word nou uitgeskakel.

B. Die/

- B. Die varsmelkprodusente word nie meer so baie geld as gevolg van 'n tekort in die gewig van hulle melk nie, want hy kan nou self die melk meet met behulp van 'n gekalibreerde staaf.
- C. Die abnormale waardevermindering in die gebruik van kanne, word nou uitgeskakel.
- D. Die skoonmaakproses van die massatenk is baie makliker as 'n klomp individuele kanne.
- E. Die wegraak van kanne word nou uitgeskakel.
- F. Die varsmelkprodusent ontvang 'n premie omdat hy 'n massatenk het.

Die premie waarvan hierbo melding gemaak is, beloop tans 1½c. per gelling en bestaan uit 'n aansporingspremie van 1½c per gelling en 'n kwaliteitspremie van 1c per gelling.

Die betaling van 'n aansporingspremie is ook nog aan die volgende voorwaardes onderhevig:

1. Hierdie premie sal nie betaalbaar wees aan nuwe produsente wat na 1 Januarie 1967 begin melk lewer het nie;
2. bestaande produsente (d.w.s. produsente wat voor 1 Januarie 1967 melk gelewer het) sal voorlopig slegs tot 31 Desember 1969 tyd gegun word om massatenke te installeer om vir die aansporingspremie te kwalifiseer en;
3. die aansporingspremie sal slegs betaalbaar wees ten opsigte van die eerste 250,000 gellings massamelk gelewer, maar in elk geval nie vir 'n tydperk langer as vyf jaar vanaf die datum van installering van die tenk nie.

Afgesien van die genoemde redes waarom die varsmelkprodusent oorskakel na 'n behantering van melk, is daar eintlik nog 'n verpligte rede. Dit kan gebeur dat 'n bestaande varsmelkprodusent die enigste een op 'n roete is wat nie melk in

massa/

massa lewer nie. Liewers as om op te hou melk lewer sal die produsente verplig wees om ook 'n massatenk te installeer, want 'n karweier sal nie sy kanne alleen oplaai nie.

III. DIE KAPASITEIT VAN DIE MASSATENK.

Sodra die varsmelkprodusent besluit het om wel 'n massatenk te koop, is dit nodig dat hy diep oor die saak moet nadink. Die probleem van die grootte van die massatenk moet goed deurdink word. Dit is nie alleen die huidige produksie wat beplan moet word nie, maar ook in hoe 'n mate uitbreiding vir sy varsmelkboerdery gaan geskied. Die varsmelkprodusent moet dus 'n toekomstige probleem verkry oor hoe sy varsmelkboerdery oor vyf of tien jaar daar sal uitsien.

Porter L.A. (Die vraagstuk van die verbesondering van die kapasiteitsoffers met spesiale verwysing na die toepassing van outomatisasie in 'n handelsbank in Suid-Afrika. D.Comm. proefskrif, Potchefstroom, Desember 1967) het ook oor die probleem van kapasiteit op p. 176 geskryf:-

"By die installasies van elektroniese data verwerkings-toerusting is dit noodsaaklik dat die stelsel 'n voldoende oorkapasiteit besit om ook in die behoefte van die toekoms te voorsien.

Gedurende die voorlopige ondersoek is dit nie net belangrik of administratiewe outomatisasie ekonomies in die onderneming ingestel kan word nie, maar ook om so 'n stelsel te beplan wat in die toekomstige behoefte van die onderneming sal voldoen."

Nog 'n probleem wat kan opduik, is dat die somer en winterse produksie van varsmelk nie ooreenstem nie. Daar moet dus ook voorsiening gemaak word vir die seisoen waar die koeie die hoogste kapasiteit van varsmelk sal voortbring.

IV. KOSTEVERGELYKING

IV. n KOSTEVERGELYKING TUSSEN MASSAHANTERING EN KANNEHANTERING VAN VARSMELK.

A. INLEIDING: Alvorens n varsmelkprodusent daartoe sal oorgaan om 'n massatenk te installeer, is dit nodig om n kostevergelyking tussen die hantering van varsmelk in kanne en die hantering daarvan in massa te doen. Vir 'n baie volledige uiteensetting i.v.m. hierdie saak kan die verhandeling van Kritzinger N.M. gelees word. Die titel daarvan is „n Vergelyking tussen die vervoer en hantering van varsmelk in massa en in kanne, in die Kaapse Skiereiland." (M.Sc. Verhandeling. Stellenbosch 1967.)

Daar word nou kortliks gelet op die kostevergelyking van hantering in kanne en hantering in massa.

B. KOSTE VAN HANTERING VAN VARSMELK IN KANNE.

Hierdie koste word in twee dele verdeel nl. veranderlike koste en vaste koste.

1. Veranderlike koste. Die koste wat ons onder hierdie hoof aantref, varieer saam met die hoeveelheid melk wat geproduseer word. Hierdie verandering in koste kan natuurlik direk veranderlik, progressief, degressief of trapsgewys geskied. Dit hang af van die aard van die koste. Kritzinger (op. cit. p.40) het die volgende tipes veranderlike koste aangetref nl. kanne en deksels, kanbousels, skoonmaakmiddels, herstelkoste van verkoelingsinstallasie, gas vir kompressors, filters, elektrisiteit, water en arbeid. Die resultaat verskyn in tabel nr. 12 op p. A225 Hierdie veranderlike koste bedra 0.6025c per gelling.
2. Vaste Koste. Dit is koste wat wel sal bestaan ongeag of daar hoog of laag geproduseer word. Die produksie het dus nie n uitwerking op hierdie koste nie.

Onder hierdie koste kry ons items soos depresiasie en rente op staalkanne, aluminiumkanne, verkoeling, geboue en ander. Die totale vaste koste vir die hantering van melk in kanne beloop 0.1654c per gelling. Tabel nr. 9 op p. A222 verwys hierna.

3. Totale/

3. Totale koste. Die veranderlike koste plus die vaste koste vir die hantering van melk beloop dus 0.6284c per gelling in die Kaapse Skiereilandgebied. Dit is ook nodig om die koste van die hantering van melk in massa van nader te beskou.

C. KOSTE VIR HANTERING VAN VARSMELK IN MASSA.

Nadat die koste vir die hantering van varsmelk in kanne ondersoek is, kan die koste vir die hantering van varsmelk in massa beskou word. Hier word ook onderskeid gemaak tussen veranderlike koste en vaste koste.

1. Veranderlike koste. Onder hierdie afdeling het Kritzinger (op. cit. p.35) die volgende koste aangetref nl. tenkborsels, skoonmaakmiddels, herstelkoste, filters, elektrisiteit, water en arbeid. Hierdie koste het saam 0.29133c per gelling bedra.
2. Vaste koste. Onder hierdie hoof word koste soos depresiasie en rente op massatenks en geboue aangetref. Tabel nr. 10 op p. A223 verwys hierna. Dit totale vaste koste beloop 0.33713c per gelling.
3. Totale koste. Wanneer die veranderlike koste en die vaste koste t.o.v. die hantering van varsmelk in massa nou bymekaar getel word, kry ons 'n bedrag van 0.6284c per gelling.

D. RESULTAAT.

Uit bogenoemde kan ons nou aflei dat daar wel 'n besparing van 0.1395c per gelling is wanneer melk in massa gelewêr word. Hierdie besparing is wel gering maar daar moet onthou word dat die produsent ook nog 'n premie van 1.5c per gelling ontvang. Dit toon dan 'n gunstige syfer van 1.6395 c per gelling as die twee getalle bymekaar getel word.

V. DIE NADELE VAN KANNE.

Deur gebruik te maak van die hantering van varsmelk in kanne,

vind ons die volgende nadele, volgens Kritzinger (op. cit. p.75)

- A. Die kanne het 'n kort lewensduur a.g.v. rowwe hantering en roes.
- B. Baie arbeid is nodig om die kanne skoon te maak en te hanteer.
- C. Verliese a.g.v. lekkasies, vermorsing en uitstorting gedurende die vervoer daarvan kom dikwels voor.
- D. Gedurende die somermaande is die kwaliteit - wat een van die belangrikste eienskappe van varsmelk is - nie altyd na wense nie.
- E. Die kanne kan wegraak en probleme veroorsaak wanneer daarna gesoek word.

VI. GEVOLGTREKKINGS.

Uit bogenoemde kan nou afgelei word dat dit wel tot die varsmelkprodusent se voordeel is om oor te skakel na die massahantering van varsmelk.

Die premie wat maandeliks ontvang word, dek in 'n groot mate die paalement van die massatenk. Dan is daar ook nog die bykomende voordeel van die gerief wat ondervind word wanneer 'n massatenk wel besit word. Die maksimum premie wat die varsmelkprodusent kan ontvang bedra 250,000 x 1.5c d.i. R3,750.

Die koste van 'n melktenk van 300 gelling bedra ongeveer R3,500 afhangende van die tipe wat gebruik word. Indien daar nie elektrisiteit op die plaas beskikbaar is nie, word die koste met 'n verdere R1,500 opgeskuif om die elektrisiteit op te wek. Indien 'n varsmelkprodusent hierdie 300 gelling tenk daaglik kan volmaak, beteken dit dat hy daaglik R4.50 premie sal ontvang afgesien van die ander besparing op kanne waarvan Kritzinger (op. cit.) van gepraat het. Die jaarlikse premies

sal/

sal dus $365 \times R4.50$ d.w.s. R1,642.50 bedra. Die jaarlikse produksie sal dus 365×300 d.w.s. 109,500 gellings moet wees om die maksimum voordeel uit die betaling van premies te trek. (Die premie word slegs tot 'n maksimum van 250,000 gellings melk betaal. Hieruit kan ons sien dat die totale premies wat die varsmelkprodusent ontvang nl. R3,750, vir die kontantprys van die melktenk nl. R3,500, kan vergoed. (Rente is nie in berekening gebring nie.) Hier moet in gedagte gehou word dat die premies nie aan nuwe produsente wat na 1 Januarie 1967 varsmelk begin lewer het nie, betaalbaar sal wees nie.

Daar is ook 'n ander manier om 'n massatenk te bekom en dit is om die tenk te huur. In hierdie geval is daar geen kapitaal wat aanvanklik benodig word nie. Die nadeel van hierdie metode is dat op die lang duur daar meer rente betaal moet word omdat geen aanvangskapitaal benodig word nie.

Hierdie premies word slegs vir vyf jaar of 250,000 gellings betaal. Indien 'n produsent dus 50,000 gellings melk per jaar stuur kan hy die maksimum voordeel uit hierdie premies ontvang. Die daaglikse ekwivalent vir 50,000 gellings per jaar is dus $\frac{50,000}{365}$ gellings d.i. 137 gellings. Die wins- en verlieskruispunt vir 'n varsmelkprodusent is dus 137 gellings melk per dag t.o.v. die melktenk. Indien hy minder as 137 gellings melk per dag stuur, kan hy nie die maksimum voordeel uit die betaling van premies trek nie.

HOOFSTUK 15.

KOSTVERMINDERING

(Cost reduction)

I. INLEIDING:

Ons hoor deesdae maar baie min van kostevermindering, maar eerder meer van kostestygting. Die varsmelkprodusent, net soos 'n gewone fabrikant, moet deeglik bewus wees van die daaglikse koste in sy melkery. Slegs wanneer hy weet wat sy koste is, kan daar sprake wees van kostestygting of kostevermindering. Dit is dus uiters noodsaaklik dat die varsmelkprodusent daaglikse kostesifere moet aanteken tot sy die voordeel.

Naar wat verstaan ons nou onder kostevermindering? Henrici Stanley B. (Standard Costs for Manufacturing - McGraw Hill Book Co. Inc., New York, 1960, p. 6) verwys na kostevermindering soos volg:

"Cost reduction occurs when a mechanic devises a new tool, a packaging engineer finds a more economical way to enclose the company's product for shipping, a traffic expert obtains a new freight tariff, a supervisor combines two jobs, a quality-control man discovers how to reduce the quantity of defective output, or a design engineer finds a way to make the product with fewer parts.

Each of these occurrences means a step from an existing cost level to a lower one. It represents an alternation in the conditions under which cost accumulate. It effects a dynamic change in the potentials of the manufacturing complex. It enables the company to issue the same output with a reduced cost input. And it originates in human ingenuity."

II. KOSTVERMINDERING IN VARSMELKERIERY:

A. IN DIE V.S.A.:

In die hoofstuk oor wins sien ons dat die wins bepaal word deur die inkomste van die koste af te trek. Om hierdie wins te verhoog is daar

eintlik twee moontlikhede, nl.

1. vermindering van produksiekoste, en
2. verhoging van verkoopprys.

In hierdie hoofstuk bespreek ons dus die aandaag by oorsgenoemde een.

Bartlett, Roland W. (The milk industry - The Ronald Press Co., New York 1946, p. 88) het die volgende te sê oor die vermindering van koste op die plase:

"Anyone who has milked cows knows that dairy farming is not an easy life. Rather it is hard steady grind, day in and day out - 365 days a year. Hence it is only good sense on the farmers part to find out if there are ways to do the job better and, if so, to put the new methods into operation so that he will get more money for his work.

"Dairy husbandmen point out that the three principal ways of reducing the farm costs of producing milk are:

1. getting better producing lines of cattle through improved breeding practices;
2. improving the efficiency in the use of labor; and
3. improving feeding practices by the use of better pasture management, better quality roughage, and balanced rations.

"At present there are at least four agencies in the country working on the problem of lowering production costs for dairy farmers.

1. Dairy herd improvement Associations.
2. Co-operative Dairy Bull Associations.
3. Artificial Insemination Associations.
4. The Farm-Bureau Farm-Management Service."

Op p. 89 gaan Bartlett verder en sê:

"The most effective agency of the average farmer for increasing milk production in his herd is the Dairy Herd Improvement Association,

popularly known as the D.H.I.A. This national association is made up of local associations, each association usually being composed of 26 dairy herds. In 1943 there were 1,057 associations scattered throughout the United States.

The chief purpose of D.H.I.A. is to give the farmer a yardstick for culling his herd, for selecting breeding stock according to productivity, and for improving his feeding practices. D.H.I.A. records show that high-producing cows are the most profitable. In 1940 cows producing 100 pounds of butterfat per cow returned only \$15 above feed-costs, while those producing 600 pounds per cow returned \$199 above feed costs. These studies show that high producing cows not only require less labor, but also less feed per 100 pounds of milk than do the low producers."

Uit bogenoemde kan gesien word dat dit wel die moete loon om 'n organisasie te lê wat die syfers vir die boere uitwerk en dit dan weer aan hulle beskikbaar stel vir kennisname. In die V.S.A. het hulle dus alreeds in 1943 ongeveer 26,000 boere in die studie onder die „D.H.I.A.“ skema betrek. Maar ook in Engeland is vandag aan hierdie saak gewy.

B. IN ENGLAND:

1. INLEIDING:

In Engeland is daar ook besef dat die hou van rekords en die analise daarvan slags tot voordeel van die boer kan strek. Daarom is daar in 1963 oorgegaan tot die stigting van die "Milk Marketing Boards Low Cost Production Department", of kortliks genoem die „L.C.P.“ dienste van die Melkraad aldaar.

Aanvanklik was hierdie diens beperk tot die varsmelkboere maar dit het later uitgebrei om die hele boerdery te omsluit.

2. DIE DOEL VAN L.C.P. IN ENGLAND:

Daar word tans ongeveer 3,400 boere maandeliks deur amptenare van die L.C.P. besoek. L.C.P. is 'n afdeling van die Melkraad en het ongeveer 140 werkers in diens. Die werkers werk in afgebakende gebiede. Aan die hoof staan 'n "consulting officer" en onder hom het hy drie

"production/

"production assistants". Hierdie assistente besoek maandelik die verskillende plase waar die gegewens in duplikant op beskryf word. Een van die afskrifte bly by die boer en die ander een neem hy saam met hom. Sodra die vraelys voltooi is ten opsigte van inkomste, onkoste, geboortes, vrektes, ens. word dit na die hoofkantoor in Thames Ditton, Surrey, gestuur waar dit deur 'n kantoorpersoneel van ongeveer 25 werkers verwerk word.

Die doeleindes van L.C.P. is:

- a. om winste te verhoog,
- b. om vas te stel watter onderneming op die plase teen 'n verlies werk,
- c. om lenings te verkry,
- d. om papierwerk te vereenvoudig,
- e. om plaasprobleme uit te stryk,
- f. om die beste benutting van die wêreld te maak,
- g. om beter gebruik te maak van konsentrete,
- h. om arbeidskoste te verlaag.

Wanneer die assistente die plase besoek, kry hulle gegewens van die vorige dag se produksiekoste op die betrokke plase. Binne twee weke word dit verwerk en dan word 'n analise aan elke boer in die groep gestuur wat sy produksiekoste asook die van die ander boere in die studiegroep bevat. Daar word ook samesprekings gehou of sg. "discussion groups" en hier word wenke gegee en probleme uitgestryk.

Aan die end van die jaar ontvang elke boer dan 'n opsomming van sy resultate asook die gemiddeld van die groep waaraan hy behoort. Items soos kalfpersentasie, die gebruik van konsentrete, die arbeid per koei ens. word in hierdie opsomming opgeneem.

Die/

Die boere betaal vir hierdie diens al na gelang van die grootte van hul boerdery maar op die "total farm business" ontvang hulle jaarliks 'n "Ministry grant" van £100 ten einde die grootste deel van die koste te dek.

Afgesien van genoemde diens ontvang die boere ook gereeld maandeliks 'n nuusbrief i.v.m. sake van aktuele belang in hulle boerdery.

Syfers het getoon dat boere tussen £200 en £400 al jaarliks bespaar het deur gebruik te maak van die diens van L.C.F. nl.

- a. Dairy farm business.
- b. Small dairy farm business.
- c. Total farm business.
- d. Small Farm business.

C. IN DIE REPUBLIEK VAN SUID-AFRIKA:

In die Republiek van Suid-Afrika bestaan daar nie 'n organisasie wat die produksiekoste van versmelk op 'n permanente basis bepaal soos in die V.S.A. en Engeland wel die geval is nie. Hierdie studie het getoon dat daar 'n groot leenre vir so 'n organisasie bestaan. Dit is ook noodsaaklik, soos duidelik blyk uit hierdie studie, dat daar wel spoedig aandag hieraan gegee moet word.

Die tyd het ryp geword hier in Suid-Afrika om op dieselfde basis as in Engeland 'n selfstandige institut in die lew. te reop met die volgende doeleindes voor oë:

1. Om die produksiekoste van versmelk in die Republiek van Suid-Afrika te bepaal.
2. Om aan die versmelkprodusente te toon deur gereelde verslae wat die wins (of verlies) van die versmelkbedryfstek is.
3. Om doeltreffendheid in die hand te werk deur gedurig te poeg om in ooreenstemming met die versmelkprodusente die produksiekoste

van versmelk so laag as moontlik te hou deur gereelde opnames op plase, verwerking van die gegewens en die beskikbaarstelling van bevindings.

4. Om die produksiekostesifers te gebruik as 'n basis vir prysberedenering.
5. Om deur middel van kwartaallike omsendbriewe die versmelkprodusent op hoogte te hou van die nuus i.v.m. die versmelkboordery.

So 'n instituut moet gereeld produksiekostesifers aan die versmelkprodusente wat daaraan behoort beskikbaar stel. Dit kan maklik gedoen word met die hulp van 'n elektroniese berekenaar. Dan sal dit nie meer nodig wees om twee tot ses maande na die einde van die finansiële jaar ewe skielik te besef dat die boordery op 'n verlies gewerk het nie m.a.w. daar sal gekeer word dat 'n na-doodse ondersoek van 'n goeie saak gedoen word.

HOOFSTUK 16.

DIE PRODUSENTEPRYS VAN VARSMEK EN DIE DISTRIBUSIEKOSTE EN KAPITAALBESTEDING VAN DISTRIBUEERERS

I. INLEIDING:

Elke varsmelkprodusent se vernaaamste strewe is om wins te verkry uit die produksie en verkoop van varsmelk. Hierdie wins word deur verskeie faktore beïnvloed. Die belangrikste van hierdie faktore is die koste wat deur hom aangegaan word om die varsmelk te produseer. Hierdie aspek is breedvoerig in detail behandel in die voorafgaande hoofstukke.

Die tweede belangrikste aspek wat die wins van die varsmelkprodusent pertinent raak, is die prys wat hy vir sy produkt ontvang.

II. DIE PRODUSENTEPRYS VAN VARSMEK:

A. INLEIDING:

In antwoord op 'n navraag aan die Nasionale Bemerkingsraad van hoe die produsenteprys van varsmelk vasgestel word, is die volgende ontvang:

- "1. Met verwysing na u skrywe van 2 Julie 1969 wil ek u mededeel dat die Melkraad sedert 1 Julie 1962 kragtens die Melkskema beheer uitoefen oor die bemerking van varsmelk in die Witwatersrand-, Pretoria- en Kaapse Skiereilandgebied; vanaf 1 Augustus 1962 in die Bloemfonteingebied en vanaf 1 Julie 1966 in die Wes-Transvaalse gebied. Vanaf 1956 tot 1962 is die bemerking van varsmelk in die Kaapse Skiereilandgebied beheer deur die Kaapstadse Melkraad.
- "2. Ingevolge die Melkskema bepaal die Melkraad, met die Minister se goedkeuring, Vaste pryse waarteen distribueerders in 'n beheerde gebied melk vir verkoop as varsmelk in 'n beheerde gebied van produsente moet aankoop. Die aankoopprys van sodanige melk moet aan die Melkraad oorbetaal word. Die Melkraad vind self 'n afset (hoofsaaklik aan suiwelfabriekke) vir die melk wat produsente produseer vir verkoop in die beheerde gebied, maar wat nie deur distribueerders benodig word nie. Die prys vir hierdie melk is heelwat laer as dié wat vir versverbruik verkoop word."

Die samestelling en bevoegdhede van die Melkraad word uiteengesit in Aanhangsel 1 op p. A288.

Die prys waarteen die distribueerders tans varsmelk aankoop, is 34.8c per gelling. Die surplusmelk word tans verkoop teen 18c per gelling aan suiwelfabrieke.

B. DIE PRODUSENTEPRYS VAN VARSMELK IN 1939 - 1940:

Behrmann H.I. (op. cit. p. 8) verwys na die produsentepryse van 30 jaar gelede soos volg in sy verhandeling:

PRICE OF MILK PER GALLON (PENNIES)		
September	1939	13.06d
October	1939	12.68d
November	1939	12.47d
December	1939	12.30d
January	1940	12.61d
February	1940	12.55d
March	1940	12.69d
April	1940	12.68d
May	1940	13.36d
June	1940	13.55d
July	1940	13.05d
August	1940	12.95d
AVERAGE		12.82d (10.7 sent)

As ons bostaande na sent verwerk dan vind ons dat die produsenteprys 30 jaar gelede ongeveer 10.7c per gelling (ceteris paribus) was.

C. DIE PRODUSENTEPRYS VAN VARSMELK 1947/48:

F.R. Tomlinson (op. cit. p. 26) verwys na die produsenteprys vir die aantal varsmelkprodusente wat aan sy studie deelgeneem het, soos volg:

Kwotamelk	21.65 pennies per gallon.
Surplusmelk	0.33 pennies per gallon.
Suarmelk	0.02 pennies per gallon
TOTAAL	22.00 pennies per gallon. (18.3c)

As/

As ons dit verwerk na sent dan kry ons ongeveer 18.3c per gallon wat produsente vir hulle varsmelk ontvang het. Dit toon 'n toename van 71% of 7.6c op die prys van 1939/40.

D. DIE NETTO PRODUSENTEPRYS VAN VARSMELK 1962 - 1968:

Uit die maandstate van die Melkraad wat verskyn op p. A267 tot p. A287 kan die produsentepryse gesien word wat vanaf 1 Julie 1962 tot 28 Februarie 1969 aan varsmelkboere uitbetaal is. 'n Opsomming hiervan verskyn in tabel nr. 17 op p. A230.

Die gemiddelde pryse per gelling vir die jaar geëindig 31 Desember van elke jaar is as volg:

		% toename op 1939 se prys
1962	25.7520c	141%
1963	25.7716c	141%
1964	26.7430c	150%
1965	29.5558c	176%
1966	30.9873c	190%
1967	31.1389c	191%
1968	30.4808c	185%

Gedurende 1969 het net die eerste twee maande op hierdie studie betrekking en dit is te kort om 'n gemiddelde prys te bereken. Van die bogenoemde bedrae is die spesiale heffings alreeds afgetrek en dit verteenwoordig dus die netto produsenteprys (vervoerkoste ingesluit).

E. DIE BRUTO PRODUSENTEPRYS VAN VARSMELK VANAF 1 JULIE 1962 TOT 28 FEBRUARIE 1969:

Voordat die premies en spesiale heffings afgetrek is, het die bruto

produsentepryse/

produsentepryse van varsmelk vir bogenoemde datums soos volg daar uitgesien:

1. Vanaf 1 Julie 1962 - 27.25c per gell.
2. Vanaf 3 Junie 1964 - 30.00c per gell.
3. Vanaf 1 November 1964 - 30.8c per gell.
4. Vanaf 1 Julie 1965 - 32.8c per gell.
5. Vanaf 1 Junie 1966 - 34.8c per gell.
tot 28 Februarie 1969.

Hierdie bogemelde pryse is dus ook die pryse waarteen distribueerders varsmelk aangekoop het. Sedert 1 Junie 1966 staan die prys dus vas op 34.8c per gelling.

F. HEFFINGS EN PREMIES DEUR DIE MELKRAAD GEVORDER:

Op navraag i.v.m. bogenoemde aan die bestuurder van die Melkraad te Johannesburg, R.C. de Beer, is die volgende antwoord ontvang:

Die spesiale heffings deur die Raad ingevorder, word as volg aangewend:

1. .2c per gelling vir reklame.
2. .2c per gelling vir stabilisasie.
3. .5c per gelling vir kwaliteitsaankope.

Die gewone heffing van die Raad bedra .4c per gelling.

Gedurende die jaar word ook 'n spesiale heffing van 3c per gelling gelê op alle melk deur produsente in die Witwatersrandgebied, gelewer. Van hierdie heffing word die volle bedrag gedurende die maande November, Desember en Januarie agterweë gehou en 1c per gelling gedurende Februarie en 2c gedurende Oktober. Die fondse so opgebou, word aangewend vir die betaling van 'n winterpremie aan produsente gedurende die maande Maart,

April/

April, Mei en Junie."

III. DIE DAAGLIKSE PRODUKSIE (IN GELLINGS) VAN VARSMELK:

Gedurende die periode 1967/1968 was die gemiddelde daaglikse produksie in die beheerde gebiede soos volg:

A. Witwatersrand	148,000 gellings.
B. Wes-Transvaal	9,100 gellings.

Uit tabel nr. 13 op p. A226 kan ons ook die volgende waarneem ten opsigte van die produksie in die Witwatersrand beheerde gebied:

- A. Die hoogste daaglikse produksie nl. 172,600 gellings kom in Desember voor. Naas Desember is daar ook nog 'n baie hoë daaglikse produksie in November nl. 167,800 gellings en in Januarie 161,700 gellings.
- B. Die maand waarin daar die minste daaglikse geproduseer word t.o.v. die periode 1967/68 is Julie met 129,500 gellings. Naas Julie volg Augustus met 134,900 gellings per dag en Mei met 137,000 gellings per dag.
- C. Die gaping tussen die hoogste en die laagste daaglikse produksie is dus 33,100 gellings.

Hierdie gegewens moet nou bestudeer word saam met die verbruik van varsmelk om die ware toedrag van sake, d.w.s. die probleme van die varsmelkprodusent, nl. surplusmelk, te sien.

IV. DIE DAAGLIKSE VERBRUIK VAN VARSMELK:

A. INLEIDING:

Tydens 'n besoek aan die Ambassade in Spanje gedurende Desember 1968, is daar 'n publikasie verkry wat uitgegee is deur die "Comision de Industrias de la alimentacion-Spain." Tabel nr. 16 op p. A 229 is daaruit geneem. Volgens die gegewens op hierdie bladsy gepubliseer, is die verbruik per

persoon/

persoon per jaar in kilogram vir 1965 vasgestel. Die volgende afleidings kan hieruit gemaak word.

1. Die vier lande wat die hoogste verbruik per persoon per jaar (uitgedruk in kilogram) gehad het, was:

a. Finland	285 kilogram.
b. Noorweë	226 kilogram.
c. Nieu-Zeeland	212 kilogram.
d. Ierland	207 kilogram.

2. Die vier lande wat die laagste verbruik per persoon per jaar gehad het, was:

a. Japan	21 kilogram.
b. Italië	65 kilogram.
c. Suid-Afrika	70 kilogram.
d. Argentinië	75 kilogram.

'n Totaal van 21 vernaamste lande van die wêreld is gemeld in hierdie verslag.

Uit hierdie bogenoemde gegewens wat blykbaar die verbruik van varsmelk deur die Bantoes hier in Suid-Afrika ook insluit, kan ons aflei dat die verbruik van varsmelk in Suid-Afrika ongeveer een kwart van dié van Finland is. Die rede is natuurlik die swak koopkrag van die Bantoe. Hierdie is een van die vernaamste redes waarom daar so 'n groot surplus van varsmelk in die Witwatersrand beheerde gebied is.

B. DIE DAGLIKSE VERBRUIK VAN VARSNELK:

Gedurende die periode 1967/68 was die daglikse verbruik in die vernaamste beheerde gebiede soos volg:

1. Witwatersrand	120,600 gellings.
2. Wes-Transvaal	7,000 gellings.

Uit tabel nr. 14 op p. A227 kan ons die volgende waarneem ten opsigte van die daaglikse verbruik in die Witwatersrand behorende gebied.

1. Die maand waarin daar die hoogste verbruik van versmelk voorkom, is Februarie en wel 124,400 gellings. Naas Februarie volg Maart met 123,600 gellings per dag en Oktober met 123,500 gellings per dag.
2. Gedurende Desember vind die laagste daaglikse verbruik van melk plaas, nl. 113,600 gellings. Naas Desember volg Julie met 115,900 gellings per dag en April met 119,100 gellings per dag.
3. Die verskil tussen die hoogste en die laagste daaglikse verbruik is dus 10,800 gellings.

V. SURPLUSMELK:

A. INLEIDING:

Die groot gaping wat in die vorige paragrafe waargeneem is tussen die produksie van versmelk en die verbruik daarvan, lewer daaglik 'n baie groot probleem op. Die rede hiervoor is alreeds genoem en dit word hier herhaal omdat dit so belangrik is nl. vir die melk gekoop deur die distribueerders, ontvang die versmelkproducent 34.8c per gelling en vir die surplusmelk ongeveer 10c per gelling.

Shepherd, A.S. (Marketing Farm Products - The Iowa State University Press - Ames Iowa U.S.A. 1962), meld op pp. 381 - 382 die volgende i.v.m. hierdie surplusmelk:

"The trouble is accentuated in this case by the nature of the commodity itself. Milk is highly perishable; it must reach the market fresh every day in the year. It is so excellent a medium for the growth of disease bacteria that it must meet rigid sanitary standards. It is produced in varying amounts from season to season throughout the year. The demand for fluid milk is more nearly constant throughout the year than the supply so that any group of

producers/

producers with enough milk to supply the market in the winter will have more than enough milk to supply the demand in the summer. The demand for fluid milk is so inelastic that this "surplus" milk cannot easily be disposed of, simply by lowering the price."

In 'n latere paragraaf gaan Shepherd verder en sê:

"The price paid for that part of the milk which is used for fluid milk purposes remains at a constant level throughout the year. Thus arises the phenomenon of two different prices being paid for milk out of the same cow - perhaps \$5.25 per 100 pounds for the milk that is used for fluid purposes and \$3.25 per 100 pounds for the "surplus".

B. SURPLUSMELK IN DIE TYDPERK 1962/63 TOT 1967/68:

Uit tabel nr. 15 op p.A228 kan die surplusmelk vasgestel word ten opsigte van die beheerde gebiede van Wes-Transvaal en die Witwatersrand.

1. WES-TRANSVAAL:

a. 1966/67:

Die gemiddelde daaglikse surplus was 1,900 gellings vir hierdie tydperk.

b. 1967/68:

Die gemiddelde daaglikse surplus het toegeneem tot 2,100 gellings.

2. WITWATERSRAND:

Hierdie gebied is van toepassing op hierdie studie omdat die opname in hierdie gebied gedoen is om die produksiekoste van varsmelk vas te stel.

a. 1962/63:

Die gemiddelde daaglikse surplus vir hierdie jaar het 10,400 gellings beloop.

b. 1963/64:

Die gemiddelde daaglikse surplus vir hierdie periode het toegeneem tot 15,800 gellings.

c. 1964/65:

Die gemiddelde daaglikse surplus het gestyg tot 19,800 gellings.

d. 1965/66:

Die gemiddelde daaglikse surplus het effens gedaal tot 18,900 gellings.

e. 1966/67:

Die gemiddelde daaglikse surplus het skerp gestyg tot 26,200 gellings.

f. 1967/68:

Die gemiddelde daaglikse surplus het gestyg tot 27,400 gellings.

VI. DIE AKTUALITEIT VAN SURPLUSMELK:

Die Melkraad probeer gedurig om die beste afset te vind vir die varsmelk. Die surplusmelk word teen verlaagde pryse van die hand gesit. Die strewe van die Melkraad is van die hoogste moontlike inkomste vir die varsmelkprodusent te verkry.

In „Die Landbouweekblad“ van 1 April 1969 (skrywer onbekend) het die volgende verskyn aangaande die daaglikse oorskotte van varsmelk. Om die wesenlike probleem van surplusmelk beter te verstaan, laat ons kyk wat het op p. 27 van Die Landbouweekblad van 1 April 1969 verskyn:

„Boere wat melk aan die Melkraad van Kaapstad lewer, is bekommerd oor die daaglikse groot oorskotte van hul produk – tot 30 persent van die totale daaglikse produksie. Vir hul oorskotmelk kry hulle slegs die helfte van die gewone prys van 34.8c per gelling.

„In 'n onderhoud met Die Landbouweekblad, het mnr. W.J. van Niekerk, voorsitter van die Kaapse Varsmelkprodusentevereniging en lid van die Nasionale Melkraad, gesê dat tallo boere teen 'n klein wins vanweë die oorskottoestande, werk. In die geval van 'n plaas wat daaglik 600 gellings produseer, is die gemiddelde inkomste 27 sent per gelling. Daarenteen is die produksiekoste 26 sent per gelling waar die daaglikse melkopbrengs minder as 1,000 gelling is.

„Die meeste oorskotmelk gaan na fabrieke wat dit tot kaas, gekondenseerde melk en poeiermelk verwerk.

„Die gedagte het nou egter ontstaan om die oorskotmelk by skole te verkoop teen 'n prys wat vir die boer sowel as die kind se ouer voordelig is. Terselfdertyd leer die kinders om melk te drink.

„Varsmelkprodusente is volgens mnr. van Niekerk ook van plan om die aankoop van melk op gehaltegrondslag by die Melkraad aan te beveel. Diegene wat hulle op gehalte toespits, sal dan meer vir hul melk kry. 'n Verdere voordeel van gehalte-melk sal wees dat dit verbruik sal aanmoedig.”

Ook wat die metrisering van melkbottels betref, kan daar talryke probleme opduik, want die literbottel is kleiner as die kwartbottel wat tans in gebruik is.

J. Mansfield, voorsitter van die Varsmelkprodusentevereniging van Natal en Griekwaland-Oos, het dit soos volg op p.35 van Die Landbou-weekblad van 19 Augustus 1969 gestel:

„Die nuwe bottels sal minder melk as die huidige bottels bevat. Om dieselfde hoeveelheid melk in die nuwe houers by die verbruiker te kry, sal veertien persent meer botteldoppies en veertien persent meer slytasie van masjinerie meebring. Daarby sal kratte vir vervoer minder ekonomies wees en meer broekskade voorkom. Die verbruiker sal moet betaal vir die hoër koste om melk te bottel en by sy deur af te lewer.

„In Brittanje is bevind - en dit is in die Republiek bevestig - dat die nuwe metrieke houers 'n daling van tot nege persent meebring in die hoeveelheid varsmelk wat verkoop word. Dit beteken 'n verlies in die verkope van varsmelk wat 32,000 gelling per dag of $12\frac{1}{2}$ miljoen gelling per jaar beloop.

„Ons onderskryf metrisering, maar is beslis nie te vinde vir 'n verlies van $R4\frac{1}{2}$ miljoen per jaar nie,” sê mnr. Mansfield.

Uit bogenoemde lei ons af dat die metrisering in die varsmelkbedryf nadelig kan werk, as daar op die verkeerde grootte bottel besluit word. Die probleem lê hierin dat die liter-bottel kleiner is as die gewone 2-pint bottel. Indien die oorskakeling na die metrieke stelsel nie goed gehanteer word nie, kan metrisering tot 'n groter oorskot in die varsmelkbedryf lei.

VII. PERSENTASIE TOEDELING, SURPLUSMELK:

Tabel nr. 18 op p. A231 toon die persentasie toedeling van surplusmelk na kondensmelk, kaasmelk, die vervaardiging van lekkergoed en roomys, skoolvoeding en bottervervaardiging. Die volgende afleidings kan uit hierdie tabel gemaak word:

A. WES-TRANSVAAL:

Die grootste persentasie van die surplusmelk, nl. 99.12% gaan vir kaasmelk en kondensmelk vir die vervaardiging van afgeroomde melk.

B. WITWATERSRAND:

Die grootste deel van die surplusmelk, nl. 72.55% gaan vir kaasmelk en kondensmelk vir die vervaardiging van afgeroomde melkpoeier en 17.80% word afgeroom vir bottervervaardiging en neweprodukte.

C. OPSOMMING:

Uit bostaande kan ons sien dat die grootste gedeelte van die surplusmelk in Wes-Transvaal en die Witwatersrand gebruik word vir kaasmelk en kondensmelk vir die vervaardiging van afgeroomde melkpoeier.

VIII. DIE GELYKBREKINGSPUNT VAN SURPLUSMELK:

A. INLEIDING:

Hiermee word bedoel die verminderde daaglikse produksie wat nodig is om dieselfde inkomste teen volprys te gee as die gemiddelde daaglikse verkope teen volprys plus 'n gedeelte teen surplusmelk se pryse.

Laat ons Januarie 1969 as voorbeeld neem. Die gegewens verskyn in MM 21 op A287.

As ons nou die heffings aftrek vir hierdie maand, beteken dit dat die varsmelkproducent slegs 15.66c - 4.3c kry vir sy surplusmelk ten opsigte van Januarie 1969 d.w.s. 11.36c per gelling.

As ons nou die produsent-distribueerders poelvrye toekennings weglaat,

beteken dit dat die varsmelkprodusente vir hierdie maand vir 126,397 gellings volprys ontvang en vir 38,270 gellings surplusmelk se prys. Die produsente-distribueerders poelvrye toekenning is die hoeveelheid melk wat volgens diskresie van die Melkraad aan die distribueerders toegeken word wat ook produsente is en hierop betaal hulle geen heffings nie. Hierdie hoeveelheid melk word nie in aanmerking geneem by die vasstelling van die prys volgens die melkpoel nie. Die totale inkomste van al die varsmelkprodusente is dus soos volg:

164,667 gellings @ 26.051c = R42,897.40
wat bestaan uit:

a. Volprys 126,397 gellings @ 30.50c = R38,549.93
b. Surplusmelk 38,270 gellings @ 11.36c = R4,347.47

TOTAAL R42,897.40

Die varsmelkprodusent het nie hierdie bogenoemde pryse van 30.50c en 11.36c werklik ontvang nie. Van hierdie netto pryse moet nog die vervoerkoste afgetrek word. Volgens beskikbare inligting wat verkry is uit ~~die~~ tabel op p.A149 was die gemiddelde vervoerkoste vir die periode 1 Maart 1968 tot 28 Februarie 1969 ongeveer 2.98c per gelling.

Dit beteken dat die varsmelkprodusent die volgende pryse vir Januarie 1969 ~~gerealiseer~~ het, d.w.s. werklik in kontant ontvang het, nl.

Volmelk 27.52c per gelling.

Surplusmelk 8.38c per gelling.

Om die gelykbrekingspunt ten opsigte van Januarie 1969 nou te bepaal, gaan ons soos volg te werk:

INKOMSTE/

INKOMSTE UIT VOLPRYS- EN SURPLUSMELK
PRYS VAN VOLMELK

d.i. $\frac{R42,897.40}{30.50}$ gellings

d.i. 140,647 gellings.

B. GEVOLGTREKKING:

Hieruit lei ons nou af dat as die varsmelkprodusente slegs 140,647 gellings melk per dag vir Januarie sou kon lewer, hulle presies dieselfde inkomste sou gehad het as wat hulle ontvang het toe surplussmelk bygevoeg is, d.w.s. R42,897.40. Die verskil kom daarin dat hulle vir al hierdie 140,647 gellings die volprys van 30.35c per gelling sou ontvang het terwyl hulle voorheen vir 164,667 gellings varsmelk R42,897.40 ontvang het omdat surplussmelk bygevoeg is.

C. OPLOSSINGS VIR DIE PROBLEEM VAN SURPLUSMELK WAT TETEN
VERMINDERDE PRYSE VERKOOP WORD:

1. INLEIDING:

Uit die bogenoemde voorbeeld uit die praktyk kan ons nou aflei dat wanneer 140,647 gellings varsmelk per dag teen volprys verkoop kon word, daar nou nog 24,020 gellings per dag sou oorbly. Die vraag ontstaan nou: „Wat kan die varsmelkprodusente nou met hierdie 24,020 gellings melk doen?”

2. ALTERNATIEWE VOORSTELLE WAT OM MET SURPLUSMELK TE DOEN:

Daar moet nou onthou word dat die varsmelkprodusente op 140,647 gellings die gelykbrekingspunt bereik het, d.w.s. dit is die hoeveelheid gellings wat teen volprys verkoop word sonder dat daar surplussmelk verkoop word teen 'n baie lae prys. Die inkomste van 140,647 gellings is presies dieselfde as die 164,667 gellings van voorheen.

o./

a. DIE SURPLUSMELK KAN DEUR DIE VARSMELKPRODUSENTE
AFGEROOM WORD:

As ons 10 gellings melk gebruik om een gelling room te verkry dan beteken dit dat hierdie surplus van 24,020 gellings per dag 'n totaal van 2,402 gellings room sou lewer. Die prys van room is ongeveer R2 per gelling. Die ekstra inkomste per dag wat gedurende Januarie 1969 kon verdien gewees het, sou dus $2,402 \times R2$, d.w.s. R4,804 per dag beloop het. Verder beteken dit dat die varsmelkprodusente in totaal 21,618 gellings per dag afgeroomde melk tot hulle beskikking sou gehad het.

- b. Indien moontlik kon hierdie surplusmelk deur die varsmelkprodusente self aan die fabriek verkoop gewees het. Die inkomste sou min of meer dieselfde gewees het as wanneer dit afgeroom sou gewees het, maar die verskil is dat daar nou nie afgeroomde melk beskikbaar sou wees nie. Die probleem is natuurlik dat alle varsmelkprodusente nie in die nabyheid van 'n fabriek is wat melk verwerk nie. Room het natuurlik ook die voordeel dat dit langer kan hou as wat die geval met die varsmelk is.
- c. 'n Derde alternatief is natuurlik dat die produsente self die vervaardiging van botter of ander produkte moet waarneem. In Europa is dit nogal iets wat gereeld voorkom nl. dat die produsente self die vervaardiging van botter op die plaas waarneem.

SLOT:

Die voordeel wanneer die produsent self ontslae raak van die surplusmelk is, dat dit groot besparing in die vervoerkoste meebring. Veronderstel 'n produsent van Standerton stuur die surplusmelk na Johannesburg. Die vervoerkoste beloop ongeveer 3c per gelling. Hierdie bedrag sal nou gespaar word as die produsent self sy eie surplusmelk behartig. Hierdie surplusmelk van Johannesburg word bv. na Senekal in die Oranje Vrystaat gestuur. Die vervoerkoste beloop ongeveer 4c per gelling. Wanneer die boer dus self die surplusmelk behartig, kan hy in hierdie geval 7c per gelling bespaar.

Dan moet daar verder ook in gedagte gehou word dat dit nie al is wat die varsmelkprodusent spaar nie. Van hierdie surplusmelk wat die varsmelkprodusent self behartig, sal dus ook nie heffings ten bedrae van 4.3c per gelling afgetrek word nie. Die totale besparing kom nou dus op 11.3c

per gelling te staan.

Indien die versmelkprodusent self die verantwoordelikheid van die surplusmelk neem, behoort hy beter te vaar as wanneer dit deur ander kanale gaan. Indien daar aanmerking gemaak word dat die voerkoste 20.25c per gelling gedurende 1967/68 en 18.99c gedurende 1968/69 was, dan is die inkomste van surplusmelk nl. 18c per gelling, glad nie 'n betalende praktyk nie.

As ons in aanmerking neem dat die wins per gelling op die produksie van versmelk uiters laag is, dan is hierdie beslis 'n saak waaroor baie gedink, gepraat, geredeneer en ten slotte tot verwesenliking gebring kan word.

IX. GEBRUIKE VAN SURPLUSMELK:

Ons het in die vorige paragrafe gesien dat daar verskeie verbruikers van die surplusmelk is. Ons noem dit net kortliks weer.

- A. Kondensmelk vir die vervaardiging van kondensmelk en volmelkpoeier.
- B. Kaasmelk en kondensmelk vir die vervaardiging van afgeroomde melkpoeier.
- C. Volmelk vir die vervaardiging van lekkergoed, roomys en sagte kaas.
- D. Sterilisasie.
- E. Afgeroom vir bottervervaardiging en neweprodukte.
- F. Volmelk vir skoolvoeding.
- G. Distribusie buite die beheerde gebied.

Daar is ook nog 'n ander item waar surplusmelk gebruik kan word en dit is vir die vervaardiging van kasein.

Eckles C.H., e.a. (Milk and Milk products - Mc Graw Hill Book Company - New York, 1936) sê die volgende i.v.m. kasein op pp. 28, 29 en 30.

"There is no other protein in nature similar to casein. As it appears in commerce, casein is a yellowish granular substance. In its pure state it is snow-white, odorless and tasteless. In milk it is found in combination with calcium and is often spoken of as calcium caseinate. It is a well established fact that casein exists in milk in the form of small gelatinous particles in suspension. The chemist refers to this state of dispersion as "colloidal". Casein can be removed from milk by filtering through a porcelain filter, or through an animal membrane.

"Casein may be precipitated from milk by dilute acids, rennin and alcohol. Casein of fresh milk is not coagulated by heat until temperatures such as can be reached only under pressure, are reached. On boiling fresh; a thin layer of finely precipitated casein, together with other milk constituents, forms a thin skin over the surface of the milk.

X. DIE DISTRIBUSIEKOSTE VAN DISTRIBUEERDERS:

A. INLEIDING:

Ons het reeds gesien dat varsmelk deur die distribueerder aangekoop word van die Melkraad wat as tussenpersoon optree.

Volgens Eckles C.H. e.a. (op. cit. p. 191) kan die distribueerder die melk op verskillende maniere aankoop.

- "1. By measure - that is by quart, gallon or can.
2. By total weight - estimated or actual.
3. By either (1) or (2), with minimum standards of butter fat and a premium for additional butter fat and premium for high quality or deductions for poor quality of milk.
4. By weight and test; paying upon the basis of butter fat delivered.
5. By weight and test, with a basic price per 100 pounds of skim milk plus a straight price per pound of butter fat."

B. DIE DISTRIBUSIEKOSTE VAN DISTRIBUEERDERS:

Die distribueerder, in teenstelling met die varsmelkprodusent, weet presies hoeveel wins verkry word uit die verkoop van varsmelk. Daar is

geen item in sy koste wat onbepaald is nie. Die distribueerder kan sy koste halfryn tot op 'n sent bereken. Die distribueerder kan ook, as hy minder melk wil verkoop, sy planne binne 24 uur by die Melkraad deurvoer. Die distribueerder gee dadelik kennis wanneer daar 'n afname in die verkoop van melk in sy depot is. Die varsmelkprodusent is nie in so 'n gelukkige posisie nie. As daar by hom 'n surplus ontstaan, moet hy maar genoë neem. Hy kan nie onmiddellik sy produksie verminder om sodoeende van die surplus ontslae te raak nie.

Die volgende het in „Die Melkprodusent“ van September 1965 i.v.m. die distribusiekoste en inkomste van distribueerders verskyn:

	<u>PRETORIA</u>
Administration	1.8741 cents per gallon.
Reception and pasteurisation	1.0686 cents per gallon.
Bottle Filling etc.	3.6562 cents per gallon.
Delivery	3.1959 cents per gallon.
Provision for rise in costs	0.1012 cents per gallon.
Shrinkage	0.3458 cents per gallon.
TOTAL	15.2418 cents per gallon.

The above costs were obtained from a cost investigation which took place during 1960/1961 in Pretoria. This leaves a net profit of 2.948c per gallon or 8.99 per cent of the purchase price. Every concern is entitled to a reasonable return on the capital invested. In a milk distribution concern provision must also be made for replacement of machinery and equipment, as well as maintenance of the buildings."

In antwoord op 'n navraag van nog 'n distribueerder i.v.m. die distribusiekoste per gelling van varsmelk, is die volgende antwoord verstrek:

"In antwoord op u vraag kan ons u 'n saangestelde syfer van + 16c per gelling verstrek wat die koste van die volgende insluit, nl. ontvangs, pasteurisering, verpakking (insluitende koste van houers) verspreiding, administratiewe drukoste (bekeroste) sowel as verliese. Daar moet egter in gedagte gehou word dat die koste betrekking het op 'n omset wat bemerk word in kenne, bottels en kartonne en gedistribueer word in sowel die groothandel as die kleinhandel kanale. Dit moet egter duidelik verstaan word dat indien enige verandering in enige van die gemelde kategorieë plaasvind, dit die koste wesenlik

kan/

kan beïnvloed. Byvoorbeeld waar melk van huis tot huis in bottels versprei word, verskil die koste aansienlik van die geval waar dit in kanne versprei word in die groothandel; terwyl die koste veel hoër sal wees indien melk in kartonne versprei word as wanneer daar van bottels gebruik gemaak word."

Die volgende is nog 'n antwoord wat van 'n groot distribueerder ontvang is i.v.m. distribusiekoste en inkomste van distribueerders:

"Aankoop van melk	34.8c per gell.
Groothandelverkoopprys per gelling	53.5c per gell.
Groothandelsprys vir hoeveelhede meer as 10 gelling	51.5c per gell.
Kleinhandelsverkoopprys oor die toonbank	56.0c per gell.
Kleinhandelsverkoopprys kontant afgelower	56.8c per gell.
Kleinhandelsverkoopprys op rekening	58.4c per gell.

"Die verwerkingskoste en distribusiekoste hang o.a. af van die omset; hoeveel gelling melk in elke kategorie verkoop word; watter af-loweringsmetodes gebruik word (bv. elektriese voertuie, vragmotors, fietse); aantal depots ens. Ons behaal ongeveer 'n gemiddelde verkoopsprys van + 54.8c sodat daar 'n bruto wins van 20 sent per gelling is. Hiervan is ongeveer 8 sent verwerkingskoste (per gelling); 10c distribusiekoste (per gelling) en 2c netto wins (per gelling)."

Uit die bostaande gegewens is dit dus duidelik dat distribueerders wel wins maak uit die verkoop van varsmelk. 'n Ander feit wat nie uit die oog verloor moet word nie, is dat distribueerders 'n baie hoër omset het as die varsmelkprodusent en dus kan bekostig, om op 'n laer winspersentasie te werk en tog nog van 'n groot inkomste versker te wees.

XI. DIE KAPITAALBESTEDING VAN 'N MELKERY WAT 10,000 GELLINGS PER DAG HANTEER:

As ons nou na tabel nr. 19 op p. A232 kyk, dan kan ons die volgende afleidings maak:

- A. Die totale bedrag belê in vaste kapitaal bedra R275,000, wat baie hoog is.

- B. Die totale bedrag belê in ander kapitaal bedra R144,650.
- C. Dit gee dus 'n totaal van R419,650.
- D. Vir elke gelling wat dus gedurende die jaar hanteer word, bedra die kapitaaluitlog dus 11.50c.

XII. 'N VERGELYKING TUSSEN DIE KAPITAALBESTEDING PER GELLING VAN 'N DISTRIBUEERDER EN 'N VARSMELKPRODUSENT:

As ons na punt D in die vorige paragraaf kyk, dan sien ons dat die kapitaalbesteding per gelling van 'n distribueerder wat 3,650,000 gellings per jaar distribueer op 11.50c te staan kom.

As ons na die kapitaalbesteding van die varsmelkprodusente in die tabelle op pp.A181 tot A191 kyk, dan kom ons tot die volgende slotsom:

- A. Produsent nr. 1 in die Devon-gebied het 'n kapitaalbesteding van R94,361 ten opsigte van 1968/69 gehad. Gedurende hierdie tydperk het genoemde produsent die hoogste aantal gellings in die studiegroep gelewer nl. 136,363 gellings vir die jaar. As ons hierdie gegewens nou verwerk, dan vind ons dat hierdie produsent se kapitaalbesteding 69.20c per gelling bedra. Dit beteken dat die varsmelkprodusent se kapitaalbesteding per gelling melk gehanteer ses keer groter is as dié van die distribueerder van varsmelk.
- B. Produsent nr. 3 in die Ventersdorp-gebied het die minste gellings varsmelk vir die jaar gelewer. Sy kapitaalbesteding in die varsmelkboordery het R26,406 bedra en sy produksie vir die jaar het 17,567 gellings beloop. Die kapitaalbesteding per gelling van hierdie produsent het 150.32c per gelling bedra wat baie hoog is. Dit beteken dat hierdie varsmelkprodusent se kapitaalbesteding per gelling dertien keer groter is as die van die distribueerder in ons voorbeeld genoem.

XIII. GEVOLGTREKKINGS:

Uit die bogemelde paragrawe kan die volgende gevolgtrekkings gemaak word:

- A. Baie meer aandag moet aan die probleem van surplusmelk spandeer word. Dit is iets wat 'n simposium kan regverdig.

B./

- B. Die bruto inkomste uit surplusmelk was gedurende 1967/68 2.25c laer as die voerkoste en in 1968/69 0.99c laer as die voerkoste.
- C. Die verbruik van versmelk moet baie meer geadverteer word.
- D. Daar moet ernstige aandag aan die grootte van die bottel by metrisering gegee word. Dit kan miskien die probleem van surplusmelk oplos.
- E. Die distribusiekoste van distribueerders beloop ongeveer 16c - 18c per gelling. Die aankoopprys van distribueerders beloop 34.8c per gelling.
- F. Gegewens van 'n distribueerder wat 10,000 gelling melk per dag hanteer, wys daarop dat die kapitaalbelegging 11.5c per gelling gehanteer is.
- G. Die produsent met die hoogste produksie se kapitaalbelegging het 69.20c per gelling bedra.
- H. Die produsent met die laagste produksie vir die jaar, het 'n kapitaaluitlag van 150.32c per gelling, getoon.
- I. Distribueerders toon 'n netto wins van 2c - 3c per gelling nadat voorsiening vir alle ontkoste gemaak is.
- J. Die volgende gegewens is van 'n distribueerder verkry met betrekking tot die rentabiliteit van 'n distribueerder:

Kapitaalbelegging	R81,000
Wins vir die jaar 1968	8,641
Rentabiliteit	10.17%

Dit vergelyk baie goed met die van die versmelkprodusente wat in 1967/68 'n rentabiliteit van 6.83% en in 1968/69 'n rentabiliteit van 5.41% getoon het.

KONTANTVLOERISTATE EN REKONSILIASIE MET PRODUKSIEKOSTESTATEI. INLEIDING:

Die ideale toestand in enige besigheid en dus ook in die versmelkboerdery, sou wees om geen kontant voor hande te hou nie, maar om daaglik alle kontantoorskotte te belê. Hierdie toestand is eintlik nie moontlik nie, want daar word gedurig kontant in 'n besigheid benodig om voorrade aan te koop, salrisse en ander uitgawes te betaal. Dit is egter noodsaaklik dat die ondernemer weet waarvandaan die kontant kom en wat met die kontant daaglik betaal word. Dit is verder ook wenslik dat die ondernemer 'n begroting sal opstel wat die verwagte jaarlikse uitgawes en inkomste sal voorstel. Hiervolgens kan hy dan bepaal of dit nodig sal wees om van lonings gedurende die jaar gebruik te maak al dan nie.

Hierdie begroting kan daaglikse, weeklikse, maandelikse of jaarlikse uitgawes en inkomste dek. Dit is verder ook nodig dat daar binne die perke deur die begroting gestel, gebly moet word en dat afwykings geanaliseer moet word.

Heuner (op. cit. p. 532) sê die volgende i.v.m. die vergelykings en die begroting:

"In order that the budget program be most effective, comparisons should be analysed regularly (usually monthly) by departments, as well as by products. Some of the comparisons that can be made include:

- A. Direct material costs and products.
- B. Direct labor costs by departments and products.
- C. Manufacturing overhead comparisons by departments.

D./

D. Total costs of production by products and departments.

E. Selling and administrative expenses by months."

Uit bogenoemde kan gesien word dat die begroting versigtig opgestel moet word om die inkomste sowel as die uitgawes te dek en dat die gegewens maandeliks met mekaar vergelyk moet word om die variasies vas te stel en wat die oorsake vir die variasies is. Maar wat word presies onder die term „begroting“ verstaan?

Meunier (op. cit. p. 521) gee 'n duidelike uiteensetting van hierdie term:

"A budget is a carefully prepared estimate of future business conditions. In a business concern such an estimate must include the income, probable costs and expenses. Budgets are designed to assist management in the co-ordination of the selling, production, and administrative functions."

Volgens bogenoemde kan die begroting 'n waardevolle hulpmiddel vir topbestuur wees en saam met die kontantvloei-state gebruik te word. Die begroting toon die verwagte toestande en die kontantvloei-state gee die werklike posisie aan.

Langhout, J. (Analysis and interpretation of accounts. The South African Universities Press. Cape Town, 1968) gee op p. 79 'n uiteensetting van die kontantvloei-state (Cash Flow Statement).

"The effective use of cash resources is measured by means of a systematic abstract of the cash transactions that have taken place during a given accounting period. This abstract is usually referred to as a Cash Flow Statement and is essentially a summary of the cash book entries for the period. Being a purely factual statement of deployment of cash it is readily appreciated at all levels of financial management without the need for interpretation. It throws light on the current cash position and how this has been arrived at, it indicates whether the cash flow has been kept within the limits set by the budget and it assists in the planning for future periods."

Langhout het dus die kontantvloei-state gekoppel aan die begroting

sodat topbestuur dit kan gebruik vir die beplanning van die toekomstige posisie.

II. KONTANTVLOEISTATE (CASH FLOW STATEMENTS):

In die vorige paragrawe is nou vasgestel wat die doel van kontantvloei-state is. In hierdie afdeling sal gelet word op die besonderhede wat vervat is in die kontantvloei-state.

Langhout (op. cit. p. 89) gee 'n voorbeeld van die kontantvloei-state in tabel nr. 40 op p. A. 252.

Hierdie kontantvloei-state is so beplan dat:

- A. Die bruto wins getoon word nadat die onkoste nl. materiaal, arbeid en bokoste afgetrek is. Die ondernemer kan dadelik sien of daar wel 'n restant is nadat die primêre koste van die verkope afgetrek is. Indien hier nie 'n restant is nie, kan die ondernemer dadelik sien dat daar gevaar is en korrektiewe stappe geneem moet word.
 - B. Die inkomste geskei is van die fabriekskoste van die verkope. Hierdie fabriekskoste bestaan uit materiaal, arbeid en indirekte bokoste.
 - C. Die vaste koste geskei is van die ander koste wat veranderlik, semi-veranderlik, of semi-vas kan wees. Die ander benaming vir vaste koste is "period costs", tydskoste of konstante koste.
- Wanneer hier verwys word na vaste koste dan word daarmee bedoel dat die koste vas is t.o.v. die korttermyn en dat dit wel op die langtermyn kan verander.
- D. Die netto wins getoon word nadat voorsiening gemaak is vir die veranderlike sowel as die vaste koste. Indien die koste die verkope oorskry, sal daar 'n netto verlies wees. Die kontant

van/

van die onderneming sal gedreineer word as daar gedurig teen 'n verlies geproduseer word en dit sal lei tot algehele ondergang van die onderneming.

III. KONTANTVLOEISTATE IN HIERDIE PRODUKSIEKOSTE VAN VARSMELK:

A. INLEIDING:

In die produksiekoste van varsmelk kan kontantvloecistate 'n groot rol inneem. Die varsmelkprodusente ontvang maandeliks hulle tjeks van die Melkraad en die onkoste word ook min of meer maandeliks uitbetaal. In hierdie studie is hoofsaaklik van vier soorte koste gebruik gemaak.

In die eerste instansie is daar 'n skeiding gemaak tussen materiaal, arbeid en bokoste soos gesien kan word in tabel nr. op p.

In die tweede plek word in hierdie studie rente op kapitaal en waardevermindering as vaste koste beskou. Die kontantvloecistaat soos deur Langhout ontwerp, is bietjie verander om by die doelcindes van hierdie studie aan te pas. Tabel nr. 41 op p. A253 is 'n voorbeeld van hoe 'n kontantvloecistaat in die varsmelkboerdery gebruik kan word.

Indien die totaal van voer geproduseer, rente op kapitaal en waardevermindering groter is as die bruto kontant-surplus sal daar 'n netto kontanttekort as resultaat verskyn.

B. DIE BETEKENIS VAN DIE KONTANTVLOEISTAAT VIR DIE VARSMELKPRODUSENT:

In die voorbeeld is die bedrag waarvoor melk verkoop is, eerste getoon. Die varsmelkprodusent ontvang gewoonlik maandeliks sy tjek vir melk verkoop. Met hierdie tjek betaal hy dan die voer en konsentrate wat hy vir die koeie gekoop het, huur, arbeid en bokoste (transport, veemedisyne, staluitgawes, reparasies, elektrisiteit, ens.). Wanneer hierdie kontantuitgawes klaar betaal is, sal die varsmelkprodusent wel nog kontant oorhou soos blyk uit tabel nr.41 op p. A253.

Nou meen die meeste produsente dat hierdie oorskot hulle wins is en hulle dit vir hulle eie gebruik kan aanwend. Wat hulle wel uit die oog verloor, is dat die sogenaamde „vaste koste" wat reeds in 'n vorige paragraaf bespreek is, nog nie in berekening gebring is nie.

Ten einde varsmelk te produseer, is produksiemiddels soos 'n melkmasjien, 'n melktenk, 'n stal, uitrusting en 'n melkkudde nodig. Op die belegging in hierdie produksiemiddels moet rente op kapitaal, wat 'n vaste koste is, in berekening gebring word. Die meerderheid van varsmelkprodusente hou nie rekening met hierdie koste wanneer hulle maandeliks kontant oorhou nie. Dan word daar ook nog waardevermindering @ 10% per jaar afgeskryf op die melktenk, die melkmasjien en die uitrusting. Hierdie vaste koste wat nou hierbo genoem is, is nie "out of pocket costs" nie, m.a.w. dit word nie maandeliks kontant deur die varsmelkprodusent betaal nie. In hierdie studie is hierdie vaste koste eers aan die einde van die finansiële jaar bereken.

Hierdie is die groot oorsaak waarom daar so baie varsmelkprodusente in hierdie studie inderwaarheid teen 'n netto kontanttekort geproduseer het. ~~Indien~~ hierdie koste-items as kontantuitbetalings beskou sou word.

Die tweede en baie belangrike oorsaak is die feit dat die voer wat die varsmelkprodusent self produseer, nie maandeliks kontant deur hom gekoop word nie maar wel jaarliks in seisoen geplant, geskoffel, ge-oes en aan die melkkudde gevoer word. Gewoonlik word hierdie voer saam met die ander gewasse geplant, geskoffel en bewerk en word die koste wat daaraan verbonde is, nie eenkant gehou nie. So kan dit dus gebeur dat die mielieboerdery die melkboerdery se onkoste betaal.

In hierdie studie is die onkoste van die varsmelkboerdery geskei van die mielie-, vark-, hoender- en beesboerdery. Die varsmelkboerdery is dus as 'n aparte kompartement behandel.

Indien die varsmelkprodusent dus maandeliks gebruik maak van die kontantvloei staat, kan hy dadelik sien wat met sy kontant gebeur. Die vaste koste kan desnoods teen 'n voorafbepaalde koers per gelling in berekening gebring word of teen 'n vasgestelde persentasie van die omset.

C. ANALISE VAN DIE KONTANTVLOEISTATE - 1 MAART 1967 -
29 FEBRUARIE 1968:

Die kontantvloei state t.o.v. gemelde tydperk kan op p. A192 tot p. A201 gesien word. 'n Opsomming van al die gebiede verskyn op p. A202

In die Devon-gebied het al agt produsente 'n netto kontanttekort getoon. Die totale netto kontanttekort was R13,360 of 'n gemiddeld van R1,670 per individuele produsent. Hierdie bedrag verteenwoordig 11% van die bedrag aan melk verkoop.

In die Fochville-gebied het een produsent 'n kontantsurplus van R688 gehad terwyl die ander produsent 'n netto kontanttekort van R407 getoon het.

In die Greylingstad-gebied het vyf produsente 'n netto kontantsurplus en vyf 'n netto kontanttekort gehad. Die gemiddelde netto kontantsurplus het R1,314 bedra terwyl die gemiddelde netto kontanttekort R3,072 per produsent beloop het.

Een van die produsente in die Heilbron-gebied het 'n netto kontantsurplus getoon terwyl die ander nege produsente almal 'n netto kontanttekort gehad het. Die gemiddelde netto kontantsurplus het R2,217 bedra terwyl die gemiddelde netto kontanttekort R2,454 per produsent beloop het.

In die Kliprivier-gebied het drie produsente 'n netto kontantsurplus en drie 'n netto kontanttekort getoon. Die gemiddelde netto kontantsurplus het R1,368 en die gemiddelde netto kontanttekort het R4,334 bedra.

In/

In die Koppies-gebied was die gemiddelde netto kontantsurplus R2,366 en die gemiddelde netto kontanttekort R2,088. Drie van die varsmelkprodusente het 'n netto kontantsurplus en drie 'n netto kontanttekort gehad.

Agt van die vyftien produsente in die Standerton-gebied het 'n netto kontantsurplus en die res 'n netto kontanttekort getoon. Die gemiddelde netto kontantsurplus het R2,803 en die gemiddelde netto kontanttekort het R3,141 beloop.

Slegs twee van die ses produsente in die Ventersdorp-gebied kon 'n netto kontantsurplus toon terwyl vier produsente 'n kontanttekort gehad het. Die gemiddelde netto kontantsurplus het R3,350 bedra en die gemiddelde netto kontanttekort was R2,556 per produsent.

Een van die produsente in die Volksrust-gebied het 'n netto kontantsurplus gehad terwyl die ander drie 'n netto kontanttekort getoon het. Vir die een produsent het die netto kontantsurplus R136 bedra terwyl die gemiddelde netto kontanttekort R1,954 beloop het.

SAMEVATTING:

Slegs vier-en-twintig van die sewe-en-sestig varsmelkprodusente wat gedurende die eerste jaar aan die studie deelgeneem het, kon 'n netto kontantsurplus toon. Die gemiddelde netto kontantsurplus vir hierdie vier-en-twintig produsente het R2,081 bedra terwyl die totale netto kontantsurplus R49,938 vir dieselfde groep was.

Die ander drie-en-veertig produsente het teen 'n netto kontanttekort gewerk. Die totale netto kontanttekort het R110,067 bedra terwyl die gemiddelde netto kontanttekort R2,560 beloop het. Hierdie drie-en-veertig produsente verteenwoordig 64% van die totale groep.

Die resultaat van die kontantvloei-state is dus 'n netto kontanttekort van R57,935 wanneer die totale kontantsurplus van die totale kontanttekort

afgetrek word. Die voorwaarde is dat die koste-items wel kontant uitbetaal is.

Hierdie netto kontanttekort beloop R864 per individuele produsent, R8.69 per koei gemelk, 1.72c per gelling geproduseer en 6% van die totale melkverkope van R965,059.

D. ANALISE VAN DIE KONTANTVLOEISTATE - 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969:

Die kontantvloei-state t.o.v. hierdie tydperk kan gesien word op p. A203 tot p. A212 'n Opsomming van al die gebiede verskyn op p. A213

In die Devon-gebied het drie produsente 'n netto kontantsurplus getoon wat 'n verbetering op die vorige jaar is waar geen produsent 'n kontantsurplus kon toon nie. Die gemiddelde kontantsurplus het R1,432 per produsent bedra. Die ander vyf produsente het 'n gemiddelde netto kontanttekort van R1,445 gehad wat gunstig vergelyk met die vorige jaar se syfer van R1,670.

In die Fochville-gebied het een produsent 'n kontantsurplus van R929 en een produsent 'n kontanttekort van R2,235 gehad.

In die Greylingstad-gebied het vier produsente 'n netto kontantsurplus gehad. Die gemiddelde kontantsurplus het R1,114 per produsent beloop, wat 'n ongunstige verskil van R200 per produsent toon as dit met die vorige jaar vergelyk word. Die gemiddelde netto kontanttekort het R1,329 beloop wat uiters gunstig vergelyk met die vorige jaar se syfer van R3,027.

Drie van die produsente in die Heilbron-gebied het 'n gemiddelde netto kontantsurplus van R2,090 gehad wat R127 laer is as die gemiddeld van die vorige jaar. Die ander vyf produsente het 'n gemiddelde netto kontanttekort van R1,697 wat 'n gunstige verskil van R757 per produsent gee as dit met die vorige jaar se syfer vergelyk word.

In die Kliprivier-gebied het twee produsente 'n gemiddelde netto kontantsurplus van R1,065 getoon wat 'n ongunstige verskil van R303 gee as dit met die vorige jaar se syfer vergelyk word. Die oorblywende produsent het 'n netto kontanttekort van R7,836 gehad wat 'n ongunstige verskil van R3,502 toon as dit met die vorige jaar se syfer vergelyk word.

Vier van die produsente in die Koppies-gebied het 'n netto kontantsurplus en twee 'n netto kontanttekort getoon. Die gemiddelde netto kontantsurplus het R1,744 bedra wat R622 per produsent laer is as die van die vorige jaar. Die gemiddelde netto kontanttekort van R1,712 is R376 per produsent laer as die van die vorige jaar. Twee van die ses produsente het op 'n kontanttekort gewerk.

In die Standerton-gebied het nege van die dertien produsente 'n netto kontantsurplus getoon. Die gemiddelde netto kontantsurplus het R2,588 per produsent bedra wat R215 per produsent laer is as die van die vorige jaar. Die oorblywende vier produsente het 'n gemiddelde netto kontanttekort van R5,157 wat R2,116 hoër is as die van die vorige jaar.

In die Ventersdorp-gebied het twee produsente 'n netto kontantsurplus en drie 'n netto kontanttekort gehad. Die gemiddelde netto kontantsurplus van R3,734 vergelyk gunstig met die vorige jaar se syfer van R3,350. Die gemiddelde netto kontanttekort van die oorblywende drie produsente het R852 beloop wat uiters gunstig vergelyk met die vorige jaar se syfer van R2,556.

Een van die produsente in die Volksrust-gebied het 'n netto kontantsurplus van R2,372 gehad wat R2,236 hoër is as die syfer van die vorige jaar. Die gemiddelde netto kontanttekort het R2,592 beloop wat 'n ongunstige verskil van R638 gee as dit met die vorige jaar se syfer vergelyk word.

SAMEVATTING/

SAMEVATTING:

Nege-en-twintig van die ses-en-vyftig produsente wat in die tweede jaar aan die studie deelgeneem het, het 'n kontantsurplus en sewe-en-twintig 'n kontanttekort getoon. Die voorwaarde is dat die koste-items wel kontant uitbetaal is. Die gemiddelde netto kontantsurplus het in die tweede jaar R2,003 per produsent beloop wat R78 per produsent laer is as die van die vorige jaar. Die totale netto kontantsurplus het R58,092 bedra. Sewe-en-twintig van die varsmelkprodusente het in die tweede jaar 'n kontanttekort getoon. Die totale netto kontanttekort het R62,895 en die gemiddelde netto kontanttekort het R2,329 per produsent bedra. Dit toon 'n gunstige verskil van R231 per produsent as dit met die vorige jaar se syfer vergelyk word.

Die resultaat van die kontantvloei-state in die tweede jaar is ook 'n netto kontanttekort van R4,802 wanneer die totale netto kontantsurplus van die totale netto kontant afgetrek word. Hierdie syfer vergelyk uiters gunstig as dit met die vorige jaar se syfer van R57,935 vergelyk word. Dit toon 'n vermindering op die totale netto kontanttekort van die vorige jaar van 91.7%.

Hierdie netto kontanttekort bedra R85 per produsent in vergelyking met R864 van die vorige jaar. As die R864 as basis gebruik word, beteken dit dat die huidige jaar se syfer slegs 9.9% van die vorige jaar se syfer beloop.

Hierdie gemiddelde netto kontanttekort beloop verder R0.84 per koei in vergelyking met R8.69 van die vorige jaar. Dit beteken dat die huidige jaar se syfer 9.7% van die vorige jaar se syfer beloop.

Hierdie netto kontanttekort van R4,802 bedra 0.17c per gelling in vergelyking met die 1.72c per gelling van die vorige jaar. Dit behels 9.9% van die vorige jaar se syfer. Verder bedra hierdie netto kontant-

tekort 0.55% van die totale melkverkope in die tweede jaar van R867,978.

Die vorige jaar se ooreenstemmende persentasie was 6% gewees.

Dit blyk dus uit bogenoemde dat die tweede jaar se kontantvloestate besonder gunstig vergelyk met die van die vorige jaar.

E. REKONSILIASIE MET PRODUKSIEKOSTESTATE:

Die tabelle op p. A192 tot p. A213 kan gesien word hoe die kontantvloestate met die produksiekostestate gerekonsilieer is.

By die totale netto kontantsurplus is die bedrae van die volgende items getel nl. die eie gebruik van melk, die rantsoene aan plaasarbeiders en die kudde-appresiasie om die netto wins volgens die produksiekostestate te bepaal. Indien daar 'n kudde-depresiasie was, is dit van die totaal afgetrek.

F. GEVOLGTREKKINGS:

Dit blyk uit die samevatting van die twee periodes dat daar 'n gunstige ommeswaai in die kontantposisie van die varsmelkprodusent was.

Hierdie reaksie kan toegeskryf word aan die invloed van hierdie studie en die resultate wat na die eerste jaar aan die varsmelkprodusente beskikbaar gestel is.

ONDERNEMERSLOON

I. INLEIDING:

Dit word vandag algemeen aanvaar dat daar vier produksiefaktore nl. kapitaal, arbeid, grond en die ondernemer is. In die Ekonomie word gepraat van die verdelingsleer as hierdie onderskeie faktore behandel word. Sonder enigeen van hierdie vier produksiefaktore is dit onmoontlik om te produseer. In hierdie hoofstuk word die klem op die ondernemer as sulks gelê. Die ondernemer sal eers behandel word en daarna sy vergoeding nl. die ondernemersloon.

II. DIE ONDERNEMER:

Die ondernemer is die persoon wat die inisiatief neem om die produksiefaktore rasionalisties te kombineer en te organiseer en sodoende produkte voort te bring wat op die mark verkoop word en daardeur 'n wins behaal.

Schumann C.G.W. e.a. (Ekonomie - 'n Inleidende studie. Universiteits Uitgewers. Stellenbosch. 1957) beskryf die ondernemer op p.54 soos volg:

„Die vernaamste kentekens van die ondernemer of entrepreneur - die internasionale benaming vir iemand wat met ondernemersaktiwiteit besig is - is nie net dat hy sorg vir die koördinering van produksiefaktore nie, maar veral dat hy die risiko's, wat onafskeidelik aan die kapitalistiese produksieproses verbonde is, aanvaar. Die ondernemer in 'n bepaalde bedryf moet nl. op enige gegewe tydstip produksiefaktore in diens stel in die verwagting dat die pryse wat sy produkte sal behaal sodanig sal wees dat hy nie net sy koste i.v.m. die huur van grond, arbeid en kapitaal, en die benodigde grondstowwe kan betaal nie, maar ook iets sal hê. (Wins)

Uit/

Uit bogenoemde is dit duidelik dat Schumann e.a. ook insien dat sake soos 'n chemiese weegskaal sal balanseer. Aan die eenkant van die skaal sal koste soos grond, arbeid, kapitaal en materiaal aangetref word. Aan die ander kant van die skaal sal die inkomste uit verkope gevind word. Die balans wat aan die kostekant bygesit moet word, is die wins. Geen ondernemer sal tot die produksie van artikels oorgaan as daar nie 'n wins in die saak is nie.

Van Deventer, B. (Wins en Prysteorie met spesiale verwysing na die entrepreneur, sy funksies en beloning. C.V. Swets en Zeitlinger, Amsterdam. 1952) sit die funksies van die ondernemers op p. 12 soos volg uiteen:

- A. „Hulle besluit watter nuwe ondernemings opgerig mag word of watter nuwe produkte deur die reeds bestaande onderneminge vervaardig en verkoop mag word;
- B. hulle bepaal die mate van ekspansie of kontrakisie wat binne die bestaande onderneminge toegelaat kan word;
- C. hulle bepaal die produksie-omvang sowel as die loonpeil, en stel die pryse vas waarteen die produkte verkoop mag word;
- D. hulle wend pogings aan om hul onderhandelingsposisie te handhaaf teenoor mededingers, verkopers van grondstowwe, konsumente en arbeid;
- E. pogings word aangewend om risiko's en verliese soveel moontlik af te wend;
- F. pogings word aangewend om op politieke gebied invloed uit te oefen - daar word bv. gestreef na die instelling van beskermende tariewe en subsidies; pogings word ook aangewend om openbare lenings te verkry en kapitaaldeflasie te voorkom."

Van den Bogaerde F. (Die beginsels van die Prysteorie. J.L.v. Schaik, Bpk. Pretoria 1966, p. 135) sien die ondernemer soos volg:

„Die ondernemer se taak in die ekonomie kan nou aan die een kant as die dra van risiko beskou word en aan die ander kant as die neem van besluite oor opbrengs en pryse. Hierdie twee funksies is

vanselfsprekend/

vanselfsprekend ten nouste met mekaar verbind, want dit is juis besluite wat risiko meebring. Daar kan egter 'n verskil van mening bestaan oor wat as die ondernemingsfunksie by uitstek beskou word. Die besluit hieroor het weer 'n invloed op die verklaring van hoe wins hoegenaamde tot stand kom."

Die skrywers het dit sover in gemeen dat die ondernemer wel 'n wins vir sy aktiwiteite sal ontvang.

Hanson J.L. (A textbook of Economics. Macdonald & Evans Ltd. London 1966) sien op pp. 35 en 36 die ondernemer en sy funksies soos volg:

- a. Risikodraging. Teen sekere risiko's kan wel verseker word maar ander risiko's soos vraag en aanbod byvoorbeeld kan nie teen verseker word nie.
- B. Bestuurskontrole. Die ondernemer moet die vermoë besit om die regte mense te keur om saam met hom te werk.
- C. Ander funksies. Die ondernemer moet ook besluit hoeveel geproduseer moet word, wat die beste metode sal wees om te produseer, watter reeks goedere geproduseer sal word en hoe die produkte bemark sal word.

Uit bogenoemde gegewens kan ons wel aflei dat die ondernemer 'n individu moet wees wat al hierdie besluite moet neem.

Stonier A.W. en Hague D.C. (op. cit. p. 316) bespreek die ondernemer soos volg:

"The entrepreneur has so far been regarded as a human calculating machine. We have assumed that he is the one person in the firm who hires factors of production and that his decisions are always based on an attempt to maximise profits."

Ook uit hierdie aanhaling blyk dit duidelik dat die ondernemer die produksiefaktore so moet inspan dat daar wel 'n wins voortgebring sal word:

Stonier A.W. en Hague D.C. (op. cit. p. 317) het ook 'n antwoord probeer vind oor wat 'n ondernemer is. Hulle skryf:

"Once one looks upon the entrepreneur as more than a mere calculating machine it is possible to claim that he does fulfil a useful social function in the production process, that he is productive. The entrepreneur can be considered as possessing a marginal revenue productivity in just the same way as any other factor of production."

Bakker O. (Bedrijfshuishoudkunde. Deel 1. J. Muuses. Purmerend.

1961) beskryf die ondernemer op p. 13 soos volg:

"In het woord ondernemer of onderneming ligt het het begrip van wegen, van avontuur. En inderdaad is dit het geval. De ondernemer sticht een bedrijfshouding d.w.z. hij brengt kapitaal en arbeid byeen en organiseert daarmee een deel van de maatschappelijke voortbrenging. Het kapitaal is als regel door de ondernemer zelf gefourneerd, misschien ook deels van familieleden of derden geleend. Niettemin is hy aansprakelijk voor de terugbetaling van dit vreemde kapitaal. De arbeiders worden door hem gehuurd. Dat alles brengt voor hom lasten, opofferingen mede, die uit de opbrengst vergoed moeten worden."

Om op te som kan dus gesê word dat die skrywers daarmee eens is dat daar wel 'n ondernemer moet wees. Hierdie ondernemer hoef nie noodwendig die kapitaalbesitter van die onderneming te wees nie. Ons vind vandag dat die kapitaal al meer en meer gekonsentreerd besit word deur die aandeelhouers wat in baie gevalle nie eens weet wie die ondernemer is nie. Die ondernemer moet die produksiefaktore kombineer en organiseer om sodoende 'n wins te behaal.

III. DIE ONDERNEMERSLOON:

A. WAT IS ONDERNEMERSLOON?

Vir die funksies hierbo genoem, moet die ondernemer vergoed word. Indien die ondernemersfunksie tweeledig van aard is, sal ons twee soorte wins aantref. Die een wins sal wees vir die organiseer en koördinasie van aktiwiteite en die ander sal wees 'n vergoeding vir die kapitaalbesitters.

Stonier/

Stonier A.V. d en Hague D.C. (op. cit.) skryf op p. 317 die volgende i.v.m. ondernemersloon:

"Some idea of the difficulty in finding an answer to this question 'Why do entrepreneurs earn profits?' can be seen from the fact that the economists of the nineteenth century failed to answer it. The main reason for the failure of these economists to provide a satisfactory theory of profit seems to have been that they did not distinguish profits from interest. Because the typical entrepreneur of the nineteenth century was also the owner of the capital of his firm, economists confused the returns which he received qua entrepreneur with the money he earned qua capitalist. They did not realise that the receipt of interest as a reward for waiting and the receipt of profit as a reward for taking risks of business are not the same thing."

Uit bogenoemde is dit duidelik dat die ondernemer se vergoeding tweërlei van aard moet wees nl. 'n inkome vir sy ondernemerswerk en 'n inkome wat hy moet verdien in sy hoedanigheid as kapitaalbesitter. Ander skrywers het hulle ook met dieselfde gedagte besig gehou.

Van den Bogaerde Die beginsels van die prysteorie. J.L. van Schaik, Pretoria. 1966. (pp. 137 en 138) sê die volgende i.v.m. hierdie saak:

"As die neem van inisiatief as die funksie van die ondernemer by uitstek beskou word, kan by elke individuele firma die volgende inkomesoorte en betalings onderskei word. Die verskil tussen die totale waarde van opbrengs en die betalings aan die produksiefaktore grond, arbeid en kapitaal (in die vorm van kapitaalrente) kan die ondernemersinkome genoem word. By die uitbetalings aan die kapitaaleienaars word 'n bedrag ingesluit wat die risikopremie genoem kan word. Hierdie bedrag dien as vergoeding vir die feit dat kapitaaleienaars hulle fondse in die firma op die spel sit. Hoe groter die risiko, des te hoër moet hierdie betaling wees, maar dit is 'n gewone koste-element, net soos die versekeringspremies wat aan versekeringsmaatskappye betaal word. In teenstelling met die vorige geval is dit derhalwe nie deel van die vergoeding vir die ondernemingfunksie nie

"Die ondernemerinkome bestaan weer uit twee dele, naamlik die ondernemerloon en die ondernemerwins. Die ondernemerloon is dieselfde as die bestuursloon wat reeds ter sprake was, en kan ook beskou word as die salaris wat die betrokke ondernemer as bestuurder van 'n ander firma sou kan verdien. Die ondernemerloon kan verder beskou word as die betaling vir die groot aantal routine- en administratiewe take wat die ondernemer ook moet verrig. Die ondernemerswins is nou die wins by uitstek en kom die ondernemer toe op grond van sy inisiatief en sy besluitvaardigheid."

Van/

Van den Bogaerde het dit dus eens met Stonier en Hague dat die onder-
nemer wel 'n tweeledige inkomste moet hê nl. 'n deel vir sy ondernemers-
aktiwiteite wat hy wel by 'n ander firma sou ontvang het en 'n deel vir
die risiko aan kapitaal wat hy in die onderneming gewaag het. Maar
Van den Bogaerde gaan nog verder en sê dat die ondernemer ook 'n inkomste
moet ontvang vir sy inisiatief en besluitvaardigheid.

Schumann C.G., e.a. (op. cit. p. 399) lig die onderwerp soos volg
toe:

„Hieruit blyk dit in elk geval dat in enige bepaalde bedryf die wins
nie meer noodwendig en selfs nie gewoonlik aan een maklik indenti-
fiseerbare persoon toekom nie, maar wel aan die „ondernemers“ in
die bedryf, wie hulle ook al mag wees. In baie gevalle sal dit
die aandeelhouders wees in die mate dat hulle aktief besig is om
die produktiwiteit van die onderneming te probeer verhoog en ook
van die finansiële risiko's dra; of die afdelingshoofde in groot
korporasies mag in die suiwer wins deel in die mate dat hulle
produktiwiteit bekant die verwagte peil probeer opstoot.“

Uit bogenoemde is dit duidelik dat Schumann e.a. dit in gemeen het
met Van den Bogaerde en Stonier en Hague dat die wins van die kapitaalbe-
sitters geskei moet word van die van die ondernemers en in hierdie geval
die direkteure, afdelingshoofde, ens.

B. ONDERNEMERSLOON IN PRODUKSIKOSTE VAN VARSIELK:

In bogenoemde paragrafe het dit geblyk dat die ondernemer, in hierdie
studie, die versnellingsprodukt, 'n tweeledige inkomste moet hê nl. vir sy
ondernemerswerk en vir sy kapitaalverskaffing.

Reeds sover terug as 1939 was daar al sprake van ondernemersloon
(operator's earnings). Die onderstaande tabel is geneem uit Behrman H.I.
(op. cit. p. 35) en toon hoe die ondernemersloon bestyds bereken is.

TABLE/

TABLE 25

AVERAGE NET FARM INCOME AND OPERATORS EARNINGS ON

50 FRESH MILK FARMS 1939 - 40

Farm receipts	R4,198
Farm expenses	<u>R3,728</u>
Net farm income	R470
Interest on average investment and rental	<u>R940</u>
Operators earnings	<u>- R470</u>

"The rate of interest of 5% chosen in this study was charged on the investment in real estate, livestock and equipment. When a farm was rented, however, the rent was taken as a cost instead of interest of the capital hired."

Uit bostaande tabel is dit baie duidelik dat die ondernemersloon van die varsmolkprodusent 'n minustotaal van R470 was. Dit beteken dat die varsmolkprodusent nie eers iets oorgehad het nadat voorsiening gemaak is vir rente op belegging en huur nie. Dit dui op 'n ongesonde toestand van sake.

Maar negge jaar nadat bogenoemde ondersoek se resultaat verskyn het, het Tomlinson ook 'n studie van varsmolkboerdery in die Witwatersrand Var-smelkstreek gedoen.

Tomlinson (op. cit. p. 14) verwys na ondernemersloon soos volg:

"Die ondernemersloon verteenwoordig die vergoeding wat die boer vir sy arbeid en sy bestuur ontvang nadat alle boerdery onkoste ook in aanmerking geneem is en 'n 5 persent rente op die totale kapitaalbelegging in die boerdery ook in aanmerking geneem is.

Die netto boerdery-inkomste d.w.s. die verskil tussen die bruto-inkomste kom op die betreklike klein bedrag van gemiddeld £299 per boerdery te staan. Na verdere aftrekking van 5 persent rente op die kapitaalbelegging is die restant of ondernemersloon - £353 gemiddeld per boerdery. Hierdie bedrag is natuurlik uiters swak en toon aan dat gemiddeld vir die hele groep plase die varsmolkplaas geen vergoeding aan die boer se arbeid en bestuur gelewer het nie. Hierdie lae ondernemersloon is die resultaat van of 'n te hoë koste of 'n te lae inkomste of 'n kombinasie van albei. Indien die renteberekening op die markwaarde van die

plase gedoen was, sou die ondernemersloon nog baie swakker gewees het. Rente is egter bereken op 'n redelike landbouwaarde van die vaste eiendom."

Tabel nr. 39 op p. A251 skets die ondernemersloon volgens Tomlinson.

Watter afleidings kan nou uit die bevindings van Tomlinson F.R. gemaak word?

1. Die varsmelkprodusent ontvang geen vergoeding in die vorm van ondernemersloon nie, intendeel, hy werk op 'n groot verlies nl. -£353.3.
2. Dat sedert Behrmann H.I. in 1939-40 sy studie in die Witwatersrand gebied gedoen het, die ondernemersloon sterk na die verkeerde kant geswaai het nl. van -R470 na -R706. Dit toon 'n baie groot waarskuwing wat al eerder besef moes gewees het.
3. Die rente op kapitaal het konstant gebly in die tien jaar nl. op 5% per jaar.
4. Dat onrealistiese waardes vir die landbougrond geneem is of in Tomlinson se eie woorde:

"Indien die rentoberekening op die markwaarde van die plase gedoen was, sou die ondernemersloon nog baie swakker gewees het."

Daar is nie net aandag gegee aan ondernemersloon in die produksiekoste van varsmelk nie, maar ook in die produksiekoste van mielies.

C. ONDERNEMERSLOON IN DIE PRODUKSIEKOSTE VAN MIELIES:

In die vasstelling van die mielieprys vir die seisoen 1955/56 het die vraagstuk van ondernemersloon ook sorgvuldige aandag geniet. Tabel nr. 20 op p. A253 verwys na die vasstelling van die mielieprys vir produsente vir die 1955/56 seisoen. Hiervolgens is die produksiekoste van 20s. 7 $\frac{3}{4}$ d geneem en daarby is 'n ondernemersloon van 9s. 4 $\frac{1}{4}$ d getel ten einde op die basiese produsente prys te kom. Hierdie ondernemersloon verteenwoordig 45% van die produksiekoste van mielies soos bepaal deur die Afdeling Ekonomie en Marke van die Dept. van Landbou, of 31% van

die basiese produsenteprys.

D. GEVOLGTREKKINGS:

Soos blyk uit die bespreking in hierdie hoofstuk moet die ondernemer en in hierdie geval die varsmelkprodusent eintlik twee tipes van vergoeding of ondernemersloon ontvang. Die een deel van die vergoeding is vir die risiko wat hy neem om kapitaal in die varsmelkboerdery te belê en die ander vir sy harde werk, besluitvaardigheid, deursettingsvermoë en inisiatief en administratiewe pligte. Dit kan eintlik daarop neer op die vergoeding wat die varsmelkprodusent sou ontvang as hy 'n ander werk moes gedoen het.

Indien die ondernemersloon geneem word wat by die vasstelling van die prys van melkies geneem word, nl. 31% van die produksiekoste, dan moes die varsmelkprodusent gedurende 1967/68 gemiddeld 9.82c per gelling en gedurende 1968/69 9.38c per gelling vir ondernemersloon ontvang het.

Indien die ondernemersloon van 31% by die kosprys bygevoeg sou word, dan sou die kosprys van varsmelk gedurende 1967/68 41.52c per gelling en gedurende 1968/69 39.64c per gelling gewees het.

Hierdie ondernemersloon per gelling sou baie billik gewees het in die opsig dat 'n produsent wat 'n lae hoeveelheid gellings produseer min sou ontvang en die wat weer 'n groot hoeveelheid produseer meer sou ontvang. Die gemiddelde produksie per produsent was ongeveer 50,000 gellings per jaar. Indien hierdie gellings vermenigvuldig word met die ondernemersloon van 9.8c van 1967/68, beteken dit dat die varsmelkprodusente gemiddeld R4,900 p.j. moes ontvang het vir ondernemersloon.

As daar verder in aanmerking geneem word dat die hedendaagse werknemers meestal vyf dae per week werk of 260 dae per jaar, dan moet hierdie bedrag van R4,900 p.j. gelyk word. Die varsmelkprodusent werk 365 dae

per jaar aaneen en dus behoort hierdie bedrag $R\frac{365}{260} \times \frac{4.900}{1}$ te wees
 d.w.s. R5,421 geniddeld per jaar. Dit beteken nie dat al die vers-
 melkprodusente hierdie bedrag gaan kry nie. Produsente met 'n produksie
 van 20,000 gellings sal na die verhoging in die soos hierbo bepaal slegs
 R2,562 aan ondernemersloon ontvang en voor die verhoging in die slegs
 R1,960. As daar in aanmerking geneem word watter geweldige risiko ver-
 bonde is aan die produksie van versmelk, dan is hierdie ondernemersloon
 van R1,960 klein. Dit beteken verder dat 'n produsent wat 100,000 gel-
 lings melk per jaar lewer voor die verhoging in die, R9,820 aan onder-
 nemersloon sou ontvang. Gedurende 1967/68 sou slegs vier produsente so
 'n bedrag ontvang het. In hierdie berekenings is verder ook nie voor-
 siening gemaak vir die normale 35 dae p.j. vakansieverlof wat die pro-
 dusent in 'n ander beroep sou ontvang het nie. Die meeste produsente werk
 gedurende hierdie „vakansieverlof“, maar die ekstra geld word nie aan
 hulle uitbetaal soos in sommige ander beroepe nie.

HOOFSTUK 19.

GEVOLGTREKKINGS EN AANBEVELINGS.

A. GEVOLGTREKKINGS. Ter opsomming en afsluiting, kan nou die volgende gevolgtrekkings gemaak word na aanleiding van hierdie studie:-

1. Opnames. Daar is in die verlede slegs losse opnames i.v.m. die produksiekoste van varsmelk gemaak in die Republiek van Suid-Afrika. Hierdie opnames is onder andere deur Behrmann, Tomlinson en die Staat gedoen. Indien Behrmann of Tomlinson die opnames doen, word daar teen 'n verlies gewerk maar wanneer die Staat die opnames maak, word daar teen 'n wins varsmelk geproduseer. Die Staat se opnames moet dus verwerp word, na aanleiding van die studie van genoendes wat resultate toon wat heeltemal verskil van dié van die Staat.

2. Materiaal-
koste (Voer-
Koste) (a) Per gelling. Voerkoste het gedurende 1967/68 20.25c per gelling en gedurende 1968/69 18.99c per gelling bedra. Dit toon 'n afname van 1.26c per gelling vir die tweede jaar.

(b) Per koei. Voerkoste het gedurende 1967/68 R102.45 per koei bedra teenoor R100.41 per koei gedurende 1968/69. Dit toon 'n afname van R2.04 per koei in vergelyking met die eerste jaar.

3. Arbeidskoste/

3. Arbeidskoste. (a) Per gelling. Die arbeidskoste het van 2.39c per gelling in 1967/68 afgeneem tot 2.11c per gelling in 1968/69 d.w.s. 'n daling van 0.28c per gelling.

(b) Per koei. Die arbeidskoste per koei het met R0.94 gedaal vanaf R12.11 per koei in 1967/68 tot R11.17 per koei in 1968/69.
4. Bokoste (a) Per gelling. Die bokoste het van 4.41c per
(uitgeson-
derd rente
op kapitaal
en waarde-
vermindering) gelling in 1967/68 gestyg tot 4.55c per gelling in 1968/69, tot 4.55c d.w.s. 'n verskil van 0.14c per gelling.
5. Rente op Hierdie koste het nie veel verskil vir die twee
kapitaal en
waardever-
minding. periodes nie. Gedurende 1967/68 het hierdie koste 4.65c bedra en gedurende 1968/69 4.61c per gelling.
6. Totale bo- Die totale bokoste het van 9.06c per gelling
koste. gedurende 1967/68 gestyg tot 9.16c per gelling gedurende 1968/69.
7. Gemiddelde (a) Per gelling. Die gemiddelde produksiekoste
produksie-
koste. per gelling het gedaal van 31.70c gedurende 1967/68 tot 30.26c per gelling gedurende 1968/69 d.w.s. met 1.44c per gelling. Dit kan hoofsaaklik toegeskryf word aan hierdie studie.

(b) Per koei. Die gemiddelde produksiekoste per koei het gedaal van R160.39 tot R160.02.

8. Kudde-appresiasie. Hierdie krediet in die varsmelkboerdery het gedaal van 5.95c per gelling gedurende 1967/68 tot 4.30c per gelling gedurende 1968/69.
9. Kudde-depresiasie. Die bedrag wat hier verkry is, is by die totale produksiekoste getel om die netto produksiekoste te vind. Dit het gedaal van 0.68c per gelling gedurende 1967/68 tot 0.44c per gelling in 1968/69 d.w.s. 'n daling van 0.24c per gelling.
10. Netto wins. (a) Per gelling. Die netto wins per gelling (kudde-appresiasie en -depresiasie in berekening gebring) het gestyg van 4.38c per gelling tot 4.42c per gelling d.w.s. met 0.04c per gelling. (geen ondernemersloon is in ag geneem nie).
- (b) Per koei. Die netto wins per koei het gestyg van R22.13 tot R23.33 d.w.s. met R1.20 per koei.
11. Die laagste produksiekoste per koei gee nie noodwendig die hoogste inkomste nie.
12. Die hoogste produksiekoste per koei gee nie noodwendig die hoogste inkomste per koei nie.
13. Vervoerkoste is 'n onbehoerbare koste en het gedurende 1967/68 9.3% en gedurende 1968/69 9.6% van die verkoopprijs van varsmelk bedra.
14. In al die bogenoemde syfers is daar geen voorsiening vir onder-

nemersloon/

nemersloon gemaak wat die varsmelkprodusent vir toekom soos uiteengesit in hoofstuk 18.

15. Die rentabiliteit wat die varsmelkprodusent ontvang op sy kapitaal is heeltemal te laag as al die risiko's en arbeid in ag geneem word. Ook moet onthou word dat die varsmelkprodusent geen ondernemersloon ontvang nie.

B. AANBEVELINGS.

1. Organisasie. Daar word hiermee aanbeveel dat 'n organisasie vir die produksiekoste van varsmelk in die lewe geroep word, soortgelyk as die „L.C.P.” dienste van die „Milk Marketing Board” in Engeland. Hierdie organisasie kan met Staatshulp in die lewe geroep word en dit kan in streke verdeel word met 'n sentrale beheer.
2. Subsidie. Dit word aanbeveel dat die Staat 'n subsidie vir die varsmelkbedryf moet oorweeg. Die rede hiervoor is dat die prys van varsmelk onrealisties is uit 'n inkomste-oogpunt vir die varsmelkprodusent en dat die prys van varsmelk te hoog is uit die oogpunt van die verbruiker. Hierdie subsidie moet slegs aan bestaande varsmelkprodusente betaal word.

'n Subsidie van 6.25c per gelling word hiermee aanbeveel om die volgende redes:

(a) 107/

- (a) Om aan die varsmelkprodusent 'n inkomste te verseker vir die arbeid, toesig en bestuur van sy onderneming.
- (b) Om die rentabiliteit van die varsmelkprodusente meer realisties te maak nl. die totale kapitaal-
uitleg van R2,469,168 in 1968/69.

V R A E L Y S.

KOSPRYS T.O.V. MELKPRODUKSIE

VJR DIE WITWATERSRAND BEHEERDE GEBIED.

(ONDER BESKERMING VAN TVL. VARSMELKPRODUSENTE - VERENIGING)

NAAM: _____ PLAAS: _____

POSBUS: _____ Tel.Nr. _____ Distrik: _____

	<u>Gellings.</u>	<u>Bruto.</u>	<u>Vervoer.</u>
Maart.	_____	_____	_____
April.	_____	_____	_____
Mei.	_____	_____	_____
Junie.	_____	_____	_____
Julie.	_____	_____	_____
Augustus.	_____	_____	_____
September.	_____	_____	_____
Oktober.	_____	_____	_____
November.	_____	_____	_____
Desember.	_____	_____	_____
Januarie.	_____	_____	_____
Februarie.	_____	_____	_____
TOTAAL.	=====	=====	=====

(2) a. Huisverbruik.	Gell. _____	Bedrag _____
b. Bantoes(melk)	Gell. _____	Bedrag _____
c. Bantoes (ander)	Gell. _____	Bedrag _____
d. Kalwers	Gell. _____	Bedrag _____

(3) Arbeid.

(a) Kontant. _____

(b) Rantsoene _____

(4) a. Kudde. 1/3/68.

_____ Bulle.	@ _____ = _____
_____ Koeie.	@ _____ = _____
_____ Verse 1-2jr.	@ _____ = _____
_____ Verse 2-3jr.	@ _____ = _____
_____ Bulkalwers	@ _____ = _____
_____ Verskalwers	@ _____ = _____

TOTAAL:

(4) b. Kudde 28/2/69.

_____ Bulle	@ _____ = _____
_____ Koeie	@ _____ = _____
_____ Verse 1-2 jr.	@ _____ = _____
_____ Verse 2-3 jr.	@ _____ = _____
_____ Bulkalwers.	@ _____ = _____
_____ Verskalwers.	@ _____ = _____

TOTAAL.

(5) a. Voer gekoop.

(i) _____	ton @ _____ = R _____
(ii) _____	ton @ _____ = R _____
(iii) _____	ton @ _____ = R _____
(iv) _____	ton @ _____ = R _____
(v) _____	ton @ _____ = R _____

TOTAAL

5. b. Voer geproduseer.

(i) Kuilvoer	_____ ton @ _____ = R _____
(ii) Kafferboontjieshooi	_____ ton @ _____ = R _____
(iii) Lusern	_____ ton @ _____ = R _____
(iv) Grondboontjieshooi	_____ ton @ _____ = R _____
(v) Groenweiding	_____ ton @ _____ = R _____
(vi) _____	_____ ton @ _____ = R _____
(vii) _____	_____ ton @ _____ = R _____
(viii) _____	_____ ton @ _____ = R _____

TOTAAL:

6. Veemedisyne en Vee-arts.

7. Staluitgawes.

8. Diverse uitgawes.

9. Oorpakke en waterskoene.

10. Melkmasjien.

Datum gekoop: _____
Prys: _____

11. Melktenk.

Datum gekoop: _____
Prys: _____
Rente: _____
Persentasie: _____
Installeringskoste: _____

12. Motors en Verkoelingsapparaat.

13. Weiding.

Morge: _____
Prys per morg: _____

14. Kuilvoertorings.

1. _____	2. _____
3. _____	4. _____
5. _____	6. _____
7. _____	8. _____

15. Oppervlakte van stal. (ingesluit melkkamers)

16. K.I. Koste.

17. Landbank en oortrokke bankrente.

Kudde: _____

Uitrusting: _____

Grond: _____

18. Elektrisiteit.

20. Koeleronderhoud.

22. Lisensie: stalle.

24. Melkkanne en emmers aangekoop.

25. Voerstore.

1. _____

2. _____

3. _____

27. Beeste verkoop.

29. Waterbelasting p.j.

31. Reparasie: melkmasjien.

33. Transportkoste. _____ c per gelling.

19. Soort Kudde.

21. Massa of kanne.

23. Assuransie:Stalle.

26. Beeste aangekoop.

28. Kos vir kalwers.

30. Huurgeld vir grond
betaal - Uitsluit-
lik op melkkudde.

32. Melkaantekeningkoste.

PROEFSKRIF: KOSPRYS T.O.V. MELKPRODUKSIE VIR

DIE WITWATERSRAND BEHEERDE GEBIED.

(Onder beskerming van die Transvaalse Varsmelkprodusente vereniging).

NAAM: POSADRES:

MAAND:19.....

MAANDELIKSE OPNAME i.v.m. WERKSAAMHEDE VAN DIE MELKERY.

A. INKOMSTE.

1. Bruto bedrag van melk verkoop: R.....
2. Aantal gellings verkoop
3. Aantal gellings in die huis verbruik
4. Aantal gellings gegee aan bantoes in die melkery
5. Aantal gellings aan ander bantoes gegee
6. Aantal gellings aan kalwers gegee
7. Room verkoop: Gellings R.....
8. Kwaliteitspremie vir melktenk: R.
9. Aansporingspremie: R.....

B. UITGAWES.

1. Vervoer: Melkraad R.....	2. Veemedisyne en arts.R.....
3. Staluitgawes R.....	4. K.I. Koste R.....
5. Kontant: bantoes R.....	6. Rantsoene: Melkbantoes R..
7. Oorpakke en skoene R.....	8. Elektrisiteit of enjinkoste.
9. Koeleronderhoudskoste R...	10. Lisensie: Stalle R.....
11. Melkkanne aangekoop R.....	12. Beeste aangekoop R.....
13. Beeste verkoop R.....	14. Waterbelasting R.....
15. Huurgeld betaal op grond uitsluitlik vir melkkudde R.....	
16. Reparasie melkmasjien R...	17. Melkaantekeningskoste R...
18. Kapitaalbesteding i.v.m. melktenk, melkmasjien ens.	
19. Voer verkoop en verbruik R.....	Hoeveelheid
	Soort Hoeveelheid
20. Voer geproduseer en gedurende die maand verbruik:	
	Soort Ton Bedrag R.....
21. Gemiddelde aantal koeie vir maand	
22. Soort kudde	Totaal

23. STUUR ASB. HIERDIE VORM AAN MY TERUG SODRA U DIT VIR DIE MAAND VOLTOOI HET. U MOET EERS DIE MELKTJEK VAN DIE MELKRAAD INVUL D.W.S. OMTRENT TWEE WEKE NA DIE EINDE VAN MAAND.
- 24.. My adres is: MNR. R.B.FOURIE, BEN PIENAARSTRAAT 18, POTCHEFSTROOM.
25. Die gegewens word gebruik vir my D.Comm graad aan die Potchefstroomse Universiteit vir C.H.O.

PRODUKSIKOSTESTATE

WITWATERSRAND-GEBIED.

INHOUDESGAWE.

1 Maart 1967 - 29 Febr.1968.

<u>GEBIED</u>	<u>NR.</u>	<u>BLADSY.</u>
DEVON	1	A7
	2	A8
	3	A9
	4	A10
	5	A11
	6	A12
	7	A13
	8	A14
FOCHVILLE	1	A15
	2	A16
GREYLINGSTAD	1	A17
	2	A18
	3	A19
	4	A20
	5	A21
	6	A22
	7	A23
	8	A24
	9	A25
	10	A26
PELLEBROU	1	A27
	2	A28
	3	A29
	4	A30
	5	A31
	6	A32
	7	A33
	8	A34
	9	A35
	10	A36

KLIPRIVIER	1	A37
	2	A38
	3	A39
	4	A40
	5	A41
	6	A42
KOPPIES	1	A43
	2	A44
	3	A45
	4	A46
	5	A47
	6	A48
STANDERTON	1	A49
	2	A50
	3	A51
	4	A52
	5	A53
	6	A54
	7	A55
	8	A56
	9	A57
	10	A58
	11	A59
	12	A60
	13	A61
	14	A62
	15	A63
VENTERSDORP	1	A64
	2	A65
	3	A66
	4	A67
	5	A68
	6	A69

VOLKSRUST	1	A70
	2	A71
	3	A72
	4	A73

DEVON	TOTAAL	A74
FOCHVILLE	TOTAAL	A75
GREYLINGSTAD	TOTAAL	A76
HEILBRON	TOTAAL	A77
KLIPPRIVIER	TOTAAL	A78
KOPPIES	TOTAAL	A79
STANDERTON	TOTAAL	A80
VENTERSDORP	TOTAAL	A81
VOLKSRUST	TOTAAL	A82
NEGE GEBIEDE	TOTAAL	A83

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: DEVON.

PLAAS NO.: 1.

AANTAL KOEIE: 216.

A. <u>INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	95,396.5		29,782.43		31.22	152.72
Eie gebruik	400.0		124.88			
Rantsoene	1,464.0		457.06			
Kalwers	8,400.0		2,622.48			
TOTAAL	105,660.5		32,986.85			
B. <u>PRODUKSIEKOSTE:</u>			<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
1. <u>MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop			10,807.20			
Voer geproduseer			5,095.00			
Melk vir kalwers			2,622.48			
Weiding @ 7% p.j.			2,310.00			
TOTAAL MATERIAAL			20,834.68	19.72c	62.36	96.46
2. <u>ARBEID:</u>						
Lone			1,812.00			
Rantsoene			966.79			
Voorman			826.83			
Ongevallefonds			22.50			
TOTAAL ARBEID			3,628.12	3.42c	10.82	16.78
3. <u>BOKOSTE:</u>						
Transport			1,683.51			
Staluitgawes			136.46			
Elektrisiteit of enjin			400.00			
Oorpakke en skoene			15.00			
Veemedisyne en artse			903.00			
Melkkanne aangekoop			120.00			
Diverse uitgawes			281.08			
K.I. Koste			484.00			
Lisensie stalle			10.00			
Assuransie stalle			40.00			
SUBTOTAAL			4,073.05	3.85c		
<u>Rente op kapitaal</u>						
Op kudde @ 7½% p.j.			3,226.50			
Op melkmasjien @ 7½% p.j.			37.50			
Op uitrusting @ 7% p.j.			262.50			
Op geboue @ 7% p.j.			930.72			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.			425.00			
SUBTOTAAL			4,882.22	4.62c		
TOTAAL BOKOSTE			8,955.27	8.47c	26.84	41.46
TOTALE PRODUKSIEKOSTE			33,418.07	31.62c	100.00	154.70
MIN KUDDE-APPRESIASIE			2,904.00	2.75c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE			30,514.07	28.88c		
NETTO WINS			2,472.78	2.34c		11.45

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: DEVON.

PLAAS NO.: 2.

AANTAL KOEIE: 64.

<u>A. INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	32,436.6		10,098.79		31.13	188.06
Eie gebruik	366.0		113.94			
Rantsoene	1,464.0		455.74			
Kalwers	4,392.0		1,367.23			
TOTAAL	38,658.6		12,035.70			
<u>B. PRODUKSIEKOSTE:</u>			<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
<u>1. MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop			4,177.05			
Voer geproduseer			1,450.00			
Melk vir kalwers			1,367.23			
Weiding @ 7% p.j.			672.00			
TOTAAL MATERIAAL			7,666.28	19.85c	63.36	119.50
<u>2. ARBEID:</u>						
Lone			480.00			
Rantsoene			328.50			
Ongevallefonds			11.25			
TOTAAL ARBEID			819.75	2.12c	6.76	12.81
<u>3. BOKOSTE:</u>						
Transport			708.40			
Staluitgawes			200.00			
Elektrisiteit of enjin			480.00			
Oorpakke en skoene			30.00			
Veemedisyne en artse			70.80			
K.I. Koste			224.00			
Lisensie stalle			10.00			
Assuransie stalle			3.00			
Reparasies melkmasjien			24.00			
SUBTOTAAL			1,750.20	4.52c		
<u>Rente op kapitaal</u>						
Op kudde @ 7 $\frac{1}{2}$ % p.j.			1,307.55			
Op melkmasjien @ 7 $\frac{1}{2}$ % p.j.			52.50			
Op uitrusting @ 7% p.j.			66.50			
Op geboue @ 7% p.j.			283.50			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.			165.00			
SUBTOTAAL			1,875.05	4.85c		
TOTAAL BOKOSTE			3,625.25	9.37c	29.88	56.64
TOTALE PRODUKSIEKOSTE			12,111.28	31.33c	100.00	188.95
MIN KUDDE-APPRESIASIE			4,250.00	10.99c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE			7,861.28	20.34c		
NETTO WINS			4,174.42	10.79c		65.22

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: DEVON.

PLAAS NO.: 3.

AANTAL KOEIE: 146.

A. <u>INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	58,216.4		18,150.61		31.18	130.82
Eie gebruik	366.0		114.12			
Rantsoene	276.0		86.07			
Kalwers	2,400.0		748.32			
TOTAAL	61,258.4		19,099.12			
B. <u>PRODUKSIEKOSTE:</u>			<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
1. <u>MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop			8,096.70			
Voer geproduseer			3,990.00			
Melk vir kalwers			748.32			
Weiding @ 7% p.j.			630.00			
Huurgeld vir grond			190.00			
TOTAAL MATERIAAL			13,655.02	22.29c	68.31	93.52
2. <u>ARBEID:</u>						
Lone			600.00			
Rantsoene			265.06			
Ongevallefonds			11.25			
TOTAAL ARBEID			877.31	1.43c	4.38	6.01
3. <u>BOKOSTE:</u>						
Transport			1,454.44			
Staluitgawes			189.84			
Elektrisiteit of enjin			312.00			
Oorpakke en skoene			23.00			
Veemedisyne en artse			131.14			
Melkkanne aangekoop			32.00			
K.I. Koste			416.00			
Lisensie stalle			6.00			
SUBTOTAAL			2,564.42	4.18c		
<u>Rente op kapitaal</u>						
Op kudde @ 7½% p.j.			1,819.80			
Op melkmasjien @ 7½% p.j.			157.50			
Op uitrusting @ 7% p.j.			109.76			
Op geboue @ 7% p.j.			443.10			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.			367.00			
SUBTOTAAL			2,897.16	4.72c		
TOTAAL BOKOSTE			5,461.58	8.90c	27.31	37.40
TOTALE PRODUKSIEKOSTE			19,993.91	32.63c	100.00	136.93
MIN KUDDE-APPRESIASIE			714.00	1.16c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE			19,279.91	31.47c		
NETTO VERLIES			180.79	0.29c		1.24

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: DEVON.

PLAAS NO.: 4.

AANTAL KOEIE: 126.

A. <u>INKOMSTE:</u>	<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
		R		Sent	R
Melk verkoop	34,162.0	10,341.88		30.27	86.07
Eie gebruik	732.0	221.58			
Rantsoene	183.0	55.39			
Kalwers	750.0	227.03			
TOTAAL	35,827.0	10,845.88			
B. <u>PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
1. <u>MATERIAAL:</u>					
Voer gekoop		2,518.59			
Voer geproduseer		5,901.00			
Melk vir kalwers		227.03			
Huurgeld vir grond		960.00			
TOTAAL MATERIAAL		9,606.62	26.81c	68.28	76.24
2. <u>ARBEID:</u>					
Lone		576.00			
Rantsoene		270.00			
Ongevallefonds		11.25			
TOTAAL ARBEID		857.25	2.39c	6.09	6.80
3. <u>BOKOSTE:</u>					
Transport		866.75			
Staluitgawes		180.00			
Elektrisiteit of enjin		225.00			
Oorpakke en skoene		18.00			
Veemedisyne en artse		160.00			
Melkkanne aangekoop		60.00			
Lisensie stalle		6.00			
SUBTOTAAL		1,515.75	4.23c		
<u>Rente op kapitaal</u>					
Op kudde @ 7½% p.j.		1,923.15			
Op uitrusting @ 7% p.j.		68.60			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		98.00			
SUBTOTAAL		2,089.75	5.83c		
TOTAAL BOKOSTE		3,605.50	10.06c	25.63	28.61
TOTALE PRODUKSIEKOSTE		14,069.37	39.27c	100.00	111.65
MIN KUDDE-APPRESIASIE		1,894.00	5.29c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE		12,175.37	33.98c		
NETTO VERLIES		1,329.49	3.71c		10.55

BRON: EIE WAARNEMING.

A10

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: DEVON.

PLAAS NO.: 5.

AANTAL KOEIE: 193.

A. <u>INKOMSTE:</u>	<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
		R		Sent	R
Melk verkoop	36,279.7	11,286.40		31.11	62.78
Eie gebruik	732.0	227.73			
Rantsoene	183.0	56.93			
Kalwers	1,596.0	496.52			
TOTAAL	38,790.7	12,067.58			
B. <u>PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
1. <u>MATERIAAL:</u>					
Voer gekoop		3,705.51			
Voer geproduseer		2,632.50			
Melk vir kalwers		496.52			
Weiding @ 7% p.j.		962.50			
TOTAAL MATERIAAL		7,797.03	20.10c	58.60	40.39
2. <u>ARBEID:</u>					
Lone		744.00			
Rantsoene		286.01			
Ongevallefonde		13.75			
TOTAAL ARBEID		1,043.76	2.69c	7.84	5.41
3. <u>BOKOSTE:</u>					
Transport		998.34			
Staluitgawes		119.70			
Oorpakke en skoene		18.00			
Veemedisyne en artse		102.02			
Melkkanne aangekoop		30.00			
Lisensie stalle		10.00			
Assuransie stalle		12.00			
SUBTOTAAL		1,290.06	3.32c		
<u>Rente op kapitaal</u>					
Op kudde @ 7 $\frac{1}{2}$ % p.j.		2,639.25			
Op uitrusting @ 7% p.j.		20.65			
Op geboue @ 7% p.j.		486.50			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		30.00			
SUBTOTAAL		3,176.40	8.19c		
TOTAAL BOKOSTE		4,466.46	11.51c	33.56	23.14
TOTALE PRODUKSIEKOSTE		13,307.25	34.30c	100.00	68.94
MIN KUDDE-APPRESIASIE		2,992.00	7.71c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE		10,315.25	26.59c		
NETTO WINS		1,752.33	4.52c		9.33

BRON: EIE WAARNEMING.

All

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: DEVON.

PLAAS NO.: 6.

AANTAL KOEIE: 107.

<u>A. INKOMSTE:</u>	<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
		R		Sent	R
Melk verkoop	33,377.7	9,318.84		27.92	93.74
Eie gebruik	549.0	153.28			
Kalwers	2,000.0	558.40			
TOTAAL	35,926.7	10,030.52			
<u>B. PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
<u>1. MATERIAAL:</u>					
Voer gekoop		2,984.52			
Voer geproduseer		3,200.00			
Melk vir kalwers		558.40			
Weiding @ 7% p.j.		700.00			
TOTAAL MATERIAAL		7,442.92	20.72c	63.17	69.56
<u>2. ARBEID:</u>					
Lone		672.00			
Rantsoene		200.40			
Ongevallefonds		11.25			
TOTAAL ARBEID		883.65	2.46c	7.50	8.26
<u>3. BOKOSTE:</u>					
Transport		750.99			
Staluitgawes		240.00			
Veemedisyne en artse		221.34			
Koeleronderhoudskoste		100.00			
Lisensie stalle		10.00			
Reparasies melkmasjien		75.00			
SUBTOTAAL		1,397.33	3.89c		
<u>Rente op kapitaal</u>					
Op kudde @ 7 $\frac{1}{2}$ % p.j.		1,581.00			
Op uitrusting @ 7% p.j.		59.50			
Op geboue @ 7% p.j.		336.00			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		85.00			
SUBTOTAAL		2,061.50	5.73c		
TOTAAL BOKOSTE		3,458.83	9.62c	29.33	32.32
TOTALE PRODUKSIEKOSTE		11,785.40	32.80c	100.00	110.14
PLUS KUDDEDEPRESIASIE		2,983.00	8.30c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE		14,768.40	41.10c		
NETTO VERLIES		4,737.88	13.81c		44.28

BRON: EIE WAARNEMING.

A12

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: DEVON.

PLAAS NO.: 7.

AANTAL KOEIE: 172.

A. <u>INKOMSTE:</u>	<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
		R		Sent	R
Melk verkoop	67,630.4	21,279.35		31.46	131.06
Eie gebruik	549.0	172.72			
Rantsoene	915.0	287.86			
Kalwers	2,550.0	802.23			
TOTAAL	71,644.4	22,542.16			
B. <u>PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
1. <u>MATERIAAL:</u>					
Voer gekoop		2,253.60			
Voer geproduseer		10,968.00			
Melk vir kalwers		802.23			
Weiding @ 7% p.j.		1,050.00			
TOTAAL MATERIAAL		15,073.83	21.04c	60.23	87.64
2. <u>ARBEID:</u>					
Lone		800.00			
Rantsoene		355.14			
Ongevallefonds		15.00			
TOTAAL ARBEID		1,170.14	1.63c	4.67	6.80
3. <u>BOKOSTE:</u>					
Transport		2,028.94			
Staluitgawes		802.27			
Elektrisiteit of enjin		400.00			
Veemedisyne en artse		781.31			
Melkkanne aangekoop		70.00			
K.I. Koste		774.00			
Koeleronderhoudskoste		15.00			
Lisensie stalle		8.00			
Assuransie stalle		10.00			
Reparasies melkmasjien		137.21			
SUBTOTAAL		5,026.73	7.01c		
<u>Rente op kapitaal</u>					
Op kudde @ 7 $\frac{1}{2}$ % p.j.		2,351.03			
Op melkmasjien @ 7 $\frac{1}{2}$ % p.j.		30.00			
Op uitrusting @ 7% p.j.		31.50			
Op geboue @ 7% p.j.		1,265.39			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		85.00			
SUBTOTAAL		3,762.92	5.25c		
TOTAAL BOKOSTE		8,789.65	12.26c	35.10	51.10
TOTALE PRODUKSIEKOSTE		25,033.62	34.93c	100.00	145.54
MIN KUDDE-APPRESIASIE		8,310.00	11.60c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE		16,723.62	23.33c		
NETTO WINS		5,818.54	8.13c		33.83

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: DEVON.

PLAAS NO.: 8.

AANTAL KOEIE: 79.

<u>A. INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	36,435.2		11,327.67		31.09	159.90
Eie gebruik	732.0		227.58			
Rantsoene	1,464.0		455.16			
Kalwers	2,000.0		621.80			
TOTAAL	40,631.2		12,632.21			
<u>B. PRODUKSIEKOSTE:</u>			<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
<u>1. MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop			3,140.00			
Voer geproduseer			3,715.00			
Melk vir kalwers			621.80			
Weiding @ 7% p.j.			546.00			
TOTAAL MATERIAAL			8,022.80	19.74c	63.33	101.55
<u>2. ARBEID:</u>						
Lone			540.00			
Rantsoene			341.88			
Ongevallefonds			11.25			
TOTAAL ARBEID			893.13	2.19c	7.03	11.30
<u>3. BOKOSTE:</u>						
Transport			912.16			
Staluitgawes			204.00			
Elektrisiteit of enjin			96.00			
Oorpakke en skoene			15.00			
Veemedisyne en artse			96.00			
Melkkanne aangekoop			60.00			
K.I. Koste			240.00			
Koeleronderhoudskoste			163.00			
Lisensie stalle			8.00			
SUBTOTAAL			1,794.16	4.41c		
<u>Rente op kapitaal</u>						
Op kudde @ 7½% p.j.			1,075.13			
Op uitrusting @ 7% p.j.			91.00			
Op geboue @ 7% p.j.			665.00			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.			130.00			
SUBTOTAAL			1,961.13	4.83c		
TOTAAL BOKOSTE			3,755.29	9.24c	29.64	47.53
TOTALE PRODUKSIEKOSTE			12,671.22	31.17c	100.00	160.38
PLUS KUDDEDEPRESIASIE			280.00	0.69c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE			12,951.22	31.87c		
NETTO VERLIES			319.01	0.78c		4.04

BRON: EIE WAARNEMING.

A14

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: FOCHVILLE.

PLAAS NO.: 1.

AANTAL KOEIE: 41.

A. <u>INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	22,935.0		6,967.00		30.38	181.50
Eie gebruik	366.0		111.19			
Rantsoene	589.0		180.94			
Kalwers	600.0		182.28			
TOTAAL	24,490.0		7,441.41			
B. <u>PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>	
1. <u>MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop		1,680.00				
Voer geproduseer		2,554.00				
Melk vir kalwers		182.28				
Weiding @ 7% p.j.		336.00				
TOTAAL MATERIAAL		4,752.28	19.40c	62.88	115.91	
2. <u>ARBEID:</u>						
Lone		336.00				
Rantsoene		396.94				
Ongevallefonds		10.00				
TOTAAL ARBEID		742.94	3.03c	9.82	18.12	
3. <u>BOKOSTE:</u>						
Transport		573.38				
Staluitgawes		60.00				
Elektrisiteit of enjin		28.00				
Oorpakke en skoene		6.40				
Veemedisyne en artse		40.00				
Melkkanne aangekoop		73.00				
Koeleronderhoudskoste		120.00				
Lisensie stalle		6.00				
SUBTOTAAL		906.78	3.70c			
<u>Rente op kapitaal</u>						
Op kudde @ 7½% p.j.		597.30				
Op uitrusting @ 7% p.j.		44.80				
Op geboue @ 7% p.j.		448.70				
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		64.00				
SUBTOTAAL		1,154.80	4.71c			
TOTAAL BOKOSTE		2,061.58	8.41c	27.30	50.28	
TOTALE PRODUKSIEKOSTE		7,556.80	30.85c	100.00	184.31	
MIN KUDDE-APPRESIASIE		230.00	0.94c			
NETTO PRODUKSIEKOSTE		7,326.80	29.91c			
NETTO WINS		114.61	0.47c		2.79	

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: FOCHVILLE.

PLAAS NO.: 2.

AANTAL KOEIE: 67.

A. <u>INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	44,040.0		13,432.20		30.50	211.35
Eie gebruik	589.0		179.65			
Kalwers	1,800.0		549.00			
TOTAAL	46,429.0		14,160.85			
B. <u>PRODUKSIEKOSTE:</u>			<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
1. <u>MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop			5,800.00			
Voer geproduseer			1,080.00			
Melk vir kalwers			549.00			
Weiding @ 7% p.j.			900.00			
TOTAAL MATERIAAL			8,329.00	17.94c	62.68	124.31
2. <u>ARBEID:</u>						
Lone			864.00			
Rantsoene			192.00			
Ongevallefonds			13.75			
TOTAAL ARBEID			1,069.75	2.30c	8.03	15.97
3. <u>BOKOSTE:</u>						
Transport			1,321.20			
Staluitgawes			200.00			
Elektrisiteit of enjin			150.00			
Oorpakke en skoene			32.00			
Veemedisyne en artse			558.00			
Melkkanne aangekoop			200.00			
Koeleronderhoudskoste			100.00			
Lisensie stalle			6.00			
Assuransie stalle			12.00			
SUBTOTAAL			2,579.20	5.55c		
<u>Rente op kapitaal</u>						
Op kudde @ 7½% p.j.			851.55			
Op uitrusting @ 7% p.j.			35.00			
Op geboue @ 7% p.j.			378.00			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.			50.00			
SUBTOTAAL			1,314.55	2.83c		
TOTAAL BOKOSTE			3,893.75	8.38c	29.29	58.11
TOTALE PRODUKSIEKOSTE			13,292.50	28.62c	100.00	198.39
MIN KUDDE-APPRESIASIE			1,540.00	3.32c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE			11,752.50	25.30c		
NETTO WINS			2,408.35	5.20c		35.94

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: GREYLINGSTAD.

PLAAS NO.: 1.

AANTAL KOEIE: 59.

A. <u>INKOMSTE:</u>	<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
		R		Sent	R
Melk verkoop	26,900.8	8,454.91		31.43	157.09
Rantsoene	549.0	172.55			
Kalwers	2,040.0	641.17			
TOTAAL	29,489.8	9,268.63			
B. <u>PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
1. <u>MATERIAAL:</u>					
Voer gekoop		2,438.00			
Voer geproduseer		2,309.00			
Melk vir kalwers		641.17			
Huurgeld vir grond		552.00			
TOTAAL MATERIAAL		5,940.17	20.14c	66.40	100.68
2. <u>ARBEID:</u>					
Lone		504.00			
Rantsoene		308.83			
Ongevallefonds		11.25			
TOTAAL ARBEID		824.08	2.79c	9.21	13.96
3. <u>BOKOSTE:</u>					
Transport		809.13			
Staluitgawes		100.00			
Elektrisiteit of enjin		138.00			
Oorpakke en skoene		36.00			
Veemedisyne en artse		154.00			
Melkkanne aangekoop		66.70			
Lisensie stalle		6.00			
Assuransie stalle		4.50			
SUBTOTAAL		1,314.33	4.45c		
<u>Rente op kapitaal</u>					
Op kudde @ 7 $\frac{1}{2}$ % p.j.		867.00			
SUBTOTAAL		867.00	2.94c		
TOTAAL BOKOSTE		2,181.33	7.40c	24.39	36.98
TOTALE PRODUKSIEKOSTE		8,945.58	30.33c	100.00	151.62
MIN KUDDE-APPRESIASIE		1,643.00	5.57c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE		7,302.58	24.76c		
NETTO WINS		1,966.05	6.67c		33.32

BRON: EIE WAARNEMING.

A17

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: GREYLINGSTAD.

PLAAS NO.: 2.

AANTAL KOEIE: 193.

A. <u>INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	69,675.6		21,347.24		30.64	115.92
Eie gebruik	549.0		168.21			
Rantsoene	549.0		168.21			
Kalwers	2,250.0		689.40			
TOTAAL	73,023.6		22,373.06			
B. <u>PRODUKSIEKOSTE:</u>			<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
1. <u>MATERIAAL:</u>						
			9,000.00			
Voer gekoop			4,250.00			
Voer geproduseer			689.40			
Melk vir kalwers			700.00			
Weiding huur			600.00			
Huurgeld vir grond			15,239.40	20.87c	69.57	78.96
TOTAAL MATERIAAL						
2. <u>ARBEID:</u>						
			1,248.00			
Lone			792.45			
Rantsoene			26.25			
Ongevallefonds			2,066.70	2.83c	9.43	10.71
TOTAAL ARBEID						
3. <u>BOKOSTE:</u>						
			1,741.18			
Transport			183.00			
Staluitgawes			60.00			
Elektrisiteit of enjin			95.00			
Oorpkake en skoene			675.40			
Veemedisyne en artse			92.58			
Melkkanne aangekoop			193.00			
Koeleronderhoudskoste			6.00			
Lisensie stalle			930.00			
Huurgeld vir kudde						
SUBTOTAAL			3,976.16	5.45c		
<u>Rente op kapitaal</u>						
			582.00			
Op kudde @ 7½% p.j.			41.40			
Op uitrusting @ 7% p.j.						
SUBTOTAAL			623.40	0.85c		
TOTAAL BOKOSTE			4,599.56	6.30c	21.00	23.83
TOTALE PRODUKSIEKOSTE			21,905.66	30.00c	100.00	113.50
MIN KUDDE-APPRESIASIE			4,235.00	5.80c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE			17,670.66	24.20c		
NETTO WINS			4,702.40	6.44c		24.36

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: GREYLINGSTAD.

PLAAS NO.: 3.

AANTAL KOEIE: 120.

<u>A. INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	80,922.6		24,765.32		30.60	226.44
Eie gebruik	732.0		223.99			
Rantsoene	549.0		167.99			
Kalwers	6,588.0		2,015.93			
TOTAAL	88,791.6		27,173.23			
<u>B. PRODUKSIEKOSTE:</u>			<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
<u>1. MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop			15,023.62			
Voer geproduseer			6,000.00			
Melk vir kalwers			2,015.93			
Weiding @ 7% p.j.			2,950.00			
TOTAAL MATERIAAL			25,989.55	29.26c	72.99	216.58
<u>2. ARBEID:</u>						
Lone			1,402.50			
Rantsoene			396.59			
Ongevallefonds			22.50			
TOTAAL ARBEID			1,821.59	2.05c	5.11	15.18
<u>3. BOKOSTE:</u>						
Transport			2,225.37			
Staluitgawes			315.30			
Elektrisiteit of enjin			94.00			
Oorpakke en skoene			45.00			
Veemedisyne en artse			213.73			
Melkkanne aangekoop			95.00			
Koeleronderhoudskoste			40.00			
Lisensie stalle			6.00			
Assuransie stalle			16.00			
SUBTOTAAL			3,050.40	3.43c		
<u>Rente op kapitaal</u>						
Op kudde @ 7½% p.j.			3,947.25			
Op uitrusting @ 7% p.j.			162.40			
Op geboue @ 7% p.j.			404.25			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.			232.00			
SUBTOTAAL			4,745.90	5.35c		
TOTAAL BOKOSTE			7,796.30	8.78c	21.90	64.97
TOTALE PRODUKSIEKOSTE			35,607.44	40.09c	100.00	296.73
MIN KUDDE-APPRESIASIE			21,520.00	24.24c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE			14,087.44	15.85c		
NETTO WINS			13,085.79	14.74c		109.05

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: GREYLINGSTAD.

PLAAS NO.: 4.

AANTAL KOEIE: 44.

<u>A. INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	15,838.2		4,955.90		31.29	139.32
Eie gebruik	366.0		114.52			
Rantsoene	687.0		214.96			
Kalwers	2,700.0		844.83			
TOTAAL	19,591.2		6,130.21			
<u>B. PRODUKSIEKOSTE:</u>			<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
<u>1. MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop			800.00			
Voer geproduseer			1,740.00			
Melk vir kalwers			844.83			
Weiding @ 7% p.j.			420.00			
Huurgeld vir grond			200.00			
TOTAAL MATERIAAL			4,004.83	20.44c	55.71	91.02
<u>2. ARBEID:</u>						
Lone			360.00			
Rantsoene			261.00			
Ongevallefonds			8.75			
TOTAAL ARBEID			629.75	3.21c	8.75	14.31
<u>3. BOKOSTE:</u>						
Transport			459.30			
Staluitgawes			78.44			
Elektrisiteit of enjin			228.00			
Oorpakke en skoeie			12.00			
Veemedisyne en artse			128.61			
Lisensie stalle			6.00			
Assuransie stalle			30.00			
SUBTOTAAL			942.35	4.81c		
<u>Rente op kapitaal</u>						
Op kudde @ 7½% p.j.			859.05			
Op melktenk @ 7½% p.j.			145.50			
Op uitrusting @ 7% p.j.			46.83			
Op geboue @ 7% p.j.			301.00			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.			261.00			
SUBTOTAAL			1,613.38	8.23c		
TOTAAL BOKOSTE			2,555.73	13.04c	35.54	58.08
TOTALE PRODUKSIEKOSTE			7,190.31	36.69c	100.00	163.41
MIN KUDDE-APPRESIASIE			1,840.00	9.39c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE			5,350.31	27.30c		
NETTO WINS			779.90	3.99c		17.72

BRON: EIE WAARNEMING.

A20

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: GREYLLINGSTAD.

PLAAS NO.: 5.

AANTAL KOEIE: 61.

<u>A. INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	40,608.4		11,894.49		29.29	201.07
Eie gebruik	366.0		107.20			
Rantsoene	270.0		79.08			
Kalwers	630.0		184.53			
TOTAAL	41,874.4		12,265.30			
<u>B. PRODUKSIEKOSTE:</u>			<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
<u>1. MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop			6,430.00			
Voer geproduseer			1,000.00			
Melk vir kalwers			184.53			
Weiding @ 7% p.j.			350.00			
TOTAAL MATERIAAL			7,964.53	19.02c	70.21	130.56
<u>2. ARBEID:</u>						
Lone			468.00			
Rantsoene			238.98			
Ongevallefonds			8.75			
TOTAAL ARBEID			715.73	1.71c	6.31	11.73
<u>3. BOKOSTE:</u>						
Transport			1,176.88			
Staluitgawes			144.00			
Elektrisiteit of enjin			40.00			
Oorpakke en skoene			15.00			
Veemedisyne en artse			130.00			
Melkkanne aangekoop			26.00			
Koeleronderhoudskoste			108.00			
Lisensie stalle			6.00			
Assuransie stalle			8.00			
SUBTOTAAL			1,653.88	3.95c		
<u>Rente op kapitaal</u>						
Op kudde @ 7 $\frac{1}{2}$ % p.j.			808.05			
Op uitrusting @ 7% p.j.			52.50			
Op geboue @ 7% p.j.			76.09			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.			75.00			
SUBTOTAAL			1,011.64	2.41c		
TOTAAL BOKOSTE			2,665.52	6.36c	23.48	43.70
TOTALE PRODUKSIEKOSTE			11,345.78	27.09c	100.00	185.99
MIN KUDDE-APPRESIASIE			1,230.00	2.94c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE			10,115.78	24.15c		
NETTO WINS			2,149.52	5.14c		35.24

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: GREYLINGSTAD.

PLAAS NO.: 6.

AANTAL KOEIE: 82.

<u>A. INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	52,352.0		16,105.33		30.76	206.01
Eie gebruik	366.0		112.58			
Rantsoene	732.0		225.16			
Kalwers	1,464.0		450.33			
TOTAAL	54,914.0		16,893.40			
<u>B. PRODUKSIEKOSTE:</u>			<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
<u>1. MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop			6,634.65			
Voer geproduseer			3,628.00			
Melk vir kalwers			450.33			
Weiding @ 7% p.j.			588.00			
TOTAAL MATERIAAL			11,300.98	20.58c	65.63	137.82
<u>2. ARBEID:</u>						
Lone			792.00			
Rantsoene			499.48			
Ongevallefonds			16.25			
TOTAAL ARBEID			1,307.73	2.38c	8.59	15.95
<u>3. BOKOSTE:</u>						
Transport			1,518.31			
Staluitgawes			134.80			
Elektrisiteit of enjin			211.49			
Oorpakke en skoene			29.10			
Veemedisyne en artse			262.28			
Lisensie stalle			6.00			
Assuransie stalle			12.40			
Reparasies melkmasjien			65.65			
SUBTOTAAL			2,240.03	4.08c		
<u>Rente op kapitaal</u>						
Op kudde @ 7½% p.j.			1,268.55			
Op melkmasjien @ 7½% p.j.			104.55			
Op melktenk @ 7½% p.j.			255.00			
Op uitrusting @ 7% p.j.			10.78			
Op geboue @ 7% p.j.			242.34			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.			495.00			
SUBTOTAAL			2,376.22	4.32c		
TOTAAL BOKOSTE			4,616.25	8.40c	26.78	56.30
TOTALE PRODUKSIEKOSTE			17,224.96	31.36c	100.00	210.07
MIN KUDDE-APPRESIASIE			2,914.00	5.31c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE			14,310.96	26.05c		
NETTO WINS			2,582.44	4.71c		31.49

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: GREYLINGSTAD.

PLAAS NO.: 7.

AANTAL KOEIE: 111.

<u>A. INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	72,043.4		21,612.25		30.00	200.81
Eie gebruik	366.0		109.80			
Rantsoene	366.0		109.80			
Kalwers	1,530.0		459.00			
TOTAAL	74,305.4		22,290.85			
<u>B. PRODUKSIEKOSTE:</u>			<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
<u>1. MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop			8,179.12			
Voer geproduseer			3,524.40			
Melk vir kalwers			459.00			
Weiding @ 7% p.j.			466.20			
TOTAAL MATERIAAL			12,628.72	16.99c	64.85	113.77
<u>2. ARBEID:</u>						
Lone			399.00			
Rantsoene			224.00			
Ongevallefonds			8.75			
TOTAAL ARBEID			631.75	0.85c	3.24	5.69
<u>3. BOKOSTE:</u>						
Transport			2,089.26			
Staluitgawes			258.00			
Elektrisiteit of enjin			260.00			
Veemedisyne en artse			400.00			
K.I. Koste			200.00			
Lisensie stalle			6.00			
Assuransie stalle			22.00			
Reparasies melkmasjien			120.00			
SUBTOTAAL			3,355.26	4.51c		
<u>Rente op kapitaal</u>						
Op kudde @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.			1,694.85			
Op melkmasjien @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.			120.00			
Op melktenk @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.			247.50			
Op uitrusting @ 7% p.j.			61.60			
Op geoue @ 7% p.j.			159.60			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.			578.00			
SUBTOTAAL			2,861.55	3.85c		
TOTAAL BOKOSTE			6,216.81	8.36c	31.91	56.00
TOTALE PRODUKSIEKOSTE			19,477.28	26.20c	100.00	175.46
MIN KUDDE-APPRESIASIE			1,058.00	1.42c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE			18,419.28	24.78c		
NETTO WINS			3,871.57	5.22c		34.88

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: GREYLINGSTAD.

PLAAS NO.: 8.

AANTAL KOEIE: 77.

<u>A. INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	34,359.6		10,244.00		29.81	145.12
Eie gebruik	589.0		175.58			
Rantsoene	732.0		218.21			
Kalwers	1,800.0		536.58			
TOTAAL	37,480.6		11,174.37			
<u>B. PRODUKSIEKOSTE:</u>			<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
<u>1. MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop			4,830.40			
Voer geproduseer			1,950.00			
Melk vir kalwers			536.58			
Huurgeld vir grond			600.00			
TOTAAL MATERIAAL			7,916.98	21.12c	67.56	102.82
<u>2. ARBEID:</u>						
Lone			720.00			
Rantsoene			538.25			
Ongevallefonds			16.25			
TOTAAL ARBEID			1,274.50	3.40c	10.88	16.55
<u>3. BOKOSTE:</u>						
Transport			1,030.79			
Staluitgawes			246.00			
Elektrisiteit of enjin			99.00			
Oorpakke en skoene			47.00			
Veemedisyne en artse			133.00			
Melkkanne aangekoop			171.00			
Koeleronderhoudskoste			23.00			
Lisensie stalle			6.00			
SUBTOTAAL			1,755.79	4.68c		
<u>Rente op kapitaal</u>						
Op kudde @ 7½% p.j.			702.70			
Op uitrusting @ 7% p.j.			28.00			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.			40.00			
SUBTOTAAL			770.70	2.06c		
TOTAAL BOKOSTE			2,526.49	6.74c	21.56	32.81
TOTALE PRODUKSIEKOSTE			11,717.97	31.26c	100.00	152.18
MIN KUDDE-APPRESIASIE			2,323.00	6.19c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE			9,394.97	25.07c		
NETTO WINS			1,779.40	4.74c		23.11

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: GREYLINGSTAD.

PLAAS NO.: 9.

AANTAL KOEIE: 103.

A. INKOMSTE:		GELL.	BEDRAG		PER GELL.	PER KOEI
			R		Sent	R
Melk verkoop	61,033.2		19,309.59		31.64	191.97
Eie gebruik	732.0		231.60			
Rantsoene	732.0		231.60			
TOTAAL	62,497.2		19,772.79			
B. PRODUKSIEKOSTE:			TOTAAL	PER GELL.	% PROD. KOSTE	PER KOEI
1. MATERIAAL:						
Voer gekoop			5,235.07			
Voer geproduseer			8,640.00			
Weiding @ 7% p.j.			672.00			
TOTAAL MATERIAAL			14,547.07	23.28c	63.68	141.23
2. ARBEID:						
Lone			978.00			
Rantsoene			411.00			
Ongevallefonds			17.50			
TOTAAL ARBEID			1,406.50	2.25c	6.15	13.65
3. BOKOSTE:						
Transport			1,831.01			
Staluitgawes			360.00			
Elektrisiteit of enjin			432.00			
Oorpakke en skoene			18.00			
Veemedisyne en artse			333.71			
Lisensie stalle			6.00			
Assuransie stalle			16.00			
SUBTOTAAL			2,996.72	4.79c		
Rente op kapitaal						
Op kudde @ 7½% p.j.			2,701.80			
Op melkmasjien @ 7½% p.j.			163.50			
Op melktenk @ 7½% p.j.			70.80			
Op uitrusting @ 7% p.j.			45.50			
Op geboue @ 7% p.j.			255.08			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.			661.00			
SUBTOTAAL			3,897.68	6.24c		
TOTAAL BOKOSTE			6,894.40	11.03c	30.17	66.93
TOTALE PRODUKSIEKOSTE			22,847.97	36.56c	100.00	221.81
PLUS KUDDEDEPRESIASIE			1,349.00	2.16c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE			24,196.97	38.70c		
NETTO VERLIES			4,424.18	7.06c		42.95

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: GREYLINGSTAD.

PLAAS NO.: 10.

AANTAL KOEIE: 128.

<u>A. INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	80,925.0	24,556.17			30.34	198.30
Eie gebruik	1,098.0	331.13				
Rantsoene	732.0	222.09				
Kalwers	900.0	273.06				
TOTAAL	83,655.0	25,382.45				
<u>B. PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>	
<u>1. MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop		7,200.00				
Voer geproduseer		5,160.00				
Melk vir kalwers		273.06				
Weiding @ 7% p.j.		840.00				
TOTAAL MATERIAAL		13,473.06	16.11c	61.60		105.25
<u>2. ARBEID:</u>						
Lone		1,080.00				
Rantsoene		351.69				
Ongevallefonds		18.75				
TOTAAL ARBEID		1,450.44	1.73c	6.62		11.33
<u>3. BOKOSTE:</u>						
Transport		2,427.69				
Staluitgawes		240.00				
Elektrisiteit of enjin		326.40				
Oorpakke en skoene		30.00				
Veemedisyne en artse		413.00				
Koeleronderhoudskoste		70.00				
Lisensie stalle		6.00				
Assuransie stalle		12.00				
Reparasies melkmasjien		200.00				
SUBTOTAAL		3,725.09	4.45c			
<u>Rente op kapitaal</u>						
Op kudde @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.		1,711.50				
Op melkmasjien @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.		137.25				
Op melktenk @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.		258.75				
Op uitrusting @ 7% p.j.		54.60				
Op geboue @ 7% p.j.		465.50				
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		606.00				
SUBTOTAAL		3,233.60	3.86c			
TOTAAL BOKOSTE		6,958.69	8.31c	31.78		54.36
TOTALE PRODUKSIEKOSTE		21,882.19	26.15c	100.00		170.94
PLUS KUDDEDEPRESIASIE		1,300.00	1.56c			
NETTO PRODUKSIEKOSTE		23,182.19	27.71c			
NETTO WINS		2,200.26	2.63c			17.19

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: HEILBRON.

PLAAS NO.: 1.

AANTAL KOEIE: 136.

A. <u>INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	68,510.1	21,434.72			31.29	170.94
Eie gebruik	732.0	229.04				
Rantsoene	1,464.0	458.09				
Kalwers	3,600.0	1,126.44				
TOTAAL	74,306.1	23,248.29				
B. <u>PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>	
1. <u>MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop		5,290.14				
Voer geproduseer		6,050.00				
Melk vir kalwers		1,126.44				
Weiding @ 7% p.j.		1,260.00				
TOTAAL MATERIAAL		13,726.58	18.47c	60.20	100.93	
2. <u>ARBEID:</u>						
Lone		1,140.80				
Rantsoene		386.96				
Ongevallefonds		20.00				
TOTAAL ARBEID		1,547.76	2.08c	6.78	11.37	
3. <u>BOKOSTE:</u>						
Transport		2,118.99				
Staluitgawes		53.76				
Elektrisiteit of enjin		146.40				
Oorpakke en skoene		30.80				
Veemedisyne en artse		87.57				
Melkkanne aangekoop		180.00				
K.I. Koste		260.00				
Koeleronderhoudskoste		176.00				
Lisensie stalle		6.00				
Reparasies melkmasjien		10.00				
SUBTOTAAL		3,069.54	4.13c			
<u>Rente op kapitaal</u>						
Op kudde @ 7½% p.j.		3,583.30				
Op melkmasjien @ 7½% p.j.		46.50				
Op uitrusting @ 7% p.j.		94.80				
Op geboue @ 7% p.j.		507.92				
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		226.00				
SUBTOTAAL		4,458.52	6.00c			
TOTAAL BOKOSTE		7,528.06	10.13c	33.02	55.35	
TOTALE PRODUKSIEKOSTE		22,802.38	30.68c	100.00	167.65	
MIN KUDDE-APPRESIASIE		1,648.00	2.22c			
NETTO PRODUKSIEKOSTE		21,154.38	28.46c			
NETTO WINS		2,093.91	2.82c		15.40	

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: HEILBRON.

PLAAS NO.: 2.

AANTAL KOEIE: 51.

A. <u>INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	22,471.5		6,789.79		30.22	139.51
Eie gebruik	366.0		110.61			
Rantsoene	549.0		165.91			
Kalwers	161.0		48.65			
TOTAAL	23,547.5		7,114.96			
B. <u>PRODUKSIEKOSTE:</u>			<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
1. <u>MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop			720.00			
Voer geproduseer			3,220.00			
Melk vir kalwers			48.65			
Weiding @ 7% p.j.			218.40			
TOTAAL MATERIAAL			4,207.05	17.86c	59.04	82.49
2. <u>ARBEID:</u>						
Lone			315.00			
Rantsoene			275.70			
Ongevallefonds			7.50			
TOTAAL ARBEID			598.20	2.54c	8.40	11.73
3. <u>BOKOSTE:</u>						
Transport			677.75			
Staluitgawes			42.60			
Elektrisiteit of enjin			73.20			
Oorpakke en skoene			31.60			
Veemedisyne en artse			24.56			
Melkkanne aangekoop			36.00			
Lisensie stalle			6.00			
Assuransie stalle			12.00			
Reparasies melkmasjien			20.00			
SUBTOTAAL			923.71	3.92c		
<u>Rente op kapitaal</u>						
Op kudde @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.			688.05			
Op melkmasjien @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.			57.00			
Op uitrusting @ 7% p.j.			142.94			
Op geboue @ 7% p.j.			228.90			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.			280.00			
SUBTOTAAL			1,396.89	5.93c		
TOTAAL BOKOSTE			2,320.60	9.85c	32.56	45.50
MIN KUDDE-APPRESIASIE			1,170.00	4.97c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE			5,955.85	25.28c		
NETTO WINS			1,159.11	4.93c		22.73

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: HEILBRON.

PLAAS NO.: 3.

AANTAL KOEIE: 151.

A. <u>INKOMSTE:</u>	<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u> R		<u>PER GELL.</u> Sent	<u>PER KOEI</u> R
Melk verkoop	38,047.2	11,170.18		29.36	90.10
Eie gebruik	549.0	161.19			
Rantsoene	549.0	161.19			
Kalwers	7,200.0	2,113.92			
TOTAAL	46,345.2	13,606.48			
B. <u>PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
1. <u>MATERIAAL:</u>					
Voer gekoop		3,343.64			
Voer geproduseer		3,063.00			
Melk vir kalwers		2,113.92			
Weiding @ 7% p.j.		3,317.20			
TOTAAL MATERIAAL		11,837.76	25.54c	63.15	78.39
2. <u>ARBEID:</u>					
Lone		360.00			
Rantsoene		292.59			
Ongevallefonds		7.50			
TOTAAL ARBEID		660.09	1.42c	3.52	4.37
3. <u>BOKOSTE:</u>					
Transport		1,141.46			
Staluitgawes		60.00			
Elektrisiteit of enjin		153.72			
Oorpakke en skoene		60.00			
Veemedisyne en artse		201.86			
Melkkanne aangekoop		180.00			
Koeleronderhoudskoste		120.00			
Lisensie stalle		6.00			
Assuransie stalle		12.00			
Reparasies melkmasjien		75.00			
SUBTOTAAL		2,010.04	4.34c		
<u>Rente op kapitaal</u>					
Op kudde @ 7½% p.j.		3,671.25			
Op melkmasjien @ 7½% p.j.		33.75			
Op uitrusting @ 7% p.j.		117.95			
Op geboue @ 7% p.j.		201.10			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		214.00			
SUBTOTAAL		4,238.05	9.14c		
TOTAAL BOKOSTE		6,248.09	13.48c	33.33	41.38
TOTALE PRODUKSIEKOSTE		18,745.94	40.44c	100.00	124.14
MIN KUDDE-APPRESIASIE		7,068.00	15.25c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE		11,677.94	25.19c		
NETTO WINS		1,928.54	4.17c		12.77

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: HEILBRON.

PLAAS NO.: 4.

AANTAL KOEIE: 72.

<u>A. INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	31,483.1		9,717.63		30.87	143.11
Eie gebruik	183.0		56.49			
Rantsoene	366.0		112.98			
Kalwers	1,350.0		416.75			
TOTAAL	33,382.1		10,303.85			
<u>B. PRODUKSIEKOSTE:</u>			<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
<u>1. MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop			3,319.82			
Voer geproduseer			3,150.00			
Melk vir kalwers			416.75			
Weiding @ 7% p.j.			1,470.00			
TOTAAL MATERIAAL			8,356.57	25.03c	66.13	116.06
<u>2. ARBEID:</u>						
Lone			717.00			
Rantsoene			248.34			
Ongevallefonds			12.50			
TOTAAL ARBEID			977.84	2.93c	7.74	13.58
<u>3. BOKOSTE:</u>						
Transport			1,104.00			
Staluitgawes			98.00			
Elektrisiteit of enjin			60.00			
Oorpakke en skoene			45.00			
Veemedisyne en artse			120.00			
Lisensie stalle			6.00			
SUBTOTAAL			1,433.00	4.29c		
<u>Rente op kapitaal</u>						
Op kudde @ 7½% p.j.			1,216.05			
Op melkmasjien @ 7½% p.j.			31.50			
Op uitrusting @ 7% p.j.			84.00			
Op geboue @ 7% p.j.			373.45			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.			165.00			
SUBTOTAAL			1,870.00	5.60c		
TOTAAL BOKOSTE			3,303.00	9.89c	26.13	45.88
TOTALE PRODUKSIEKOSTE			12,637.41	37.85c	100.00	175.52
MIN KUDDE-APPRESIASIE			1,318.00	3.95c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE			11,319.41	33.90c		
NETTO VERLIES			1,015.56	3.03c		14.11

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: HEILBRON.

PLAAS NO.: 5.

AANTAL KOEIE: 54.

<u>A. INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	18,671.3		5,562.09		29.79	112.27
Eie gebruik	732.0		218.06			
Rantsoene	549.0		163.55			
Kalwers	400.0		119.16			
TOTAAL	20,352.3		6,062.86			
<u>B. PRODUKSIEKOSTE:</u>			<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
<u>1. MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop			394.04			
Voer geproduseer			1,910.50			
Melk vir kalwers			119.16			
Weiding @ 7% p.j.			147.00			
TOTAAL MATERIAAL			2,570.70	12.63c	39.95	47.61
<u>2. ARBEID:</u>						
Lone			615.00			
Rantsoene			269.75			
Ongevallefonds			11.25			
TOTAAL ARBEID			896.00	4.40c	13.92	16.59
<u>3. BOKOSTE:</u>						
Transport			712.48			
Staluitgawes			74.00			
Elektrisiteit of enjin			213.10			
Veemedisyne en artse			80.00			
Melkkanne aangekoop			7.00			
Koeleronderhoudskoste			10.00			
Lisensie stalle			6.00			
Assuransie stalle			42.00			
Reparasies melkmasjien			90.00			
SUBTOTAAL			1,234.58	6.06c		
<u>Rente op kapitaal</u>						
Op kudde @ 7½% p.j.			718.05			
Op melkmasjien @ 7½% p.j.			277.50			
Op uitrusting @ 7% p.j.			18.48			
Op geboue @ 7% p.j.			323.54			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.			396.00			
SUBTOTAAL			1,733.57	8.52c		
TOTAAL BOKOSTE			2,968.15	14.58c	46.13	54.96
TOTALE PRODUKSIEKOSTE			6,434.85	31.62c	100.00	119.16
MIN KUDDE-APPRESIASIE			843.00	4.14c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE			5,591.85	27.48c		
NETTO WINS			471.01	2.31c		8.72

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: HEILBRON.

PLAAS NO.: 6.

AANTAL KOEIE: 68.

A. <u>INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	20,306.0		6,223.79		30.65	101.53
Eie gebruik	549.0		168.27			
Rantsoene	671.0		205.66			
Kalwers	1,000.0		306.50			
TOTAAL	22,526.0		6,904.22			
B. <u>PRODUKSIEKOSTE:</u>			<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
1. <u>MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop			1,053.57			
Voer geproduseer			1,889.00			
Melk vir kalwers			306.50			
Weiding @ 7% p.j.			1,960.00			
TOTAAL MATERIAAL			5,209.07	23.13c	60.98	76.60
2. <u>ARBEID:</u>						
Lone			645.00			
Rantsoene			198.48			
Ongevallefonds			11.25			
TOTAAL ARBEID			854.73	3.79c	9.99	12.56
3. <u>BOKOSTE:</u>						
Transport			507.67			
Staluitgawes			150.00			
Elektrisiteit of enjin			80.00			
Oorpakke en skoene			35.00			
Veemedisyne en artse			70.00			
Koeleronderhoudskoste			8.00			
Lisensie stalle			6.00			
SUBTOTAAL			856.67	3.80c		
<u>Rente op kapitaal</u>						
Op kudde @ 7½% p.j.			1,274.25			
Op uitrusting @ 7% p.j.			66.50			
Op geboue @ 7% p.j.			188.30			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.			95.00			
SUBTOTAAL			1,624.05	7.21c		
TOTAAL BOKOSTE			2,480.72	11.01c	29.03	36.48
TOTALE PRODUKSIEKOSTE			8,544.52	37.93c	100.00	125.64
MIN KUDDE-APPRESIASIE			3,701.00	16.43c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE			4,843.52	21.59c		
NETTO WINS			2,060.70	9.15c		30.30

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: HEILBRON.

PLAAS NO.: 7.

AANTAL KOEIE: 137.

A. <u>INKOMSTE:</u>	<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
		R		Sent	R
Melk verkoop	57,226.4	17,292.26		30.22	139.15
Eie gebruik	732.0	221.21			
Rantsoene	366.0	110.61			
Kalwers	4,758.0	1,438.87			
TOTAAL	63,082.4	19,062.95			
B. <u>PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
1. <u>MATERIAAL:</u>					
Voer gekoop		4,967.50			
Voer geproduseer		1,050.00			
Melk vir kalwers		1,438.87			
Weiding @ 7% p.j.		1,881.60			
TOTAAL MATERIAAL		9,337.97	14.80c	56.54	68.16
2. <u>ARBEID:</u>					
Lone		2,230.00			
Rantsoene		369.81			
Ongevallefonds		32.50			
TOTAAL ARBEID		2,632.31	4.17c	15.93	19.21
3. <u>BOKOSTE:</u>					
Transport		1,430.68			
Staluitgawes		129.90			
Oorpkke en skoene		39.00			
Veemedisyne en artse		180.00			
Melkkanne aangekoop		72.00			
Lisensie stalle		6.00			
Assuransie stalle		15.00			
SUBTOTAAL		1,872.58	2.97c		
<u>Rente op kapitaal</u>					
Op kudde @ 7½% p.j.		1,864.80			
Op uitrusting @ 7% p.j.		130.55			
Op geboue @ 7% p.j.		488.60			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		187.00			
SUBTOTAAL		2,670.95	4.23c		
TOTAAL BOKOSTE		4,543.53	7.20c	27.53	33.16
TOTALE PRODUKSIEKOSTE		16,513.81	26.18c	100.00	120.53
MIN KUDDE-APPRESIASIE		1,660.00	2.63c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE		14,853.81	23.55c		
NETTO WINS		4,209.14	6.67c		30.72

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: HEILBRON.

PLAAS NO.: 8.

AANTAL KOEIE: 84.

<u>A. INKOMSTE:</u>	<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
		R		Sent	R
Melk verkoop	44,110.8	13,328.11		30.22	173.81
Eie gebruik	366.0	110.61			
Rantsoene	1,098.0	331.82			
Kalwers	2,745.0	829.54			
TOTAAL	48,319.8	14,600.08			
<u>B. PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
<u>1. MATERIAAL:</u>					
Voer gekoop		11,325.00			
Voer geproduseer		2,319.50			
Melk vir kalwers		829.54			
TOTAAL MATERIAAL		14,474.04	29.95c	67.44	172.31
<u>2. ARBEID:</u>					
Lone		1,234.50			
Rantsoene		534.86			
Ongevallefonds		22.50			
TOTAAL ARBEID		1,791.86	3.70c	8.33	21.33
<u>3. BOKOSTE:</u>					
Transport		1,324.55			
Staluitgawes		300.00			
Elektrisiteit of enjin		200.00			
Oorpakke en skoene		81.00			
Veemedisyne en artse		430.00			
Melkkanne aangekoop		135.00			
Koeleronderhoudskoste		120.00			
Lisensie stalle		6.00			
Assuransie stalle		12.00			
Melkaantekeningskoste		91.00			
SUBTOTAAL		2,699.55	5.58c		
<u>Rente op kapitaal</u>					
Op kudde @ 7½% p.j.		1,899.75			
Op melkmasjien @ 7½% p.j.		10.50			
Op uitrusting @ 7% p.j.		105.00			
Op geboue @ 7% p.j.		322.70			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		165.00			
SUBTOTAAL		2,502.95	5.18c		
TOTAAL BOKOSTE		5,202.50	10.76c	24.23	61.93
TOTALE PRODUKSIEKOSTE		21,468.40	44.41c	100.00	255.57
MIN KUDDE-APPRESIASIE		10,080.00	20.86c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE		11,388.40	23.55c		
NETTO WINS		3,211.68	6.66c		38.23

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: HEILBRON.

PLAAS NO.: 9.

AANTAL KOEIE: 62.

A. <u>INKOMSTE:</u>	<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
		R		Sent	R
Melk verkoop	9,572.5	2,502.62		26.14	68.69
Eie gebruik	240.0	62.74			
Rantsoene	240.0	62.74			
Kalwers	6,240.0	1,631.14			
TOTAAL	16,292.5	4,259.24			
B. <u>PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
1. <u>MATERIAAL:</u>					
Voer gekoop		453.00			
Voer geproduseer		1,980.00			
Melk vir klawers		1,631.14			
Weiding @ 7% p.j.		700.00			
TOTAAL MATERIAAL		4,764.14	29.24c	66.05	76.84
2. <u>ARBEID:</u>					
Lone		412.80			
Rantsoene		142.75			
Ongevallefonds		7.50			
TOTAAL ARBEID		563.05	3.45c	7.79	9.08
3. <u>BOKOSTE:</u>					
Transport		308.97			
Staluitgawes		40.00			
Elektrisiteit of enjin		47.00			
Oorpakke en skoene		48.00			
Veemedisyne en artse		25.00			
Melkkanne aangekoop		90.00			
Lisensie stalle		6.00			
Assuransie stalle		10.00			
Reparasies melkmasjien		2.00			
SUBTOTAAL		576.97	3.54c		
<u>Rente op kapitaal</u>					
Op kudde @ 7 $\frac{1}{2}$ % p.j.		754.80			
Op melkmasjien @ 7 $\frac{1}{2}$ % p.j.		78.75			
Op uitrusting @ 7% p.j.		49.00			
Op geboue @ 7% p.j.		252.00			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		175.00			
SUBTOTAAL		1,309.55	8.04c		
TOTAAL BOKOSTE		1,886.52	11.58c	26.16	30.43
TOTALE PRODUKSIEKOSTE		7,213.71	44.28c	100.00	116.35
MIN KUDDE-APPRESIASIE		44.00	0.27c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE		7,169.71	44.01c		
NETTO VERLIES		2,910.47	17.87c		46.94

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: HEILBRON.

PLAAS NO.: 10.

AANTAL KOEIE: 78.

<u>A. INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	25,509.0		7,944.41		31.14	109.16
Eie gebruik	1,098.0		341.92			
Rantsoene	732.0		227.94			
TOTAAL	27,339.0		8,514.27			
<u>B. PRODUKSIEKOSTE:</u>			<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
<u>1. MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop			1,502.64			
Voer geproduseer			1,136.00			
Weiding @ 7% p.j.			1,015.00			
TOTAAL MATERIAAL			3,653.64	13.36c	43.56	46.84
<u>2. ARBEID:</u>						
Lone			1,097.00			
Rantsoene			389.22			
Ongevallefonds			18.75			
TOTAAL ARBEID			1,504.97	5.51c	17.99	19.29
<u>3. BOKOSTE:</u>						
Transport			637.73			
Staluitgawes			120.00			
Elektrisiteit of enjin			210.00			
Oorpakke en skoene			48.30			
Veemedisyne en artse			32.90			
Lisensie stalle			6.00			
Assuransie stalle			12.00			
SUBTOTAAL			1,066.93	3.90c		
<u>Rente op kapitaal</u>						
Op kudde @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.			1,416.00			
Op uitrusting @ 7% p.j.			57.40			
Op geboue @ 7% p.j.			603.26			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.			82.00			
SUBTOTAAL			2,158.66	7.89c		
TOTAAL BOKOSTE			3,225.59	11.79c	38.45	41.35
TOTALE PRODUKSIEKOSTE			8,384.20	30.67c	100.00	107.48
MIN KUDDE-APPRESIASIE			3,476.00	12.71c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE			4,908.20	17.96c		
NETTO WINS			3,606.07	13.18c		46.23

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: KLIPPRIVIER.

PLAAS NO.: 1.

AANTAL KOEIE: 102.

A. <u>INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	41,259.0		13,453.43		32.61	137.10
Eie gebruik	457.0		149.03			
Rantsoene	960.0		313.06			
Kalwers	210.0		68.48			
TOTAAL	42,886.0		13,984.00			
B. <u>PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>	
1. <u>MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop		5,755.89				
Voer geproduseer		5,946.00				
Melk vir kalwers		68.48				
Weiding @ 7% p.j.		584.50				
Huurgeld vir grond		360.00				
TOTAAL MATERIAAL		12,714.87	29.65c	69.13		124.65
2. <u>ARBEID:</u>						
Lone		732.00				
Rantsoene		89.35				
Ongevalleforde		11.25				
TOTAAL ARBEID		832.60	1.94c	4.52		8.16
3. <u>BOKOSTE:</u>						
Transport		948.97				
Staluitgawes		101.40				
Elektrisiteit of enjin		300.00				
Veemedisyne en artse		397.46				
K.I. Koste		211.00				
Koeleronderhoudskoste		49.00				
Lisensie stalle		6.00				
Reparasies melkmasjien		83.00				
SUBTOTAAL		2,096.83	4.89c			
<u>Rente op kapitaal</u>						
Op kudde @ 7 $\frac{1}{2}$ % p.j.		1,704.30				
Op melkmasjien @ 7 $\frac{1}{2}$ % p.j.		24.30				
Op melktank @ 7 $\frac{1}{2}$ % p.j.		150.00				
Op uitrusting @ 7% p.j.		169.05				
Op geboue @ 7% p.j.		228.20				
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		474.00				
SUBTOTAAL		2,749.85	6.41c			
TOTAAL BOKOSTE		4,846.68	11.30c	26.35		47.51
TOTALE PRODUKSIEKOSTE		18,394.15	42.89c	100.00		180.32
MIN KUDDE-APPRESIASIE		1,798.00	4.19c			
NETTO PRODUKSIEKOSTE		16,596.15	38.70c			
NETTO VERLIES		2,612.15	6.09c			25.61

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: KLIPRIVIER.

PLAAS NO.: 2.

AANTAL KOEIE: 138.

A. <u>INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	70,981.4		21,258.02		29.95	163.94
Eie gebruik	366.0		109.62			
Rantsoene	823.0		246.64			
Kalwers	3,370.0		1,009.32			
TOTAAL	75,540.4		22,623.60			
B. <u>PRODUKSIEKOSTE:</u>			<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
1. <u>MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop			8,518.75			
Voer geproduseer			2,900.00			
Melk vir kalwers			1,009.32			
Weiding @ 7% p.j.			1,260.00			
TOTAAL MATERIAAL			13,688.07	18.12c	67.19	99.19
2. <u>ARBEID:</u>						
Lone			1,123.20			
Rantsoene			473.44			
Ongevallefonds			20.00			
TOTAAL ARBEID			1,616.64	2.14c	7.93	11.71
3. <u>BOKOSTE:</u>						
Transport			1,632.56			
Staluitgawes			267.73			
Elektrisiteit of enjin			228.00			
Oorpkake en skoene			105.90			
Veemedisyne en artse			371.07			
K.I. Koste			70.00			
Koeleronderhoudskoste			84.73			
Lisensie stalle			6.00			
SUBTOTAAL			2,765.99	3.66c		
<u>Rente op kapitaal</u>						
Op kudde @ 7½% p.j.			1,540.65			
Op melktenk @ 7½% p.j.			156.00			
Op uitrusting @ 7% p.j.			19.95			
Op geboue @ 7% p.j.			350.42			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.			237.00			
SUBTOTAAL			2,304.02	3.05c		
TOTAAL BOKOSTE			5,070.01	6.71c	24.88	36.74
TOTALE PRODUKSIEKOSTE			20,374.72	26.97c	100.00	147.64
MIN KUDDE-APPRESIASIE			1,434.00	1.90c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE			18,940.72	25.07c		
NETTO WINS			3,682.88	4.88c		26.69

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: KLIPRIVIER.

PLAAS NO.: 3.

AANTAL KOEIE: 116.

A. <u>INKOMSTE:</u>	<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
		R		Sent	R
Melk verkoop	62,008.5	19,282.96		31.10	181.59
Eie gebruik	4,450.0	1,383.95			
Rantsoene	1,281.0	398.39			
TOTAAL	67,739.5	21,065.30			
B. <u>PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
1. <u>MATERIAAL:</u>					
Voer gekoop		6,335.31			
Voer geproduseer		9,200.00			
Weiding @ 7% p.j.		1,680.00			
TOTAAL MATERIAAL		17,215.31	25.41c	76.21	148.41
2. <u>ARBEID:</u>					
Lone		1,080.00			
Rantsoene		719.99			
Ongevallefonds		22.50			
TOTAAL ARBEID		1,822.49	2.69c	8.07	15.71
3. <u>BOKOSTE:</u>					
Transport		1,000.00			
Staluitgawes		96.50			
Elektrisiteit of enjin		144.00			
Veemedisyne en artse		144.00			
Melkkanne aangekoop		30.00			
Lisensie stalle		6.00			
Assuransie stalle		12.00			
SUBTOTAAL		1,432.50	2.11c		
<u>Rente op kapitaal</u>					
Op kudde @ 7½% p.j.		1,396.50			
Op uitrusting @ 7% p.j.		59.50			
Op geboue @ 7% p.j.		579.60			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		85.00			
SUBTOTAAL		2,120.60	3.13c		
TOTAAL BOKOSTE		3,553.10	5.24c	15.72	30.63
TOTALE PRODUKSIEKOSTE		22,590.90	33.34c	100.00	194.75
MIN KUDDE-APPRESIASIE		560.00	0.83c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE		22,030.90	32.51c		
NETTO VERLIES		965.60	1.41c		8.32

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: KLIPRIVIER.

PLAAS NO.: 4.

AANTAL KOEIE: 71.

<u>A. INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	32,843.6		10,351.97		31.52	167.07
Eie gebruik	500.0		157.60			
Rantsoene	1,890.0		595.73			
Kalwers	2,400.0		756.48			
TOTAAL	37,633.6		11,861.78			
<u>B. PRODUKSIEKOSTE:</u>			<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
<u>1. MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop			6,353.00			
Voer geproduseer			2,260.00			
Melk vir kalwers			756.48			
Weiding @ 7% p.j.			1,417.50			
TOTAAL MATERIAAL			10,786.98	28.66c	67.72	151.92
<u>2. ARBEID:</u>						
Lone			720.00			
Rantsoene			595.32			
Ongevallefonds			16.25			
TOTAAL ARBEID			1,331.57	3.54c	8.36	18.75
<u>3. BOKOSTE:</u>						
Transport			755.40			
Staluitgawes			100.00			
Elektrisiteit of enjin			144.00			
Oorpakke en skoene			31.20			
Veemedisyne en artse			312.00			
Melkkanne aangekoop			18.00			
Diverse uitgawes			117.00			
Koeleronderhoudskoste			50.00			
Lisensie stalle			6.00			
Melkaantekeningskoste			110.00			
SUBTOTAAL			1,643.60	4.36c		
<u>Rente op kapitaal</u>						
Op kudde @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.			1,351.05			
Op melktenk @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.			156.00			
Op uitrusting @ 7% p.j.			48.20			
Op geboue @ 7% p.j.			339.50			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.			274.00			
SUBTOTAAL			2,168.75	5.76c		
TOTAAL BOKOSTE			3,812.35	10.12c	23.92	53.69
TOTALE PRODUKSIEKOSTE			15,930.90	42.32c	100.00	224.36
MIN KUDDE-APPRESIASIE			4,720.00	12.54c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE			11,210.90	29.78c		
NETTO WINS			650.88	1.74c		9.16

BRON: EIE WAARNEMING.

A40

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: KLIPRIVIER.

PLAAS NO.: 5.

AANTAL KOEIE: 49.

<u>A. INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	36,930.0		11,454.40		31.02	239.49
Eie gebruik	92.0		28.54			
Rantsoene	183.0		56.77			
Kalwers	630.0		195.43			
TOTAAL	37,835.0		11,735.14			
<u>B. PRODUKSIEKOSTE:</u>			<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
<u>1. MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop			3,055.35			
Voer geproduseer			4,300.00			
Melk vir kalwers			195.43			
TOTAAL MATERIAAL			7,550.78	19.96c	69.77	154.09
<u>2. ARBEID:</u>						
Lone			432.00			
Rantsoene			146.77			
Ongevallefonds			7.50			
TOTAAL ARBEID			586.27	1.55c	5.42	11.96
<u>3. BOKOSTE:</u>						
Transport			849.26			
Staluitgawes			161.34			
Elektrisiteit of enjin			130.00			
Veemedisyne en artse			306.02			
Lisensie stalle			6.00			
Reparasies melkmasjien			35.85			
SUBTOTAAL			1,488.57	3.93c		
<u>Rente op kapitaal</u>						
Op kudde @ 7½% p.j.			922.80			
Op melkmasjien @ 7½% p.j.			37.50			
Op uitrusting @ 7% p.j.			23.80			
Op geboue @ 7% p.j.			133.00			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.			84.00			
SUBTOTAAL			1,201.10	3.17c		
TOTAAL BOKOSTE			2,689.67	7.10c	24.81	54.89
TOTALE PRODUKSIEKOSTE			10,826.72	28.61c	100.00	220.94
MIN KUDDE-APPRESIASIE			2,043.00	5.40c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE			8,783.72	23.21c		
NETTO WINS			2,951.42	7.81c		60.23

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTANT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: KLIPRIVIER.

PLAAS NO.: 6.

AANTAL KOEIE: 72.

A. <u>INKOMSTE:</u>	<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
		R		Sent	R
Melk verkoop	71,504.0	21,730.00		30.39	311.07
Eie gebruik	732.0	222.45			
Rantsoene	1,464.0	444.90			
TOTAAL	73,700.0	22,397.35			
B. <u>PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
1. <u>MATERIAAL:</u>					
Voer gekoop		9,900.00			
Voer geproduseer		4,450.00			
Huurgeld vir grond		1,200.00			
TOTAAL MATERIAAL		15,550.00	21.10c	76.45	215.97
2. <u>ARBEID:</u>					
Lone		1,059.00			
Rantsoene		967.07			
Ongevallefonds		25.00			
TOTAAL ARBEID		2,051.07	2.78c	10.07	28.49
3. <u>BOKOSTE:</u>					
Transport		478.20			
Staluitgawes		187.00			
Elektrisiteit of enjin		380.00			
Veemedisyne en artse		53.00			
Melkkanne aangekoop		72.00			
Koeleronderhoudskoste		102.00			
Lisensie stalle		6.00			
Assuransie stalle		62.00			
SUBTOTAAL		1,340.20	1.82c		
Rente op kapitaal					
Op kudde @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.		1,400.70			
SUBTOTAAL		1,400.70	1.90c		
TOTAAL BOKOSTE		2,740.90	3.72c	13.48	38.07
TOTALE PRODUKSIEKOSTE		20,341.97	27.60c	100.00	282.53
PLUS KUDDEDEPRESIASIE		3,455.00	4.69c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE		23,796.97	32.39c		
NETTO VERLIES		1,399.62	1.90c		19.44

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: KOPPIES.

PLAAS NO.: 1.

AANTAL KOEIE: 65.

A. <u>INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	36,888.2		11,441.26		31.02	199.31
Eie gebruik	183.0		56.77			
Rantsoene	1,098.0		340.60			
Kalwers	3,600.0		1,116.72			
TOTAAL	41,769.2		12,955.35			
B. <u>PRODUKSIEKOSTE:</u>			<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
1. <u>MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop			1,440.00			
Voer geproduseer			7,442.42			
Melk vir kalwers			1,116.72			
Weiding @ 7% p.j.			315.00			
Huurgeld vir grond			484.00			
TOTAAL MATERIAAL			10,798.14	25.85c	65.53	166.13
2. <u>ARBEID:</u>						
Lone			864.00			
Rantsoene			609.16			
Ongevallefonds			18.75			
TOTAAL ARBEID			1,491.91	3.57c	9.05	22.95
3. <u>BOKOSTE:</u>						
Transport			1,106.65			
Staluitgawes			120.00			
Elektrisiteit of enjin			144.00			
Oorpkake en skoene			62.00			
Veemedisyne en artse			144.00			
K.I. Koste			44.00			
Lisensie stalle			6.00			
Assuransie stalle			90.00			
Waterbelasting			164.00			
SUBTOTAAL			1,880.65	4.50c		
<u>Rente op kapitaal</u>						
Op kudde @ 7½% p.j.			1,452.00			
Op melkmasjien @ 7½% p.j.			49.00			
Op melktenk @ 7½% p.j.			150.50			
Op uitrusting @ 7% p.j.			35.56			
Op geboue @ 7% p.j.			289.73			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.			336.00			
SUBTOTAAL			2,312.79	5.53c		
TOTAAL BOKOSTE			4,193.44	10.03c	25.42	64.51
TOTALE PRODUKSIEKOSTE			16,483.49	39.45c	100.00	253.59
MIN KUDDE-APPRESIASIE			1,570.00	3.76c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE			14,913.49	35.69c		
NETTO VERLIES			1,958.14	4.67c		30.12

BRON: EIE WAARNEMING.

A43

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: KOPPIES.

PLAAS NO.: 2.

AANTAL KOEIE: 56.

A. <u>INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	46,061.4		14,592.65		31.68	269.83
Eie gebruik	366.0		115.95			
Rantsoene	549.0		173.92			
Kalwers	720.0		228.09			
TOTAAL	47,696.4		15,110.61			
B. <u>PRODUKSIEKOSTE:</u>			<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
1. <u>MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop			1,878.95			
Voer geproduseer			2,412.00			
Melk vir kalwers			228.09			
Huurgeld vir grond			120.00			
TOTAAL MATERIAAL			4,639.04	9.73c	48.05	82.84
2. <u>ARBEID:</u>						
Lone			895.00			
Rantsoene			327.52			
Ongevallefonds			16.25			
TOTAAL ARBEID			1,238.77	2.60c	12.84	22.12
3. <u>BOKOSTE:</u>						
Transport			1,408.86			
Staluitgawes			100.53			
Elektrisiteit of enjin			200.00			
Oorpakke en skoene			68.00			
Veemedisyne en artse			229.26			
Melkkanne aangekoop			2.00			
Lisensie stalle			6.00			
Assuransie stalle			14.00			
Waterbelasting			51.95			
SUBTOTAAL			2,080.60	4.36c		
<u>Rente op kapitaal</u>						
Op kudde @ 7½% p.j.			759.00			
Op melkmasjien @ 7½% p.j.			58.05			
Op melktenk @ 7½% p.j.			106.70			
Op uitrusting @ 7% p.j.			39.41			
Op geboue @ 7% p.j.			356.50			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.			378.00			
SUBTOTAAL			1,697.66	3.56c		
TOTAAL BOKOSTE			3,778.26	7.92c	39.11	67.47
TOTALE PRODUKSIEKOSTE			9,656.07	20.25c	100.00	172.43
MIN KUDDE-APPRESIASIE			1,203.00	2.52c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE			8,453.07	17.73c		
NETTO WINS			6,657.54	13.95c		118.88

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: KOPPIES.

PLAAS NO.: 3.

AANTAL KOEIE: 55.

A. <u>INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	28,870.5		8,975.37		31.09	176.53
Eie gebruik	366.0		113.79			
Rantsoene	915.0		284.47			
Kalwers	1,080.0		335.77			
TOTAAL	31,231.5		9,709.40			
B. <u>PRODUKSIEKOSTE:</u>			<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
1. <u>MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop			819.43			
Voer geproduseer			2,262.70			
Melk vir kalwers			335.77			
Weiding @ 7% p.j.			1,420.00			
TOTAAL MATERIAAL			4,837.90	15.49c	58.81	87.96
2. <u>ARBEID:</u>						
Lone			504.00			
Rantsoene			305.68			
Ongevallefonds			11.25			
TOTAAL ARBEID			820.93	2.63c	9.99	14.93
3. <u>BOKOSTE:</u>						
Transport			863.83			
Staluitgawes			77.46			
Elektrisiteit of enjin			146.00			
Oorpakke en skoene			23.50			
Veemedisyne en artse			69.00			
Diverse uitgawes			25.00			
Lisensie stalle			6.00			
Assuransie stalle			16.00			
Waterbelasting			160.00			
SUBTOTAAL			1,386.79	4.44c		
<u>Rente op kapitaal</u>						
Op kudde @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.			645.30			
Op melktenk @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.			79.27			
Op geboue @ 7% p.j.			274.95			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.			181.00			
SUBTOTAAL			1,180.52	3.78c		
TOTAAL BOKOSTE			2,567.31	8.22c	31.20	46.68
TOTALE PRODUKSIEKOSTE			8,226.14	26.34c	100.00	149.57
MIN KUDDE-APPRESIASIE			1,422.00	4.55c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE			6,804.14	21.79c		
NETTO WINS			2,905.26	9.30c		52.82

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: KOPPIES.

PLAAS NO.: 4.

AANTAL KOEIE: 42.

A. INKOMSTE:	GELL.	BEDRAG		PER GELL.	PER KOEI
		R		Sent	R
Melk verkoop	22,499.2	6,899.58		30.67	202.71
Eie gebruik	549.0	168.38			
Rantsoene	815.0	249.96			
Kalwers	3,900.0	1,196.13			
TOTAAL	27,763.2	8,514.05			
B. PRODUKSIEKOSTE:		TOTAAL	PER GELL.	% PROD. KOSTE	PER KOEI
1. MATERIAAL:					
Voer gekoop		1,710.00			
Voer geproduseer		2,512.00			
Melk vir kalwers		1,196.13			
Weiding @ 7% p.j.		210.00			
TOTAAL MATERIAAL		5,628.13	20.28c	60.36	134.00
2. ARBEID:					
Lone		144.00			
Rantsoene		145.34			
Ongevallefonds		3.75			
TOTAAL ARBEID		293.09	1.06c	3.15	6.98
3. BOKOSTE:					
Transport		675.00			
Staluitgawes		120.00			
Oorpakke en skoene		11.20			
Veemedisyne en artse		500.00			
Lisensie stalle		6.00			
Assuransie stalle		10.00			
Melkaantekeningskoste		84.00			
SUBTOTAAL		1,406.20	5.06c		
Rente op kapitaal					
Op kudde @ 7½% p.j.		1,613.75			
Op uitrusting @ 7% p.j.		3.50			
Op geboue @ 7% p.j.		378.00			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		5.00			
SUBTOTAAL		2,000.25	7.20c		
TOTAAL BOKOSTE		3,406.45	12.26c	36.49	81.11
TOTALE PRODUKSIEKOSTE		9,327.67	33.60c	100.00	222.09
MIN KUDDE-APPRESIASIE		8,605.00	30.99c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE		722.67	2.61c		
NETTO WINS		7,791.38	28.06c		185.51

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: KOPPIES.

PLAAS NO.: 5.

AANTAL KOEIE: 82.

<u>A. INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	27,246.5		8,479.07		31.12	105.02
Eie gebruik	366.0		113.90			
Rantsoene	60.0		18.67			
TOTAAL	27,672.5		8,611.64			
<u>B. PRODUKSIEKOSTE:</u>			<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
<u>1. MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop			367.16			
Voer geproduseer			4,623.75			
Weiding @ 7% p.j.			840.00			
TOTAAL MATERIAAL			5,830.91	21.07c	60.83	71.11
<u>2. ARBEID:</u>						
Lone			552.00			
Rantsoene			116.11			
Ongevallefonds			8.75			
TOTAAL ARBEID			676.86	2.45c	7.07	8.25
<u>3. BOKOSTE:</u>						
Transport			817.39			
Staluitgawes			88.13			
Oorpakke en skoene			17.75			
Veemedisyne en artse			105.73			
Koeleronderhoudskoste			175.65			
Lisensie stalle			6.00			
Assuransie stalle			5.00			
SUBTOTAAL			1,215.65	4.39c		
<u>Rente op kapitaal</u>						
Op kudde @ 7½% p.j.			1,444.13			
Op uitrusting @ 7% p.j.			44.10			
Op geboue @ 7% p.j.			311.50			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.			63.00			
SUBTOTAAL			1,862.73	6.73c		
TOTAAL BOKOSTE			3,078.38	11.12c	32.10	37.54
TOTALE PRODUKSIEKOSTE			9,586.15	34.64c	100.00	116.90
MIN KUDDE-APPRESIASIE			4,320.00	15.61c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE			5,266.15	19.03c		
NETTO WINS			3,345.49	12.09c		40.80

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: KOPPIES.

PLAAS NO.: 6.

AANTAL KOEIE: 93.

A. <u>INKOMSTE:</u>	<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
		R		Sent	R
Melk verkoop	44,620.5	14,079.02		31.55	158.15
Eie gebruik	366.0	115.47			
Rantsoene	1,418.0	447.40			
Kalwers	210.0	66.26			
TOTAAL	46,614.5	14,708.15			
B. <u>PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
1. <u>MATERIAAL:</u>					
Voer gekoop		93.25			
Voer geproduseer		6,603.00			
Melk vir kalwers		66.26			
Weiding @ 7% p.j.		210.00			
TOTAAL MATERIAAL		6,972.51	14.96c	52.45	74.97
2. <u>ARBEID:</u>					
Lone		624.00			
Rantsoene		476.31			
Ongevallefonds		15.00			
TOTAAL ARBEID		1,115.31	2.39c	8.38	11.99
3. <u>BOKOSTE:</u>					
Transport		1,339.63			
Staluitgawes		113.49			
Elektrisiteit of enjin		220.00			
Oorpakke en skoene		18.00			
Veemedisyne en artse		282.79			
Lisensie stalle		6.00			
Assuransie stalle		10.00			
Waterbelasting		260.00			
Reparasies melkmasjien		33.32			
SUBTOTAAL		2,283.23	4.89c		
Rente op kapitaal					
Op kudde @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.		1,734.37			
Op melkmasjien @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.		45.00			
Op melktenk @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.		225.00			
Op geboue @ 7% p.j.		561.40			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		360.00			
SUBTOTAAL		2,925.77	6.28c		
TOTAAL BOKOSTE		5,209.00	11.17c	39.17	56.01
TOTALE PRODUKSIEKOSTE		13,296.82	28.52c	100.00	142.97
MIN KUDDE-APPRESIASIE		3,566.00	7.65c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE		9,730.82	20.87c		
NETTO WINS		4,977.33	10.68c		53.52

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: STANDERTON.

PLAAS NO.: 1.

AANTAL KOEIE: 88.

A. INKOMSTE:		GELL.	BEDRAG		PER GELL.	PER KOEI
			R		Sent	R
Melk verkoop	48,763.0		15,292.20		31.36c	184.25
Eie gebruik	504.0		158.05			
Rantsoene	1,260.0		396.14			
Kalwers	1,176.0		368.79			
TOTAAL	51,703.0		16,214.18			
B. PRODUKSIEKOSTE:			TOTAAL	PER GELL.	% PROD. KOSTE	PER KOEI
1. MATERIAAL:						
Voer gekoop			6,985.00			
Voer geproduseer			1,935.00			
Melk vir kalwers			368.79			
Weiding @ 7% p.j.			-			
Huurgeld vir grond			1,158.00			
TOTAAL MATERIAAL			10,446.79	20.22c	62.75	118.71
2. ARBEID:						
Lone			783.60			
Rantsoene			526.96			
Voorman			-			
Ongvallefonds			17.50			
TOTAAL ARBEID			1,328.06	2.57c	7.97	15.09
3. BOKOSTE:						
Transport			1,618.11			
Staluitgawes			260.74			
Elektrisiteit of enjin			125.00			
Oorpakke en skoene			32.00			
Veemedisyne en artse			246.15			
Melkkanne aangekoop			120.00			
K.I. Koste			356.00			
Lisensie stalle			6.00			
Assuransie stalle			98.10			
Reparasies melkmasjien			105.50			
Melkaantekeningskoste			88.05			
SUBTOTAAL			3,055.65	5.91c		
Rente op kapitaal						
Op kudde @ 7½% p.j.			1,753.05			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.			75.00			
SUBTOTAAL			1,828.05	3.53c		
TOTAAL BOKOSTE			4,883.70	9.44c	29.28	55.50
TOTALE PRODUKSIEKOSTE			16,658.55	32.22c	100.00	189.30
MIN KUDDE-APPRESIASIE			6,766.00	13.08c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE			9,892.55	19.14c		
NETTO WINS			6,321.63	12.22c		71.84

BRON: EI WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: STANDERTON.

PLAAS NO.: 2.

AANTAL KOEIE: 175.

<u>A. INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	119,118.7		37,218.58		31.24c	216.85
Eie gebruik	732.0		228.68			
Rantsoene	1,189.0		371.44			
Kalwers	420.0		131.21			
TOTAAL	121,459.7		37,949.91			
<u>B. PRODUKSIEKOSTE:</u>			<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
<u>1. MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop			11,716.80			
Voer geproduseer			6,540.00			
Melk vir kalwers			131.21			
Weiding @ 7% p.j.			600.00			
Huurgeld vir grond			-			
TOTAAL MATERIAAL			18,988.01	15.64c	60.95	108.50
<u>2. ARBEID:</u>						
Lone			960.00			
Rantsoene			325.65			
Voorman			-			
Ongevallefonds			16.25			
TOTAAL ARBEID			1,301.90	1.07c	4.17	7.44
<u>3. BOKOSTE:</u>						
Transport			4,407.36			
Staluitbawes			256.37			
Elektrisiteit of enjin			304.40			
Oorpakke en skoene			64.00			
Veemedisyne en artse			244.51			
K.I. Koste			344.00			
Lisensie stalle			6.00			
Assuransie stalle			22.00			
Melkaantekeningskoste			48.00			
SUBTOTAAL			5,696.64	4.69c		
<u>Rente op kapitaal</u>						
Op kudde @ 7½% p.j.			2,949.75			
Op melkmasjien @ 7½% p.j.			252.00			
Op melktenk @ 7½% p.j.			293.40			
Op uitrusting @ 7% p.j.			10.50			
Op geboue @ 7% p.j.			781.76			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.			890.00			
SUBTOTAAL			5,177.41	4.26c		
TOTAAL BOKOSTE			10,874.05	8.95c	34.88	62.14
TOTALE PRODUKSIEKOSTE			31,163.96	25.66c	100.00	178.08
MIN KUDDE-APPRESIASIE			4,660.00	3.84c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE			26,503.96	21.82c		
NETTO WINS			11,445.95	9.42c		65.40

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: STANDERTON.

PLAAS NO.: 3.

AANTAL KOEIE: 181.

A. <u>INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	96,215.5		30,274.90		31.47	174.09
Eie gebruik	366.0		115.18			
Rantsoene	1,464.0		460.72			
Kalwers	2,100.0		660.87			
TOTAAL	100,145.5		31,511.67			
B. <u>PRODUKSIEKOSTE:</u>			<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
1. <u>MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop			9,142.00			
Voer geproduseer			3,510.00			
Melk vir kalwers			660.87			
Weiding @ 7% p.j.			2,704.80			
Huurgeld vir grond			300.00			
TOTAAL MATERIAAL			16,317.67	16.29c	62.27	90.15
2. <u>ARBEID:</u>						
Lone			600.00			
Rantscene			1,041.52			
Voorman			-			
Ongevallefonds			21.25			
TOTAAL ARBEID			1,662.77	1.66c	6.35	9.18
3. <u>BOKOSTE:</u>						
Transport			3,176.11			
Staluitgawes			448.00			
Elektrisiteit of enjin			345.00			
Oorpakke en skoene			30.00			
Veemedisyne en artse			148.00			
Lisensie stalle			6.00			
SUBTOTAAL			4,152.11	4.15c		
<u>Rente op kapitaal</u>						
Op kudde @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.			3,088.12			
Op melktenk @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.			210.00			
Op uitrusting @ 7% p.j.			29.82			
Op geboue @ 7% p.j.			399.84			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.			343.00			
SUBTOTAAL			4,070.78	4.06c		
TOTAAL BOKOSTE			8,222.89	8.21c	31.38	45.43
TOTALE PRODUKSIEKOSTE			26,203.33	26.16c	100.00	144.76
MIN KUDDE-APPRESIASIE			5,968.00	5.96c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE			20,235.33	20.20c		
NETTO WINS			11,276.34	11.26c		62.30

BRON. EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: STANDERTON.

PLAAS NO.: 4.

AANTAL KOEIE: 111.

<u>A. INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	37,869.4		11,642.95		30.75	128.72
Eie gebruik	366.0		112.55			
Rantsoene	915.0		281.36			
Kalwers	7,320.0		2,250.90			
TOTAAL	46,470.4		14,287.76			
<u>B. PRODUKSIEKOSTE:</u>			<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
<u>1. MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop			2,930.33			
Voer geproduseer			2,355.00			
Melk vir kalwers			2,250.90			
Weiding @ 7% p.j.			885.50			
Huurgeld vir grond			-			
TOTAAL MATERIAAL			8,421.73	18.12c	60.26	75.87
<u>2. ARBEID:</u>						
Lone			468.00			
Rantsoene			423.50			
Voorman			-			
Ongevallefonds			11.25			
TOTAAL ARBEID			902.75	1.94c	6.45	8.13
<u>3. BOKOSTE:</u>						
Transport			1,249.68			
Staluitgawes			33.00			
Elektrisiteit of enjin			136.00			
Oorpakke en skoene			17.60			
Veemedisyne en artse			102.00			
Melkkanne aangekoop			80.00			
K.I. Koste			372.00			
Lisensie stalle			6.00			
Assuransie stalle			10.00			
Melkaantekeningskoste			65.00			
SUBTOTAAL			2,071.28	4.46c		
<u>Rente op kapitaal</u>						
Op kudde @ 7½% p.j.			1,003.05			
Op melkmasjien @ 7½% p.j.			885.50			
Op uitrusting @ 7% p.j.			119.00			
Op geboue @ 7% p.j.			404.74			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.			170.00			
SUBTOTAAL			2,582.29	5.55c		
TOTAAL BOKOSTE			4,653.57	10.01c	33.29	41.92
TOTALE PRODUKSIEKOSTE			13,978.05	30.07c	100.00	125.92
MIN KUDDE-APPRESIASIE			2,768.00	5.96c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE			11,210.05	24.11c		
NETTO WINS			3,077.71	6.63c		27.72

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: STANDERTON.

PLAAS NO.: 5.

AANTAL KOEIE: 101.

A. <u>INKOMSTE:</u>	<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
		R		Sent	R
Melk verkoop	68,986.2	20,960.72		30.38	222.21
Eie gebruik	549.0	166.79			
Rantsoene	1,403.0	426.23			
Kalwers	2,928.0	889.53			
TOTAAL	73,866.2	22,443.27			
B. <u>PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
1. <u>MATERIAAL:</u>					
Voer gekoop		9,874.80			
Voer geproduseer		1,900.00			
Melk vir kalwers		889.53			
Weiding @ 7% p.j.		1,050.00			
Huurgeld vir grond		-			
TOTAAL MATERIAAL		13,714.33	18.57c	64.52	135.78
2. <u>ARBEID:</u>					
Lone		1,116.00			
Rantsoene		642.85			
Voorman		-			
Ongevallefonds		22.50			
TOTAAL ARBEID		1,781.35	2.41c	8.37	17.64
3. <u>BOKOSTE:</u>					
Transport		2,276.57			
Staluitgawes		120.00			
Elektrisiteit of enjin		60.00			
Oorpakke en skoene		35.75			
Veemedisyne en artse		130.00			
Melkkanne aangekoop		75.00			
K.I. Koste		400.00			
Lisensie stalle		6.00			
Assuransie stalle		10.00			
Melkaantekeningkoste		84.00			
SUBTOTAAL		3,197.32	4.33c		
<u>Rente op kapitaal</u>					
Op kudde @ 7½% p.j.		1,987.50			
Op uitrusting @ 7% p.j.		150.50			
Op geboue @ 7% p.j.		210.50			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		215.00			
SUBTOTAAL		2,563.50	3.47c		
TOTAAL BOKOSTE		5,760.82	7.80c	27.11	57.04
TOTALE PRODUKSIEKOSTE		21,256.50	28.78c	100.00	210.46
MIN KUDDE-APPRESIASIE		7,440.00	10.07c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE		13,816.50	18.71c		
NETTO WINS		8,626.77	11.67c		85.41

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: STANDERTON.

PLAAS NO.: 6.

AANTAL KOEIE: 149.

<u>A. INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	48,782.0	15,319.18			31.40	118.54
Eie gebruik	1,464.0	459.70				
Kalwers	6,000.0	1,884.00				
TOTAAL	56,246.0	17,662.88				
<u>B. PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>	
<u>1. MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop		7,978.80				
Voer geproduseer		4,160.00				
Melk vir kalwers		1,884.00				
Weiding @ 7% p.j.		2,940.00				
TOTAAL MATERIAAL		16,962.80	30.16c	66.17		113.84
<u>2. ARBEID:</u>						
Lone		712.00				
Rantsoene		205.92				
Ongevallefonds		12.50				
TOTAAL ARBEID		930.42	1.65c	3.62		6.24
<u>3. BOKOSTE:</u>						
Transport		1,609.81				
Staluitgawes		120.00				
Elektrisiteit of enjin		250.00				
Oorpkake en skoene		40.00				
Veemedisyne en artse		250.00				
K.I. Koste		660.00				
Lisensie stalle		6.00				
Assuransie stalle		16.00				
SUBTOTAAL		2,951.81	5.25c			
<u>Rente op kapitaal</u>						
Op kudde @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.		2,526.00				
Op melkmasjien @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.		125.00				
Op melktenk @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.		202.50				
Op uitrusting @ 7% p.j.		126.00				
Op geboue @ 7% p.j.		914.20				
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		900.00				
SUBTOTAAL		4,793.70	8.52c			
TOTAAL BOKOSTE		7,745.51	13.77c	30.21		51.98
TOTALE PRODUKSIEKOSTE		25,638.73	45.58c	100.00		172.06
PLUS KUDDEDEPRESIASIE		4.00	-			
NETTO PRODUKSIEKOSTE		25,642.73	45.58c			
NETTO VERLIES		7,979.85	14.18c			53.56

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: STANDERTON.

PLAAS NO.: 7.

AANTAL KOEIE: 120.

<u>A. INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	71,039.7		21,560.27		30.35	185.49
Eie gebruik	732.0		222.16			
Rantsoene	732.0		222.16			
Kalwers	840.0		254.94			
TOTAAL	73,343.7		22,259.53			
<u>B. PRODUKSIEKOSTE:</u>			<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
<u>1. MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop			8,635.20			
Voer geproduseer			3,880.00			
Melk vir kalwers			254.94			
Weiding @ 7% p.j.			420.00			
Huurgeld vir grond			2,100.00			
TOTAAL MATERIAAL			15,290.14	20.85c	70.20	127.42
<u>2. ARBEID:</u>						
Lone			1,326.00			
Rantsoene			474.16			
Ongevallefonds			23.75			
TOTAAL ARBEID			1,823.91	2.49c	8.39	15.11
<u>3. BOKOSTE:</u>						
Transport			2,486.39			
Staluitgawes			156.00			
Elektrisiteit of enjin			96.20			
Oorpakke en skoene			31.00			
Veemedisyne en artse			120.00			
Melkkanne aangekoop			120.00			
K.I. Koste			360.00			
Koeleronderhoudskoste			32.00			
Lisensie stalle			6.00			
SUBTOTAAL			3,407.59	4.64c		
<u>Rente op kapitaal</u>						
Op kudde @ 7½% p.j.			1,260.00			
SUBTOTAAL			1,260.00	1.72c		
TOTAAL BOKOSTE			4,667.59	6.36c	21.41	38.98
TOTALE PRODUKSIEKOSTE			21,781.64	29.70c	100.00	181.51
MIN KUDDE-APPRESIASIE			5,370.00	7.32c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE			16,411.64	22.38c		
NETTO WINS			5,847.89	7.97c		48.73

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: STANDERTON.

PLAAS NO.: 8.

AANTAL KOEIE: 142.

<u>A. INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	84,184.3	26,001.55			30.87	185.49
Eie gebruik	366.0	112.98				
Rantsoene	732.0	225.97				
TOTAAL	85,282.3	26,340.50				
<u>B. PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>	
<u>1. MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop		10,149.60				
Voer geproduseer		2,900.00				
Weiding @ 7% p.j.		1,190.00				
TOTAAL MATERIAAL		14,239.60	16.69c	65.12		100.28
<u>2. ARBEID:</u>						
Lone		896.00				
Rantsoene		453.78				
Ongevallefonds		17.50				
TOTAAL ARBEID		1,367.28	1.60c	6.24		9.63
<u>3. BOKOSTE:</u>						
Transport		2,778.07				
Staluitgawes		150.00				
Elektrisiteit of enjin		101.00				
Veemedisyne en artse		100.00				
Lisensie stalle		6.00				
Assuransie stalle		10.00				
SUBTOTAAL		3,145.07	3.69c			
<u>Rente op kapitaal</u>						
Op kudde @ 7½% p.j.		2,253.00				
Op melkmasjien @ 7½% p.j.		68.70				
Op uitrusting @ 7% p.j.		98.00				
Op geboue @ 7% p.j.		465.78				
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		232.00				
SUBTOTAAL		3,117.48	3.65c			
TOTAAL BOKOSTE		6,262.55	7.34c	28.64		44.10
TOTALE PRODUKSIEKOSTE		21,869.43	25.63c	100.00		154.01
MIN KUDDE-APPRESIASIE		5,180.00	6.07c			
NETTO PRODUKSIEKOSTE		16,689.43	19.56c			
NETTO WINS		9,651.07	11.31c			67.96

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: STANDERTON.

PLAAS NO.: 9.

AANTAL KOEIE: 105.

A. <u>INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	79,470.1	24,663.79			31.04	248.79
Eie gebruik	366.0	113.61				
Rantsoene	915.0	284.02				
Kalwers	3,420.0	1,061.57				
TOTAAL	84,171.1	26,122.99				
B. <u>PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>	
1. <u>MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop		8,324.75				
Voer geproduseer		3,722.00				
Melk vir kalwers		1,061.57				
Weiding @ 7% p.j.		420.00				
Huurgeld vir grond		405.00				
TOTAAL MATERIAAL		13,933.32	16.55c	64.62	132.69	
2. <u>ARBEID:</u>						
Lone		1,200.00				
Rantsoene		615.34				
Ongevallefonds		23.75				
TOTAAL ARBEID		1,839.09	2.18c	8.51	17.51	
3. <u>BOKOSTE:</u>						
Transport		2,407.91				
Staluitgawes		200.59				
Elektrisiteit of enjin		108.00				
Oorpakke en skoene		45.00				
Veemedisyne en artse		150.00				
Melkkanne aangekoop		108.00				
Lisensie stalle		6.00				
SUBTOTAAL		3,025.50	3.59c			
<u>Rente op kapitaal</u>						
Op kudde @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.		1,707.15				
Op melktenk @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.		75.00				
Op uitrusting @ 7% p.j.		150.50				
Op geboue @ 7% p.j.		325.50				
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		515.00				
SUBTOTAAL		2,773.15	3.29c			
TOTAAL BOKOSTE		5,798.65	6.88c	26.87	55.22	
TOTALE PRODUKSIEKOSTE		21,571.06	25.61c	100.00	205.42	
MIN KUDDE-APPRESIASIE		3,555.00	4.22c			
NETTO PRODUKSIEKOSTE		18,016.16	21.39c			
NETTO WINS		8,106.93	9.64c		77.21	

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: STANDERTON.

PLAAS NO.: 10.

AANTAL KOEIE: 78.

<u>A. INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	29,970.4		9,398.49		31.36	126.95
Eie gebruik	366.0		114.78			
Rantsoene	732.0		229.56			
Kalwers	510.0		159.94			
TOTAAL	31,578.4		9,902.77			
<u>B. PRODUKSIEKOSTE:</u>			<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
<u>1. MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop			2,797.05			
Voer geproduseer			2,008.00			
Melk vir kalwers			159.94			
Weiding @ 7% p.j.			664.30			
TOTAAL MATERIAAL			5,629.29	17.83c	55.29	72.17
<u>2. ARBEID:</u>						
Lone			837.00			
Rantsoene			251.22			
Ongevallefonds			13.75			
TOTAAL ARBEID			1,101.97	3.49c	10.82	14.13
<u>3. BOKOSTE:</u>						
Transport			989.01			
Staluitgawes			96.00			
Elektrisiteit of enjin			65.00			
Veemedisyne en artse			50.00			
Diverse uitgawes			63.40			
K.I. Koste			296.00			
Lisensie stalle			6.00			
Assuransie stalle			10.00			
Reparasies melkmasjien			50.00			
SUBTOTAAL			1,625.41	5.15c		
<u>Rente op kapitaal</u>						
Op kudde @ 7 $\frac{1}{2}$ % p.j.			1,082.25			
Op melkmasjien @ 7 $\frac{1}{2}$ % p.j.			112.50			
Op uitrusting @ 7% p.j.			87.50			
Op geboue @ 7% p.j.			268.04			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.			275.00			
SUBTOTAAL			1,825.29	5.78c		
TOTAAL BOKOSTE			3,450.70	10.93c	33.89	44.24
TOTALE PRODUKSIEKOSTE			10,181.96	32.25c	100.00	130.54
MIN KUDDE-APPRESIASIE			1,873.00	5.93c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE			8,308.96	26.32c		
NETTO WINS			1,593.81	5.04c		20.43

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: STANDERTON.

PLAAS NO.: 11.

AANTAL KOEIE: 77.

A. <u>INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	31,998.3		9,868.60		30.84	135.60
Eie gebruik	366.0		112.87			
Rantsoene	732.0		225.75			
Kalwers	760.0		234.38			
TOTAAL	33,856.3		10,441.60			
B. <u>PRODUKSIEKOSTE:</u>			<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
1. <u>MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop			699.15			
Voer geproduseer			2,106.80			
Melk vir kalwers			234.38			
Weiding @ 7% p.j.			420.00			
TOTAAL MATERIAAL			3,460.33	10.22c	44.65	44.94
2. <u>ARBEID:</u>						
Lone			812.00			
Rantsoene			381.51			
Ongevallefonds			15.00			
TOTAAL ARBEID			1,208.51	3.57c	15.60	15.70
3. <u>BOKOSTE:</u>						
Transport			1,055.94			
Staluitgawes			100.00			
Elektrisiteit of enjin			96.00			
Oorpakke en skoene			40.50			
Veemedisyne en artse			77.00			
Melkkanne aangekoop			54.00			
Lisensie stalle			6.00			
Assuransie stalle			12.00			
SUBTOTAAL			1,441.44	4.25c		
<u>Rente op kapitaal</u>						
Op kudde @ 7½% p.j.			1,124.55			
Op uitrusting @ 7% p.j.			50.40			
Op geboue @ 7% p.j.			395.50			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.			72.00			
SUBTOTAAL			1,642.45	4.85c		
TOTAAL BOKOSTE			3,083.89	9.10c	39.75	40.05
TOTALE PRODUKSIEKOSTE			7,752.73	22.89c	100.00	100.69
MIN KUDDE-APPRESIASIE			1,482.00	4.38c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE			6,270.73	18.51c		
NETTO WINS			4,170.87	12.31c		54.17

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: STANDERTON.

PLAAS NO.: 12.

AANTAL KOEIE: 58.

A. <u>INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	43,968.0		13,447.47		30.58	239.04
Eie gebruik	549.0		167.88			
Rantsoene	815.0		249.23			
TOTAAL	45,332.0		13,864.58			
B. <u>PRODUKSIEKOSTE:</u>			<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
1. <u>MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop			6,368.65			
Voer geproduseer			4,075.00			
Weiding @ 7% p.j.			595.00			
TOTAAL MATERIAAL			11,038.65	24.35c	67.55	190.32
2. <u>ARBEID:</u>						
Lone			720.00			
Rantsoene			369.23			
Ongevallefonds			13.75			
TOTAAL ARBEID			1,102.98	2.43c	6.74	19.01
3. <u>BOKOSTE:</u>						
Transport			1,529.72			
Staluitgawes			83.72			
Elektrisiteit of enjin			60.00			
Veemedisyne en artse			204.50			
Lisensie stalle			6.00			
Assuransie stalle			12.00			
SUBTOTAAL			1,895.94	4.18c		
<u>Rente op kapitaal</u>						
Op kudde @ 7½% p.j.			1,296.30			
Op melktenk @ 7½% p.j.			217.00			
Op uitrusting @ 7% p.j.			21.00			
Op geboue @ 7% p.j.			435.12			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.			340.00			
SUBTOTAAL			2,309.42	5.09c		
TOTAAL BOKOSTE			4,205.36	9.27c	25.71	72.50
TOTALE PRODUKSIEKOSTE			16,346.99	36.05c	100.00	281.83
MIN KUDDE-APPRESIASIE			451.00	0.99c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE			15,895.99	35.06c		
NETTO VERLIES			2,031.41	4.48c		35.02

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: STANDERTON.

PLAAS NO.: 13.

AANTAL KOEIE: 65.

<u>A. INKOMSTE:</u>		<u>CELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	42,199.0		12,774.59		30.27	228.79
Eie gebruik	589.0		178.29			
Rantsoene	1,338.0		405.01			
Kalwers	5,000.0		1,513.50			
TOTAAL	49,126.0		14,871.39			
<u>B. PRODUKSIEKOSTE:</u>			<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
<u>1. MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop			3,801.75			
Voer geproduseer			4,222.50			
Melk vir kalwers			1,513.50			
Weiding @ 7% p.j.			700.00			
TOTAAL MATERIAAL			10,237.75	20.84c	56.25	157.50
<u>2. ARBEID:</u>						
Lone			1,377.00			
Rantsoene			606.68			
Ongevallefonds			25.00			
TOTAAL ARBEID			2,008.68	4.09c	11.04	30.90
<u>3. BOKOSTE:</u>						
Transport			1,392.57			
Staluitgawes			199.20			
Elektrisiteit of enjin			170.40			
Oorpakke en skoene			45.00			
Veemedisyne en artse			311.02			
Melkkanne aangekoop			120.00			
Diverse uitgawes			30.00			
Koeleronderhoudskoste			17.00			
Lisensie stalle			6.00			
Assuransie stalle			70.00			
Reparasies melkmasjien			30.00			
Melkaantekeningskoste			156.00			
SUBTOTAAL			2,547.19			
<u>Rente op kapitaal</u>						
Op kudde @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.			2,516.20			
Op melkmasjien @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.			66.15			
Op uitrusting @ 7% p.j.			115.50			
Op geboue @ 7% p.j.			463.75			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.			249.00			
SUBTOTAAL			3,410.60	6.94c		
TOTAAL BOKOSTE			5,957.79	12.12c	32.71	91.66
TOTALE PRODUKSIEKOSTE			18,204.22	37.05c	100.00	280.06
MIN KUDDE-APPRESIASIE			7,229.00	14.71c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE			10,975.22	22.34c		
NETTO WINS			3,896.17	7.93c		59.94

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: STANDERTON.

PLAAS NO.: 14.

AANTAL KOEIE: 156

A. <u>INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	60,410.0		19,092.45		31.60	131.63
Eie gebruik	732.0		231.31			
Rantsoene	183.0		57.83			
Kalwers	3,650.0		1,153.40			
TOTAAL	64,975.0		20,534.99			
B. <u>PRODUKSIEKOSTE:</u>			<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
1. <u>MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop			6,434.20			
Voer geproduseer			3,465.00			
Melk vir kalwers			1,153.40			
Weiding @ 7% p.j.			630.00			
TOTAAL MATERIAAL			11,682.60	17.98c	58.43	74.89
2. <u>ARBEID:</u>						
Lone			1,078.30			
Rantsoene			423.59			
Ongevallefonds			20.00			
TOTAAL ARBEID			1,521.89	2.34c	7.60	9.75
3. <u>BOKOSTE:</u>						
Transport			1,914.95			
Staluitgawes			120.00			
Elektrisiteit of enjin			216.00			
Oorpakke en skoene			54.00			
Veemedisyne en artse			150.00			
Koeleronderhoudskoste			100.00			
Lisensie stalle			6.00			
Assuransie stalle			12.00			
Melkaantekeningkoste			120.00			
SUBTOTAAL			2,692.95	4.14c		
<u>Rente op kapitaal</u>						
Op kudde @ 7 $\frac{1}{2}$ % p.j.			2,695.50			
Op melktenk @ 7 $\frac{1}{2}$ % p.j.			255.00			
Op uitrusting @ 7% p.j.			49.84			
Op geboue @ 7% p.j.			689.08			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.			411.00			
SUBTOTAAL			4,100.42	6.31c		
TOTAAL BOKOSTE			6,793.37	10.45c	33.97	43.55
TOTALE PRODUKSIEKOSTE			19,997.86	30.77c	100.00	128.19
MIN KUDDE-APPRESIASIE			6,130.00	9.43c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE			13,867.86	21.34c		
NETTO WINS			6,667.13	10.26c		42.74

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: STANDERTON.

PLAAS NO.: 15.

AANTAL KOEIE: 122.

<u>A. INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	35,773.1		11,081.18		30.98	102.53
Eie gebruik	732.0		226.77			
Rantsoene	366.0		113.38			
Kalwers	3,510.0		1,087.40			
TOTAAL	40,381.1		12,508.73			
<u>B. PRODUKSIEKOSTE:</u>			<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
<u>1. MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop			4,800.00			
Voer geproduseer			3,685.00			
Melk vir kalwers			1,087.40			
Weiding @ 7% p.j.			630.00			
TOTAAL MATERIAAL			10,202.40	25.26c	61.84	83.62
<u>2. ARBEID:</u>						
Lone			693.00			
Rantsoene			386.96			
Ongevallefonds			13.75			
TOTAAL ARBEID			1,093.71	2.70c	6.61	8.96
<u>3. BOKOSTE:</u>						
Transport			1,144.75			
Staluitgawes			100.00			
Elektrisiteit of enjin			168.00			
Oorpakke en skoene			15.00			
Veemedisyne en artse			84.00			
K.I. Koste			520.00			
Koeleronderhoudskoste			48.00			
Lisensie stalle			6.00			
Assuransie stalle			12.00			
SUBTOTAAL			2,097.75	5.19c		
<u>Rente op kapitaal</u>						
Op kudde @ 7½% p.j.			1,732.50			
Op melktenk @ 7½% p.j.			240.00			
Op uitrusting @ 7% p.j.			21.84			
Op geboue @ 7% p.j.			764.40			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.			351.00			
SUBTOTAAL			3,109.74	7.70c		
TOTAAL BOKOSTE			5,207.49	12.89c	31.55	42.68
TOTALE PRODUKSIEKOSTE			16,503.60	40.85c	100.00	135.26
MIN KUDDE-APPRESIASIE			188.00	0.47c		
NETTO VERLIES			3,806.87	9.42c		31.20

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: VENTERSDORP.

PLAAS NO.: 1.

AANTAL KOEIE: 150.

A. <u>INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	33,798.0		10,252.91		30.34	71.95
Eie gebruik	366.0		111.04			
Rantsoene	366.0		111.04			
Kalwers	1,050.0		318.57			
TOTAAL	35,580.0		10,793.56			
B. <u>PRODUKSIEKOSTE:</u>			<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
1. <u>MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop			3,929.40			
Voer geproduseer			2,690.00			
Melk vir kalwers			318.57			
Huurgeld vir grond			720.00			
TOTAAL MATERIAAL			7,657.97	21.52c	62.13	51.05
2. <u>ARBEID:</u>						
Lone			792.00			
Rantsoene			300.04			
Ongevallefonds			13.75			
TOTAAL ARBEID			1,105.79	3.10c	8.95	7.37
3. <u>BOKOSTE:</u>						
Transport			983.49			
Staluitgawes			144.20			
Elektrisiteit of enjin			92.40			
Oorpakke en skoene			61.80			
Veemedisyne en artse			217.03			
Melkkanne aangekoop			179.45			
Koeleronderhoudskoste			162.00			
Lisensie stalle			6.00			
SUBTOTAAL			1,846.37	5.19c		
<u>Rente op kapitaal</u>						
Op kudde @ 7½% p.j.			1,576.95			
Op uitrusting @ 7% p.j.			58.38			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.			83.00			
SUBTOTAAL			1,718.33	4.83c		
TOTAAL BOKOSTE			3,564.70	10.02c	28.92	23.76
TOTALE PRODUKSIEKOSTE			12,328.46	34.64c	100.00	82.18
MIN KUDDE-APPRESIASIE			3,241.23	9.11c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE			9,087.23	25.53c		
NETTO WINS			1,706.33	4.81c		11.38

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: VENTERSDORP.

PLAAS NO.: 2.

AANTAL KOEIE: 70.

A. <u>INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	25,920.0		8,183.70		31.57	137.91
Eie gebruik	366.0		115.55			
Rantsoene	457.4		144.40			
Kalwers	3,833.0		1,210.08			
TOTAAL	30,576.4		9,653.73			
B. <u>PRODUKSIEKOSTE:</u>			<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
1. <u>MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop			1,571.00			
Voer geproduseer			3,394.00			
Melk vir kalwers			1,210.08			
Weiding @ 7% p.j.			700.00			
TOTAAL MATERIAAL			6,875.08	22.48c	65.25	98.21
2. <u>ARBEID:</u>						
Lone			597.00			
Rantsoene			209.63			
Ongevallefonds			11.25			
TOTAAL ARBEID			817.88	2.67c	7.75	11.68
3. <u>BOKOSTE:</u>						
Transport			751.81			
Staluitgawes			215.93			
Elektrisiteit of enjin			96.00			
Veemedisyne en artse			75.17			
Melkkanne aangekoop			9.86			
Lisensie stalle			6.00			
Assuransie stalle			4.53			
Reparasies melkmasjien			36.88			
Melkaantekeningskoste			77.70			
SUBTOTAAL			1,273.88	4.17c		
<u>Rente op kapitaal</u>						
Op kudde @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.			1,124.55			
Op melkmasjien @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.			35.00			
Op uitrusting @ 7% p.j.			49.00			
Op geboue @ 7% p.j.			261.80			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.			100.00			
SUBTOTAAL			1,570.35	5.13c		
TOTAAL BOKOSTE			2,844.23	9.30c	27.00	40.63
TOTALE PRODUKSIEKOSTE			10,537.19	34.45c	100.00	150.52
MIN KUDDE-APPRESIASIE			747.72	2.45c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE			9,789.47	32.00c		
NETTO VERLIES			135.74	0.43c		1.94

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: VENTERSDORP.

PLAAS NO.: 3.

AANTAL KOEIE: 80.

A. <u>INKOMSTE:</u>	<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
		R		Sent	R
Melk verkoop	19,089.1	5,924.26		31.03	76.18
Eie gebruik	549.0	170.35			
TOTAAL	19,638.1	6,094.61			
B. <u>PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
1. <u>MATERIAAL:</u>					
Voer gekoop		1,812.43			
Voer geproduseer		1,600.00			
Weiding @ 7% p.j.		370.00			
TOTAAL MATERIAAL		3,782.43	19.26c	56.07	47.28
2. <u>ARBEID:</u>					
Lone		574.50			
Rantsoene		95.40			
Ongevallefonds		8.75			
TOTAAL ARBEID		678.65	3.45c	10.04	8.48
3. <u>BOKOSTE:</u>					
Transport		553.61			
Staluitgawes		13.75			
Elektrisiteit of enjin		164.00			
Oorpakke en skoene		32.40			
Veemedisyne en artse		29.35			
Melkkanne aangekoop.		46.24			
Diverse uitgawes		10.71			
Lisensie stalle		6.00			
Waterbelasting		8.10			
Reparasies melkmasjien		28.55			
SUBTOTAAL		892.71	4.54c		
<u>Rente op kapitaal</u>					
Op kudde @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.		774.00			
Op melkmasjien @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.		57.90			
Op uitrusting @ 7% p.j.		30.17			
Op geboue @ 7% p.j.		412.44			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		120.00			
SUBTOTAAL		1,394.51	7.10c		
TOTAAL BOKOSTE		2,287.22	11.64c	33.89	28.59
TOTALE PRODUKSIEKOSTE		6,748.30	34.35c	100.00	84.35
PLUS KUDDEDEPRESIASIE		1,244.00	6.33c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE		7,992.30	40.68c		
NETTO VERLIES		1,897.69	9.65c		23.72

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: VENTERSDORP.

PLAAS NO.: 4.

AANTAL KOEIE: 50.

A. <u>INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	24,666.3		7,722.65		31.31	175.23
Eie gebruik	549.0		171.89			
Rantsoene	1,420.0		444.60			
Kalwers	1,350.0		422.69			
TOTAAL	27,985.3		8,761.83			
B. <u>PRODUKSIEKOSTE:</u>			<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
1. <u>MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop			965.63			
Voer geproduseer			2,120.00			
Melk vir kalwers			422.69			
Weiding @ 7% p.j.			294.00			
TOTAAL MATERIAAL			3,802.32	13.59c	51.59	76.05
2. <u>ARBEID:</u>						
Lone			672.00			
Rantsoene			239.30			
Ongevallefonds			12.50			
TOTAAL ARBEID			923.80	3.30c	12.53	18.47
3. <u>BOKOSTE:</u>						
Transport			813.99			
Staluitgawes			69.22			
Elektrisiteit of enjin			113.00			
Oorpakke en skoene			42.25			
Veemedisyne en artse			142.95			
Melkkanne aangekoop			79.12			
Koeleronderhoudskoste			37.00			
Lisensie stalle			6.00			
Waterbelasting			40.00			
SUBTOTAAL			1,343.53	4.80c		
<u>Rente op kapitaal</u>						
Op kudde @ 7½% p.j.			805.25			
Op uitrusting @ 7% p.j.			42.00			
Op geboue @ 7% p.j.			394.80			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.			60.00			
SUBTOTAAL			1,302.50	4.65c		
TOTAAL BOKOSTE			2,645.58	9.45c	35.88	52.91
TOTALE PRODUKSIEKOSTE			7,371.70	26.34c	100.00	147.43
MIN KUDDE-APPRESIASIE			326.00	1.16c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE			7,045.70	25.18c		
NETTO WINS			1,716.13	6.13c		34.32

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: VENTERSDORP.

PLAAS NO.: 5.

AANTAL KOEIE: 150.

A. <u>INKOMSTE:</u>	<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
		R		Sent	R
Melk verkoop	103,130.0	30,369.91		29.49	203.18
Eie gebruik	366.0	107.93			
TOTAAL	103,496.0	30,477.84			
B. <u>PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
1. <u>MATERIAAL:</u>					
Voer gekoop		13,379.79			
Voer geproduseer		2,840.00			
Weiding @ 7% p.j.		560.00			
Huurgeld vir grond		360.00			
TOTAAL MATERIAAL		17,139.79	16.56c	70.08	114.26
2. <u>ARBEID:</u>					
Lone		1,200.00			
Rantsoene		240.00			
Ongevallefonds		18.75			
TOTAAL ARBEID		1,458.75	1.43c	6.05	9.73
3. <u>BOKOSTE:</u>					
Transport		2,224.96			
Staluitgawes		100.00			
Elektrisiteit of enjin		300.00			
Oorpakke en skoene		44.00			
Veemedisyne en artse		90.17			
Koeleronderhoudskoste		20.00			
Lisensie stalle		12.00			
Waterbelasting		97.95			
SUBTOTAAL		2,889.08	2.79c		
<u>Rente op kapitaal</u>					
Op kudde @ 7½% p.j.		1,602.75			
Op melkmasjien @ 7½% p.j.		45.00			
Op uitrusting @ 7% p.j.		71.68			
Op geboue @ 7% p.j.		953.12			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		282.00			
SUBTOTAAL		2,954.55	2.85c		
TOTAAL BOKOSTE		5,843.63	5.64c	23.87	38.96
TOTALE PRODUKSIEKOSTE		24,442.17	23.63c	100.00	162.95
PLUS KUDDEDEPRESIASIE		9,304.00	8.97c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE		33,746.17	32.60c		
NETTO VERLIES		3,268.33	3.11c		21.79

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: VENTERSDORP.

PLAAS NO.: 6.

AANTAL KOEIE: 77.

A. <u>INKOMSTE:</u>	<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
		R		Sent	R
Melk verkoop	22,098.5	10,529.19		47.65	145.80
Eie gebruik	732.0	348.80			
Rantsoene	732.0	348.80			
TOTAAL	23,562.5	11,226.79			
B. <u>PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
1. <u>MATERIAAL:</u>					
Voer gekoop		8,450.00			
Voer geproduseer		3,130.00			
Weiding @ 7% p.j.		637.00			
TOTAAL MATERIAAL		12,217.00	51.85c	71.73	158.66
2. <u>ARBEID:</u>					
Lone		795.00			
Rantsoene		334.00			
Ongevallefonds		15.00			
TOTAAL ARBEID		1,144.00	4.86c	6.72	14.86
3. <u>BOKOSTE:</u>					
Transport		649.62			
Staluitgawes		150.00			
Elektrisiteit of enjin		124.80			
Oorpakke en skoene		48.00			
Veemedisyne en artse		45.00			
K.I. Koste		135.00			
Koeleronderhoudskoste		24.30			
Lisensie stalle		6.00			
Melkaantekeningskoste		76.50			
SUBTOTAAL		1,259.22	5.34c		
<u>Rente op kapitaal</u>					
Op kudde @ 7½% p.j.		1,875.93			
Op uitrusting @ 7% p.j.		30.10			
Op geboue @ 7% p.j.		462.00			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		43.00			
SUBTOTAAL		2,411.03	10.23c		
TOTAAL BOKOSTE		3,670.25	15.57c	21.55	47.66
TOTALE PRODUKSIEKOSTE		17,031.25	72.28c	100.00	221.18
MIN KUDDE-APPRESIASIE		4,625.00	19.63c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE		12,406.25	52.65c		
NETTO VERLIES		1,179.46	5.00c		15.32

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: VOLKSRUST.

PLAAS NO.: 1.

AANTAL KOEIE: 74.

A. <u>INKOMSTE:</u>	<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
		R		Sent	R
Melk verkoop	29,601.8	8,232.06		27.81	149.75
Eie gebruik	366.0	101.78			
Rantsoene	732.0	203.57			
Kalwers	9,150.0	2,544.62			
TOTAAL	39,849.8	11,082.03			
B. <u>PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
1. <u>MATERIAAL:</u>					
Voer gekoop		2,176.19			
Voer geproduseer		2,915.00			
Melk vir kalwers		2,544.62			
Huurgeld vir grond		600.00			
TOTAAL MATERIAAL		8,235.81	20.67c	69.27	111.29
2. <u>ARBEID:</u>					
Lone		394.00			
Rantsoene		190.82			
Ongevallefonds		7.50			
TOTAAL ARBEID		592.32	1.49c	4.99	8.00
3. <u>BOKOSTE:</u>					
Transport		277.29			
Staluitgawes		250.42			
Elektrisiteit of enjin		45.00			
Veemedisyne en artse		190.42			
Melkkanne aangekoop		45.00			
Diverse uitgawes		69.26			
K.I. Koste		150.00			
Koeleronderhoudskoste		14.50			
Lisensie stalle		6.00			
Reparasies melkmasjien		5.33			
Melkaantekeningkoste		100.00			
SUBTOTAAL		1,153.22	2.89c		
<u>Rente op kapitaal</u>					
Op kudde @ 7½% p.j.		1,435.80			
Op melkmasjien @ 7½% p.j.		63.75			
Op uitrusting @ 7% p.j.		65.10			
Op geboue @ 7% p.j.		166.60			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		178.00			
SUBTOTAAL		1,909.25	4.79c		
TOTAAL BOKOSTE		3,062.47	7.68c	25.74	41.38
TOTALE PRODUKSIEKOSTE		11,890.60	29.84c	100.00	160.67
MIN KUDDE-APPRESIASIE		5,968.00	14.98c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE		5,922.60	14.86c		
NETTO WINS		5,159.43	12.95c		69.72

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: VOLKSRUST.

PLAAS NO.: 2.

AANTAL KOEIE: 53.

A. <u>INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	27,210.7		8,178.08		30.05	172.48
Eie gebruik	732.0		219.97			
Rantsoene	915.0		274.96			
Kalwers	1,560.0		468.78			
TOTAAL	30,417.7		9,141.79			
B. <u>PRODUKSIEKOSTE:</u>			<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
1. <u>MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop			2,176.19			
Voer geproduseer			3,106.00			
Melk vir kalwers			468.78			
Weiding @ 7% p.j.			2,206.40			
TOTAAL MATERIAAL			7,957.37	26.16c	64.59	150.14
2. <u>ARBEID:</u>						
Lone			576.00			
Rantsoene			414.80			
Ongevallefonds			12.50			
TOTAAL ARBEID			1,003.30	3.30c	8.15	18.93
3. <u>BOKOSTE:</u>						
Transport			1,098.28			
Staluitgawes			190.42			
Elektrisiteit of enjin			198.54			
Oorpkake en skoene			22.40			
Veemedisyne en artse			250.42			
Melkkanne aangekoop			76.64			
Diverse uitgawes			40.00			
K.I. Koste			369.85			
Koeleronderhoudskoste			27.60			
Lisensie stalle			6.00			
SUBTOTAAL			2,280.15	7.49c		
<u>Rente op kapitaal</u>						
Op kudde @ 7 $\frac{1}{2}$ % p.j.			736.80			
Op uitrusting @ 7% p.j.			49.00			
Op geboue @ 7% p.j.			224.70			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.			70.00			
SUBTOTAAL			1,080.50	3.55c		
TOTAAL BOKOSTE			3,360.65	11.04c	27.26	63.41
TOTALE PRODUKSIEKOSTE			12,321.32	40.50c	100.00	232.48
PLUS KUDDEDEPRESIASIE			3,094.00	10.17c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE			15,415.32	50.67c		
NETTO VERLIES			6,273.53	20.62c		118.37

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: VOLKSRUST.

PLAAS NO.: 3.

AANTAL KOEIE: 113.

<u>A. INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	42,510.4		12,946.79		30.46	125.58
Eie gebruik	366.0		111.48			
Rantsoene	1,647.0		501.68			
Kalwers	2,070.0		630.52			
TOTAAL	46,593.4		14,190.47			
<u>B. PRODUKSIEKOSTE:</u>			<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
<u>1. MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop			3,379.32			
Voer geproduseer			3,301.00			
Melk vir kalwers			630.52			
Huurgeld vir grond			405.00			
TOTAAL MATERIAAL			7,715.84	16.56c	52.67	68.28
<u>2. ARBEID:</u>						
Lone			768.00			
Rantsoene			645.67			
Ongevallefonds			18.75			
TOTAAL ARBEID			1,432.42	3.07c	9.76	12.68
<u>3. BOKOSTE:</u>						
Transport			1,701.18			
Staluitgawes			293.60			
Elektrisiteit of enjin			440.00			
Veemedisyne en artse			389.12			
K.I. Koste			284.00			
Koeleronderhoudskoste			32.00			
Lisensie stalle			6.00			
Huurgeld vir kudde			1,845.43			
SUBTOTAAL			4,991.33	10.71c		
<u>Rente op kapitaal</u>						
Op kudde @ 7½% p.j.			324.40			
Op uitrusting @ 7% p.j.			73.50			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.			115.00			
SUBTOTAAL			512.90	1.10c		
TOTAAL BOKOSTE			5,504.23	11.81c	37.57	48.71
TOTALE PRODUKSIEKOSTE			14,652.49	31.44c	100.00	129.67
MIN KUDDE-APPRESIASIE			1,745.00	3.74c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE			12,907.49	27.70c		
NETTO WINS			1,282.98	2.76c		11.35

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: VOLKSRUST.

PLAAS NO.: 4.

AANTAL KOEIE: 94.

A. <u>INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	46,287.4		14,929.41		32.25	176.22
Eie gebruik	1,464.0		472.14			
Rantsoene	366.0		118.04			
Kalwers	3,240.0		1,044.90			
TOTAAL	51,357.4		16,564.49			
B. <u>PRODUKSIEKOSTE:</u>			<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
1. <u>MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop			3,444.39			
Voer geproduseer			4,600.00			
Melk vir klawers			1,044.49			
Weiding @ 7% p.j.			969.50			
TOTAAL MATERIAAL			10,058.38	19.59c	63.52	107.00
2. <u>ARBEID:</u>						
Lone			396.00			
Rantsoene			118.04			
Ongevallefonds			6.25			
TOTAAL ARBEID			520.29	1.01c	3.28	5.53
3. <u>BOKOSTE:</u>						
Transport			1,811.75			
Staluitgawes			85.71			
Elektrisiteit of enjin			240.00			
Veemedisyne en artse			145.73			
Melkkanne aangekoop			47.55			
Diverse uitgawes			25.00			
K.I. Koste			219.69			
Koeleronderhoudskoste			312.40			
Lisensie stalle			6.00			
Assuransie stalle			59.88			
Reparasies melkmasjien			35.28			
SUBTOTAAL			2,988.99	5.82c		
<u>Rente op kapitaal</u>						
Op kudde @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.			1,867.05			
Op melkmasjien @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.			71.25			
Op uitrusting @ 7% p.j.			21.56			
Op geboue @ 7% p.j.			183.40			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.			126.00			
SUBTOTAAL			2,269.26	4.42c		
TOTAAL BOKOSTE			5,258.25	10.24c	33.20	55.93
TOTALE PRODUKSIEKOSTE			15,836.92	30.84c	100.00	168.46
MIN KUDDE-APPRESIASIE			2,959.00	5.76c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE			12,877.92	25.08c		
NETTO WINS			3,686.57	7.17c		39.22

BRON: EIE WAARNEMING.

A73

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: DEVON.

8 PRODUSENTE

AANTAL KOEIE: 1,103.

<u>A. INKOMSTE:</u>	<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
		R		Sent	R
Melk verkoop	292,934.5	121,585.97		30.86	119.94
Eie gebruik	4,426.0	1,405.83			
Rantsoene	5,949.0	1,854.21			
Kalwers	24,088.0	7,444.01			
TOTAAL	428,397.5	132,290.02			
<u>B. PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
<u>1. MATERIAAL:</u>					
Voer gekoop		37,683.17			
Voer geproduseer		36,951.50			
Melk vir kalwers		7,444.01			
Weiding @ 7% p.j.		6,870.50			
Huurgeld vir grond		1,150.00			
TOTAAL MATERIAAL		90,099.18	21.03c	63.28	81.68
<u>2. ARBEID:</u>					
Lone		6,224.00			
Rantsoene		3,014.78			
Voorman		826.83			
Ongevallefonds		107.50			
TOTAAL ARBEID		10,173.11	2.37c	7.13	9.22
<u>3. BOKOSTE:</u>					
Transport		9,403.53			
Staluitgawes		2,072.27			
Elektrisiteit of enjin		1,913.00			
Oorpakke en skoene		119.00			
Veemedisyne en artse		2,465.61			
Melkkanne aangekoop		372.00			
Diverse uitgawes		281.08			
K.I. Koste		2,138.00			
Koeleronderhoudskoste		278.00			
Lisensie stalle		68.00			
Assuransie stalle		65.00			
Reparasies melkmasjien		236.21			
SUBTOTAAL		19,411.70	4.53c		
<u>Rente op kapitaal</u>					
Op kudde @ 7½% p.j.		15,923.41			
Op melkmasjien @ 7½% p.j.		277.50			
Op uitrusting @ 7% p.j.		710.01			
Op geboue @ 7% p.j.		4,410.21			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		1,384.00			
SUBTOTAAL		22,705.13	5.30c		
TOTAAL BOKOSTE		42,116.83	9.83c	28.90	38.19
TOTALE PRODUKSIEKOSTE		142,389.12	33.23c	100.00	129.09
MIN KUDDE-APPRESIASIE		21,064.00	4.91c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE		124,588.12	29.08c		
NETTO WINS		7,701.90	1.78c		
KUDEDEPRESIASIE		3,263.00	0.76c		2.95

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: FOCHVILLE.

2 PRODUSENTE

AANTAL KOEIE: 108.

A. <u>INKOMSTE:</u>	<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
		R		Sent	R
Melk verkoop	66,975.0	20,399.20		30.46	200.02
Eie gebruik	955.0	290.84			
Rantsoene	589.0	180.94			
Kalwers	2,400.0	731.28			
TOTAAL	70,919.0	21,602.26			
B. <u>PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
1. <u>MATERIAAL:</u>					
Voer gekoop		7,480.00			
Voer geproduseer		3,634.00			
Melk vir kalwers		731.28			
Weiding @ 7% p.j.		1,236.00			
TOTAAL MATERIAAL		13,081.28	18.45c	62.77	121.12
2. <u>ARBEID:</u>					
Lone		1,200.00			
Rantsoene		588.94			
Ongevallefonds		23.75			
TOTAAL ARBEID		1,812.69	2.55c	8.68	16.78
3. <u>BOKOSTE:</u>					
Transport		1,894.58			
Staluitgawes		260.00			
Elektrisiteit of enjin		178.00			
Oorpkke en skoene		38.40			
Veemedisyne en artse		598.00			
Melkkanne aangekoop		273.00			
Koeleronderhoudskoste		220.00			
Lisensie stalle		12.00			
Assuransie stalle		12.00			
SUBTOTAAL		3,485.98	4.91c		
<u>Rente op kapitaal</u>					
Op kudde @ 7½% p.j.		1,448.85			
Op uitrusting @ 7% p.j.		79.80			
Op geboue @ 7% p.j.		826.70			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		114.00			
SUBTOTAAL		2,469.35	3.48c		
TOTAAL BOKOSTE		5,955.33	8.39c	28.55	55.14
TOTALE PRODUKSIEKOSTE		20,849.30	29.39c	100.00	193.04
MIN KUDDE-APPRESIASIE		1,770.00	2.49c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE		19,079.30	26.90c		
NETTO WINS		2,522.96	3.56c		23.36

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: GREYLINGSTAD.

10 PRODUSENTE

AANTAL KOEIE: 978.

<u>A. INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	534,658.8		163,245.20		30.53	176.61
Eie gebruik	5,164.0		1,574.61			
Rantsoene	5,898.0		1,809.65			
Kalwers	19,902.0		6,094.83			
TOTAAL	565,622.8		172,724.29			
<u>B. PRODUKSIEKOSTE:</u>			<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
<u>1. MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop			65,770.86			
Voer geproduseer			38,201.40			
Melk vir kalwers			6,094.83			
Weiding @ 7% p.j.			6,986.20			
Huurgeld vir grond			1,952.00			
TOTAAL MATERIAAL			119,005.29	21.04c	66.81	121.68
<u>2. ARBEID:</u>						
Lone			7,951.50			
Rantsoene			4,022.27			
Ongevallefonds			155.00			
TOTAAL ARBEID			12,128.77	2.14c	6.80	12.40
<u>3. BOKOSTE:</u>						
Transport			15,308.92			
Staluitgawes			2,059.54			
Elektrisiteit of enjin			1,888.89			
Oorpakke en skoene			327.10			
Veemedsiyne en artse			2,843.73			
Melkkanne aangekoop			451.28			
K.I. Koste			200.00			
Koeleronderhoudskoste			434.00			
Lisensie stalle			60.00			
Assuransie stalle			120.00			
Reparasies melkmasjien			385.65			
Huurgeld vir kudde			930.00			
SUBTOTAAL			25,010.01	4.42c		
<u>Rente op kapitaal</u>						
Op kudde @ 7½% p.j.			15,142.75			
Op melkmasjien @ 7½% p.j.			525.30			
Op melktenk @ 7½% p.j.			977.55			
Op uitrusting @ 7% p.j.			503.61			
Op geboue @ 7% p.j.			1,903.86			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.			2,948.00			
SUBTOTAAL			22,001.07	3.89c		
TOTAAL BOKOSTE			47,011.08	8.31c	26.39	48.07
TOTALE PRODUKSIEKOSTE			178,142.14	31.49c	100.00	182.15
MIN KUDDE-APPRESIASIE			36,763.00	6.50c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE			144,031.14	25.46c		
NETTO WINS			28,693.15	5.07c		29.34
KUDDEDEPRESIASIE			2,649.00	0.47c		

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: HEILBRON.

10 PRODUSENTE.

AANTAL KOEIE: 893.

<u>A. INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	335,907.9		101,965.60		30.35	127.30
Eie gebruik	5,547.0		1,680.14			
Rantsoene	6,584.0		2,000.49			
Kalwers	27,454.0		8,030.97			
TOTAAL	375,492.9		116,667.20			
<u>B. PRODUKSIEKOSTE:</u>			<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
<u>1. MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop			32,369.35			
Voer geproduseer			25,768.00			
Melk vir kalwers			8,030.97			
Weiding @ 7% p.j.			11,969.20			
TOTAAL MATERIAAL			78,137.52	20.81c	60.18	87.50
<u>2. ARBEID:</u>						
Lone			8,767.10			
Rantsoene			3,108.46			
Ongevallefonds			151.25			
TOTAAL ARBEID			12,026.81	3.20c	9.22	13.46
<u>3. BOKOSTE:</u>						
Transport			9,964.28			
Staluitgawes			1,068.26			
Elektrisiteit of enjin			1,183.42			
Oorpkake en skoene			418.70			
Veemedisyne en artse			1,251.89			
Melkkanne aangekoop			700.00			
K.I. Koste			260.00			
Koeleronderhoudskoste			434.00			
Lisensie stalle			60.00			
Assuransie stalle			115.00			
Reparasies melkmasjien			197.00			
Melkaantekeningskoste			91.00			
SUBTOTAAL			15,743.55	4.19c		
<u>Rente op kapitaal</u>						
Op kudde @ 7½% p.j.			17,086.30			
Op melkmasjien @ 7½% p.j.			535.50			
Op uitrusting @ 7% p.j.			866.62			
Op geboue @ 7% p.j.			3,489.77			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.			1,985.00			
SUBTOTAAL			23,963.19	6.38c		
TOTAAL BOKOSTE			39,706.74	10.57c	30.60	44.47
TOTALE PRODUKSIEKOSTE			129,871.07	34.58c	100.00	145.43
MIN KUDDE-APPRESIASIE			31,008.00	8.26c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE			98,863.07	26.32c		
NETTO WINS			15,114.13	4.03c		16.93

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: KLIPRIVER.

6 PRODUSENTE.

AANTAL KOEIE: 548.

A. <u>INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	315,526.5		97,530.78		30.91	189.17
Eie gebruik	6,597.0		2,051.19			
Rantsoene	6,601.0		2,055.49			
Kalwers	6,610.0		2,029.71			
TOTAAL	335,334.5		103,667.17			
B. <u>PRODUKSIEKOSTE:</u>			<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
1. <u>MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop			39,918.30			
Voer geproduseer			29,056.00			
Melk vir kalwers			2,029.71			
Weiding @ 7% p.j.			4,942.00			
Huurgeld vir grond			1,560.00			
TOTAAL MATERIAAL			77,506.01	23.11c	71.46	141.43
2. <u>ARBEID:</u>						
Lone			5,146.20			
Rantsoene			2,991.94			
Ongevallefonds			102.50			
TOTAAL ARBEID			8,240.64	2.46c	7.61	15.04
3. <u>BOKOSTE:</u>						
Transport			5,664.49			
Staluitgawes			913.97			
Elektrisiteit of enjin			1,326.00			
Oorpakke en skoene			137.10			
Veemedisyne en artse			1,583.55			
Melkkanne aangekoop			120.00			
Diverse uitgawes			117.00			
K.I. Koste			281.00			
Koeleronderhoudskoste			285.73			
Lisensie stalle			36.00			
Assuransie stalle			74.00			
Reparasies melkmasjien			118.85			
Melkaantekeningskoste			110.00			
SUBTOTAAL			10,767.69	3.21c		
<u>Rente op kapitaal</u>						
Op kudde @ 7½% p.j.			8,316.00			
Op melkmasjien @ 7½% p.j.			61.80			
Op melktenk @ 7½% p.j.			462.00			
Op uitrusting @ 7% p.j.			320.50			
Op geboue @ 7% p.j.			1,630.72			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.			1,153.00			
SUBTOTAAL			11,944.02	3.56c		
TOTAAL BOKOSTE			22,711.71	6.77c	20.93	41.44
TOTALE PRODUKSIEKOSTE			108,458.36	32.34c	100.00	197.91
MIN KUDDE-APPRESIASIE			10,555.00	3.15c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE			101,358.36	30.22c		
NETTO WINS			2,308.81	0.69c		4.21
KUDEDEPRESIASIE			3,455.00	1.03c		

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: KOPPIES.

6 PRODUSENTE.

AANTAL KOEIE: 393.

<u>A. INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	206,186.3		64,466.95		31.26	177.12
Eie gebruik	2,196.0		684.26			
Rantsoene	4,855.0		1,515.02			
Kalwers	9,510.0		2,942.97			
TOTAAL	222,747.3		69,609.20			
<u>B. PRODUKSIEKOSTE:</u>			<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
<u>1. MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop			6,308.79			
Voer geproduseer			25,855.87			
Melk vir kalwers			2,942.97			
Weiding @ 7% p.j.			2,995.00			
Huurgeld vir grond			604.00			
TOTAAL MATERIAAL			38,706.63	17.38c	58.15	98.49
<u>2. ARBEID:</u>						
Lone			3,583.00			
Rantsoene			1,980.12			
Ongevallefonds			73.75			
TOTAAL ARBEID			5,636.87	2.53c	8.46	14.34
<u>3. BOKOSTE:</u>						
Transport			6,211.36			
Staluitgawes			619.61			
Elektrisiteit of enjin			710.00			
Oorpakke en skoene			200.45			
Veemedisyne en artse			1,330.78			
Melkkanne aangekoop			2.00			
Diverse uitgawes			25.00			
K.I. Koste			44.00			
Koeleronderhoudskoste			175.65			
Lisensie stalle			36.00			
Assuransie stalle			145.00			
Waterbelasting			635.95			
Reparasies melkmasjien			33.32			
Melkaantekeningskoste			84.00			
SUBTOTAAL			10,253.12	4.60c		
<u>Rente op kapitaal</u>						
Op kudde @ 7 $\frac{1}{2}$ % p.j.			7,648.55			
Op melkmasjien @ 7 $\frac{1}{2}$ % p.j.			152.05			
Op melktenk @ 7 $\frac{1}{2}$ % p.j.			561.47			
Op uitrusting @ 7% p.j.			122.57			
Op geboue @ 7% p.j.			2,172.08			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.			1,323.00			
SUBTOTAAL			11,979.72	5.38c		
TOTAAL BOKOSTE			22,232.84	9.98c	33.39	56.57
TOTALE PRODUKSIEKOSTE			66,576.34	29.89c	100.00	169.40
MIN KUDDE-APPRESIASIE			20,686.00	9.28c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE			45,890.34	20.61c		
NETTO WINS			23,718.86	10.65c		60.35

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: STANDERTON.

15 PRODUSENTE.

AANTAL KOEIE: 1,728.

<u>A. INKOMSTE:</u>	<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
		R	Sent	R
Melk verkoop	898,747.7	278,596.92	30.99	171.83
Eie gebruik	8,779.0	2,721.60		
Rantsoene	12,776.0	3,947.80		
Kalwers	37,634.0	11,650.43		
TOTAAL	957,936.7	296,916.75		

<u>B. PRODUKSIEKOSTE:</u>	<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
<u>1. MATERIAAL:</u>				
Voer gekoop	100,638.08			
Voer geproduseer	50,464.30			
Melk vir kalwers	11,650.43			
Weiding @ 7% p.j.	13,849.60			
Hurgeld vir grond	3,963.00			
TOTAAL MATERIAAL	180,565.41	18.85c	62.46	104.49
<u>2. ARBEID:</u>				
Lone	13,578.90			
Rantsoene	7,128.87			
Ongevallefonds	267.50			
TOTAAL ARBEID	20,975.27	2.19c	7.26	12.14
<u>3. BOKOSTE:</u>				
Transport	30,035.95			
Staluitgawes	2,443.62			
Elektrisiteit of enjin	2,301.00			
Oorpakke en skoene	449.85			
Veemedisyne en artse	2,367.18			
Melkkanne aangekoop	667.00			
Diverse uitgawes	93.40			
K.I. Koste	3,308.00			
Koeleronderhoudskoste	197.00			
Lisensie stalle	90.00			
Assuransie stalle	294.10			
Reparasies melkmasjien	185.50			
Melkaantekeningskoste	561.05			
SUBTOTAAL	43,033.65	4.49c		
Rente op kapitaal				
Op kudde @ 7½% p.j.	28,974.92			
Op melkmasjien @ 7½% p.j.	1,509.85			
Op melktenk @ 7½% p.j.	1,492.90			
Op uitrusting @ 7% p.j.	1,030.40			
Op geboue @ 7% p.j.	6,518.21			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.	5,037.00			
SUBTOTAAL	44,563.28	4.65c		
TOTAAL BOKOSTE	87,596.93	9.14c	30.28	50.69
TOTALE PRODUKSIEKOSTE	289,107.61	30.18c	100.00	167.32
MIN KUDDE-APPRESIASIE	59,060.00	6.16c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE	230,051.61	24.01c		
NETTO WINS	66,865.14	6.98c		38.69
KUDDEDEPRESIASIE	4.00			

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: VENTERSDORP.

6 PRODUSENTE

AANTAL KOEIE: 577.

<u>A. INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	228,701.9		72,982.62		31.91	133.46
Eie gebruik	2,928.0		1,025.56			
Rantsoene	2,975.4		1,048.84			
Kalwers	6,233.0		1,951.34			
TOTAAL	240,838.3		77,008.36			
<u>B. PRODUKSIEKOSTE:</u>			<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
1.	<u>MATERIAAL:</u>					
	Voer gekoop		30,108.25			
	Voer geproduseer		15,774.00			
	Melk vir kalwers		1,951.34			
	Weiding @ 7% p.j.		2,561.00			
	Huurgeld vir grond		1,080.00			
	TOTAAL MATERIAAL		51,474.59	21.38c	65.62	89.21
2.	<u>ARBEID:</u>					
	Lone		4,630.50			
	Rantsoene		1,418.37			
	Ongevallefonds		80.00			
	TOTAAL ARBEID		6,128.87	2.54c	7.80	10.62
3.	<u>BOKOSTE:</u>					
	Transport		5,977.48			
	Staluitgawes		693.10			
	Elektrisiteit of enjin		890.20			
	Oorpakke en skoene		228.45			
	Veemedisyne en artse		599.67			
	Melkkanne aangekoop		314.67			
	Diverse uitgawes		10.71			
	K.I. Koste		135.00			
	Koeleronderhoudskoste		243.30			
	Lisensie stalle		42.00			
	Assuransie stalle		4.53			
	Waterbelasting		146.05			
	Reparasies melkmasjien		65.43			
	Melkaantekeningskoste		154.20			
	SUBTOTAAL		9,504.79	3.95c		
	<u>Rente op kapitaal</u>					
	Op kudde @ 7½% p.j.		7,759.43			
	Op melkmasjien @ 7½% p.j.		137.90			
	Op uitrusting @ 7% p.j.		281.33			
	Op geboue @ 7% p.j.		2,484.16			
	Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		689.00			
	SUBTOTAAL		11,351.82	4.71c		
	TOTAAL BOKOSTE		20,856.61	8.66c	26.58	36.15
	TOTALE PRODUKSIEKOSTE		78,460.07	32.58c	100.00	135.98
	MIN KUDDE-APPRESIASIE		8,939.95	3.71c		
	NETTO PRODUKSIEKOSTE		80,068.12	33.24c		
	NETTO VERLIES		3,059.76	1.27c		5.30
	KUDDEDEPRESIASIE		10,548.00	4.38c		

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED: VOLKSRUST.

4 PRODUSENTE.

AANTAL KOEIE: 334.

<u>A. INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	145,610.3		44,286.34		30.41	152.63
Eie gebruik	2,928.0		905.37			
Rantsoene	3,660.0		1,098.25			
Kalwers	16,020.0		4,688.82			
TOTAAL	168,218.3		50,978.78			
<u>B. PRODUKSIEKOSTE:</u>			<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
<u>1. MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop			11,176.09			
Voer geproduseer			13,922.00			
Melk vir kalwers			4,688.41			
Weiding @ 7% p.j.			3,175.90			
Huurgeld vir grond			1,005.00			
TOTAAL MATERIAAL			33,967.40	20.19c	62.10	101.70
<u>2. ARBEID:</u>						
Lone			2,134.00			
Rantsoene			1,369.33			
Ongevallefonds			45.00			
TOTAAL ARBEID			3,548.33	2.11c	6.49	10.62
<u>3. BOKOSTE:</u>						
Transport			4,888.50			
Staluitgawes			820.15			
Elektrisiteit of enjin			923.54			
Oorpakke en skoene			22.40			
Veemedisyne en artse			975.69			
Melkkanne aangekoop			169.19			
Diverse uitgawes			134.26			
K.I. Koste			1,023.54			
Koeleronderhoudskoste			386.50			
Lisensie stalle			24.00			
Assuransie stalle			59.88			
Reparasies melkmasjien			40.61			
Melkaantekeningskoste			100.00			
Huurgeld vir kudde			1,845.43			
SUBTOTAAL			11,413.69	6.78c		
<u>Rente op kapitaal</u>						
Op kudde @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.			4,364.05			
Op melkmasjien @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.			135.00			
Op uitrusting @ 7% p.j.			209.16			
Op geboue @ 7% p.j.			574.70			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.			489.00			
SUBTOTAAL			5,771.91	3.43c		
TOTAAL BOKOSTE			17,185.60	10.21c	31.41	51.45
TOTALE PRODUKSIEKOSTE			54,701.33	32.51c	100.00	163.77
MIN KUDDE-APPRESIASIE			10,672.00	6.34c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE			47,123.33	28.01c		
NETTO WINS			3,855.45	2.40c		11.54
KUDDEDEPRESIASIE			3,094.00	1.84c		

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

9 GEBIEDE.		67 PRODUSENTE.		AANTAL KOEIE: 6,662.	
A. INKOMSTE:	GELL.	BEDRAG		PER GELL.	PER KOEI
		R		Sent	R
Melk verkoop	3,131,299.0	965,059.58		30.82	155.88
Eie gebruik	39,520.0	12,339.40			
Rantsoene	49,881.9	15,510.69			
Kalwers	149,851.0	45,564.36			
TOTAAL	3,370,552.5	1,038,474.03			
B. PRODUKSIEKOSTE:		TOTAAL	PER GELL.	% PROD. KOSTE	PER KOEI
1. MATERIAAL:					
Voer gekoop		331,452.89			
Voer geproduseer		239,627.07			
Melk vir kalwers		45,563.95			
Weiding @ 7% p.j.		54,585.40			
Huurgeld vir grond		11,314.00			
TOTAAL MATERIAAL		682,543.31	20.25c	63.88	102.45
2. ARBEID:					
Lone		53,215.20			
Rantsoene		25,623.08			
Voorman		826.83			
Ongevallefonds		1,006.25	2.39c	7.54	12.11
3. BOKOSTE:					
Transport		89,349.09			
Staluitgawes		10,950.52			
Elektrisiteit of enjin		11,314.05			
Oorpakke en skoene		1,941.45			
Veemedisyne en artse		14,016.10			
Melkkanne aangekoop		3,079.14			
Diverse uitgawes		661.45			
K.I. Koste		7,389.54			
Koeleronderhoudskoste		2,654.18			
Lisensie stalle		428.00			
Assuransie stalle		890.41			
Waterbelasting		782.00			
Reparasies melkmasjien		1,262.57			
Melkaantekeningskoste		1,100.25			
Huurgeld vir kudde		2,775.43			
SUBTOTAAL		148,594.18	4.41c		
Rente op kapitaal					
Op kudde @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.		106,664.26			
Op melkmasjien @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.		3,334.90			
Op melktenk @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.		3,493.92			
Op uitrusting @ 7% p.j.		4,124.00			
Op geboue @ 7% p.j.		24,010.41			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		15,123.00			
SUBTOTAAL		156,750.49	4.65c		
TOTAAL BOKOSTE		305,344.67	9.06c	28.58	45.83
TOTALE PRODUKSIEKOSTE		1,068,559.34	31.70c	100.00	160.39
MIN KUDDE-APPRESIASIE		200,517.95	5.95c		30.10
NETTO PRODUKSIEKOSTE		891,054.39	26.43c		133.75
NETTO WINS		147,419.64	4.38c		22.13
KUDDEDEPRESIASIE		23,013.00	0.68c		3.45

PRODUKSTIEKOSTESTATE

BITWATERSRAND-GEBIED

1 MAART 1968 - 28 FEBRUARIE 1969.

INHOUDSOPGAVE.

<u>GEBIED.</u>	<u>NR.</u>	<u>BLADSY.</u>
DEVON	1	A84
	2	A85
	3	A86
	4	A87
	5	A88
	6	A89
	7	A90
	8	A91
FOCHVILLE	1	A92
	2	A93
GREYLINGSTAD	1	A94
	2	A95
	4	A96
	5	A97
	6	A98
	7	A99
	9	A100
	10	A101
HEILBRON	1	A102
	2	A103
	3	A104
	4	A105
	5	A106
	6	A107
	7	A108
	10	A109

KLIPRIVIER	3	A110
	4	A111
	5	A112

KOPPIES	1	A113
	2	A114
	3	A115
	4	A116
	5	A117
	6	A118

STANDERTON	1	A119
	2	A120
	4	A121
	5	A122
	6	A123
	8	A124
	9	A125
	10	A126
	11	A127
	12	A128
	15	A129
	16	A130
	17	A131

VIENTERSDORP	1	A132
	2	A133
	3	A134
	4	A135
	5	A136

VOLKSRUST	1	A137
	2	A138
	4	A139

DEVON	TOTAAL	A140
FOCHVILLE	TOTAAL	A141
GREYLINGSTAD	TOTAAL	A142
HEILBRON	TOTAAL	A143
KLI PRIVIER	TOTAAL	A144
KOPPIES	TOTAAL	A145
STANDERTON	TOTAAL	A146
VENTERSDORP	TOTAAL	A147
VOLKSRUST	TOTAAL	A148
NEGE GEBIEDE	TOTAAL	A149

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED: DEVON.

PLAAS NR.: 2.

AANTAL KOEIE: 79.

A.	<u>INKOMSTE:</u>	<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R	Sent	R
	Melk verkoop	44,781.6	15,222.85	33.99	216.39
	Eie gebruik	430.0	146.16		
	Rantsoene	1,260.0	428.27		
	Kalwers	3,820.0	1,298.42		
	TOTAAL	50,291.6	17,095.70		
B.	<u>PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>
1.	<u>MATERIAAL:</u>				<u>PER KOEI</u>
	Voer gekoop		5,868.31		
	Voer geproduseer		2,650.25		
	Melk vir kalwers		1,298.42		
	Weiding @ 7% p.j.		672.00		
	Huurgeld vir grond		360.00		
	TOTAAL: MATERIAAL		10,848.98	21.57c	65.20
2.	<u>ARBEID:</u>				
	Lone		556.00		
	Rantsoene		272.36		
	Ongevallefonds		11.25		
	TOTAAL: ARBEID		839.61	1.67c	5.05
3.	<u>BOKOSTE:</u>				
	Transport		1,089.17		
	Staluitgawes		243.93		
	Elektrisiteit of enjin		345.00		
	Oorpakke en skoene		83.00		
	Veemedisyne en artse		69.70		
	K.I. Koste		328.00		
	Lisensie: stalle		6.00		
	Reparasies: melkmasjien		213.60		
	SUBTOTAAL		2,378.40	4.73c	
	<u>Rente op kapitaal:</u>				
	Op kudde @ 7 $\frac{1}{2}$ % p.j.		1,452.00		
	Op melkmasjien @ 7 $\frac{1}{2}$ % p.j.		53.44		
	Op melktenk @ 7 $\frac{1}{2}$ % p.j.		232.50		
	Op uitrusting @ 7% p.j.		66.50		
	Op geboue @ 7% p.j.		283.50		
	Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		485.00		
	SUBTOTAAL		2,572.94	5.11c	
	TOTALE BOKOSTE		4,951.34	9.84c	29.75
	TOTALE PRODUKSIEKOSTE		16,639.34	33.08c	100.00
	MIN KUDDE-APPRESIASIE		4,829.00	9.60c	
	NETTO PRODUKSIEKOSTE		11,810.93	23.48c	
	NETTO WINS		5,284.77	10.51c	66.89

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED: DEVON.

PLAAS NR.: 3.

AANTAL KOEIE: 149.

A.	<u>INKOMSTE:</u>	<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
	Melk verkoop	42,271.5	13,138.41		31.08	93.27
	Eie gebruik	365.0	113.44			
	Rantsoene	276.0	85.78			
	Kalwers	1,800.0	559.44			
	TOTAAL	44,712.5	13,897.07			
B.	<u>PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
1.	<u>MATERIAAL:</u>					
	Voer gekoop		6,335.71			
	Voer geproduseer		1,665.00			
	Melk vir kalwers		559.44			
	Weiding @ 7% p.j.		630.00			
	TOTAAL: MATERIAAL		9,190.15	20.55c	60.67	61.68
2.	<u>ARBEID:</u>					
	Lone		600.00			
	Rantsoene		265.78			
	Ongevallefonds		11.25			
	TOTAAL: ARBEID		877.03	1.96c	5.78	5.88
3.	<u>BOKOSTE:</u>					
	Transport		1,056.83			
	Staluitgawes		121.20			
	Elektrisiteit of enjin		312.00			
	Oorpakke en skoene		23.00			
	Veemedisyne en artse		308.47			
	K.I. Koste		424.50			
	Lisensie: stalle		6.00			
	Assuransie: stalle		21.00			
	Reparasies: melkmasjien		11.78			
	SUBTOTAAL		2,284.78	5.11c		
	<u>Rente op kapitaal:</u>					
	Op kudde @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.		1,717.50			
	Op melkmasjien @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.		157.50			
	Op uitrusting @ 7% p.j.		109.76			
	Op geboue @ 7% p.j.		443.10			
	Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		367.00			
	SUBTOTAAL		2,794.86	6.25c		
	TOTALE BOKOSTE		5,079.64	11.36c	33.55	34.09
	TOTALE PRODUKSIEKOSTE		15,146.82	33.87c	100.00	101.65
	MIN KUDDE-APPRESIASIE		33.00	0.07c		
	NETTO PRODUKSIEKOSTE		15,113.82	33.80c		
	NETTO VERLIES		1,216.75	2.72c		8.17

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED: DEVON.

PLAAS NR.: 4.

AANTAL KOEIE: 110.

A.	<u>INKOMSTE:</u>	<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R	Sent	R
	Melk verkoop	33,053.0	9,875.24	29.88	94.80
	Eie gebruik	420.0	125.49		
	Kalwers	1,430.0	427.28		
	TOTAAL	34,903.0	10,428.01		
B.	<u>PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>
1.	<u>MATERIAAL:</u>				<u>PER KOEI</u>
	Voer gekoop		2,107.50		
	Voer geproduseer		3,505.00		
	Melk vir kalwers		427.28		
	Huurgeld vir grond		960.00		
	TOTAAL: MATERIAAL		6,999.78	20.05c	61.44
2.	<u>ARBEID:</u>				
	Lone		480.00		
	Rantsoene		240.00		
	Ongevallefonds		10.00		
	TOTAAL: ARBEID		730.00	2.09c	6.41
3.	<u>BOKOSTE:</u>				
	Transport		833.57		
	Staluitgawes		157.47		
	Elektrisiteit of enjin		291.50		
	Oorpakke en skoene		67.69		
	Veemedisyne en artse		123.41		
	Koeleronderhoudskoste		96.00		
	Lisensie: stalle		6.00		
	SUBTOTAAL		1,575.64	4.51c	
	<u>Rente op kapitaal:</u>				
	Op kudde @ 7½% p.j.		1,921.27		
	Op uitrusting @ 7% p.j.		68.60		
	Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		98.00		
	SUBTOTAAL		2,087.87	5.98c	
	TOTALE BOKOSTE		3,663.51	10.49c	32.15
	TOTALE PRODUKSIEKOSTE		11,393.29	32.64c	103.57
	PLUS KUDDEDEPRESIASIE		1,319.00	3.78c	
	NETTO PRODUKSIEKOSTE		12,712.29	36.42c	
	NETTO VERLIES		2,284.28	6.54c	20.76

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED: DEVON.

PLAAS NR.: 5.

AANTAL KOEIE: 173.

A.	<u>INKOMSTE:</u>	<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R	Sent	R
	Melk verkoop	32,857.2	10,394.04	31.63	66.24
	Eie gebruik	730.0	230.90		
	Rantsoene	224.0	70.85		
	Kalwers	2,414.0	763.55		
	TOTAAL	36,225.2	11,459.34		
B.	<u>PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>
1.	<u>MATERIAAL:</u>				<u>PER KOEI</u>
	Voer gekoop		3,426.75		
	Voer geproduseer		1,950.00		
	Melk vir kalwers		763.55		
	Weiding @ 7% p.j.		962.50		
	Huurgeld vir grond		640.00		
	TOTAAL: MATERIAAL		7,742.80	21.37c	58.99
2.	<u>ARBEID:</u>				
	Lone		672.00		
	Rantsoene		186.07		
	Orgevallefonds.		10.00		
	TOTAAL: ARBEID		868.07	2.39c	6.59
3.	<u>BOKOSTE:</u>				
	Transport		899.55		
	Staluitgawes		309.11		
	Corpasse en skoene		32.00		
	Veemedisyne en artse		97.30		
	Koeleronderhoudskoste		48.00		
	Lisensie: stalle		10.00		
	Assuransie: stalle		12.00		
	SUBTOTAAL		1,407.96	3.88c	
	<u>Rente op kapitaal:</u>				
	Op kudde @ 7½% p.j.		2,533.30		
	Op uitrusting @ 7% p.j.		23.74		
	Op geboue @ 7% p.j.		486.50		
	Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		65.90		
	SUBTOTAAL		3,109.44	8.58c	
	TOTALE BOKOSTE		4,517.40	12.47c	34.42
	TOTALE PRODUKSIEKOSTE		13,128.27	36.24c	100.00
	PLUS KUDDEDEPRESIASIE		1,790.00	4.94c	
	NETTO PRODUKSIEKOSTE		14,918.27	41.18c	
	NETTO VERLIES		3,458.93	9.55c	19.99

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED: DEVON.

PLAAS NR.: 6.

AANTAL KOEIE: 100.

A.	<u>INKOMSTE:</u>	<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R	Sent	R
	Melk verkoop	31,106.7	9,386.15	30.17	107.29
	Eie gebruik	365.0	110.12		
	Kalwers	4,088.0	1,233.35		
	TOTAAL	35,559.7	10,729.62		
B.	<u>PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>
1.	<u>MATERIAAL:</u>				<u>PER KOEI</u>
	Voer gekoop		4,088.86		
	Voer geproduseer		2,220.00		
	Melk vir kalwers		1,233.35		
	Weiding @ 7% p.j.		700.00		
	Huurgeld vir grond		640.00		
	TOTAAL: MATERIAAL		8,882.21	24.98c	67.20
2.	<u>ARBEID:</u>				
	Lone		780.00		
	Rantsoene		272.88		
	Ongevallefonds		13.75		
	TOTAAL: ARBEID		1,066.63	2.99c	8.05
3.	<u>BOKOSTE:</u>				
	Transport		853.74		
	Staluitgawes		204.83		
	Elektrisiteit of enjin		200.97		
	Veemedisyne en artse		242.33		
	Lisensie: stalle		6.00		
	SUBTOTAAL		1,507.87	4.24c	
	<u>Rente op kapitaal:</u>				
	Op kudde @ 7½% p.j.		1,282.40		
	Op uitrusting @ 7% p.j.		59.50		
	Op geboue @ 7% p.j.		336.00		
	Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		85.00		
	SUBTOTAAL		1,762.90	4.96c	
	TOTALE BOKOSTE		3,270.77	9.20c	24.75
	TOTALE PRODUKSIEKOSTE		13,219.61	37.17c	100.00
	MIN KUDDE-APPRESIASIE		1,909.00	5.37c	
	NETTO PRODUKSIEKOSTE		11,310.61	31.80c	
	NETTO VERLIES		580.99	1.63c	5.81

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED: DEVON.

PLAAS NR.: 7.

AANTAL KOEIE: 172.

<u>A.</u>	<u>INKOMSTE:</u>	<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R	Sent	R
	Melk verkoop	55,909.3	17,073.37	30.54	108.08
	Eie gebruik	600.0	183.24		
	Rantsoene	365.0	111.47		
	Kalwers	4,000.0	1,221.60		
	TOTAAL	60,874.3	18,589.68		
<u>B.</u>	<u>PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>
1.	<u>MATERIAAL:</u>				<u>PER KOEI</u>
	Voer gekoop		2,489.00		
	Voer geproduseer		5,137.00		
	Melk vir kalwers		1,221.60		
	Weiding @ 7% p.j.		1,050.00		
	TOTAAL: MATERIAAL		9,897.60	16.26c	55.29
2.	<u>ARBEID:</u>				
	Lone		324.00		
	Rantsoene		340.07		
	Ongevallefonds		8.75		
	TOTAAL: ARBEID		672.82	1.10c	3.74
3.	<u>BOKOSTE:</u>				
	Transport		1,622.93		
	Staluitgawes		400.00		
	Elektrisiteit of enjin		400.00		
	Veemedisyne en artse		402.18		
	Melkkanne aangekoop		82.40		
	K.I. Koste		692.00		
	Lisensie: stalle		6.00		
	Assuransie: stalle		20.00		
	Reparasies: melkmasjien		69.00		
	SUBTOTAAL		3,694.51	6.07c	
	<u>Rente op kapitaal:</u>				
	Op kudde @ 7½% p.j.		2,228.80		
	Op melkmasjien @ 7½% p.j.		30.00		
	Op uitrusting @ 7% p.j.		31.50		
	Op geboue @ 7% p.j.		1,265.39		
	Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		85.00		
	SUBTOTAAL		3,640.69	5.98c	
	TOTALE BOKOSTE		7,335.20	12.05c	40.97
	TOTALE PRODUKSIEKOSTE		17,905.62	29.41c	100.00
	MIN KUDDE-APPRESIASIE		1,547.00	2.54c	
	NETTO PRODUKSIEKOSTE		16,358.62	26.87c	
	NETTO WINS		2,231.06	3.67c	12.97

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED: DEVON.

PLAAS NR.: 8.

AANTAL KOEIE: 76.

<u>A. INKOMSTE:</u>	<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
		R	Sent	R
Melk verkoop	38,660.3	12,111.15	31.33	168.97
Eie gebruik	400.0	125.32		
Rantsoene	1,094.0	342.75		
Kalwers	840.0	263.17		
TOTAAL	40,994.3	12,842.39		

<u>B. PRODUKSIEKOSTE:</u>	<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
---------------------------	---------------	------------------	----------------------	-----------------

<u>1. MATERIAAL:</u>				
Voer gekoop	2,582.67			
Voer geproduseer	1,938.00			
Melk vir kalwers	263.17			
Weiding @ 7% p.j.	546.00			
TOTAAL: MATERIAAL	5,329.84	13.00c	51.26	70.12

<u>2. ARBEID:</u>				
Lone	631.00			
Rantsoene	315.37			
Ongevallefonds	12.50			
TOTAAL: ARBEID	958.87	2.34c	9.23	12.62

<u>3. BOKOSTE:</u>				
Transport	967.57			
Staluitgawes	39.00			
Elektrisiteit of enjin	240.00			
Oorpakke en skoene	15.00			
Veemedisyne en artse	167.35			
K.I. Koste	380.00			
Koeleronderhoudskoste	5.00			
Lisensie: stalle	6.00			

SUBTOTAAL	1,819.92	4.44c		
-----------	----------	-------	--	--

Rente op kapitaal:

Op kudde @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.	1,173.00
Op melktenk @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.	69.30
Op uitrusting @ 7% p.j.	98.00
Op geboue @ 7% p.j.	677.60
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.	270.95

SUBTOTAAL	2,288.85	5.58c		
-----------	----------	-------	--	--

TOTALE BOKOSTE	4,108.77	10.02c	39.51	54.06
----------------	----------	--------	-------	-------

TOTALE PRODUKSIEKOSTE	10,397.48	25.36c	100.00	136.80
-----------------------	-----------	--------	--------	--------

MIN KUDDE-APPRESIASIE	1,906.00	4.65c		
-----------------------	----------	-------	--	--

NETTO PRODUKSIEKOSTE	8,491.48	20.71c		
----------------------	----------	--------	--	--

NETTO WINS	4,350.91	10.62c		57.24
------------	----------	--------	--	-------

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED: FOCHVILLE.

PLAAS NR.: 1.

AANTAL KOEIE: 39.

<u>A.</u>	<u>INKOMSTE:</u>	<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R	Sent	R
	Melk verkoop	22,178.4	6,704.09	30.23	182.92
	Eie gebruik	365.0	110.34		
	Rantsoene	547.0	165.36		
	Kalwers	510.0	154.17		
	TOTAAL	23,600.4	7,133.96		
<u>B.</u>	<u>PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>
<u>1.</u>	<u>MATERIAAL:</u>				<u>PER KOEI</u>
	Voer gekoop		787.20		
	Voer geproduseer		1,723.00		
	Melk vir kalwers		154.17		
	Weiding @ 7% p.j.		336.00		
	TOTAAL: MATERIAAL		3,000.37	12.72c	50.64
<u>2.</u>	<u>ARBEID:</u>				
	Lone		504.00		
	Rantsoene		381.36		
	Ongevallefonds		11.25		
	TOTAAL: ARBEID		896.61	3.79c	15.09
<u>3.</u>	<u>BOKOSTE:</u>				
	Transport		570.74		
	Staluitgawes		72.00		
	Elektrisiteit of enjin		28.00		
	Oorpakke en skoene		16.00		
	Veemedisyne en artse		70.00		
	Melkkanne aangekoop		82.00		
	Koeleronderhoudskoste		50.00		
	Lisensie: stalle		6.00		
	SUBTOTAAL		894.74	3.79c	
	<u>Rente op kapitaal:</u>				
	Op kudde @ 7½% p.j.		579.75		
	Op uitrusting @ 7% p.j.		44.80		
	Op geboue @ 7% p.j.		448.70		
	Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		64.00		
	SUBTOTAAL		1,137.25	4.82c	
	TOTALE BOKOSTE		2,031.99	8.61c	34.27
	TOTALE PRODUKSIEKOSTE		5,928.97	25.12c	100.00
	MIN KUDDE-APPRESIASIE		537.00	2.27c	
	NETTO PRODUKSIEKOSTE		5,391.97	22.84c	
	NETTO WINS		1,741.99	7.38c	44.67

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED: FOCHVILLE.

PLAAS NR.: 2.

AANTAL KOEIE: 75.

<u>A. INKOMSTE:</u>	<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
		R	Sent	R
Melk verkoop	33,182.3	9,918.96	29.89	135.16
Eie gebruik	730.0	218.20		
TOTAAL	33,912.3	10,137.16		
<u>B. PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>
<u>1. MATERIAAL:</u>				<u>PER KOEI</u>
Voer gekoop		2,365.00		
Voer geproduseer		3,390.00		
Weiding @ 7% p.j.		900.00		
TOTAAL: MATERIAAL		6,655.00	19.62c	54.74
<u>2. ARBEID:</u>				
Lone		1,440.00		
Rantsoene		288.00		
Ongevallefonds		22.50		
TOTAAL: ARBEID		1,750.50	5.16c	14.41
<u>3. BOKOSTE:</u>				
Transport		868.38		
Staluitgawes		180.00		
Elektrisiteit of enjin		280.00		
Oorpakke en skoene		48.00		
Veemedisyne en artse		500.00		
Melkkanne aangekoop		200.00		
K.I. Koste		250.00		
Koeleronderhoudskoste		44.00		
Lisensie: stalle		6.00		
SUBTOTAAL		2,376.38	7.00c	
<u>Rente op kapitaal:</u>				
Op kudde @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.		909.30		
Op uitrusting @ 7% p.j.		35.00		
Op geboue @ 7% p.j.		378.00		
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		50.00		
SUBTOTAAL		1,372.30	4.05c	
TOTALE BOKOSTE		3,748.68	11.05c	30.85
TOTALE PRODUKSIEKOSTE		12,154.18	35.84c	100.00
PLUS KUDDEDEPRESIASIE		1,904.00	5.61c	
NETTO PRODUKSIEKOSTE		14,058.18	41.45c	
NETTO VERLIES		3,921.02	11.56c	52.28

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED: GREYLINGSTAD.

PLAAS NR.: 1.

AANTAL KOEIE: 73.

A.	<u>INKOMSTE:</u>	<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
	Melk verkoop	29,813.2	8,816.92		29.57	127.86
	Rantsoene	548.0	162.04			
	Kalwers	1,201.0	355.16			
	TOTAAL	31,562.2	9,334.12			
B.	<u>PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
1.	<u>MATERIAAL:</u>					
	Voer gekoop		2,315.72			
	Voer geproduseer		2,865.00			
	Melk vir kalwers		355.16			
	Huurgeld vir grond		624.00			
	TOTAAL: MATERIAAL		6,159.88	19.51c	59.74	84.38
2.	<u>ARBEID:</u>					
	Lone		480.00			
	Rantsoene		454.25			
	Ongevallefonds		12.50			
	TOTAAL: ARBEID		946.75	3.00c	9.19	12.97
3.	<u>BOKOSTE:</u>					
	Transport		884.70			
	Staluitgawes		215.29			
	Elektrisiteit of enjin		100.69			
	Oorpakke en skoene		48.85			
	Veemedisyne en artse		245.96			
	Koeleronderhoudskoste		220.00			
	Lisensie: stalle		6.00			
	SUBTOTAAL		1,721.49	5.45c		
	<u>Rente op kapitaal:</u>					
	Op kudde @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.		900.00			
	Op melktenk @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.		282.38			
	Op uitrusting @ 7% p.j.		71.40			
	Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		227.50			
	SUBTOTAAL		1,481.28	4.69c		
	TOTALE BOKOSTE		3,202.77	10.15c	31.07	43.87
	TOTALE PRODUKSIEKOSTE		10,309.40	32.66c	100.00	141.22
	MIN KUDDE-APPRESIASIE		5.00	0.01c		
	NETTO PRODUKSIEKOSTE		10,304.40	32.65c		
	NETTO VERLIES		970.28	3.08c		13.29

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED: GREYLINGSTAD.

PLAAS NR.: 2.

AANTAL KOEIE: 158.

A.	<u>INKOMSTE:</u>	<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R	Sent	R
	Melk verkoop	76,154.0	23,226.85	30.50	150.01
	Eie gebruik	730.0	222.65		
	Rantsoene	730.0	222.65		
	Kalwers	100.0	30.50		
	TOTAAL	77,714.0	23,702.65		
B.	<u>PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>
1.	<u>MATERIAAL:</u>				<u>PER KOEI</u>
	Voer gekoop		10,439.00		
	Voer geproduseer		5,100.00		
	Melk vir kalwers		30.50		
	Weiding @ 7% p.j.		700.00		
	Huurgeld vir grond		600.00		
	TOTAAL: MATERIAAL		16,869.50	21.71c	72.85
2.	<u>ARBEID:</u>				
	Lone		1,000.00		
	Ongevallefonds		12.50		
	TOTAAL: ARBEID		1,012.50	1.30c	4.36
3.	<u>BOKOSTE:</u>				
	Transport		1,903.85		
	Staluitgawes		214.00		
	Elektrisiteit of enjin		60.00		
	Oorpakke en skoene		95.00		
	Veemedisyne en artse		872.00		
	Melkkanne aangekoop		70.50		
	Koeleronderhoudskoste		105.95		
	Lisensie: stalle		6.00		
	Huurgeld vir kudde		908.00		
	SUBTOTAAL		4,235.30	5.45c	
	<u>Rente op kapitaal:</u>				
	Op kudde @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.		728.25		
	Op melktenk @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.		247.50		
	Op uitrusting @ 7% p.j.		41.40		
	Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		27.50		
	SUBTOTAAL		1,044.65	1.34c	
	TOTALE BOKOSTE		5,279.95	6.79c	22.79
	TOTALE PRODUKSIEKOSTE		23,161.95	29.80c	100.00
	MIN KUDDE-APPRESIASIE		94.00	0.12c	
	NETTO PRODUKSIEKOSTE		23,067.95	29.68c	
	NETTO WINS		634.70	0.82c	4.02

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED: GREYLINGSTAD.

PLAAS NR.: 4.

AANTAL KOEIE: 47.

A.	<u>INKOMSTE:</u>	<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
	Melk verkoop	20,154.2	6,501.16		32.26	148.40
	Eie gebruik	182.0	58.71			
	Rantsoene	567.0	182.91			
	Kalwers	720.0	232.27			
	TOTAAL	21,623.2	6,975.05			
B.	<u>PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
1.	<u>MATERIAAL:</u>					
	Voer gekoop		1,270.00			
	Voer geproduseer		965.00			
	Melk vir kalwers		232.27			
	Weiding @ 7% p.j.		420.00			
	Hurgeld vir grond		200.00			
	TOTAAL: MATERIAAL		3,087.27	14.28c	47.41	65.69
2.	<u>ARBEID:</u>					
	Lone		312.00			
	Rantsoene		213.75			
	Ongevallefonds		7.50			
	TOTAAL: ARBEID		533.25	2.46c	8.17	11.35
3.	<u>BOKOSTE:</u>					
	Transport		584.47			
	Staluitgawes		78.44			
	Elektrisiteit of enjin		240.00			
	Oorpakke en skoene		12.00			
	Veemedisyne en artse		60.00			
	Koeleronderhoudskoste		250.00			
	Lisensie: stalle		6.00			
	SUBTOTAAL		1,230.91	5.69c		
	<u>Rente op kapitaal:</u>					
	Op kudde @ 7½% p.j.		909.00			
	Op melktenk @ 7½% p.j.		145.50			
	Op uitrusting @ 7% p.j.		46.83			
	Op geboue @ 7% p.j.		301.00			
	Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		261.00			
	SUBTOTAAL		1,663.33	7.69c		
	TOTALE BOKOSTE		2,894.24	13.38c	44.42	61.58
	TOTALE PRODUKSIEKOSTE		6,514.76	30.12c	100.00	138.62
	MIN KUDDE-APPRESIASIE		820.00	3.78c		
	NETTO PRODUKSIEKOSTE		5,694.76	26.34c		
	NETTO WINS		1,280.29	5.92c		27.24

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED: GREYLINGSTAD.

PLAAS NR.: 5.

AANTAL KOEIE: 72.

A. <u>INKOMSTE:</u>	<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u> R	<u>PER GELL.</u>		<u>PER KOEI</u>	
			Sent		R	
Melk verkoop	47,913.3	14,750.83	30.78c		220.51	
Eie gebruik	547.0	168.37				
Rantsoene	730.0	224.69				
Kalwers	2,380.0	732.56				
TOTAAL	51,570.3	15,876.45				
B. <u>PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>	
1. <u>MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop		8,435.74				
Voer geproduseer		2,790.00				
Melk vir kalwers		732.56				
Weiding @ 7% p.j.		350.00				
Huurgeld vir grond		300.00				
TOTAAL: MATERIAAL		12,608.30	24.45c	73.14	175.12	
2. <u>ARBEID:</u>						
Lone		720.00				
Rantsoene		245.91				
Ongevallefonds		12.50				
TOTAAL: ARBEID		978.41	1.89c	5.65	13.59	
3. <u>BOKOSTE:</u>						
Transport		1,389.49				
Staluitgawes		200.00				
Elektrisiteit of enjin		216.00				
Veemedisyne en artse		180.00				
K.I. Koste		220.00				
Lisensie: stalle		6.00				
Assuransie: stalle		25.00				
SUBTOTAAL		2,236.49	4.34c			
Rente op kapitaal:						
Op kudde @ 7½% p.j.		760.20				
Op melkmasjien @ 7½% p.j.		63.31				
Op melktenk @ 7½% p.j.		128.45				
Op uitrusting @ 7% p.j.		52.50				
Op geboue @ 7% p.j.		76.09				
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		337.50				
SUBTOTAAL		1,418.05	2.75c			
TOTALE BOKOSTE		3,654.54	7.09c	21.21	50.76	
TOTALE PRODUKSIEKOSTE		17,241.25	33.43c	100.00	239.47	
MIN KUDDE-APPRESIASIE		2,240.00	4.34c			
NETTO PRODUKSIEKOSTE		15,001.25	29.09c			
NETTO WINS		875.20	1.69c		12.16	

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED: GREYLINGSTAD.

PLAAS NR.: 6.

AANTAL KOEIE: 89.

A.	<u>INKOMSTE:</u>	<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
	Melk verkoop	75,970.0	23,973.81		31.56	277.67
	Eie gebruik	180.0	56.81			
	Rantsoene	720.0	227.23			
	Kalwers	1,440.0	454.46			
	TOTAAL	78,310.0	24,712.31			
B.	<u>PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
1.	<u>MATERIAAL:</u>					
	Voer gekoop		8,074.76			
	Voer geproduseer		4,900.00			
	Melk vir kalwers		454.46			
	Weiding @ 7% p.j.		588.00			
	TOTAAL: MATERIAAL		14,017.22	17.90c	65.88	157.50
2.	<u>ARBEID:</u>					
	Lone		720.00			
	Rantsoene		527.30			
	Ongevallefonds		16.25			
	TOTAAL: ARBEID		1,263.55	1.61c	5.93	14.20
3.	<u>BOKOSTE:</u>					
	Transport		2,204.47			
	Staluitgawes		284.14			
	Elektrisiteit of enjin		313.15			
	Oorpakke en skoene		60.00			
	Veemedisyne en artse		332.40			
	K.I. Koste		263.95			
	Lisensie: stalle		6.00			
	Reparasies: melkmasjien		117.93			
	SUBTOTAAL		3,582.04	4.57c		
	<u>Rente op kapitaal:</u>					
	Op kudde @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.		1,305.75			
	Op melkmasjien @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.		104.55			
	Op melktenk @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.		255.00			
	Op uitrusting @ 7% p.j.		10.78			
	Op geboue @ 7% p.j.		242.34			
	Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		495.00			
	SUBTOTAAL		2,413.42	3.08c		
	TOTALE BOKOSTE		5,995.46	7.66c	28.19	67.36
	TOTALE PRODUKSIEKOSTE		21,276.23	27.17c	100.00	239.06
	MIN KUDDE-APPRESIASIE		1,489.00	1.90c		
	NETTO PRODUKSIEKOSTE		19,787.23	25.27c		
	NETTO WINS		4,925.08	6.29c		55.34

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAT 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED: GREYLINGSTAD.

PLAAS NR.: 7.

AANTAL KOEIE: 105.

<u>A. INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R	Sent	R
Melk verkoop	72,998.6	23,110.49		31.66	239.71
Eie gebruik	740.0	234.28			
Rantsoene	365.0	115.56			
Kalwers	5,400.0	1,709.64			
TOTAAL	79,503.6	25,169.97			
<u>B. PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
<u>1. MATERIAAL:</u>					
Voer gekoop		10,291.00			
Voer geproduseer		3,000.00			
Melk vir kalwers		1,709.64			
Weiding @ 7% p.j.		981.05			
Huurgeld vir grond		300.00			
TOTAAL: MATERIAAL		16,281.69	20.48c	68.34	155.06
<u>2. ARBEID:</u>					
Lone		555.00			
Rantsoene		115.56			
Ongevallefonds		8.75			
TOTAAL: ARBEID		679.31	0.85c	2.84	6.47
<u>3. BOKOSTE:</u>					
Transport		2,115.27			
Staluitgawes		411.00			
Elektrisiteit of enjin		240.00			
Oorpakke en skoene		100.00			
Veemedisyne en artse		535.00			
K.I. Koste		80.00			
Lisensie: stalle		6.00			
Assuransie: stalle		50.00			
Reparasies: melkmasjien		515.00			
SUBTOTAAL		4,052.27	5.10c		
<u>Rente op kapitaal:</u>					
Op kudde @ 7½% p.j.		1,649.25			
Op melkmasjien @ 7½% p.j.		120.00			
Op melktenk @ 7½% p.j.		247.50			
Op uitrusting @ 7% p.j.		61.60			
Op geboue @ 7% p.j.		159.60			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		578.00			
SUBTOTAAL		2,815.95	3.54c		
TOTALE BOKOSTE		6,868.22	8.64c	28.82	65.41
TOTALE PRODUKSIEKOSTE		23,829.22	29.97c	100.00	226.94
MIN KUDDE-APPRESIASIE		1,290.00	1.62c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE		22,539.22	28.35c		
NETTO WINS		2,630.75	3.31c		25.05

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED: GREYLINGSTAD.

PLAAS NR.: 9.

AANTAL KOEIE: 105.

A. <u>INKOMSTE:</u>	<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
		R	Sent	R
Melk verkoop	77,703.0	25,266.71	32.52	270.80
Eie gebruik	730.0	237.40		
Rantsoene	730.0	237.40		
Kalwers	8,280.0	2,692.66		
TOTAAL	87,443.0	28,434.17		

B. <u>PRODUKSIEKOSTE:</u>	<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
1. <u>MATERIAAL:</u>				
Voer gekoop	9,800.00			
Voer geproduseer	8,220.00			
Melk vir kalwers	2,692.66			
Weiding @ 7% p.j.	672.00			
Hurgeld vir grond	200.00			
TOTAAL: MATERIAAL	21,584.66	24.68c	71.12	205.57
2. <u>ARBEID:</u>				
Lone	600.00			
Rantsoene	370.70			
Ongevallefonds	12.50			
TOTAAL: ARBEID	983.20	1.12c	3.23	9.36
3. <u>BOKOSTE:</u>				
Transport	2,330.98			
Staluitgawes	100.00			
Elektrisiteit of enjin	240.00			
Veemedisyne en artse	200.00			
Lisensie: stalle	6.00			
Assuransie: stalle	40.00			
Reparasies: melkmasjien	650.00			
SUBTOTAAL	3,566.98	4.08c		
<u>Rente op kapitaal:</u>				
Op kudde @ 7½% p.j.	2,806.50			
Op melkmasjien @ 7½% p.j.	163.50			
Op melktenk @ 7½% p.j.	283.50			
Op uitrusting @ 7% p.j.	45.50			
Op geboue @ 7% p.j.	255.08			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.	661.00			
SUBTOTAAL	4,215.08	4.82c		
TOTALE BOKOSTE	7,782.06	8.90c	25.65	74.11
TOTALE PRODUKSIEKOSTE	30,349.92	34.70c	100.00	289.04
PLUS KUDDEDEPRESIASIE	5,250.00	6.00c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE	35,599.92	40.71c		
NETTO VERLIES	7,165.75	8.19c		68.24

BRON: EIE WAARNEMING.

A100

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED: GREYLINGSTAD.

PLAAS NR.: 10.

AANTAL KOEIE: 149.

<u>A.</u>	<u>INKOMSTE:</u>	<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R	Sent	R
	Melk verkoop	79,715.0	24,311.99	30.50	169.09
	Eie gebruik	730.0	222.65		
	Rantsoene	365.0	111.32		
	Kalwers	1,800.0	549.00		
	TOTAAL	82,610.0	25,194.96		
<u>B.</u>	<u>PRODUKSIEKOSTE:</u>	<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
<u>1.</u>	<u>MATERIAAL:</u>				
	Voer gekoop	9,200.00			
	Voer geproduseer	4,740.00			
	Melk vir kalwers	549.00			
	Weiding @ 7% p.j.	840.00			
	TOTAAL: MATERIAAL	15,329.00	18.56c	61.60	102.88
<u>2.</u>	<u>ARBEID:</u>				
	Lone	1,080.00			
	Rantsoene	351.69			
	Ongevallefonds	18.75			
	TOTAAL: ARBEID	1,450.44	1.75c	5.81	9.73
<u>3.</u>	<u>BOKOSTE:</u>				
	Transport	2,391.45			
	Staluitgawes	360.00			
	Elektrisiteit of enjin	360.00			
	Oorpakke en skoene	36.00			
	Veemedisyne en artse	700.00			
	Koeleronderhoudskoste	540.00			
	Lisensie: stalle	6.00			
	Assuransie: stalle	27.00			
	Reparasies: melkmasjien	360.00			
	SUBTOTAAL	4,780.45	5.79c		
	<u>Rente op kapitaal:</u>				
	Op kudde @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.	1,719.00			
	Op melkmasjien @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.	137.25			
	Op melktenk @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.	258.75			
	Op uitrusting @ 7% p.j.	93.10			
	Op geboue @ 7% p.j.	465.50			
	Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.	661.00			
	SUBTOTAAL	3,334.60	4.04c		
	TOTALE BOKOSTE	8,115.05	9.82c	32.59	54.46
	TOTALE PRODUKSIEKOSTE	24,894.49	30.13c	100.00	167.07
	MIN KUDDE-APPRESIASIE	2,380.00	2.88c		
	NETTO PRODUKSIEKOSTE	22,514.49	27.25c		
	NETTO WINS	2,680.47	3.25c		17.99

BRON: EIE WAARNEMING.

Al01

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED: HEILBRON.

PLAAS NR.: 1.

AANTAL KOEIE: 145.

A.	<u>INKOMSTE:</u>	<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R	Sent	R
	Melk verkoop	105,743.3	32,118.76	30.38	226.79
	Eie gebruik	730.0	221.77		
	Rantsoene	1,095.0	332.66		
	Kalwers	696.0	211.44		
	TOTAAL	108,264.3	32,884.63		
B.	<u>PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>
1.	<u>MATERIAAL:</u>				<u>PER KOEI</u>
	Voer gekoop		11,643.00		
	Voer geproduseer		4,713.25		
	Melk vir kalwers		211.44		
	Weiding @ 7% p.j.		1,260.00		
	TOTAAL: MATERIAAL		17,827.69	16.47c	61.48
2.	<u>ARBEID:</u>				
	Lone		960.00		
	Rantsoene		738.26		
	Ongevallefonds		21.25		
	TOTAAL: ARBEID		1,719.51	1.59c	5.94
3.	<u>BOKOSTE:</u>				
	Transport		3,175.40		
	Staluitgawes		110.00		
	Elektrisiteit of enjin		169.00		
	Oorpakke en skoene		40.15		
	Veemedisyne en artse		184.24		
	K.I. Koste		196.00		
	Lisensie: stalle		6.00		
	Reparasies: melkmasjien		20.50		
	SUBTOTAAL		3,901.29	3.60c	
	<u>Rente op kapitaal:</u>				
	Op kudde @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.		3,525.00		
	Op melkmasjien @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.		46.50		
	Op melktenk @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.		450.00		
	Op uitrusting @ 7% p.j.		94.80		
	Op geboue @ 7% p.j.		507.92		
	Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		926.00		
	SUBTOTAAL		5,550.22	5.13c	
	TOTALE BOKOSTE		9,451.51	8.73c	32.58
	TOTALE PRODUKSIEKOSTE		28,998.71	26.79c	100.00
	MIN KUDDE-APPRESIASIE		220.00	0.23c	
	NETTO PRODUKSIEKOSTE		28,778.71	26.58c	
	NETTO WINS		4,105.92	3.79c	28.32

BRON: EIE WAARNEMING.

A102

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED: HEILBRON.

PLAAS NR.: 2.

AANTAL KOEIE: 47.

A.	<u>INKOMSTE:</u>	<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
	Melk verkoop	24,003.3	7,241.28		30.17	163.77
	Eie gebruik	365.0	110.12			
	Rantsoene	547.0	165.03			
	Kalwers	600.0	181.02			
	TOTAAL	25,515.3	7,697.45			
B.	<u>PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
1.	<u>MATERIAAL:</u>					
	Voer gekoop		1,591.00			
	Voer geproduseer		567.00			
	Melk vir kalwers		181.02			
	Weiding @ 7% p.j.		218.40			
	TOTAAL: MATERIAAL		2,557.42	10.02c	44.28	54.41
2.	<u>ARBEID:</u>					
	Lone		300.00			
	Rantsoene		265.03			
	Ongevallefonds		7.50			
	TOTAAL: ARBEID		572.53	2.24c	9.90	12.18
3.	<u>BOKOSTE:</u>					
	Transport		838.35			
	Staluitgawes		110.50			
	Elektrisiteit of enjin		80.00			
	Oorpakke en skoene		60.00			
	Veemedisyne		59.50			
	Melkkanne aangekoop		18.40			
	Lisensie: stalle		6.00			
	Reparasies: melkmasjien		27.00			
	SUBTOTAAL		1,199.75	4.70c		
	<u>Rente op kapitaal:</u>					
	Op kudde @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.		732.00			
	Op melkmasjien @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.		57.00			
	Op uitrusting @ 7% p.j.		149.94			
	Op geboue @ 7% p.j.		228.90			
	Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		280.00			
	SUBTOTAAL		1,447.84	5.67c		
@	TOTALE BOKOSTE		2,647.59	10.37c	45.82	56.33
	TOTALE PRODUKSIEKOSTE		5,777.54	22.64c	100.00	122.92
	PLUS KUDDEDEPRESIASIE		580.00	2.27c		
	NETTO PRODUKSIEKOSTE		6,357.54	24.91c		
	NETTO WINS		1,339.91	5.25c		28.51

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED: HEILBRON.

PLAAS NR.: 3.

AANTAL KOEIE: 167.

<u>A. INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	54,794.9		16,397.13		29.93	114.37
Eie gebruik	365.0		109.24			
Rantsoene	589.0		176.29			
Kalwers	8,079.0		2,418.04			
TOTAAL	63,827.9		19,100.70			
<u>B. PRODUKSIEKOSTE:</u>			<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
<u>1. MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop			3,963.90			
Voer geproduseer			2,609.86			
Melk vir kalwers			2,418.04			
Weiding @ 7% p.j.			3,317.20			
TOTAAL: MATERIAAL			12,309.00	19.28c	64.52	73.71
<u>2. ARBEID:</u>						
Lone			400.00			
Rantsoene			479.77			
Ongevallefonds			11.25			
TOTAAL: ARBEID			891.02	1.39c	4.68	5.33
<u>3. BOKOSTE:</u>						
Transport			1,821.44			
Staluitgawes			152.00			
Elektrisiteit of enjin			190.00			
Oorpakke en skoene			70.50			
Veemedisyne en artse			60.49			
Melkkanne aangekoop			28.80			
Koeleronderhoudskoste			120.00			
Lisensie: stalle			6.00			
Reparasies: melkmasjien			239.00			
SUBTOTAAL			2,688.23	4.21c		
<u>Rente op kapitaal:</u>						
Op kudde @ 7 $\frac{1}{2}$ % p.j.			2,589.75			
Op melkmasjien @ 7 $\frac{1}{2}$ % p.j.			33.75			
Op uitrusting @ 7% p.j.			117.95			
Op geboue @ 7% p.j.			201.10			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.			244.00			
SUBTOTAAL			3,186.55	4.99c		
TOTALE BOKOSTE			5,874.78	9.20c	30.80	35.18
TOTALE PRODUKSIEKOSTE			19,074.80	29.88c	100.00	114.22
MIN KUDDE-APPRESIASIE			2,925.00	4.58c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE			16,149.80	25.30c		
NETTO WINS			2,950.90	4.62c		17.67

BRON: EIE WAARNEMING.

A104

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED: HEILBRON.

PLAAS NR.: 4.

AANTAL KOEIE: 85.

<u>A.</u>	<u>INKOMSTE:</u>	<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R	Sent	R
	Melk verkoop	34,608.3	10,611.26	30.66	130.50
	Eie gebruik	365.0	111.91		
	Rantsoene	365.0	111.91		
	Kalwers	840.0	257.54		
	TOTAAL	36,178.3	11,092.62		
<u>B.</u>	<u>PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>
<u>1.</u>	<u>MATERIAAL:</u>				<u>PER KOEI</u>
	Voer gekoop		4,294.00		
	Voer geproduseer		1,159.20		
	Melk vir kalwers		257.54		
	Weiding @ 7% p.j.		1,470.00		
	TOTAAL: MATERIAAL		7,180.74	19.85c	62.33
<u>2.</u>	<u>ARBEID:</u>				
	Lone		534.00		
	Rantsoene		246.91		
	Ongevallefonds		10.00		
	TOTAAL: ARBEID		790.91	2.18c	6.85
<u>3.</u>	<u>BOKOSTE:</u>				
	Transport		1,230.33		
	Staluitgawes		96.00		
	Elektrisiteit of enjin		78.00		
	Veemedisyne en artse		120.00		
	Lisensie: stalle		6.00		
	Reparasies: melkmasjien		124.80		
	SUBTOTAAL		1,655.13	4.57c	
	Rente op kapitaal:				
	Op kudde @ 7½% p.j.		1,242.00		
	Op melkmasjien @ 7½% p.j.		31.50		
	Op uitrusting @ 7% p.j.		84.00		
	Op geboue @ 7% p.j.		373.45		
	Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		165.00		
	SUBTOTAAL		1,895.95	5.24c	
	TOTALE BOKOSTE		3,551.08	9.81c	30.82
	TOTALE PRODUKSIEKOSTE		11,522.73	31.85c	100.00
	MIN KUDDE-APPRESIASIE		3,191.00	8.82c	
	NETTO PRODUKSIEKOSTE		8,331.73	23.02c	
	NETTO WINS		2,760.89	7.63c	32.48

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED: HEILBRON.

PLAAS NR.: 5.

AANTAL KOEIE: 58.

<u>A.</u>	<u>INKOMSTE:</u>	<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R	Sent	R
	Melk verkoop	24,269.5	7,483.83	30.84	133.93
	Eie gebruik	365.0	112.57		
	Rantsoene	547.0	168.69		
	Kalwers	10.0	3.08		
	TOTAAL	25,191.5	7,768.17		
<u>B.</u>	<u>PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>
<u>1.</u>	<u>MATERIAAL:</u>				<u>PER KOEI</u>
	Voer gekoop		516.58		
	Voer geproduseer		1,440.00		
	Melk vir kalwers		3.08		
	Weiding @ 7% p.j.		147.00		
	TOTAAL: MATERIAAL		2,106.66	8.36c	34.03
<u>2.</u>	<u>ARBEID:</u>				
	Lone		434.00		
	Rantsoene		264.69		
	Ongevallefonds		8.75		
	TOTAAL: ARBEID		707.44	2.81c	11.44
<u>3.</u>	<u>BOKOSTE:</u>				
	Transport		804.71		
	Staluitgawes		82.00		
	Elektrisiteit of enjin		144.00		
	Veemedisyne en artse		36.00		
	Koeleronderhoudskoste		39.00		
	Lisensie: stalle		6.00		
	Reparasies: melkmasjien		428.00		
	SUBTOTAAL		1,539.71	6.11c	
	Rente op kapitaal:				
	Op kudde @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.		807.00		
	Op melkmasjien @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.		277.50		
	Op uitrusting @ 7% p.j.		33.60		
	Op geboue @ 7% p.j.		323.54		
	Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		396.00		
	SUBTOTAAL		1,837.64	7.29c	
	TOTALE BOKOSTE		3,377.35	13.40c	54.53
	TOTALE PRODUKSIEKOSTE		6,191.45	24.57c	100.00
	MIN KUDDE-APPRESIASIE		420.00	1.66c	
	NETTO PRODUKSIEKOSTE		5,771.45	22.91c	
	NETTO WINS		1,996.72	7.93c	34.43

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED: HEILBRON.

PLAAS NR.: 6.

AANTAL KOEIE: 83.

A.	<u>INKOMSTE:</u>	<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
	Melk verkoop	24,903.2	7,611.51		30.56	103.71
	Eie gebruik	485.0	148.22			
	Rantsoene	1,095.0	334.63			
	Kalwers	1,680.0	513.41			
	TOTAAL	28,163.2	8,607.77			
B.	<u>PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
1.	<u>MATERIAAL:</u>					
	Voer gekoop		3,584.66			
	Voer geproduseer		1,156.98			
	Melk vir kalwers		513.41			
	Weiding @ 7% p.j.		1,960.00			
	TOTAAL: MATERIAAL		7,215.05	25.62c	68.08	86.93
2.	<u>ARBEID:</u>					
	Lone		150.00			
	Rantsoene		460.63			
	Ongevallefonds		8.75			
	TOTAAL: ARBEID		619.38	2.20c	5.85	7.46
3.	<u>BOKOSTE:</u>					
	Transport		633.13			
	Staluitgawes		214.09			
	Elektrisiteit of enjin		40.00			
	Veemedisyne en artse		41.81			
	Lisensie: stalle		6.00			
	SUBTOTAAL		1,035.03	3.67c		
	<u>Rente op kapitaal:</u>					
	Op kudde @ 7½% p.j.		1,378.50			
	Op uitrusting @ 7% p.j.		66.50			
	Op geboue @ 7% p.j.		188.30			
	Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		95.00			
	SUBTOTAAL		1,728.30	6.14c		
	TOTALE BOKOSTE		2,763.33	9.81c	26.07	33.29
	TOTALE PRODUKSIEKOSTE		10,597.76	37.63c	100.00	127.68
	MIN KUDDE-APPRESIASIE		6,754.00	23.98c		
	NETTO PRODUKSIEKOSTE		3,843.76	13.65c		
	NETTO WINS		4,764.01	16.91c		57.40

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED: HEILBRON.

PLAAS NR.: 7.

AANTAL KOEIE: 175.

A.	<u>INKOMSTE:</u>	<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R	Sent	R
	Melk verkoop	55,292.6	16,875.87	30.52	102.90
	Eie gebruik	730.0	222.80		
	Rantsoene	730.0	222.80		
	Kalwers	2,250.0	686.70		
	TOTAAL	59,002.6	18,008.17		
B.	<u>PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>
1.	<u>MATERIAAL:</u>				<u>PER KOEI</u>
	Voer gekoop		9,424.00		
	Voer geproduseer		1,050.00		
	Melk vir kalwers		686.70		
	Weiding @ 7% p.j.		1,881.60		
	TOTAAL: MATERIAAL		13,042.30	22.10c	59.65
2.	<u>ARBEID:</u>				
	Lone		2,884.50		
	Rantsoene		1,118.80		
	Ongevallefonds		50.00		
	TOTAAL: ARBEID		4,053.30	6.87c	18.54
3.	<u>POKOSTE:</u>				
	Transport		1,409.36		
	Stalrengawes		200.00		
	Oorpakke en skoene		39.00		
	Voedmidisyne en artse		180.00		
	Melkkanne aangekoop		200.00		
	Lisensie: stalle		6.00		
	Assuransie: stalle		15.00		
	SUBTOTAAL		2,049.36	3.47c	
	<u>Rente op kapitaal:</u>				
	Op kudde @ 7½% p.j.		1,213.63		
	Op uitrusting @ 7% p.j.		130.55		
	Op geboue @ 7% p.j.		488.60		
	Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		187.00		
	SUBTOTAAL		2,719.78	4.61c	
	TOTALE POKOSTE		4,769.14	8.08c	21.81
	TOTALE PRODUKSIEKOSTE		21,864.74	37.05c	100.00
	MIN KUDDE-APPRENTASIE		5,420.00	9.18c	
	NETTO PRODUKSIEKOSTE		16,444.74	27.87c	
	NETTO WINS		1,563.43	2.65c	8.93

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED: HEILBRON.

PLAAS NR.: 10.

AANTAL KOEIE: 86.

A.	<u>INKOMSTE:</u>	<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R	Sent	R
	Melk verkoop	34,999.0	10,572.69	30.21	127.43
	Eie gebruik	1,095.0	330.80		
	Rantsoene	183.0	55.28		
	TOTAAL	36,277.0	10,958.77		
B.	<u>PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>
1.	<u>MATERIAAL:</u>				<u>PER KOEI</u>
	Voer gekoop		4,495.06		
	Voer geproduseer		965.36		
	Weiding @ 7% p.j.		875.00		
	TOTAAL: MATERIAAL		6,335.42	17.46c	55.69
2.	<u>ARBEID:</u>				
	Lone		1,140.00		
	Rantsoene		274.52		
	Ongevallefonds		18.75		
	TOTAAL: ARBEID		1,433.27	3.95c	12.62
3.	<u>BOKOSTE:</u>				
	Transport		894.98		
	Staluitgawes		122.00		
	Elektrisiteit of enjin		56.10		
	Oorpkake en skoene		63.00		
	Veemedisyne en artse		20.75		
	Melkkanne aangekoop		32.30		
	Koeleronderhoudskoste		80.00		
	Lisensie: stalle		6.00		
	Assuransie: stalle		22.00		
	SUBTOTAAL		1,297.13	3.57c	
	<u>Rente op kapitaal:</u>				
	Op kudde @ 7 $\frac{1}{2}$ % p.j.		1,511.25		
	Op uitrusting @ 7% p.j.		79.45		
	Op geboue @ 7% p.j.		603.26		
	Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		113.50		
	SUBTOTAAL		2,307.46	6.36c	
	TOTALE BOKOSTE		3,604.59	9.93c	31.69
	TOTALE PRODUKSIEKOSTE		11,373.28	31.35c	100.00
	MIN KUDDE-APPRESIASIE		52.00	0.14c	
	NETTO PRODUKSIEKOSTE		11,321.78	31.21c	
	NETTO VERLIES		362.51	1.00c	4.21

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED: KLIPRIVIER.

PLAAS NR.: 3.

AANTAL KOEIE: 123.

<u>A.</u>	<u>INKOMSTE:</u>	<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
	Melk verkoop	64,356.3	20,015.27		31.10	185.35
	Eie gebruik	5,950.0	1,850.45			
	Rantsoene	2,000.0	622.00			
	Kalwers	1,000.0	311.00			
	TOTAAL	73,306.3	22,798.72			
<u>B.</u>	<u>PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
1.	<u>MATERIAAL:</u>					
	Voer gekoop		7,021.74			
	Voer geproduseer		2,190.00			
	Melk vir kalwers		311.00			
	Weiding @ 7% p.j.		3,360.00			
	TOTAAL: MATERIAAL		12,882.74	17.57c	68.91	104.74
2.	<u>ARBEID:</u>					
	Lone		1,080.00			
	Rantsoene		630.23			
	Ongevallefonds		22.50			
	TOTAAL: ARBEID		1,732.73	2.36c	9.27	14.09
3.	<u>BOKOSTE:</u>					
	Transport		1,415.83			
	Staluitgawes		150.00			
	Elektrisiteit of enjin		60.00			
	Veemedisyne en artse		150.00			
	Lisensie: stalle		6.00			
	Assuransie: stalle		12.00			
	SUBTOTAAL		1,793.83	2.44c		
	<u>Rente op kapitaal:</u>					
	Op kudde @ 7½% p.j.		1,417.50			
	Op melktenk @ 7½% p.j.		63.50			
	Op uitrusting @ 7% p.j.		59.50			
	Op geboue @ 7% p.j.		579.60			
	Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		169.00			
	SUBTOTAAL		2,289.10	3.12c		
	TOTALE BOKOSTE		4,082.93	5.56c	21.82	33.19
	TOTALE PRODUKSIEKOSTE		18,698.40	25.50c	100.00	152.02
	MIN KUDDE-APPRESIASIE		5,788.00	7.89c		
	NETTO PRODUKSIEKOSTE		12,910.40	17.61c		
	NETTO WINS		9,888.32	13.49c		80.39

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED: KLIPRIVIER.

PLAAS NR.: 4.

AANTAL KOEIE: 73.

A.	<u>INKOMSTE:</u>	<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>	
			R	Sent	R	
	Melk verkoop	39,093.2	12,221.90	31.26	190.68	
	Eie gebruik	555.0	173.49			
	Rantsoene	1,535.0	479.84			
	Kalwers	3,340.0	1,044.08			
	TOTAAL	44,523.2	13,919.31			
B.	<u>PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
1.	<u>MATERIAAL:</u>					
	Voer gekoop		8,342.26			
	Voer geproduseer		4,698.82			
	Melk vir kalwers		1,044.08			
	Weiding @ 7% p.j.		1,417.50			
	TOTAAL: MATERIAAL		15,502.66	34.82c	73.48	212.36
2.	<u>ARBEID:</u>					
	Lone		779.00			
	Rantsoene		631.02			
	Ongevallefonds		18.75			
	TOTAAL: ARBEID		1,428.77	3.21c	6.77	19.57
3.	<u>BOKOSTE:</u>					
	Transport		896.48			
	Staluitgawes		53.73			
	Elektrisiteit of enjin		250.78			
	Oorpakke en skoene		47.85			
	Veemedisyne en artse		232.65			
	Diverse uitgawes		117.80			
	K.I. Koste		52.50			
	Koeleronderhoudskoste		173.55			
	Lisensio: stalle		6.00			
	Melkaantekeningskoste		128.30			
	SUBTOTAAL		1,959.64	4.40c		
	<u>Rente op kapitaal:</u>					
	Op kudde @ 7½% p.j.		1,389.00			
	Op melktenk @ 7½% p.j.		156.00			
	Op uitrusting @ 7% p.j.		52.49			
	Op geboue @ 7% p.j.		339.50			
	Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		274.00			
	SUBTOTAAL		2,210.99	4.96c		
	TOTALE BOKOSTE		4,170.63	9.36c	19.75	57.13
	TOTALE PRODUKSIEKOSTE		21,102.76	47.39c	100.00	289.06
	MIN KUDDE-APPRESIASIE		10,560.00	23.72c		
	NETTO PRODUKSIEKOSTE		10,542.06	23.67c		
	NETTO WINS		3,377.25	7.59c		46.26
BRON: EIE WAARNEMING.						Alil

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED: KLIPRIVIER.

PLAAS NR.: 5.

AANTAL KOEIE: 52.

A. <u>INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	36,667.8		11,345.42		30.94	22
Eie gebruik	100.0		30.94			
Rantsoene	331.0		102.41			
Kalwers	1,322.0		409.03			
TOTAAL	38,420.8		11,887.80			
B. <u>PRODUKSIEKOSTE:</u>			<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
1. <u>MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop			4,828.91			
Voer geproduseer			2,535.00			
Melk vir kalwers			409.03			
Huurgeld vir grond			260.00			
TOTAAL: MATERIAAL			8,032.94	20.91c	71.41	154.48
2. <u>ARBID:</u>						
Lone			414.00			
Rantsoene			151.54			
Ongevalleffonds			7.50			
TOTAAL: ARBID			573.04	1.49c	5.09	11.02
3. <u>BOKOSTE:</u>						
Transport			843.34			
Staluitgawes			11.95			
Elektrisiteit of enjin			198.30			
Veemedisyne en artse			265.62			
K.I. Koste			25.00			
Lisensie: stalle			6.00			
Reparasies: melkmasjien			20.68			
SUBTOTAAL			1,370.89	3.57c		
Rente op kapitaal:						
Op kudde @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.			974.25			
Op melkmasjien @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.			37.50			
Op uitrusting @ 7% p.j.			32.20			
Op geboue @ 7% p.j.			133.00			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.			96.00			
SUBTOTAAL			1,272.95	3.31c		
TOTALE BOKOSTE			2,643.84	6.88c	23.50	50.84
TOTALE PRODUKSIEKOSTE			11,249.82	29.28c	100.00	216.34
MIN KUDDE-APPRESIASIE			2,616.00	6.81c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE			8,633.82	22.47c		
NETTO WINS			3,253.98	8.47c		62.57

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1962

GEBIED: KOPPIES.

PLAAS NR.: 1.

AANTAL KOEIE: 70.

<u>A.</u>	<u>INKOMSTE:</u>	<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R	Sent	R
	Melk verkoop	45,648.0	14,588.47	31.96	223.41
	Eie gebruik	350.0	111.86		
	Rantsoene	958.0	306.17		
	Kalwers	1,980.0	632.80		
	TOTAAL	48,936.0	15,639.30		
<u>B.</u>	<u>PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>
1.	<u>MATERIAAL:</u>				<u>PER KOEI</u>
	Voer gekoop		2,533.38		
	Voer geproduseer		3,915.00		
	Melk vir kalwers		632.80		
	Weiding @ 7% p.j.		315.00		
	Huurgeld vir grond		140.00		
	TOTAAL: MATERIAAL		7,536.18	15.40c	53.38
2.	<u>ARBEID:</u>				
	Lone		1,341.00		
	Rantsoene		620.06		
	Ongevallefonds		25.00		
	TOTAAL: ARBEID		1,986.06	4.06c	14.07
3.	<u>BOKOSTE:</u>				
	Transport		1,367.29		
	Staluitgawes		217.00		
	Elektrisiteit of enjin		197.00		
	Oorpakke en skoene		68.00		
	Veemedisyne en artse		177.75		
	Koeleronderhoudskoste		21.00		
	Lisensie: stalle		6.00		
	Assuransie: stalle		90.00		
	Waterbelasting		89.40		
	Reparasies: melkmasjien		38.00		
	SUBTOTAAL		2,271.44	4.64c	
	<u>Rente op kapitaal:</u>				
	Op kudde @ 7 $\frac{1}{2}$ % p.j.		1,463.25		
	Op melkmasjien @ 7 $\frac{1}{2}$ % p.j.		49.00		
	Op melktenk @ 7 $\frac{1}{2}$ % p.j.		150.50		
	Op uitrusting @ 7% p.j.		35.56		
	Op geboue @ 7% p.j.		289.73		
	Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		336.00		
	SUBTOTAAL		2,324.04	4.75c	
	TOTALE BOKOSTE		4,595.48	9.39c	32.55
	TOTALE PRODUKSIEKOSTE		14,117.72	28.85c	100.00
	MIN KUDDE-APPRESIASIE		3,955.00	8.08c	
	NETTO PRODUKSIEKOSTE		10,162.72	20.77c	
	NETTO WINS		5,476.58	11.19c	78.23

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED: KOPPIES.

PLAAS NR.: 2.

AANTAL KOEIE: 58.

<u>A.</u>	<u>INKOMSTE:</u>	<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
	Melk verkoop	58,847.0	18,735.87		31.84	332.45
	Eie gebruik	235.0	74.82			
	Rantsoene	540.0	171.94			
	Kalwers	940.0	299.30			
	TOTAAL	60,562.0	19,281.93			
<u>B.</u>	<u>PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
<u>1.</u>	<u>MATERIAAL:</u>					
	Voer gekoop		8,872.72			
	Voer geproduseer		1,024.92			
	Melk vir kalwers		299.30			
	Huurgeld vir grond		312.00			
	TOTAAL: MATERIAAL		10,508.94	17.35c	63.58	181.18
<u>2.</u>	<u>ARBEID:</u>					
	Lone		956.00			
	Rantsoene		497.78			
	Ongevallefonds		18.75			
	TOTAAL: ARBEID		1,472.53	2.43c	8.90	25.39
<u>3.</u>	<u>BOKOSTE:</u>					
	Transport		1,765.42			
	Staluitgawes		173.46			
	Elektrisiteit of enjin		188.50			
	Oorpakke en skoene		57.25			
	Veemedisyne en artse		546.26			
	Lisensie: stalle		6.06			
	Reparasies: melkmasjien		10.66			
	SUBTOTAAL		2,747.61	4.53c		
	Rente op kapitaal:					
	Op kudde @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.		795.75			
	Op melkmasjien @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.		58.05			
	Op melktenk @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.		173.55			
	Op uitrusting @ 7% p.j.		39.41			
	Op geboue @ 7% p.j.		356.50			
	Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		378.00			
	SUBTOTAAL		1,801.26	2.97c		
	TOTALE BOKOSTE		4,548.87	7.51c	27.52	78.42
	TOTALE PRODUKSIEKOSTE		16,530.34	27.29c	100.00	284.99
	MIN KUDDE-APPRESIASIE		1,152.00	1.90c		
	NETTO PRODUKSIEKOSTE		15,378.00	25.39c		
	NETTO WINS		3,903.59	6.45c		67.30

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED: KOPPIES.

PLAAS NR.: 3.

AANTAL KOEIE: 57.

A.	<u>INKOMSTE:</u>	<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
	Melk verkoop	30,738.1	9,736.72		31.67	187.95
	Eie gebruik	365.0	115.60			
	Rantsoene	649.0	205.54			
	Kalwers	2,070.0	655.57			
	TOTAAL	33,822.1	10,713.43			
B.	<u>PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
1.	<u>MATERIAAL:</u>					
	Voer gekoop		3,612.81			
	Voer geproduseer		2,011.00			
	Melk vir kalwers		655.57			
	Weiding @ 7% p.j.		1,420.00			
	TOTAAL: MATERIAAL		7,699.38	22.76c	68.45	135.08
2.	<u>ARBEID:</u>					
	Lone		593.00			
	Rantsoene		383.41			
	Ongevallefonds		12.50			
	TOTAAL: ARBEID		988.91	2.92c	8.78	17.35
3.	<u>BOKOSTE:</u>					
	Transport		922.12			
	Staluitgawes		43.45			
	Elektrisiteit of enjin		150.37			
	Oorpakke en skoene		26.37			
	Veemedisyne en artse		117.83			
	Lisensie: stalle		6.00			
	SUBTOTAAL		1,266.04	3.74c		
	<u>Rente op kapitaal:</u>					
	Op kudde @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.		689.25			
	Op melktenk @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.		150.00			
	Op geboue @ 7% p.j.		274.95			
	Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		181.00			
	SUBTOTAAL		1,295.20	3.83c		
	TOTALE BOKOSTE		2,561.24	7.57c	22.77	44.93
	TOTALE PRODUKSIEKOSTE		11,249.53	33.26c	100.00	197.36
	MIN KUDDE-APPRESIASIE		2,009.00	5.94c		
	NETTO PRODUKSIEKOSTE		9,240.53	27.32c		
	NETTO WINS		1,472.90	4.35c		25.84

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED: KOPPIES.

PLAAS NR.: 4.

AANTAL KOEIE: 49.

<u>A. INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	34,264.0	10,449.13			30.49	235.34
Eie gebruik	750.0	228.67				
Rantsoene	1,000.0	304.90				
Kalwers	1,800.0	548.82				
TOTAAL	37,814.0	11,531.52				
<u>B. PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>	
1. <u>MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop		2,400.00				
Voer geproduseer		2,160.00				
Melk vir kalwers		541.08				
Weiding @ 7% p.j.		210.00				
TOTAAL: MATERIAAL		5,311.08	14.04c	50.52		108.39
2. <u>ARBEID:</u>						
Lone		300.00				
Rantsoene		480.60				
Ongevallefonds		10.00				
TOTAAL: ARBEID		790.60	2.09c	7.52		16.13
3. <u>BOKOSTE:</u>						
Transport		1,005.96				
Staluitgawes		300.00				
Elektrisiteit of enjin		180.00				
Oorpakke en skoene		50.00				
Veemedisyne en artse		300.00				
K.I. Koste		25.00				
Lisensie: stalle		6.00				
Assuransie: stalle		12.00				
Melkaantekeningskoste		123.00				
SUBTOTAAL		2,001.96	5.29c			
<u>Rente op kapitaal:</u>						
Op kudde @ 7 $\frac{1}{2}$ % p.j.		1,837.50				
Op melktenk @ 7 $\frac{1}{2}$ % p.j.		78.75				
Op uitrusting @ 7% p.j.		3.50				
Op geboue @ 7% p.j.		378.00				
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		110.00				
SUBTOTAAL		2,407.75	6.37c			
TOTALE BOKOSTE		4,409.71	11.66c	41.96		89.99
TOTALE PRODUKSIEKOSTE		10,511.39	27.79c	100.00		214.51
MIN KUDDE-APPRESIASIE		7,621.00	20.15c			
NETTO PRODUKSIEKOSTE		2,890.39	7.64c			
NETTO WINS		8,641.13	22.85c			176.35

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED: KOPPIES.

PLAAS NR.: 5.

AANTAL KOEIE: 94.

<u>A.</u>	<u>INKOMSTE:</u>	<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
	Melk verkoop	33,127.8	10,032.60		30.29	108.33
	Eie gebruik	365.0	110.56			
	Rantsoene	183.0	55.78			
	TOTAAL	33,675.8	10,198.94			
<u>B.</u>	<u>PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
1.	<u>MATERIAAL:</u>					
	Voer gekoop		364.03			
	Voer geproduseer		4,282.50			
	Melk vir kalwers		435.60			
	Weiding @ 7% p.j.		2,100.00			
	TOTAAL: MATERIAAL		7,182.13	21.33c	55.10	76.41
2.	<u>ARBEID:</u>					
	Lone		945.25			
	Rantsoene		185.03			
	Ongevallefonds		15.00			
	TOTAAL: ARBEID		1,145.28	3.40c	8.78	12.18
3.	<u>BOKOSTE:</u>					
	Transport		993.83			
	Staluitgawes		300.00			
	Elektrisiteit of enjin		168.40			
	Oorpakke en skoene		15.00			
	Veemedisyne en artse		496.00			
	K.I. Koste		36.00			
	Lisensie: stalle		6.00			
	Reparasies: melkmasjien		102.98			
	SUBTOTAAL		2,118.21	6.29c		
	<u>Rente op kapitaal:</u>					
	Op kudde @ 7½% p.j.		1,579.85			
	Op melkmasjien @ 7½% p.j.		75.00			
	Op melktenk @ 7½% p.j.		191.80			
	Op uitrusting @ 7% p.j.		50.40			
	Op geboue @ 7% p.j.		311.50			
	Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		282.00			
	SUBTOTAAL		2,590.55	7.69c		
	TOTALE BOKOSTE		4,708.76	13.98c	36.12	50.09
	TOTALE PRODUKSIEKOSTE		13,036.17	38.71c	100.00	138.68
	MIN KUDDE-APPRESIASIE		2,855.00	8.48c		
	NETTO PRODUKSIEKOSTE		10,181.17	30.23c		
	NETTO WINS		17.77	0.05c		0.19

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED: KOPPIES.

PLAAS NR.: 6.

AANTAL KOEIE: 89.

A.	<u>INKOMSTE:</u>	<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
	Melk verkoop	45,520.5	14,406.46		31.65	172.21
	Eie gebruik	360.0	113.94			
	Rantsoene	1,278.0	404.49			
	Kalwers	1,271.0	402.27			
	TOTAAL	48,429.5	15,327.16			
B.	<u>PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
1.	<u>MATERIAAL:</u>					
	Voer gekoop		1,762.25			
	Voer geproduseer		2,433.44			
	Melk vir kalwers		402.27			
	Weiding @ 7% p.j.		210.00			
	Huurgeld vir grond		840.00			
	TOTAAL: MATERIAAL		5,647.96	11.66c	47.40	63.6
2.	<u>ARBEID:</u>					
	Lone		684.00			
	Rantsoene		454.05			
	Ongevallefonds		15.00			
	TOTAAL: ARBEID		1,153.05	2.38c	9.67	12.96
3.	<u>BOKOSTE:</u>					
	Transport		1,365.59			
	Staluitgawes		149.44			
	Elektrisiteit of enjin		222.30			
	Oorpakke en skoene		31.35			
	Veemedisyne en artse		216.38			
	Lisensie: stalle		6.00			
	Waterbelasting		208.00			
	Reparasies: melkmasjien		60.31			
	SUBTOTAAL		2,259.37	4.66c		
	<u>Rente op kapitaal:</u>					
	Op kudde @ 7 $\frac{1}{2}$ % p.j.		1,665.00			
	Op melkmasjien @ 7 $\frac{1}{2}$ % p.j.		45.00			
	Op melktenk @ 7 $\frac{1}{2}$ % p.j.		225.00			
	Op geboue @ 7% p.j.		561.40			
	Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		360.00			
	SUBTOTAAL		2,856.40	5.90		
	TOTALE BOKOSTE		5,115.77	10.56c	42.93	57.48
	TOTALE PRODUKSIEKOSTE		11,916.78	24.60c	100.00	133.90
	MIN KUDDE-APPRESIASIE		2,101.00	4.34c		
	NETTO PRODUKSIEKOSTE		9,815.78	20.26c		
	NETTO WINS		5,511.38	11.38c		61.93

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED: STANDERTON.

PLAAS NR.: 1.

AANTAL KOEIE: 98.

<u>A.</u>	<u>INKOMSTE:</u>	<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R	Sent	R
	Melk verkoop	52,847.0	16,206.29	30.67	174.60
	Eie gebruik	472.0	144.76		
	Rantsoene	1,427.0	437.66		
	Kalwers	1,051.0	322.34		
	TOTAAL	55,797.0	17,111.05		
<u>B.</u>	<u>PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>
<u>1.</u>	<u>MATERIAAL:</u>				<u>PER KOEI</u>
	Voer gekoop		10,462.26		
	Voer geproduseer		1,630.50		
	Melk vir kalwers		322.34		
	Huurgeld vir grond		1,377.00		
	TOTAAL: MATERIAAL		13,792.10	24.72c	70.17
<u>2.</u>	<u>ARBEID:</u>				
	Lone		978.12		
	Rantsoene		366.96		
	Ongevallefonds		17.50		
	TOTAAL: ARBEID		1,362.58	2.44c	6.93
<u>3.</u>	<u>BOKOSTE:</u>				
	Transport		1,743.70		
	Staluitgawes		156.98		
	Elektrisiteit of enjin		73.99		
	Veemedisyne en artse		188.48		
	Melkkanne aangekoop		73.38		
	Koeleronderhoudskoste		77.97		
	Lisensie: stalle		6.00		
	Assuransie: stalle		98.10		
	Melkaantekeningskoste		76.75		
	SUBTOTAAL		2,495.35	4.47c	
	Rente op kapitaal:				
	Op kudde @ 7½% p.j.		1,901.25		
	Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		106.43		
	SUBTOTAAL		2,007.68	3.60c	
	TOTALE BOKOSTE		4,503.03	8.07c	22.90
	TOTALE PRODUKSIEKOSTE		19,657.71	35.23c	100.00
	MIN KUDDE-APPRESIASIE		944.00	1.69c	
	NETTO PRODUKSIEKOSTE		18,713.71	33.54c	
	NETTO VERLIES		1,602.66	2.87c	16.35

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED: STANDERTON.

PLAAS NR.: 2.

AANTAL KOEIE: 210.

<u>A.</u>	<u>INKOMSTE:</u>	<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R	Sent	R
	Melk verkoop	133,345.3	42,058.94	31.54	204.51
	Eie gebruik	730.0	230.24		
	Rantsoene	1,171.0	369.33		
	Kalwers	917.0	289.22		
	TOTAAL	136,163.3	42,947.73		
<u>B.</u>	<u>PRODUKSIEKOSTE:</u>	<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
1.	<u>MATERIAAL:</u>				
	Voer gekoop	12,637.57			
	Voer geproduseer	7,615.50			
	Melk vir kalwers	289.22			
	Weiding @ 7% p.j.	600.00			
	Huurgeld vir grond	600.00			
	TOTAAL: MATERIAAL	21,742.29	15.97c	61.54	103.53
2.	<u>ARBEID:</u>				
	Lone	960.00			
	Rantsoene	324.49			
	Ongevallefonds	16.25			
	TOTAAL: ARBEID	1,300.74	0.95c	3.66	6.19
3.	<u>BOKOSTE:</u>				
	Transport	4,919.51			
	Staluitgawes	116.83			
	Elektrisiteit of enjin	416.00			
	Oorpakke en skoene	54.00			
	Veemedisyne en artse	216.15			
	K.I. Koste	1,098.00			
	Lisensie: stalle	6.00			
	Assuransie: stalle	22.00			
	Reparasies: melkmasjien	42.90			
	SUBTOTAAL	6,891.39	5.06c		
	<u>Rente op kapitaal:</u>				
	Op kudde @ 7 $\frac{1}{2}$ % p.j.	3,087.00			
	Op melkmasjien @ 7 $\frac{1}{2}$ % p.j.	252.00			
	Op melktenk @ 7 $\frac{1}{2}$ % p.j.	386.25			
	Op uitrusting @ 7% p.j.	10.50			
	Op geboue @ 7% p.j.	781.76			
	Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.	890.00			
	SUBTOTAAL	5,407.51	3.97c		
	TOTALE BOKOSTE	12,298.90	9.03c	34.80	58.56
	TOTALE PRODUKSIEKOSTE	35,341.93	25.95c	100.00	168.28
	MIN KUDDE-APPRESIASIE	493.00	0.36c		
	NETTO PRODUKSIEKOSTE	34,848.93	25.59c		
	NETTO WINS	8,098.80	5.95c		38.56

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED: STANDERTON.

PLAAS NR.: 4.

AANTAL KOEIE: 113.

<u>A.</u>	<u>INKOMSTE:</u>	<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
	Melk verkoop	41,946.0	12,148.19		28.96	125.04
	Eie gebruik	269.0	77.90			
	Rantsoene	672.0	194.61			
	Kalwers	5,900.0	1,708.64			
	TOTAAL	48,787.0	14,129.34			
<u>B.</u>	<u>PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
1.	<u>MATERIAAL:</u>					
	Voer gekoop		4,648.00			
	Voer geproduseer		954.50			
	Melk vir kalwers		1,708.64			
	Weiding @ 7% p.j.		885.50			
	TOTAAL: MATERIAAL		8,196.64	16.80c	62.88	72.54
2.	<u>ARBEID:</u>					
	Lone		372.00			
	Rantsoene		380.04			
	Ongevallefonds		10.00			
	TOTAAL: ARBEID		762.04	1.56c	5.85	6.74
3.	<u>BOKOSTE:</u>					
	Transport		1,374.20			
	Staluitgawes		47.43			
	Elektrisiteit of enjin		136.00			
	Veemedisyne en artse		93.57			
	Melkkanne aangekoop		80.00			
	K.I. Koste		488.00			
	Lisensie: stalle		6.00			
	Assuransie: stalle		10.00			
	SUBTOTAAL		2,235.20	4.58c		
	<u>Rente op kapitaal:</u>					
	Op kudde @ 7 $\frac{1}{2}$ % p.j.		1,092.00			
	Op melktenk @ 7 $\frac{1}{2}$ % p.j.		12.41			
	Op uitrusting @ 7% p.j.		147.00			
	Op geboue @ 7% p.j.		404.74			
	Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		186.50			
	SUBTOTAAL		1,842.65	3.77c		
	TOTALE BOKOSTE		4,077.85	8.35c	31.27	36.08
	TOTALE PRODUKSIEKOSTE		13,036.53	26.72c	100.00	115.36
	MIN KUDDE-APPRESIASIE		2,403.00	4.92c		
	NETTO PRODUKSIEKOSTE		10,633.53	21.80c		
	NETTO WINS		3,495.81	7.16c		30.93

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED: STANDERTON.

PLAAS NR.: 5.

AANTAL KOEIE: 117.

A.	<u>INKOMSTE:</u>	<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
	Melk verkoop	76,068.8	23,767.01		31.24	208.75
	Eie gebruik	549.0	171.51			
	Rantsoene	1,403.0	438.30			
	Kalwers	150.0	46.86			
	TOTAAL	78,170.8	24,423.68			
B.	<u>PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
1.	<u>MATERIAAL:</u>					
	Voer gekoop		9,900.00			
	Voer geproduseer		3,830.00			
	Melk vir kalwers		46.86			
	Weiding @ 7% p.j.		1,050.00			
	TOTAAL: MATERIAAL		14,826.86	18.96c	63.62	126.73
2.	<u>ARBEID:</u>					
	Lone		1,116.00			
	Rantsoene		650.18			
	Ongevallefonds		22.50			
	TOTAAL: ARBEID		1,788.68	2.29c	7.68	15.29
3.	<u>BOKOSTE:</u>					
	Transport		2,654.53			
	Staluitgawes		120.00			
	Elektrisiteit of enjin		120.00			
	Oorpakke en skoene		35.75			
	Veemedisyne en artse		60.00			
	K.I. Koste		550.00			
	Lisensie: stalle		6.00			
	Assuransie: stalle		10.00			
	SUBTOTAAL		3,556.28	4.55c		
	<u>Rente op kapitaal:</u>					
	Op kudde @ 7½% p.j.		2,245.50			
	Op melktenk @ 7½% p.j.		122.69			
	Op uitrusting @ 7% p.j.		161.00			
	Op geboue @ 7% p.j.		210.50			
	Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		393.00			
	SUBTOTAAL		3,132.69	4.00c		
	TOTALE BOKOSTE		6,688.97	8.55c	28.70	57.17
	TOTALE PRODUKSIEKOSTE		23,304.51	29.81c	100.00	199.19
	MIN KUDDE-APPRESIASIE		1,854.00	2.37c		
	NETTO PRODUKSIEKOSTE		21,450.51	27.44c		
	NETTO WINS		2,973.17	3.80c		25.41

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED: STANDERTON.

PLAAS NR.: 6.

AANTAL KOEIE: 175.

A.	<u>INKOMSTE:</u>	<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R	Sent	R
	Melk verkoop	60,431.8	18,708.33	30.96	120.77
	Eie gebruik	1,800.0	557.28		
	Rantsoene	730.0	226.01		
	Kalwers	5,310.0	1,643.98		
	TOTAAL	68,271.8	21,135.60		
B.	<u>PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>
1.	<u>MATERIAAL:</u>				<u>PER KOEI</u>
	Voer gekoop		7,495.00		
	Voer geproduseer		3,570.00		
	Melk vir kalwers		1,643.98		
	Weiding @ 7% p.j.		4,340.00		
	Huurgeld vir grond		1,100.00		
	TOTAAL: MATERIAAL		18,148.98	26.58c	64.94
2.	<u>ARBEID:</u>				
	Lone		480.00		
	Rantsoene		706.01		
	Ongevallefonds		21.25		
	TOTAAL: ARBEID		1,207.26	1.77c	4.32
3.	<u>BOKOSTE:</u>				
	Transport		2,121.62		
	Staluitgawes		194.00		
	Elektrisiteit of enjin		350.00		
	Oorpakke en skoene		40.50		
	Veemedisyne en artse		440.00		
	K.I. Koste		640.00		
	Lisensie: stalle		6.00		
	Assuransie: stalle		16.00		
	SUBTOTAAL		3,808.12	5.57c	
	<u>Rente op kapitaal:</u>				
	Op kudde @ 7 $\frac{1}{2}$ % p.j.		2,514.75		
	Op melkmasjien @ 7 $\frac{1}{2}$ % p.j.		125.00		
	Op melktenk @ 7 $\frac{1}{2}$ % p.j.		202.50		
	Op uitrusting @ 7% p.j.		126.00		
	Op geboue @ 7% p.j.		914.20		
	Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		900.00		
	SUBTOTAAL		4,782.45	7.00c	
	TOTALE BOKOSTE		8,590.57	12.58c	30.74
	TOTALE PRODUKSIEKOSTE		27,946.81	40.93c	100.00
	MIN KUDDE-APPRESIASIE		6,971.00	10.21c	
	NETTO PRODUKSIEKOSTE		20,975.00	30.72c	
	NETTO WINS		160.60	0.24c	0.92

BRON: EIE WAARNEMING.

A123

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED: STANDERTON.

PLAAS NR.: 8.

AANTAL KOEIE: 185.

<u>A.</u>	<u>INKOMSTE:</u>	<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R	Sent	R
	Melk verkoop	82,008.8	25,683.88	31.32	144.65
	Eie gebruik	366.0	114.63		
	Rantsoene	732.0	229.26		
	Kalwers	2,340.0	732.89		
	TOTAAL	85,446.8	26,760.66		

<u>B.</u>	<u>PRODUKSIEKOSTE:</u>	<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
1.	<u>MATERIAAL:</u>				
	Voer gekoop	8,016.00			
	Voer geproduseer	3,900.00			
	Melk vir kalwers	732.89			
	Weiding @ 7% p.j.	1,190.00			
	TOTAAL: MATERIAAL	13,838.89	16.19c	59.87	74.80

2.	<u>ARBEID:</u>				
	Lone	896.00			
	Rantsoene	455.43			
	Ongevallefonds	17.50			
	TOTAAL: ARBEID	1,368.93	1.60c	5.92	7.40

3.	<u>BOKOSTE:</u>				
	Transport	2,967.47			
	Staluitgawes	150.00			
	Elektrisiteit of enjin	144.00			
	Veemedisyne en artse	100.00			
	K.I. Koste	384.00			
	Lisensie: stalle	6.00			
	Assuransie: stalle	10.00			

SUBTOTAAL	3,761.47	4.40c		
-----------	----------	-------	--	--

Rente op kapitaal:

Op kudde @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.	2,601.00
Op melkmasjien @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.	68.70
Op melktenk @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.	290.75
Op uitrusting @ 7% p.j.	98.00
Op geboue @ 7% p.j.	465.78
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.	618.60

SUBTOTAAL	4,142.83	4.85c		
-----------	----------	-------	--	--

TOTALE BOKOSTE	7,904.30	9.25c	34.21	42.72
----------------	----------	-------	-------	-------

TOTALE PRODUKSIEKOSTE	23,112.12	27.04c	100.00	124.92
-----------------------	-----------	--------	--------	--------

MIN KUDDE-APPRESIASIE	9,120.00	10.67c		
-----------------------	----------	--------	--	--

NETTO PRODUKSIEKOSTE	13,992.12	16.37c		
----------------------	-----------	--------	--	--

NETTO WINS	12,768.54	14.94c		69.02
------------	-----------	--------	--	-------

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED: STANDERTON.

PLAAS NR.: 9.

AANTAL KOEIE: 120.

<u>A. INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	80,822.2	25,596.99			31.67	226.19
Eie gebruik	366.0	115.91				
Rantsoene	915.0	289.78				
Kalwers	3,600.0	1,140.12				
TOTAAL	85,703.2	27,142.80				
<u>B. PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>	
<u>1. MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop		10,447.01				
Voer geproduseer		2,700.00				
Melk vir kalwers		1,140.12				
Weiding @ 7% p.j.		420.00				
Huurgeld vir grond		405.00				
TOTAAL: MATERIAAL		15,112.13	17.63c	61.85		125.93
<u>2. ARBEID:</u>						
Lone		1,200.00				
Rantsoene		619.19				
Ongevallefonds		23.75				
TOTAAL: ARBEID		1,842.94	2.15c	7.55		15.36
<u>3. BOKOSTE:</u>						
Transport		2,428.77				
Staluitgawes		319.88				
Elektrisiteit of enjin		180.00				
Oorpakke en skoene		45.00				
Veemedisyne en artse		594.77				
K.I. Koste		570.75				
Lisensie: stalle		6.00				
Reparasies: melkmasjien		109.21				
SUBTOTAAL		4,254.38	4.96c			
<u>Rente op kapitaal:</u>						
Op kudde @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.		1,959.38				
Op melkmasjien @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.		50.00				
Op melktenk @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.		225.00				
Op uitrusting @ 7% p.j.		150.00				
Op geboue @ 7% p.j.		325.00				
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		515.00				
SUBTOTAAL		3,224.88	3.76c			
TOTALE BOKOSTE		7,479.26	8.72c	30.60		62.32
TOTALE PRODUKSIEKOSTE		24,434.33	28.51c	100.00		203.61
MIN KUDDE-APPRESIASIE		589.00	0.69c			
NETTO PRODUKSIEKOSTE		23,845.83	27.82c			
NETTO WINS		3,296.97	3.85c			27.47

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED: STANDERTON.

PLAAS NR.: 10.

AANTAL KOEIE: 81.

A.	<u>INKOMSTE:</u>	<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R	Sent	R
	Melk verkoop	39,601.6	12,172.47	30.74	157.13
	Eie gebruik	365.0	112.20		
	Rantsoene	730.0	224.40		
	Kalwers	710.0	218.25		
	TOTAAL	41,406.6	12,727.32		
B.	<u>PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>
1.	<u>MATERIAAL:</u>				<u>PER KOEI</u>
	Voer gekoop		1,704.58		
	Voer geproduseer		3,049.20		
	Melk vir kalwers		218.25		
	Weiding @ 7% p.j.		1,189.30		
	TOTAAL: MATERIAAL		6,161.33	14.88c	53.54
2.	<u>ARBEID:</u>				
	Lone		175.00		
	Rantsoene		243.35		
	Ongevallefonds		6.25		
	TOTAAL: ARBEID		424.60	1.03c	3.71
3.	<u>BOKOSTE:</u>				
	Transport		1,413.17		
	Staluitgawes		64.46		
	Elektrisiteit of enjin		182.40		
	Oorpakke en skoene		18.00		
	Veemedisyne en artse		25.70		
	Diverse uitgawes		16.00		
	K.I. Koste		701.00		
	Lisensie: stalle		6.00		
	Assuransie: stalle		19.10		
	Reparasies: melkmasjien		38.25		
	SUBTOTAAL		2,484.08	6.00c	
	<u>Rente op kapitaal:</u>				
	Op kudde @ 7½% p.j.		1,131.75		
	Op melkmasjien @ 7½% p.j.		112.50		
	Op melktenk @ 7½% p.j.		223.25		
	Op uitrusting @ 7% p.j.		105.00		
	Op geboue @ 7% p.j.		268.04		
	Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		597.70		
	SUBTOTAAL		2,438.24	5.88c	
	TOTALE BOKOSTE		4,922.32	11.88c	42.75
	TOTALE PRODUKSIEKOSTE		11,508.25	27.79c	100.00
	MIN KUDDE-APPRESIASIE		1,118.00	2.70c	
	NETTO PRODUKSIEKOSTE		10,390.25	25.09c	
	NETTO WINS		2,337.07	5.65c	28.85

BRON: EIE WAARNEMING.

A126

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED: STANDERTON.

PLAAS NR.: 11.

AANTAL KOEIE: 79.

A. <u>INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	38,905.1		12,109.88		31.13	162.24
Eie gebruik	540.0		168.10			
Rantsoene	511.0		159.07			
Kalwers	1,220.0		379.79			
TOTAAL	41,176.1		12,816.84			
B. <u>PRODUKSIEKOSTE:</u>			<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
1. <u>MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop			1,214.75			
Voer geproduseer			2,595.00			
Melk vir kalwers			379.79			
Weiding @ 7% p.j.			420.00			
TOTAAL: MATERIAAL			4,609.54	11.19c	49.13	58.35
2. <u>ARBEID:</u>						
Lone			358.00			
Rantsoene			175.73			
Ongevallefonds			7.50			
TOTAAL: ARBEID			541.23	1.32c	5.79	6.85
3. <u>BOKOSTE:</u>						
Transport			1,398.99			
Staluitgawes			30.60			
Elektrisiteit of enjin			120.00			
Oorpakke en skoene			70.00			
Veemedisyne en artse			47.65			
Koeleronderhoudskoste			160.31			
Lisensie: stalle			6.00			
Assuransie: stalle			12.00			
Reparasies: melkmasjien			12.96			
SUBTOTAAL			1,858.51	4.51c		
<u>Rente op kapitaal:</u>						
Op kudde @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.			1,050.75			
Op melkmasjien @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.			145.75			
Op melktenk @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.			202.81			
Op uitrusting @ 7% p.j.			50.40			
Op geboue @ 7% p.j.			395.50			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.			526.80			
SUBTOTAAL			2,372.01	5.76c		
TOTALE BOKOSTE			4,230.52	10.27c	45.08	53.55
TOTALE PRODUKSIEKOSTE			9,381.29	22.78c	100.00	118.75
MIN KUDDE-APPRESIASIE			2,969.00	7.21c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE			6,412.29	15.57c		
NETTO WINS			6,404.55	15.56c		81.07

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED: STANDERTON.

PLAAS NR.: 12.

AANTAL KOEIE: 68.

<u>A. INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	56,646.0		17,719.24		31.28	267.96
Eie gebruik	540.0		168.91			
Rantsoene	1,065.0		333.13			
TOTAAL	58,251.0		18,221.28			
<u>B. PRODUKSIEKOSTE:</u>			<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
<u>1. MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop			7,784.21			
Voer geproduseer			891.00			
Weiding @ 7% p.j.			952.00			
TOTAAL: MATERIAAL			9,627.21	16.53c	61.79	141.57
<u>2. ARBEID:</u>						
Lone			720.00			
Rantsoene			453.13			
Ongevallefonds			15.00			
TOTAAL: ARBEID			1,188.13	2.04c	7.63	17.47
<u>3. BOKOSTE:</u>						
Transport			1,982.84			
Staluitgawes			93.30			
Elektrisiteit of enjin			71.00			
Oorpkake en skoene			87.40			
Veemedisyne en artse			193.08			
Lisensie: stalle			6.00			
Assuransie: stalle			12.00			
SUBTOTAAL			2,445.62	4.20c		
<u>Rente op kapitaal:</u>						
Op kudde @ 7½% p.j.			1,290.00			
Op melktenk @ 7½% p.j.			232.50			
Op uitrusting @ 7% p.j.			21.00			
Op geboue @ 7% p.j.			435.12			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.			340.00			
SUBTOTAAL			2,318.62	3.98c		
TOTALE BOKOSTE			4,764.24	8.18c	30.58	70.06
TOTALE PRODUKSIEKOSTE			15,579.58	26.75c	100.00	229.10
MIN KUDDE-APPRESIASIE			2,527.00	4.34c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE			13,052.58	22.41c		
NETTO WINS			5,168.70	8.87c		76.01

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED: STANDERTON.

PLAAS NR.: 15.

AANTAL KOEIE: 105.

A. <u>INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	32,305.5		9,630.37		29.81	117.81
Eie gebruik	1,095.0		326.42			
Rantsoene	180.0		53.66			
Kalwers	7,915.0		2,359.46			
TOTAAL	41,495.5		12,369.91			
B. <u>PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>	
1. <u>MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop		6,195.00				
Voer geproduseer		6,467.02				
Melk vir kalwers		2,359.46				
Weiding @ 7% p.j.		630.00				
TOTAAL: MATERIAAL		15,651.48	37.71c	71.86		149.06
2. <u>ARBEID:</u>						
Lone		720.00				
Rantsoene		350.06				
Ongevallefonds		13.75				
TOTAAL: ARBEID		1,083.81	2.61c	4.98		10.32
3. <u>BOKOSTE:</u>						
Transport		1,033.76				
Staluitgawes		79.85				
Elektrisiteit of enjin		198.56				
Oorpakke en skoene		18.00				
Veemedisyne en artse		151.80				
K.I. Koste		548.25				
Koeleronderhoudskoste		9.15				
Lisensie: stalle		6.00				
SUBTOTAAL		2,045.37	4.93c			
Rente op kapitaal:						
Op kudde @ $7\frac{1}{2}\%$ n.j.		1,599.75				
Op melktenk @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.		240.00				
Op uitrusting @ 7% p.j.		30.73				
Op geboue @ 7% p.j.		764.40				
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		363.70				
SUBTOTAAL		2,998.58	7.22c			
TOTALE BOKOSTE		5,043.95	12.15c	23.16		48.04
TOTALE PRODUKSIEKOSTE		21,779.24	52.48c	100.00		207.42
MIN KUDDE-APPRESIASIE		1,476.00	3.55c			
NETTO PRODUKSIEKOSTE		20,303.24	48.93c			
NETTO VERLIES		7,933.33	19.12c			75.55

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED: STANDERTON.

PLAAS NR.: 16.

AANTAL KOEIE: 94.

A. <u>INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	42,005.4		12,757.09		30.37	147.89
Eie gebruik	540.0		164.00			
Rantsoene	320.0		97.18			
Kalwers	2,910.0		883.77			
TOTAAL	45,775.4		13,902.04			
B. <u>PRODUKSIEKOSTE:</u>			<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
1. <u>MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop			2,069.00			
Voer geproduseer			3,561.00			
Melk vir kalwers			883.77			
Weiding @ 7% p.j.			1,465.00			
Huurgeld vir grond			175.00			
TOTAAL: MATERIAAL			8,153.77	17.81c	59.27	86.74
2. <u>ARBEID:</u>						
Lone			320.00			
Rantsoene			929.05			
Ongevallefonds			16.25			
TOTAAL: ARBEID			1,265.30	2.76c	9.18	13.46
3. <u>BOKOSTE:</u>						
Transport			1,431.43			
Staluitgawes			143.80			
Elektrisiteit of enjin			76.00			
Oorpakke en skoene			21.00			
Veemedisyne en artse			212.10			
K.I. Koste			276.00			
Koeleronderhoudskoste			7.60			
Lisensie: stalle			6.00			
SUBTOTAAL			2,173.93	4.75c		
Rente op kapitaal:						
Op kudde @ 7½% p.j.			1,500.70			
Op uitrusting @ 7% p.j.			130.00			
Op geboue @ 7% p.j.			350.00			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.			186.00			
SUBTOTAAL			2,166.70	4.73c		
TOTALE BOKOSTE			4,340.63	9.48c	31.55	46.17
TOTALE PRODUKSIEKOSTE			13,759.70	30.05c	100.00	146.37
MIN KUDDE-APPRESIASIE			2,500.00	5.46c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE			11,259.70	24.59c		
NETTO WINS			2,642.34	5.77c		28.11

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED: STANDERTON.

PLAAS NR.: 17.

AANTAL KOEIE: 151.

A. <u>INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	76,747.2		24,355.81		31.74	164.37
Eie gebruik	730.0		231.70			
Rantsoene	730.0		231.70			
TOTAAL	78,207.2		24,819.21			
B. <u>PRODUKSIEKOSTE:</u>			<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
1. <u>MATERIAAL:</u>						
			8,542.00			
Voer gekoop			3,090.00			
Voer geproduseer			1,400.00			
Weiding @ 7% p.j.			13,032.00	16.66c	61.68	86.30
TOTAAL: MATERIAAL						
2. <u>ARBEID:</u>						
			591.30			
Lone			231.70			
Rantsoene			11.25			
Ongevallefonds			834.25	1.07c	3.96	5.52
TOTAAL: ARBEID						
3. <u>BOKOSTE:</u>						
			2,686.26			
Transport			80.00			
Staluitgawes			100.00			
Elektrisiteit of enjin			47.00			
Oorpkake en skoene			341.76			
Veemedisyne en artse			624.00			
K.I. Koste			6.00			
Lisensie: stalle			178.00			
Reparasies: melkmasjien			102.20			
Melkaantekeningskoste						
SUBTOTAAL			4,165.22	5.32c		
<u>Rente op kapitaal:</u>						
			2,074.50			
Op kudde @ 7½% p.j.			60.00			
Op melkmasjien @ 7½% p.j.			150.00			
Op melktenk @ 7½% p.j.			535.50			
Op geboue @ 7% p.j.			280.00			
Waardevermindering op op uitrusting @ 10% p.j.						
SUBTOTAAL			3,100.00	3.96c		
TOTALE BOKOSTE			7,265.22	9.28c	34.36	48.11
TOTALE PRODUKSIEKOSTE			21,131.47	27.01c	100.00	139.93
MIN KUDDE-APPRESIASIE			7,254.00	9.27c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE			13,877.47	17.74c		
NETTO WINS			10,941.74	13.99c		72.46

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED: VENTERSDORP.

PLAAS NR.: 1.

AANTAL KOEIE: 175.

<u>A. INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	27,279.5		8,389.81		30.75	57.28
Eie gebruik	547.0		168.20			
Kalwers	4,770.0		1,466.77			
TOTAAL	32,596.5		10,024.78			
<u>B. PRODUKSIEKOSTE:</u>			<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
<u>1. MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop			3,118.73			
Voer geproduseer			1,188.68			
Melk vir kalwers			1,466.77			
Huurgeld vir grond			720.00			
TOTAAL: MATERIAAL			6,494.18	19.92c	59.23	37.11
<u>2. ARBEID:</u>						
Lone			756.00			
Rantsoene			192.00			
Ongevallefonds			12.50			
TOTAAL: ARBEID			960.50	2.95c	8.77	5.49
<u>3. BOKOSTE:</u>						
Transport			809.24			
Staluitgawes			325.00			
Elektrisiteit of enjin			84.80			
Oorpakke en skoene			75.80			
Veemedisyne en artse			158.66			
Koeleronderhoudskoste			65.51			
Lisensie: stalle			6.00			
SUBTOTAAL			1,525.01	4.68c		
<u>Rente op kapitaal:</u>						
Op kudde @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.			1,842.00			
Op uitrusting @ 7% p.j.			58.38			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.			83.00			
SUBTOTAAL			1,983.38	6.08c		
TOTALE BOKOSTE			3,508.39	10.76c	32.00	20.05
TOTALE PRODUKSIEKOSTE			10,963.07	33.63c	100.00	62.65
MIN KUDDE-APPRESIASIE			533.00	1.64c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE			10,430.07	31.99c		
NETTO VERLIES			405.29	1.24c		2.32

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED: VENTERSDORP.

PLAAS NR.: 2.

AANTAL KOEIE: 67.

A. <u>INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	29,578.3		9,118.37		30.83	165.16
Eie gebruik	404.0		124.55			
Rantsoene	475.0		146.44			
Kalwers	5,438.0		1,676.54			
TOTAAL	35,895.3		11,065.90			
B. <u>PRODUKSIEKOSTE:</u>			<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
1. <u>MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop			1,823.65			
Voer geproduseer			3,291.40			
Melk vir kalwers			1,676.54			
Weiding @ 7% p.j.			700.00			
Huurgeld vir grond			80.62			
TOTAAL: MATERIAAL			7,572.21	21.10c	67.07	113.01
2. <u>ARBEID:</u>						
Lone			398.40			
Rantsoene			99.22			
Ongevallefonds			6.25			
TOTAAL: ARBEID			503.87	1.40c	4.45	7.52
3. <u>BOKOSTE:</u>						
Transport			865.66			
Staluitgawes			213.48			
Elektrisiteit of enjin			143.56			
Oorpakke en skoene			20.95			
Veemedisyne en artse			65.76			
Melkkanne aangekoop			20.08			
Lisensie: stalle			6.06			
Reparasies: melkmasjien			165.21			
Melkaantekeningskoste			59.65			
SUBTOTAAL			1,560.41	4.34c		
Rente op kapitaal:						
Op kudde @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.			1,095.38			
Op melkmasjien @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.			37.50			
Op melktenk @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.			31.67			
Op uitrusting @ 7% p.j.			49.00			
Op geboue @ 7% p.j.			303.80			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.			142.00			
SUBTOTAAL			1,659.35	4.62c		
TOTALE BOKOSTE			3,219.76	8.96c	28.48	48.06.
TOTALE PRODUKSIEKOSTE			11,295.84	31.46c	100.00	168.59
MIN KUDDE-APPRESIASIE			2,965.00	8.26c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE			8,330.84	23.20c		
NETTO WINS			2,735.06	7.62c		40.82

BRON: EIE WAARNEMING.

A133

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED: VENTERSDORP.

PLAAS NR.: 3.

AANTAL KOEIE: 85.

<u>A. INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	16,837.3	4,904.57			29.13	60.20
Eie gebruik	730.0	212.65				
TOTAAL	17,567.3	5,117.22				
<u>B. PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>	
<u>1. MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop		650.98				
Voer geproduseer		2,211.50				
Weiding @ 7% p.j.		370.00				
TOTAAL: MATERIAAL		3,232.48	18.40c	55.21		38.03
<u>2. ARBEID:</u>						
Lone		409.44				
Rantsoene		99.60				
Ongevallefonds		7.50				
TOTAAL: ARBEID		516.54	2.94c	8.82		6.08
<u>3. BOKOSTE:</u>						
Transport		481.68				
Staluitgawes		13.99				
Elektrisiteit of enjin		190.40				
Oorpkke en skoene		32.00				
Melkkanne aangekoop		55.30				
Lisensie: stalle		6.00				
Waterbelasting		8.10				
SUBTOTAAL		787.47	4.48c			
<u>Rente op kapitaal:</u>						
Op kudde @ 7 $\frac{1}{2}$ % p.j.		698.25				
Op melkmasjien @ 7 $\frac{1}{2}$ % p.j.		57.90				
Op uitrusting @ 7% p.j.		30.17				
Op geboue @ 7% p.j.		412.44				
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		120.00				
SUBTOTAAL		1,318.76	7.51c			
TOTALE BOKOSTE		2,106.23	11.99c	35.97		24.78
TOTALE PRODUKSIEKOSTE		5,855.25	33.33c	100.00		68.89
PLUS KUDDEDEPRESIASIE		158.00	0.90c			
NETTO PRODUKSIEKOSTE		6,013.25	34.23c			
NETTO VERLIES		896.03	5.10c			10.54

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED: VENTERSDORP.

PLAAS NR.: 4.

AANTAL KOEIE: 58.

A. <u>INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	25,556.9		7,853.58		30.73	158.83
Eie gebruik	730.0		224.33			
Rantsoene	542.0		166.56			
Kalwers	3,150.0		967.99			
TOTAAL	29,978.9		9,212.46			
B. <u>PRODUKSIEKOSTE:</u>			<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
1. <u>MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop			713.04			
Voer geproduseer			3,040.04			
Melk vir kalwers			967.99			
Weiding @ 7% p.j.			294.00			
TOTAAL: MATERIAAL			5,015.07	16.73c	60.48	86.47
2. <u>ARBEID:</u>						
Lone			672.00			
Rantsoene			274.36			
Ongevallefonds			12.50			
TOTAAL: ARBEID			958.86	3.20c	11.57	16.53
3. <u>BOKOSTE:</u>						
Transport			670.22			
Staluitgawes			41.09			
Elektrisiteit of enjin			113.00			
Oorpakke en skoene			42.25			
Veemedisyne en artse			46.12			
Melkkanne aangekoop			4.85			
Lisensie: stalle			6.00			
Waterbelasting			40.00			
SUBTOTAAL			963.53	3.21c		
<u>Rente op kapitaal:</u>						
Op kudde @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.			806.25			
Op uitrusting @ 7% p.j.			63.00			
Op geboue @ 7% p.j.			394.80			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.			90.00			
SUBTOTAAL			1,354.05	4.52c		
TOTALE BOKOSTE			2,317.58	7.73c	27.95	39.95
TOTALE PRODUKSIEKOSTE			8,291.51	27.66c	100.00	142.95
MIN KUDDE-APPRESIASIE			1,412.00	4.71c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE			6,879.51	22.95c		
NETTO WINS			2,332.95	7.78c		40.22

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED: VENTERSDORP

PLAAS NR.: 5.

AANTAL KOEIE: 147.

<u>A. INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	105,160.0		29,035.19		27.60	198.17
Eie gebruik	350.0		96.64			
TOTAAL	105,510.0		29,131.83			
<u>B. PRODUKSIEKOSTE:</u>			<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
<u>1. MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop			11,637.93			
Voer geproduseer			2,307.00			
Weiding @ 7% p.j.			560.00			
Huurgeld vir grond			360.00			
TOTAAL: MATERIAAL			14,864.93	14.09c	67.00	101.12
<u>2. ARBEID:</u>						
Lone			1,200.00			
Rantsoene			265.00			
Ongevallefonds			18.75			
TOTAAL: ARBEID			1,483.75	1.40c	6.66	10.09
<u>3. BOKOSTE:</u>						
Transport			2,055.77			
Staluitgawes			64.00			
Elektrisiteit of enjin			240.00			
Oorpakke en skoene			10.00			
Veemedsiyne en artse			100.36			
Lisensie: stalle			6.00			
Waterbelasting			56.20			
Reparasies: melkmasjien			23.12			
SUBTOTAAL			2,555.45	2.42c		
<u>Rente op kapitaal:</u>						
Op kudde @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.			1,537.50			
Op melkmasjien @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.			135.00			
Op melktenk @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.			243.75			
Op uitrusting @ 7% p.j.			74.90			
Op geboue @ 7% p.j.			953.12			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.			347.00			
SUBTOTAAL			3,291.27	3.12c		
TOTALE BOKOSTE			5,846.72	5.54c	26.34	39.77
TOTALE PRODUKSIEKOSTE			22,195.40	21.03c	100.00	150.98
PLUS KUDDEDEPRESIASIE			1,363.00	1.29c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE			23,558.40	22.32c		
NETTO WINS			5,573.43	5.28c		37.91

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED: VOLKSRUST.

PLAAS NR.: 1.

AANTAL KOEIE: 89.

A. <u>INKOMSTE:</u>	<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
		R		Sent	R
Melk verkoop	33,409.0	9,243.96		27.67	122.52
Kalwers	6,000.0	1,660.20			
TOTAAL	39,409.0	10,904.16			
B. <u>PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
1. <u>MATERIAAL:</u>					
Voer gekoop		4,189.70			
Voer geproduseer		2,800.00			
Melk vir kalwers		1,660.20			
Weiding @ 7% p.j.		756.00			
TOTAAL: MATERIAAL		9,405.90	23.87c	66.94	105.68
2. <u>ARBEID:</u>					
Lone		540.00			
Rantsoene		89.04			
Voorman		200.06			
Ongevallefonds		11.25			
TOTAAL: ARBEID		840.35	2.13c	5.97	9.44
3. <u>BOKOSTE:</u>					
Transport		553.54			
Staluitgawes		289.11			
Elektrisiteit of enjin		103.00			
Oorpakke en skoene		39.16			
Veemedisyne en artse		117.74			
Melkkanne aangekoop		9.56			
K.I. koste		404.50			
Koeleronderhoudskoste		22.56			
Lisensie: stalle		6.00			
Reparasies: melkmasjien		104.90			
SUBTOTAAL		1,650.07	4.19c		
<u>Rente op kapitaal:</u>					
Op kudde @ 7½% p.j.		1,602.00			
Op melkmasjien @ 7½% p.j.		63.75			
Op uitrusting @ 7% p.j.		102.27			
Op geboue @ 7% p.j.		166.60			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		223.00			
SUBTOTAAL		2,157.62	5.47c		
TOTALE BOKOSTE		3,807.69	9.66c	27.09	42.78
TOTALE PRODUKSIEKOSTE		14,053.94	35.66c	100.00	157.90
MIN KUDDE-APPRESIASIE		1,726.00	4.38c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE		12,327.94	31.28c		
NETTO WINS		1,423.78	3.61c		15.99

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED: VOLKSRUST.

PLAAS NR.: 2.

AANTAL KOEIE: 59.

<u>A. INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	26,213.8		7,747.70		29.56	158.50
Eie gebruik	678.0		200.42			
Rantsoene	997.0		294.71			
Kalwers	3,750.0		1,108.50			
TOTAAL	31,638.8		9,351.33			
<u>B. PRODUKSIEKOSTE:</u>			<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
<u>1. MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop			2,813.83			
Voer geproduseer			2,123.45			
Melk vir kalwers			1,108.50			
Weiding @ 7% p.j.			630.00			
TOTAAL: MATERIAAL			6,675.78	21.10c	61.28	113.15
<u>2. ARBEID:</u>						
Lone			439.00			
Rantsoene			534.71			
Ongevallefonds			12.50			
TOTAAL: ARBEID			986.21	3.12c	9.06	16.71
<u>3. BOKOSTE:</u>						
Transport			965.35			
Staluitgawes			270.96			
Elektrisiteit of enjin			150.00			
Oorpakke en skoene			76.00			
Veemedisyne en artse			298.92			
Melkkanne aangekoop			16.12			
K.I. Koste			271.10			
Lisensie: stalle			6.00			
Assuransie: stalle			14.00			
SUBTOTAAL			2,068.45	6.54c		
<u>Rente op kapitaal:</u>						
Op kudde @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.			819.00			
Op uitrusting @ 7% p.j.			49.00			
Op geboue @ 7% p.j.			224.70			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.			70.00			
SUBTOTAAL			1,162.70	3.67c		
TOTALE BOKOSTE			3,231.15	10.21c	29.66	54.76
TOTALE PRODUKSIEKOSTE			10,893.14	34.43c	100.00	184.62
PLUS KUDDEDEPRESIASIE			1,105.00	3.49c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE			11,998.14	37.92c		
NETTO VERLIES			2,646.81	8.36c		44.86

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED: VOLKSRUST.

PLAAS NR.: 4.

AANTAL KOEIE: 97.

A. <u>INKOMSTE:</u>	<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
		R		Sent	R
Melk verkoop	52,701.3	16,494.07		31.30	191.08
Eie gebruik	1,095.0	342.74			
Rantsoene	193.0	60.41			
Kalwers	5,232.0	1,637.62			
TOTAAL	59,221.3	18,534.84			
B. <u>PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
1. <u>MATERIAAL:</u>					
Voer gekoop		3,598.20			
Voer geproduseer		2,642.13			
Melk vir kalwers		1,637.62			
Weiding @ 7% p.j.		969.50			
TOTAAL: MATERIAAL		8,847.45	14.94c	56.14	91.21
2. <u>ARBEID:</u>					
Lone		380.00			
Rantsoene		128.02			
Ongevallefonds		7.50			
TOTAAL: ARBEID		515.52	0.87c	3.27	5.31
3. <u>BOKOSTE:</u>					
Transport		2,305.90			
Staluitgawes		75.29			
Elektrisiteit of enjin		254.84			
Veemedisyne en artse		165.51			
Melkkanne aangekoop		39.00			
K.I. Koste		422.53			
Koeleronderhoudskoste		65.66			
Lisensie: stalle		6.00			
Reparasies: melkmasjien		175.00			
SUBTOTAAL		3,509.73	5.93c		
<u>Rente op kapitaal:</u>					
Op kudde @ 7½% p.j.		1,931.63			
Op melkmasjien @ 7½% p.j.		71.25			
Op melktenk @ 7½% p.j.		209.69			
Op uitrusting @ 7% p.j.		47.43			
Op geboue @ 7% p.j.		183.40			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		443.00			
SUBTOTAAL		2,886.40	4.87c		
TOTALE BOKOSTE		6,396.13	10.80c	40.59	65.94
TOTALE PRODUKSIEKOSTE		15,759.10	26.61c	100.00	162.46
MIN KUDDE-APPRESIASIE		1,683.00	2.84c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE		14,076.10	23.77c		
NETTO WINS		4,458.74	7.53c		45.97

BRON: EIE WAARNEMING.

A139

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED: DEVON.

8 PRODUSENTE.

AANTAL KOEIE: 1,078.

<u>A. INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	403,091.0	125,250.97			31.08	126.84
Eie gebruik	3,675.0	1,146.25				
Rantsoene	4,683.0	1,486.67				
Kalwers	28,472.0	8,848.27				
TOTAAL	439,921.0	136,732.16				
<u>B. PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOST</u>	<u>PER KOEI</u>	
<u>1. MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop		39,517.80				
Voer geproduseer		27,325.25				
Melk vir kalwers		8,848.27				
Weiding @ 7% p.j.		6,870.50				
Huurgeld vir grond		2,600.00				
TOTAAL: MATERIAAL		85,161.82	19.36c	62.15		79.00
<u>2. ARBEID:</u>						
Lone		5,975.00				
Rantsoene		2,928.19				
Voorman		630.00				
Ongevallefonds		102.50				
TOTAAL: ARBEID		9,635.69	2.19c	7.03		8.94
<u>3. BOKOSTE:</u>						
Transport		9,501.32				
Staluitgawes		1,751.35				
Elektrisiteit of enjin		2,189.47				
Oorpakke en skoene		294.69				
Veemedisyne en artse		2,118.74				
Melkkanne aangekoop		192.40				
K.I. Koste		2,399.50				
Koeleronderhoudskoste		149.00				
Lisensie: stalle		56.00				
Assuransie: stalle		79.00				
Reparasies: melkmasjien		294.38				
SUBTOTAAL		19,025.85	4.32c			
<u>Rente op kapitaal:</u>						
Op kudde @ 7½% p.j.		15,588.40				
Op melkmasjien @ 7½% p.j.		284.44				
Op melktenk @ 7½% p.j.		301.80				
Op uitrusting @ 7% p.j.		720.10				
Op geboue @ 7% p.j.		4,422.81				
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		1,889.85				
SUBTOTAAL		23,207.40	5.23c			
TOTALE BOKOSTE		42,233.25	9.60c	30.82		39.18
TOTALE PRODUKSIEKOSTE		137,030.76	31.15c	100.00		127.12
MIN KUDDE-APPRESIASIE		15,096.00	3.43c			
NETTO PRODUKSIEKOSTE		125,043.76	28.42c			
NETTO WINS		11,688.40	2.66c			10.84
KUDEDEPRESIASIE		3,109.00	0.71c			

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED: FOCHVILLE.

2 PRODUSENTE.

AANTAL KOEIE: 114.

<u>A. INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	55,360.7		16,623.05		30.03	151.50
Eie gebruik	1,095.0		328.54			
Rantsoene	547.0		165.36			
Kalwers	510.0		154.17			
TOTAAL	57,512.7		17,271.12			
<u>B. PRODUKSIEKOSTE:</u>			<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
<u>1. MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop			3,152.20			
Voer geproduseer			5,113.00			
Melk vir kalwers			154.17			
Weiding @ 7% p.j.			1,236.00			
TOTAAL: MATERIAAL			9,655.37	16.79c	53.40	84.70
<u>2. ARBEID:</u>						
Lone			1,944.00			
Rantsoene			669.36			
Ongevallefonds			33.75			
TOTAAL: ARBEID			2,647.11	4.60c	14.63	23.22
<u>3. BOKOSTE:</u>						
Transport			1,439.12			
Staluitgawes			252.00			
Elektrisiteit of enjin			308.00			
Oorpakke en skoene			64.00			
Veemedisyne en artse			570.00			
Melkkanne aangekoop			282.00			
K.I. Koste			250.00			
Koeleronderhoudskoste			94.00			
Lisensie: stalle			12.00			
SUBTOTAAL			3,271.12	5.69c		
<u>Rente op kapitaal:</u>						
Op kudde @ 7 $\frac{1}{2}$ % p.j.			1,489.00			
Op uitrusting @ 7% p.j.			79.80			
Op geboue @ 7% p.j.			826.70			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.			114.00			
SUBTOTAAL			2,509.55	4.36c		
TOTALE BOKOSTE			5,780.67	10.05c	31.97	50.71
TOTALE PRODUKSIEKOSTE			18,083.15	31.44c	100.00	158.63
MIN KUDDE-APPRESIASIE			537.00	0.93c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE			19,450.15	33.82c		
NETTO VERLIES			2,179.03	3.79c		19.11
KUDDEDEPRESIASIE			1,904.00	3.31c		

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED: GREYLINGSTAD.

8 PRODUSENTE.

AANTAL KOEIE: 798.

<u>A. INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	480,421.3	149,958.76			31.23	199.75
Eie gebruik	3,839.0	1,200.87				
Rantsoene	4,755.0	1,483.80				
Kalwers	21,321.0	6,756.25				
TOTAAL	510,336.3	159,399.68				
<u>B. PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>	
<u>1. MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop		59,826.22				
Voer geproduseer		32,580.00				
Melk vir kalwers		6,756.25				
Weiding @ 7% p.j.		4,551.05				
Huurgeld vir grond		2,224.00				
TOTAAL: MATERIAAL		105,937.52	20.76c	67.23		132.75
<u>2. ARBEID:</u>						
Lone		5,467.00				
Rantsoene		2,279.16				
Ongevallefonds		101.25				
TOTAAL: ARBEID		7,847.41	1.54c	4.99		9.83
<u>3. BOKOSTE:</u>						
Transport		13,804.68				
<u>4. Staluitgawes</u>		1,862.87				
Elektrisiteit of enjin		1,769.84				
Oorpakke en skoene		351.85				
Veemedisyne en artse		3,125.36				
Melkkanne aangekoop		70.50				
K.I. Koste		783.95				
Koeleronderhoudskoste		895.95				
Lisensie: stalle		48.00				
Assuransie: stalle		142.00				
Reparasies: melkmasjien		1,642.93				
Huurgeld vir kudde		908.00				
SUBTOTAAL		25,405.93	4.98c			
<u>Rente op kapitaal:</u>						
Op kudde @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.		10,777.95				
Op melkmasjien @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.		588.61				
Op melktenk @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.		1,848.58				
Op uitrusting @ 7% p.j.		423.11				
Op geboue @ 7% p.j.		1,499.61				
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		3,248.50				
SUBTOTAAL		18,386.36	3.60c			
TOTALE BOKOSTE		43,792.29	8.58c	27.78		54.88
TOTALE PRODUKSIEKOSTE		157,577.22	30.88c	100.00		197.46
MIN KUDDE-APPRESIASIE		8,318.00	1.63c			
NETTO PRODUKSIEKOSTE		154,509.22	30.28c			
NETTO WINS		4,890.46	0.95c			6.13
KUDDEDEPRESIASIE		5,250.00	1.03c			

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED: HEILBRON.

8 PRODUSENTE.

AANTAL KOEIE: 846.

<u>A. INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	358,614.1		108,912.33		30.36	137.25
Eie gebruik	4,500.0		1,367.43			
Rantsoene	5,151.0		1,567.29			
Kalwers	14,155.0		4,271.23			
TOTAAL	382,420.1		116,118.28			
<u>B. PRODUKSIEKOSTE:</u>			<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
<u>1. MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop			39,512.20			
Voer geproduseer			13,661.65			
Melk vir kalwers			4,271.23			
Weiding @ 7% p.j.			11,129.20			
TOTAAL: MATERIAAL			68,574.28	17.93c	59.41	81.06
<u>2. ARBEID:</u>						
Lone			6,802.50			
Rantsoene			3,848.61			
Ongevallefonds			136.25			
TOTAAL: ARBEID			10,787.36	2.82c	9.34	12.75
<u>3. BOKOSTE:</u>						
Transport			10,807.70			
Staluitgawes			1,186.59			
Elektrisiteit of enjin			757.10			
Oorpakke en skoene			272.65			
Veemedisyne en artse			702.79			
Melkkanne aangekoop			279.50			
K.I. Koste			196.00			
Koeleronderhoudskoste			239.00			
Lisensie: stalle			48.00			
Assuransie: stalle			37.00			
Reparasies: melkmasjien			839.30			
SUBTOTAAL			15,365.63	4.02c		
<u>Rente op kapitaal:</u>						
Op kudde @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.			13,699.13			
Op melkmasjien @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.			446.25			
Op melktenk @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.			450.00			
Op uitrusting @ 7% P.J.			756.79			
Op geboue @ 7% p.j.			2,915.07			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.			2,406.50			
SUBTOTAAL			20,673.74	5.41c		
TOTALE BOKOSTE			36,039.37	9.43c	31.25	42.60
TOTALE PRODUKSIEKOSTE			115,401.01	30.18c	100.00	136.41
MIN KUDDE-APPRESIASIE			18,982.00	4.96c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE			96,999.01	25.36c		
NETTO WINS			19,119.27	5.00c		22.60
KUDDEDEPRESIASIE			580.00	0.15c		

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED: KLIPRIVIER.

3 PRODUSENTE.

AANTAL KOEIE: 248.

A. <u>INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	140,117.3		43,582.59		31.10	196.00
Eie gebruik	6,605.0		2,054.88			
Rantsoene	3,866.0		1,204.25			
Kalwers	5,662.0		1,764.11			
TOTAAL	156,250.3		48,605.83			
B. <u>PRODUKSIEKOSTE:</u>			<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
1. <u>MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop			20,192.91			
Voer geproduseer			9,423.82			
Melk vir kalwers			1,174.11			
Weiding @ 7% p.j.			4,777.50			
Huurgeld vir grond			260.00			
TOTAAL: MATERIAAL			36,418.34	23.30c	71.32	146.85
2. <u>ARBEID:</u>						
Lone			2,273.00			
Rantsoene			1,412.79			
Ongevallefonds			48.75			
TOTAAL: ARBEID			3,734.54	2.40c	7.35	15.06
3. <u>BOKOSTE:</u>						
Transport			3,155.65			
Staluitgawes			215.68			
Elektrisiteit of enjin			509.08			
Oorpakke en skoene			47.85			
Veemedisyne en artse			648.27			
Diverse uitgawes			117.80			
K.I. Koste			77.50			
Koeleronderhoudskoste			173.55			
Lisensie: stalle			18.00			
Assuransie: stalle			12.00			
Reparasies: melkmasjien			20.68			
Melkaantekeningskoste			128.30			
SUBTOTAAL			5,124.36	3.28c		
<u>Rente op kapitaal:</u>						
Op kudde @ 7½% p.j.			3,780.75			
Op melkmasjien @ 7½% p.j.			37.50			
Op melktenk @ 7½% p.j.			219.50			
Op uitrusting @ 7% p.j.			144.19			
Op geboue @ 7% p.j.			1,052.10			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.			539.00			
SUBTOTAAL			5,773.04	3.69c		
TOTALE BOKOSTE			10,897.40	6.97c	21.33	43.94
TOTALE PRODUKSIEKOSTE			51,050.28	32.67c	100.00	205.85
MIN KUDDE-APPRESIASIE			18,964.00	12.14c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE			32,086.28	20.53c		
NETTO WINS			16,519.55	10.57c		66.61

BRON: EIE WAARNEMING.

A144

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED: KOPPIES.

6 PRODUSENTE.

AANTAL KOEIE: 417.

<u>A. INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	248,145.4		77,949.25		31.41	198.30
Eie gebruik	2,425.0		755.45			
Rantsoene	4,608.0		1,448.82			
Kalwers	8,061.0		2,538.76			
TOTAAL	263,239.4		82,692.28			
<u>B. PRODUKSIEKOSTE:</u>			<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
<u>1. MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop			19,545.19			
Voer geproduseer			15,826.86			
Melk vir kalwers			2,966.62			
Weiding @ 7% p.j.			4,255.00			
Huurgeld vir grond			1,292.00			
TOTAAL: MATERIAAL			43,885.67	16.67c	56.72	105.24
<u>2. ARBEID:</u>						
Lone			4,819.25			
Rantsoene			2,620.93			
Ongevallefonds			96.25			
TOTAAL: ARBEID			7,536.43	2.87c	9.77	18.07
<u>3. BOKOSTE:</u>						
Transport			7,420.21			
Staluitgawes			1,183.35			
Elektrisiteit of enjin			1,106.57			
Oorpakke en skoene			247.87			
Veemedisyne en artse			1,854.22			
K.I. Koste			61.00			
Koeleronderhoudskoste			21.00			
Lisensie: stalle			36.00			
Assuransie: stalle			102.00			
Waterbelasting			297.40			
Reparasies: melkmasjien			211.95			
Melkaantekeningskoste			123.00			
SUBTOTAAL			12,664.63	4.81c		
<u>Rente op kapitaal:</u>						
Op kudde @ 7½% p.j.			8,030.60			
Op melkmasjien @ 7½% p.j.			227.05			
Op melktenk @ 7½% p.j.			969.60			
Op uitrusting @ 7% p.j.			128.87			
Op geboue @ 7% p.j.			2,172.08			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.			1,747.00			
SUBTOTAAL			13,275.20	5.04c		
TOTALE BOKOSTE			25,939.83	9.85c	33.51	62.20
TOTALE PRODUKSIEKOSTE			77,361.93	29.39c	100.00	185.51
MIN KUDDE-APPRESIASIE			19,693.00	7.48c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE			57,668.93	21.91c		
NETTO WINS			25,023.35	9.50c		60.00

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED: STANDERTON.

13 PRODUSENTE.

AANTAL KOEIE: 1,596.

<u>A. INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	813,680.7	252,914.49			31.05	168.24
Eie gebruik	8,362.0	2,583.56				
Rantsoene	10,586.0	3,284.09				
Kalwers	32,023.0	9,725.32				
TOTAAL	864,651.7	268,507.46				
<u>B. PRODUKSIEKOSTE:</u>		<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>	
<u>1. MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop		91,115.38				
Voer geproduseer		43,853.72				
Melk vir kalwers		9,725.32				
Weiding @ 7% p.j.		14,541.80				
Huurgeld vir grond		3,657.00				
TOTAAL: MATERIAAL		162,893.22	18.84c	62.65		102.06
<u>2. ARBEID:</u>						
Lone		8,886.42				
Rantsoene		5,885.32				
Ongevallefonds		198.75				
TOTAAL: ARBEID		14,970.49	1.73c	5.75		9.38
<u>3. BOKOSTE:</u>						
Transport		28,156.25				
Staluitgawes		1,597.13				
Elektrisiteit of enjin		2,167.95				
Oorpakke en skoene		436.65				
Veemedisyne en artse		2,665.06				
Melkkanne aangekoop		153.38				
Diverse uitgawes		16.00				
K.I. Koste		5,880.00				
Koeleronderhoudskoste		255.03				
Lisensie: stalle		78.00				
Assuransie: stalle		209.20				
Reparasies: melkmasjien		381.32				
Melkaantekeningskoste		178.95				
SUBTOTAAL		42,174.92	4.88c			
<u>Rente op kapitaal:</u>						
Op kudde @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.		24,048.33				
Op melkmasjien @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.		813.95				
Op melktenk @ $7\frac{1}{2}\%$ p.j.		2,288.16				
Op uitrusting @ 7% p.j.		1,029.63				
Op geboue @ 7% p.j.		5,851.04				
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		5,903.73				
SUBTOTAAL		39,934.84	4.62c			
TOTALE BOKOSTE		82,109.76	9.50c	31.60		51.45
TOTALE PRODUKSIEKOSTE		259,973.47	30.07c	100.00		162.89
MIN KUDDE-APPRESIASIE		40,218.00	4.65c			
NETTO PRODUKSIEKOSTE		219,755.47	25.42c			
NETTO WINS		48,751.99	5.63c			30.55

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED: VENTERSDORP.

5 PRODUSENTE.

AANTAL KOEIE: 532.

A. <u>INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	204,412.0		59,301.52		29.14	121.34
Eie gebruik	2,761.0		826.37			
Rantsoene	1,017.0		313.00			
Kalwers	13,358.0		4,111.30			
TOTAAL	221,548.0		64,552.19			
B. <u>PRODUKSIEKOSTE:</u>			<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
1. <u>MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop			17,944.33			
Voer geproduseer			12,038.62			
Melk vir kalwers			4,111.30			
Weiding @ 7% p.j.			1,924.00			
Huurgeld vir grond			1,160.62			
TOTAAL: MATERIAAL			37,178.87	16.78c	63.44	69.88
2. <u>ARBEID:</u>						
Lone			3,435.84			
Rantsoene			930.18			
Ongevallefonds			57.50			
TOTAAL: ARBEID			4,423.52	2.00c	7.56	8.31
3. <u>BOKOSTE:</u>						
Transport			4,882.57			
Staluitgawes			657.56			
Elektrisiteit of enjin			771.76			
Oorpakke en skoene			181.00			
Veemedisyne en artse			370.90			
Melkkanne aangekoop			80.23			
Koeleronderhoudskoste			65.51			
Lisensie: stalle			30.06			
Waterbelasting			104.30			
Reparasies: melkmasjien			188.33			
Melkaantekeningskoste			59.65			
SUBTOTAAL			7,391.87	3.33c		
<u>Rente op kapitaal:</u>						
Op kudde @ 7½% p.j.			5,979.38			
Op melkmasjien @ 7½% p.j.			230.40			
Op melktenk @ 7½% p.j.			275.42			
Op uitrusting @ 7% p.j.			275.45			
Op geboue @ 7% p.j.			2,064.16			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.			782.00			
SUBTOTAAL			9,606.81	4.34c		
TOTALE BOKOSTE			16,998.68	7.67c	29.00	31.95
TOTALE PRODUKSIEKOSTE			58,601.07	26.45c	100.00	110.14
MIN KUDDE-APPRESIASIE			4,910.00	2.22c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE			55,212.07	24.92c		
NETTO WINS			9,340.12	4.22c		17.56
KUDDEDEPRESIASIE			1,521.00	0.68c		

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED: VOLKSRUST.

3 PRODUSENTE.

AANTAL KOEIE: 245.

<u>A. INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
Melk verkoop	112,324.1		33,485.73		29.78	158.33
Eie gebruik	1,773.0		543.16			
Rantsoene	1,190.0		355.12			
Kalwers	14,982.0		4,406.32			
TOTAAL	130,269.1		38,790.33			
<u>B. PRODUKSIEKOSTE:</u>			<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
<u>1. MATERIAAL:</u>						
Voer gekoop			10,601.73			
Voer geproduseer			7,565.58			
Melk vir kalwers			4,406.32			
Weiding @ 7% p.j.			2,355.50			
TOTAAL: MATERIAAL			24,929.13	19.14c	61.25	101.75
<u>2. ARBEID:</u>						
Lone			1,359.00			
Rantsoene			751.77			
Voorman			200.06			
Ongevallefonds			31.25			
TOTAAL: ARBEID			2,342.08	2.27c	7.26	9.56
<u>3. BOKOSTE:</u>						
Transport			3,824.79			
Staluitgawes			635.36			
Elektrisiteit of enjin			507.84			
Oorpkake en skoene			115.16			
Veemedisyne en artse			582.17			
Melkkanne aangekoop			64.68			
K.I. Koste			1,098.13			
Koeleronderhoudskoste			88.22			
Lisensie: stalle			18.00			
Assuransie: stalle			14.00			
Reparasies: melkmasjien			279.90			
SUBTOTAAL			7,228.25	5.55c		
<u>Rente op kapitaal:</u>						
Op kudde @ 7½% p.j.			4,352.63			
Op melkmasjien @ 7½% p.j.			135.00			
Op melktenk @ 7½% p.j.			209.69			
Op uitrusting @ 7% p.j.			198.70			
Op geboue @ 7% p.j.			574.70			
Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.			736.00			
SUBTOTAAL			6,206.72	4.76c		
TOTALE BOKOSTE			13,434.97	10.31c	32.99	54.84
TOTALE PRODUKSIEKOSTE			40,706.18	31.25c	100.00	166.15
MIN KUDDE-APPRESIASIE			3,409.00	2.62c		
NETTO PRODUKSIEKOSTE			38,402.18	29.48c		
NETTO WINS			388.15	0.30c		1.58
KUDDEDEPRESIASIE			1,105.00	0.85c		

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTESTAAT VANAF 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

TOTAAL VAN N-GE GEBIEDE

56 PRODUSENTE.

AANTAL KOEIE: 5,723.

<u>A. INKOMSTE:</u>		<u>GELL.</u>	<u>BEDRAG</u>		<u>PER GELL.</u>	<u>PER KOEI</u>
			R		Sent	R
	Melk verkoop	2,816,166.0	867,978.69		30.82	162.97
	Eie gebruik	35,035.0	10,806.51			
	Rantsoene	36,403.0	11,308.40			
	Kalwers	138,544.0	42,575.73			
	TOTAAL	3,026,148.0	932,669.33			
<u>B. PRODUKSIEKOSTE:</u>			<u>TOTAAL</u>	<u>PER GELL.</u>	<u>% PROD. KOSTE</u>	<u>PER KOEI</u>
<u>1. MATERIAAL:</u>						
	Voer gekoop		301,407.96			
	Voer geproduseer		167,388.50			
	Melk vir kalwers		43,003.59			
	Weiding @ 7% p.j.		51,640.55			
	Huurgeld vir grond		11,193.62			
	TOTAAL: MATERIAAL		574,634.22	18.99c	62.76	100.41
<u>2. ARBEID:</u>						
	Lone		40,962.01			
	Rantsoene		21,326.31			
	Voorman		830.06			
	Ongevallefonds		806.25			
	TOTAAL: ARBEID		63,924.63	2.11c	6.97	11.17
<u>3. BOKOSTE:</u>						
	Transport		82,992.29			
	Staluitgawes		9,341.89			
	Elektrisiteit of enjin		10,087.61			
	Oorpakke en skoene		2,011.72			
	Veemedisyne en artse		12,637.51			
	Melkkanne aangekoop		1,122.69			
	Diverse uitgawes		133.80			
	K.I. Koste		10,746.08			
	Koeleronderhoudskoste		1,981.26			
	Lisensie: stalle		344.12			
	Assuransie: stalle		595.20			
	Waterbelasting		401.70			
	Reparasies: melkmasjien		3,858.79			
	Melkaantekeningskoste		489.90			
	Huurgeld vir kudde		908.00			
	SUBTOTAAL		137,652.56	4.55c		
	<u>Rente op kapitaal:</u>					
	Op kudde @ 7½% p.j.		87,746.22			
	Op melkmasjien @ 7½% p.j.		2,763.20			
	Op melktenk @ 7½% p.j.		6,562.75			
	Op uitrusting @ 7% p.j.		3,756.64			
	Op geboue @ 7% p.j.		21,378.27			
	Waardevermindering op uitrusting @ 10% p.j.		17,366.58			
	SUBTOTAAL		139,573.66	4.61c		
	TOTALE BOKOSTE		277,226.22	9.16c	30.27	48.44
	TOTALE PRODUKSIEKOSTE		915,785.07	30.26c	100.00	160.02
	MIN KUDDE-APPRESIASIE		130,127.00	4.30c		22.73
	NETTO PRODUKSIEKOSTE		799,127.07	26.40c		139.63
	NETTO WINS		133,542.26	4.42c		23.33
	KUDDEDEPRESIASIE		13,469.00	0.44c		2.35

BRON: EIE WAARNEMING.

KUDDE-APPRESIASIE EN -DEPRESIASIE.

1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968.

INHOUDSOPGAWE.

<u>GEBIED.</u>	<u>BLADSY.</u>
Devon	A 150
Fochville	A 151
Greylingstad	A 152
Heilbron	A 153
Kliprivier	A 154
Koppies	A 155
Standerton	A 156
Ventersdorp	A 158
Volksrust	A 159

KUDDE-APPRESIASIE OF -DEPRESIASIE VIR DIE JAAR GEËINDIG 29 FEBRUARIE 1968

PLAAS NOMMER:	1	2	3	4	5	6	7	8	TOTAAL
Eindvoorraad van melkkudde op 29 Februarie 1968 ...	R 43,735	R 19,360	R 22,900	R 25,617	R 36,190	R 18,320	R 31,840	R 15,640	R
Plus verkope gedurende die jaar	1,474	400	3,444	2,434	922	2,537	7,325	860	
SUBTOTAAL	45,209	19,760	26,344	28,051	37,182	20,857	39,165	16,500	
Min aankope gedurende die jaar	-	-	-	487	-	-	-	3,750	
SUBTOTAAL	45,209	19,760	26,344	27,564	37,182	20,857	39,165	12,750	
Min Beginvoorraad op 1 Maart 1967	42,305	15,510	25,630	25,670	34,190	23,840	30,855	13,030	221,030
KUDDE-APPRESIASIE ...	2,904	4,250	714	1,894	2,992	(2,983)	8,310	(280)	17,801
% VAN AANVANGSKUDDE .	6.87	27.40	2.71	7.38	8.75	(12.51)	26.93	(2.15)	8.44

() - KUDDEDEPRESIASIE.

BRON: EIE WAARNEMING.

FOCHVILLE

KA 2

KUDDE-APPRESIASIE OF -DEPRESIASIE VIR DIE JAAR

GEÏNDIG 29 FEBRUARIE 1968

PLAAS NOMMER:	1	2	TOTAAL
Eindvoorraad van melkkudde op 29 Februarie 1968 ...	R 7,730	R 12,124	R
Plus verkope ge- durende die jaar	700	-	
SUBTOTAAL	8,430	12,124	
Min aankope gedurende die jaar	-	-	
SUBTOTAAL	8,430	12,124	
Min Beginvoorraad op 1 Maart 1967	8,200	10,584	18,784
KUDDE-APPRESIASIE	230	1,540	1,770
% VAN AANVANGSKUDDE	2.80	14.55	9.43

BRON: EIE WAARNEMING.

KUDDE-APPRESIASIE OF -DEPRESIASIE VIR DIE JAAR GEËINDIG 29 FEBRUARIE 1968

PLAAS NOMMER:	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	TOTAAL
Eindvoorraad van melkkudde op 29 Februarie 1968 ..	R 12,000	R 9,710	R 59,380	R 12,120	R 10,860	R 17,410	R 21,990	R 10,340	R 37,420	R 22,920	R
Plus verkope gedurende die jaar3.....	763	616	19,596	534	1,060	1,924	2,276	383	2,126	2,000	
SUBTOTAAL	12,763	10,326	78,976	12,654	11,920	19,334	24,266	10,723	39,546	24,920	
Min aankope gedurende die jaar	-	281	11,576	24	-	-	-	-	6,265	3,500	
SUBTOTAAL	12,763	10,045	67,400	12,630	11,920	19,334	24,266	10,723	33,281	21,420	
Min Beginvoorraad op 1 Maart 1967	11,120	5,810	45,880	10,790	10,690	16,420	23,208	8,400	34,630	22,720	189,668
KUDDE-APPRESIASIE ..	1,643	4,235	21,520	1,840	1,230	2,914	1,058	2,323	(1,349)	(1,300)	34,114
% VAN AANVANGSKUDDE	14.77	72.89	46.90	17.06	11.51	17.74	4.56	27.65	(3.89)	(5.72)	17.99

() - KUDDEDEPRESIASIE.

BRON: EIE WAARNEMING.

KUDDE-APPRESIASIE OF -DEPRESIASIE VIR DIE JAAR GEËINDIG 29 FEBRUARIE 1968

PLAAS NOMMER:	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	TOTAAL
Eindvoorraad van melkkudde op 29 Februarie 1968 ..	R 47,000	R 9,760	R 34,530	R 16,560	R 10,760	R 18,380	R 25,515	R 26,820	R 9,580	R 20,150	R
Plus verkope gedurende die jaar	3,258	-	3,398	628	1,463	921	360	7,100	1,014	936	
SUBTOTAAL	50,258	9,760	37,928	17,188	12,233	19,301	25,875	33,920	10,594	21,086	
Min aankope gedurende die jaar	-	-	450	-	3,000	-	-	-	-	-	
SUBTOTAAL	50,258	9,760	37,478	17,188	9,233	19,301	25,875	33,920	10,594	21,086	
Min Beginvoorraad op 1 Maart 1967	48,610	8,590	36,490	15,870	8,390	15,600	24,215	23,840	10,550	17,610	209,765
KUDDE-APPRESIASIE ..	1,648	1,170	988	1,318	843	3,701	1,660	10,080	44	3,476	24,928
% VAN AANVANGSKUDDE	3.39	13.62	2.71	8.31	10.05	23.72	6.86	42.28	0.42	19.74	11.88

BRON: EIE WAARNEMING.

KUDDE-APPRESIASIE OF -DEPRESIASIE VIR DIE JAAR GEËINDIG 29 FEBRUARIE 1968

PLAAS NOMMER:	1	2	3	4	5	6	TOTAAL
Eindevoorraad van melkkudde op 29 Februarie 1968 ..	R 27,300	R 21,435	R 18,900	R 18,520	R 12,990	R 21,190	R
Plus verkope gedurende die jaar	648	1,428	-	3,754	693	1,389	
SUBTOTAAL	27,948	22,863	18,900	22,274	13,683	22,579	
Min aankope gedurende die jaar	-	1,779	-	44	20	9,469	
SUBTOTAAL	27,948	21,084	18,900	22,230	13,663	13,110	
Min Beginvoorraad op 1 Maart 1967	26,150	19,650	18,340	17,510	11,620	16,565	109,835
KUDDE-APPRESIASIE ..	1,798	1,434	560	4,720	2,043	(3,455)	7,100
% VAN AANVANGSKUDDE	6.88	7.29	3.05	26.38	17.59	(20.86)	6.47

() - KUDDEDEPRESIASIE.

BRON: EIE WAARNEMING.

KUDDE-APPRESIASIE OF -DEPRESIASIE VIR DIE JAAR GEËINDIG 29 FEBRUARIE 1968

PLAAS NOMMER:	1	2	3	4	5	6	TOTAAL
Eindvoorraad van melkkudde op 29 Februarie 1968 ..	R 19,510	R 10,610	R 9,190	R 24,500	R 21,065	R 24,050	R
Plus verkope gedurende die jaar	3,530	1,947	352	5,105	700	2,214	
SUBTOTAAL	23,040	12,557	9,542	29,605	21,765	26,264	
Min aankope gedurende die jaar	2,260	1,722	100	3,800	-	498	
SUBTOTAAL	20,780	10,835	9,442	25,805	21,765	25,766	
Min Beginvoorraad op 1 Maart 1967	19,210	9,632	8,020	17,200	17,445	22,200	93,707
KUDDE-APPRESIASIE ..	1,570	1,203	1,422	8,605	4,320	3,566	20,686
% VAN AANVANGSKUDDE	8.17	12.49	17.73	50.03	24.76	16.06	22.08

BRON: EIE WAARNEMING.

KUDDE-APPRESIASIE OF -DEPRESIASIE VIR DIE JAAR GEËINDIG 29 FEBRUARIE 1968

PLAAS NOMMER:	1	2	3	4	5	6	7	8	TOTAAL
Eindvoorraad van melkkudde op 29 Februarie 1968 ...	R 25,350	R 41,160	R 45,400	R 14,560	R 29,940	R 33,680	R 28,960	R 34,680	R
Plus verkope gedurende die jaar	2,816	1,000	2,248	1,279	570	3,796	360	1,600	
SUBTOTAAL	28,166	42,160	47,648	15,839	30,510	37,326	29,320	36,280	
Min aankope gedurende die jaar	-	-	4,730	881	-	3,500	-	5,700	
SUBTOTAAL	28,166	42,160	42,918	14,958	30,510	33,826	29,320	30,580	
Min Beginvoorraad op 1 Maart 1967	21,400	37,500	36,950	12,190	23,060	33,830	23,950	25,400	370,065
KUDDE-APPRESIASIE ...	6,766	4,660	5,968	2,768	7,440	(4)	5,370	5,180	59,056
% VAN AANVANGSKUDDE	31.61	12.43	16.15	22.71	32.26	0.01	22.42	20.40	15.96

() - KUDDEDEPRESIASIE.

KUDDE-APPRESIASIE OF -DEPRESIASIE VIR DIE JAAR GEËINDIG 29 FEBRUARIE 1968

PLAAS NOMMER:	9	10	11	12	13	14	15	TOTAAL
Eindvoorraad van melkkudde op 29 Februarie 1968 ...	R 26,125	R 15,090	R 15,980	R 17,200	R 35,850	R 36,740	R 21,330	R
Plus verkope gedurende die jaar	580	533	612	621	8,604	4,530	3,728	
SUBTOTAAL	26,705	15,623	16,592	17,821	44,454	41,270	25,058	
Min aankope gedurende die jaar	3,750	-	1,100	-	6,000	-	-	
SUBTOTAAL	22,955	15,623	15,492	17,821	38,454	41,270	25,058	
Min Beginvoorraad op 1 Maart 1967	19,400	13,770	14,010	17,370	31,225	35,140	24,870	370,065
KUDDE-APPRESIASIE ...	3,555	1,873	1,482	451	7,229	6,130	188	59,056
% VAN AANVANGSKUDDE	18.32	13.60	10.57	2.59	23.15	17.44	0.76	15.96

BRON: EIE WAARNEMING.

KUDDE-APPRESIASIE OF -DEPRESIASIE VIR DIE JAAR GEËINDIG 29 FEBRUARIE 1968

PLAAS NOMMER:	1	2	3	4	5	6	TOTAAL
Eindvoorraad van melkkudde op 29 Februarie 1968 ..	R 24,560	R 14,605	R 9,310	R 10,750	R 20,500	R 27,325	R
Plus verkope gedurende die jaar	589	2,127	776	326	6,436	-	
SUBTOTAAL	25,149	16,732	10,086	11,076	26,936	27,325	
Min aankope gedurende die jaar	4,413	600	-	-	14,000	-	
SUBTOTAAL	20,736	16,132	10,086	11,076	12,936	27,325	
Min Beginvoorraad op 1 Maart 1967	17,495	15,385	11,330	10,750	22,240	22,700	99,900
KUDDE-APPRESIASIE .	3,241	747	(1,244)	326	(9,304)	4,625	(1,609)
% VAN AANVANGSKUDDE	18.53	4.86	(10.98)	3.03	(41.82)	20.37	(1.61)

() - KUDDEDEPRESIASIE.

1. VOLKSRUST.KA 9KUDDE-APPRESIASIE OF -DEPRESIASIE VIR DIE JAARGESINDIG 29 FEBRUARIE 1968

PLAAS NOMMER:	1	2	3	4	TOTAAL
Eindvoorraad van melkkudde op 29 Februarie 1968 ..	R 21,360	R 10,920	R 6,490	R 25,755	R
Plus verkope gedurende die jaar	1,538	1,226	85	2,959	
SUBTOTAAL	22,898	12,146	6,575	28,714	
Min aankope gedurende die jaar	-	4,320	-	-	
SUBTOTAAL	22,898	7,826	6,575	28,714	
Min Beginvoorraad op 1 Maart 1967	16,930	10,920	4,830	25,755	58,435
KUDDE-APPRESIASIE ..	5,968	(3,094)	1,745	2,959	7,578
% VAN AANVANGSKUDDE	35.25	(28.33)	35.92	11.49	12.97

() - KUDDEDEPRESIASIE

RON: EIE WAARNEMING.

KUDDE-APPRESIASIE EN -DEPRESIASIE.

1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969.

INHOUDSOPGAWE.

<u>GEBIED.</u>	<u>BLADSY.</u>
Devon	A 160
Fochville	A 161
Greylingstad	A 162
Heilbron	A 163
Kliprivier	A 164
Koppies	A 165
Standerton	A 166
Ventersdorp	A 168
Volksrust	A 169

KUDDE-APPRESIASIE OF -DEPRESIASIE VIR DIE JAAR GEËINDIG 28 FEBRUARIE 1969

PLAAS NOMMER:	1	2	3	4	5	6	7	8	TOTAAL
Eindvoorraad van melkkudde op 28 Februarie 1969 ..	R 45,720	R 24,130	R 20,900	R 22,357	R 31,080	R 19,280	R 32,030	R 16,590	R
Plus verkope gedurende die jaar	2,887	2,559	2,033	1,941	3,520	949	1,357	956	
SUBTOTAAL	48,607	26,689	22,933	24,298	34,600	20,229	33,387	17,546	
Min aankope gedurende die jaar	-	2,500	-	-	200	-	-	-	
SUBTOTAAL	48,607	24,189	22,933	24,298	34,400	20,229	33,387	17,546	
Min Beginvoorraad op 1 Maart 1968	43,735	19,360	22,900	25,617	36,190	18,320	31,840	15,640	213,602
KUDDE-APPRESIASIE .	4,872	4,829	33	(1,319)	(1,790)	1,909	1,547	1,906	11,987
% VAN AANVANGSKUDDE	11.14	24.94	0.14	(5.15)	(4.95)	10.42	4.86	12.19	5.61

() - KUDDEDEPRESIASIE.

BRON: EIE WAARNEMING.

FOCHVILLEKA 11KUDDE-APPRESIASIE OF -DEPRESIASIE VIR DIE JAARGEËINDIG 28 FEBRUARIE 1969

PLAAS NOMMER:	1	2	TOTAAL
Eindvoorraad van melkkudde op 28 Februarie 1969 ...	R 7,970	R 14,290	R
Plus verkope gedurende die jaar	297	730	
SUBTOTAAL	8,267	15,020	
Min aankope gedurende die jaar	-	4,800	
SUBTOTAAL	8,267	10,220	
Min Beginvoorraad op 1 Maart 1968	7,730	12,124	19,854
KUDDE-APPRESIASIE ..	537	(1,904)	(1,367)
% VAN AANVANGSKUDDE	6.95	15.74	(6.88)

() - KUDDEDEPRESIASIE.

BRON: EIE WAARNEMING.

KUDDE-APPRESIASIE OF -DEPRESIASIE VIR DIE JAAR GEËINDIG 28 FEBRUARIE 1969

PLAAS NOMMER:	1	2	4	5	6	7	9	10	TOTAAL
Eindvoorraad van melkkudde op 28 Februarie 1969 ...	R 15,330	R 9,560	R 12,340	R 12,000	R 19,300	R 22,145	R 36,840	R 27,800	R
Plus verkope gedurende die jaar	775	244	600	1,100	1,174	1,135	580	1,500	
SUBTOTAAL	16,105	9,804	12,940	13,100	20,474	23,280	37,420	29,300	
Min aankope gedurende die jaar	4,100	-	-	-	1,575	-	5,250	4,000	
SUBTOTAAL	12,005	9,804	12,940	13,100	18,899	23,280	32,170	25,300	
Min Beginvoorraad op 1 Maart 1968	12,000	9,710	12,120	10,860	17,410	21,990	37,420	22,920	144,430
KUDDE-APPRESIASIE ..	5	94	820	2,240	1,489	1,290	(5,250)	2,380	3,068
% VAN AANVANGSKUDDE	0.04	0.97	6.77	20.63	8.55	5.87	14.03	10.39	2.12

() - KUDDEDEPRESIASIE.

BRON: EIE WAARNEMING.

KUDDE-APPRESIASIE OF -DEPRESIASIE VIR DIE JAAR GEËINDIG 28 FEBRUARIE 1969

PLAAS NOMMER:	1	2	3	4	5	6	7	10	TOTAAL
Eindvoorraad van melkkudde op 28 Februarie 1969 ..	R 44,710	R 7,850	R 37,330	R 19,220	R 8,670	R 23,870	R 30,935	R 19,060	R
Plus verkope gedurende die jaar	2,510	1,330	925	531	2,510	1,564	-	1,142	
SUBTOTAAL	47,220	9,180	38,255	19,751	11,180	25,434	30,935	20,202	
Min aankope gedurende die jaar	-	-	800	-	-	300	-	-	
SUBTOTAAL	47,220	9,180	37,455	19,751	11,180	25,134	30,935	20,202	
Min Beginvoorraad op 1 Maart 1968	47,000	9,760	34,530	16,560	10,760	18,380	25,515	20,150	182,655
KUDDE-APPRESIASIE ..	220	(580)	2,925	3,191	420	6,754	5,420	52	18,402
% VAN AANVANGSKUDDE	0.47	(5.94)	8.44	19.27	3.90	36.75	21.24	0.25	10.07

() - KUDDEDEPRESIASIE.

BRON: EIE WAARNEMING.

KLIPRIVIERKA 14KUDDE-APPRESIASIE OF -DEPRESIASIE VIR DIE JAARGEËINDIG 28 FEBRUARIE 1969

PLAAS NOMMER:	1	2	3	TOTAAL
Eindvoorraad van melkkudde op 28 Februarie 1969 ..	R 21,620	R 23,300	R 14,995	R
Plus verkope gedurende die jaar	3,068	5,780	717	
SUBTOTAAL	24,688	29,080	15,712	
Min aankope gedurende die jaar	-	-	106	
SUBTOTAAL	24,688	29,080	15,606	
Min Beginvoorraad op 1 Maart 1968	18,900	18,520	12,990	50,410
KUDDE-APPRESIASIE ..	5,788	10,560	2,616	18,964
% VAN AANVANGSKUDDE	30.62	57.02	20.14	37.62

ION: EIE WAARNEMING.

KUDDE-APPRESIASIE OF -DEPRESIASIE VIR DIE JAAR GEËINDIG 28 FEBRUARIE 1969

PLAAS NOMMER:	1	2	3	4	5	6	TOTAAL
Eindvoorraad van melkkudde op 28 Februarie 1969 ...	R 20,780	R 9,900	R 10,570	R 27,700	R 22,610	R 23,175	R
Plus verkope gedurende die jaar	3,565	2,387	729	4,421	1,300	2,993	
SUBTOTAAL	24,345	12,287	11,299	32,121	23,910	26,168	
Min aankope gedurende die jaar	880	1,525	100	-	-	1,867	
SUBTOTAAL	23,465	11,762	11,199	32,121	23,910	24,301	
Min Beginvoorraad op 1 Maart 1968	19,510	10,610	9,190	24,500	21,065	22,200	107,075
KUDDE-APPRESIASIE ..	3,955	1,152	2,009	7,621	2,855	2,101	19,693
% VAN AANVANGSKUDDE	20.27	10.86	21.86	31.13	13.55	9.47	18.40

BRON: EIE WAARNEMING.

KUDDE-APPRESIASIE OF -DEPRESIASIE VIR DIE JAAR GEËINDIG 28 FEBRUARIE 1969

PLAAS NOMMER:	1	2	4	5	6	8	9	TOTAAL
Eindvoorraad van melkkudde op 28 Februarie 1969 ...	R 22,970	R 51,030	R 13,970	R 30,190	R 37,700	R 46,400	R 24,700	R
Plus verkope gedurende die jaar	3,324	2,373	2,993	1,604	3,116	1,000	2,014	
SUBTOTAAL	26,294	53,403	16,963	31,794	40,816	47,400	26,714	
Min aankope gedurende die jaar	-	10,750	-	-	315	3,600	-	
SUBTOTAAL	26,294	42,653	16,963	31,794	40,501	43,800	26,714	
Min Beginvoorraad op 1 Maart 1968	25,350	41,160	14,560	29,940	33,530	34,680	26,125	318,931
KUDDE-APPRESIASIE ..	944	493	2,403	1,854	6,971	9,120	589	40,218
% VAN AANKOPE VAN KUDDE	3.72	1.20	16.50	6.19	20.79	26.30	2.25	7.93

BRON: EIE WAARNEMING.

KUDDE-APPRESIASIE OF -DEPRESIASIE VIR DIE JAAR GEËINDIG 28 FEBRUARIE 1969

PLAAS NOMMER:	10	11	12	15	16	17	TOTAAL
Eindvoorraad van melkkudde op 28 Februarie 1969 ...	R 15,560	R 15,840	R 19,380	R 21,650	R 20,010	R 32,704	R
Plus verkope gedurende die jaar	648	1,139	747	1,156	2,614	2,210	
SUBTOTAAL	16,208	16,979	20,127	22,806	22,624	34,914	
Min aankope gedurende die jaar	-	-	400	-	828	-	
SUBTOTAAL	16,208	16,979	19,727	22,806	21,796	34,914	
Min Beginvoorraad op 1 Maart 1968	15,090	14,010	17,200	21,330	18,296	27,660	318,931
KUDDE-APPRESIASIE ..	1,118	2,969	2,527	1,476	2,500	7,254	40,218
% VAN AANVANGSKUDDE	7.41	21.19	14.69	6.92	13.66	2.62	7.93

BRON: EIE WAARNEMING.

VENTERSDORP.

KA 17

KUDDE-APPRESIASIE OF -DEPRESIASIE VIR DIE JAAR

GEÏNDIG 28 FEBRUARIE 1969

PLAAS NOMMER:	1	2	3	4	5	TOTAAL
Eindvoorraad van melkkudde op 28 Februarie 1969 ..	R 24,995	R 16,170	R 11,095	R 14,140	R 21.020	R
Plus verkope gedurende die jaar	98	1,400	197	1,022	8,228	
SUBTOTAAL	25,093	17,570	11,292	15,162	29,248	
Min aankope gedurende die jaar	-	-	2,140	3,000	10,111	
SUBTOTAAL	25,093	17,570	9,152	12,162	19,137	
Min Beginvoorraad op 1 Maart 1968	24,560	14,605	9,310	10,750	20,500	79,725
KUDDE-APPRESIASIE ..	533	2,965	(158)	1,412	(1,363)	3,389
% VAN AANVANGSKUDDE	2.17	20.31	(1.70)	13.14	(6.65)	4.25

() KUDDEDEPRESIASIE.

BRON: DIE WAARNEMING.

KUDDE-APPRESIASIE OF -DEPRESIASIE VIR DIE JAARGEÏNDIG 28 FEBRUARIE 1969

PLAAS NOMMER:	1	2	4	TOTAAL
Eindvoorraad van melkkudde op 28 Februarie 1969 ...	R 21,840	R 10,420	R 25,660	R
Plus verkope gedurende die jaar	1,246	1,995	1,778	
SUBTOTAAL	23,086	12,415	27,438	
Min aankope gedurende die jaar	-	2,600	-	
SUBTOTAAL	23,086	9,815	27,438	
Min Beginvoorraad op 1 Maart 1968	21,360	10,920	25,755	58,035
KUDDE-APPRESIASIE ...	1,726	(1,105)	1,683	2,304
% VAN AANVANGSKUDDE	8.08	(10.12)	6.53	3.97

() KUDDEDEPRESIASIE.

BRON: DIE WAARNEMING.

TOTALE KAPITAALUITLEG EN RENTABILITEIT

1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968.

INHOUDSOPGAVE.

<u>GEBIED.</u>	<u>BLADSY.</u>
Devon	A 170
Fochville	A 171
Greylingstad	A 172
Heilbron	A 173
Kliprivier	A 174
Koppies	A 175
Standerton	A 176
Ventersdorp	A 178
Volkswat	A 179
Totaal van nege Gebiede.	A 180

TOTALE KAPITAALUITLEG EN RENTABILITEIT

1 MAART 1967 - 29 FEBRUARIE 1968

PLAAS NOMMER:	1	2	3	4	5	6	7	8	TOTAAL
	R	R	R	R	R	R	R	R	R
Kudde	42,305	15,510	25,630	25,670	34,190	23,840	30,855	13,030	211,030
Melktenk	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Melkmasjien	500	700	2,100	-	-	-	400	-	3,700
Uitrusting	3,750	950	1,568	980	295	850	450	1,300	10,143
Geboue	13,296	4,050	6,330	-	6,950	4,800	12,100	5,000	52,526
Weiding	33,000	9,600	9,000	-	13,750	10,000	15,000	7,800	98,150
TOTAAL	92,851	30,810	44,628	26,650	55,185	39,490	58,805	27,130	375,549
NETTO WINS	2,898	4,339	186	(1,231)	1,832	(4,653)	5,903	(189)	9,085
RENTABILITEIT ..	3.12%	14.08%	0.42%	(4.62%)	3.32%	(11.78%)	10.04%	(0.69%)	2.42%
AANTAL KOEIE ..	216	64	146	126	193	107	172	79	1,103

() -- VERLIES.

L.W. KUDDE-APPRESIASIE EN -DEPRESIASIE INGESLUIT.

BRON: EIE WAARNEMING.

FOCHVILLE.

KR 2

TOTALE KAPITAALUITLEG EN RENTABILITEIT

1 MAART 1967 - 29 FEBRUARIE 1968

PLAAS NOMMER:	1	2	TOTAAL
	R	R	R
Kudde	8,200	10,584	18,784
Melktenk	-	-	-
Melkmasjien	-	-	-
Uitrusting	640	500	1,140
Geboue	3,210	2,700	5,910
Weiding	4,800	12,000	16,800
TOTAAL	16,850	25,784	42,634
NETTO WINS	179	2,458	2,637
RENTABILITEIT ..	1.06%	9.53%	6.19%
AANTAL KOEIE	41	67	108

BRON: EIE WAARNEMING.

TOTALE KAPITAALUITLEG EN RENTABILITEIT

1 MAART 1967 - 29 FEBRUARIE 1968

PLAAS NOMMER:	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	TOTAAL
	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R
Kudde	11,120	5,810	45,380	10,790	10,420	16,420	23,208	8,400	34,630	22,720	189,668
Melktenk	-	-	-	1,940	-	3,400	3,300	-	3,730	3,450	15,870
Melkmasjien	-	-	-	-	-	1,395	1,500	-	2,180	1,830	7,005
Uitrusting	-	-	2,320	669	750	154	880	400	650	780	6,603
Geboue	-	-	5,775	3,396	1,087	3,462	2,280	-	3,644	6,650	26,294
Weiding	-	-	59,000	6,000	5,000	8,400	6,660	-	9,600	12,000	106,660
TOTAAL	11,120	5,810	112,975	22,795	17,527	33,231	37,928	8,800	54,484	47,430	352,100
NETTO WINS	1,966	4,702	13,318	1,050	2,225	3,077	4,450	1,819	(3,763)	2,806	31,650
RENTABILITEIT ..	17.68%	80.93%	11.70%	4.61%	12.69%	9.26%	11.73%	20.67%	(6.91%)	5.92%	8.99%
AANTAL KOEIE ..	59	193	120	44	61	82	111	77	103	128	978

() - VERLIES L.W. KUDDE-APPRESIASIE EN -DEPRESIASIE INGESLUIT.

BRON: EIE WAARNEMING.

TOTALE KAPITAALUITLEG EN RENTABILITEIT

1 MAART 1967 - 29 FEBRUARIE 1968

PLAAS NOMMER:	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	TOTAAL
	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R
Kudde	48,610	8,590	36,490	15,870	8,390	15,600	24,215	23,840	10,550	17,610	209,765
Melktenk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Melkmasjien	620	760	450	450	3,700	-	-	150	1,050	-	7,180
Uitrusting	1,640	2,042	1,685	1,200	264	950	1,865	1,500	700	820	12,666
Geboue	7,256	4,830	2,730	5,135	4,622	2,690	7,080	4,610	3,600	4,784	47,337
Weiding	18,000	3,120	46,080	21,000	2,100	28,000	26,880	20,000	10,000	14,500	189,680
TOTAAL	76,126	19,342	87,435	43,655	19,016	47,240	60,040	50,100	25,900	37,714	466,628
NETTO WINS	2,320	1,439	2,143	(851)	867	2,156	4,396	3,377	(2,735)	3,688	28,805
RENTABILITEIT ..	3.50%	7.43%	2.45%	(1.95%)	4.54%	4.56%	7.32%	6.74%	(10.56%)	9.78%	6.17%
AANTAL KOEIE ..	136	51	151	72	54	68	137	84	62	78	893

() - VERLIES. L.W. KUDDE-APPRESIASIE EN -DEPRESIASIE INGESLUIT.

BRON: EIE WAARNEMING.

TOTALE KAPITAALUITLEG EN RENTABILITEIT

1 MAART 1967 - 29 FEBRUARIE 1968

PLAAS NOMMER:	1	2	3	4	5	6	TOTAAL
	R	R	R	R	R	R	R
Kudde	26,150	19,650	18,340	17,510	11,620	16,565	109,835
Melktenk	2,000	2,080	-	2,080	-	-	6,160
Melkmasjien ...	324	-	-	-	500	-	824
Uitrusting	2,415	285	850	660	340	-	4,550
Geboue	3,260	5,006	8,280	4,850	2,464	-	23,860
Weiding	8,250	18,000	24,000	20,250	-	-	70,500
TOTAAL	42,399	45,021	51,470	45,350	14,924	16,565	215,729
NETTO WINS ...	(2,138)	3,920	(880)	925	3,035	1,340	6,202
RENTABILITEIT ..	(5.04%)	8.77%	(1.71%)	2.04%	20.34%	8.09%	2.87%
AANTAL KOEIE ..	102	138	116	71	49	72	548

() - VERLIES.

L.W. KUDDE-APPRESIASIE EN -DEPRESIASIE INGESLUIT.

BRON: EIE WAARNEMING.

TOTALE KAPITAALUITLEG EN RENTABILITEIT

1 MAART 1967 - 29 FEBRUARIE 1968

PLAAS NOMMER:	1	2	3	4	5	6	TOTAAL
	R	R	R	R	R	R	R
Kudde	19,210	9,632	8,020	17,200	17,445	24,050	95,557
Melktenk	2,150	2,442	1,812	-	-	3,000	9,404
Melkmasjien	700	775	-	-	-	600	2,075
Uitrusting	508	563	-	50	630	-	1,751
Geboue	5,359	5,080	3,785	5,400	4,450	4,660	28,734
Weiding	4,500	-	11,000	3,000	12,000	3,000	33,500
TOTAAL	32,427	18,492	24,617	25,650	34,525	35,310	171,021
NETTO WINS	(1,622)	7,036	3,086	7,796	3,413	5,337	25,046
RENTABILITEIT	(5.00%)	38.05%	12.54%	30.39%	9.89%	15.11%	14.64%
AANTAL KOEIE	65	56	55	42	82	93	393

() - VERLIES

L.W. KULDE-APPRESIASIE EN -DEPRESIASIE INGESLUIT.
BRON: EIE WAARNEMING.

TOTALE KAPITAALUITLEG EN RENTABILITEIT

1 MAART 1967 - 29 FEBRUARIE 1968

PLAAS NOMMER:	1	2	3	4	5	6	7	8	TOTAAL
	R	R	R	R	R	R	R	R	R
Kudde	21,400	37,500	36,950	12,190	23,060	33,830	23,950	25,400	370,065
Melktenk	-	5,150	3,000	-	-	5,400	-	-	26,250
Melkmasjien	-	3,600	-	-	-	1,800	-	916	8,658
Uitrusting	748	150	426	1,700	2,150	1,800	-	1,400	15,468
Geboue	-	11,168	5,712	5,782	3,150	7,030	-	6,654	83,722
Weiding	-	14,000	38,640	12,650	15,000	42,000	6,000	17,000	203,320
TOTAAL	22,148	71,568	84,728	32,322	43,360	91,860	29,950	51,370	707,483
NETTO WINS	6,396	12,335	11,619	4,133	8,841	(7,080)	5,848	9,883	72,786
RENTABILITEIT ..	28.88%	17.23%	13.71%	12.79%	20.39%	(7.71%)	19.52%	19.24%	10.29%
AANTAL KOEIE ..	88	175	181	111	101	149	120	142	1,728

() - VERLIES.

L.W. KUDDE-APPRESIASIE EN -DEPRESIASIE INGESLUIT.

BRON: EIE WAARNEMING.

TOTALE KAPITAALUITLEG EN RENTABILITEIT

1 MAART 1967 - 29 FEBRUARIE 1968

PLAAS NOMMER:	9	10	11	12	13	14	15	TOTAAL
	R	R	R	R	R	R	R	R
Kudde	19,400	13,770	14,010	17,370	31,225	35,140	24,870	370,065
Melktenk	3,000	-	-	3,100	-	3,400	3,200	26,250
Melkmasjien	-	1,500	-	-	842	-	-	8,658
Uitrusting	2,150	1,250	720	300	1,650	712	312	15,468
Geboue	4,500	3,972	5,499	6,216	7,125	9,844	7,070	83,722
Weiding	6,000	9,530	6,000	8,500	10,000	9,000	9,000	203,320
TOTAAL	35,050	30,022	26,229	35,486	50,842	58,096	44,452	707,483
NETTO WINS	8,622	1,869	4,243	(1,691)	4,145	7,078	(3,455)	72,786
RENTABILITEIT	24.60%	6.23%	16.17%	(4.76%)	8.15%	12.18%	(7.77%)	10.29%
AANTAL KOEIE	105	78	77	58	65	156	122	1,728

() - VERLIES.

L.W. KUDDE-APPRESIASIE EN -DEPRESIASIE INGESLUIT.
BRON: EIE WAARNEMING.

TOTALE KAPITAALUITLEG EN RENTABILITEIT

1 MAART 1967 - 29 FEBRUARIE 1968

PLAAS NOMMER:	1	2	3	4	5	6	TOTAAL
	R	R	R	R	R	R	R
Kudde	17,495	15,385	11,330	10,750	22,240	22,700	99,900
Melktenk	-	-	-	-	-	-	-
Melkmasjien	-	500	773	-	1,800	-	3,073
Uitrusting	834	502	431	600	1,024	430	3,821
Geboue	-	3,749	5,892	5,640	6,908	3,675	25,864
Weiding	-	10,000	10,000	4,200	8,000	9,100	41,300
TOTAAL	18,329	30,136	28,426	21,190	39,972	35,905	173,958
NETTO WINS	1,789	(36)	(1,778)	1,776	(2,986)	(1,136)	(2,371)
RENTABILITEIT ...	9.76%	(0.12%)	(6.25%)	8.38%	(7.47%)	(3.17%)	(1.36%)
AANTAL KOEIE ...	150	70	80	50	150	77	577

() - VERLIES.

L.W. KUDDE-APPRESIASIE EN -DEPRESIASIE INGESLUIT.

BRON: EIE WAARNEMING.

TOTALE KAPITAALUITLEG EN RENTABILITEIT

1 MAART 1967 - 29 FEBRUARIE 1968

PLAAS NOMMER:	1	2	3	4	TOTAAL
	R	R	R	R	R
Kudde	16,930	8,730	4,830	24,035	54,525
Melktenk	-	-	-	-	-
Melkmasjien	850	-	-	950	1,800
Uitrusting	930	700	1,150	308	3,088
Geboue	3,570	3,210	-	2,620	9,400
Voeding	-	31,520	-	13,850	45,370
TOTAAL	22,280	44,160	5,980	41,763	114,183
NETTO WINS	5,937	(6,203)	1,398	3,812	4,944
RENTABILITEIT ..	26.65%	(14.05%)	23.38%	9.13%	4.33%
AANTAL KOEIE ..	74	53	113	94	334

() - VERLIES.

BRON: DIE WAARNEMING.

TOTALE KAPITAALUITLEG EN RENTABILITEIT

1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969.

INHOUDSOPGAWE.

<u>GEBIED.</u>	<u>BLADSY.</u>
Devon	A 181
Fochville	A 182
Greylingstad	A 183
Heilbron	A 184
Kliprivier	A 185
Koppies	A 186
Standerton	A 187
Ventersdorp	A 189
Volksrust	A 190
Totaal van nege gebiede.	A 191

TOTALE KAPITAALUITLEG EN RENTABILITEIT VIR 67 PRODUSENTE

1 MAART 1967 - 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED:	Koppies	Standerton	Ventersdorp	Volksrust	TOTAAL	Persentasie van totale Kapitaalluitleg
	R	R	R	R	R	R
Kudde	95,557	370,065	99,900	54,525	1,359,129	51.9
Melktenk	9,404	26,250	-	-	57,684	2.2
Melkmasjien	2,075	8,658	3,073	1,800	34,315	1.3
Uitrusting	1,751	15,468	3,821	3,088	58,230	2.3
Geboue	28,734	83,722	25,864	9,400	303,647	11.6
Weiding	33,500	203,320	41,300	45,370	805,280	30.7
TOTAAL	171,021	707,483	173,958	114,183	2,619,285	100.0
AANTAL PRODUSENTE ...	6	15	6	4	67	
GEMIDDELD	28,503	47,165	28,993	28,546	39,094	
NETTO WINS	25,046	72,786	(2,371)	4,944	178,784	
RENTABILITEIT	14.64%	10.29%	(1.36%)	4.33%	6.83%	
AANTAL KOEIE	393	1,728	577	334	6,662	

() - VERLIES.

KUDDE-APPRESIASIE EN -DEPRESIASIE INGESLUIT. ONDERNEMERSLOON UITGESLUIT.

BRON: DIE WAARNEMING.

TOTALE KAPITAALUITLEG EN RENTABILITEIT VIR 67 PRODUSENTE

1 MAART 1967 - 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED:	Devon	Fochville	Greylingstad	Heilbron	Kliprivier	TOTAAL	Persentasie van totale Kapitaalluitleg
	R	R	R	R	R	R	R
Kudde	211,030	18,784	189,668	209,765	109,835	1,359,129	51.9
Melktenk	-	-	15,870	-	6,160	57,684	2.2
Melkmasjien	3,700	-	7,005	7,180	824	34,315	1.3
Uitrusting	10,143	1,140	6,603	12,666	4,550	59,230	2.3
Geboue	52,526	5,910	26,294	47,337	23,860	303,647	11.6
Weiding	98,150	16,800	106,560	189,680	70,500	805,280	30.7
TOTAAL	375,549	42,634	352,100	466,628	215,729	2,619,285	100.0
AANTAL PRODUSENTE .	8	2	10	10	6	67	
GEMIDDELD	46,944	21,317	35,210	46,663	35,955	39,094	
NETTO WINS	9,085	2,637	31,650	28,805	6,202	178,784	
RENTABILITEIT	2.42%	6.19%	8.99%	6.17%	2.87%	6.83%	
AANTAL KOEIE	108	1,103	978	893	548	6,662	

KUDDE-APPRESIASIE EN -DEPRESIASIE INGESLUIT. ONDERNEMERSLOON UITGESLUIT.
BRON: EIE WAARNEMING.

TOTALE KAPITAALUITLEG EN RENTABILITEIT

1 MAART 1968 - 28 FEBRUARIE 1969

PLAAS NOMMER:	1	2	3	4	5	6	7	8	TOTAAL
	R	R	R	R	R	R	R	R	R
Kudde	43,735	15,510	22,900	25,617	36,190	18,320	31,840	15,640	213,602
Melktenk	-	3,200	-	-	-	-	-	3,142	6,342
Melkmasjien	500	855	2,100	-	-	-	400	-	3,855
Uitrusting	3,830	950	1,568	980	295	850	450	1,400	10,323
Geboue	13,296	4,050	6,330	-	6,950	4,800	12,100	5,000	52,526
Weiding	33,000	9,600	9,000	-	13,750	10,000	15,000	98,150	188,500
TOTAAL	94,361	38,015	41,898	26,597	57,185	33,970	59,790	123,332	475,148
NETTO WINS	7,363	5,285	(1,217)	(2,284)	(3,459)	(581)	2,231	4,351	11,789
RENTABILITEIT ...	7.80%	13.90%	(2.90%)	(8.59%)	(6.05%)	(1.71%)	3.73%	3.52%	2.48%
AANTAL KOEIE ...	219	79	149	110	173	100	172	76	1,078

() - VERLIES.

L.W. KUDDE-APPRESIASIE EN -DEPRESIASIE INGESLUIT.

BRON: DIE WAARNEMING.

FOCHVILLEKR 12TOTALE KAPITAALUITLEG EN RENTABILITEIT1 MAART 1968 - 28 FEBRUARIE 1969

PLAAS NOMMER:	1	2	TOTAAL
	R	R	R
Kudde	7,730	12,124	19,854
Melktenk	-	-	-
Melkmasjien	-	-	-
Uitrusting	640	500	1,140
Geboue	3,210	2,700	5,910
Weiding	4,800	12,000	16,800
TOTAAL	16,380	27,324	43,704
NETTO WINS	1,742	(3,921)	(2,179)
RENTABILITEIT ..	10.63%	(14.35%)	(4.98%)
AANTAL KOEIE ..	39	75	114

() - VERLIES.

L.W. KUDDE-APPRESIASIE EN -DEPRESIASIE INGESLUIT.

BRON: EIE WAARNEMING.

TOTALE KAPITAALUITLEG EN RENTABILITEIT1 MAART 1968 - 28 FEBRUARIE 1969

PLAAS NOMMER:	1	2	4	5	6	7	9	10	TOTAAL
	R	R	R	R	R	R	R	R	R
Kudde	12,000	9,710	12,120	10,860	17,410	21,990	37,420	22,920	144,430
Melktenk	5,020	3,300	1,940	3,000	3,400	3,300	3,780	3,450	27,190
Melkmasjien	-	-	-	1,500	1,395	1,600	2,180	1,830	8,505
Uitrusting	1,020	-	669	870	154	880	650	1,330	5,573
Geboue	-	-	3,396	1,087	3,462	2,280	3,644	6,650	20,519
Weiding	-	-	6,000	5,000	8,400	14,015	9,600	12,000	55,015
TOTAAL	18,040	13,010	24,125	22,317	34,221	44,065	57,274	48,180	261,232
NETTO WINS	(970)	635	1,280	875	4,925	2,631	(7,166)	2,680	4,890
RENTABILITEIT ...	(5.38%)	4.88%	5.30%	3.92%	14.39%	5.97%	(12.51%)	5.56%	1.87%
AANTAL KOEIE ...	73	158	47	72	89	105	105	149	798

() - VERLIES

L.W. KUDDE-APPRESIASIE EN -DEPRESIASIE INGESLUIT.

BRON: EIE WAARNEMING.

TOTALE KAPITAALUITLEG EN RENTABILITEIT

1 MAART 1968 - 28 FEBRUARIE 1969

PLAAS NOMMER:	1	2	3	4	5	6	7	10	TOTAAL
	R	R	R	R	R	R	R	R	R
Kudde	47,000	9,760	34,530	16,560	10,760	18,380	25,515	20,150	182,655
Melktenk	7,000	-	-	-	-	-	-	-	7,000
M lkmassien	620	760	450	450	3,700	-	-	-	5.980
Uitrusting	1,640	2,142	1,985	1,200	480	950	1,865	1,135	11,397
Geboue	7,256	4,830	2,730	5,135	4,622	2,690	7,080	4,784	39,127
Weiding	18,000	3,120	46,080	21,000	2,100	28,000	26,880	14,500	159,680
TOTAAL	81,516	20,612	85,775	44,345	21,662	50,020	61,340	40,569	405,839
NETTO WINS	4,106	1,340	2,951	2,761	1,997	4,764	1,563	(362)	19,120
RENTABILITEIT ...	5.04%	6.50%	3.44%	6.23%	9.23%	9.52%	2.55%	(0.89%)	4.71%
AANTAL KOEIJ ...	145	47	167	85	58	83	175	86	846

() - VERLIES.

L.W. KUDDE-APPRESIASIE EN -DEPRESIASIE INGESLUIT.

BRON: EIE WAARNEMING.

TOTALE KAPITAALUITLEG EN RENTABILITEIT

1 MAART 1968 - 28 FEBRUARIE 1969

PLAAS NOMMER:	3	4	5	TOTAAL
	R	R	R	R
Kudde	18,900	18,520	12,990	50,410
Melktenk	3,387	2,080	-	5,467
Melkmasjien	-	-	500	500
Uitrusting	850	721	460	2,031
Geboue	8,280	4,850	2,464	15,594
Weiding	48,000	20,250	-	68,250
TOTAAL	79,417	46,421	16,414	142,252
NETTO WINS	9,888	3,377	3,254	16,519
RENTABILITEIT ..	12.45%	7.27%	19.82%	11.61%
AANTAL KOEIE ..	123	73	52	248

L.W. KUDDE-APPRESIASIE EN -DEPRESIASIE INGESLUIT.
BRON: EIE WAARNEMING.

TOTALE KAPITAALUITLEG EN RENTABILITEIT

1 MAART 1968 - 28 FEBRUARIE 1969

PLAAS NOMMER:	1	2	3	4	5	6	TOTAAL
	R	R	R	R	R	R	R
Kudde	12,510	10,610	9,190	24,500	21,065	22,200	107,075
Melktenk	2,150	2,442	1,812	1,800	4,384	3,000	15,588
Melkmasjien	700	775	-	-	1,000	600	3,075
Uitrusting	508	563	-	50	720	-	1,841
Geboue	5,359	5,080	3,785	5,400	4,450	4,660	28,734
Weiding	4,500	-	11,000	3,000	30,000	3,000	51,500
TOTAAL	32,727	19,470	25,787	34,750	61,619	33,460	207,813
NETTO WINS	5,477	3,904	1,473	8,641	17	5,511	25,023
RENTABILITEIT	16.75%	20.05%	5.71%	24.86%	0.03%	16.47%	12.04%
AANTAL KOPPIE	70	58	57	49	94	89	417

L.W. KUDDE-APPRESIASIE EN -DEPRESIASIE INGESLUIT.

BRON: EIE WAARNEMING.

TOTALE KAPITAALUITLEG EN RENTABILITEIT

1 MAART 1968 - 28 FEBRUARIE 1969

PLAAS NOEMER:	1	2	4	5	6	8	9	TOTAAL
	R	R	R	R	R	R	R	R
Kudde	25,350	41,160	14,560	29,940	33,530	34,680	26,125	320,645
Melktenk	-	5,150	3,890	3,569	5,400	5,169	3,000	41,397
Melkmasjien	-	3,600	1,985	-	1,800	916	2,000	14,721
Uitrusting	1,062	150	1,700	2,150	1,800	1,400	2,150	13,501
Geboue	-	11,168	5,782	3,150	7,030	6,654	4,500	73,691
Weiding	-	14,000	12,650	15,000	62,000	17,000	6,000	213,040
TOTAAL	26,412	75,228	40,567	53,809	111,560	65,819	43,775	676,995
NETTO WINS	(1,603)	8,099	3,496	2,973	161	12,769	3,297	48,753
RENTABILITEIT	(6.07%)	10.76%	8.62%	5.53%	0.14%	19.40%	7.53%	7.20%
AANTAL KOEIE	98	210	113	117	175	185	120	1,596

() - VERLIES.

L.W. KUDDE-APPRESIASIE EN -DEPRESIASIE INGESLUIT.

BRON: EIE WAARNEMING.

TOTALE KAPITAALUITLEG EN RENTABILITEIT

1 MAART 1968 - 28 FEBRUARIE 1969

PLAAS NOMMER:	10	11	12	15	16	17	TOTAAL
	R		R	R	R	R	R
Kudde	15,090	14,010	17,200	21,330	20,010	27,660	320,645
Melktenk	3,969	2,950	3,100	3,200	-	2,000	41,397
Melkmasjien	1,500	2,120	-	-	-	800	14,721
Uitrusting	1,500	720	300	439	130	-	13,501
Geboue	3,972	5,499	6,216	7,070	5,000	7,650	73,691
Weiding	16,990	6,000	13,600	9,000	20,800	20,000	213,040
TOTAAL	43,021	31,299	40,416	41,039	45,940	58,110	676,995
NETTO WINS	2,337	6,405	5,169	(7,933)	2,642	10,941	48,753
RENTABILITEIT ...	5.43%	20.46%	12.79%	(19.33%)	5.75%	18.83%	7.20%
AANTAL KOEIE ...	81	79	68	105	94	151	1,596

() - VERLIES.

L.W. KUDDE-APPRESIASIE EN -DEPRESIASIE INGESLUIT.

BRON: EIE WAARNEMING.

VENTERSDORP.

KR 18

TOTALE KAPITAALUITLEG EN RENTABILITEIT

1 MAART 1968 - 28 FEBRUARIE 1969

PLAAS NOMMER:	1	2	3	4	5	TOTAAL
	R	R	R	R	R	R
Kudde	24,560	14,605	9,310	10,750	20,500	79,725
Melktenk	-	2,534	-	-	3,900	6,434
Melkmasjien	-	500	773	-	1,800	3,073
Uitrusting	834	502	431	900	1,024	3,691
Geboue	-	3,749	5,892	5,640	6,908	22,189
Weiding	-	10,000	10,000	4,200	8,000	32,200
TOTAAL	25,394	31,890	26,406	21,490	42,132	147,312
NETTO WINS	(405)	2,735	(896)	2,333	5,573	9,340
RENTABILITEIT ..	(1.59%)	8.58%	(3.39%)	10.85%	13.23%	6.34%
AANTAL KOEIE ..	175	67	85	58	147	532

() - VERLIES.

L.W. KUDDE-APPRESIASIE EN -DEPRESIASIE INGESLUIT.

BRON: DIE WAARNEMING.

TOTALE KAPITAALUITLEG EN RENTABILITEIT

1 MAART 1968 - 28 FEBRUARIE 1969

PLAAS NOMMER:	1	2	4	TOTAAL
	R	R	R	R
Kudde	21,360	10,920	25,755	58,035
Melktenk	-	-	3,050	3,050
Melkmasjien	850	-	950	1,800
Uitrusting	930	700	308	1,938
Geboue	3,570	3,210	2,620	9,400
Weiding	10,800	10,000	13,850	34,650
TOTAAL	37,510	24,830	46,533	108,873
NETTO WINS	(1,424)	(2,647)	4,459	388
RENTABILITEIT ?..	(3.80%)	(10.66%)	9.58%	0.36%
AANTAL KOEIE ...	89	59	97	245

() -- VERLIES.

L.W. KUDDE-APPRESIASIE EN -DEPRESIASIE INGESLUIT.

BRON: EIE WAARNEMING.

TOTALE KAPITAALUITLEG EN RENTABILITEIT VIR 56 PRODUSENTE

1 MAART 1968 - 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED:	Devon	Fochville	Greylingstad	Heilbron	Kliprivier	TOTAAL
	R	R	R	R	R	R
Kudde	213,602	19,854	144,430	182,655	50,410	1,176,431
Melktenk	6,342	-	27,190	7,000	5,467	112,468
Melkmasjien	3,855	-	8,505	5,980	500	41,509
Uitrusting	10,323	1,140	5,573	11,397	2,031	51,435
Geboue	52,526	5,910	20,519	39,127	15,594	267,690
Weiding	188,500	16,800	55,015	159,680	68,250	819,635
TOTAAL	475,148	43,704	261,232	405,839	142,252	2,469,168
AANTAL PRODUSENTE ...	8	2	8	8	3	56
GEMIDDELD	59,393	21,852	32,654	50,730	47,417	44,092
NETTO WINS	11,789	(2,179)	4,890	19,120	16,519	133,643
RENTABILITEIT	2.48%	(4.98%)	1.87%	4.71%	11.61%	5.41%
AANTAL KOEIE	1,078	114	798	846	248	5,723

() - VERLIES.

KUDDE-APPRESIASIE EN -DEPRESIASIE INGESLUIT. ONDERNEMERSLOON UITGESLUIT.

BRON: EIE WAARNEMING.

TOTALE KAPITAALUITLEG EN RENTABILITEIT VIR 56 PRODUSENTE

1 MAART 1968 - 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED:	Koppies	Standerton	Ventersdorp	Volksrust	TOTAAL
	R	R	R	R	R
Kudde	107,075	320,645	79,725	58,035	1,176,431
Melktenk	15,588	41,397	6,434	3,050	112,468
Melkmasjien	3,075	14,721	3,073	1,800	41,509
Uitrusting	1,841	13,501	3,691	1,938	51,435
Geboue	28,734	73,691	22,189	9,400	267,690
Weiding	51,500	213,040	32,200	34,650	819,635
TOTAAL	207,813	676,995	147,312	108,873	2,469,168
AANTAL PRODUSENTE	6	13	3	5	56
GEMIDDELD	34,635	52,078	49,104	21,775	44,092
NETTO WINS	25,023	48,753	9,340	388	133,643
RENTABILITEIT	12.04%	7.20%	6.34%	0.36%	5.41%
AANTAL KOEIE	417	1,596	532	245	5,723

KUDDE-APPRESIASIE EN -DEPRESIASIE INGESLUIT. ONDERNEMERSLOON UITGESLUIT.

BRON: EIE WAARNEMING.

VONTANTVLOEISTATE EN REKONSILIASIE MET
PRODUKSIKOSTESTATE.

1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968.

INHOUDSOPGAW.

<u>NR.</u>	<u>GEBIED.</u>	<u>BLADSY.</u>
KRP 1	Devon	A192
KRP 2	Fochville	A193
KRP 3	Greylingstad	A194
KRP 4	Heilbron	A195
KRP 5	Kliprivier	A196
KRP 6	Koppies	A197
KRP 7	Standerton	A198
KRP 8	Ventersdorp	A200
KRP 9	Volkswest	A201
KRP 10	Negatiewe gebiede	A202

KONTANTVLOEISTATE EN REKONSILIASIE MET PRODUKSIEKOSTESTATE

KRP 1

1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

PLAAS NOMMER:	1	2	3	4	5	6	7	8
	R	R	R	R	R	R	R	R
Melk verkoop	29,782.43	10,098.79	18,150.61	10,341.88	11,286.40	9,318.84	21,279.35	11,327.67
<u>Min:</u>								
Voer gekoop	10,807.20	4,177.05	8,096.70	2,518.59	3,705.51	2,984.52	2,253.60	3,140.00
Huur	-	-	190.00	960.00	-	-	-	-
Arbeid	3,682.12	819.75	877.31	857.25	1,043.76	883.65	1,170.14	893.13
Bokoste	4,073.05	1,750.20	2,564.42	1,515.75	1,290.06	1,397.33	5,026.73	1,794.16
	18,508.37	6,747.00	11,728.43	5,851.59	6,039.33	5,265.50	8,450.47	5,827.29
BRUTO KONTANTSURPLUS ...	11,274.06	3,351.79	6,422.18	4,490.29	5,247.07	4,053.34	12,828.88	5,500.38
<u>Min:</u>								
Voer geproduseer	5,095.00	1,450.00	3,990.00	5,901.00	2,632.50	3,200.00	10,968.00	3,715.00
Rente op kapitaal								
Min waardevermindering	7,192.22	2,547.05	3,527.16	2,089.75	4,138.90	2,761.50	4,812.92	2,507.13
	12,287.22	3,997.05	7,517.16	7,990.75	6,771.40	5,961.50	15,780.92	6,222.13
NETTO KONTANTSURPLUS ...	(1,013.16)	(645.26)	(1,094.98)	(3,500.46)	(1,524.33)	(1,908.16)	(2,952.04)	(721.75)
<u>Plus:</u>								
Huisverbruik	124.88	113.94	114.12	221.58	227.73	153.28	172.72	227.58
Rantsoene	457.06	455.74	86.07	55.39	56.93	-	287.86	455.16
Kudde-appresiasie	2,904.00	4,250.00	714.00	1,894.00	2,992.00	(2,983.00)	8,310.00	(280.00)
NETTO WINS VOLGENS PRODUKSIEKOSTESTAAAT ...	2,472.78	4,174.42	(180.79)	(1,329.49)	1,752.33	(4,737.88)	5,818.54	(319.01)

() - NETTO VERLIES, KONTANTTEKORT OF KUDDEDEPRESIASIE.
BRON: EIE WAARNEMING.

GEBIED: FOCHVILLE.

KRP 2

KONTANTVLOEISTATE EN REKONSILIASIE MET PRODUKSTIEKOSTESTATE

1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

PLAAS NOMMER:	1	2
	R	R
Melk verkoop	6,967.00	13,432.20
<u>Min:</u>		
Voer gekoop	1,680.00	5,800.00
Huur	-	-
Arbeid	742.94	1,069.75
Bekoste	903.72	2,579.20
	3,329.72	9,448.95
BRUTO KONTANTSURPLUS	3,637.28	3,983.25
<u>Min:</u>		
Voer geproduseer	2,554.00	1,080.00
Rente op kapitaal		
Die waardevermindering	1,490.80	2,214.55
	4,044.80	3,294.55
NETTO KONTANTSURPLUS	(407.52)	688.70
<u>Plus:</u>		
Huisverbruik	111.19	179.65
Rentecost	180.94	-
Kudde-appresiasie	230.00	1,540.00
NETTO WINS VOLGENS PRODUKSTIEKOSTESTAAT	114.61	2,408.35

() - NETTO VERLIES, KONTANTTEKORT OF KUDDEDEPRESIASIE.
BRON: DIE WAARNEMING.

1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

PLAAS NOMMER:	1	2	3	4	5
	R	R	R	R	R
Melk verkoop	8,454.91	21,347.24	24,765.32	4,955.90	11,894.49
<u>Min:</u>					
Voer gekoop	2,438.00	9,000.00	15,023.62	800.00	6,430.00
Huur	552.00	600.00	-	200.00	-
Arbeid	824.08	2,066.70	1,821.59	629.75	715.73
Bokoste	1,314.33	3,976.16	3,050.40	942.35	1,653.88
	5,128.41	15,642.86	19,895.61	2,572.10	8,799.61
BRUTO KONTANTSURPLUS	3,326.50	5,722.38	4,869.71	2,383.80	3,094.88
<u>Min:</u>					
Voer geproduseer	2,309.00	4,250.00	6,000.00	1,740.00	1,000.00
Rente op kapitaal	867.00	1,323.40	7,695.90	2,033.38	1,361.64
Min waardevermindering .					
	3,176.00	5,573.40	13,695.90	3,773.38	2,361.64
NETTO KONTANTSURPLUS	150.50	148.98	(8,826.19)	(1,389.58)	733.24
<u>Plus:</u>					
Huisverbruik	-	168.21	223.99	114.52	107.20
Rantsoene	172.55	168.21	167.99	214.96	79.08
Kudde-appresiasie	1,643.00	4,235.00	21,520.00	1,840.00	1,230.00
NETTO WINS VOLGENS PRODUKSIEKOSTESTAAAT	1,966.05	4,702.40	13,085.79	779.90	2,149.52

() - NETTO VERLIES; KONTANTTEKORT OF KUDDEDEPRESIASIE.
BRON: EIE WAARNEMING.

KONTANTVLOEISTATE EN REKONSILIASIE MET PRODUKSIEKOSTESTATE

1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

PLAAS NOMMER:	6	7	8	9	10
	R	R	R	R	R
Melk verkoop	16,105.33	21,612.25	10,244.00	19,309.59	24,556.17
<u>Min:</u>					
Voer gekoop	6,634.65	8,179.12	4,830.40	5,235.07	7,200.00
Huur	-	-	600.00	-	-
Arbeid	1,307.73	631.75	1,274.50	1,406.50	1,450.44
Bokoste	2,240.03	3,355.26	1,755.79	2,996.72	3,725.09
	10,182.41	12,166.13	8,460.69	9,638.29	12,375.53
BRUTO KONTANTSURPLUS	5,922.92	9,446.12	1,783.31	9,671.30	12,180.64
<u>Min:</u>					
Voer geproduseer	3,628.00	3,524.40	1,950.00	8,640.00	5,160.00
Rente op kapitaal					
Min waardevermindering .	2,964.22	3,327.75	770.70	4,569.68	4,073.60
	6,592.22	6,852.15	2,720.70	13,209.68	9,233.60
NETTO KONTANTSURPLUS	(669.30)	2,593.97	(937.39)	(3,538.38)	2,947.04
<u>Plus:</u>					
Huisverbruik	112.58	109.80	175.58	231.60	331.13
Rantsoene	225.16	109.80	218.21	231.60	222.09
Kudde-appresiasie	2,914.00	1,058.00	2,323.00	(1,349.00)	(1,300.00)
NETTO WINS VOLGENS PRODUKSIEKOSTESTAAAT	2,582.44	3,871.57	1,779.40	(4,424.18)	2,200.26

() - NETTO VERLIES, KONTANTTEKORT OF KUDDEDEPRESIASIE.
BRON: EIE WAARNEMING.

KONTANTVLOEISTATE EN REKONSILIASIE MET PRODUKSIEKOSTESTATE1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

PLAAS NOMMER:	1	2	3	4	5
	R	R	R	R	R
Melk verkoop	21,434.72	6,789.79	11,170.18	9,717.63	5,562.09
<u>Min:</u>					
Voer gekoop	5,290.14	720.00	3,343.64	3,319.82	394.09
Huur	-	-	-	-	-
Arbeid	1,547.76	598.20	660.09	977.84	896.00
Bokoste	3,069.54	923.71	2,010.04	1,433.00	1,234.58
	9,907.44	2,241.91	6,013.77	5,730.66	2,524.62
BRUTO KONTANTSURPLUS	11,527.28	4,547.88	5,156.41	3,986.97	3,037.47
<u>Min:</u>					
Voer geproduseer	6,050.00	3,220.00	3,063.00	3,150.00	1,910.50
Rente op kapitaal					
Min waardevermindering .	5,718.52	1,615.29	7,555.25	3,340.00	1,880.57
	11,768.52	4,835.29	10,618.25	6,490.00	3,791.07
NETTO KONTANTSURPLUS	(241.24)	(287.41)	(5,461.84)	(2,503.03)	(753.60)
<u>Plus:</u>					
Huisverbruik	229.04	110.61	161.19	56.49	218.06
Rantsoene	458.09	165.91	161.19	112.98	163.55
Kudde-apresiasië	1,648.00	1,170.00	7,068.00	1,318.00	843.00
NETTO WINS VOLGENS PRODUKSIEKOSTESTAAT	2,093.89	1,159.11	1,928.54	(1,015.56)	471.01

() - NETTO VERLIES, KONTANTTEKORT EN KUDDEDEPRESIASIE.
BRON: EIE WAARNEMING.

KONTANTVLOEIESTATE EN REKONSILIASIE MET PRODUKSIEKOSTESTATE

1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

PLAAS NOMMER:	6	7	8	9	10
	R	R	R	R	R
Melk verkoop	6,223.79	17,292.26	13,328.11	2,502.62	7,944.41
<u>Min:</u>					
Voer gekoop	1,053.57	4,967.50	11,325.00	453.00	1,502.64
Huur	-	-	-	-	-
Arbeid	854.73	2,632.31	1,791.86	563.05	1,504.97
Bokoste	956.67	1,872.58	2,699.55	576.97	1,066.93
	2,764.97	9,472.39	15,816.41	1,593.02	4,074.54
BRUTO KONTANTSURPLUS ...	3,458.82	7,819.87	(2,488.30)	909.60	3,869.87
<u>Min:</u>					
Voer geproduseer	1,889.00	1,050.00	2,319.50	1,980.00	1,136.00
Rente op kapitaal					
Min waardevermindering	3,584.05	4,552.55	2,502.95	2,009.55	3,173.66
	5,473.05	5,602.55	4,822.45	3,989.55	4,309.66
NETTO KONTANTSURPLUS ...	(2,014.23)	2,217.32	(7,310.75)	(3,079.95)	(439.79)
<u>Plus:</u>					
Huisverbruik	168.27	221.21	110.61	62.74	341.92
Rentsoene	205.66	110.61	531.82	62.74	227.94
Kudde-appresiasie	3,701.00	1,660.00	10,080.00	44.00	3,476.00
NETTO WINS VOLGENS PRODUKSIEKOSTESTAAAT ...	2,060.70	4,209.14	3,211.68	(2,910.47)	3,606.07

() - NETTO VERLIES, KONTANTTEKORT EN KUDDEDEPRESIASIE.
BRON: EIE WAARNEMING.

KONTANTVLOEISTATE EN REKONSILIASIE MET PRODUKSIEKOSTESTATE

1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

PLAAS NOMMER:	1	2	3	4	5	6
	R	R	R	R	R	R
Melk verkoop	13,453.43	21,258.02	19,282.96	10,351.97	11,454.40	21,730.00
<u>Min:</u>						
Voer gekoop	5,755.89	8,518.75	6,335.31	6,353.00	3,055.35	9,900.00
Huur	360.00	-	-	-	-	1,200.00
Arbeid	832.60	1,616.64	1,822.49	1,331.57	586.27	2,051.07
Bokoste	2,096.83	2,765.99	1,432.50	1,643.60	1,488.57	1,340.20
	9,045.32	12,901.38	9,590.30	9,328.17	5,130.19	14,491.27
BRUTO KONTANTSURPLUS	4,408.11	8,356.64	9,692.66	1,023.80	6,324.21	7,238.73
<u>Min:</u>						
Voer geproduseer	5,946.00	2,900.00	9,200.00	2,260.00	4,300.00	4,450.00
Rente op kapitaal						
Min waardevermindering .	3,334.35	3,564.02	3,800.60	3,586.25	1,201.10	1,400.70
	9,280.35	6,464.02	13,000.60	5,846.25	5,501.10	5,850.70
NETTO KONTANTSURPLUS	(4,872.24)	1,892.62	(3,307.94)	(4,822.45)	823.11	1,388.03
<u>Plus:</u>						
Huisverbruik	149.03	109.62	1,383.95	157.60	28.54	222.45
Rantsoene	313.06	246.64	393.39	595.73	56.77	444.90
Kudde-appresiasie	1,798.00	1,434.00	560.00	4,720.00	2,043.00	(3,455.00)
NETTO WINS VOLGENS PRODUKSIEKOSTESTAAAT	2,612.15	3,682.88	(965.60)	650.88	2,951.42	(1,399.62)

() - NETTO VERLIES, KONTANTTEKORT OF KUDDEDEPRESIASIE.
BRON: EIE WAARNEMING.

KONTANTVLOEISTATE EN REKONSILIASIE MET PRODUKSIEKOSTESTATE

1 MAART 1967 TOT 29 FEBURARIE 1968

PLAAS NOMMER:	1	2	3	4	5	6
	R	R	R	R	R	R
Melk verkoop	11,441.26	14,592.65	8,975.37	6,899.58	8,479.07	14,079.02
<u>Min:</u>						
Voer gekoop	1,440.00	1,878.95	819.43	1,710.00	367.86	93.25
Huur	484.00	120.00	-	-	-	-
Arbeid	1,491.91	1,238.77	820.93	293.09	676.86	1,115.31
Bokoste	1,880.65	2,080.60	1,386.79	1,406.20	1,215.65	2,283.23
	5,296.56	5,318.32	3,027.15	3,409.29	2,259.67	3,491.79
BRUTO KONTANTSURPLUS ...	6,144.70	9,274.33	5,948.22	3,490.29	6,219.40	10,587.23
<u>Min:</u>						
Voer geproduseer	7,442.42	2,412.00	2,262.70	2,512.00	4,623.75	6,603.00
Rente op kapitaal						
Min waardevermindering	2,627.79	1,697.66	2,600.52	2,210.25	2,702.73	3,135.77
	10,070.21	4,109.66	4,863.22	4,722.25	7,326.48	9,738.77
NETTO KONTANTSURPLUS ...	(3,925.51)	5,164.67	1,085.00	(1,231.96)	(1,107.08)	848.46
<u>Plus:</u>						
Huisverbruik	56.77	115.95	113.79	168.38	113.90	115.47
Rantsoene	340.60	173.92	284.47	249.96	18.67	447.40
Kvdle-appresiasie	1,570.00	1,203.00	1,422.00	8,605.00	4,320.00	3,566.00
NETTO WINS VOLGENS PRODUKSIEKOSTESTAAT ...	(1,958.14)	6,657.54	2,905.26	7,791.38	3,345.49	4,977.33

() - NETTO VERLIES, KONTANTTEKORT OF KUDDEDEPRESIASIE.
BRON: EIE WAARNEMING.

1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

PLAAS NOMMER:	1	2	3	4	5	6	7	8
	R	R	R	R	R	R	R	R
Melk verkoop	15,292.20	37,218.58	30,274.90	11,642.95	20,960.72	15,319.18	21,560.27	26,001.55
<u>Min:</u>								
Voer gekoop	6,985.00	11,716.80	9,142.00	2,930.33	9,874.80	7,978.80	8,635.20	10,149.60
Huur	1,158.00	-	300.00	-	-	-	2,100.00	-
Arbeid	1,328.06	1,301.90	1,662.77	902.75	1,781.35	930.42	1,823.91	1,367.28
Bokoste	3,055.65	5,696.64	4,152.11	2,071.28	3,197.32	2,951.81	3,407.59	3,145.07
	12,526.71	18,715.34	15,256.88	5,904.36	14,853.47	11,861.03	15,966.70	14,661.95
BRUTO KONTANTSURPLUS ..	2,765.49	18,503.24	15,018.02	5,738.59	6,107.25	3,458.15	5,593.57	11,339.60
<u>Min:</u>								
Voer geproduseer	1,935.00	6,540.00	3,510.00	2,355.00	1,900.00	4,160.00	3,880.00	2,900.00
Rente op kapitaal	1,828.05	5,777.41	6,775.58	3,467.79	3,613.50	7,733.70	1,680.00	4,307.48
Min waardevermindering								
	3,763.05	12,317.41	10,285.58	5,822.79	5,513.50	11,893.70	5,560.00	7,207.48
NETTO KONTANTSURPLUS ..	(997.56)	6,185.83	4,732.44	(84.20)	593.75	(8,435.55)	33.57	4,132.12
<u>Plus:</u>								
Huisverbruik	158.05	228.68	115.18	112.55	166.79	459.70	222.16	112.98
Rantsoene	395.14	371.44	460.72	281.36	426.23	-	222.16	225.97
Kudde-appresiasie	6,766.00	4,660.00	5,968.00	2,768.00	7,440.00	(4.00)	5,370.00	5,180.00
NETTO WINS VOLGENS PRODUKSIEKOSTESTAAT ..	6,321.63	11,445.95	11,276.34	3,077.71	8,626.77	7,979.85	5,847.89	9,651.07

() - NETTO VERLIES, KONTANTTEKORT OF KUDDEDEPRESIASIE.
BRON: EIE WAARNEMING.

KONTANTVLOEISTATE EN REKONSILIASIE MET PRODUKSIEKOSTESTATE

1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

PLAAS NOMMER:	9	10	11	12	13	14	12
	R	R	R	R	R	R	R
Melk verkoop	24,663.79	9,398.49	9,868.60	13,447.47	12,774.59	19,092.45	11,081.18
<u>Min:</u>							
Voer gekoop	8,324.75	2,797.05	699.15	6,368.65	3,801.75	6,434.20	4,800.00
Huur	405.00	-	-	-	-	-	-
Arbeid	1,839.09	1,101.97	1,208.51	1,102.98	2,008.68	1,521.89	1,093.71
Bokoste	3,025.50	1,625.41	1,441.44	1,895.94	2,547.19	2,692.95	2,097.75
	13,594.34	5,524.43	3,349.10	9,367.57	8,357.62	10,649.04	7,991.46
BRUTO KONTANTSURPLUS	11,069.45	3,874.06	6,519.50	4,079.20	4,416.97	8,443.41	3,089.72
<u>Min:</u>							
Voer geproduseer	3,722.00	2,008.00	2,106.80	4,075.00	4,222.50	3,465.00	3,685.00
Rente op kapitaal							
Min waardevermindering	3,193.15	2,489.59	2,062.45	2,904.42	4,110.60	4,730.42	3,739.74
	6,915.15	4,497.59	4,169.25	6,979.42	8,333.10	8,195.42	7,424.74
NETTO KONTANTSURPLUS	4,154.30	(623.53)	2,350.25	(2,899.52)	(3,916.13)	247.99	(4,335.02)
<u>Plus:</u>							
Huisverbruik	113.61	114.78	112.87	167.88	178.29	231.31	226.77
Rantsoene	284.02	229.56	225.75	249.23	405.01	57.83	113.38
Kudde-appresiasie	3,555.00	1,593.00	1,482.00	451.00	7,229.00	6,130.00	188.00
NETTO WINS VOLGENS PRODUKSIEKOSTESTAAAT	8,106.93	1,593.81	4,170.87	(2,031.41)	3,896.17	6,667.13	(3,806.87)

() - NETTO VERLIES, KONTANTTEKORT OF KUDDEDEPRESIASIE.
BRON: EIE WAARNEMING.

KONTANTVLOEIESTATE EN REKONSILIASIE MET PRODUKSIEKOSTESTATE

KRP 8

1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

PLAAS NOMMER:	1	2	3	4	5	6
	R	R	R	R	R	R
Melk verkoop	10,252.91	8,183.70	5,924.65	7,722.65	30,369.91	10,529.19
<u>Min:</u>						
Voer gekoop	3,929.40	1,571.00	1,812.43	965.63	13,379.79	8,450.00
Huur	720.00	-	-	-	360.00	-
Arbeid	1,105.79	817.88	678.65	923.80	1,458.75	1,144.00
Bokoste	1,846.37	1,273.88	892.71	1,343.53	2,889.08	1,259.22
	7,601.56	3,662.76	3,383.79	3,232.96	18,087.62	10,853.22
BRUTO KONTANTSURPLUS	2,651.35	4,520.94	2,540.47	4,489.69	12,282.29	(324.03)
<u>Min:</u>						
Voer geproduceer	2,690.00	3,394.00	1,600.00	2,120.00	2,840.00	3,130.00
Rente op kapitaal						
Min waardevermindering .	1,718.33	2,270.35	1,764.51	1,596.05	3,514.55	3,048.03
	4,408.33	5,664.35	3,364.51	3,716.05	6,254.55	6,178.03
NETTO KONTANTSURPLUS	(1,756.98)	(1,143.41)	(824.04)	773.64	5,927.74	(6,502.06)
<u>Plus:</u>						
Huisverbruik	111.04	115.55	170.35	171.89	107.93	348.80
Rantsoene	111.04	144.40	-	444.60	-	348.80
Kudde-apresiasië	3,241.23	747.72	(1,244.00)	326.00	(9,304.00)	4,625.00
NETTO WINS VOLGENS PRODUKSI KOSTESTANT	1,706.33	(135.74)	(1,897.69)	1,716.13	(3,268.33)	(1,179.46)

() - NETTO VERLIES, KONTANTTEKORT OF KUDDEDEPRESIASIE.
BRON: EIE WAARNEEMING.

GEBIED: VOLKSRUST.

KRP 9

KONTANTVLOEISTATE EN REKONSILIASIE MET PRODUKSIEKOSTESTATE

1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

PLAAS NOMMER:	1	2	3	4
	R	R	R	R
Melk verkoop	8,232.06	8,178.08	12,946.79	14,929.41
<u>Min:</u>				
Voer gekoop	2,176.19	2,176.19	3,379.32	3,444.39
Euur	600.00	-	405.00	-
Arbeid	592.32	1,003.30	1,432.42	520.29
Bokoste	1,153.22	2,280.15	4,991.33	2,988.99
	4,521.73	5,459.64	10,208.07	6,953.67
BRUTO KONTANTSURPLUS	3,710.33	2,718.44	2,738.72	7,975.74
<u>Min:</u>				
Voer geproduseer	2,915.00	3,106.00	3,301.00	4,600.00
Rente op kapitaal				
Eie Waardevermindering .	1,909.25	3,286.90	512.90	3,238.76
	4,824.25	6,392.90	3,813.90	7,838.76
NETTO KONTANTSURPLUS	(1,113.92)	(3,674.46)	(1,075.18)	136.98
<u>Plus:</u>				
Huisverbruik	101.78	219.97	111.48	472.14
Rantsoene	203.57	274.96	501.68	118.45
Kudde-appresiasie	5,968.00	(3,094.00)	1,745.00	2,959.00
NETTO WINS VOLGENS PRODUKSIEKOSTESTAAAT	5,159.43	(6,273.53)	1,282.98	3,686.57

() - NETTO VERLIES, KONTANTTEKORT OF KUDDEDEPRESIASIE.
BRON: EIE WAARNEMING.

TOTAAL VAN 67 PRODUSENTE

KRP 10

KONTANTVLOEISTATE EN REKONSILIASIE MET PRODUKSIEKOSTESTATE1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

	R
Melk verkoop	965,059.58
<u>Min:</u>	
Voer gekoop	331,452.89
Huur	11,314.00
Arbeid	80,671.36
Bokoste	148,594.18
	572,032.43
BRUTO KONTANTSURPLUS	393,027.15
<u>Min:</u>	
Voer geproduseer	239,627.07
Rente op kapitaal	
Belasting waardevermindering	211,335.89
	450,962.96
NETTO KONTANTTEKORT	57,935.81
<u>Plus:</u>	
Huisverbruik	12,339.40
Rantsoene	15,510.69
Kudde-appresiasie (Netto) ...	177,504.95
NETTO WINS VOLGENS PRODUKSIEKOSTESTAAAT	147,419.23

GEMIDDELDE NETTO KONTANTTEKORT PER PRODUSEN	R864.68
GEMIDDELDE NETTO KONTANTTEKORT PER KOEI	R8.69
GEMIDDELDE NETTO KONTANTTEKORT PER GELLING	1.72c
AANTAL PRODUSENTE WAT 'N NETTO KONTANTSURPLUS GETOON HET	27
AANTAL PRODUSENTE WAT 'N NETTO KONTANTTEKORT GETOON HET	43

KONTANTVLOEISTATE EN REKONSILIASIE MET
PRODUKSIEKOSTESTATE.

1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969.

INHOUDSOPGAWA.

<u>NR.</u>	<u>GEBIED.</u>	<u>BLADSY.</u>
KRP 11	Devon	203
KRP 12	Fochville	204
KRP 13	Greylingstad	205
KRP 14	Heilbron	206
KRP 15	Kliprivier	207
KRP 16	Koppies	208
KRP 17	Standerton	209
KRP 18	Ventersdorp	211
KRP 19	Volksrust	212
KRP 20	Nego gebiede	213

1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

PLAAS NOMMER:	1	2	3	4	5	6	7	8
	R	R	R	R	R	R	R	R
Melk verkoop	38,049.76	15,222.85	13,138.41	9,875.24	10,394.04	9,386.15	17,073.37	12,111.15
<u>Min:</u>								
Voer gekoop	12,619.00	5,868.31	6,335.71	2,107.50	3,426.75	4,088.86	2,489.00	2,582.67
Huur	-	360.00	-	960.00	640.00	640.00	-	-
Arbeid	3,622.66	839.61	877.03	730.00	868.07	1,066.63	672.82	958.87
Bokoste	4,356.77	2,378.40	2,284.78	1,575.64	1,407.96	1,507.87	3,694.51	1,819.92
	20,598.43	9,446.32	9,497.52	5,373.14	6,342.78	7,303.36	6,856.33	5,361.46
BRUTO KONTANTSURPLUS ...	17,451.33	5,776.53	3,640.89	4,502.10	4,051.26	2,082.79	10,217.04	6,749.69
<u>Min:</u>								
Voer geproduseer	8,260.00	2,650.25	1,665.00	3,505.00	1,950.00	2,220.00	5,137.00	1,938.00
Rente op kapitaal								
Min waardevermindering	7,259.85	3,244.94	3,424.86	2,087.87	4,071.94	2,462.90	4,690.69	2,834.85
	15,519.85	5,895.19	5,089.86	5,592.87	6,021.94	4,682.90	9,827.69	4,772.85
NETTO KONTANTSURPLUS ...	1,931.48	(118.66)	(1,448.97)	(1,090.77)	(1,970.68)	(2,600.11)	389.35	1,976.84
<u>Plus:</u>								
Huisverbruik	111.58	146.16	112.44	125.49	230.90	110.12	183.24	125.32
Rantsoene	447.55	428.27	85.78	-	70.85	-	111.47	342.75
Kudde-appresiasie	4,872.00	4,829.00	33.00	(1,319.00)	(1,790.00)	1,909.00	1,547.00	1,906.00
NETTO WINS VOLGENS PRODUKSIEKOSTESTAAAT ...	7,362.61	5,284.77	(1,216.75)	(2,284.28)	(3,458.93)	(580.99)	2,231.06	4,350.91

() - NETTO VERLIES, KONTANTTEKORT OF KUDDEDEPRESIASIE.
BRON: EIE WAARNEMING.

GEBIED: FOCHVILLE

KRP 12

KONTANTVLOEISTATE EN REKONSILIASIE MET PRODUKSIEKOSTESTATE

1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

PLAAS NOMMER:	1	2
	R	R
Melk verkoop	6,704.09	9,918.96
<u>Min:</u>		
Voer gekoop	787.20	2,365.00
Huur	-	-
Arbeid	896.61	1,750.50
Bokoste	894.74	2,376.38
	2,578.55	6,491.88
BRUTO KONTANTSURPLUS	4,125.54	3,427.08
<u>Min:</u>		
Voer geproduseer	1,723.00	3,390.00
Rente op kapitaal		
Een waardevermindering	1,473.25	2,272.30
	3,196.25	5,662.30
NETTO KONTANTSURPLUS	929.29	(2,235.22)
<u>Plus:</u>		
Huisverbruik	110.34	218.20
Rantsoene	165.36	-
Kudde-appresiasie	537.00	(1,904.00)
NETTO WINS VOLGENS PRODUKSIEKOSTESTAAT	1,741.99	(3,921.02)

() - NETTO VERLIES, KONTANTTEKORT OF KUDDEDEPRESIASIE.
BRON: EIE WAARNEMING.

KONTANTVLOEISTATE EN REKONSILIASIE MET PRODUKSIEKOSTESTATE

1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

PLAAS NOMMER:	1	2	4	5	6	7	9	10
	R	R	R	R	R	R	R	R
Melk verkoop	8,816.92	23,226.85	6,501.16	14,750.83	23,973.81	23,110.49	25,266.71	24,311.99
<u>Min:</u>								
Voer gekoop	2,315.72	10,439.00	1,270.00	8,435.74	8,074.76	10,291.00	9,800.00	9,200.00
Huur	624.00	600.00	200.00	300.00	-	300.00	200.00	-
Arbeid	946.75	1,012.50	533.25	978.41	1,263.55	679.31	983.20	1,450.44
Bokoste	1,721.49	4,235.30	1,230.91	2,236.49	3,582.04	4,052.27	3,566.98	4,780.45
	5,607.96	16,286.80	3,234.16	11,950.64	12,920.35	15,322.58	14,550.18	15,430.45
BRUTO KONTANTSURPLUS ...	3,208.96	6,940.05	3,267.00	2,800.19	11,053.46	7,787.91	10,716.53	8,881.54
<u>Min:</u>								
Voer geproduseer	2,865.00	5,100.00	965.00	2,790.00	4,900.00	3,000.00	8,220.00	4,740.00
Rente op kapitaal								
Min waardevermindering	1,481.28	1,744.65	2,083.33	1,768.05	3,001.42	3,797.00	4,887.08	4,174.60
	4,346.28	6,844.65	3,048.33	4,558.05	7,901.42	6,797.00	13,107.08	8,914.60
NETTO KONTANTSURPLUS ...	(1,137.32)	95.40	218.67	(1,757.86)	3,152.04	990.91	(2,390.55)	(33.06)
<u>Plus:</u>								
Huisverbruik	-	222.65	58.71	168.37	56.81	234.28	237.40	222.65
Rantsoene	162.04	222.65	182.91	224.69	227.23	115.56	237.40	111.32
Kudde-apresiasië	5.00	94.00	820.00	2,240.00	1,489.00	1,290.00	(5,250.00)	2,380.00
NETTO WINS VOLGENS PRODUKSIEKOSTESTAAAT ...	(970.28)	634.70	1,280.29	875.20	4,925.08	2,630.75	(7,165.75)	

() - NETTO VERLIES, KONTANTTEKORT OF KUDDEDEPRESIASIE.
BRON: EIE WAARNEMING.

KONTANTVLOEIESTATE EN REKONSILIASIE MET PRODUKSIEKOSTESTATE

1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

PLAAS NOMMER:	1	2	3	4	5	6	7	10
	R	R	R	R	R	R	R	R
Melk verkoop	32,118.76	7,241.28	16,397.13	10,611.26	7,183.83	7,611.51	16,875.87	10,572.69
Min:								
Voor gekoop	11,643.00	1,591.00	3,963.90	4,294.00	516.58	3,584.66	9,424.00	4,495.06
Huur	-	-	-	-	-	-	-	-
Arbeid	1,715.51	572.53	891.02	790.91	707.44	619.38	4,053.30	1,433.27
Bokoste	3,901.29	1,179.75	2,688.23	1,655.13	1,539.71	1,035.03	2,049.36	1,297.13
	17,263.80	3,363.28	7,543.15	6,740.04	2,763.73	5,239.07	15,526.66	7,225.46
BRUTO KONTANTSURPLUS ...	14,854.96	3,878.00	8,853.98	3,871.22	4,720.10	2,372.44	1,349.21	3,347.23
Min:								
Voor geproduceer	4,713.25	567.00	2,609.86	1,159.20	1,440.00	1,156.98	1,050.00	965.36
Rente op kapitaal								
Min waardevermindering	6,810.22	1,666.24	6,503.75	3,365.95	1,981.64	3,688.30	4,601.38	3,182.46
	11,523.47	2,233.24	9,113.61	4,525.15	3,421.64	4,845.28	5,651.38	4,147.82
NETTO KONTANTSURPLUS ...	3,331.49	1,644.76	(259.63)	(653.93)	1,298.46	(2,472.84)	(4,302.17)	(800.59)
Plus:								
Huisverbruik	221.77	110.12	109.24	111.91	112.57	148.22	222.80	330.80
Rentsoens	332.66	155.03	176.29	111.91	168.69	334.63	222.80	55.28
Kudde-appresiasie	220.00	(580.00)	2,925.00	3,191.00	420.00	6,754.00	5,420.00	52.00
NETTO WINS VOLGENS PRODUKSIEKOSTESTATE	4,105.92	1,339.91	2,950.90	2,760.89	1,996.72	4,764.01	1,563.43	(362.51)

() - NETTO VERLIES, KONTANTTEKORT OF KUDDEDEPRESIASIE.
BRON: EIE WAARNEMING.

GEBIED: KLIPRIVIER.

KRP 15

KONTANTVLOEISTATE EN REKONSILIASIE MET PRODUKSIEKOSTESTATE

1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

PLAAS NOMMER:	3	4	5
	R	R	R
Melk verkoop	20,015.27	12,221.90	11,345.42
<u>Min:</u>			
Voer gekoop	7,021.74	8,342.26	4,828.91
Huur	-	-	260.00
Arbeid	1,732.73	1,428.77	573.04
Bokoste	1,793.83	1,959.64	1,370.89
	11,548.30	11,730.67	7,032.84
BRUTO KONTANTSURPLUS	9,466.97	491.23	4,312.58
<u>Min:</u>			
Voer geproduseer	2,190.00	4,698.82	2,535.00
Rente op kapitaal			
Enr. waardevermindering ..	5,649.10	3,628.49	1,272.95
	7,839.10	8,327.31	3,807.95
NETTO KONTANTSURPLUS	1,627.87	(7,836.08)	504.63
<u>Plus:</u>			
Huisverbruik	1,850.45	173.49	30.94
Rantsoene	622.00	479.84	102.41
Kudde-appresiasie	5,788.00	10,560.00	2,616.00
NETTO WINS VOLGENS PRODUKSIEKOSTESTAAAT	9,888.32	3,377.25	3,253.98

() - NETTO VERLIES, KONTANTTEKORT OF KUDDEDEPRESIASIE.
BRON: EIE WAARNEMING.

KONTANTVLOESTATE EN REKONSILIASIE MET PRODUKSIEKOSTESTATE

1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

PLAAS NOMMER:	1	2	3	4	5	6
	R	R	R	R	R	R
Melk verkoop	14,588.47	18,735.87	9,736.72	10,449.13	10,032.60	14,406.46
<u>Min:</u>						
Voer gekoop	2,533.38	8,872.72	3,612.81	2,400.00	364.03	1,762.25
Huur	140.00	312.00	-	-	-	840.00
Arbeid	1,986.06	1,472.53	988.91	790.60	1,145.28	1,153.05
Bokoste	2,271.44	2,747.61	1,266.04	2,001.96	2,118.21	2,259.37
	6,930.88	13,404.86	5,967.76	5,192.56	3,627.52	6,014.67
BRUTO KONTANTSURPLUS ...	7,657.59	5,331.01	3,868.96	5,256.57	6,405.08	8,391.79
<u>Min:</u>						
Voer geproduseer	3,915.00	1,024.92	2,011.00	2,160.00	4,282.50	2,433.44
Rente op kapitaal						
Min waardevermindering	2,639.04	1,801.26	2,715.20	2,617.75	4,690.55	3,066.40
	6,554.04	2,826.18	4,726.20	4,777.75	8,973.05	5,499.84
NETTO KONTANTSURPLUS ...	1,103.55	2,504.83	(857.24)	478.82	(2,567.97)	2,891.95
<u>Plus:</u>						
Huisverbruik	111.86	74.82	115.60	228.67	110.56	113.94
Rantsoene	306.17	171.94	205.54	312.64	55.78	404.49
Kudde-appresiasie	3,955.00	1,152.00	2,009.00	7,621.00	2,419.40	2,101.00
NETTO WINS VOLGENS PRODUKSIEKOSTESTAAT	5,476.58	3,903.59	1,472.90	8,641.13	17.77	5,511.38

() - NETTO VERLIES, KONTANTTEKORT OF KUDDEDEPRESIASIE.
BRON: EIE WAARNEMING.

KONTANTVLOEISTATE EN REKONSILIASIE MET PRODUKSIEKOSTESTATE1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

PLAAS NOMMER:	1	2	4	5	6	8	9
	R	R	R	R	R	R	R
Melk verkoop	16,206.29	42,058.94	12,148.19	23,767.01	18,708.33	25,683.88	25,596.99
<u>Min:</u>							
Voer gekoop	10,462.26	12,637.57	4,648.00	9,900.00	7,495.00	8,016.00	10,447.01
Huur	1,377.00	600.00	-	-	1,100.00	-	405.00
Arbeid	1,362.58	1,300.74	762.04	1,788.68	1,207.26	1,368.93	1,842.94
Bokoste	2,495.35	6,891.39	2,235.20	3,556.28	3,808.12	3,761.47	4,254.38
	15,697.19	21,429.70	7,645.24	15,244.96	13,610.38	13,146.40	16,949.33
BRUTO KONTANTSURPLUS ...	509.10	20,629.24	4,502.95	8,522.05	5,097.95	12,537.48	8,647.66
<u>Min:</u>							
Voer geproduseer	1,630.50	7,615.50	954.50	3,830.00	3,570.00	3,900.00	2,700.00
Rente op kapitaal							
Min waardevermindering	2,007.68	6,007.51	2,728.15	4,182.69	9,122.45	5,332.83	3,644.88
	3,638.18	13,623.01	3,682.65	8,012.69	12,692.45	9,232.83	6,344.88
NETTO KONTANTSURPLUS ...	(3,129.08)	7,006.23	820.30	509.36	(7,594.50)	3,304.65	2,302.78
<u>Plus:</u>							
Huisverbruik	144.76	230.24	77.90	171.51	557.28	114.63	115.91
Rantsoene	437.66	369.33	194.61	438.30	226.01	229.26	289.78
Kudde-apresiasië	944.00	493.00	2,403.00	1,854.00	6,971.00	9,120.00	589.00
NETTO WINS VOLGENS PRODUKSIEKOSTESTAAAT	(1,602.66)	8,098.80	3,495.81	2,973.17	159.79	12,768.54	3,297.47

() - NETTO VERLIES, KONTANTTEKORT OF KUDDEDEPRESIASIE.
BRON: EIE WAARNEMING.

KONTANTVLOEISTATE EN REKONSILIASIE MET PRODUKSIEKOSTESTATE

1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

PLAAS NOMMER:	10	11	12	15	16	17
	R	R	R	R	R	R
Melk verkoop	12,172.47	12,109.88	17,719.24	9,630.37	12,757.09	24,355.81
<u>Min:</u>						
Voer gekoop	1,704.58	1,214.75	7,784.21	6,195.00	2,069.00	8,542.00
Huur	-	-	-	-	175.00	-
Arbeid	424.60	541.23	1,188.13	1,083.81	1,265.30	834.25
Bokoste ..	2,484.08	1,858.51	2,445.62	2,045.37	2,173.93	4,165.22
	4,613.26	3,614.49	11,417.96	9,324.18	5,683.23	13,541.47
BRUTO KONTANTSURPLUS	7,559.21	8,495.39	6,301.28	306.19	7,073.86	10,814.34
<u>Min:</u>						
Voer geproduseer	3,049.20	2,595.00	891.00	6,467.02	3,561.00	3,090.00
Rente op kapitaal						
Min waardevermindering .	3,627.54	2,792.01	3,270.62	3,628.58	3,631.70	4,500.00
	6,676.74	5,387.01	4,161.62	10,095.60	7,192.70	7,590.00
NETTO KONTANTSURPLUS	882.47	3,108.38	2,139.66	(9,789.41)	(118.84)	3,224.34
<u>Plus:</u>						
Huisverbruik	112.20	168.10	168.91	326.42	164.00	231.70
Rantsoene	224.40	159.07	333.13	53.66	97.18	231.70
Kudde-appresiasie	1,118.00	2,969.00	2,527.00	1,476.00	2,500.00	7,254.00
NETTO WINS VOLGENS PRODUKSIEKOSTESTAAAT	2,337.07	6,404.55	5,168.70	(7,933.33)	2,642.34	10,941.74

() - NETTO VERLIES, KONTANTTEKORT OF KUDDEDEPRESIASIE.
BRON: EIE WAARNEMING.

KONTANTVLOEISTATE EN REKONSILIASIE MET PRODUKSIEKOSTESTATE1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

PLAAS NOMMER:	1	2	3	4	5
	R	R	R	R	R
Melk verkoop	8,389.81	9,118.37	4,904.57	7,853.58	29,035.19
<u>Min:</u>					
Voer gekoop	3,118.73	1,823.65	650.98	713.04	11,637.93
Huur	720.00	80.62	-	-	360.00
Arbeid	960.50	503.87	516.54	958.86	1,483.75
Bokoste	1,525.01	1,560.41	787.47	963.53	2,555.45
	6,324.24	3,968.55	1,954.99	2,635.43	16,037.13
BRUTO KONTANTSURPLUS ...	2,065.57	5,149.82	2,949.58	5,218.15	12,998.06
<u>Min:</u>					
Voer geproduseer	1,188.68	3,291.40	2,211.50	3,040.04	2,307.00
Rente op kapitaal					
Min waardevermindering	1,983.38	2,359.35	1,688.76	1,648.05	3,851.27
	3,172.06	5,650.75	3,900.26	4,688.09	6,158.27
NETTO KONTANTSURPLUS ...	(1,106.49)	(500.93)	(950.68)	530.06	6,839.79
<u>Plus:</u>					
Huisverbruik	168.20	124.55	212.65	224.33	96.64
Rentsoene	-	146.44	-	166.56	-
Kudde-appresiasie	533.00	2,965.00	(158.00)	1,412.00	(1,363.00)
NETTO WINS VOLGENS PRODUKSIEKOSTESTAAT	(405.29)	2,735.06	(896.03)	2,332.95	5,573.43

() - NETTO VERLIES, KONTANTTEKORT OF KUDDEDEPRESIASIE.
BRON: EIE WAARNEMING.

GEBIED: VOLKSRUST.

KRP 19

KONTANTVLOEISTATE EN REKONSILIASIE MET PRODUKSIEKOSTESTATE

1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

PLAAS NOMMER:	1	2	4
	R	R	R
Melk verkoop	9,243.96	7,747.70	16,494.07
<u>Min:</u>			
Voer gekoop	4,189.70	2,813.83	3,598.20
Huur	-	-	-
Arbeid	840.35	986.21	515.52
Bokoste	1,650.07	2,068.45	3,509.73
	6,680.12	5,868.49	7,623.45
BRUTO KONTANTSURPLUS	2,563.84	1,879.21	8,870.62
<u>Min:</u>			
Voer geproduseer	2,800.00	2,123.45	2,642.13
Rente op kapitaal			
Min waardevermindering ...	2,913.62	1,792.70	3,855.90
	5,713.62	3,916.15	6,498.03
NETTO KONTANTSURPLUS	(3,149.78)	(2,036.94)	2,372.59
<u>Plus:</u>			
Huisverbruik	-	200.42	342.74
Rantsoene	-	294.71	60.41
Kudde-appresiasie	1,726.00	(1,105.00)	1,683.00
NETTO WINS VOLGENS PRODUKSIEKOSTESTAAAT	(1,423.78)	(2,646.81)	4,458.74

() - NETTO VERLIES, KONTANTTEKORT OF KUDDEDEPRESIASIE.
BRON: EIE WAARNEMING.

KONTANTVLOEISTATE EN REKONSILIASIE MET PRODUKSIEKOSTESTATE1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

	R
Melk verkoop	867,978
<u>Min:</u>	
Voer gekoop	301,407
Huur	11,193
Arbeid	63,924
Bokoste	137,652
	514,178
BRUTO KONTANTSURPLUS	353,799
<u>Min:</u>	
Voer geproduseer	167,388
Rente op kapitaal	191,214
Lyn waardevermindering	358,602
	4,802
NETTO KONTANTTEKORT	4,802
<u>Plus:</u>	
Huisverbruik	10,806
Rentscene	11,308
Kuude-appresiasie	116,230
NETTO WINS VOLGENS PRODUKSIEKOSTESTAAAT	133,542

GEMIDDELDE NETTO KONTANTTEKORT PER PRODUSENT	R85.76
GEMIDDELDE NETTO KONTANTTEKORT PER KOEI	R0.86
GEMIDDELDE NETTO KONTANTTEKORT PER GELLING	0.17c
AANTAL PRODUSENTE WAT 'N NETTO KONTANTSURPLUS GETOON HET	29
AANTAL PRODUSENTE WAT 'N NETTO KONTANTTEKORT GETOON HET	27

BRON: EIE WAARNEMING.

T A B E L L E

INHOUDSOPGAW

<u>NR.</u>	<u>OMSKRYWING</u>	<u>BLADSY</u>
1	Gemiddelde aantal koeie per eenheid 1967/68	A214
2	Produksie (in gellings) per koei per jaar 1967/68	A215
3	Produksie (in gellings) per koei per dag 1967/68	A216
4	Die optimum eenheid gemeet in gellings 1967/68 ..	A217
5	Gemiddelde aantal koeie per eenheid 1968/69	A218
6	Produksie (in gellings) per koei per jaar 1968/69	A219
7	Produksie (in gellings) per koei per dag 1968/69	A220
8	Die optimum eenheid gemeet in gellings 1968/69 ..	A221
9	Vaste koste vir die hantering van melk in kanne - Kaapse Skiereiland 1966/67	A222
10	Vaste koste vir die hantering van melk in massa - Kaapse Skiereiland 1966/67	A223
11	Massahantering - veranderlike koste - Kaapse Skiereiland 1966/67	A224
12	Veranderlike koste vir die hantering van melk in kanne - Kaapse Skiereiland 1966/67	A225
13	Tabel van gemiddelde daaglikse produksie volgens gebied - 1 Julie 1967 tot 30 Junie 1968	A226
14	Gemiddelde daaglikse verbruik volgens gebied - 1 Julie 1967 tot 30 Junie 1968	A227
15	Gemiddelde daaglikse produksie en verbruik 1962/68	A228
16	Consumption of milk per person per year in kilograms 1965	A229
17	Melkpryse (in sent) 1 Julie 1962 tot 28 Febru- arie 1969	A230
18	Persentasie toedeling surplusmelk	A231

Tabelle vervolg.

Nr.	OMSKRYTING	BLADSY
19	Kapitaal van 'n melkery wat 10,000 gellings per dag hanteer.....	A232
20	Ondernemersloon in die prysopbou van mielies 1955/56	A233
21	Voer gekoop - Witwatersrand-gebied 1 Maart 1967 tot 29 Februarie 1968	A234
22	Voer gekoop - Witwatersrand-gebied 1 Maart 1968 tot 28 Februarie 1969	A235
23	Plaasgeprosudeerde produkte van melk- kudde - Witwatersrand varsmelkstroek 1947/48	A236
24	Eis voor geproduseer - Witwatersrand-gebied 1 Maart 1967 tot 29 Februarie 1968	A237
25	Eis voor geproduseer - Witwatersrand-gebied 1 Maart 1968 tot 28 Februarie 1969	A238
26	Totale voerkoste - Hege gebiede 1 Maart 1967 tot 29 Februarie 1968	A239
27	Totale voerkoste - Hege gebiede 1 Maart 1968 tot 28 Februarie 1969	A240
28	Totale arbeidskoste - Hege gebiede 1 Maart 1967 tot 29 Februarie 1968	A241
29	Income and profit from the dairy enterprise Nat'l fresh milk area, 1947/48	A242
29a	Totale Bokoste in hege gebiede - Witwatersrand 1967/68	AA242
30	Totale Bokoste - Hege gebiede Witwatersrand 1968/69	A243
31	'n Vergelyking tussen die rentekoste van 1947/48 en 1967/68	A244
32	Rente op Kapitaal op die kudde Witwatersrand - gebied	A245
33	Rente op kapitaal - Per Produsent, per gelling en per koei - Witwatersrand-gebied.....	A246
34	Waardevermindering - Witwatersrand-gebied	A247
35	Waardevermindering - Witwatersrand-gebied	AA248

Tabelle vervolg.

Nr.	OMSKRYWING	BLADSY
36	Produksiekoste en inkomste per koei, Witwatersrand-gebied 1 Maart 1967 tot 29 Februarie 1968	A248
37	Produksiekoste en inkomste per koei, Witwatersrand-gebied 1 Maart 1968 tot 28 Februarie 1969	A249
38	Gemiddelde kapitaalbelegging per eenheid en per koei - 1 Maart 1967 tot 29 Februarie 1968.....	A250
39	Ondernemersloon, gemiddeld per boerdery, Witwatersrandse varsmelkstreok 1947/48	A251
40	Voorbeeld van 'n kontantvloeistaat	A252
41	Voorbeeld van 'n kontantvloeistaat vir die varsmelkboerdery	A253
42	Die rentabiliteit op plase met tussen 25-50 koeie, Witwatersrand-gebied, 1967/68	A254
43	Die rentabiliteit op plase met tussen 50-75 koeie, Witwatersrand-gebied 1967/68.....	A255
44	Die rentabiliteit op plase met tussen 75-100 koeie, Witwatersrand-gebied 1967/68	A256
45	Die rentabiliteit op plase met tussen 100-125 koeie, Witwatersrand-gebied 1967/68	A257
46	Die rentabiliteit op plase met tussen 125-150 koeie, Witwatersrand-gebied 1967/68.....	A258
47	Die rentabiliteit op plase met tussen 150-175 koeie	A259
48	Die rentabiliteit op plase met tussen 175-200 koeie	A260
49	Samevatting van rentabiliteit, Witwatersrand-gebied 1967/68	A261
50	Summary of average costs and returns in milk production for the Witwatersrand - 1939 - 1940 ..	A262
51	Cost of production of fresh milk average per herd, per cow and per gallon - Natal Fresh milk area 1947 - 1948.	A263
52	Produksiekoste van varsmelk, gemiddeld per kudde per koei en per gelling, Witwatersrand varsmelkstreok 1947/48	A264
53	Die Suivelvertaaling	A265
54	Produksiekoste van varsmelk vir die Wes-Kaap 1967	A266

GEMIDDELDE AANTAL KOEIE PER EENHEID

GEBASEER OP BEGIN- EN EINDVOORRAAD VAN KUDDES.

1 MAART 1967 - 29 FEBRUARIE 1968

PLAAS NOMMER:	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	GEMIDDELD
1. Devon	216	64	146	126	193	107	172	79								128
2. Fochville	41	67														54
3. Greylingstad	59	193	120	44	61	82	111	77	103	128						98
4. Heilbron	136	51	151	72	54	68	137	84	62	78						89
5. Kliprivier	102	138	116	71	49	72										91
6. Koppies	65	56	55	42	82	93										65
7. Standerton	88	175	181	111	101	149	120	142	105	78	77	58	65	156	122	115
8. Ventersdorp	150	70	80	50	150	77										96
9. Volksrust	74	53	113	94												83
GEMIDDELD PER PRODUSENT																99

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIE (IN GELLINGS) PER KOEI* PER JAAR

VANAF 1 MAART 1967 - 29 FEBRUARIE 1968

PLAAS NOMMER:	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	GEMIDDELD
1. Devon	489	604	419	283	201	336	416	514								388
2. Fochville	590	688														657
3. Greylingstad	497	-	740	440	681	666	669	483	603	654						628
4. Heilbron	546	462	306	460	373	331	459	575	261	348						384
5. Kliprivier	420	547	583	526	772	1,016										612
6. Koppies	633	845	568	653	335	498										567
7. Standerton	588	694	552	419	728	376	611	598	801	405	439	781	750	416	3.1	557
8. Ventersdorp	229	437	246	560	687	312										417
9. Volksrust	535	569	412	546												504
GEMIDDELD PER PRODUSENT																503

* - ALLE KOEIE - DROOG EN IN MELK.

BRON: EIE WAARNEMING.

GEMIDDELDE PRODUKSIE (IN GELL.) PER KOEI* PER DAG (365 DAE)

1 MAART 1967 - 29 FEBRUARIE 1968

PLAAS NOMMER:	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	GEMIDDELD
1. Devon	1.34	1.65	1.14	0.77	0.55	0.92	1.14	1.40								1.79
2. Fochville	1.61	1.88														1.06
3. Greylingstad .	1.35	-	2.02	1.20	1.86	1.82	1.83	1.32	1.65	1.79						1.72
4. Heilbron	1.49	1.26	0.84	1.26	1.02	0.90	1.25	1.57	0.71	0.95						1.05
5. Kliprivier ...	1.15	1.49	1.59	1.44	2.11	2.77										1.67
6. Koppies	1.73	2.31	1.55	1.78	0.92	1.36										1.55
7. Standerton ...	1.61	1.90	1.51	1.14	1.99	1.03	1.67	1.64	2.19	1.11	1.20	2.14	1.05	1.14	0.90	1.52
8. Ventersdorp ..	0.63	1.19	0.67	1.53	1.88	0.85										1.14
9. Volksrust	1.46	1.55	1.13	1.49												1.38
GEMIDDELD PER PRODUSENT																1.37

* - ALLE KOEIE - DROOG EN IN MELK.

BRON: EIE WAARNEMING.

DIE OPTIMUM EENHEID GEMEET IN GELLINGS

1 MAART 1967 - 29 FEBRUARIE 1968

AANTAL GELLINGS:	10,000 - 20,000	20,000 - 30,000	30,000 - 40,000	40,000 - 50,000	50,000 - 60,000	60,000 - 70,000
Aantal produsente	3	10	15	14	4	5
Gellings geproduseer	55,521	254,725	528,618	630,465	214,220	319,551
Produksiekoste (Totaal)	21,151	90,306	175,622	215,035	75,358	101,945
Gemiddelde totale produksie- koste per produsent	7,050	9,030	11,708	15,359	18,834	20,389
Produksiekoste (per gelling) .	38.09	35.45	33.22	34.11	35.18	31.90

KUDDE-APPRESIASIE EN -DEPRESIASIE UITGESLUIT.

BRON: EIE WAARNEMING.

DIE OPTIMUM EENHEID GEMEET IN GELLINGS

1 MAART 1967 - 29 FEBRUARIE 1968

AANTAL GELLINGS:	70,000 - 80,000	80,000 - 90,000	90,000 - 100,000	100,000 - 110,000	110,000 - 120,000	120,000 - 130,000
Aantal produsente	8	4	-	3	-	1
Gellings geproduseer	589,727	341,897	-	309,301	-	121,459
Produktsiekoste (Totaal)	172,971	100,929	-	84,063	-	31,163
Gemiddelde totale produktsiekoste per produsent	21,621	25,232	-	28,021	-	31,163
Produktsiekoste (per gelling) ..	29.34	29.52	-	27.18	-	25.66

KUDDE-APPRESIASIE EN -DEPRESIASIE UITGESLUIT.

BRON: DIE WAARNEMING.

GEMIDDELTE AANTAL KOEIE PER EENHEID BASEER OP BEGIN- EN EINDVOORRAAD VAN KUDDES

1 MAART 1968 - 28 FEBRUARIE 1969

PLAAS NOMMER:	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	TOTAAL	GEMIDDELD
Devon	219	79	149	110	173	100	172	76								1,078	135
Fochville	39	75														114	57
Greylingstad .	73	158	-	47	72	89	105	-	105	149						798	100
Heilbron	145	47	167	85	58	83	175	-	-	86						846	106
Kliprivier ...	-	-	123	73	52											248	83
Koppies	70	58	57	49	94	89										417	69
Standerton ...	98	210	-	113	117	175	-	185	120	81	79	68	105	94	151	1,596	123
Ventersdorp ..	175	67	85	58	147											532	106
Volksrust	89	59	-	97												245	82
Totaal van 56 produsente .																5,874	
Gemiddeld per produsent ..																	105

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIE (IN GELLINGS) PER KOEI^{SE} PER JAAR

VANAF 1 MAART 1968 - 28 FEBRUARIE 1969

PLAAS NOMMER:	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	GEM. 67/68	TOTAAL	GEM. 67/68
Devon	623	636	300	317	209	356	354	539								388	3,334	417
Fochville	605	452														657	1,057	528
Greylingstad .	432	492	-	460	716	869	757	-	833	554						628	5,113	639
Heilbron	746	543	322	425	434	339	337	-	-	422						384	3,568	446
Kliprivier ...	-	-	596	610	739											612	1,945	648
Koppies	699	1,044	594	772	358	544										567	4,011	668
Standerton ...	590	648	-	432	668	333	-	462	714	511	521	889	395	487	518	557	6,647	511
Ventersdorp ..	186	536	207	517	718											417	2,164	433
Volksrust	431	536	-	611												504	1,578	526
TOTAAL VAN 56 PRODUSENTE .																503	29,417	525

SE - ALLE KOEIE - DROOG EN IN MELK.

BRON: EIE WAARNEMING.

GEMIDDELDE PRODUKSIE (IN GELL.) PER KOEI[§] PER DAG (365 DAE)

1 MAART 1968 - 28 FEBRUARIE 1969

PLAAS NOMMER:	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	15	16	17	GEMIDDELD
Devon	1.71	1.74	0.82	0.87	0.57	0.98	0.97	1.45								1.14
Fochville	1.66	1.24														1.45
Greylingstad ..	1.18	1.35	-	1.26	1.96	2.38	2.08	-	2.28							1.75
Heilbron	2.04	1.49	0.88	1.16	1.19	0.93	0.92	-	-	1.16						1.22
Kliprivier	-	-	1.63	1.67	2.25											1.78
Koppies	1.91	2.86	1.63	2.12	0.98	1.49										1.83
Standerton	1.62	1.78	-	1.18	1.83	0.91	-	1.27	1.96	1.40	1.43	2.44	1.08	1.33	1.42	1.40
Ventersdorp ...	0.51	1.47	0.57	1.42	1.97											1.19
Volksrust	1.18	1.47	-	1.67												1.44

GEMIDDELD PER
PRODUSENT ...

1.44

§ - ALLE KOEIE - DROOG EN IN MELK.

BRON: EIE WAARNEMING.

TOTAAL VAN 56 PRODUSENTE

TABEL NR. 8

DIE OPTIMUM EENHEID GEMEET IN GELLINGS

1 MAART 1968 - 28 FEBRUARIE 1969

AANTAL GELLINGS:	10,000 - 20,000	20,000 - 30,000	30,000 - 40,000	40,000 - 50,000	50,000 - 60,000
Aantal produsente	1	6	15	10	6
Gellings geproduseer	17,567	155,070	527,885	446,233	334,132
Produktsiekoste (Totaal)	5,855	43,301	176,349	142,143	106,742
Gemiddelde totale produktsiekoste per produsent	5,855	7,217	11,756	14,214	17,790
Produktsiekoste per gelling (in sent)	33.33	27.92	33.41	31.86	31.94

* - KUDDE-APPRESIASIE EN -DEPRESIASIE UITGESLUIT.

BRON: EIE WAARNEMING.

DIE OPTIMUM EENHEID GEMEET IN GELLINGS

1 MAART 1968 - 28 FEBRUARIE 1969

AANTAL GELLINGS:	60,000 - 70,000	70,000 - 80,000	80,000 - 90,000	100,000 - 110,000	130,000 - 140,000
Aantal produsente	4	6	4	2	2
Gellings geproduseer	253,534	465,210	341,202	213,774	272,526
Produksiekoste (Totaal)	81,456	131,400	102,789	51,194	74,541
Gemiddelde totale produksiekoste per produsent	20,364	21,900	25,697	25,597	37,270
Produksiekoste per gelling (in sent)	32.12	28.24	30.13	23.95	27.35

* - KUDDE-APPRESIASIE EN -DEPRESIASIE UITGESLUIT.

BRON: EIE WAARNEMING.

TABEL NR. 9

VASTE KOSTE VIR DIE HANTERING VAN MELK IN KANNE,KAAPSE SKIEREILAND 1966/67

Item	Koste per jaar		Koste per maand		Koste per gell. melk gehanteer
	Totaal	Gemiddeld	Totaal	Gemiddeld	
	R	R	R	R	Sent
Staalkanne:					
Depresiasie ..	705.84	78.43	58.82	6.54	0.03694
Rente	193.27	21.47	16.11	1.79	0.01011
Aluminiumkanne:					
Depresiasie ..	651.93	72.44	54.33	6.04	0.03412
Rente	175.74	19.53	14.65	1.63	0.00920
Verkoeling:					
Depresiasie ..	519.00	57.66	43.25	4.81	0.02717
Rente	525.17	58.33	43.76	4.86	0.02749
Geboue:					
Depresiasie ..	141.80	15.76	11.82	1.31	0.00742
Rente	208.45	23.16	17.37	1.93	0.01091
Ander:					
Depresiasie ..	11.78	1.31	0.98	0.11	0.00061
Rente	27.90	3.10	2.33	0.26	0.00093
TOTAAL	3,160.88	351.21	263.42	29.27	0.1654

BRON: Kritzinger Op. cit. p. 39.

TABEL NR. 10

VASTE KOSTE VIR DIE HANTERING VAN MELK IN MASSA,KAAPSE SKIEREILAND 1966/67

Item	Koste per jaar		Koste per maand		Koste per gelling melk gehanteer
	Totaal	Gemiddeld per produsente	Totaal	Gemiddeld per produsent	
	R	R	R	R	Sent
Massatenks:					
Depresiasie ..	4,312.13	205.34	359.35	17.11	0.13030
Rente	5,059.48	240.93	421.62	20.08	0.15289
TOTAAL	9,371.61	446.27	780.97	37.19	0.28319
Geboue:					
Depresiasie ..	721.79	34.37	60.15	2.86	0.02181
Rente	1,063.44	50.64	88.62	4.22	0.03213
TOTAAL	1,785.23	85.01	148.77	7.08	0.05394
GROOT-TOTAAL .	11,156.84	531.28	929.74	44.27	0.33713

BRON: Kritzinger Op. cit. p. 31.

KAAPSE SKIEREILANDTABEL NR. 11MASSAHANTERING - VERANDERLIKE KOSTE1966/67

Item	Totale koste per jaar	Gemiddelde koste per produsent	Gemiddelde koste per maand	Koste per gell. melk gehanteer
	R	R	R	Sent
Tenkborsels	221.25	10.53	0.88	0.00668
Skoonmaakmiddels ..	680.07	32.38	2.70	0.02055
Herstelkoste	939.60	44.74	3.73	0.02839
Filters	51.70	2.46	0.21	0.00156
Elektrisiteit	4,578.00	218.00	18.17	0.13833
Water	124.62	5.93	0.49	0.00376
Arbeid	3,046.13	145.05"	12.09	0.09205
TOTAAL	9,641.27	459.09	38.27	0.29133

BRON: Kritzinger Op. cit. p. 35.

VERANDERLIKE KOSTE VIR DIE HANTERING VAN MELK IN KANNE,KAAPSE SKIEREILAND 1966/67

Item	Koste per jaar		Koste per maand		Koste per gell. melk gehanteer
	Totaal	Gemiddeld	Totaal	Gemiddeld	
	R	R	R	R	Sent
Vervanging van kanne en deksels	733.00	81.44	61.08	6.79	0.03838
Reparasies van kanne .	257.00	28.56	21.42	2.38	0.01345
Kanborsels	254.40	28.27	21.20	2.36	0.01332
Skoonmaakmiddels	524.65	58.29	43.72	4.86	0.02747
Herstelkoste - verkoeling	490.00	54.44	40.83	4.54	0.02565
Gas vir kompressors ..	139.00	15.44	11.58	1.29	0.00728
Filters	4.50	0.50	0.38	0.04	0.00024
Elektrisiteit	2,652.00	294.67	221.00	24.56	0.13884
Water	199.14	22.13	16.60	1.84	0.01043
Arbeid	6,062.67	673.63	505.22	56.14	0.31740
Ander	192.00	21.33	16.00	1.77	0.01005
TOTAAL	11,508.36	1,278.70	959.03	106.57	0.6025

BRON: Kritzinger Op. cit. p. 40.

TABEL NR. 13

TABEL VAN GEMIDDELTE DAAGLIKSE PRODUKSIE VOLGENS GEBIED

1 JULIE 1967 TOT 30 JUNIE 1968 ('000 GELLINGS)

	WITWATERSRAND		WES-TRANSVAAL	
	1967/68	1966/67	1967/68	1966/67
Julie	129.5	135.5	7.7	8.1
Augustus ...	134.9	139.7	8.4	8.2
September ..	143.0	141.5	9.2	8.6
Oktober	149.0	142.4	9.2	9.0
November ...	167.8	155.3	10.2	10.0
Desember ...	172.6	164.0	10.2	10.4
Januarie ...	161.7	165.8	10.0	10.4
Februarie ..	152.7	154.6	9.2	9.8
Maart	146.8	138.7	9.2	8.8
April	140.8	126.5	8.6	7.8
Mei	137.0	122.5	8.5	7.6
Junie	140.5	122.1	9.0	7.5
GEMIDDELD ..	148.0	142.4	9.1	8.9

BRON: JAARVERSLAG VAN DIE MELKRAAD: 1 JULIE 1967 - 30 JUNIE 1968,
P. 19.

VERBRUIKGEMIDDELDE DAAGLIKSE VERBRUIK VOLGENS GEBIED ('000 GELLINGS)

	WITWATERSRAND		WES-TRANSVAAL	
	1967/68	1966/67	1967/68	1966/67
Julie	115.9	112.6	6.7	6.9
Augustus ...	120.2	116.9	7.2	7.3
September ..	121.8	117.5	7.1	7.3
Oktober	123.5	118.5	7.1	7.3
November ...	122.3	120.8	7.0	7.3
Desember ...	113.6	111.2	6.2	6.4
Januarie ...	120.0	113.1	7.0	6.6
Februarie ..	124.4	115.8	7.4	7.0
Maart	123.6	116.9	7.4	7.0
April	119.1	116.5	6.9	7.3
Mei	121.0	116.7	7.1	7.1
Junie	121.7	117.4	7.1	7.2
GEMIDDELD ..	120.6	116.2	7.0	7.0

BRON: JAARVERSLAG VAN DIE MELKRAAD:

1 JULIE 1967 - 30 JUNIE 1968, p. 19.

TABEL NR. 15

GEMIDDELTE DAAGLIKSE PRODUKSIE EN VERBRUIK

1962/63 TOT 1967/68 ('000 GELL.)

	WITWATERSRAND		WES - TRANSVAAL	
	Produksie	Verbruik	Produksie	Verbruik
1962/63	107.3	96.9	-	-
1963/64	114.4	98.6	-	-
1964/65	128.8	109.0 [⌘]	-	-
1965/66	134.8	115.9	-	-
1966/67	142.4	116.2	8.9	7.0
1967/68	148.0	120.6	9.1	7.0 [⌘]

⌘ - Vaal Driehoek-gebied ingesluit vanaf 1 Desember 1964.

⌘ - Myngebiede ingesluit vanaf 29 Desember 1967.

BRON: JAARVERSLAG VAN DIE MELKRAAD:

1 JULIE 1967 - 30 JUNIE 1968, p. 20.

CONSUMPTION OF MILK PER PERSON PER YEAR IN KILOGRAMS 1965

1. France	111
2. Germany	92
3. Italy	65
4. Netherlands	140
5. Belgium-Luxembourg	121
6. Austria	172
7. Denmark	171
8. Finland	285
9. Ireland	207
10. Norway	226
11. Poland	197
12. Sweden	189
13. Switzerland	190
14. United Kingdom	152
15. Canada	173
16. United States	134
17. Australia	142
18. New Zealand	212
19. Argentyne	75
20. South Africa	70
21. Japan	21

BRON: Comision de Industrias dela alimentacion - Spain.

MELKPRIJSE (IN SENT)1 JULIE 1962 TOT 28 FEBRUARIE 1969

	1962	1963	1964	1965	1966	1967	1968	1969
Januarie	-	24.575	24.7195	24.4397	26.6156	25.3163	25.9461	26.0510
Februarie	-	25.825	25.3110	27.9626	28.2652	28.5690	29.5298	29.7042
Maart	-	27.058	26.5710	31.6107	33.3549	34.8038	34.5809	-
April	-	27.048	27.1043	33.7493	34.5594	36.3742	34.8236	-
Mei	-	26.806	27.1857	33.6288	35.1218	36.9661	35.5244	-
Junie	-	26.543	29.2109	33.0887	36.0253	37.1399	35.2621	-
Julie	26.400	25.9796	28.5848	30.2167	31.3304	32.3304	30.5027	-
Augustus	26.531	25.8598	28.3545	30.0012	31.6399	32.2546	30.3912	-
September	26.418	25.6704	28.0289	29.7778	31.5629	31.7126	30.0698	-
Oktober	25.800	25.4558	27.8287	28.0049	29.5199	29.0963	28.1177	-
November	25.308	24.5880	25.0356	26.9820	27.8309	25.4925	26.9936	-
Desember	24.056	23.8503	23.9814	26.1076	25.7147	23.6113	24.0275	-
GEMIDDELD	25.752	25.7716	26.7430	29.5558	30.9873	31.1389	30.4808	

BRON: MAANDSTATE VAN MELKRAAD - 1 JULIE 1962 TOT 28 FEBRUARIE 1969

TABEL NR. 18

PERSENTASIE TOEDELING SURPLUSMELK

	WITWATERSRAND	WES-TRANSVAAL
	%	%
Kondenseermelk vir die vervaardiging van kondensmelk en volmelkpoeier ...	2.61	-
Kaasmelk en kondensmelk vir die vervaardiging van afgeroomde melkpoeier	72.55	99.12
Volmelk vir die vervaardiging van lekkergoed, roomys en sagte kaas ...	0.39	-
Sterilisasie	5.76	-
Afgeroom vir bottervervaardiging en neweprodukte	17.80	0.88
Volmelk vir skoolvoeding	-	-
Distribusie buite die beheerde gebied	0.89	-
Verspilling deur hantering	-	-
	100.00	100.00

BRON: JAARVERSLAG VAN DIE MELKRAAD:
1 JULIE 1967 - 30 JUNIE 1968, p. 21.

TOTALE KAPITAALUITLEG VAN 'N MELKERY WAT 10,000 GELLINGS MELK PER DAG TABEL NR. 19
HANTEER.

CAPITAL REQUIREMENTS

	Capital	Depreciation per gallon	Fixed assets	Interest on Investments
Purchases	250.00	.0006		
Sales	10,900.00	.0298		
FACTORY			182,000.00	.4986
Scale	1,600.00	.0043		
Reception platform	700.00	.0019		
Conveyor bands	3,100.00	.0084		
Can washing machine	3,000.00	.0082		
Tanks 3 x 1,000 gall.	8,400.00	.0230		
Pasteuriser	16,000.00	.0438		
Homogeniser	6,700.00	.0183		
Pipes installation	500.00	.0013		
Bottle conveyor	1,000.00	.0027		
Bottle washer	23,500.00	.0643		
Bottle filler	20,000.00	.0547		
DELIVERY AND DEPOTS			93,000.00	.2547
Refrigerators	6,000.00	.0164		
Lorries and delivery vehicles ..	40,000.00	.2190		
Depot equipment	3,000.00	.0082		
TOTAL	144,650.00	.5049	275,000.00	.7533

Total R419,650.00
 Annual Depreciation 46,000.00
 Rate per gallon 1.2582 cent

ONDERNEMERSLOON

Tabel 12 - Prysopbou vir die
1955/56 produksieseisoen

Uiteensetting	1955/56 oes Per 200 pond sak	
	s.	d.
Beraamde produksiekoste	18	3 $\frac{1}{4}$
Plus: Sakke en tou	2	3 $\frac{1}{2}$
Gebeurlikheidstoelating	0	1
Totale produksiekoste per sak	20	7 $\frac{3}{4}$
Plus: Ondernemersloon	9	4 $\frac{1}{4}$
Basiese Produsenteprys	30	0
Min: Produsenteheffing (bydrae tot stabilisasie- fonds)	0	6
Netto pryse aan produsente vir die beste grade soos goedgekeur deur die Minister van Landbou	29	6

BRON: Metode van berekening van Mielieproduksiekoste
Departement van Landbou (Afd. Ekonomie en Marke)
Staatsdrukker, Pretoria, P. 45.

WITWATERSRAND - GEBIEDTABEL NR. 21VOER GEKOOP - 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED	TOTAAL	PER GELL.	VOERKOSTE
	R	c	%
Devon	37,683	8.8	41.8
Fochville	7,480	10.6	57.2
Greylingstad ..	65,770	11.6	55.3
Heilbron	32,369	8.6	41.4
Kliprivier	39,919	11.6	51.5
Koppies	6,309	2.8	16.3
Standerton	100,638	10.5	55.7
Ventersdorp ...	30,108	12.5	58.5
Volksrust	11,176	6.6	32.9
TOTAAL	331,452	9.8	48.6

BRON: EIE WAARNEMING.

WITWATERSRAND - GEBIEDTABEL NR. 22VOER GEKOOP - 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED	TOTAAL	PER GELL.	VOERKOSTE
	R	c	%
Devon	39,518	9.0	46.4
Fochville	3,152	5.5	32.7
Greylingstad ..	59,826	11.7	51.9
Heilbron	39,512	10.3	57.9
Kliprivier	20,193	12.9	55.4
Koppies	19,545	7.4	44.6
Standerton	91,115	10.8	55.9
Ventersdorp ...	17,944	8.1	48.3
Volksrust	10,601	8.1	42.5
TOTAAL	301,408	10.0	52.5

BRON: EIE WAARNEMING.

TABEL NR. 23

PLAASGEPRODUSEERDE PRODUKTE AAN MELKKUDDEGEMIDDELD PER BOERDERY, WITWATERSRAND VARSMELKSTREEK 1947/48

GEWAS	WAARDE		HOEVEELHEID	WAARDE PER EENHEID
	R	%		£
Kuilvoer	256.40	44.7	117.6 ton	1.9 per ton
Mielies	221.00	21.7	110.5 sak	1.0 per sak
Tefhooi	151.80	14.9	30.5 ton	2.5 per ton
Peulgewashooi ..	76.60	7.5	6.9 ton	5.6 per ton
Groenvoer	32.40	3.2	10.0 ton	1.6 per ton
Veldhooi	15. 0	1.5	4.5 ton	1.7 per ton
Ander hooi	2.20	0.2	0.4 ton	2.8 per ton
Ander gewasse ..	6.40	0.6	-	-
TOTAAL	962.20	94.3	-	-

BRON: Tomlinson (Op cit.) Witwatersrand P. 25.

WITWATERSRAND - GEBIEDTABEL NR. 24EIE VOER GEPRODUSEER - 1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED	TOTAAL	PER GELL.	VOERKOSTE
	R	c	%
Devon	36,951	8.6	41.0
Fochville	3,634	5.1	27.8
Greylingstad ..	38,201	6.7	32.1
Heilbron	25,768	6.9	33.0
Kliprivier	29,056	8.6	37.5
Koppies	25,855	11.6	66.8
Standerton	50,464	5.3	28.0
Ventersdorp ...	15,774	6.5	30.6
Volksrust	13,922	8.3	41.0
TOTAAL	239,627	7.1	35.1

BRON: EIE WAARNEMING.

WITWATERSRAND - GEBIED

TABEL NR. 25

EIE VOER GEPRODUSEER - 1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

GEBIED	TOTAAL	PER GELL.	VOERKOSTE
	R	c	%
Devon	27,325	6.2	32.1
Fochville	5,113	8.9	52.9
Greylingstad ..	32,580	6.4	30.8
Heilbron	13,661	3.6	19.9
Kliprivier	9,423	6.0	25.9
Koppies	15,827	6.0	35.3
Standerton	43,854	5.1	27.0
Ventersdorp ...	12,038	5.4	32.4
Volksrust	7,565	5.8	30.3
TOTAAL	167,388	5.5	29.1

BRON: EIE WAARNEMING.

TABEL NR. 26

TOTALE VOERKOSTE - NEGE GEBIEDE1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

Gebied	Gemiddeld per produsent	Per gell.	Per koei	Produksiekoste
	R	c	R	%
Devon	11,237	21.03	81.68	63.28
Fochville	6,540	18.45	121.12	62.77
Greylingstad .	11,900	21.04	121.68	66.81
Heilbron	7,814	20.81	81.50	60.18
Kliprivier ...	12,917	23.11	141.43	71.46
Koppies	6,451	17.38	98.49	58.15
Standerton ...	12,038	18.85	104.49	62.46
Ventersdorp ..	8,579	21.38	89.21	65.62
Volksrust	8,492	20.19	101.70	62.10
TOTAAL	10,187	20.25	102.45	63.88

BRON: EIE WAARNEMING.

TABEL NR. 27

TOTALE VOERKOSTE - NEGE GEBIEDE1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

Gebied	Gemiddeld per produsent	Per gell.	Per koel	Produksiekoste
	R	c	R	%
Devon	10,645.	19.36	79.00	62.15
Fochville	4,827	16.79	84.70	53.40
Greylingstad .	13,242	20.76	132.75	67.23
Heilbron	8,572	17.93	81.06	59.41
Kliprivier ...	12,139	23.30	146.85	71.32
Koppies	7,314	16.67	105.24	56.72
Standerton ...	12,530	18.84	102.06	62.65
Ventersdorp ..	7,436	16.78	69.88	63.44
Volksrust	8,309	19.14	101.75	61.25
TOTAAL	10,261	18.99	100.41	62.76

BRON: EIE WAARNEMING.

TABEL NR. 28

TOTALE ARBEIDSKOSTE - NEGE GEBIEDE1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

GEBIED	PER GELLING	PER KOEI
	c	R
Devon	2.73	9.22
Fochville	2.55	16.78
Greylingstad ..	2.14	12.40
Heilbron	3.20	13.46
Kliprivier	2.46	15.04
Koppies	2.53	14.34
Standerton	2.19	12.14
Ventersdorp ...	2.54	10.62
Volksrust	2.11	10.62
TOTAAL	2.39	12.11

BRON: EIE WAARNEMING.

INCOME AND PROFIT FROM THE DAIRY ENTERPRISENATAL FRESH MILK AREA, 1947-48

Item	Per farm	Per cow	Per gallon
Quota Milk	£1,565.0	R24.2	15.09d
Surplus milk	403.6	6.2	3.89
Sour milk	4.8	0.1	0.05
Milk and butter used n farm	30.8	0.5	0.30
Net increase dairy herd	280.6	4.3	2.71
Value of manure	35.7	0.6	0.34
Dairy stock slaughtered	16.6	0.3	0.16
Other dairy produce sold ...	28.9	0.4	0.28
Total income	2,366.0	36.6	22.82
Gross cost	2,431.0	27.6	23.44
LOSS	65.0	1.0	0.62

BRON: Tomlinson-F.R. Op. cit. p. 52. (Natal)

TABEL NR. 29a

TOTALE BOKOSTE - NEGE GEBIEDE

WITWATERSRAND 1967/68

GEBIED	PER GELLING (sent)			PER KOEI
	Vervoer	Ander	Totaal	R
Devon	2.38	2.15	4.53	16.69
Fochville	2.83	2.08	4.91	32.27
Greylingstad ..	2.87	1.55	4.42	25.57
Heilbron	2.96	1.23	4.19	17.63
Kliprivier	1.80	1.41	3.21	19.62
Koppies	3.01	1.59	4.60	26.09
Standerton	3.35	1.14	4.49	24.90
Ventersdorp ...	2.61	1.34	3.95	16.47
Volksrust	3.36	3.42	6.78	34.17
TOTAAL ...	2.65	1.76	4.41	22.30

BRON: EIE WAARNEMING.

TOTALE BOKOSTE -- NEGE GEBIEDEWITWATERSRAND 1968/69

GEBIED	PER GELLING (sent)			PER KOFI
	Voorwer	Ander	Totaal	R
Devon	2.36	1.96	4.32	17.65
Fochville	2.60	3.09	5.69	28.70
Greylingstad ..	2.87	2.11	4.98	31.84
Heilbron	3.01	1.01	4.02	18.17
Kliprivier	2.25	1.03	3.28	20.66
Koppies	2.99	1.82	4.81	30.37
Standerton	3.46	1.42	4.88	26.43
Ventersdorp ...	2.39	0.94	3.33	13.90
Volksrust	3.41	2.14	5.55	29.50
TOTAAL ...	2.65	1.90	4.55	24.05

BRON: DIE WAARNEMING.

TABEL NR. 31

'N VERGELYKING TUSSEN DIE RENTEKOSTE

VAN 1947/48 EN 1967/68

WITWATERSRAND-GEBIED

	RENTEKOSTE PER		
	SUIWELKUDDE	KOEI	GELLING MELK
	R	R	R
Tomlinson 1947/48	638.80	10.06	2.1c
Hierdie studie 1967/68	2,114.00	21.26	4.2c

BRON: EIE WAARNEMING.

RENTE OP KAPITAAL OP DIE KUDDEWATWATERSRAND-GEBIED1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

Gebied	Totaal	Gemiddelde rente per produsent	Per Gelling	Per kosi	% van vaste koste
	R	R		R	
Devon	15,525	1,990	3.70	14.44	70.1
Doornville ...	1,440	724	2.00	13.47	58.6
Graylingstad .	15,142	1,714	2.70	15.48	68.8
Heilbron	17,030	1,703	4.50	19.14	71.3
Kimberley ...	3,337	1,336	2.50	15.18	69.7
Koppies	7,648	1,275	3.40	19.46	63.8
Standerton ...	28,974	1,932	3.00	15.76	65.0
Venterdorp ..	7,750	1,293	3.20	13.45	68.4
Volksrust	4,364	1,091	2.60	13.07	75.6
TOTAL	106,664	1,592	3.20	16.01	68.0

BRON: EIE WAARNEMING.

RENTE OP KAPITAAL - PER PRODUSENT,PER GELLING EN PER KOEIWITWATERSRAND--GEBIED1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

Gebied	Totaal	Gemiddeld per Produsent	Per Gelling	Per koei
	R	R		R
Devon	21,320	2,665	5.0c	19.33
Fochville	2,354	1,177	3.4c	21.80
Greylingstad ..	19,050	1,905	3.4c	19.48
Heilbron	21,976	2,197	5.8c	24.61
Kliprivier	10,790	1,798	3.2c	19.69
Koppies	10,655	1,776	4.8c	27.11
Standerton	39,523	2,635	4.1c	22.87
Ventersdorp ...	10,662	1,777	4.4c	18.48
Volksrust	5,282	1,320	3.1c	15.81
TOTAAL	141,625	2,114	4.2c	21.26

BRON: EIE WAARNEMING.

WAARDEVERMINDERINGWITWATERSRAND-GEBIED1 MAART 1967 TOT 28 FEBRUARIE 1968

Gebied	Totaal	Per gelling	Per koei
	R	Sent	R
Devon	1,384	0.32	1.25
Fochville	114	0.16	1.06
Greylingstad ..	2,948	0.52	3.01
Heilbron	1,985	0.53	2.22
Kliprivier	1,153	0.34	2.10
Koppies	1,323	0.55	3.36
Standerton	5,037	0.52	2.91
Ventersdorp ...	689	0.28	1.19
Volksrust	489	0.29	1.46
TOTAAL	15,123	0.450	2.27

BRON: EIE WAARNEMING.

WAARDEVERMINDERINGWITWATERSRAND-GEBIED1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

Gebied	Totaal	Per gelling	Per koei
	R	Sent	R
Devon	1,800.55	0.43	1.75
Fochville	114.00	0.20	1.00
Greylingstad ...	3,248.50	0.64	4.07
Heilbron	2,406.50	0.63	2.85
Kliprivier	539.00	0.35	2.17
Koppies	1,747.00	0.66	4.19
Standerton	5,903.73	0.68	3.70
Ventersdorp	782.00	0.35	1.47
Volksrust	736.00	0.56	3.00
TOTAAL	17,366.58	0.58	3.03

BRON: DIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTE EN INKOMSTE PER KOEIWITWATERSRAND-GEBIED1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

Produksie- koste per koei	Gemiddelde Produksiekoste per koei	Gemiddelde Inkomste per koei	Verskil per koei	Aantal produsente
Interval	R	R	R	
Onder R100	100.14	85.85	14.29 -	4
R100 - R120 ...	111.93	104.15	7.78 -	8
R120 - R140 ...	129.07	121.10	7.97 -	10
R140 - R160 ...	149.23	159.04	9.81 +	11
R160 - R180 ...	169.78	180.47	10.69 +	12
R180 - R200 ...	187.75	181.22	6.53 -	8
R200 - R220 ...	208.51	227.28	18.77 +	3
R220 - R240 ...	223.50	182.91	40.59 -	6
Bokant R240 ...	280.61	232.84	47.77 -	5

KUDDE-APPRESIASIE EN -DEPRESIASIE UITGESLUIT

BRON: EIE WAARNEMING.

PRODUKSIEKOSTE EN INKOMSTE PER KOEIWITWATERSRAND-GEBIED1 MAART 1968 TOT 28 FEBRUARIE 1969

Produksie- koste per koei	Gemiddelde Produksiekoste per koei	Gemiddelde Inkomste per koei	Verskil per koei	Aantal produsente
Interval	R	R	R	
Onder R100	69.16	61.43	7.73 -	3
R100 - R120 ...	108.64	114.06	5.42 +	7
R120 - R140 ...	131.77	134.77	3.00 +	12
R140 - R160 ...	150.29	154.27	3.98 +	10
R160 - R180 ...	169.09	183.07	13.98 +	6
R180 - R200 ...	195.94	204.68	7.74 +	4
R200 - R220 ...	206.60	196.81	9.79 -	7
R220 - R240 ...	233.31	251.11	17.80 +	4
Bekant R240 ...	283.06	261.12	26.94 -	3

KUDDE-APPRESIASIE EN -DEPRESIASIE UITGESLUIT.
BRON: EIE WAARNEMING.

GEMIDDELDE KAPITAALBELEGGING - PER EENHEID EN PER KOEI1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968WITWATERSRAND-GEBIED

Aantal Koeie	Totale Kapitaal- belegging	Gemiddelde Kapitaal- belegging	Toename tussen Intervalle	Aantal Produsente in hierdie groep	Gemiddelde Kapitaal belegging per koei
Interval	R	R	R		R
25 - 50	101,409	20,282	-	5	448
50 - 75	533,124	31,360	11,078	17	500
75 - 100 ...	380,355	34,578	3,218	11	421
100 - 125 ..	493,930	49,815	14,815	10	450
125 - 150 ..	456,447	57,056	7,663	8	405
150 - 175 ..	204,336	68,112	11,056	3	426
175 - 200 ..	211,481	70,492	2,380	3	385
200 - 225 ..	92,851	92,851	22,359	1	430
TOTAAL ...	2,473,933	42,654	-	58	437

RON: EIE WAARNEMING.

TABEL NR. 39

ONDERNEMERSLOON, GEMIDDELD PER BOERDERY,

WITWATERSRANDSE VARSMELKSTREEK 1947-48

ITEM	WAARDE
Bruto	R
Bruto-Inkomste	6,633
Boerdery-onkoste	<u>6,035</u>
Netto Boerdery-Inkomste	598
Rente op totale kapitaal @ 5% [⌘]	<u>1,304</u>
Ondernemersloon	<u>-R706</u>

[⌘] Totale kapitaal = R26,094

BRON: Tomlinson (op. cit. p. 14)

TABEL NR. 40

VOORBEELD VAN 'N KONTANTVLOEISTAAT

ESTIMATED OPERATING STATEMENT FOR THE YEAR

	R	R
<u>SALES</u>		27,500
<u>Less:</u>		
Factory costs of sales:		
Materials	10,000	
Labour	10,000	
Indirect manufacturing costs	<u>2,000</u>	<u>22,000</u>
Gross profit		5,500
<u>Less:</u> Fixed expenses		<u>3,288</u>
Net profit for the year		<u><u>R2,212</u></u>

BRON: Langhout (op. cit. p. 89)

VOORBEELD VAN 'N KONTANTVLOEISTAAT

VIR DIE VARSMEKBOERDERY

<u>KONTANTVLOEISTAAT</u>		
	R	R
MELK VERKOOP		10,000
<u>MIN:</u> Voer gekoop	5,000	
Huur	500	
Arbeid	500	
Bokoste	<u>400</u>	<u>6,400</u>
BRUTO KONTANTSURPLUS		3,600
<u>MIN:</u> Voer geproduseer	1,100	
Rente op kapitaal en		
waardevermindering	<u>2,000</u>	<u>3,100</u>
		<u>R500</u>

BRON: EIE WAARNEMING.

TABEL NR. 42

DIE RENTABILITEIT OF PLASE MET

TUSSEN 25 - 50 KOEIE

1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

WITWATERSRAND-GEBIED

PRODUSENT	RENTEKOERS OF BELEGGING
Fochville nr. 1 ...	1.06%
Greylingstad nr. 4 ...	4.61%
Kliprivier nr. 5 ...	20.34%
Koppies nr. 4 ...	30.39%
Ventersdorp nr. 4 ...	8.38%

BRON: EIE WAARNEMING.

DIE RENTABILITEIT OP PLASE METTUSSEN 50 - 75 KOEIE1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968WITWATERSRAND-GEBIED

PRODUSENT		RENTEKOERS OP BELEGGING
Devon	nr. 2 ...	14.08%
Fochville	nr. 2....	9.53%
Greylingstad	nr. 5 ...	12.69%
Heilbron	nr. 2 ...	7.43%
Heilbron	nr. 4 ...	(1.95%)
Heilbron	nr. 5 ...	4.54%
Heilbron	nr. 6 ...	4.56%
Heilbron	nr. 9 ...	(10.56%)
Kliprivier	nr. 4 ...	2.04%
Koppies	nr. 1 ...	(5.00%)
Koppies	nr. 2 ...	38.05%
Koppies	nr. 3 ...	12.54%
Standerton	nr. 12 ..	(4.76%)
Standerton	nr. 13 ..	8.15%
Ventersdorp	nr. 2 ...	(0.12%)
Volksrust	nr. 1 ...	26.65%
Volksrust	nr. 2 ...	(14.05%)

() - DUI OP 'N VERLIES

BRON: EIE WAARNEMING.

DIE RENTABILITEIT OP PLASE METTUSSEN 75 - 100 KOEIE1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968WITWATERSRAND-GEBIED

PRODUSENT		RENTEKOERS OP BELEGGING
Devon	nr. 8 ...	(0.69%)
Greylingstad	nr. 6 ...	9.26%
Heilbron	nr. 8 ...	6.74%
Heilbron	nr. 10 ..	9.78%
Koppies	nr. 5 ...	9.89%
Koppies	nr. 6 ...	15.11%
Standerton	nr. 10 ..	6.23%
Standerton	nr. 11 ..	16.17%
Ventersdorp	nr. 3 ...	(6.25%)
Ventersdorp	nr. 6 ...	(3.17%)
Volksrust	nr. 4 ...	9.13%

() - DUI OP 'N VERLIES.

BRON: EIE WAARNEMING.

DIE RENTABILITEIT OP PLASE MET

TUSSEN 100 - 125 KOEIE

1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

WITWATERSRAND-GEBIED

PRODUSENT		RENTEKOERS OP BELEGGING
Devon	nr. 6 ...	(11.78%)
Greylingstad	nr. 3 ...	11.70%
Greylingstad	nr. 7 ...	11.73%
Greylingstad	nr. 9 ...	(6.91%)
Kliprivier	nr. 1 ...	(5.04%)
Kliprivier	nr. 3 ...	(1.71%)
Standerton	nr. 4 ...	20.39%
Standerton	nr. 5 ...	(7.71%)
Standerton	nr. 9 ...	(24.60%)
Standerton	nr. 15 ..	(7.77%)

() - DUI OP 'N VERLIES.

BRON: EIE WAARNEMING.

DIE RENTABILITEIT OP PLASE MET

TUSSEN 125 - 150 KOEIE

1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

WITWATERSRAND-GEBIED

PRODUSENT		RENTEKOERS OP BELEGGING
Devon	nr. 3 ...	0.42%
Greylingstad	nr. 10 ..	5.92%
Heilbron	nr. 1 ...	3.05%
Heilbron	nr. 7 ...	7.32%
Kliprivier	nr. 2 ...	8.77%
Standerton	nr. 6 ...	(7.71%)
Standerton	nr. 8 ...	19.24%
Ventersdorp	nr. 5 ...	(7.47%)

() - DUI OP 'N VERLIES.

BRON: EIE WAARNEMING.

TABEL NR. 47

DIE RENTABILITEIT OP PLASE MET

TUSSEN 150 - 175 KOEIE

1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

WITWATERSRAND-GEBIED

PRODUSENT		RENTEKOERS OP BELEGGING
Devon	nr. 7 ...	10.04%
Heilbron	nr. 3 ...	2.45%
Standerton	nr. 14 ..	12.18%

BRON: EIE WAARNEMING.

TABEL NR. 48

DIE RENTABILITEIT OP PLASE MET

TUSSEN 175 - 200 KOEIE

1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968

WITWATERSRAND-GEBIED

PRODUSENT		RENTEKOERS OP BELEGGING
Devon	nr. 5 ...	3.32%
Standerton	nr. 2 ...	17.23%
Standerton	nr. 3 ...	13.71%

BRON: EIE WAARNEMING.

SAMEVATTING VAN RENTABILITEIT1 MAART 1967 TOT 29 FEBRUARIE 1968WITWATERSRAND-GEBIED

AANTAL KOEIE	GEMIDDELDE RENTEKOERS OP KAPITAALBELEGGING
25 - 50	13.6%
50 - 75	4.0%
75 - 100	6.7%
100 - 125	4.1%
125 - 150	2.9%
150 - 175	7.4%
175 - 200	12.2%
200 - 225	3.12%

BRON: EIE WAARNEMING.

SUMMARY OF AVERAGE COSTS AND RETURNS IN MILK PRODUCTION FOR 50 DAIRY HERDS PRODUCING FRESH MILK FOR THE WITWATERSRAND 1939 - 1940.

TABEL NR. 50

	Costs and Returns		
	Per farm	Per Cent	Per gallon
	£		pence
<u>Costs</u>			
Concentrates	689	32.8	4.50
Purchased roughages	81	3.8	0.53
Other feed, produced on farm.	350	16.7	2.28
TOTAL FEED	1,120	53.3	7.31
European labour	66	3.1	0.42
Native labour	173	8.2	1.13
Use of farm improvements	155	7.4	1.02
Interest on dairy livestock	106	5.1	0.69
Milk transport	105	5.0	0.68
Use of equipment	87	4.1	0.57
Grazing charges	80	3.8	0.53
Fuel	53	2.5	0.35
Motor car	41	2.0	0.27
Miscellaneous	115	5.5	0.75
TOTAL COSTS	2,101	100.0	13.72
<u>Returns</u>			
Manure recovered	44	1.9	0.26
Net appreciation on dairy stock	40	2.2	0.29
Other	12	0.6	0.08
Herd produced milk (net returns)	1,963	95.3	12.81
TOTAL RETURNS	2,059	100.0	13.44
NET COST OF MILK PRODUCED	2,005		13.09
NET LOSS	42		0.28

BRON: BEHRMAN, H.I. (Op. cit. p.63)

COST OF PRODUCTION OF FRESH MILK AVERAGE PER HERD,
PER COW AND PER GALLON - NATAL FRESH MILK AREA,

1947 - 1948

TABEL NR. 51.

Item	Cost of production of fresh milk			
	Per herd	Per cow	Per ⁽¹⁾ gallon	Per cent
	£	£	pence	%
Farm produced feed	935.6	14.5	9.02	38.5
Feed bought:				
(a) Hay	70.5	1.1	0.68	2.9
(b) Concentrates	268.2	4.1	2.59	11.0
Labour costs:				
(a) European	33.1	0.5	0.32	1.4
(b) Non-European	199.3	3.1	1.92	8.2
Machinery:				
(a) Implements	68.4	1.1	0.66	2.8
(b) Lorry	59.5	0.9	0.57	2.5
(c) Motor car	36.9	0.6	0.36	1.5
(d) Tractor	28.3	0.4	0.27	1.2
(e) Other	41.6	0.6	0.40	1.7
Improvement costs	140.9	2.2	1.36	5.8
Transport costs				
(a) Train	121.6	1.9	1.17	5.0
(b) Lorry hired	58.6	0.9	0.57	2.4
(c) Trolley	5.6	0.1	0.05	0.2
Interest on dairy herd	151.0	2.3	1.46	6.2
Interest on veld	88.5	1.4	0.85	3.6
Other costs	123.4	1.9	1.19	5.1
TOTAL GROSS COST⁽²⁾	2,431.0	37.6	23.44	100.0

(1) Calculated on total milk production per farm less milk fed to calves i.e. 27,412 - 2,524 = 24,888 gallons.

(2) In this calculation of cost of production no remuneration to the farmer as entrepreneur was included.

BRON: TOULINSON, F.R. {Op. cit. p.47 (NATAL)}

PRODUKSIËKOSTE VAN VARSMELK, GEMIDDELD PER KUDDE, PER
KOEI EN PER GELLING, WITWATERSRAND VARSMELKSTREEK 1947/48.

TABEL NR. 52

Item	Produksie koste van varsmelk		
	Per kudde	Per koëi	Per gelling ⁽¹⁾
	£	£	Pennies
Plaasvoer	510.0	8.0	3.93
Voer gekoop:			
(a) Hooi	160.4	2.5	1.24
(b) Ander	1,082.0	17.0	8.34
Arbeidskoste:			
(a) Blank	32.8	0.5	0.25
(b) Nie-blank	248.3	3.9	1.91
Masjinerie:			
(a) Implemente	80.8	1.3	0.62
(b) Vragmotor	57.0	0.9	0.44
(c) Motorkar	47.8	0.7	0.37
(d) Trekker	44.3	0.7	0.34
(e) Ander	34.9	0.5	0.27
Verbeteringskoste	183.0	2.9	1.41
Vervoerkoste:			
(a) Trein en vragmotor	172.9	2.7	1.33
(b) Trollie	5.0	0.1	0.04
Rente op suiwelkudde	149.7	2.4	1.16
Rente op weiveld	53.2	0.8	0.41
Netto vee-vermindering.	132.3	2.1	1.02
Ander onkoste	99.0	1.6	0.76
TOTAAL BRUTOKOSTE⁽²⁾	3,093.5	48.6	23.84
Krediete:			
(a) Suivelvee geslag	56.4	0.9	0.43
(b) Waarde van mis	39.9	0.6	0.30
TOTAAL KREDIETE	56.4	0.9	0.43
NETTO PRODUKSIËKOSTE	3,037.1	47.7	23.41

(1) Bereken op totale melkproduksie per plaas min melk aan kalwers d.w.s. 32,385 - 1,246 = 31,139 gelling.

(2) In hierdie bepaling van produksiekoste is geen vergoeding vir die boer as ondernemer ingesluit nie.

BRON: TOMLINSON F.R. op.cit. p.22 (Witwatersrand)

Die winsgewendheid van die suiwelvertakking, gemiddeld per boerdery in die varsmelk- en industriële melkproduserende gebiede van Natal en Oos-Griekwaland, 1947/48 en 1965/66.

	VARSMELKPRODUSENTE				INDUSTRIËLE MELK-PRODUSENTE.	
	1947/48		1965/66		1965/66	
	Bedrag per G.V.E.	Persentasie	Bedrag per G.V.E.	Persentasie	Bedrag per G.V.E.	Persentasie
	R/GVE.	%	R/GVE.	%	R/GVE.	
Plaasgêproduseerde voer	18.70	38.5	38.00	30.3	23.12	27.0
Gekoopte voer en plaasgêproduseerde graan	6.78	13.9	40.01	32.0	27.42	31.9
Rente op weiveld	1.77	3.6	6.47	5.2	7.94	9.2
Arbeidskoste	4.64	9.6	11.40	9.1	8.48	9.9
Gereedskapskoste	4.70	9.7	8.39	6.7	5.83	6.8
Vaste verbeteringe	2.80	5.8	5.27	4.2	4.27	5.0
Rente op suiwelkudde	3.02	6.2	4.40	3.5	4.15	4.8
Ander koste	5.18	12.7	11.27	9.0	4.63	5.4
TOTALE KOSTE	48.59	100.0	125.21	100.0	85.84	100.0
Krediete	6.66	x	11.14	x	16.25	x
Netto produksiekoste	41.93	x	114.07	x	69.59	x
Gellings melk/G.V.E./ jr [‡]	249	x	423.6	x	274.6	x
Koste per gelling melk (sent)	16.84	x	26.93	x	25.34	x
Gemiddelde prys/gell. melk (sent)	16.21	x	28.40	x	20.89	x

[‡]Met uitsondering van melk aan kalwers.

BRON: AFDELING LANDBOUPRODUKSIE-EKONOMIE van Departement van Landbou-Ekonomie en Bemaking - Die ekonomie van varsmelkboerdery in Natal en Griekwaland-Cos 1965/1966.

PRODUKSIKOSTE VAN VARSMELK VIR DIE WES-KAAP 1967.

TABEL NR. 54.

	Gemiddelde vir die streek			
	Totaal	Per G.V.E.	Per Gelling	
Totale G.V.E.	217			
Totale gellings per jaar	143,626	662	x	x
	R	R	sent	%
<u>Vaste koste:</u>				
Vaste verbeterings	784	3.61	.55	2
Gereedskap	1,564	7.21	1.09	4
Diverse koste ¹⁾	562	2.59	.39	1
Bantoe-arbeid	3,865	17.81	2.69	10
Blanke-arbeid	743	3.42	.52	2
Totaal	7,518	34.64	5.24	19
<u>Veranderlike koste:</u>				
Gekoopte voer	20,123	92.73	14.01	50
Plaasvoer	7,226	33.30	5.03	18
Totaal ²⁾ gevoer	27,349	126.03	19.04	68
Ander ²⁾	2,267	10.45	1.58	6
Totaal	29,616	136.48	20.62	74
Totale koste	37,134	171.12	25.86	93
Rente ³⁾	2,919	13.45	2.03	7
Totale koste plus rente	40,053	184.57	27.89	100
<u>Minus Krediete:</u>				
Kapitaalinkomste ⁴⁾	4,229	19.49	2.94	
Mis	1,998	9.21	1.39	
Totale krediete	6,227	28.70	4.33	
Netto produksiekoste -				
Rente uitgesluit	30,907	142.42	21.53	
Rente ingesluit	33,826	155.87	23.56	
Bruto inkomste uit melk	43,011	198.21	29.94	
Bruto inkomste uit suiwel	49,238	226.90		
Netto Boerderyinkomste	12,104	55.79		
Ondernemersloon	9,185	42.34		

- 1) Telefoon, assuransie, afdelingsraadbelasting en elektrisiteit.
- 2) Veearts- en medisynkoste, melksalf, ontsmettings-middels en vervoerkoste.
- 3) Bereken teen 5 persent per jaar op alle kapitaallitems.
- 4) (Eindwaarde plus verkope plus geslag) - (Beginwaarde plus aankope plus huide)

BRON: DEPARTEMENT VAN LANDBOU-EKONOMIE EN BEMARKING -
Die produksiekoste van varsmelk vir die Wes-Kaap
1967 - Bylae 2.

MAANDSTATE VAN DIE MELKRAAD

JULIE 1962 TOT FEBRUARIE 1969.

INHOUDSOPGAVE.

<u>NUMMER.</u>	<u>BLADSY</u>
MM 1	A267
MM 2	A268
MM 3	A269
MM 4	A270
MM 5	A271
MM 6	A272
MM 7	A273
MM 8	A274
MM 9	A275
MM 10	A276
MM 11	A277
MM 12	A278
MM 13	A279
MM 14	A280
MM 15	A281
MM 16	A282
MM 17	A283
MM 18	A284
MM 19	A285
MM 20	A286
MM 21	A287

BESONDERHEDE VAN PRODUKSIE EN VERKOPE - WITWATERSRAND-GEBIED.

DETAILS OF PRODUCTION AND SALES - WITWATERSRAND AREA.

MM 1

	Julie July 1962	Aug. 1962	Sept. 1962	Okt./ Oct. 1962
1. Gemiddelde eenheids- prys/Average unit price:	26.40	26.531	26.418	25.800
2. Gemiddelde daaglik- se produksie(gel.) Average daily produc- tion:	102,954	105,964	107,776	110,714
3.(a) Gemiddelde daag- likse volprys ver- kope (gells.)/ Average daily full price sales (gals.)	95,518	98,875	99,912	97,709
(b) Produsent-distri- bueerders poolvrye toekening(gells)/ Producer-distrib- utors' pool free allocation:(gals.)	-	-	-	-
4. Gemiddelde daaglik- se surplus (gells.)/ Average daily surplus (gals.)	7,436	7,089	7,864	13,005
5. Surplus: Netto op- brengs/Net. yield:	15.82c	16.39c	15.875c	14,867c
Persentasie van pro- duksie/ Percentage of produc- tion:	7.22%	6.69%	7.30%	11.75%

BRON: MELKRAAD -- BESONDERHEDE VAN PRODUKSIE EN VERKOPE --
OKTOBER, 1962.

BESONDERHEDE VAN PRODUKSIE EN VERKOPE - WITWATERSRAND-GEBIED.DETAILS OF PRODUCTION AND SALES - WITWATERSRAND AREA.

MM 2

	Nov. 1962	Des./ Dec. 1962.	Jan. 1963	Feb. 1963
1. Gemiddelde eenheids- prys/Average unit price:	25.308	24.056	24.575	25.825
2. Gemiddelde daaglik- se produksie(gells) Average daily pro- duction (gals.):	115,934	117,385	115,510	110,538
3.(a) Gemiddelde daag- likse volprys ver- kope(gells.)/Ave- rage daily full- price sales(gals.)	99,192	86,688	87,405	93,035
(b) Produsent-distri- bueerder peelvrye toekenning(gells.) Producer/distribu- tors' pool free allocation (gals.):	-	5,784	5,908	5,895
4. Gemiddelde daaglikse surplus (gells.)/ Average daily surplus (gals.):	16,742	24,913	22,197	11,608
5. Surplus: Netto op- brengs/Net yield:	13.799c	12.966c	14.04c	14.40c
Persentasie van pro- duksie/ Percentage of produc- tion.	14.44%	21.22%	19.22%	10.50%

BRON: MELKRAAD-- BESONDERHEDE VAN PRODUKSIE EN VERKOPE -
FEBRUARIE 1963

BESONDERHEDE VAN PRODUKSIE EN VERKOPE - WITWATERSRAND-GEBIED.

DETAILS OF PRODUCTION AND SALES - WITWATERSRAND AREA.

MM 3

	Maart/ March 1963.	April 1963	Mei/ May 1963	Junie/ June 1963
1. Gemiddelde eenheids- prys/Average unit price:	27.058	27.048	26.806	26.543
2. Gemiddelde daaglik- se produksie (gells) Average daily pro- duction (gals.)	103,010	98,319	98,329	101,746
3.(a) Gemiddelde daag- likse volprys ver- kope(gells.)Ave- rage daily full- price sales (gals)	94,665	91,815	90,349	90,409
(b) Produsent-distrib- uerders poelvrye toekemning(gells.)/ Producer-distrib- utors' pool free allocation (gals.)	6,203	4,824	4,349	3,980
4. Gemiddelde daaglikse surplus (gells.)/ Average daily surplus (gals.):	2,142	1,680	3,631	7,357
5. Surplus: Netto op- brengs/ Net yield.	18.59c	16.47c	17.16c	17.86c
Perzentasie van pro- duksie/ Percentage of produc- tion:	2.08%	1.80%	3.69%	7.23%

BRON: MELKRAAD - BESONDERHEDE VAN PRODUKSIE EN VERKOPE -
JUNIE 1963.

BESONDERHEDE VAN PRODUKSIE EN VERKOPE - WITWATERSRAND-GEBIED
 DETAILS OF PRODUCTION AND SALES - WITWATERSRAND AREA.

MM 4

	Julie/ July 1963	Aug. 1963	Sept. 1963.
1. Gemiddelde eenheidsprys/ Average unit price:	25.9726c	25.8598c	25.6704c
2. Gemiddelde daaglikse produksie (gell.)/ Average daily production:	105,739	110,284	116,414
3.(a) Gemiddelde daaglikse volprys verkope/ Average daily full- price sales:	87,276	91,746	94,392
(b) Producent-distribueer- ders poolvrye toeken- ning (gell.)/Producer- distributors' pool- free allocation(gals.):	5,005	4,202	4,326
4. Gemiddelde daaglikse sur- plus(gell.)/Average daily surplus (gals.):	13,458	14,336	17,660
5. Surplus: Netto opbrengs/ Nett yield:	17.74c	16.87c	17.16c
Prosentasie van produksie/ Percentage of production:	12.73%	13.00%	15.17%

PRITORIA.

5 Oktober 1963.

15th October, 1963.

BRON: RIEKSTRAAD -- BESONDERHEDE VAN PRODUKSIE EN VERKOPE --
 SEPTEMBER 1963.

BESONDERHEDE VAN PRODUKSIE EN VERKOPE - WITWATERSRAND-GEBIED
 DETAILS OF PRODUCTION AND SALES - WITWATERSRAND AREA.

MM 5

	Okt./ Oct. 1963	Nov. 1963	Des./ Dec. 1963.
1. Gemiddelde eenheidsprys/ Average unit price:	25.4558c	24.5880c	23.8503c
2. Gemiddelde daaglikse produksie (gell.)/ Average daily produc- tion (gals.):	119,167	126,456	130,494
3.(a) Gemiddelde daaglikse volprys verkope/ Average daily full- price sales:	95,545	94,626	89,582
(b) Produsent-distribu- cerders poelvrye toekenning (gell.)/ Producer-distributors' poolfree allocation (gals.):	4,245	4,697	4,324
4. Gemiddelde daaglikse surplus (gell.)/ Average daily surplus (gals.):	19,377	27,133	36,588
5. Surplus: Netto opbrengs/ Nett yield:	16.61c	15.25c	15.45c
Persentasie van produksie/ Percentage of production:	16.26%	21.46%	28.04%

Pretoria

15 Januarie 1964.

15th January, 1964.

BRON: MELKRAAD - BESONDERHEDE VAN PRODUKSIE EN VERKOOP.
 DESEMBER 1963.

BESONDERHEDE VAN PRODUKSIE EN VERKOPE - NUTWATERSRAND-GEBIED.
DETAILS OF PRODUCTION AND SALES - NUTWATERSRAND AREA.

MM 6

	Jan. 1964	Feb. 1964	Maart/ March 1964
1. Gemiddelde eenheidsprys/ Average unit price:	24.7195c	25.3110c	26.5710c
2. Gemiddelde daaglikse produksie (gall.)/ Average daily production (galls.):	123,109	121,023	109,859
3.(a) Gemiddelde daaglikse volprys verkope/ Average daily full-price sales:	92,043	97,758	99,727
(b) Producent-distribuerders poolprys toekenning (gall.)/ Producer-distributors' poolfree allocation (galls.):	4,439	3,632	4,381
4. Gemiddelde daaglikse surplus (galls.)/ Average daily surplus (galls.):	26,627	19,633	5,751
5. Surplus - Netto opbrangs/ Nett yield:	16.12c	15.66c	14.77c
Prosentasie van produksie/ Percentage of production:	21.65%	16.22%	5.23%

As gevolg van verkeerde opgaves uit van industriële fabriek vir Januarie 1964 ontvang was, was 'n bedrag van R2,562.14 nie in die poolrekening in berekening gebring nie. Die bedrag word hierdie maand (Maart) in berekening gebring./Due to incorrect returns submitted by industrial factories for January, 1964, an amount of R2,562.14 was not taken into account. This amount is brought into account this month (March, 1964).

PRETORIA
15 April 1964
15th April, 1964.

BROK: MELKRAAD - BESONDERHEDE VAN PRODUKSIE EN VERKOOP.
MAART 1964.

A272

BESONDERHEDE VAN PRODUKSIE EN VERKOPE - WITWATERSRAND-GEBIED.
 DETAILS OF PRODUCTION AND SALES - WITWATERSRAND AREA.

MM 7

	April 1964.	Mei/ May 1964	Junie/ June 1964	Julie/ July 1964.
1. Gemiddelde eenheids- prys/Average unit price:	27.1043c	27.1857c	29.2109c	28.5848c
2. Gemiddelde daaglikse produksie (Gell.)/ Average daily pro- duction (Gals.):	103,054	101,471	106,179	112,709
3(a) Gemiddelde daaglik- se volprys verkope/ Average daily full- price sales:	97,406	96,727	94,648	93,566
(b) Produsent-distribu- eerders poelvrye toekenning (Gell.)/ Producer-distribu- tors' poolfree allo- cation (gals.):	4,198	4,051	3,898	4,019
4. African school-feeding: Sales/Verkope:		582	859	577
5. Gemiddelde daaglikse surplus (gell.)/ Average daily surplus (gals.):	1,450	111	6,774	14,547
6. Surplus -Netto opbrengs/ Nett yield:	17.33c	17.02c	19.45c	19.86c
Persentasie van produk- sie/Percentage of pro- duction:	1.41%	.68%	7.19%	13.42%

PRETORIA

15 Augustus 1964.

15th August, 1964.

BRON: MELKRAAD - BESONDERHEDE VAN PRODUKSIE EN VERKOPE -
 JULIE 1964.

A273

BESONDERHEDE VAN PRODUKSIE EN VERKOPE - WITWATERSRAND-GEBIED.
 DETAILS OF PRODUCTION AND SALES - WITWATERSRAND AREA.

MM 8

	Aug. 1964	Sept. 1964	Okt./ Oct. 1964
1. Gemiddelde eenheidsprys/ Average unit price:	28.3545c	28.0289c	27.8287c
2. Gemiddelde daaglikse produksie (Gellings)/ Average daily produc- tion(gallons):	118,488	124,264	126,982
3(a) Gemiddelde daaglikse volprys verkope/ Average daily full- price sales:	96,272	97,644	99,028
(b) Produsent-distribueer- ders poolvrye toeken- ning(Gell.)/Producer- distributors' pool- free allocation (gals):	3,920	3,793	3,927
4. African school-feeding: Sales/Verkope:	1,020	973	958
5. Gemiddelde daaglikse surplus (gellings)/ Average daily surplus (gals):	17,276	21,854	23,069
6. Surplus -- Netto opbrengs/ Nett yield:	19.67c	19.59c	18.81c
Persentasie van produksie/ Percentage of production:	15.44%	18.37%	18.92%

PRETORIA

15 November 1964

15th November, 1964.

BRON: MELKRAAD - BESONDERHEDE VAN PRODUKSIE EN VERKOPE -
 OKTOBER 1964.

A274

BESONDERHEDE VAN PRODUKSIE EN VERKOPE - WITWATERSRAND - GEBIED.
 DETAILS OF PRODUCTION AND SALES - WITWATERSRAND AREA.

MM 9

	Nov. 1964	Des./ Dec. 1964	Jan. 1965	Febr. 1965	Maart/ March 1965
1. Gemiddelde eenheidsprys/Average unit price:	25.0356c	23.9814c	24.4397c	27.0626c	31.6107c
2. Gemiddelde daaglikse produksie (gell.)/Average daily production (gals.):	139,105	152,630	148,939	138,926	125,825
3.(a) Gemiddelde daaglikse volprys verkope/Average daily full-price sales:	101,285	103,937	105,889	111,954	115,181
(b) Produsent-distribueerders poelvrye toekenning(gell.)/Producer-distributors' poolfree allocation (gals.)	4,012	4,288	4,409	3,781	4,035
4. African school-feeding: Sales/Verkope:	945	651	774	1,128	1,105
5. Gemiddelde daaglikse surplus (gell.)/Average daily surplus (gals.):	32,863	43,754	37,867	22,063	5,504
6. Surplus -Netto opbrengs/Nett yield:	15.85c	14.30c	14.40c	16.12c	18.47c
Persentasie van produksie/Percentage of production:	24.30%	29.09%	25.94%	16.69%	5.25%

PRETORIA

15 April 1965

15th April 1965.

BRON: MELKRAAD - BESONDERHEDE VAN PRODUKSIE EN VERKOPE-
 MAART 1965.

A275

BESONDERHEDE VAN PRODUKSIE EN VERKOPE -WITWATERSRAND -GEBIED.
 DETAILS OF PRODUCTION AND SALES- WITWATERSRAND AREA.

MM 10

	April 1965	Mei/ May 1965	Junie/ June 1965.
1.(a) Gemiddelde eenheids- prys/Average unit price:	30.0266c	29.8954c	29.4162c
(b) Spesiale subsidie uit stabilisasiefonds/ Special subsidy from stabilisation fund:	1.5000c	1.5000c	1.5000c
(c) Winterpremie/Winter premium:	2.2227c	2.2334c	2.1725c
TOTAAL/TOTAL:	33.7493c	33.6288c	33.0887c
2. Gemiddelde daaglikse produksie (gellings)/ Average daily production ¹ (gals.)	116,093	118,606	123,290
3.(a) Gemiddelde daaglikse volprys verkope/ Average daily full- price sales:	111.407	112.736	111.561
(b) Produsent-distribueer- ders poelvrre toeken- ning (gell.)/Producer- distributors' pool free allocation(gals.):	3,572	3,839	3,928
4. African school-feeding: Sales/Verkope:	66	72	273
5. Gemiddelde daaglikse sur- plus (gell.)/Average dai- ly surplus (gals.):	1,048	1.959	7,528
6. Surplus-Netto opbrengs/ Nett yield:	20.59c	16.22c	17.66c
7. Persentasie van produksie/ Percentage of production:	.96%	1.71%	6.11%

PRETORIA

15 Julie 1965

15th July, 1965.

BRON: MELKRAAD - BESONDERHEDE VAN PRODUKSIE EN VERKOPE-
 JUNIE 1965.

A276

BESONDERHEDE VAN PRODUKSIE EN VERKOPE - WITWATERSRAND-GEBIED.
 DETAILS OF PRODUCTION AND SALES - WITWATERSRAND AREA.

MM 11

	Julie July 1965	Augustus August 1965
1.(a) Gemiddelde eenheidsprys/ Average unit price:	30.2167c	30.0012c
2. Gemiddelde daaglikse produksie (gellings)/Average daily pro- duction (gallons):	129,459	135,098
3(a) Gemiddelde daaglikse volprys verkope/Average daily full- price sales:	109,495	112,539
(b) Produsent-distribueorders poelvrye toekenning/ Producer-distributors' poolfree allocation:	3,648	3,828
4. African School-feeding: Sales/Verkope:	285	341
5.(a) Gemiddelde daaglikse sur- plus/Average daily surplus:	16,031	18,390
(b) Surplus: Netto opbrengs/ Nett yield:	17,93c	17.35c
(c) Persentasie van produksie/ Percentage of production:	12.38%	13.86%

PRETORIA

15 Oktober 1965
 15th October, 1965.

BRON: MELKRAAD - BESONDERHEDE VAN PRODUKSIE EN VERKOPE-
 AUGUSTUS 1965.

A277

BESONDERHEDE VAN PRODUKSIE EN VERKOPE - WITWATERSRAND-GEBIED.
 DETAILS OF PRODUCTION AND SALES - WITWATERSRAND AREA.

MM 12

	Sept. 1965	Okt/ Oct. 1965	Nov. 1965	Des./ Dec. 1965	Jan. 1966
1. Gemiddelde eenheidsprys:/Average unit price:	29.7778c	28.0049c	26.9820c	26.1076c	26.6156c
2. Gemiddelde daaglikse produksie (Gell.)/Average daily production (Gals.):	138,719	136,469	139,316	143,499	140,430
3.(a) Gemiddelde daaglikse volprys verkope/Average daily fullprice sales:	113,396	112,835	115,575	108,063	110,940
(b) Produsent-distribueerders poelvrre toekerning:/Producer-distributors' poolfree allocation:	3,673	3,755	3,179	3,179	3,728
4. African School-feeding: Sales/verkope:	959	906	758	529	502
5(a) Gemiddelde daaglikse surplus/Average daily surplus:	20,691	18,973	19,031	31,728	25,260
(b) [‡] Surplus:Netto opbrengs/Nett yield:	17.20c	17.64c	21.78c	21.96c	21.95c
(c) Persentasie van produksie/Percentage of production:	15.61%	14.57%	13.66%	22.48%	18.35%

[‡]Voordat heffings in berekening gebring is./Levies not included.

PRETORIA.

15 Februarie 1966

15th February, 1966.

BRON: MELKRAAD - BESONDERHEDE VAN PRODUKSIE EN VERKOPE-
 JANUARIE 1966.

BESONDERHEDE VAN PRODUKSIE EN VERKOPE - WITWATERSRAND-GEBIED.
 DETAILS OF PRODUCTION AND SALES - WITWATERSRAND AREA.

MM 13

	Feb. 1966	Mrt/ Mch. 1966	Apr. 1966	Mei/ May 1966	Junie June 1966
1.a. Gemiddelde eenheidsprys/Average unit price:	28.2652c	30.1937c	31.0052c	31.4778c	32.5794c
b. Spesiale subsidie vir stabilisasiefonds/Special subsidy for stabilisation fund:	-	-	-	-	-
c. Winterpremie/Winter premium:	-	3.1612c	3.5542c	3.6440c	3.4459c
TOTAAL/TOTAL:	28.2652c	33.3549c	34.5594c	35.1218c	36.0253c
2. Gemiddelde daaglikse produksie (Gell.)/Average daily production (Gals.):	146,502	140,674	121,856	119,259	125,701
3. Gemiddelde daaglikse volprys verkope/Average daily full-price sales:	112,827	119,316	112,007	113,785	111,956
4. Produsent-distribueerders poelvrystoekening/Producer-distributors' pool-free allocations:	3,314	3,074	3,424	3,425	3,351
5.(a) African School-feeding: Sales/Verkope:	331	188	96	97	59
(b) Gemiddelde daaglikse surplus/Average daily surplus:	30,030	18,096	6,329	1,952	10,335
(c) * Surplus: Netto ophrongs/Nett yield:	22.17c	22.22c	21.84c	25.90c	22.79c
(d) Persentasie van produksie/Percentage of production	20.50%	12.86%	5.27%	1.72%	8.27%

* Voor aftrekking van heffings/Before deduction of levies.

PRETORIA

15 Julie 1966

15th July, 1966.

BRON: MELKRAAD - BESONDERHEDE VAN PRODUKSIE EN VERKOPE -
 JUNIE 1966.

A279

BESONDERHEDE VAN PRODUKSIE EN VERKOPE - WITWATERSRAND-GEBIED.
 DETAILS OF PRODUCTION AND SALES - WITWATERSRAND AREA.

MM 14

	Julie/ July. 1966	Aug. 1966	Sept. 1966	Okt/ Oct. 1966
1. Gemiddelde eenheids- prys/Average Unit price:	31.6376c	31.6399c	31.5629c	29.5199c
2. Gemiddelde daaglikse produksie (Gell.)/ Average daily produc- tion (Gals.):	135,451	139,703	141,480	142,372
3. Gemiddelde daaglikse volprys verkope/ Average daily full- price sales:	109,530	113,839	114,280	115,485
4. Produsent-distribu- eerders poelvrye toekenning/Producer- distributors' pool- free allocation:	3,104	3,099	3,186	3,063
5(a) African School Feeding: Sales/ Verkope:	29	17	-	-
(b) Gemiddelde daag- likse surplus/ Average daily surplus:	22,788	22,748	24,013	23,824
(c) [≠] Surplus: Netto opbrongs/Nett yield:	23.42c	23.04c	23.07c	22.64c
(d) Persentasie van produksie/Percen- tage of production	16.85%	16.30%	16.97%	16.73%

[≠] Voor aftrekking van heffings/Before deduction of levies.

2c van die heffing word teruggehou vir betaling van winterpremie/
 2c of the levy are retained for payment of a winter premium.

PRETORIA

15 November 1966

15th November, 1966

BRON: MELKRAAD - BESONDERHEDE VAN PRODUKSIE EN VERKOPE -
 OKTOBER 1966.

A280

BESONDERHEDE VAN PRODUKSIE EN VERKOPE - WITWATERSRAND-GEBIED.
 DETAILS OF PRODUCTION AND SALES - WITWATERSRAND AREA.

MM 15

	Nov. 1966	Des/ Dec. 1966	Jan. 1967
1. Gemiddelde eenheidsprys/ Average Unit Price:	27.8309c	25.7147c	25.3163c
2. Gemiddelde daaglikse produksie (Gell.)/Average daily production(Gals.):	155,315	164,049	165,751
3. Gemiddelde daaglikse volprys verkope/Average daily fullprice sales:	117,508	107,971	109,944
4. Produsent-distribueerders poel-vrye toekenning/ Producer-distributors' poolfree allocation:	3,307	3,183	3,122
5(a) Gemiddelde daaglikse surplus/Average daily surplus:	34,500	52,895	52,685
(b) African School Feeding: Sales/Verkope:	-	-	-
(c) [≠] Surplus: Netto opbrengs/ Nett Yield:	22.60c	19.94c	18.49c
(d) Persentasie van produksie/Percentage of production:	22.21%	32.24%	31.79%

[≠] Voor aftrekking van heffings/ Before deduction of levies.

3c van die heffing word teruggehou vir betaling van 'n winterpremie/
 3c of the levy are retained for payment of a winter premium.

PRETORIA

15 Februarie 1967

15th February, 1967

BRON: MELKRAAD - BESONDERHEDE VAN PRODUKSIE EN VERKOPE -
 JANUARIE 1967.

BESONDERHEDE VAN PRODUKSIE EN VERKOPE - WITWATERSRAND-GEBIED
DETAILS OF PRODUCTION AND SALES - WITWATERSRAND AREA

MM 16

	Feb. 1967	Maart/ March 1967	April 1967	Mei/ May 1967	Junie/ June 1967
1.a. Gemiddelde eenheidsprys/Average Unit Price:	28.5690	31.3063c	32.5337c	32.9894c	33.1477c
b. Winterpremie/Winter premium:	-	3.4975c	3.8405c	3.9767c	3.9922c
TOTAAL/TOTAL:	28.5690c	34.8038c	36.3742c	36.9661c	37.1399c
2. Gemiddelde daaglikse produksie (Gell)/Average daily production (Gals.):	154,624	138,658	126,539	122,516	122,053
3. Gemiddelde daaglikse volprys verkope/Average daily full-price sales:	112,708	113,923	113,640	113,866	114,627
4. Produsent-distribueerders poelvrye toekenning/Producer-distributors' pool free allocation:	3,110	2,947	2,832	2,865	2,801
5a. Gemiddelde daaglikse surplus/Average daily surplus:	38,806	21,789	10,067	5,785	4,625
b. African School Feeding: Sales/Verkope:	-	-	-	-	-
c. [≡] Surplus: Netto opbrengs/Nett Yield:	19.06c	20.51c	21.70c	22.17c	23.14c
d. Persentasie van produksie/Percentage of production:	25.10%	15.71%	7.96%	4.72%	3.79%

[≡] Voor aftrekking van heffings/Before deduction of levies.

PRETORIA
15 Julie 1967
15th July, 1967

BRON: MELKRAAD - BESONDERHEDE VAN PRODUKSIE EN VERKOPE -
JUNIE 1967.

BESONDERHEDE VAN PRODUKSIE EN VERKOPE - WITWATERSRAND-GEBIED

DETAILS OF PRODUCTION AND SALES - WITWATERSRAND AREA.

MM 17

	JULIE/ JULY 1967	AUG/ AUG 1967	SEPT/ SEPT 1967
1.(a) Gemiddelde eenheidsprys/ Average unit price:	32.3304c	32.2546c	31.7126c
2. Gemiddelde daaglikse produksie(Gell.)/ Average daily produc- tion (Cals.):	129,501	134,940	143,026
3. Gemiddelde daaglikse volprysverkope/Average daily full price sales:	113,181	117,628	119,202
4. Producent-distribuer- ders poelvrye toekenning/ Producer-distributors' pool free allocation:	2,697	2,551	2,623
5.(a) Gemiddelde daaglikse surplus/ Average daily surplus:	13,623	14,761	21,201
(b) = Surplus: Netto op- brengs/ Nett yield:	22.98c	22.73c	22.30c
(c) Persentasie van pro- duksie/Percentage of production:	10.52%	10.94%	14.82%

* Voor aftrekking van heffings/Before deduction of levies.

PRETORIA

15 Oktober 1967.

15th October, 1967.

BRON: MELKRAAD - BESONDERHEDE VAN PRODUKSIE EN VERKOPE-
SEPTEMBER 1967.

BESONDERHEDE VAN PRODUKSIE EN VERKOPE - WITWATERSRAND-GEBIED

DETAILS OF PRODUCTION AND SALES - WITWATERSRAND AREA.

MM 18

	OKT/ OCT 1967	NOV 1967	DES/ DEC 1967	JAN 1968	FEB 1968
1(a) Gemiddelde eenheidsprys/Average unit price:	29.0963c	25.4925c	23.8845c	25.9461c	29.5298c
(b) Winterpremie/Winter premium:	-	-	-	-	-
TOTAAL/TOTAL:	29.0963c	25.4925c	23.8845c	25.9461c	29.5298c
2. Gemiddelde daaglikse produksie/Average daily production:	149,059	167,772	172,631	161,720	152,728
3(a) Gemiddelde daaglikse volprys verkope/Average daily sales	120,911	119,622	111,074	117,372	121,796
(b) Produsent-distribueerders poelvrre toekenning/Producer-distributors' pool free allocation:	2,595	2,647	2,504	2,579	2,592
4(a) Gemiddelde daaglikse surplus/Average daily surplus:	25,553	45,503	59,053	41,769	28,340
(b) *Surplus:Netto opbrengs/Nett yield	20.45c	16.63c	15.74c	17.45c	19.06c
(c) Persentasie van produksie/Persentage of production:	17.14%	27.12%	34.21%	25.83%	18.56%

* Voor aftrekking van heffings/Before deduction of levies.

PRETORIA
15 Maart 1968
15th March, 1968

Een sent van die heffing word teruggehou vir betaling van n winterpremie/ One cent of the levy is retained for payment of a winter premium.

BRON: MELKRAAD - BESONDERHEDE VAN PRODUKSIE EN VERKOPE
FEBRUARIE 1968.

BESONDERHEDE VAN PRODUKSIE EN VERKOPE - WITWATERSRAND-GEBIED

DEATILS OF PRODUCTION AND SALES - WITWATERSRAND AREA.

MM 19

	Mrt/ MARCH 1968	APRIL 1968	MEI/ MAY 1968	JUNIE/ JUNE 1968	JULIE/ JULY 1968
1.(a) Gemiddelde eenheidsprys/ Average unit price:	31.1655c	31.2575c	31.8552c	31.6916c	30.5027c
(b) Winterpremie/ Winter premium:	3.4154c	3.5661c	3.6692c	3.5705c	
TOTAAL/TOTAL:	34.5809c	34.8236c	35.5244c	35.2621c	30.5027c
2. Gemiddelde daaglikse produksie/ Average daily production:	146,819	140,834	136,998	140,525	152,390
3.(a) Gemiddelde daaglikse volprys-verkope/ Average daily full price sales:	121,023	116,458	118,441	119,199	118,789
(b) Produsent-distribueerders-poelvrye toekenning/ Producer-distributors' pool free allocation:	2,599	2,643	2,592	2,453	2,571
4.(a) Gemiddelde daaglikse surplus/ Average daily surplus:	23,197	21,763	15,965	18,873	31,030
(b) * Surplus:Netto opbrengs/ Yield:	20.29c	20.56c	20.95c	21.57c	20.30c
(c) Persentasie van produksie/ Percentage of production:	15.80%	15.45%	11.65%	13.43%	20.36%

* Voor aftrekking van heffings/Before deduction of levies.

Pretoria

15 Augustus 1968

15th August, 1968.

BRON: MELKRAAD - BESONDERHEDE VAN PRODUKSIE EN VERKOPE
JULIE 1968.

A285

BESONDERHEDE VAN PRODUKSIE EN VERKOPE -WITWATERSRAND-GEBIED

DETAILS OF PRODUCTION AND SALES - WITWATERSRAND AREA.

MM 20

	AUG 1968	SEPT 1968	OKT/ OCT 1968	NOV 1968	DES/ DEC 1968
1. Gemiddelde eenheidsprys/Average unit price:	30.3912c	30.0698c	28.1177c	26.9936c	24.0275c
2. Gemiddelde daaglikse produksie/Average daily production:	158,471	162,050	161,794	160,644	175,337
3.(a) Gemiddelde daaglikse volprysverkope/Average daily full price sales:	122,449	124,867	126,805	127,212	116,577
(b) Produsent-distribueerders poelvrystoekenning/Producers distributors' pool free allocation:	2,600	2,644	2,633	2,557	2,517
4.(a) Gemiddelde daaglikse surplus/Average daily surplus:	33,422	34,539	32,356	30,875	56,243
(b) #Surplus: Netto opbrengs/Nett yield	20.30c	18.97c	18.16c	16.85c	14.91c
(c) Persentasie van produksie/Percentage of production:	21.09%	21.31%	20.00%	19.22%	32.08%

* Voor aftrekking van heffing/ Before deduction of levies.

Pretoria
15 Januarie 1969
15th January, 1969

3c van die heffing word teruggehou vir betaling van 'n winterpremie/
3c of the levy are retained for payment of a winter premium.

BRON: MELKRAAD - BESONDERHEDE VAN PRODUKSIE EN VERKOPE
DESEMBER 1968.

BESONDERHEDE VAN PRODUKSIE EN VERKOPE - WITWATERSRAND-GEBIED

DETAILS OF PRODUCTION AND SALES - WITWATERSRAND AREA.

MM 21

	JAN/ 1969	FEB/ 1969
1. (a) Gemiddelde eenheidsprys/ Average unit price:	26.0510c	29.7042c
(b) Winterpremie/Winter premium:	-	-
2. <u>TOTAAL/TOTAL:</u>	26.0510c	29.7042c
2. Gemiddelde daaglikse produk- sie/ Average daily production:	157,339	159,842
3. (a) Gemiddelde daaglikse volprys- verkope/ Average daily full price sales:	126,397	131,052
(b) Produsent-distribueerders poelvrye toekenning/Pro- ducer-distributors' pool free allocation:	2,672	2,642
4. (a) Gemiddelde daaglikse surplus/ Average daily surplus:	38,270	26,148
(b) [§] Surplus: Netto opbrengs/ Nett yield:	14.91c	17.99c
(c) Persentasie van produksie/ Percentage of production:	22.87%	16.36%

[§] Voor aftrekking van heffings/ Before deduction of levies.

Pretoria
15 Maart 1969
15th March, 1969

1c van die heffing word terugge-
hou vir betaling van 'n winterpre-
mie/
1c of the levy is retained for
payment of a winter premium.

BRON: MELKRAAD - BESONDERHEDE VAN PRODUKSIE EN VERKOPE
WITWATERSRAND-GEBIED. FEBRUARIE 1969.

A287

Die samestelling van die Melkraad word in die Staatskoerant, gedateer 12 Desember 1958, as volg uiteengesit/neergelê:

3. (1) "Hierdie skema word geadministreer deur 'n raad bekend as die melkraad (hierna „die raad" genoem) wat bestaan uit dertien lede, deur die Goewerneur-generaal aangestel, van wie -

- (a) sewe verteenwoordigers is van produsente van melk en van room en genomineer word ooreenkomstig die bepalinge van artikel 4;
- (b) een 'n verteenwoordiger is van produsentdistribueerders van melk en room en genomineer word deur 'n vereniging wat na die mening van die Minister verteenwoordigend is van sodanige persone;
- (c) drie verteenwoordigers is van distribueerders van melk en room en genomineer word ooreenkomstig die bepalinge van artikel 5;
- (d) een 'n verteenwoordiger is van verbruikers van melk en room en deur die verbruikerskomitee uit sy lede genomineer word; met dien verstande dat wanneer ook al so 'n lid ophou om 'n lid van die verbruikerskomitee te wees, hy ook ophou om 'n lid van die raad te wees en 'n ander lid van die verbruikerskomitee in sy plek genomineer word;
- (e) een 'n amptenaar van die Departement van Landbou-ekonomie en -- bemerking is en deur die Minister genomineer word.

(2) Die raad kan hoogstens twee persone as adviserende lede van die raad koöpteer.

Die volgende algemene bevoegdhede van die Melkraad word ook in bogenoemde koerant gemeld:

(17) Benewens die bevoegdhede kragtens ander artikels van hierdie skema aan die raad verleer, het die raad ook die bevoegdheid om -

- (a) sodanige amptenare aan te stel en sodanige eiendom aan te skaf of te huur as wat hy nodig ag vir die behoorlike uitoefening van sy funksies en vir die verwesenliking van die oogmerke van hierdie skema; met dien verstande dat geen vaste eiendom aangeskaf word nie, uitgesonderd met die toestemming van die Minister en op sodanige voorwaardes as wat hy mag goedkeur;

(b) behoudens/.....

- (b) behoudens voorwaardes deur die Minister goedgekeur, sodanige agente aan te stel wat die raad nodig mag ag vir die behoorlike uitoefening van sy funksies; met dien verstande dat indien die aansoek van enigeen om aanstelling as agent afgewys word, of indien die aanstelling van enigeen as agent beëindig word hy, nadat hy 'n bedrag van vyftien pond by die Sekretaris van Landbou-Ekonomie en -bemarking gestort het, teen die afwysing of beëindiging kan appelleer na die Minister, wat die appél van die hand kan wys of, as hy daarvan oortuig is dat die betrokke persoon as agent aangestel behoort te word, benewens enige ander persoon aldus aangestel, of dat sy aanstelling nie beëindig behoort te gewees het nie, na gelang van die geval, die appél kan toestaan en die wyse kan bepaal waarop oor die aldus gestorte bedrag beskik moet word;
- (c) met die Minister se goedkeuring geld te leen om aangewend te word vir die verwesenliking van die oogmerke van hierdie skema, en om enige geld verkry uit enige heffing opgelé ingevolge artikel 18 aan te wend vir enige doel wat na die mening van die raad tot voordeel sal strek van persone wat belang het by die produksie en bemarking van melk en room;
- (d) geld of eiendom aan te neem wat by wyse van geskenk, toekenning of andersins aan die raad gegee word, en om sodanige geld of eiendom aan te wend op sodanige wyse as wat die Minister mag goedkeur;
- (e) 'n inligtingsdiens in te stel ten einde produsente van tyd tot tyd in te lig aangaande bemarkingstoestande in die algemeen of aangaande die toestand ten opsigte van enige besondere mark;
- (f) met enigeen saam te werk in enige handeling wat die raad kan verrig, en om namens enige ander soortgelyke raad enige handeling te verrig wat daardie raad kan verrig;
- (g) van iedereen wat betrokke is by die produksie bemarking of verwerking van melk of room, te vereis om aan die inligting met betrekking tot sodanige room of melk te verstrek waaroor sodanige persoon mag beskik en wat die raad mag spesifiseer;
- (h) met die Minister se goedkeuring, die rekords wat gehou moet word, die tydperk waarvoor enige sodanige rekords bewaar moet word, en die opgawes wat aan die raad verstrek moet word deur enige persoon of klas of groep persone wat melk of room produseer of daarmee as 'n besigheid handel, voor te skryf, asook die tye waarop die vorm waarin en die wyse waarop sodanige opgawes aldus verstrek moet word;

- (i) met die Minister se goedkeuring, deur middel van toekenning of lening of andersins hulp te verleen aan enige onderneming vir die preservering, opberging of bewerking van melk of room en in verband met enige navorsingswerk met betrekking tot die verbetering, produksie, verwerking en bemarking van melk of room;
- (j) as agent vir die ontvangs en verkoop van melk of room op te tree;
- (k) melk en room te koop teen sodanige pryse as wat die raad met die goedkeuring van die Minister mag bepaal;
- (l) met enige melk of room wat hy gekoop het, te handel soos hy mag goedvind, dit te gradeer, te verpak, op te berg, vir verkoop geskik te maak, te verseker, te vervoer en met die Minister se goedkeuring, te adverteer;
- (m) melk en room wat hy gekoop het, te verkoop, hetsy in die oorspronklike of in 'n gedeeltelik of geheel en al verwerkte vorm, of 'n deel daarvan van die mark weg te hou;
- (n) die Minister van advies te bedien aangaande
 - (i) die voorwaardes met betrekking tot grade, kwaliteitstandaarde en verpakkingsmetodes vir melk of room en die merking van 'n houër of omhulsel wat melk of room bevat;
 - (ii) alle aangeleenthede betreffende die bemarking of verwerking van melk en room;
- (o) vir die uitvoering van die bepalinge van hierdie skema enigiemand in die algemeen of in 'n besondere geval die bevoegdheid te verleen om op alle redelike tye -
 - (i) 'n plek te betree wat geëkkupeer word deur 'n persoon wat 'n produsent is of vermoed word 'n produsent te wees van, of 'n persoon wat as 'n besigheid handel met melk of room, of 'n plek of voertuig waarin of waarop daar 'n hoeveelheid melk of room deur enige persoon gehou word of na vermoede gehou word vir 'n ander doel as verbruik deur lede van sy huisgesin;
 - (ii) sodanige melk of room te inspekteer en alle boeke en stukke op bedoelde plek óf in óf op bedoelde voertuig na te gaan wat op redelike gronde vermoed word op bedoelde melk of room betrekking te hê en afskrifte van of uittreksels uit die boeke of stukke te maak;
 - (iii) van die eienaar van sodanige melk of room of die persoon wat dit in sy bewaring het, enige

inligting/.....

inligting aangaande sodanige melk of room
te eis;

- (iv) van die eienaar van enige sodanige boek of stuk
of die persoon wat dit in sy bewaring het n
verklaring van enige aantekening daarin te eis;
- (v) beslag te lê op enige boeke, stukke of artikels
wat bewys kan lewer van n misdryf ingevolge die
Wet op hierdie skema of enige regulasie kragtens
die Wet uitgevaardig, of op enige hoeveelheid
melk of room ten opsigte waarvan sodanige mis-
dryf vermoedelik begaan is, en enige boeke,
stukke of artikels of enige hoeveelheid melk of
room waarop aldus beslag gelê is, van die be-
trokke plek of voertuig te laat en om, indien
hy dit goed ag, op sodanige boek, stuk of arti-
kel of die houters van sodanige melk of room,
enige identifikasiemerk wat hy nodig mag ag,
aan te bring;
- (vi) van enige melk of room met inbegrip van enige
hoeveelheid melk of room waarop ingevolge sub-
paragraaf (v) beslag gelê is, monsters te neem
en sodanige monsters te ondersoek, te ontleed
of te gradeer of te laat ondersoek, ontleed
of gradeer.

WINS- EN VERLIESKREISPUNT GRAFIEKE

1 Maart 1967 tot 29 Februarie 1968

INHOUDSOPGAVE

BLADSY

GEBIED

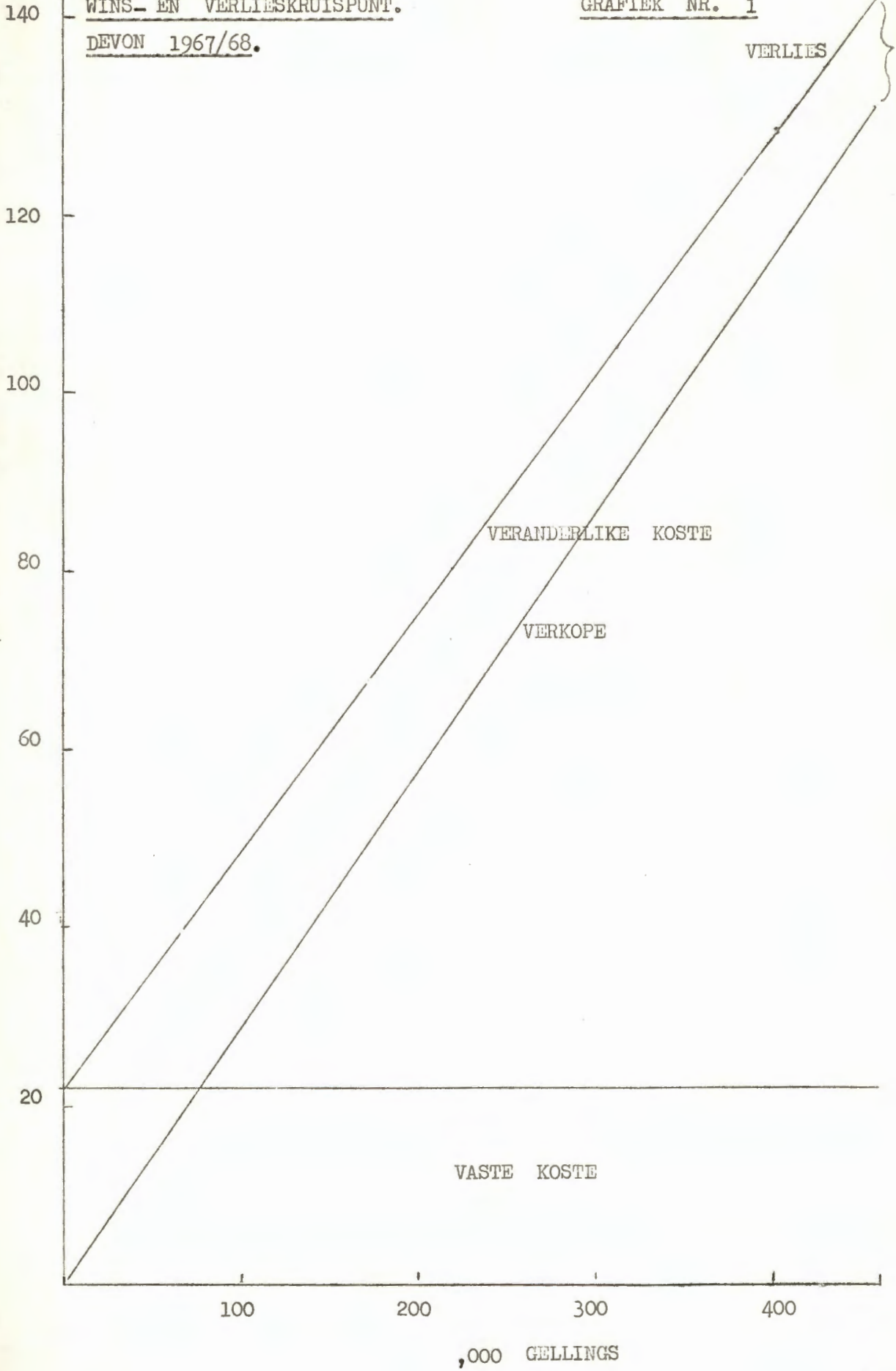
Devon	A292
Fochville	A293
Greylingstad	A294
Heilbron	A295
Kliprivier	A296
Koppies	A297
Standerton	A298
Ventersdorp	A299
Volkswust	A300
Nege Gebiede	A301

WINS- EN VERLIESKRUISPUNT.

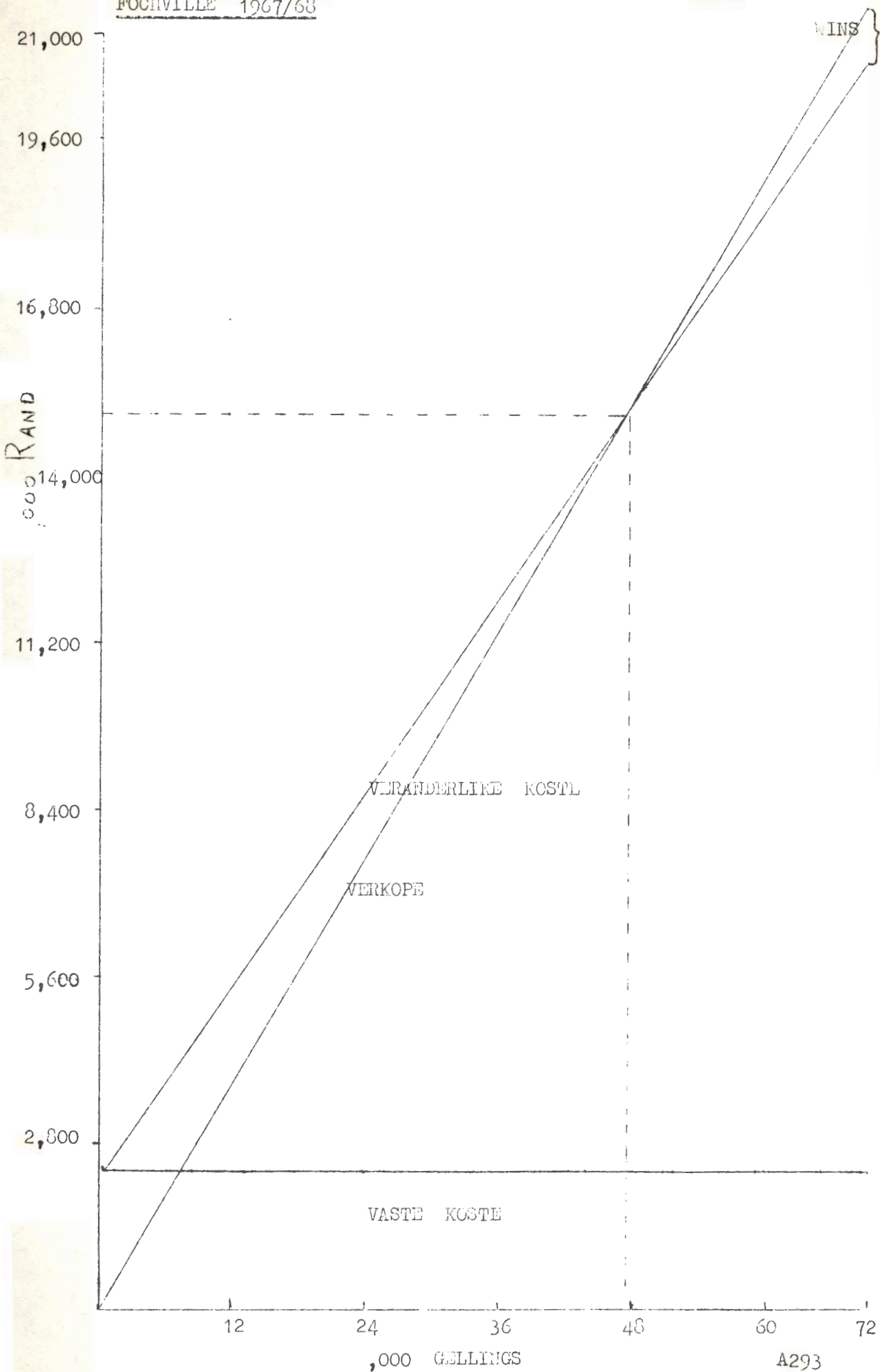
DEVON 1967/68.

GRAFIEK NR. 1

,000 RAND

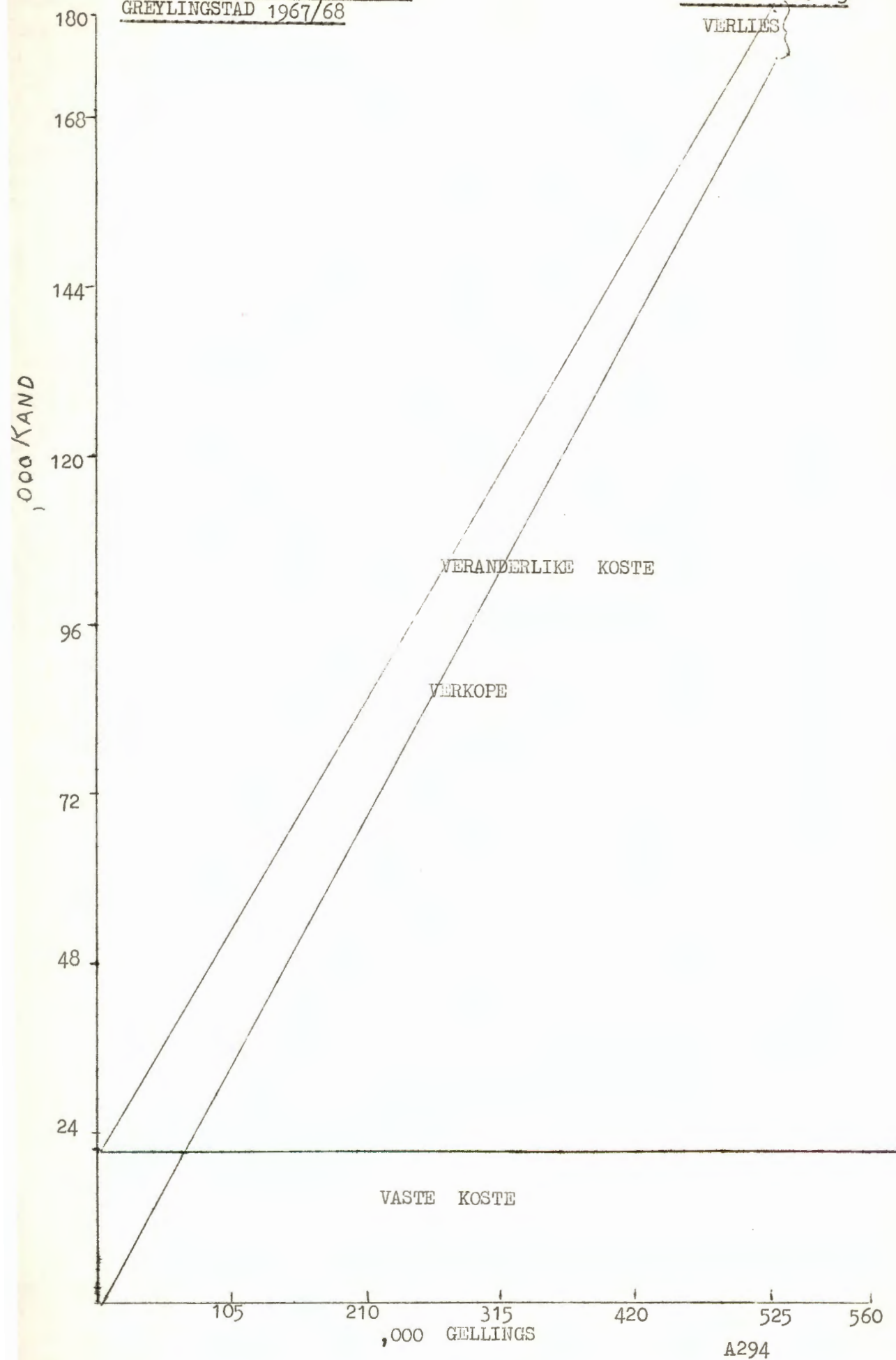

A292.

WINS- EN VERLIESKRUISPUNT
GREYLINGSTAD 1967/68

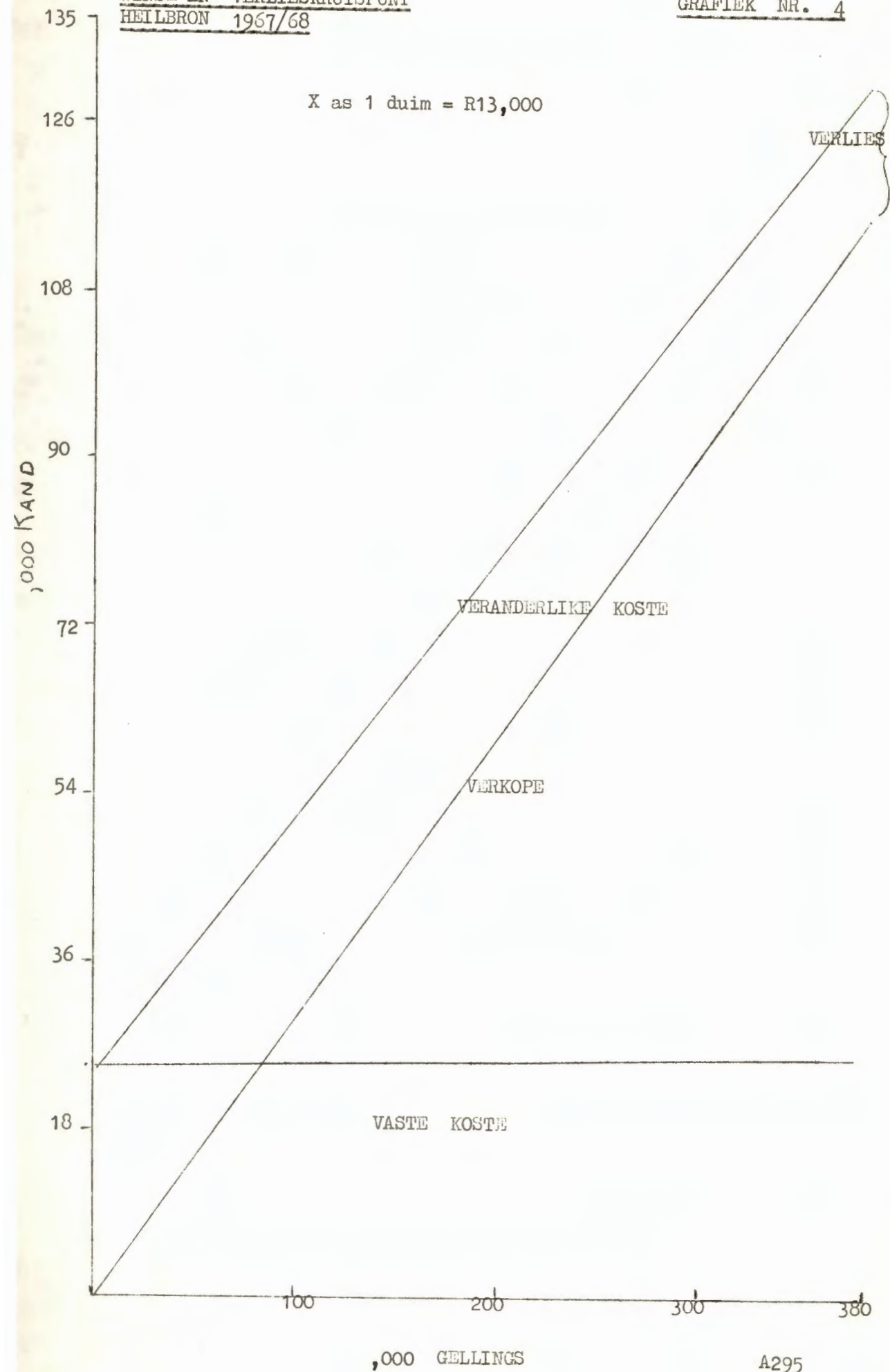
GRAFIEK NR. 3

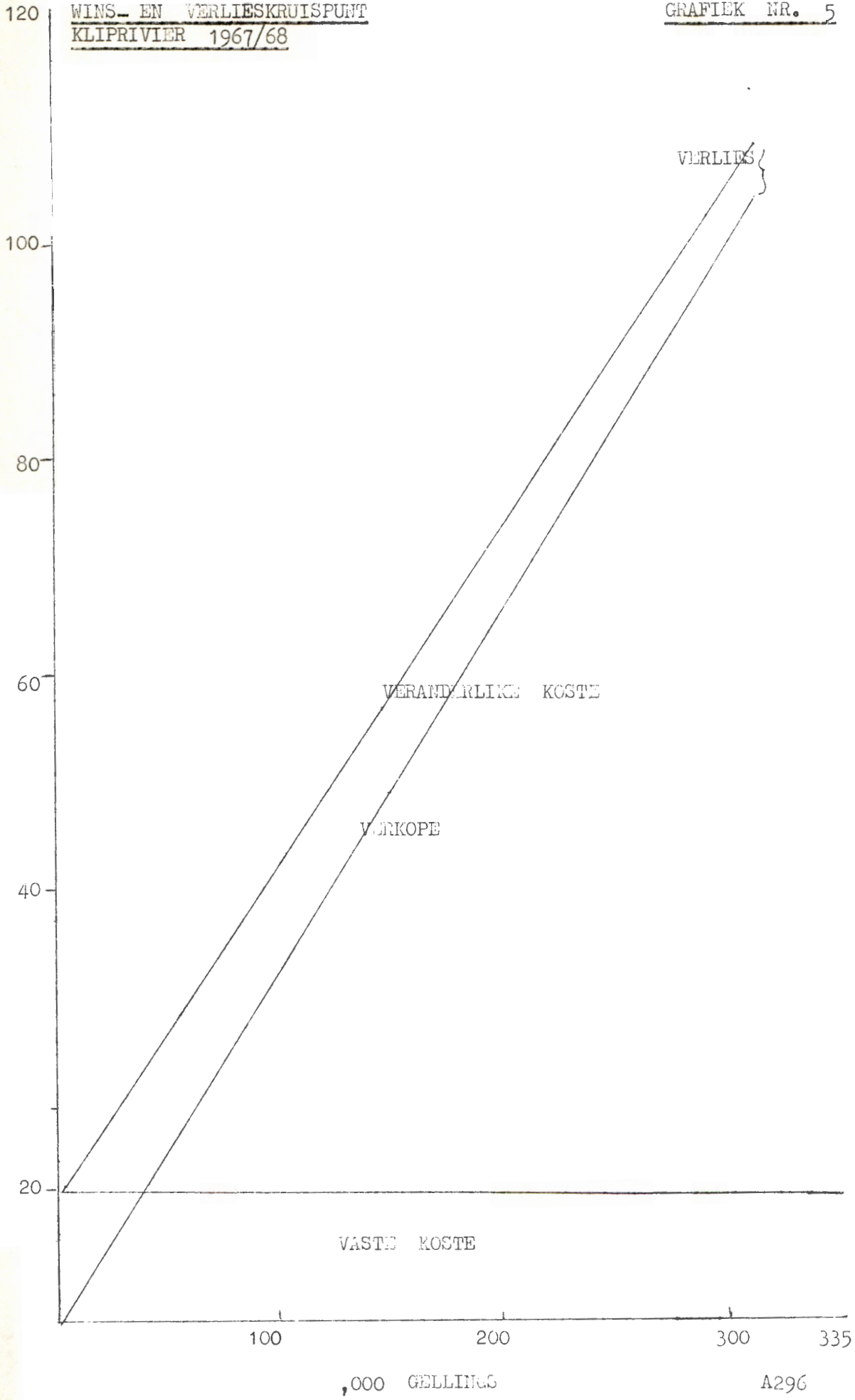
WINS- EN VERLIESKRUISPUNT
HEILBRON 1967/68

GRAFIEK NR. 4

X as 1 duim = R13,000

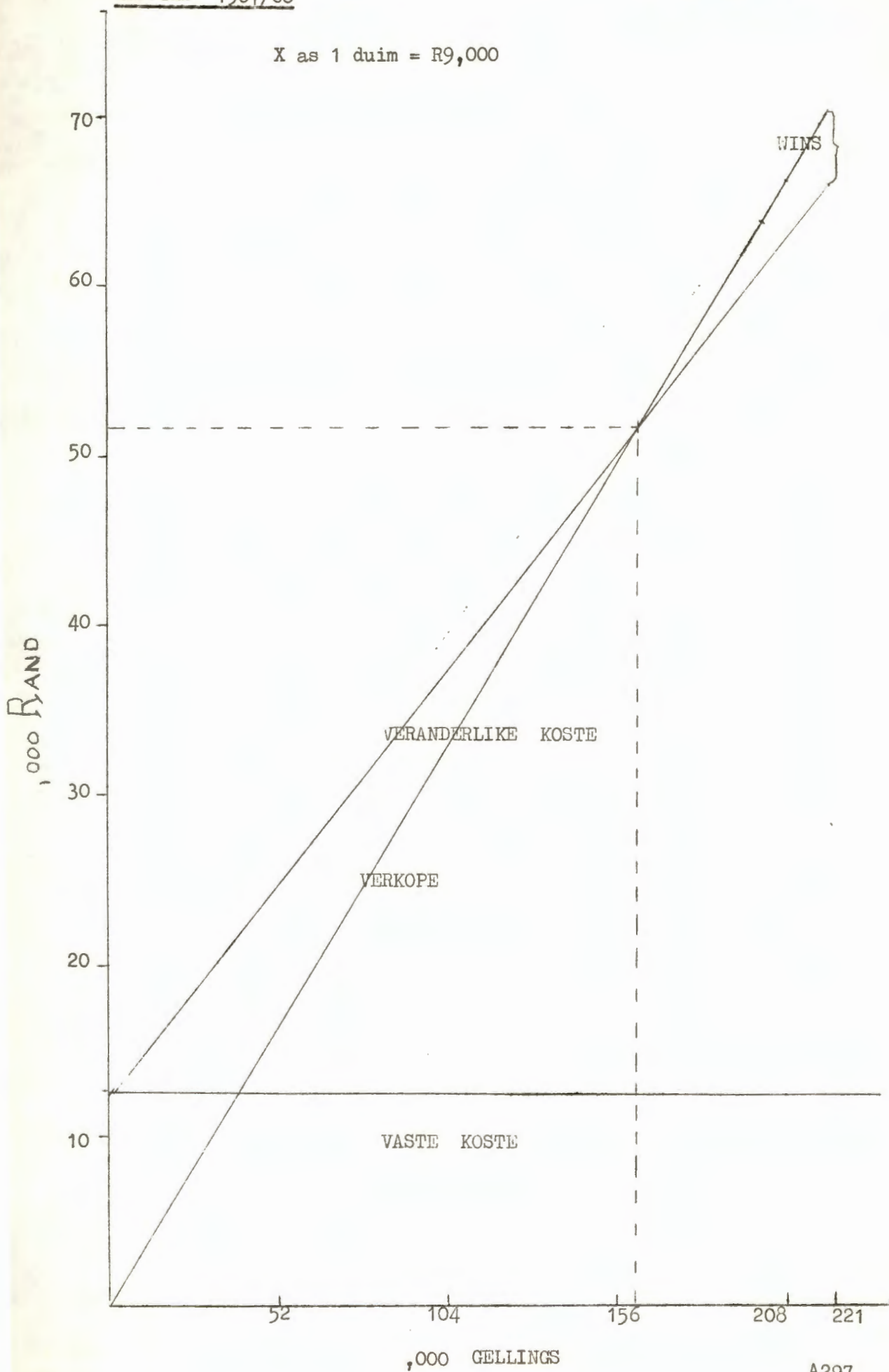

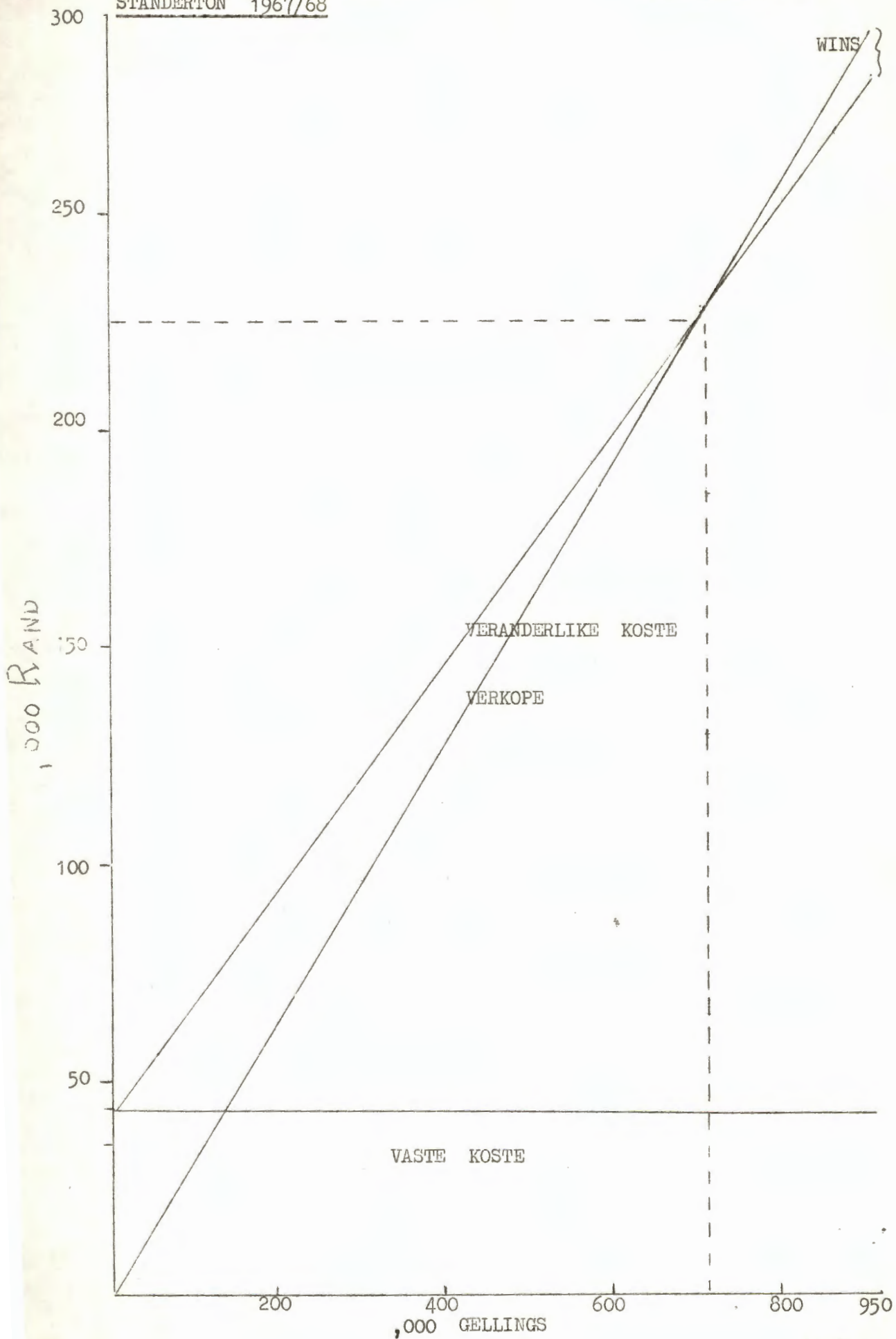
,000 RAND

,000 GELLINGS

X as 1 duim = R9,000

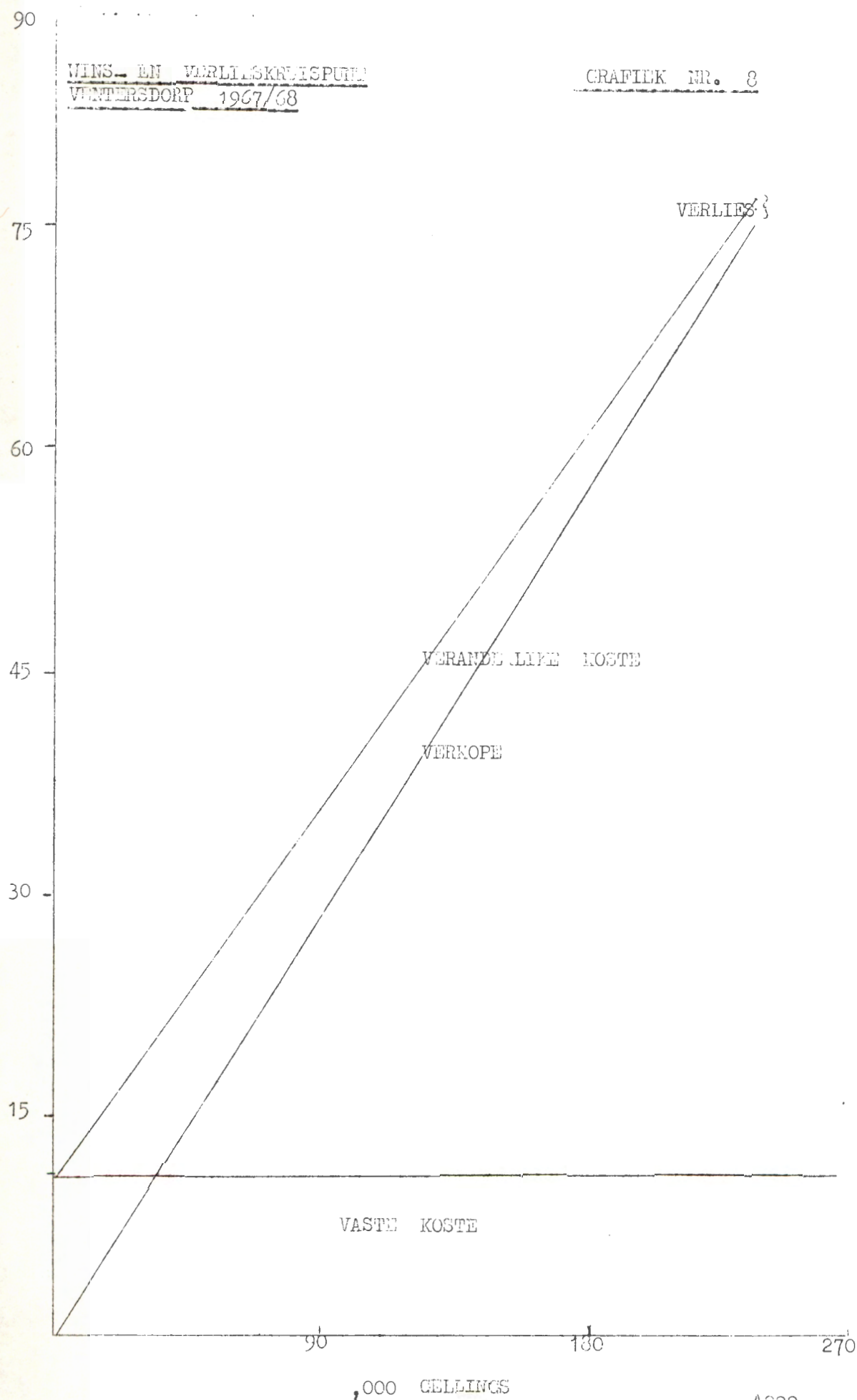

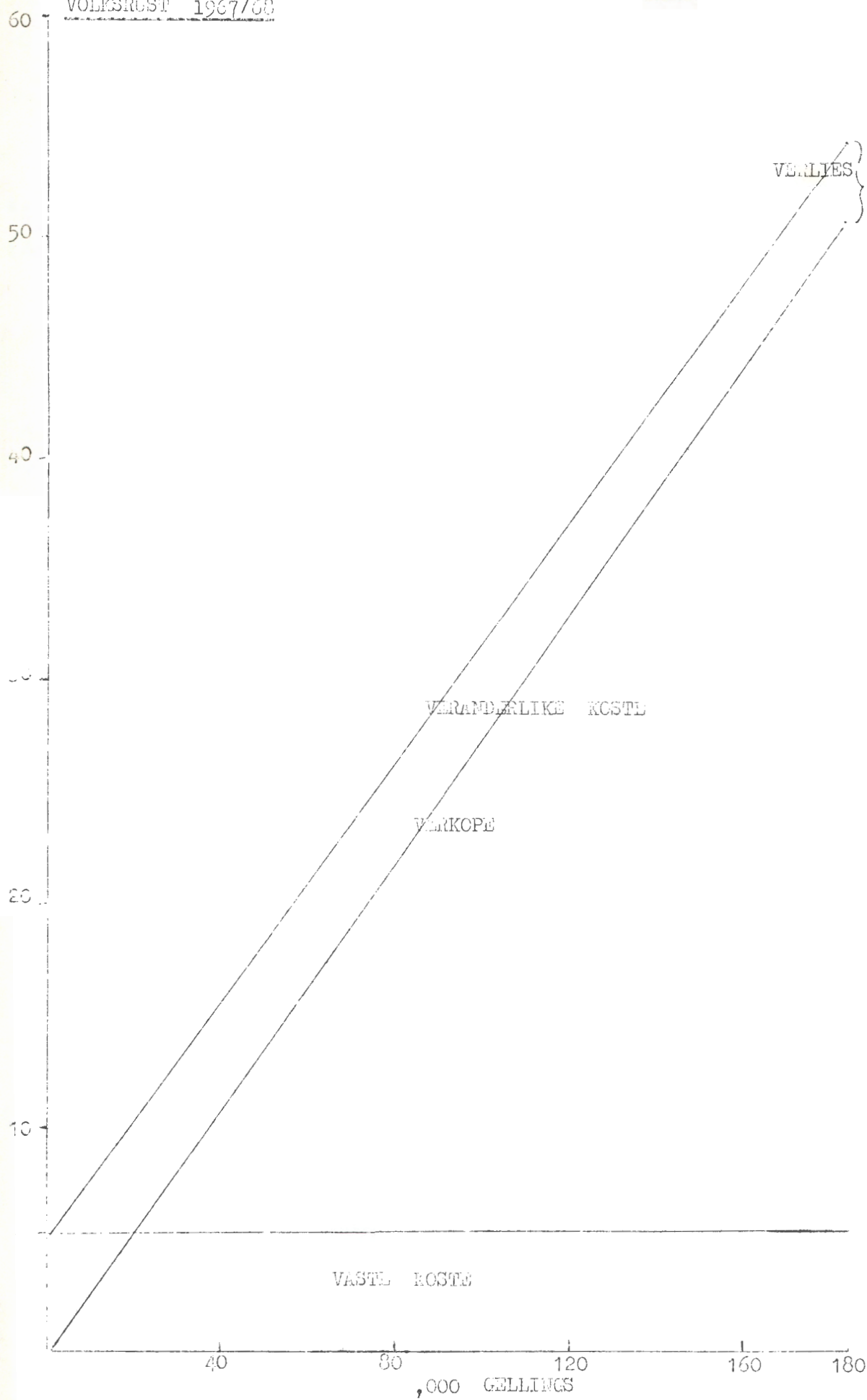
WINS- EN VERLIESKREISPUIT
WINTERSDORP 1967/68

GRAFIEK NR. 8

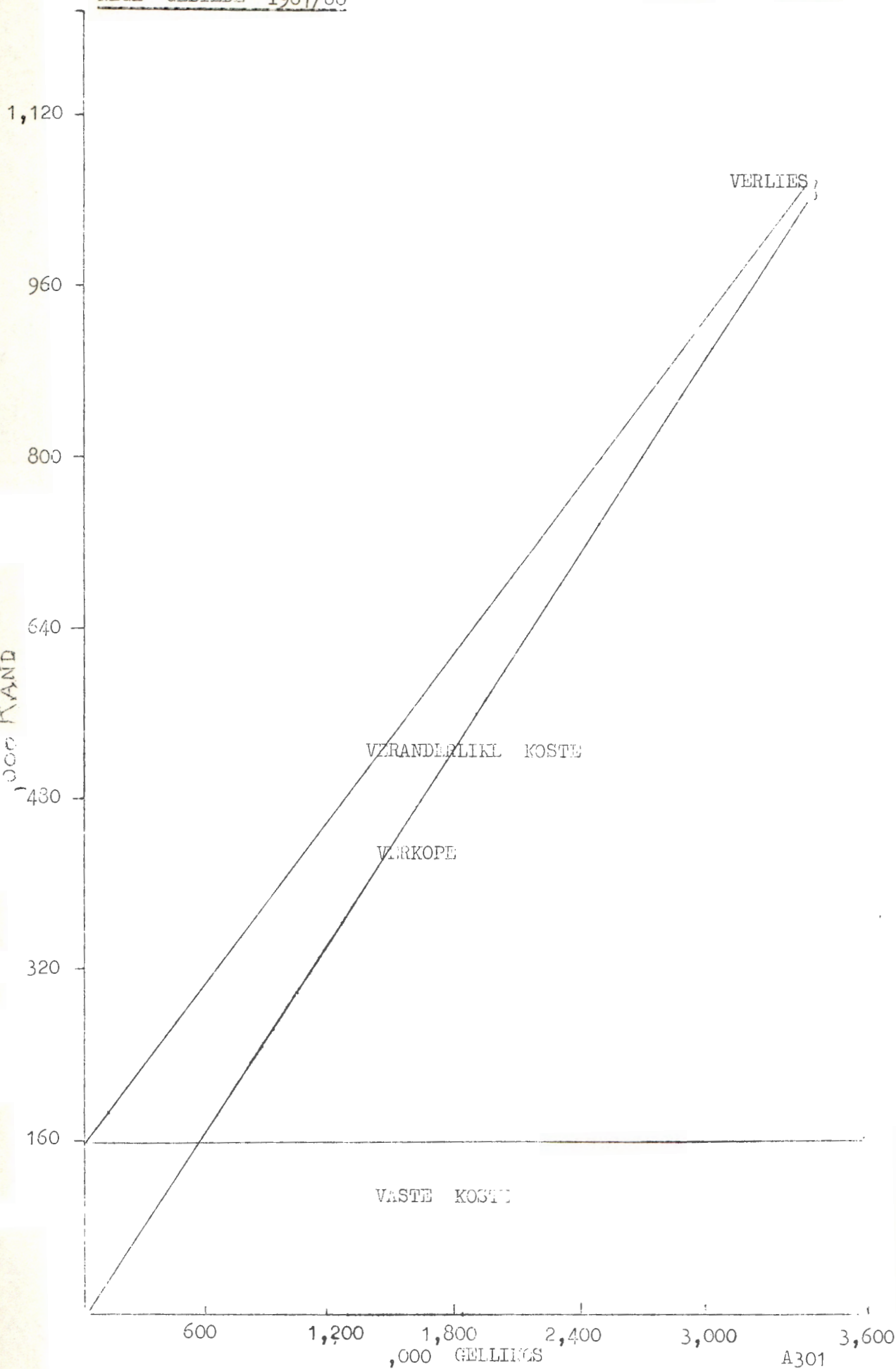
,000 RAND

1,000 Rand

1,000 RAND

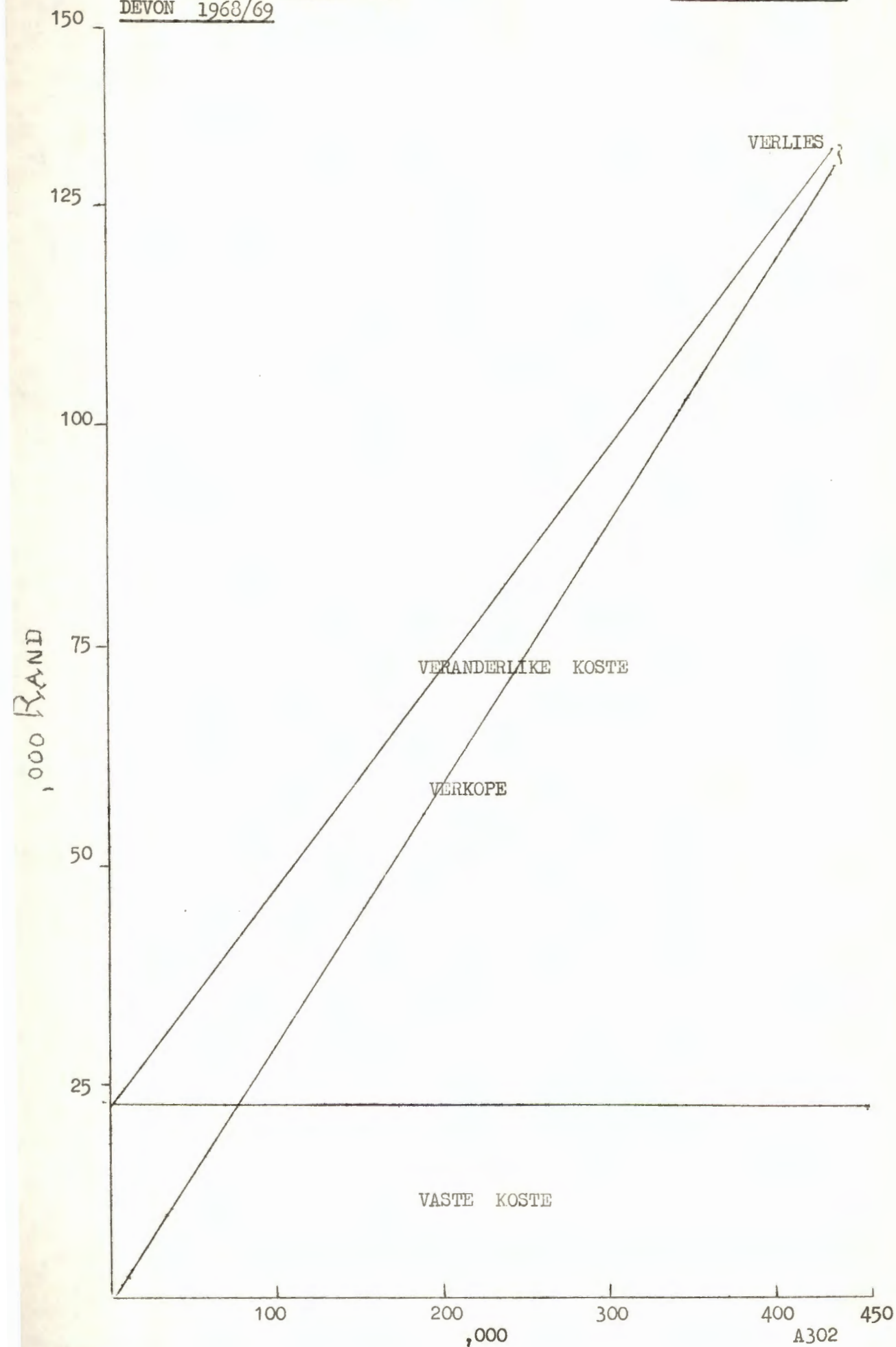

WINS- EN VERLIESKRUISPUNT GRAFIEKE

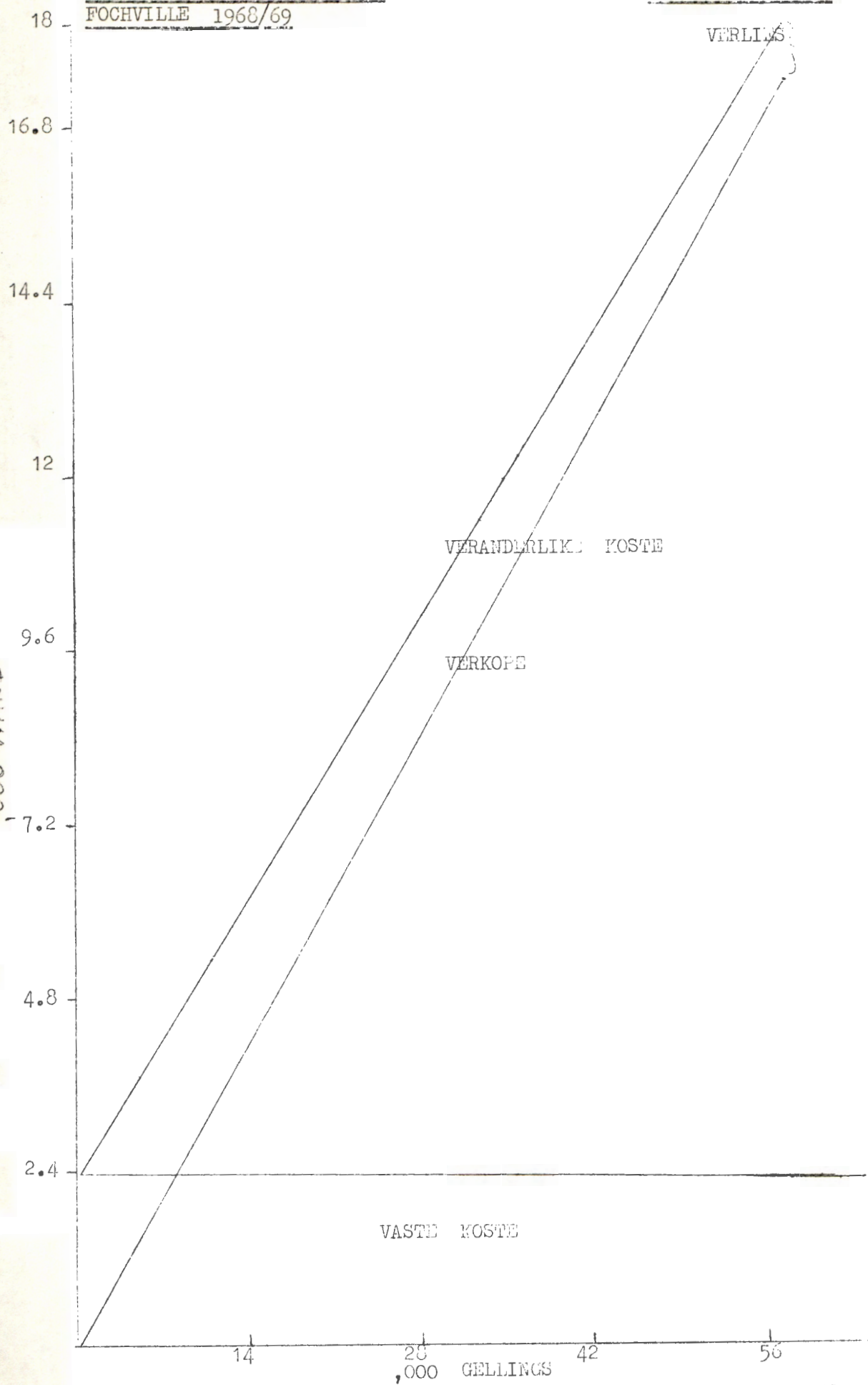
1 Maart 1968 tot 28 Februarie 1969

INHOUDSOPGAWE

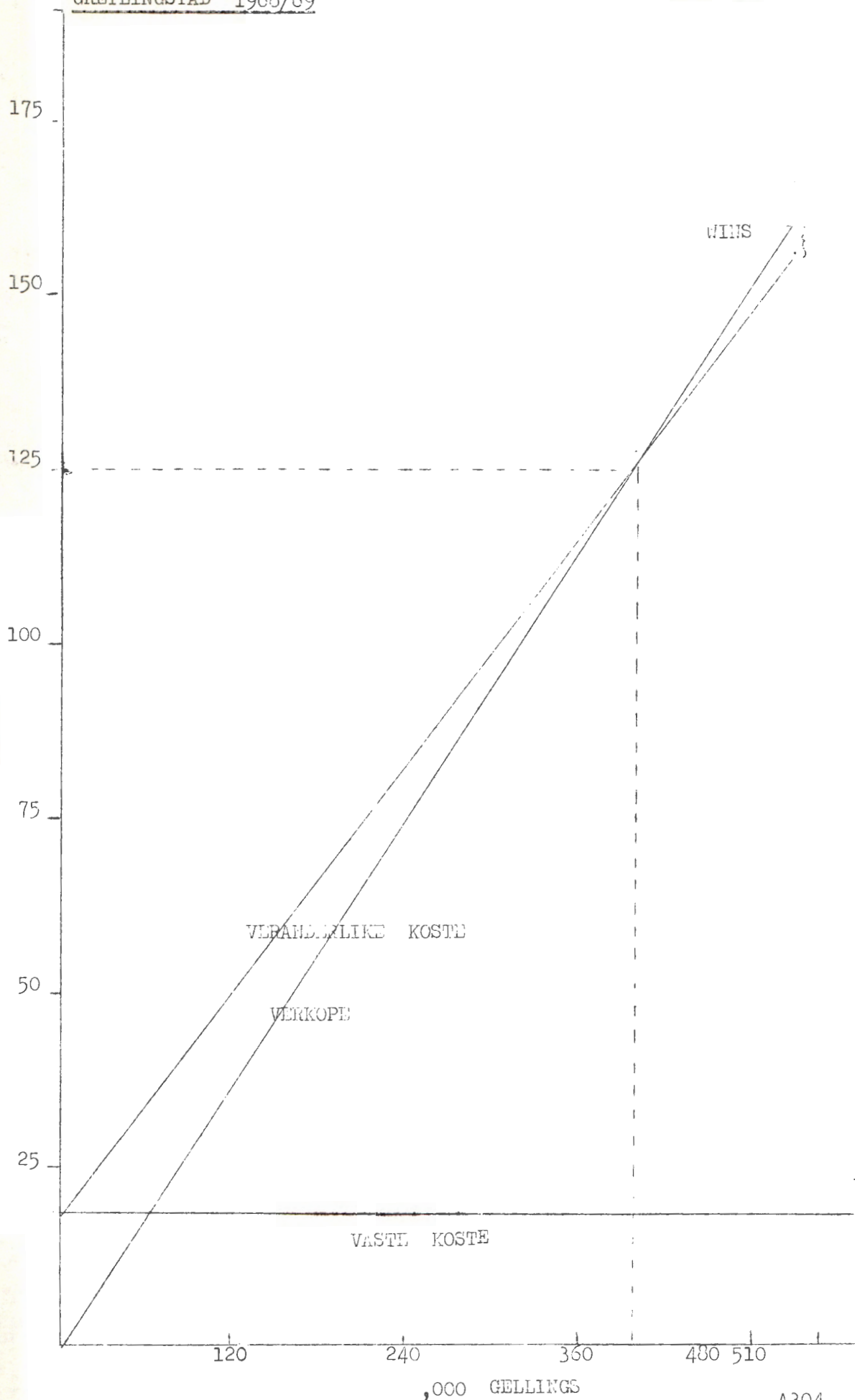
<u>GEBIED</u>	<u>BLADSY</u>
Devon	A302
Fochville	A303
Greylingstad	A304
Heilbron	A305
Kliprivier	A306
Koppies	A307
Standerton	A308
Ventersdorp	A309
Volksrust.....	A310
Nege Gebiede	A311

000 RAND

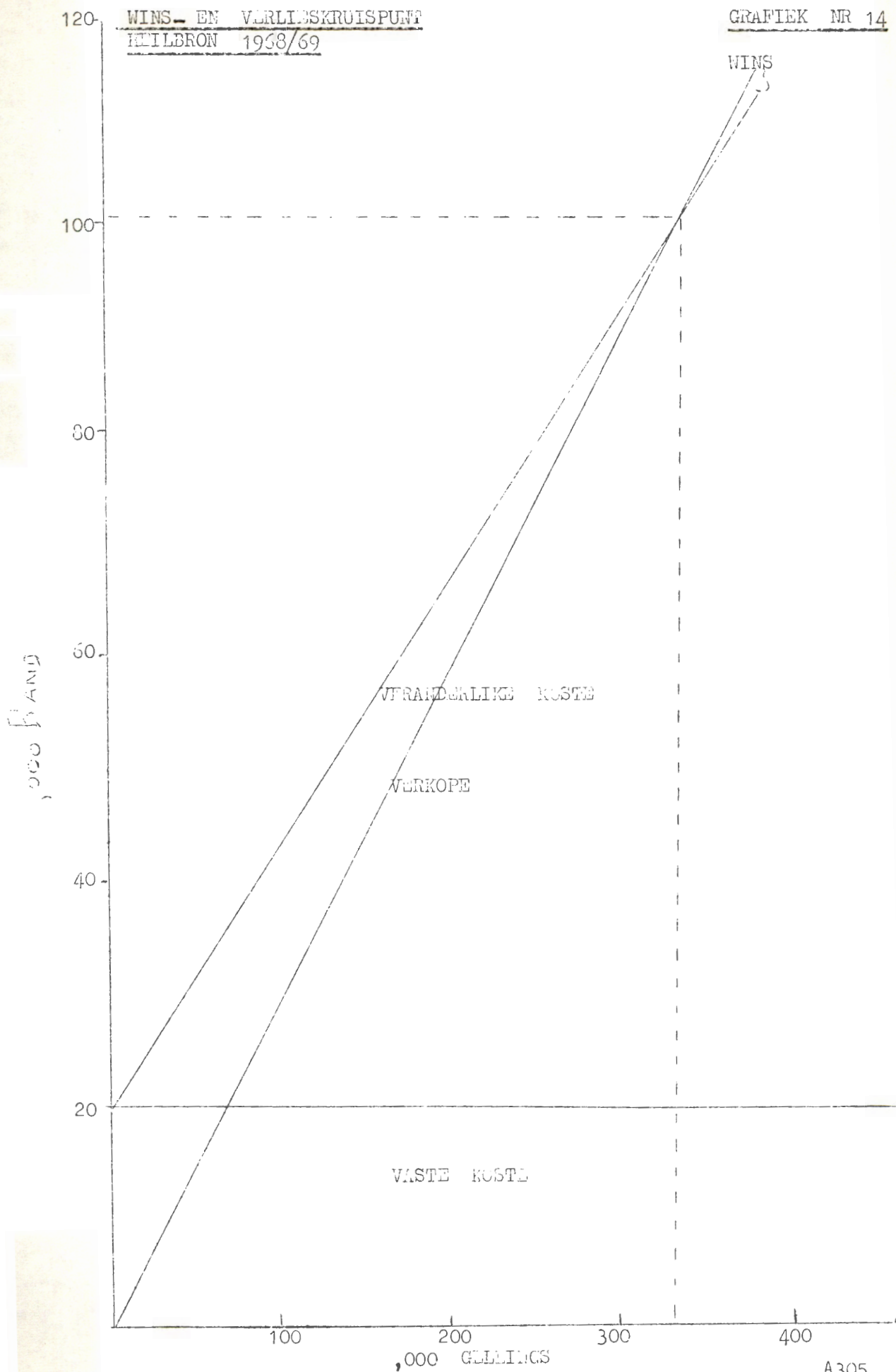

,000 RAND

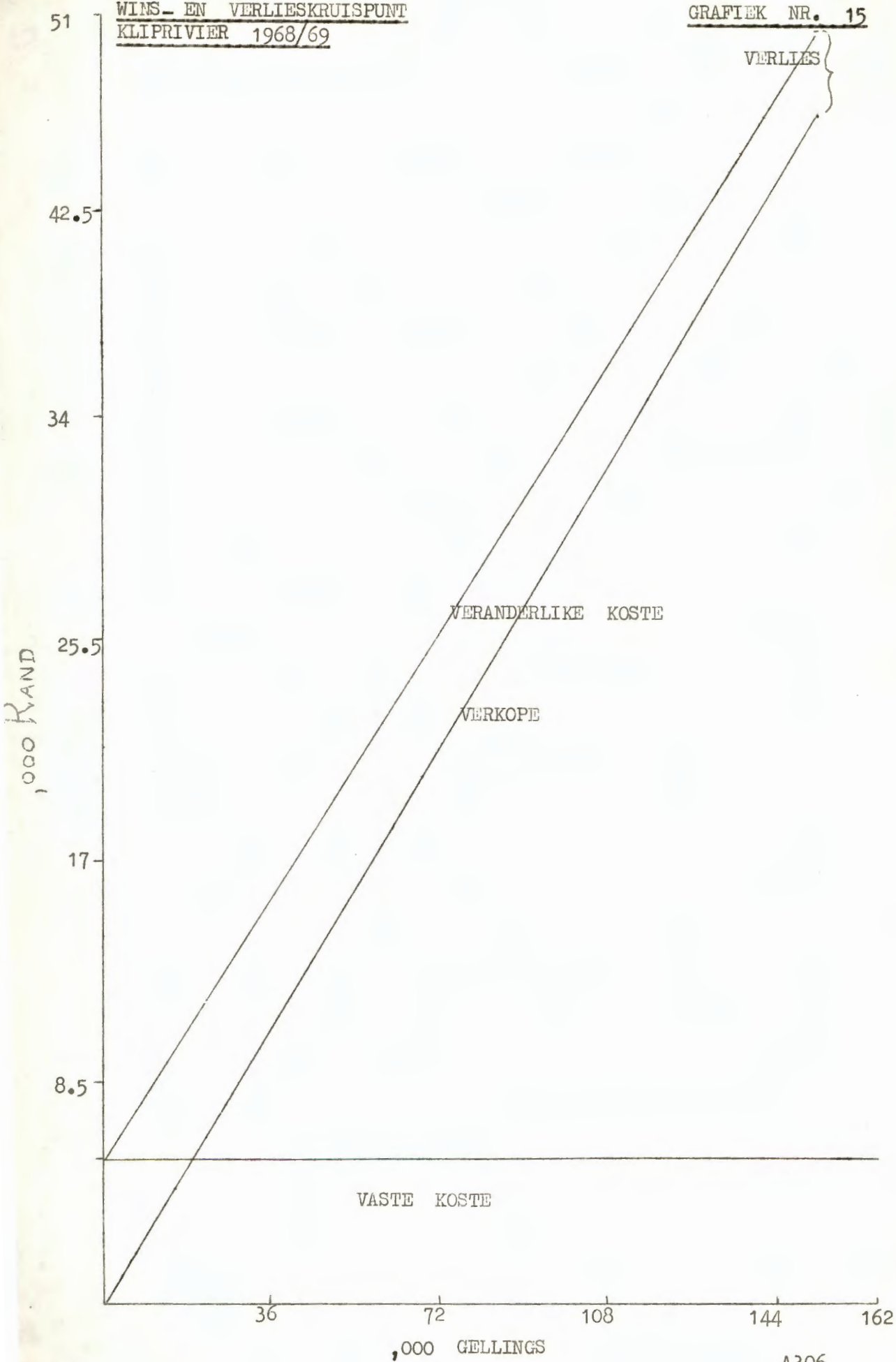
WINS - EN VERLIJESKRUISPUNT
HEILBRON 1958/59

GRAFIEK NR 14

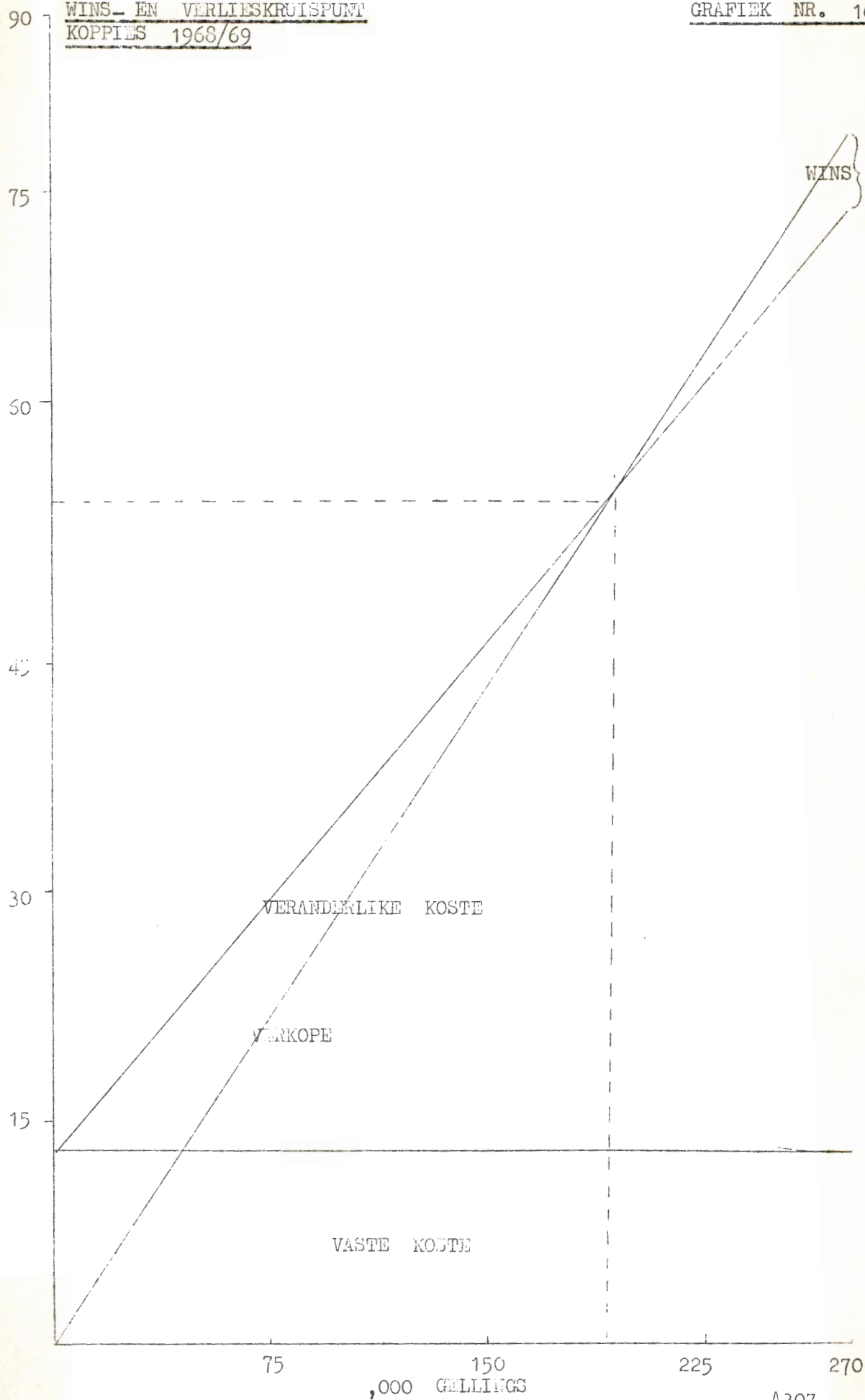

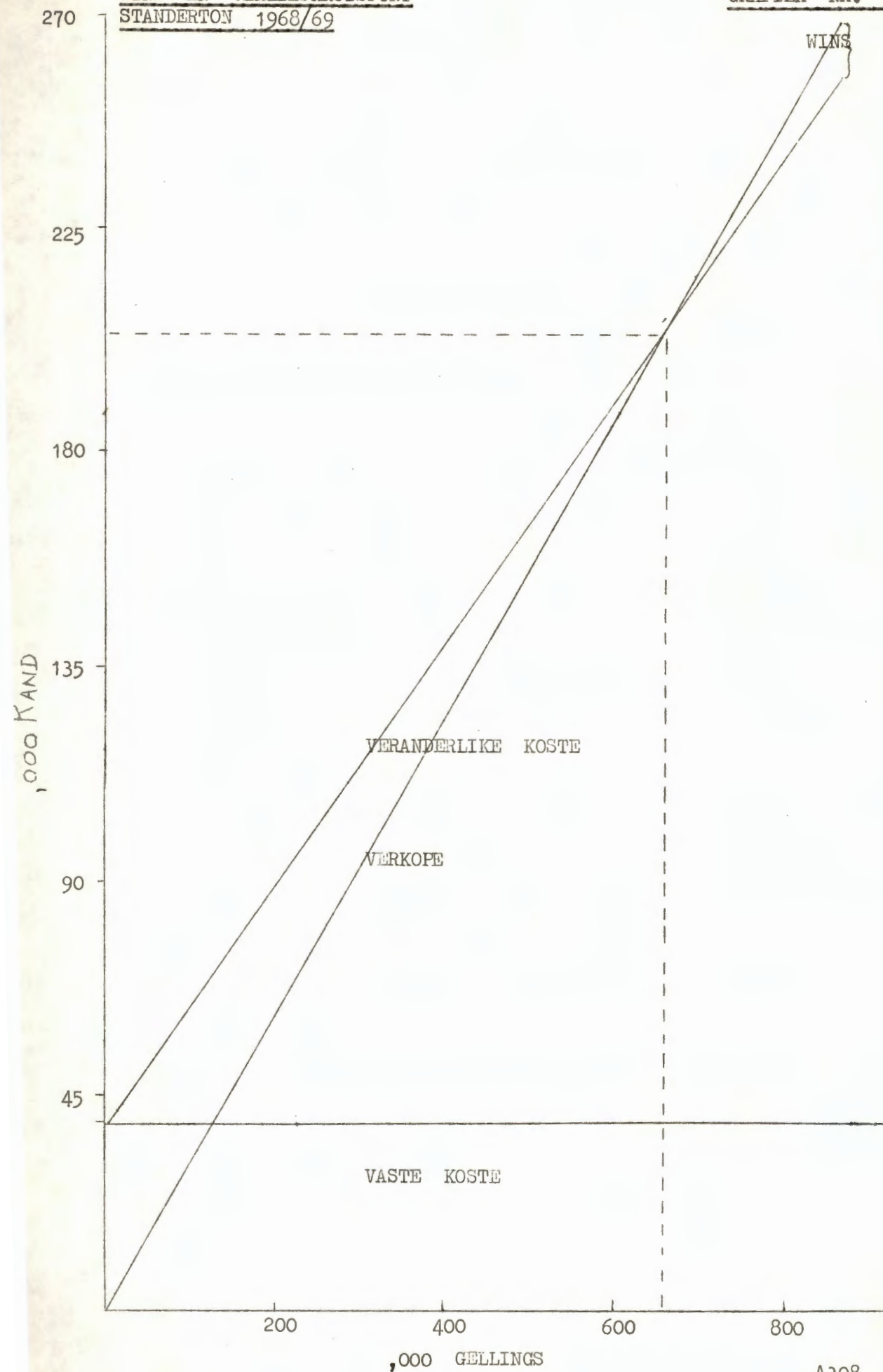
WINS- EN VERLIESKRUISPUNT
KLIPRIVIER 1968/69

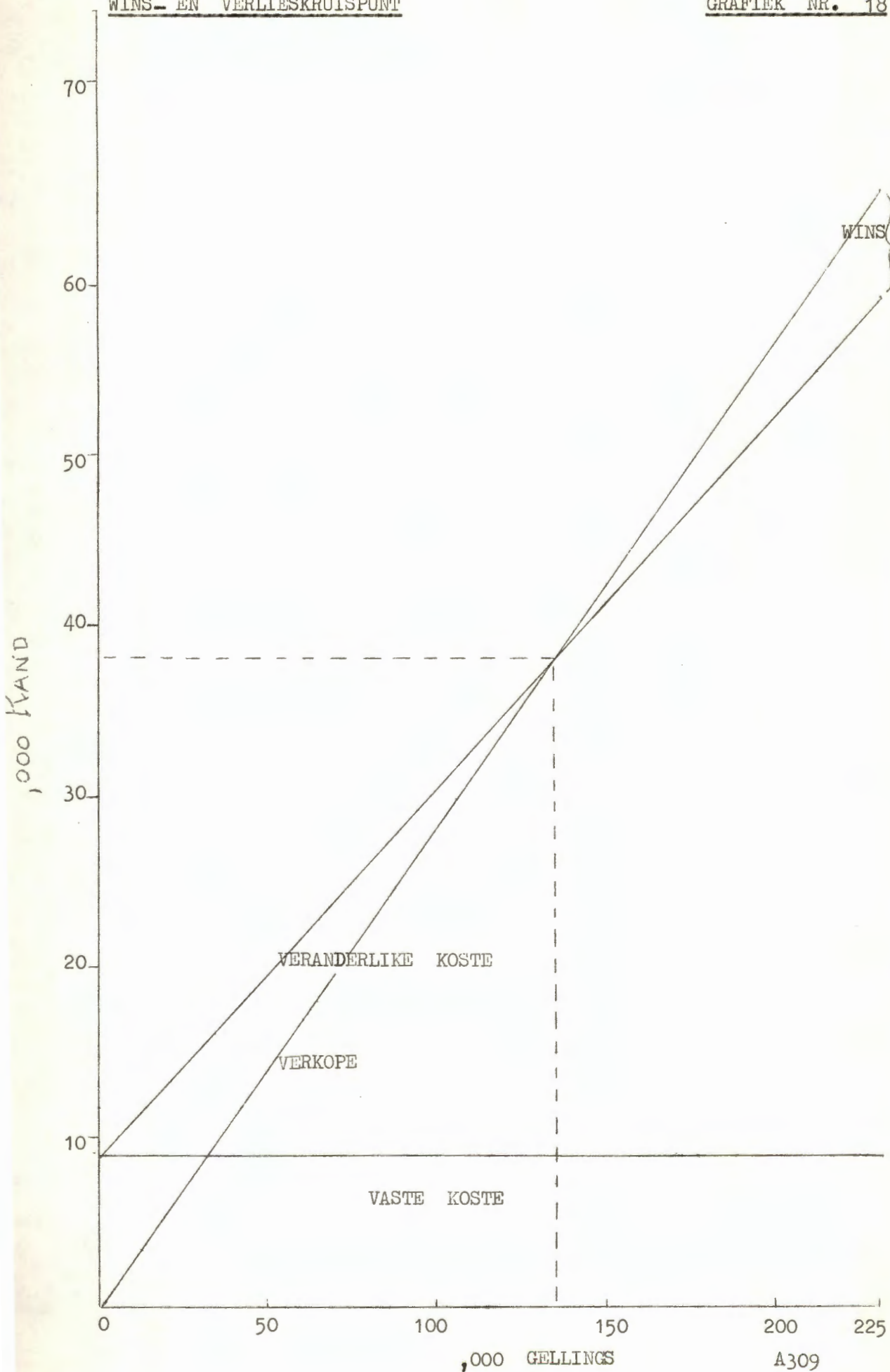
GRAFIEK NR. 15

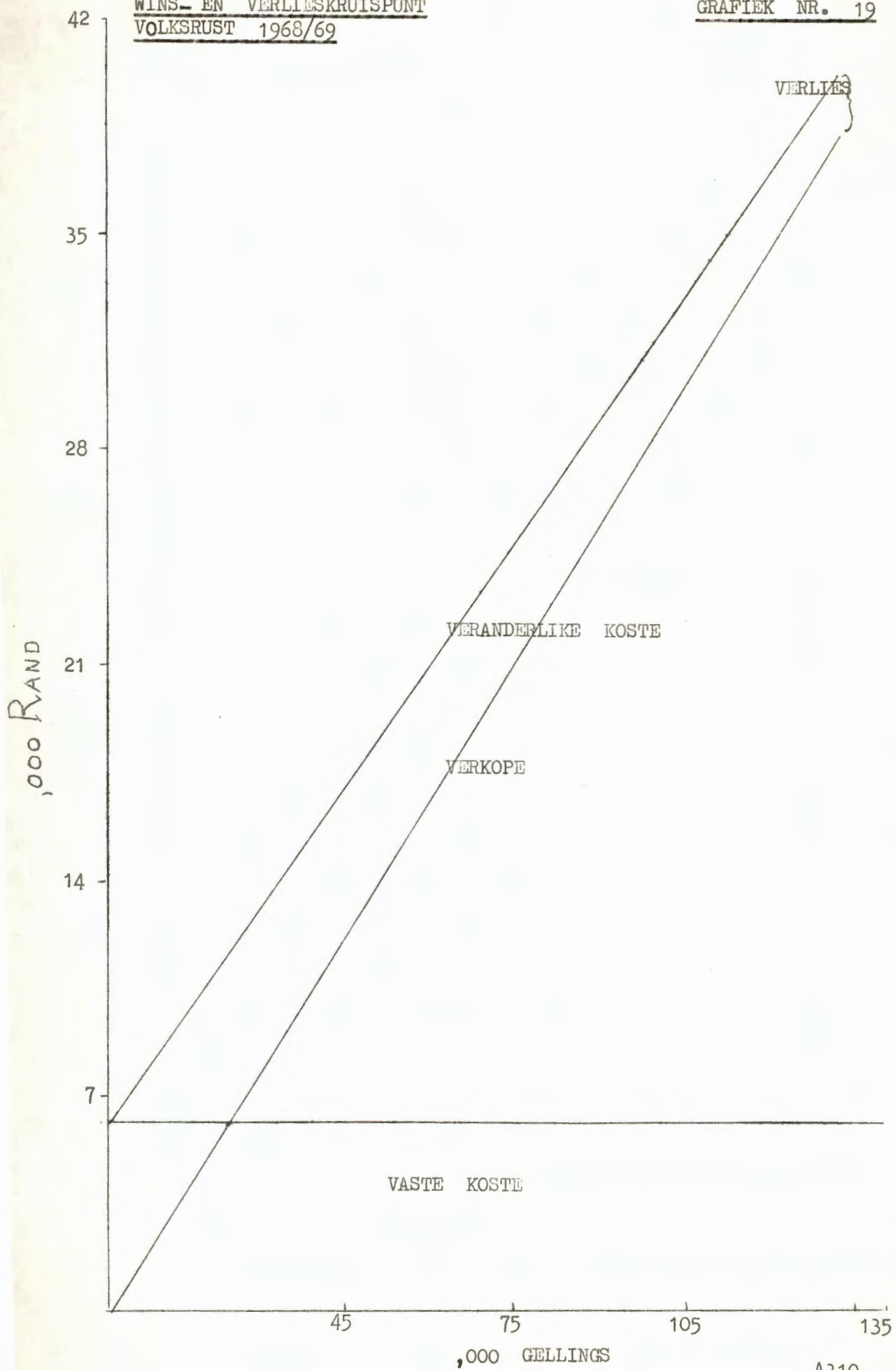

1000 RAND

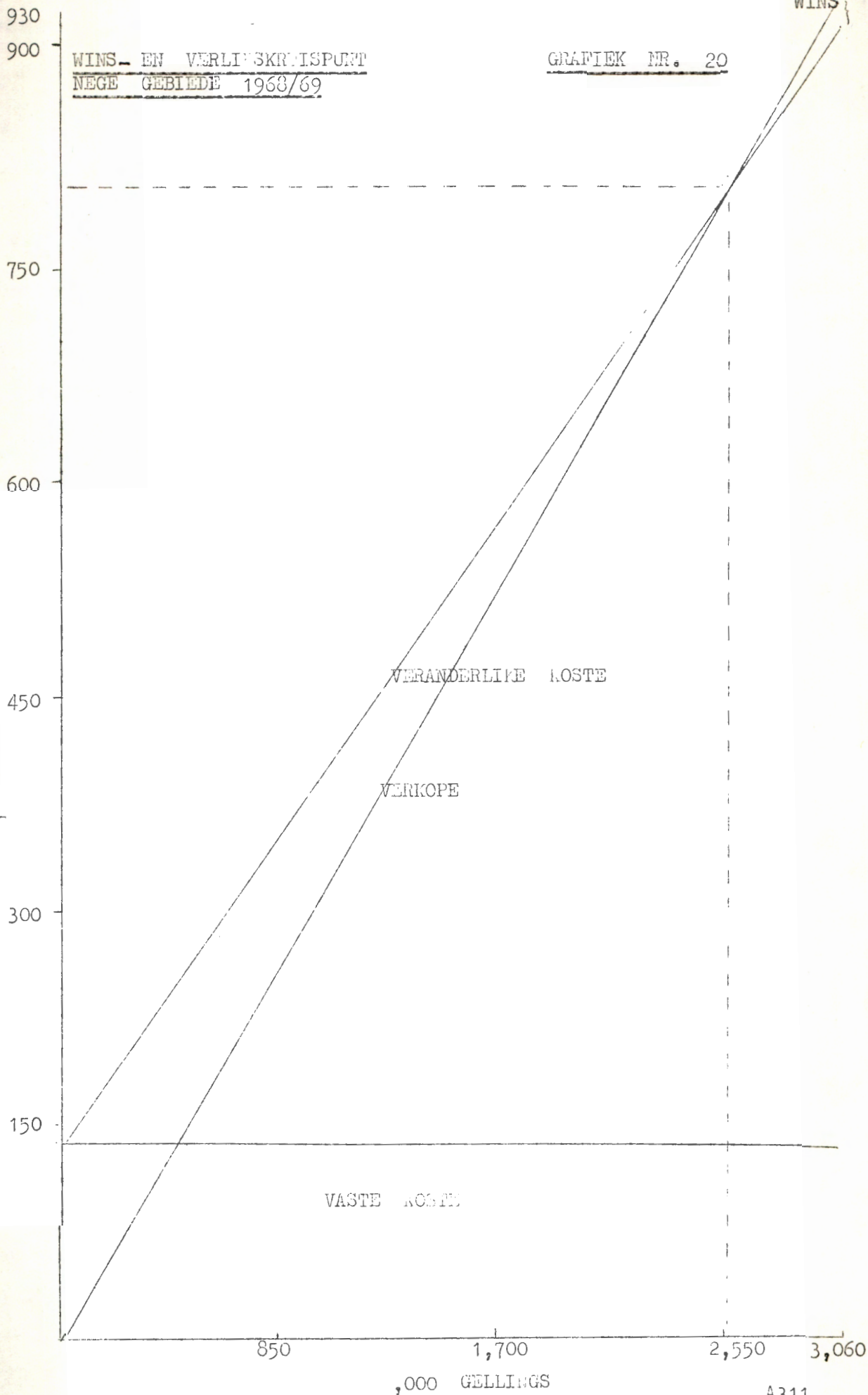

WINS - EN VERLIESKROMISPUNT
NEGE GEBIEDE 1968/69

GRAFIEK NR. 20

1,000 RAND

B I B L I O G R A F I E.

I. LYS VAN AANGEHAALDE BRONNE.

1. BUYERS, C.I. en
HOLMES, G.A. Principles of cost accountancy.
St. Albans, The Donnington
Press, 1959.
2. BACKER en JACOBSEN. Cost Accounting. New York,
Mc Graw Hill Book Company, 1955.
3. BAKKER, O. Bedrijfshuishoudkunde. Deel I.
Purmerend, J. Muuses, 1951.
4. BARTLETT, ROLAND, W. The milk industry. New York,
The Ronald Press Co., 1946.
5. DOHR, J.L. en
INGHRAM, H.A. Cost Accounting - Principles
and Practice. New York,
The Ronald Press, 1946.
6. ECKLES, C.H., COMBS, W.B. Milk and Milk Products.
en MACY, H. New York, Mc. Graw Hill Book
Company, 1936.
7. FEDERAL MINISTRY OF AGRICULTURE. (Economics
and Markets branch.) Milk production on some European
Farms in Northern Rhodesia and
Southern Rhodesia for the period
1st October, 1958 to 30th September,
1959. Second interm report.
Salisbury.
8. COWARD, N. Large Dairy Herds in New Zealand.
Thames Ditton, Surrey. 1966.
9. FRUTCHEY, F.P. e.a. Evaluation in extension.
Topeka, Kansas, H.M. Ives and
Sons, First Edition, 3rd
Printing, 1962.
10. HANSON, J.L. A Textbook of Economics. London,
Macdonald and Evans, 1966.
11. HENRICI, STANLEY, B. Standard cost for manufacturing.
New York, Mc Graw Hill Book
Company, 1960.
12. JUDKINS, H.F. en
. KLEENER, H.A. Milk production and processing.
CL2, John Wiley and Sons inc.,
Publishers, 1960.
13. LANDBOU, DEPARTEMENT
VAN (Afdeling Ekonomie
en marke.) Metode van berekening van
mielieproduksiekoste. Pretoria,
Staatsdrukker, 1958.

14. LANDBOU - EKONOMIE EN
BEMARKING - DEPARTEMENT
VAN. (Afdeling Ekonomie
en marke.) Ekonomiese ondersoek van die
fabrieksmelkproduksie. Pretoria,
Staatsdrukker.
15. LANGHOUT, J. Analysis and interpretation of
accounts. Cape Town, The South
African Universities Press, 1968.
16. MATZ, A., CURRY, O.J.
en FRANK, G.W. Cost Accounting. Chicago, South
Western Publishing Company, 1962.
17. MELLEROWCZ. K. Kosten und kostenrechnung.
Berlyn, W. de Gruyter, 1ste Druk,
1957.
18. MEIJ, J.L. Leerboek der Bedrijfseconomie
Deel I. Den Haag, N.V. Uitgevers-
maatschappij, Negende Druk, 1960.
19. NEUNER, J.J.W. Cost Accounting. Homewood,
Illinois, Sesde druk, Richard D.
Irwin Inc., 1962.
20. NEWLOVE EN GARNER. Elementary cost accounting.
Boston, D.C. Heath and Company,
1949.
21. SCHLATTER, C.F. en
SCHLATTER, W.J. Cost accounting. New York, John
Wiley and Sons, 1957.
22. SCHUMANN, C.G.W. e.a. Ekonomie - n Inleidende studie.
Stellenbosch, Universiteits Uit-
gewers, 1964.
23. SHEPHERD, G.S. Marketing farm products. Ames,
Iowa, The Iowa State University
Press, 1962.
24. SORGDRAGER, A.J.E. Kosprysberekening en -tegniek.
Johannesburg, Nasou Bpk., 1967.
25. SORGDRAGER, A.J.E. en
VILJOEN, F.P. Leerboek van die moderne kosprys-
administrasie. Deel I, Potchef-
stroom, Ajax, 1962.
26. STONIER, A.W. en
HAGUE, D.C. A Textbook of Economic Theory.
London, Longmans Green and Co.
Ltd., 1957.
27. TOMLINSON, F.R. Economic study of Fresh-milk
farming in Natal. Pretoria.
The Government printer.

28. TOMLINSON, F.R. Ekonomiese ondersoek van varsmelkboerdery in die Witwatersrandse gebied. Pretoria, Die Staatsdrukker.
29. VANCE, LAWRENCE, L. Theory and technique of cost accounting. New York, Henry Holt and Company, 1959.
30. VAN DEN BOGAERDE, F. Die beginsels van die Prysteorie. Pretoria, J.L. van Schaik, 1966.
31. VAN DER SCHROEFF, H.J. Kosten en Kostprijs. Kosmos, Amsterdam, N.V. Uitgeversmaatschappij, 1963.
32. VAN DEVENTER, B. Wins en Prysteorie met spesiale verwysing na die entrepreneur, sy funksies en beloning. Amsterdam. C.V. Swets en Zeitlinger, 1952.
33. VAN SICKLE, CLARENCE, L. Cost Accounting. Second Edition, New York, Harper & Brothers.
34. WHELDON. Cost accounting and Costing methods. (Revised by Owler, L.W.J. and Brown, J.L.) London, Macdonald and Evans, 1960.

II. ONGEPUBLISEERDE VERHANDELINGE EN PROEFSKRIFTE.

1. BESTER, B.J. Die ekonomiese moontlikhede van gesentraliseerde suiwelboerdery in Bonnievale. Ongepubliseerde M.Sc. Landbou-verhandeling, Universiteit van Stellenbosch, Febr. 1968.
2. BEHRMANN, H.I. An economic analysis of fifty fresh milk farms in a special area of the Witwatersrand 1939-1940. Ongepubliseerde M.Sc. - landbou-verhandeling, Universiteit van Pretoria, 1941.
3. BRAND, C.J.J. Die voerinnames van Frieskoeie in melk en die faktore wat dit beïnvloed. Ongepubliseerde Magister in Landbou verhandeling, Universiteit van Stellenbosch, Maart 1969.

4. ELS, J.H. The application of standard costs in certain South African Industries. Ongepubliseerde D.Comm Proefskrif. Potchefstroomse Universiteit, Jan. 1964.

5. HOFMEYER, D. Produksiekoste van sitrusboerdery in die Citrusdal-gebied 1966 - 1967. Ongepubliseerde M.Sc. Landbouverhandeling, Universiteit van Stellenbosch, Maart 1968.

6. KRIGE, B.J. Die doeltreffendheid van produksie en bemarking van perskes in die Pretoria-Witwatersrand gebied. Ongepubliseerde M.Sc. verhandeling, Universiteit van Pretoria, Desember 1965.

7. KRITZINGER, N.M. 'n Vergelyking tussen die vervoer en hantering van varsmelk in massa en in kanne, in die Kaapse Skiereiland. Ongepubliseerde M.Sc. - verhandeling, Universiteit van Stellenbosch, 1967.

8. LESSING, J.C. Die koste vraagstuk in die chemiese bedryf. Ongepubliseerde D.Comm-proefskrif, Potchefstroomse Universiteit vir C.H.O., Desember 1965.

9. LIEBENBERG, W.V. 'n Studie van gemeenskaplike koste met spesiale verwysing na die rol van begrotings in die beheerde bemarking van suiwelprodukte in Suid-Afrika. Ongepubliseerde M.Comm-verhandeling, Potchefstroomse Universiteit vir C.H.O., November 1963.

10. PORTER, L.A. Die vraagstuk van die verbesondering van die kapasiteitsoffers met spesiale verwysing na die toepassing van outomatisasie in 'n handelsbank in Suid-Afrika. Ongepubliseerde D.Comm-proefskrif, Potchefstroomse Universiteit vir C.H.O., Desember 1967.

11. VILJOEN, L.J. Industriële melkproduksie in die Drakensbergbewaringsgebied. Ongepubliseerde M.Sc. Landbou verhandeling, Universiteit van Pretoria, Desember 1966.

12. VAN NIEKERK, J.C.M.

Die wins en verlieskruispunt in teorie en praktyk. Ongepubliseerde D.Comm-proefskrif, Potchefstroomse Universiteit vir C.H.O., Desember 1968.

III. TYDSKRIFTE EN ANDER PERIODIEKE PUBLIKASIES.

1.	Algemene Vee-artsenykundige verslag.	1968.
2.	Farming in S. A.	Nr. 10 1958.
3.	Die Landbouweekblad.	12 November 1968.
4.	Die Landbouweekblad.	25 Maart 1969.
5.	Die Landbouweekblad.	1 April 1969.
6.	Die Landbouweekblad.	15 April 1969.
7.	Die Landbouweekblad.	20 Mei 1969.
8.	Die Landbouweekblad.	1 Julie 1969.
9.	Die Landbouweekblad.	29 Julie 1969.
10.	Die Landbouweekblad.	19 Augustus 1969.
11.	Die Landbouweekblad.	26 Augustus 1969.
12.	Die Melkprodusent.	September 1965.
13.	Melkraad - Jaarverslag.	Tydperk eindigende
30 Junie 1963.
14.	Melkraad - Jaarverslag.	1 Julie 1963-30
Junie 1964.
15.	Melkraad - Jaarverslag.	1 Julie 1964-30
Junie 1965.
16.	Melkraad - Jaarverslag.	1 Julie 1965-30
Junie 1966.
17.	Melkraad - Jaarverslag.	1 Julie 1966-30
Junie 1967.
18.	Melkraad - Jaarverslag.	1 Julie 1967-30
Junie 1968.
19.	Ongevallefonds Handleiding.	Pretoria, 1969.
20.	Staatskoerant.	12 Desember 1958.

IV. PERSONE GERAADPLEEG.

A. Varsmelkprodusente.

DEVON.

1.	Mnr. J. G. Meyer.	Posbus 46, Devon.
2.	Mnr. J. Schmulian.	Posbus 7, Devon.
3.	Mnr. G. R. J. Strydom.	Witbank, Devon.
4.	Mnr. G. P. Middel.	Posbus 62, Devon.
5.	Mnr. G. H. Ehlers.	Posbus 36, Devon.
6.	Mnr. D. A. P. Kruger.	Posbus 91, Devon.
7.	Mnr. H. J. Swart.	Posbus 5, Devon.
8.	Mnr. P. J. Badenhorst.	Nooitgedacht, Devon.

FOCHVILLE.

1.	Mnr. J. du Preez.	Posbus 8, Fochville.
2.	Mnr. T. I. Muller.	Posbus 142, Fochville.

GREYLINGSTAD.

1.	Mnr. J. F. Coetzee.	Cyferfontein, Greylingstad.
2.	Mnr. W. K. Butler-Porter.	Goedgedacht, Greylingstad.
3.	Mnre. Drent en Le Roux.	Rietvlei, Greylingstad.
4.	Mnr. A. M. Vermaas.	Grootvlei Plaas, Greylingstad.
5.	Mnr. I. M. de Beer.	Grootvlei, Greylingstad.
6.	Mnr. M. V. Pierce.	Posbus 66, Greylingstad.
7.	Mnr. D.S. Jacobs.	Grootvlei, Greylingstad.
8.	Mnr. D. Calitz.	Grootvlei, Greylingstad.
9.	Mnr. N. M. Prinsloo.	Weltevrede, Greylingstad.
10.	Mnr. F. S. Kruger.	Vogelstruisfontein, Greylingstad.

HEILBRON.

1.	Mnr. H. F. Naude en seun.	Helpmekaar, Heilbron.
2.	Mnr. H. J. Mouton.	Goedehoop, Heilbron.
3.	Mnr. J. C. Myburgh.	Leeufontein, Heilbron.
4.	Mnr. N. J. Swart.	Strattford, Heilbron.
5.	Mnr. P.J. Claasen en seun.	Vlaklaagte, Heilbron.
6.	Mnr. J. F. Weilbach.	Pistoria, Heilbron.
7.	Mnr. Jack Leonard.	Oorsprong, Heilbron.
8.	Mnr. C. Mason.	Posbus 83, Heilbron.
9.	Mnr. J. le Roux.	Posbus 368, Heilbron.
10.	Mnr. J. H. Schoeman.	Fortuna, Wolwehoek.

KLIPRIVIER.

1.	Mnr. C. A. Lion-Cachet.	Posbus 75, Meyerton.
2.	Mnr. T. Gowar.	Posbus 41, Kliprivier.
3.	Mnr. J. J. Wiseman.	Posbus 25, Daleside.
4.	Mnr. P. O. Gray.	Posbus 3, Daleside.
5.	Mnr. B. I. Murray.	Schoongezicht, Daleside.
6.	Mnr. Frans Malan.	Posbus 222, Meyerton.

KOPPIES.

1.	Mnr. William Fullard.	Lucerne, Koppies.
2.	Mnr. J. H. van Heerden	Rooipoort, Koppies.
3.	Mnr. J. C. de Wet.	Nedersetting, Koppies.
4.	Mnr. L. H. Badenhorst.	Ebenhaezer, Koppies.
5.	Mnr. H.N. Lombard.	Gegun, Koppies.
6.	Mev. M. E. Crafford.	Nedersetting, Koppies.

STANDERTON.

1.	Mnr. J. H. van Niekerk.	Ventura, Standerton.
2.	Mnr. J. T. du Preez.	Langspruit, Kromdraai.
3.	Mnr. A. Alberts.	Grootdraai, Standerton.
4.	Mnr. M. J. Uys.	Posbus 150, Standerton.
5.	Mnr. J. P. During.	Posbus 71, Standerton.
6.	Mnr. C. S. Heyneke.	Posbus 32, Standerton.
7.	Mnr. D. J. v.d. Wath.	Posbus 66, Platrand.
8.	Mnr. A.J. Rudman.	Posbus 290, Standerton.
9.	Mnr. P. M. L. van Zyl.	Posbus 22, Kromdraai.
10.	Mnr. P. R. Botha.	Posbus 289, Standerton.
11.	Mnr. H. S. Kriek en seun.	Grootfontein, Standerton.
12.	Mnr. D. Woodhouse.	Posbus 131, Standerton.
13.	Mnr. F. F. du Toit.	Posbus 184, Standerton.
14.	Mnr. P. J. Schoeman.	Posbus 46, Holmdene.
15.	Mnr. E. J. van Jaarsveld.	Vlaklaagte, Holmdene.
16.	Mnr. P. J. van Biljon.	Cyrus, Standerton.
17.	Mnr. J. J. Grobler.	Redwing, Standerton.

VENTERSDORP.

1.	Mnr. J. B. van Staden.	Posbus 3, Rysmierbult.
2.	Mnr. R. C. Clark.	Samekoms, Rysmierbult.
3.	Mnr. M. A. L. v.d. Walt.	Rooiwal, Rysmierbult.
4.	Mnr. W. N. v.d. Schyff.	Posbus 240, Ventersdorp.
5.	Mnr. A. J. Coetzee.	Palmietfontein, Klerksdorp.
6.	Mnr. A. P. L. v.d. Ryst.	Groenfontein, Koster.

VOLKSRUST.

1. Mnr. C. C. Scheepers. Posbus 55, Volksrust.
2. Mnr. M. Joubert. Posbus 49, Volksrust.
3. Mnr. P. W. James. Maaltydspoordjie, Volksrust.
4. Mnr. N. J. Jooste. Dassieklip, Sandspruit.

B. Ander Persone.

1. Mnr. Norman Coward. Hoof L.C.P. Dienste, Thames Ditton, Surrey, Engeland.
2. Mnr. K. L. de Vriendt. Directeur-Generaal van de Nationale Zuiveldienste, Brussels, België.
3. Einar O. Petersen. Dairy Economics, The Government Research Institute for the Danish Dairy Industry. Hillerod, Denmark.
4. Dr. Pedro Ballasté. Ministry of Agriculture. General Undersecretariate of Agrarian Industries, Madrid, Spain.
5. Mnr. J. L. Servais. Secrétaire - Comité National belge de la Fil - Brussel, Belgium.
6. Luis Martins Rocha. Ugal - Av Infante D. Pedro 4-4 E, Lisboa 5, Portugal.
7. Mnr. W. Vertriest. Inspecteur-hoofd van dienst - Landbouw - Economisch - Instituut Brussel, België.
8. Dr. A. B. le Grange. Hoof, Transvaalse Kunsmatige Inseminasie Koöperasie, Pretoria.
9. Mnr. A. C. Visser. Voorsitter - Melkraad, Pretoria.
10. Mnr. R. C. de Beer. Bestuurder, Melkraad, Johannesburg.
11. Mnr. J. H. van Rooyen. Bestuurder, Melkraad, Pretoria.
12. Mnr. Tony Granger. L.C.P. Dienste Thames Ditton, Surrey, Engeland.

STELLINGS

1. Lae gellings verteenwoordig hoë koste m.b.t. vaste koste.
2. Hoë gellings verteenwoordig lae koste m.b.t. vaste koste.
3. Die varsmelkprodusente het nie voor hierdie studie geweet wat hulle produksiekoste per gelling en per koei was nie.
4. Daar behoort baie meer aandag in die Republiek van Suid-Afrika gegee te word aan boekhouding en rekords en meer spesifiek produksiekoste van varsmelk om sodoende onekonomiese eenhede uit te skakel.
5. Die tyd het ryp geword om 'n organisasie vir die produksiekoste van varsmelk op 'n permanente basis te begin.
6. Die varsmelkprodusent ontvang geen ondernemersloon vir sy ondernemersaktiwiteite en inisiatief nie.
7. Daar behoort baie meer proewe met voer gedoen te word.
8. Daar is 'n algemene gebrek aan die begrip „vaste koste” indien die produksiekoste van varsmelk in die alledaagse lewe bespreek word.
9. Suid-Afrikaners koop te maklik op krediet sonder dat daar vooraf beplan word en dit het slegte skuld tot gevolg.
10. Die huurkoopkontrak veroorsaak dat baie Suid-Afrikaners in die moeilikheid beland omdat dit te maklik geword het om duursame verbruiksgoedere te koop.
11. Die huidige toelatingsvereistes tot Suid-Afrikaanse Universiteite maak dit vir die goeie B-baan kandidate uiters moeilik om 'n graad te bekom.
12. Die huidige prys van huise maak dit vir die gemiddelde Suid-Afrikaner onmoontlik om 'n ordentlike huis te bekom.
13. Die huidige inkomstebelastingstelsel kan baie vereenvoudig word sonder verlies van inkomste.
14. Dit loon die moeite om opleiding aan 'n Universiteit te ontvang, ongeag hoe lank dit duur.

STELLINGS BEHORENDE BY DIE PROEFSKRIF VAN R.B.FOURIE.

PROEFSKRIF: KOSPRYS T.O.V. MELKPRODUKSIE VIR DIE WITWATERSRAND BEHEERDE GEBIED.

ENGLISH SUMMARY.

The purpose of this survey is to calculate the production costs of fresh milk for the Witwatersrand territory. During the first year 1967/68, 67 fresh milk farmers were included in the survey and in the second year 1968/69 fifty six farmers participated in the survey. The farms are situated in the districts of Volksrust, Standerton, Greylingstad, Kliprivier, Koppies, Heilbron, Devon, Fochville and Ventersdorp.

The production costs were divided into three sections namely material, labour and overheads. The costs of material (feed) amounted to 20.25 cents per gallon in 1968 and 18.99 cents in 1969 or R102.45 per cow in 1968 and R100.41 in 1969. The costs of labour amounted to 2.39 cents per gallon in 1968 and 2.11 cents per gallon in 1969 or R12.11 per cow in 1968 and R11.17 in 1969. The overhead costs amounted to 4.41 cents per gallon in 1968 and 4.55 cents per gallon in 1969.

Interest on capital and depreciation were included as fixed costs in the overhead costs. Interest on capital (Herd, milking machine, bulk tank, fittings and stable) amounted to 4.65 cents per gallon in 1968 and 4.61 cents per gallon in 1969.

The total production costs amounted to 31.70 cents per gallon or R160.39 per cow during 1967/68 and 30.26 cents per gallon and R160.02 per cow during 1968/69.

A herd appreciation and depreciation were calculated separately for each fresh milk farmer. During 1967/68 the herd appreciation amounted to 5.95 cents per gallon and during 1968/69 it amounted to 4.30 cents per gallon. The herd depreciation amounted to 0.68 cents during 1967/68 and 0.44 cents during 1968/69.

As a result of the high variable costs, the break-even point could only be calculated for a few districts. These districts included Fochville, Koppies, Standerton during 1967/68 and Greylingstad, Heilbron, Koppies, Standerton and Ventersdorp during 1968/69.

The production per cow per year amounted to 503 gallons in 1967/68 and 525 gallons in 1968/69. The production per cow per day (365 days) amounted to 1.37 gallons during 1967/68 and 1.44 gallons during 1968/69.

The/. . .

The farmer did not receive any entrepreneur fees for his organization, risk and labour on the farm.

The average interest on capital was 6.83% during 1967/68 and 5.41% during 1968/69.

During 1967/68 the average loss amounted to 0.88 cents per gallon, and during 1968/69 the average profit amounted to 0.55 cents per gallon.

As a result of this study it is recommended that an organization be founded to calculate the production costs of fresh milk on a monthly basis.